

ספר
אֲשֶׁר בִּנְחַל
חלק ב

והוא קבץ מכתבים ושאלות ותשובות אשר בנחל הנובע מקור
חקמה וסדרתם, עניינם טוראים ונפלאים, עצות וקרות,
התחזקות והתעוררות להתקרב אל השם יתברך בכל דרך
ודרך מכל מקום שהוא, והיה מי שיהיה.

מאת הרב הגאון הצדיק, חסידא ופרישא, עמוד
האמונה, מגוריה הטהורה, המגלה והמפרסם אמתת
מציאותו יתברך לכל העולם כולו.

מִרְוֵן מוֹהֲרָא"ש זְכוּתוֹ יִגְוֵ עֲלֵינוּ

בגוי ומיסד על-פי דברי רבינו הקדוש והגורא,
אור הגנוז והצפון, בוצינא קדישא עלאה,
אדונינו מורנו ורבינו

רְבִי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֵב
זכותו יגו עלינו

ועל פי דברי תלמידו, מורנו הגאון הקדוש, אור נפלא,
אשר כל רז לא אגיס ליה

רְבִי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֵב
זכותו יגו עלינו

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים
To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Rd.
347-733-7551

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש בלומינגראוו
Heichal Hakodesh Bloominggrove
24 Merriewold Ln S
845-379-1161

בארץ ישראל
מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב

שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בהתייסדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site: www.breslevcenter.com

לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at:

amazon.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-248-1651

פֶּתַח דְּבָר

הַגְּהָה חֻלְקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחַל" נִדְפְּסוּ כְּכַר בְּמָה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפַּשְׁטוּ מֵאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי־אָדָם שְׁמַחִיִּים וּמְחֻזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חֵיּוֹתָם וְהַתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וּמָה גַם שֶׁאֶפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם־כֵּן לּוֹקְחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהַגְּהָה סְפָרִים אֲלֵה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק כְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הִרְבֵּה מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֻלְקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחַל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שֶׁנִּדְפַּס עַד עַתָּה, דְּבַר הַמְּסַתֵּכֶם בְּיֹתֵר מְעַשְׂרִים אֲלֵף מְכַתְּבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל־פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּנוּ אַחֲר־כַּרְף מְכַתֵּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵין הַדְּפוּס, וּכְמוֹ־כֵן עָרְכָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְפָּסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִפִּי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל הַ"מְרָאֵי מְקוּמוֹת" מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וּבְחֻמְיָנוּ הַקְּדוּשִׁים וְ"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, וְכֵן הוֹסַפְנוּ תַרְגוּמֵם לְשִׁפְתַי הָאִיִּדִישׁ, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֵנִינִים עַל כָּל מְכַתֵּב

פֶּתַח דְּבָר

ומכתב, המביא תמצית הנושאים שמדבר עליהם במכתב.

ולאחר עמל ויגיעה רבה, אנו מדפיסים עתה את הכרך השני, ומקווים להוציא את כל שאר הכרכים כפי סדר השנים, כרך אחר כרך, ובלבנו תקנה, שכל מי שיקרא בנה, יהנה ויחיה את עצמו מאד, כי מכתבים אלו הם אוצר כלי חמדה, ופותרים דרך חדשה בפרושים נפלאים על פסוקי תנ"ך ועל מאמרי חז"ל הקדושים בגמרא ומדרשים ובוהר הקדוש וכו', וגלויים חדשים בהשגות אלקיות, מלבשים בכמה לבושים מלבושים שונים, עד אשר אפלו הידוד והנמך ביותר, יוכל גם-כן להמשיך על עצמו השגות אלקיותו יתברך באפן נפלא ונעלה מאד, משכל עליון לשכל תחתון, מעילה לעלול, באשר יודה מי שרגיל בהם.

וכל המכתבים הם עצות נוראות ונפלאות בעבודת השם יתברך, איך להחזיק מעמד על כל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות בפרטי פרטיות, ונותנים עצות נפלאות איך להתמודד עם כל בעיות החיים שעוברות על כל אחד ואחד בזה העולם מקטן ועד גדול.

אשרי מי שיתמיד בהם, ואז ימשיך על עצמו ערכות, נעימות, נידות, זיו וחיות אלקותו יתברך, ויזכה לאשר אמתי ונצחי לאור באור החיים, ח'בלים נ'פלו ל'נו ב'נעימים, אור הגנוז והצפון שעליו נאמר ע'ין ל'א ר'אתה א'לקים ז'ולתיך י'עשה, ויזכה לגאלה ש'ל'מיה',
אמן ואמן!

המוציאים לאור

הַקְדָּמָה

מבואר בלקוטי-מוהר"ן חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

היננו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולכלי לנטות, חס ושלום, מדבריו מיין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, וזכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לה על מיין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החקמות, ולסלק דעתו באלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשאר אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים — החפצים לשמוע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת

משגעונו ומשטיותו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מפלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות ברסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מפל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שנה מקשה ושואל, וזה משיב ומתריך את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ו"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים ממקורות צריכין להרחיקם במטחוי קשת, וילבערם מביתו בבעור חמץ ושאר יותר ויותר וכו', וכי, וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בנדאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים בחול הים, כי כל ספר שמדבר מענגי תורה הן בדרך פשוט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נבוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם בתורה ובמצוות, ובנדאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שגמציאים קצת, אשר עינם צרה בשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפייהם כאלו מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה

להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת ג, א), כי מי יכריח אותם ללמוד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמוד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בגני-אדם שמסגל להם זה הספר דווקא, כמו שרואים בחוש, שיש בגני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בגני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה כראוי כי לך נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעיני ולהביט בספרים הרבה מאד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאד, ולמה לא נלמד קל וחסר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הבל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומידוע נבגד אנונו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארך ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שפלו ארץ וטוב לעולמי עד ולנצח נצחים! ? והלא כמה תחבולות עושים וכמה ספרים לאלפים ולרכבות מחברים בשביל עסקי העולם הזה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר כמה אלפי אלפים ורב רבי רבבות רבבות וכו' ספרים עד אין קץ, אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרונה לעולם הבא, כי אנו צריכים להכין לעצמנו צידה לדרךנו הרחוקה מאד מאד, וכבר נלכדו רבים מאד מאד בתאוות העולם הזה ובהקליו ובטעיותיו וכו', וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אנו צריכים לחפש בכל יום, כדי למצא עצה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש בנינו ובנותינו והתלוויים בנו להציל כלם מני שחת, ולהחיותם על פני האדמה בחיים נצחיים, לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם פי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, כי "תורת ה' תמימה", כי

לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שקבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מכל שכן וכל שכן לבוא לחנרייה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולך על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזוהר הקדוש והאריז"ל, כי כלם צריכים לעולם, וגם כי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקרבם חדשים, אשר תהלה לאל, באים ומתקברים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלקדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרואה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מפלים שונים, וקנרר הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהרין, חלק א', סימן נו), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כך וכך, וכן עשב אחר, שמשקלו כך וכך, וכן שוקלים מכמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפבה, וזאת ההרפבה יש לה כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפבה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו העשבים שנתערבו, ובהו הכח החדש של ההרפבה דיקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ונדבר זה

יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקוהו בעננה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — פשוטו כחיסוד להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהיינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות וגאוף לאלפים ולרבבות, אשר רבים נתפסו בזה בידועים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, כאשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מנלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הפמחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן לו), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנסקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ח).

על-כן אשרי הזכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנת כל בית ישראל, ותקנת כל הדורות ותקנת כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן

בנחל

הקדמה

אשר

י

של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת
שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתמברותם יחד,
שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחיו, ויזכה להתגלות האור הנגנז, אשר
עין לא ראתה אלקים זולתה יעשה ויזכה לגאולה שלמה,
אמן בן יהי רצון!

סֵפֶר

אֲשֶׁר בַּנַּחַל

חֵלֶק ב'

רה.

קְעֻזַת הַשֵּׁם יְתָבָרָה, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וְיָחִי הַיְחַשְׁבִּיהָ.

שְׁלוֹם וּבִרְבָּה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי מְאֹד,
הַשׁוֹתָהּ בְּצִמָּא מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָהּ
נִצַּח.

אָחִי, אֶהוּבִי! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתָבָרָה לִהְיוֹת תָּמִיד
בְּשִׂמְחָה וּלְהַרְבּוֹת בְּתוֹרָה, בְּתַפְלָה וּבְהַתְּבוּדָדוּת, וּתְיַחֲד לָךְ מְקוֹם
וְזָמַן פְּנוּי לְפָרֵשׁ כָּל שְׂיַחְתָּךְ אֵלָיו יְתָבָרָה, וְתַתְּנֶה לְפָנָיו יְתָבָרָה כָּל
מַה שְּׂעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְעַל־יְדִי־זֶה יִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, כִּי כְּשֵׁשׁ דִּין
לְמִטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה (לְקוּטִימוֹהֲרִין, חֵלֶק א', סִימָן טו, עֵין שֵׁם).

והנה בודאי כבר יספר לך חברך... גרו יאיר, מה שעבר עלינו באור לעשרה בטבת — היארצייט של מוהרנ"ת ז"ל מהדבורים הנפלאים שנדברו בין אנשי שלומנו מהתכלית הנצחית, ואת הרקודים שרקננו, והעקר בענין העסק הקדוש של הדפסה, שהתחלנו להדפיס בל ספרי רבנו ז"ל ולמכר אותם בזול גדול, על-כן אבקשך מאד שתעזר הרבה לעסק הקדוש הזה, כמו שאמר מוהרנ"ת ז"ל קדם הסתלקותו: "מ'זאל זיין שטארק מיט געלט און מיט רצון און מיט טרחה", ובודאי יעמד לך העסק הזה לטובה לעד ולנצח נצחים, ומחמת שבכך אישון לילה וזמן חצות הגיע, על-כן אקצור, ובקרוכ אכתב לך כמה חדושים נאים.

ידידך הדורש שלומך ומצפה לראותך...

ר.ו

בעזרת השם ותברך, מוצאי שבת קדש לסדר ויחי התשכ"ה.

החיים והשלום לאהובי, חברי הנקר, השוטה בצמא מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

אחי, אהובי! חזק ואמץ מאד מאד בשקיפה רבה ונפלאה בהתבודדות יותר ויותר בכל יום, אף שעדין אינך רואה שום פעלה, תאמין באמת, כי בכל דבור ודבור שאתה מוציא מפיו, אתה מתקרב אל הקדשה, וסוף כל סוף בודאי תושע ברוחניות ובגשמיות, וגם עכשו אם תסתכל בענין אמת תראה ישועות רבות אחרי כל התבודדות — שאתה מתקרב ומתקדם הרבה אליו ותברך, וזה העקר שבכל העקרים, ותדבר הרבה על לב חברך... גרו יאיר, שיחיל גם הוא להרגיל עצמו לפרש כל שיחתו אליו ותברך בכל פעם, ואז יהיה טוב לו לנצח.

(א) להיות חזקים בממון, ברצון ובטרחה.

ועקר הכל — תשמדל לעזר לי הרבה בענין הדפסה והפצה
 שזה עולה על הכל, הן בקמזון והן בתפלה וכו', כו', כי צדקה
 על הדפסה זה גבה מאד מאד ותקון נורא ונקלא על פגם הברית,
 כמובא (בלקושי-מורה"ן, חלק א', סימן יד): אם תוציא "יקר" מזולל תקון
 "קרי", עין שם בסוף התורה, הינו לקרב בני-אדם לעבודת השם
 ותברך, שעל-ידי זה נתקנים פגמי הברית, עין שם, ועקר הענין
 לקרב בני-אדם הוא רק על-ידי הדפסת הספרים כדוע לך, וכל ספר
 שמוכרים לאחר הוא "יקר" מאד, וכל המלמד את בן תכרו תורה
 כאלו "ילדו", והבן.

דידך הדורש שלומך...

רז.

בעזרת השם ותברך, אור ליום שני לסדר שמות ה'תשכ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה לאהובי, אחי ורעי יקר, השותה
 בעמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי, אהובי! חזק ואמץ מאד מאד בתורה ותפלה על-פי דרך
 האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ואל תפל
 בדעתך, כי כל תנועה שאמה מנתק עצמך אליו ותברך, מאד יקרה
 אצלו, והעקר תרגיל עצמך לדבר אליו ותברך בכל יום, באשר ידבר
 איש עם רעהו, ואז טוב לך לנצח.

דידך הדורש שלומך...

.רח.

בעזרת השם יתברך. אור ליום ששי — ערב־שבת־קדש, לסדר שלח ה'תשכ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי היקר, החפץ ומשתוקק מאד מאד לעבודת השם יתברך, השותה מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אהובי, אחי! באתי לעורר אותך ולגרו את נפשך, שתהיה זהיר מאד לומר בכל לילה "תקוון חצות", שהוא ענין נשגב ותקוון נורא עד מאד, להשתתף עם השכינתא קדישא, ולבכות ולהצטער מאד על אריכת הגלות הנוראה ועל צרות ישראל בפרטיות ובכלליות, ועל עלבון היהדות והתורה הקדושה, ואם היית רואה בעיניך מה שנעשה מזה בעולמות העליונים, ואיך השם יתברך פניכול בעצמו מתפאר עמך בכל העולמות, היית זהיר לאמרו בכל לילה חק ולא יעבר, ועקר הכל — לאמרו בפשריות ובתמימות ובאמת בלי שום פניות, חס ושלום, חס ושלום, ובהצנע לכת, שלכל יודע לשום ברירה, וכמו שאמר רבנו ז"ל בספר המדות (אות תשובה, סימן עז): בזה יודע האדם, שבאמת הוא רוצה לעבוד, משאינו רוצה בפרסומו, עין שם.

וכן באתי להזהירך מאד שתשמר נפשך מאד מתאנות אכילה, הן בכלל — להזהר ולהשמר לבל תאכל, רחמנא לצלן, מאכלות אסורים שמטמטמים מאד את מוח האדם, רחמנא לצלן, והן בפרט — לבלי לאכל פרעבתן ובהלעטה, שמאד מאד הזהיר על זה רבנו ז"ל, ומה טוב ומה נעים שלכל יאכל בכל פעם שום אכילה ארצית, כי אם לקבץ לעצמו סעדת קבע, כמו פת שחרית שהיא עקר גדול בעבודת השם יתברך, שלכל יחלש, חס ושלום, וכן סעדת ערב הכל בקבע, הינו לקיים פמה מצוות על־ידי־זה: מצות נטילת ידים

ומצנות ברב־ת־הַמְזוֹן ועוד בְּמֵה מְצוּוֹת, ובפֶּרֶט לְמוֹד עַל הַשְּׁלֶחַן וצִדְקָה, שְׁמַעְלַת עֲגִין זֶה עוֹלָה לְמָקוֹם גְּבֵה מְאֹד מְאֹד, וְהוּא מְמַשׁ קְעִין הַקְּרֵבֶת קְרֵבְנוֹת, אִם מְכֻנֵּן לְשֵׁם שְׁמִים אִיף שָׁגַם הָאֲכִילָה נְצוּצֵי הַשְּׂכִינָה וּמִיחֻדָּה לְבַעֲלָהּ, בְּפִדּוּעַ.

וְאֲשֶׁרֵי הַיִּדּוּעַ לְכוּן קָצַת פְּנוּת וַיְחֻדִּים בְּתוֹף הָאֲכִילָה, וְעֲגִין זֶה אֵין לְשַׁעַר מַעְלָתוֹ; אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ בְּזֶה וּבְכָא, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יִמְשִׁיף עָלָיו כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְנִקְרָא צִדִּיק, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִמּוֹ, וְכִמּוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ וְ"ל (תּוֹגִיָּה כו.): "שְׁלֶחַן מְכַפֵּר בְּמִזְבֵּחַ"; (מְשַׁלֵּי יג, כה): "צִדִּיק אוּבָל לְשִׁבְעַ נְפִשׁוֹ", אֵל תִּקְרֵי לְשִׁבְעַ אֱלֹא לְשִׁבְעַ — שֶׁהֵן שְׁבַע מִדּוֹת, שֶׁהֵן: וְעִיר אֲנַפִּין וְנוֹקְבִיָּה הַיְ"ה אֲדַנִּי וְהִבֵּן.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׁזָכִינוּ לִידַע מִצִּדִּיק גְּנוּז וְנַעֲלָם בְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֶׁם יְתִבְרָךְ עַל כָּל הַחֲסָד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, "חֲכָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּעַיְמִים".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

רט.

מְעֻזַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, עֲבֹב־שֶׁפֶת־קִדְשׁ לְסִדֵּר שְׁלַח הַיְתַשְׁכֵּה.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה אֵל מַעְלַת יְדִידֵי הַיִּקְרָה, הַשׁוֹתָהּ בְּצִמָּא מִהַנַּחֲמַל נוֹבַע מְקוֹר חֲקִמָּה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אֶהוּבִי, חֲבֵרֵי הַיִּקְרָה! כְּאֵתִי לְהִזְהִיר אוֹתָךְ מְאֹד בְּעֲגִין שְׁמִירַת הַדְּבִוֵּר, כִּי זֶה הַעֲקָר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, בְּפִדּוּעַ אֲשֶׁר הַדְּבִוֵּר הוּא הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִס אֵלָיו יְתִבְרָךְ, הֵינּוּ עַל־יְדֵי תַפְלָה וְתוֹרָה

מתדבקים אל השם יתברך, ולהפך על-ידי לשון-הרע, רכילות, ליצנות ודברים בטלים נעקרים ממנו יתברך, ועין בלקויטי-מוהר"ן (חלק א', סימן לח) דברים נוראים בענין זה, שעל-ידי דברים רעים, רחמנא לצלן — לשון-הרע וכו', ובפרט דברים בטלים, מקשיף על עצמו רוח סערה, הינו שמח האדם מתבלבל לגמרי.

ידוע אֲשׁר עקר האדם הוא הדעת והמח, (שצריך להיות דבוק בו יתברך תמיד), ולהגיע אל זה הוא על-ידי הדבור דקדושה, בחינת מלכות, כי ה"פה" נקרא "מלכות", כמוכא בתקוני זהר (בהקדמה "פתח אליהו" יז): מלכות פה וכו', עין שם, ואם מדברים דבורים קדושים — אמונה והשגחה פרטית, תורה ותפלה, זה נקרא מלכות דקדושה, ולהפך, חס ושלום — מלכות הרשעה.

מכל זה מוכן חמור האסור של דבורים בטלים, ומכל שכן דבורים אסורים, כמו: לשון-הרע ורכילות, שעוברים על זה שמונה-עשר לאוין ועשין, (כמו שבאר ה"תפץ חיים" ז"ל, בספרו על שמירת הדבור, עין שם), ועוד יש לבאר הרבה מגמרא ומדרשים ומהזהר הקדוש מעלת הנוטר את הדבור, ועין בזהר (בלק קצג): סימן לשטות — מליצא, ובתנ"ך פסוקים רבים: "שומר פיו ולשונו שומר מצוות נפשו" (משלי כא, כג) וכו', וכל הירידות והנפילות של האדם הן רק על-ידי דברים בטלים ושיחות של מה בכך.

על-כן הזהר והשמר מהיום והלאה לבלי לדבר שום דבור רע, חס ושלום, ועקר העצה, שתקבל על עצמך שלכל תחיל לדבר עם שום ברנה שבעולם, (רק המכרח לה, ואי אפשר לה באפן אחר), אבל אם אין אתה צריך, תרגיל עצמך כנ"ל, לבלי להתחיל לדבר עם שום ברנה, רק אם ישאל אותך תענה על מה ששאל ולא יותר, ואם בעל גפש אתה, תוכל על-ידי זה ליחד חודים, כידוע ליודעי ח"י, המעלים את הדבורים לשרשם, (ועין בלקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן

(א) רבוי הדבור — סימן לשטות.
(ב) חכמת נסתר.

ה. ובמקומות רבים בלוקסי-הלכות), ואם פעם אתה רואה ומכין בשקלך שאין אתה צריך לענות לו וכו', שתק ואל תענה לו וכו', ואם תרגיל עצמך בכל זה, תראה עולם חרות לפניך, כי כל הגליות שעוברות על האדם, הן רק על-ידי הדבורים הפגומים וכו"ל.

העקר הוא — שירות ותשבחות קבועות לפניו יתברך, ותרכה בהתבודדות, ועל-ידי זה תמשיך עליך המחין דקדושה, ועל-ידי כל תפלה ושיחה חדשה ומשכו עליך מחין חדשים במבאר בכתבי הארז"ל, חזק ואמץ בכל זה, ואז טוב לך לגנות.

הדורש שלומך...

רי.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר קרח ה'תשכ"ה.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו אל ידידי היקר, השותה מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגנות.

אחי, אהובי, חזק ואמץ! על אף שעבר עליך מה שעבר, על-כל-פנים למען השם ולטובתך הנצחית, אל תפל בדעתך, חס ושלום, אף שאתה בעצמך גרמת לך את כל המרירות וההתפתקאות העוברות עליך, וכל זה מפני שלא שמרת את הדבור כלל, כי כבר הזרתיד כמה וכמה פעמים, שעקר האדם הוא המוח, ועקר קיום המוח הוא על-ידי הדבור, כפי הדבור בן המוח, אם מדברים בהתבודדות, שירות ותשבחות, דברי אמונה והשגחה פרטית, אזי נמשך על האדם ישוב הדעת ודבקות בהשם יתברך, ולהפך, חס ושלום, ההפך — שנמשכת על האדם טמאה, רחמנא לצלן, ודעתו מעורבת ומבלבלת, רחמנא לצלן.

ועל-כל-פנים ראה מעקשו להזהר בדבור, כי כפי שאדם ממעט בדבור, כן זוכה לדבק עצמו באור האין סוף ברוך הוא ותברך שמו, וכפי ההתבודדות, כן ממשיך על עצמו אורו והשגחתו ותברך, והיום בלמדי בספר עץ חיים מהאריז"ל, עינתי קצת בפה שמוכא בהקדמה: התנאי הראשון בהשגת החכמה הוא שמירת הדבור, ולמעט בתכלית תכלית המעוט, וכן הזהרה ושמירה גדולה מלהיות כבצע ובקפידות על בגי ביתו, חס ושלום, יהיה איה שיהיה — דבר גדול או קטן, כי "כל הכוּעס חכמתו מסתלקת ממנו", כמו שאמרו חכמינו ז"ל (פסחים סו:).

ידידי היקר, חזק ואמץ בכל זה, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ריא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר קרח ה'תשכ"ה.

שושן ושמחה למעלת ידידי היקר, השותף מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו ואיר וזרח.

אחי היקר! חזק ואמץ בעבודת השם יתברך, ותשתדל לעשות בכל פעם התחלה חדשה כאלו לא התחלת, ובאמת כפי גדלת השם יתברך אשר עולה עד אין סוף ויורד עד אין תכלית שלש פעמים וכו', עדין לא התחלנו, אף צריכים לעשות בכל פעם תשובה על התשובה הראשונה, ועל-ידי-זה עולים לתכלית העליה, אף לפני כל עליה יש ירידה, לכן צריך להתחיל מחדש, ועקר התשובה בדברי רבנו ז"ל הוא לשמע בזיונו ולדום ולשתק (עין לקושי-מוהר"ן, חלק א', סימן ט), פשוטו כמשמעו, דהיינו: צריך לעשות בעבודת השם מה שיוכל — תורה ותפלה ובפרט שיחה בינו לבין קונו, ואל יסתכל על שום מונע ומעכב יהיה מי שיהיה ויהיה איה שיהיה, ואם יש עלינו

מתנגדים, ומבזים ומתחרפים אותו, על-ידי-זוה יחלישו את הרע שיש בו, הינו מהדם שבחלל השמאלי, ועקר העצה — לדום ולשתק ולעשות את שלו, וצריך להיות בקי מאד בדרך התשובה, בקי בעיל ובקי בנפיקא רצוא ושוב, הינו הן שכשיגיע לאיזו מעלה ומדרגה בעבודת השם יתברך, צריך לידע שיש עוד ועוד, ועדין לא נכנס לתוך הקדשה, כי גבוה מעל גבוה וכו' וכו', וכן להפך — אם נפל למקום שנפל יהיה אף שיהיה אפלו במקומות המטנפים, רחמנא לצלן, חס ושלום, חס ושלום, ידע כי השם עמו, אתו ואצלו וכל הירידה והנפילה זה הפל בשביל שיתחיל מחדש בתוספת קדשה, דעת וחשק להשם יתברך.

ובכר דברנו פעמים אין מספר כי העקר בעבודת השם יתברך הוא — שמירת הדבור בתכלית, ולכלי לדבר שום דבור בטל, חס ושלום, מהכלי העולם הזה כגון ספורים בענין המאצעות שנתהוים בכל פעם בעולם שקורין בלעז "נייעס"², וכן מה שעובר בביתו וצרכי פרנסתו, בודאי צריך להצניע, כי "אין הברכה מציה אלא בדרך הסמוי מן העין" (פעניית ח:), ואפלו לזוגתו אסור לספר אודות פרנסתו, כי על-ידי-זה בנגל יוכל להמשיך את השפע מאתו יתברך, הממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, והכל משגח בהשגחה פרטי פרטית, והשם יתברך חפץ רק בטובתו של האדם, באפן שיזכה לדבק עצמו אליו יתברך — "לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו" (תהלים כז, ד), אָשׁר זה עקר התכלית — תכלית הידיעה שלא נדע, הינו בכל עולם ועולם.

גם צריכים לקדש הראיה בתכלית, וכן את האזנים לכלי לשמע, חס ושלום, לשון-הרע ורכילות על אחר, מפל שפן וכל שפן שהוא בעצמו לא ידבר לשון-הרע על אחר, חס ושלום, וכן להזהר מפעם ומקפידות, שאם האדם זוכה לקים כל זה, אזי בנגל יוכל להמשיך על עצמו אורו יתברך, ויזכה להדבק אליו יתברך בתכלית הדבקות,

(א) בקי בפניסה ובקי בפניאה.
(ב) תנשות.

אף הפל בהצנע, כי אין לך יפה מהצניעות, וגם להיות רגיל בשירות ובחשבות יומם ולילה, לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, להמשיך על עצמו אמונתו ואחידותו יתברך, לפיכך טוב לדבר לעצמו הרבה דבורי אמונה, כמו שכתוב (תהלים פט, ב): "אודיע אמונתך בפי", ולהזהר מאד לא להוציא מפיו דבורי כפירות, חס ושלום, חס ושלום, אף בדרך הלצה ולאומרם בשם איזה אפיקורס, צריך להזהר ולהשמר, כמו שהרבה רבנו ז"ל לדבר מזה (לקוטי-מהר"ן, חלק ב', סימן מד), וככל שאדם מרבה לדבר דבורי אמונה והשגחה פרטית — הן לעצמו, ומכל שכן וכל שכן שאזכה לדבר לחברו ולגנחמו, כך זוכה להיות נכלל בו יתברך ובאמונה הקדושה, כי עקר הפל הוא אמונה, כי מי שיש לו אמונה — חיו חיים, כמו שכתוב (משלי כח, כ): "איש אמונות רב ברכות", ומכל מה שעובר עליו, הוא בורח יותר אליו יתברך.

אף, למען השם, לטובתך הנצחית ראה לשמר מאד את הדבור, וכמו שכתוב (תהלים לד, יג): "מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב, נצר לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה", ותרגיל עצמך ליחד יחודים קדושים בכל פעם שאתה בטל מהתורה: הו"ה דע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, וכל המלוואים שלהם וכו', וכו', ותבנה בדעתך עולמות חדשים בכל פעם, אף הכלל ועקר הכל: "שומר פיו ולשונו שומר מצוות נפשו" (משלי כא, כג), ועל-ידי שמירת הדבור וכו' תרגיש עולם הבא בעולם הזה ממש, וכמו שאמר הגר"א, שעל כל דבור ששותקים, הוא זוכה לראות מסוף העולם עד סופו (עין במכתב שכתב לבניו), וכמו שמובא בזהר הקדוש (בלק קצג:): "סימן לשטות — מליו", והבן.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, טוֹב
לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שֶׁלּוּמָה...

ריב.

מְעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חַמִּישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹמְטִים ה'תשכ"ה.

הַתּוֹלָה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה, הוּא יִיטִיב הַבְּתִיכָה וְהַחֲתִימָה לְיָדֵיד
הַשֵּׁם יָדִיד נִפְשִׁי, הַעוֹסֵק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם בְּאַמֶּת לְאַמֶּת בְּתַמִּימוֹת
וּבִקְשִׁיטוֹת, הַצְּמוּד בְּסִנְיָמִיּוֹת לְכָבִי, גֵּר לְצַדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּר יֵאִיר וְיִזְרַח.

הַגָּה דַע לָךְ, שֶׁמִּפְּנֵי כְּמָה טְעָמִים אֵי אֶפְשֶׁר לְנִסֵּעַ אֵלֶיךָ וְלִהְיוֹעַד
עִמָּךְ, עַל-כֵּן אֶרְאֶה לְכַתֵּב לָךְ מַעֲט מְזַעֵיר, וְהוּא — דַּע לָךְ, אַחֵי
הַיָּקָר, עֲקֹשׂוּ הֵם יְמֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים, הַכְּנָה לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה הָאִים
וְהַנּוֹרָא, אֲשֶׁר כָּל בָּאֵי עוֹלָם יַעֲבְרוּ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ וְכוּ', יוֹם הַמִּשְׁפָּט
וְכוּ', וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, תְּהִלָּה לְאֵל, אֲנַחְנוּ חוֹסִים בְּצֵלָא דְמַהִּימְנוּתָא,
הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר הוּא בְּעִצְמוֹ הַיּוֹדֵעַ
עֲנֵן רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ' וְכוּ', וְתִהְיֶה לְאֵל, אֵין אֲנוּ חוֹלְקִים עָלָיו,
חַס וְשְׁלוֹם, חַס וְשְׁלוֹם, וְאֵף גַּם מְאַמִּינִים בוֹ, וְנוֹסְעִים אֵלָיו ז"ל
לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה.

אֵף צְרִיף לְדַעַת מַה שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁעַקֵּר הַהִתְקַרְבוֹת לְצַדִּיק
הָאֶמֶת הוּא קִיּוֹם דַּעַתוֹ, הֵינּוּ לִילָף עִם תּוֹרוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, אֲשֶׁר כָּל
תּוֹרָה הִיא עִבּוּדָה בְּפָנָיו עֲצָמָה, כְּפִדּוּעַ לָךְ; אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְלַכֵּת עִם
תּוֹרָה אַחַת, וּמְכַל שִׁפְזָן וְכָל שִׁפְזָן אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְעַבֵּר אֶת
הַעוֹלָם עִם כָּל הַתּוֹרוֹת.

אף לעת עתה צריך אתה לדעת, שהעקר בכל העקרים בעבודת השם יתברך הוא — שמירת הדבור, לכלי לדבר דבר וחצי דבר שאין מכרח לו לדבר, כי העקר הוא הפה, (כמוקבא בכמה וכמה תורות, ואין הפנאי עכשו להעתיקן) (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימנים א, כט, לח ועוד ועוד), והיגו להשמר מלדבר דבורים אסורים, ולהרגיל עצמו לשפף שיחתו ותפלתו אליו יתברך; וגם להיות בשמחה (חסר).

ואודות פעניות, חברי היקר, כפי שאני יודע, רבנו ז"ל לא אחז מתעניות, והעקר הוא ודוי דברים והתבודדות (חסר), היגו (חסר), ותרגיל עצמך תכף ומיד כשאתה קם בבקר ורוחץ ידיך, תתחיל לדבר לפני יתברך, וידבק עצמך בו, וכך תלך כל היום וכל הלילה, ותדבר דבורים לפני יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, ועל ידי זה ימשכו עליך מחין חדשים בכל פעם, וכן למעלה יתחדשו על ידי זה עולמות חדשים שגארגים על ידי זה (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לא), וממלא ימשכו עליך חסד ורחמים והשגחתו יתברך (חסר).

בין כך ובין כך תטף ואכל נהמא דאורייתא: תנ"ך, משניות, גמרא, שלחן ערוך, מדרשים, זהר הקדוש וספרי רבנו ז"ל (חסר).

ריג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי, שנקפל בו "כי טוב", לסדר חקת ה'תשכ"ה.

ששון ושמחה ישיגו לאהובי היקר לי מאד, נר לצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

פה תקבל רצוף ספר "תקון חצות" כאשר בקשתי, והעקר שתזכה לומר בכל לילה תקון חצות בתמימות ובפשטות בלי שום חכמות, כי מעלת האמר בכל לילה סדר התקון, אי אפשר לשער

בַּמֶּחֶ אָנוּשֵׁי וּמְכַל שֶׁכֵּן לְהַסְבִּירוֹ בְּפֹה, וְכַל שֶׁכֵּן וְכַל שֶׁכֵּן לְכַתְּבוֹ, כַּמוֹכָא הַרְבֵּה מְזָה בְּסִפְרֵי הַמְקַבְּלִים וְסִפְרֵי הַזֶּהר הַקְּדוּשׁ וְהַתְּקוּנִים, שְׂאֵז כָּל הַשְּׁעָרִים פְּתוּחִים וְצִיּוּתֵינָן לְקַלְיָהּ^א (וַהֲרִי לְדִלְדִּי צִב). קִרְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִשְׁתַּבַּח בְּזֶה הָאָדָם בְּעֵלְמָא הַדִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, וּכְמוֹ שְׂדַבֵּר רַבְּנוּ ז"ל עִם אָנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מִהַעֲבוּדָה הַנוֹרָאָה הַזֹּאת, וְעֵינָן בְּכַל סִפְרֵי הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" שְׁמַלְאִים מְזָה, מִמְּעַלַת הַזֹּכֶה לְקוּם בְּכַל לִילָה וְלוֹמֵר "תְּקוּן חֲצוֹת", (וּבְכַבֵּר נְעֻתְקוּ כָּל הַמְּאֱמָרִים — הֵן מִהַזֶּהר הַקְּדוּשׁ הֵן מִסִּפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, בְּ"תְקוּן חֲצוֹת" שֶׁלְנוּ שְׁנֹדְפֵס כַּעַת מְחַדֵּשׁ, תְּהִלָּה לְאֵל, עֵינָן שָׁם).

וְהַעֲקֵר כְּשֵׁאוֹמְרִים אֶת הַמְזֻמּוּרִים צְרִיךְ לְשַׁלֵּב בְּתוֹכָם דְּבוּרִים שֶׁל אִידִישׁ, דְּהֵינּוּ הַתְּבוּדָרוֹת — לְצַעֵק וּלְהַתְּחַנֵּן עַל גְּלוּת הַשְּׂכִינָה וְגִלוּת וְצָרוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכַל־לַיּוֹת, וּבַפְּרָטִיּוֹת עַל נִשְׁמַתוֹ שֶׁיִּרְדֶּה כָּל-כֶּף כָּל-כֶּף בַּגּוּלָה, וְאֵין שׁוּם עֲצָה אַחֲרָת, כִּי אִם לְשַׁפֵּף שִׁיחַ וּתְפִלָּה אֵלָיו יִתְבַּרַךְ בְּרַחֲמֵים וּבְחַתְּנוּנִים, וְעַל-יְדֵי כָּל זֶה — אִם יִתְמַיד בְּזֶה, יִזְכֶּה שְׂתַתְּעֵלָה הַמַּלְכוּת (הֵינּוּ בְּחִינַת נִשְׁמַתוֹ שֶׁהִיא חֵלֶק מִמַּלְכוּת דְּקַדְשָׁה) אֶל זְעִיר אַנְפִּין, הֵינּוּ אֵל הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, כַּמוֹכָא מְזָה בְּשַׁעַר הַכְּנֻנֹת (בְּנוֹת חֲצוֹת, וּבִ"פְרִי עֵץ חַיִּים", עֵינָן שָׁם הֵיטֵב) וְעֵינָן גַּם בְּסִפְרֵי "סִוּד וְשֶׁרֶשׁ הַעֲבוּדָה" (שַׁעַר שְׁנֵי, פֶּרֶק א') מִמְּעַלַת אֲמִידַת חֲצוֹת בְּכַל לִילָה, אֶף הַכָּל צְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּלוּל עִם שְׂמִחָה, כִּי "מְצוּנָה גְּדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשְׂמִחָה תְּמִיד" (לְקוּטֵי-מִוֵּהָרֵן, חֵלֶק ב', סִימָן כד).

חֲזַק וְאַמֵּץ בְּכַל זֶה יוֹתֵר מְזָה, וְאִם אֵי אֶפְשֵׁר לָךְ לְקוּם לְחֲצוֹת, עַל-כָּל-פְּנִים תֹּאמֵר הַתְּקוּן קֹדֶם הַשְּׂנָה, אֶף שִׁוּתֵר טוֹב לְקוּם מִהַשְּׂנָה וְלוֹמֵר חֲצוֹת, אֶף אִנֹּס רַחֲמָנָא פִּטְרִיָּהּ, וְעַל-כָּל-פְּנִים לְכַל יַחְסֵר לוֹ לִילָה מִבְּלֵי לְאֶמְרוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, וּכְמוֹ שְׁנֹדְהֵרִים בְּשַׁחֲרִית, מְנַחֵה וּמְצַרִּיב כֶּף צְרִיכִים לְהַזְהִיר בְּזֶה, וּבְמִשָּׁף הַזְּמָן אִם תְּרַגִּיל עֲצָמְךָ בְּזֶה, תְּרַגִּישׁ הָאָרֶה עֲצוּמָה בְּנַפְשְׁךָ, וְעַקֵּר הַהָאָרֶה מוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל

א) וְשׁוֹמְעִים לְקוּלוֹ.

ב) כְּעוֹלָם הֵיךְ וּכְעוֹלָם הַבָּא.

ג) הָאֲנוּסִים בְּדַבְרֵי פוֹטְרוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרִיךְ הוּא מְלַקְמֵי.

(לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד, עין שם), שגמשה על האדם אורו האין סוף ברוך הוא, ושיזכה לדבק עצמו בעלמא דאתי בהשם יתברך, ויראה בעיניו (דהינו בגדל אמונתו), איך שחיות אלקותו מחיה ומקיימת את כל העולם: דומם, צומח, חי, מדבר, ויקבל הרמזים מכל דבר, עין שם.

חזק, חזק, חברי וידידי! ואל תפל בדעתך משום דבר שבועולם, ותן הודאה להשם יתברך, שהחזיר אותך לעבודתו יתברך, והציל אותך מרשות הבעל-דבר ששוב רצה ללכדך, חס ושלום, בשאול תחיתות ומתחתיות, וזכר מה שכתוב (איכה ג, כז): "טוב לגבר כי ישא על בנעוריו".

החזק בשעורים קבועים כְּאֲשֶׁר נִדְבַר בִּינֵינוּ, וְלִהְתַּחֵיל מֵרֵאשִׁי הַסֵּפֶר דִּיקָא כְּרִצוֹן רַבְנוּ ז"ל (עין שיחות-הר"ן, סימן עו), וְלִסַּם וְלִהְתַּחֵיל עוֹד פַּעַם, אִף אִם לֹא תִזְכֶּה לְהִבִּין בְּפַעַם הַזֹּאת תִּבִּין בְּפַעַם הַשְּׁנִיָּה אוֹ הַשְּׁלִישִׁית, וְזוֹ דַּרְךְ וַעֲצָה נוֹרְאָה לְהִתְמַדָּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְסַיִם תַּנ"ךְ, מְשֻׁנוֹת, בְּבִלִי, יְרוּשְׁלַמִי, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשֵׁלְחַן עֲרוּף, זֵהר הַקְּדוּשׁ וְתַקוּנֵי זֵהר וְכָל הַמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל וְכָל הַסֵּפָרִים וְכו'.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ שְׁזַכֵּינוּ לְדַעַת מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֶה הַמּוֹלִיכֵנוּ עַל דַּרְךְ הָאֶמֶת לְאֶמֶת וְחִפְץ בְּטוֹכְתֵנוּ הַנִּצְחִית, חֲזַק, חֲזַק, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי הֵשֵׁם עִמָּךְ, אֲתָךְ וְאֶצְלָךְ, וְאִיךְ שֶׁהוּא אִיךְ שֶׁהוּא, דַּע לְךְ, מִכֵּינּוֹן שֶׁהִנֵּךְ עִתָּה חוּץ לְעִיר בַּמְקוֹם שְׂדוֹת וַיַּעֲרֹת, תִּשְׁתַּמְדַּל לְקַיִם "הַנְּעוֹר בְּלִילָה" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נב), וְלִבְקֶשׁ עַל מִצּוֹי וְתַקוּן הַמְדוּת, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְכַטֵּל מִמֶּךָ כָּל הַמְדוּת הַרְעוֹת וְהַמְגַנּוֹת, וְלִהְמַשִּׁיךְ עֲלֶיךָ כָּל הַמְדוּת הַטּוֹבוֹת, וְתִכְלַל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ (עין שם בְּמִנֵּי הַתּוֹרָה הַנ"ל), אִף גַּם בַּיּוֹם הַיּוֹם מַעֲלָה נִפְלְאָה עַד מְאֹד — לְפָרֵשׁ שִׁיחַתוֹ וְתַפְלָתוֹ בֵּין הָאֵילָנוֹת וְהַעֲשָׂבִים כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְנוּ ז"ל (שם, חלק ב', סימן יא) עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כד,

אֲשֶׁר רִיד בְּנַחֵל כה

(ג): "וַיֵּצֵא יַצְחָק לְשׁוֹחַ בְּשָׂדֵהָ", עֵינַי שָׁם; וַיִּוְתַר מִזֶּה אֵין לִי מֵה
לְכַתֵּב לָךְ, וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

רִיד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפַּדֶּה, יוֹם רַבִּיעִי לְסֶדֶר וַחֲלֵן, בֵּין פֶּסַח לְעֶשׂוֹר ה'תשכ"ו.

שׁוֹזוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ לְאַהֲבִיבִי, חֲבֵרִי, הַיֶּקֶר הַשׁוֹתֵה בְּצִמָּה דְבָרִי
הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, הַבְּחוֹר ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח
לְנֶצַח.

אֲחֵי הַיֶּקֶר! תְּהִלָּה לְאֵל עֶבֶר עֲלֵינוּ רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשׁ וְהַגּוֹרֵא
בְּהַתְּעוֹרְרוֹת רַבָּה כְּדוֹרֵנוּ, וְגַם הָיָה הַרְבֵּה פָּנִים חֲדָשׁוֹת שְׁלֵא הָיָה
מְעוֹלָם, וְהָיָנוּ בְּשִׁמְחָה רַבָּה, וּבְרוּךְ הַשָּׁם, יֵשׁ וַיֵּשׁ לָנוּ עַל מֵה לְשִׁמְחָה
אַחֵר שֶׁשִּׁפְּלִים וּפְחוּתִים כְּמוֹנוּ זֹכִים לִידַע וּלְהֶאֱמִין וְלֶאֱחֹז עֲצָמָנוּ
בְּצַדִּיק קְדוֹשׁ וְגוֹרֵא כְּזֶה הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ,
הַמְּעוֹרֵר אוֹתָנוּ מִשְׁנַתְּנוּ הַעֲמָקָה, שְׁנוֹנָה לְשׁוֹב וּלְהַדְבִּיק אֶל שְׂרֵשׁ
מְחַצְבָתָנוּ.

וְהַעֲקֵר עַל-יְדֵי יִסוֹד דַּעְתּוֹ, שֶׁהוּא — תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת, לְשִׁפְךָ
שִׁיחוֹ וְתַפְלָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ
אֶל רֵעֵהוּ, כִּי הַעֲקֵר הוּא תַמִּימוֹת, וְעַיִן בְּמַעֲשֵׂה מֵהֶתֵּם הַקְּדוֹשׁ
(סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיִּים, מַעֲשֵׂה ט), אֵיךְ שְׁחֵי חַיִּים טוֹבִים וְאַרְבָּים, וּבִלָּה כָּל
יְמֵי בְּשִׁמְחָה וְכוּ', כִּי הַעֲקֵר הוּא תַמִּימוֹת, וְעַל כֵּן דְּבַר צָרִיף לְתוֹלוֹת
עֵינָיו אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יֵשׂא הַתִּינוּק עֵינָיו אֶל אָמוֹ, וְכֵן זֶה וַיִּוְתַר
מִזֶּה מְלַמְּדֵנוּ הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ
נִשְׁמַת מִשִּׁים, אֲשֶׁר יִגְלֶה לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל אֵת זֶה הַדְּרָךְ, בְּמִהְרָה
בְּיַמֵּינוּ, אָמֵן.

וּלְעֵת עֵתָה אֲנִי צָרִיכִין לְקַיֵּם דְּבָרֵי רַבְּנֵי ו"ל, וּבִפְרָט מֵה שְׁגָלָה לָנוּ, שֶׁהַסֵּפֶר שֶׁלוֹ הוּא אֶתְחַלְתָּא דְגָאָלָה, וְכֵן הִזְהִיר מְאֹד לְהִיּוֹת רְגִיל בְּשִׁקְיָה רַבָּה לְלַמֵּד סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וְאָמַר שְׂיִכּוּלִים לְהַעֲשׂוֹת בְּעַל תְּשׁוּבָה גְּמוּר עַל-יְדֵי סִפְרוֹ (עֵין טִי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁמֶט), וְכֵן אַחֲר־כֵּן תְּלַמִּידוֹ הַקְּדוֹשׁ מוֹהַר"ת, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, אֲשֶׁר הוּא הִזְהִיר בְּיוֹתֵר עַל זֶה הָעֲנָן — לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת תּוֹרַת הַבְּנַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, לְהַפִּיץ מַעֲיֵנוֹתָיו חוּצָה, וְקַדָּם הַסֵּתֵלְקוּתוֹ הַקְּדוֹשָׁה הִזְהִיר מְאֹד עַל זֶה, וְאָמַר: נוּא אֲז עֲזָרָא הַסּוֹפֵר גֵּיט אֲנוּעַק אוֹן 'טְרִיף פֶּסוּל' אִיז זײַךְ מִתְּגַבֵּר אֲזוּי פִּיל וּוִיא ס'הֵיִינְט דָּא אֲלֵפִים וּרְבָבוֹת 'טְרִיף פֶּסוּל' נָאָהר אִיךְ הָאָף אֲז אִיִּין בְּלֶעֱטֵל פּוֹן סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל וְעֵט זֵיִן אַ תְּקוּן אוּיף אֲלֵדִינְג, נוּא זָאג אִיךְ אִיִּיךְ אָן אֲז אִיִּיעַר עוּבְרָא זָאל זֵיִן אֲז אִיָּהר זָאלֵט דְרוּקֶען דִּי סִפְרִים ס'זָאל זֵיִן יְפּוּצוּ מַעֲיֵנוֹתֶיךָ חוּצָה"א...

וְדַע לָךְ, אַחִי, שְׂאֲקוּהָ, בְּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְהַדְפִּים עֲכָשׁוּ אֶת סִפְרֵי הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" בְּתַכְלִית הַהַדְוּר וְהִיפִי, וְלְהַפִּיצוֹ עַל פְּנֵי תִּבְל וְכוּ' וְעוֹד סִפְרִים רַבִּים, כִּי זֶה הָעֵקֶר — לְהַפִּיץ תּוֹרַת רַבְּנֵי ו"ל לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, וּצְרִיכִים לְהַשְׁתַּדֵּל בְּזֶה בְּמַסִּירוֹת נַפְשׁ מִמֶּשׁ, כִּי בְּאֵמַת הַבְּעַל-דְּבַר חֲרַק עַל זֹאת שְׁנֵי וּמְנִיחַ עֲצָמוֹ לְרַחֵב וּלְאַרְךָ וּכְשֵׁרוֹאָה שְׂאִין לוֹ כְּכֹר שׁוּם עֲצָה, כִּי בְּנֻדָּאֵי אִין אֲנִי מַצִּיחִין לוֹ, וְאֲזוּי מִתְּלַבֵּשׁ בְּאֵילוֹ אֲנָשִׁים הַנִּקְרָאִים "בְּרַסְלָכֵר חֲסִידִים" עַל שֵׁם הַמִּשְׁאֵל, וְהֵם חוֹלְקִים עַל כָּל עֲנָן הַהַדְפָּסָה בְּטַעֲנוֹת וּבַחֲוָאֲנוֹת שׁוֹנוֹת — שְׂאֲסוּר לְמַכֵּר כָּל-כֵּךְ בְּזוּל וְכוּ', וְאִין נָאָה לְצַאת בְּרִישׁ גְּלִי וְכוּ' וְכַדּוּמָה שְׂטִיּוֹת וְהַבְּלִים פְּאָלוּ, אֲשֶׁר לֹא יַעֲלֶה עַל דַּעַת שׁוּם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַקְּרִים וְהָאֲמַתִּיִּים, אַרְבֵּבָה הֵם מְחַזְּקִים אוֹתִי בְּמָה שְׂיִכּוּלִים וְכוּ' וּבִפְרָט בְּדוּבּוּרִים טוֹבִים.

(א) קִשְׁעוֹרָא הַסּוֹמֵר מִסְתַּלַּק וְסִפְרֵי פֶּסוּלִים מִתְּגַבְּרִים כְּל-כֵּךְ בְּאֲשֶׁר יֵשׁ הַיּוֹם אֲלֵפֵי סִפְרֵי פֶּסוּלִים, אֶף מְאֵנִי שְׂדַף אֶחָד מִסִּפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל יִהְיֶה תְּקוּן עַל הַכָּל, וְלָכֵן הִנְנִי מוֹהֵרְכֶם, שֶׁשֶׁעֲבָדָה שְׂלֵכֶם תִּהְיֶה לְהַדְפִּים אֶת הַסִּפְרִים, שְׂיִהְיֶה "יְפּוּצוּ מַעֲיֵנוֹתֶיךָ חוּצָה".

ודע לך ששמעתי אתמול בראש השנה מאחד מאנשי שלומנו, שספר לו אחד מגדולי אנשי שלומנו מתלמידי ר' אברהם בר' נחמן ו"ל: ידוע שרבנו ז"ל אמר פעם לתלמידיו ר' יודל ור' שמואל אייזיק, שילכו בכל עיר ועיר ויניחו שם דף מספר "לקוטי-מהר"ן" ויאמרו קצת מהספר הנשרף, והזהיר להם מאוד מאוד על זאת, ואמר להם שמלבד גדל ועצם רבוי הסודות שיש לו בזה, צריכים לידע שבה תלויים החיים של בנו היקר ר' שלמה אפרים, אף גם גלה להם שתהינה להם מניעות עצומות על זאת, ובקצור הם הלכו, והתחילו לעשות כאשר צוה להם, וגדל עצם המניעות שעברו עליהם אי אפשר לשער ולספר, שאול אצלם הכסף, והלכו רגלי (ובקאמצע הדרך חשדו באחד מהם שהוא גנב וכו'), ואחר-כך בדרך להלן חשדו בשני שעבר, רחמנא לאלון, עברה עם וכו'), ומגדל הבושה והחרפות שעברו עליהם והמניעות מחמת מומן שלא היה להם מה לאכל, על-פן הכרחו לחזר, ואז אמר רבנו ז"ל: חבל חבל וכו', ואז נתמלק ר' שמואל אייזיק ז"ל, ומהרנ"ת ז"ל אמר: "אז מיר וואלט דער רבי געשיקט וואלט איך קיינמאל נישט צוריק געקומען"^ב (היגו כל עוד שלא קים דברי רבנו ז"ל), ומכל זה המשיך ר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל] בשיחה מגדל מעלת הדפסת ספרי רבנו ז"ל, והעקר להפיצם וממילא נופלת הטענה של שטות והכל שטוענים: "אז קיינער קוקט נישט אריין אין די ספרים"^ג. ובקאמת רואים מהג"ל שרבנו ז"ל הזהיר אפלו להניח עלה אחד מספריו, ומכל שבן שאנו יודעים האמת, אשר רב העולם שקונים את הספרים, מסתכלים בתוכם ומחיים עצמם בהם הרבה מאוד, ובפרטיות שלכל אחד יש ילדים ואיך שהוא סוף כל סוף יעשו את הפעלה הנצרכה, ועלינו לעשות את שלנו — להפיץ תורת הנחל לכל באי עולם, ולכלי להסתפל על שום מונע ומעכב, ובפרט על אלו הקוראים לעצמם "ברקלבר חסידים", אוי להם ואוי לגנפשמ, שגורמים הסתרת דבר רבנו ז"ל מהעולם, ובקאמת מי שיש לו אהבה אמיתית אל רבנו ז"ל,

(ב) אם רבנו ז"ל היה שלח אותי אף פעם לא הייתי חוזר.

(ג) שאף אחד אינו מסתכל בספרים.

שֶׁשׁ וְשֶׁמַּח עַל הַעֶסֶק הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה — לִמְכַר אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת סְפָרִים בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ, חֶזֶק וְאִמָּץ! אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת! כִּי הַשֵּׁם עֲמָד, אֲתָד וְאֲצַלֶּךְ, וְהַעֲקֵר חֶזֶק בְּרַצוֹנוֹת חֲזָקִים לְהוֹסִיף עוֹד וְעוֹד עֲבוֹדַת ה' וְדַעַת, וְהַעֲקֵר שְׁמִירַת הַדְּבוּר בְּקִרְשָׁה וְטְהָרָה, וּמַחְשְׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת וְכַסּוּפִים טוֹבִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְרַבְּנוּ ז"ל, לְתוֹרַתוֹ הַקָּדוֹשָׁה וְלְאַרְץ הַקָּדוֹשָׁה.

וְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

רטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית ה'תשכ"ו.

אֶף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, חֲבֵרֵי ...

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר אֲתָמוּל קִבְּלָתִי, וְהִנֵּה בְּאֵמַת הִנֵּה מִן הַרְאוֹי לְהַשִּׁיבְךָ בְּאַרְיִכוֹת, אֶף לֹא אוֹכַל כְּעַת מְרַב טְרִדוֹת וּבְלִבּוּלִים שֶׁסָּבְבוּנִי, וּבִכְרֵט שְׂאֵנִי עוֹמֵד עֲכָשׁוּ בְּהַדְפָּסַת ה"לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, וְרַבּוּי הַמְחַלְקֵת וְהַקְטְרוּגִים שֶׁיֵּשׁ עָלַי בְּעֵבוֹר זֶה, אֵי אֶפְשֶׁר לָךְ לְשַׁעֵר, כָּלֵל וּכְלָל לֹא... (חֶסֶד).

רטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח ה'תשכ"ו.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם לְאַהוּבֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹמֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹכַע מְקוֹר חֲכָמָה ... גְּרוּ וַיִּיר וַיִּזְרַח לְגַצַּח נְצַחִים.

מִקְתָּבָךְ קִבְלָתִי וְשִׁמְחָתִי עַד מְאֹד, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבָךְ הוּא אֶךְ
לְמוֹתוֹר, כִּי הִלֵּא כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדְךָ, הִפֹּף בָּהֶם וְהִפֹּף בָּהֶם
דְּכָלֵא בָהֶם — עֲצוֹת וּדְרָכִים וְהִנְהִיגוֹת אִיךְ לַעֲבֹר אֶת הַגֶּשֶׁר הַיָּצֵר,
הַיְנִיז זֶה הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה הוּא גֶשֶׁר צָר,
וְהַעֲקָר שֶׁלֹּא לְהִתְפַּחַד כָּלֵל (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מו), וְהַעֲקָר
לְאַחֵז עֲצָמוֹ בּוֹ וְתִבְרַךְ בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, וְכִמּוֹ שֶׁאָמְרוּ הַצַּדִּיקִים
הַקְּדוֹמֹנִים (רַבִּי מֵאִיר מִפְּרִימִשְׁלֵאוֹן): "אֲז מִ'הֵאֱלֹט זִיף אוֹיְבֵן פֶּאֱלֵט מְעַן
נִישְׁט פֿון הוּנְטן"^א, וְהִבֵּן אֶת זֶה מְאֹד.

וְאוֹדוֹת שֵׁם אֱהִי"ה שֶׁכְּתִבְתָּ, עֵין הַיֵּטֵב בְּסִפֵּר "שְׁעָרֵי אוֹרֵה"
שְׁעַר ה' (דָּף מ"ד דְּפוּס וּוְאֲשֵׁא), שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵין גְּבוּל לְפִי רַב
הַתְּעַלּוֹמוֹת מִכָּל הַנְּמַצָּאִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְיָדוּעַ שֶׁהוּא קוֹצוֹ שֶׁל
יו"ד, עַל-בֵּן נִקְרָא: "וְהִתְקַמָּה מֵאֵין תִּמְצָא" (אִיּוֹב כח, יב) הַיְנִיז יו"ד
הוּא הִתְקַמָּה וְהוּא בָּא מִקּוֹצוֹ הַיְנִיז מֵאֵין וְכוּ', עֵין שֵׁם; וְכִלְל הַכּוֹנֵה
(עֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו), "אֱהִי"ה דָּא אָנָּא זְמִין לְמַהוּרֵי"^ב,
וְזֶה עֲקָר הַתְּשׁוּבָה — לִידַע שְׁעָרֵין לֹא הִתְחִיל כָּלֵל, וְלַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה
עַל תְּשׁוּבָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִכְלָל בָּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא
בְּחִינַת אֵין, הַיְנִיז לְהַפֵּךְ אֶת הַ"אֲנִי" לְ"אֵין", וְלָזֶה זּוֹכִים עַל-יְדֵי
שְׁשׁוּמַע חֲרַפְתּוֹ וְאֵינוֹ מְשִׁיב, שֶׁמֵּהִפֵּךְ דָּם — לְדָם, עֵין שֵׁם, וְזֶהוּ עֲקָר
הַחֲקִמָה, בְּכִינַת: "סִיג לְחֲקִמָה שְׁתִּיקָה" (אֲבוֹת ג', יג), הַיְנִיז לְהַשִּׁיג אֶת
הַחֲקִמָה הַעֲלִיוֹנָה שֶׁהִיא "סִיג" — בְּגִימָטְרִיָה שֵׁם ע"ב (עַם הַכּוֹלֵל)
הוּא עַל-יְדֵי שְׁתִּיקָה, "שְׁתַּק בָּךְ עֲלֶה בְּמַחְשָׁבָה" (מִנְחוֹת כט:), לְכִלִּי
לְהַרְהֵר אַחֲרָיו וְתִבְרַךְ, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי צַדִּיק ה', לִידַע שֶׁהוֹנִי"ה הוּא
הַאֲלֵקִים, וְהַיְסוּרִים הֵם בָּלִים, אֶךְ צָרִיךְ לְיַחַד הוֹנִי"ה רַחֲמִים אֶל הַדִּין
וְהַיְסוּרִים, וְהוּא עַל-יְדֵי הַקּוֹ הַאֲמַצְעִי שֶׁהוּא תִּפְאָרַת הַיְנִיז מִשְׁפָּט,
עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, הַיְנִיז לְשַׁפֵּט עֲצָמוֹ עַל כָּל דְּבָר (עֵין שֵׁם, סִימָן
טו), וְכַשֵּׁי שֶׁדִּין לְמִשָּׁה אֵין דִּין לְמַעְלָה, וְזֶה זּוֹכִים עַל-יְדֵי צְדָקָה,
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אוֹחֵז בְּכִינַת מִשְׁפָּט (עֵין שֵׁם, סִימָן ב), וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכַלֵּל
דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט, כִּי עַל-יְדֵי שֶׁהוּא מִתְעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת חֶסֶד, נִשְׁפַּע עֲלָיו

א) אִם נֶאֱחָזִים לְמַעְלָה לֹא נִשְׁפָּטִים מִלְּמַשָּׁה.

ב) שְׁפָרְשׁוּ הַשְּׁשׁוּט שֶׁל "אֱהִי"ה הוּא — אֵין רוּצָה, מִכּוֹן וּמִזְמַן לְהִיוֹת...

מצנור החסד ונמתק הפל, אף הפלל כי הכל צריך להיות בהתקשרות אל הצדיק האמת נחל נובע מקור חכמה.

אשרינו ואשרי חלקנו שאנו יודעים ממנו, אל תירא ואל תחת, כי ה' עמך, אתך ואצלך.

ידידך...

ריו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב ה'תשכ"ו.

ישוון ושמחה ישיגו לאהובי, חברי היקר לי מאד, שוטה מימי הנחל נובע מקור חכמה, כמר ... שיחיה נצח.

מכתבך היקר קבלתי זה פעמים, ושמחתי עד מאד לשמע הטוב ממך, אף מרב טרדותי שעוברות עלי ברוחניות ובגשמיות בעתים הללו בפרט בענגי ההדפסה, על-כן לא יכולתי להשיבך, ועמך הסליחה.

הנה, תהלה לאל, שהולך ונדפס עכשו ה"לקוטי-מוהר"ן הקרוש עם "פרפראות לחכמה", "באבי הנחל", "מי הנחל", ה"שיחות והתעוררות" וה"תורות מכתב יד רבנו ו"ל", וכן ספר "קצור-לקוטי-מוהר"ן", ועוד כמה ספרים, בן זבנו השם יתברך להדפיס את כל ספרי רבנו ו"ל ולהפיצם על פני תבל, עד שיקים: "ומלאה הארץ דעה את ה'" וגו' (ישעיה יא, ט).

העקר, אחי היקר, חזק ואמץ במקום שאתה שם, להתמיד בתורה הקדושה שעורים קבועים, והעקר עבודת התפלה, שלש-התפלות בכל יום בכונה, על-כל-פנים פרוש המלות, ולחטף בכל לילה "אין חצות"^א.

(א) תקון חצות אחר.

והעולה על הכל — תפלה והתבודדות, שתפרש שיחתך אליו ותברך בכל יום חק ולא יעבר, וכך מה שעובר עליך הכל לכל תפרש בפה מלא אליו ותברך, שמלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין וכו', ושומע כל דבור שאתה מוציא מפיך, ועל-כן צריכין להזהר עם כל דבור, וכמו שכתוב (צמוס ד, יג): "ומגיד לאדם מה שחוו" וכו', כי העקר לקשר וליוחד את המלכות (שהוא הדבור, כמו שמוכח בחקוני-והר [דף יז.] "מלכות פה") אל השם ותברך, הינו לדבר רק דברים קדושים בתורה ותפלה, וזה נקרא מלכות דקדושה, כי העקר הוא הדבור וכו"ל.

אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו להתקרב אל הצדיק האמת, ואמר "וואס האבן מיר זיף צו שעמען",² אם-כן למה אתה מתבייש שאתה "ברסלבר חסיד", אדרבה דאס איז דער גרעסטער פבוד אויף דער וועלט, אם קוראים לאחד "ברסלבר חסיד" באשר תדע בעולם הבא וכו'.

ואודות שדוץ, אדרבה, זכר מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן חלק ב', סימן פט): הדיעת משדוץ כל השדוכים, ולכל זה זוכים רק על-ידי הצדיק האמת, ותהיה רגיל לומר התפלה על התורה הזו בלקוטי-תפלות, חלק ב', תפלה מ"ה — "אל ברוך" וכו', עין שם.

יותר מזה אין לי מה לכתב לך עכשו ועוד חזון למועד, השם ותברך יעזר לך למצא את זיוגך בזכות רבנו ז"ל בקרוב ובנקל.

ידידך הדורש שלומך...

(ב) מה יש לנו להתבייש.

(ג) זה הקבוד הגדול ביותר בעולם.

ריח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נִישָׁב ה'תשכ"ו.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, הַבְּחוֹר ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

הִנֵּה מֵאֲלִיךְ תִּרְאֶה גֹדֶל הַטְּרָדוֹת שְׁעוֹכְרוֹת עָלַי, שֶׁהַמְּכַתֵּב שִׁכְחָתִי לָךְ עוֹד בְּיוֹם רֵאשׁוֹן נִתְעַכֵּב אֶצְלִי עַד עֲכָשׁוּ, וּמֵה שְׁעוֹכְרֵי עָלַי אֵי אֶפְשֶׁר לְבָאֵר, וְלַעֲת עֵתָה נִתְעַכְכָּה הַדְּפִסָּת ה"קצוּר-לְקוֹטִי" מוֹהֲר"ן וְאֶקְנֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׂיִזְכְּנוּ לְהַדְּפִיסוֹ עוֹד בְּזוֹ הַשָּׁנָה, בֵּן יוֹכְנָי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְהַדְּפִיס אֶת ה"לְקוֹטִי-תַּפְלוֹת" וְכָל ה"לְקוֹטִי-הַלְכוֹת", בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְ"עֲלִים לְתַרוּפָּה" וְעוֹד כַּמָּה וְכַמָּה סְפָרִים קְדוּשִׁים מְסַפְּרִינוּ הַקְּדוּשִׁים וְעִשְׂרוֹת סְפָרִים מְכַתֵּב יָד, בְּאִפְּן שְׂיִתְמַלֵּא כָּל הָעוֹלָם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי מוֹהֲרַנְיָהוּ ז"ל אָמַר, שְׂכַשְׂיָבוֹא מְשִׁיחַ תְּהִינָה וְשִׁיבוֹת מְסַפְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ', וּבְיָמֵים אֵלוּ אֲסִים סֵפֶר יָקָר "מְקִנָּה יִשְׂרָאֵל" מִמַּעֲלַת הַטּוֹבֵל בְּמִקְנֶה בְּכָל יוֹם, מְלַקֵּט מְסַפְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

יְדִידֶךָ...

ריט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נִחִי ה'תשכ"ו.

שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי, הַאֲבָרֶךְ ... שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח.

אֲחִי הַיָּקָר! הִנֵּה בְּדַעְתִּי כָּכָר כַּמָּה פְּעָמִים לְכַתֵּב לָךְ, אֲךֹ מְנִיעוֹת רַבּוֹת עוֹכְרוֹת עָלַי וּבְפִרְט בְּעֵתִים הַלְלוּ, שְׂאֲנִי טְרוּד מְאֹד

אודות העסק הקדוש והנורא של ההדפסה וההפצה להפיץ דעתו של רבנו ז"ל בעולם, שזוהו מהסימנים העקריים והאמתיים של אתחלתא דגאולה כמו שמובא במכתב של הבעל-שם-טוב הקדוש ששלח לגיסו רבי גרשון מקיטוב, זכר צדיק לברכה (עין בתחלה ספר "כתר-שם-טוב"), שהיה בהיכל של משיח וכו' ושאלו: אימתי קאתי מרא? ואמר לו: לכש'פוצו מעינותיך חוצה וכו', וידוע בין אנשי שלומנו מה שארע לבעל-שם-טוב הקדוש בדרך נסיעתו לארץ הקדש, שבא אליו הסמ"ד-מ"ם ורצה להטביעו והיו עמו כתבים, ואמר לו הסמ"ד-מ"ם, או שיזרק את הכתבים לים או שיטביע את בתו אדל, עליה השלום, והנה צר לו מאד לזרק את הכתבים, מחמת שהיו יקרים בעיני לאין ערוף, ואמרה לו בתו הצדקת, עליה השלום, שיזרק את הכתבים, כי ממנה יצא נגד שיעשה כתבים יותר יפים מאלו, וזה דבר ידוע שזה סובב ועולה על רבנו ז"ל, כי מהצדיק הקדוש רבי ברוך ממעון-בונו, זכותו יגן עלינו, ומהצדיק הקדוש בעל ה"דגל מחנה אפרים", זכותו יגן עלינו, לא נשארו כל-כך כתבים כמו שנשארו מרבנו ז"ל תורות, שיחות ומעשיות, עצות, תפלות, התחזקות והדרכות, תלמידים ותלמידי תלמידים עד עכשו, ומוכן ממילא שכל הדבור הנ"ל: "אימתי קאתי מרא? לכש'פוצו מעינותיך חוצה", סובב והולך על רבנו ז"ל שהוא מצרע הבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו, על-כן מאחר שזכינו להתקרב אל הנחל נובע מקור חכמה ולשתות מימיו הקדושים — הם עצותיו הקדושות, וכל השוטה מהבאר והמעין הזה נפתחות עיניו באמת, ומסתכל על עצמו היכן הוא בעולם, ומה יש לו לעשות בזה העולם, ומשתדל לתקן מה ששקלקל, ועוסק בתקונו בכחו של רבנו ז"ל, ואחד מהתקונים של רבנו ז"ל הוא להשתדל לישוב העולם, שיהיה העולם מישוב מבני-אדם, כי עקר האדם הוא הדעת, לידע, להודיע ולהודע כי מלא כל הארץ כבודו, וכך העולם כלו מתנהג בהשגחתו הפרטית, שזוהו עקר הדעת האמת — להדבק בו יתברך מכל דבר שבעולם, ולזה זוכים עלידי הצדיק האמת

נחל נובע מקור חֲכָמָה, שְׁעַל-יְדֵי הַהִתְקַרְבוּת אֵלָיו וְשִׁקְיָהּ רַבָּה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, נִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם אוֹרוֹ וְדַעְתּוֹ וְנִפְתָּחוֹת עֵינָיו (עַיֵן בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סו), עַל-כֵּן עֲלִינוּ לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכָל כַּחֲנוּ בְּמִסְרֵיּוֹת נֶפֶשׁ לְפָרְסָם וּלְגַלוֹת אֶת הַדַּעַת הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, וּכְבָר יָדוּעַ לָךְ שְׁאֵנִי אוֹחִז עִכְשׁוֹ בְּאֻמְצַע הַדְּפֹסֶת הַ"לִּקוּטֵי-מוֹהַר"ן" הַקְּדוּשׁ עִם פְּרוּשׁ "פְּרָפְרָאוֹת לְחֻקְהָ" וְעִם פְּרוּשׁ "בְּאֵבֵי הַנְּחַל" וְעִם פְּרוּשׁ "מִי הַנְּחַל", וְגַם הוֹסַפְנוּ תוֹרוֹת מִקְּתָב יַד רַבְּנוּ ז"ל וְכֵן הַסְפֵר "שִׁיחוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת" — כָּל הַמַּעֲשִׂוֹת הַשְּׂיִכּוֹת לְכָל הַתּוֹרוֹת, וַיְהִיָּה מְחִירוֹ סֹף הַכָּל דּוֹלָר וְנַחֲצִי, יְהִי רְצוֹן שְׁיֵצֵא בְּקָרוֹב לְאוֹר עוֹלָם.

וְעַתָּה אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל בְּמִסְרֵיּוֹת נֶפֶשׁ לְהַדְפִּיס אֶת הַ"לִּקוּטֵי תַּפְלוֹת", (וַיְהִיָּה מְחִירוֹ סֹף הַכָּל דּוֹלָר אֶחָד) עִם הוֹסְפוֹת רַבּוֹת, דְּהֵינּוּ מִגָּה בְּתַקְלִית הַהֶגְהָה, וְהַ"תַּפְלוֹת וְתַחֲנוּגִים" שֶׁל הַרֵב הַקְּדוּשׁ מְטֻשְׁהַרִין ז"ל וְכֵן הַתַּקוּן הַכִּלְלִי וְכוּ', וְדַע לָךְ שֶׁכְּסוּף הַסְפֵר יִדְפְּסוּ דְפִים שֶׁל "מִזְכָּרֵת גִּצְח" (כְּמוֹ שֶׁרְאִיתָ בְּ"סִפְרוֹי-מַעֲשִׂוֹת" וְכֵן בְּ"לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן" יֵשׁ בְּזֶה), וְכָל עַמּוּד עוֹלָה חֲמָשִׁים דּוֹלָר, עַל-כֵּן בְּאֵתִי לְבַקֶּשׁךָ, הֵיּוֹת שְׂאֵתָה עוֹד חֵיב לִי חוֹב לִשְׁן כְּיָדוּעַ לָךְ, מֵהַשְּׂהִבְטַחְתָּ לִי עַל הַדְּפֹסָה, עַל-כֵּן רְצוֹנִי חֲזָק, שֶׁתִּקְנֶה עִם אֵלוֹ הַמַּעוֹת עַמּוּד אֶחָד וְיִדְפֹּס שָׁם מֵהַשְּׂתַרְצָה, וְלִמְעַן הַשָּׁם, לְכָל תַּתְּרַשֵּׁל בְּזֶה, אֵף שֵׁשׁ לָךְ עִכְשׁוֹ עֲנִינִים אַחֲרַיִם, (אֵף קִדְּם אֵתָה חֵיב לִי חוֹב וּמוֹצֵא שְׂפִתְיָךְ תִּשְׁמַר), וְהַעֲקָר — שְׁעִנֵּן הַהַדְפֹּסָה הוּא עוֹלָה עַל הַכָּל, כִּי הִיא תַלְמוּד תּוֹרָה דְרָבִים דְּעִדִּיף מֵהַכָּל בְּפִרְט תַּלְמוּד תּוֹרָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁמְחִזִּיר בְּגַיְ-אָדָם בְּתֻשׁוּבָה וּמוֹצִיאָם מִמְּקוֹם שְׂמוֹצִיאָם כְּיָדוּעַ לָנוּ מַעֲמָנוּ, עַל-כֵּן אֲבַקֶּשׁךָ לְהוֹדִירוֹ בְּזֶה, וַיְהִיָּה טוֹב לָךְ לְנַצַּח, וְאֵל תַּחֲשֹׁב, חֵס וְשְׁלוֹם, שֵׁשׁ בְּלָבִי עֲלֶיךָ, חֵס וְחִלְלִיָּה, וּמֵה שְׁלֵא דְבִרְתִּי עִמָּךְ זֶה יָמִים וְשָׁבוּעוֹת הַכָּל מֵרַב מְנִיעוֹת וּטְרִדוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עֲלֵי בְּעֵתִים הַלְלוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה מִמֶּשׁ, הֵן לְהַדְפֹּסָה, וְהַעֲקָר לְהַפְצָה, שְׁאֵנִי מוֹכְרִים בְּכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ חֶק וְלֹא יַעֲבֹר כְּמָה וְכְמָה מֵאוֹת סְפָרִים מִסְפְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

אחי היקר, חזק ואמץ מאד בתורה ותפלה וצדקה, ואל תפל
 בדעתך משום דבר שבעולם, ובפרט עכשו שזכית להיות האדם
 השלם, על-כן צריך אתה לקבל על עצמך על תורה ועבודה
 ולפרש מכל הקלי העולם הזה, ותעסק בכל יום בהתבודדות במקום
 מיוחד שאין שם בני-אדם, ותפרש כל שיחתך אליו ותברך ברחמים
 ובתחנונים, שתזכה להיות כרצונו ותברך, ותעשה לעצמך שעורים
 קבועים במשניות, בגמרא ובשלתן צרוף, ותתחיל מההתחלה הן
 במשניות, הן בגמרא — ממסכת ברכות והן בשלתן צרוף —
 מחלק ארץ חיים, וכך תלך כסדר מדי יום ביומו מעט ועוד מעט,
 ואל תסתכל לאחוריה, ובמשך הימים והשנים תזכה לסיים ששה
 סדרי משנה, וכן כל הש"ס וארבעת חלקי שלתן צרוף, ותתחיל עוד
 פעם ועוד פעם, וכך הורנו רבנו ז"ל, ואם תלך בדרך זו תרגיש כל
 הנעימות שיש בתורה הקדושה, ויהיה לך הרבה חשק ללמוד, ולמען
 השם, אל תחטף מסכת כאן ומסכת שם, וכן בשלתן צרוף — שעור
 בארץ חיים וידלג לשעור ביונה דעה, כי על-ידי-זה מאומה לא
 יהיה אצלך, ולכסוף תפל גם מהחשק ללמוד את התורה הקדושה,
 זה ברור ממש, ודבר זה ידוע בין כל אנשי שלומנו, על-כן חזק חזק
 בדרך זו ללמד כסדר (צ"ן בשיחות-הר"ן, סימן עו), והעקר שבכל העקרים
 — חזק ותתחזק ללמד בקביעות בספרי רבנו ז"ל: לקוטי-מוה"ר"ן,
 לקוטי-הלכות, ותאמר בכל יום התפלות הקדושות, ותסתכל בכל
 יום במכתבים ובשיחות הקדושות, והם יורו את הדרך לילך בה
 ואת המעשה אשר תעשה.

אחי היקר! העקר שתהיה בשמחה ותרחוק מן העצבות ביותר,
 ומשבוץ זה אשתדל לכתב לך בכל שבוע מכתב לחזקתך ולאמץך,
 ותראה להשיב לי בכל פעם, והעקר חזק, חזק, אחי.

ידידך היורש שלומך באהבה רבה מאד ומצפה לראותך...

אם קָשָׁה לָךְ עֲקֹשׂוּ לְהוֹצִיא אֶת כָּל הַסְּכּוּם הַזֶּה בְּפַעַם אַחַת, תִּשְׁתַּדֵּל בְּכֹמֶה פְּעָמִים, אֲךָ טוֹב יוֹתֵר בְּפַעַם אַחַת, וְדַע לָךְ שֶׁהַפְּעוֹת שֶׁאַתָּה נוֹתֵן לְהַדְפָּסָה זֶה מִמֶּשׁ כְּמוֹ שֶׁאַתָּה נוֹתֵן לְרַבְּנֵנוּ ו'ל'.

הַנִּל...

רכ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת ה'תשכ"ו.

אֲךָ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי, הַאֲבִירֵי הַיָּקָר, הַשְׂוֹתָה מִהַמְּעִין הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה' הַלֵּא הוּא נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, ר' ... שְׂיִחְיֶה נְצַח.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֲזַק מְאֹד בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דֶרֶךְ הָאֱמֶת שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ו'ל, וְלִמְעַן טוֹבֶתָךְ הַנְּצִיחִית, תִּתְמַד מְאֹד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו'ל, וְהֵם יוֹרְדֵי אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר חִלַּף בָּהּ; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלִקְנוּ שְׂזָכְרֵנוּ לִידַע מִהַצְּדִיק הָאֱמֶת שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הֵנָּה שְׁבוּעַת זֶה הוּא הַתְּחִלַּת הַשׁוֹכְבֵי"ם^א, שֶׁבְּשְׁבוּעוֹת אֵלוּ מִסְגָּל מְאֹד לְחַנּוּן פְּגָמֵי הַבְּרִית שֶׁהֵם כָּלֵל הַפְּגָמִים, כַּמּוּבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִז"ל, כִּי עָקֵר גְּלוּת מִצְרַיִם הִנְּה לְחַנּוּן חֲטָא אֲדָם הִרְאִשׁוֹן וְכו', וְהַתּוֹרָה הִיא נְצִיחִית וּבְכָל שָׁנָה וּבְכָל שְׁבוּעַת וְשְׁבוּעַת נִמְשָׁכֶת עַל הָעוֹלָם אוֹתָהּ הָאָרֶה מִזֶּה הַסִּדְרָה (כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵי), וּבְשְׁבוּעוֹת אֵלוּ קוֹרְאִים שׁוֹכְבֵי"ם שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל "הַמְּצָרִים" שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֲדָם, וְהַעֲקָר צָרִיר לְרֵאוֹת לְצֵאת מִהַמְּצָר וְהַדְּחָק, וְלִזֶּה זוֹכִים עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצִדִּיק הָאֱמֶת בְּכַחֲיוֹת "מִלְּשָׁה", וְעַל-יְדֵי עֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת יְכוּל כָּל אֶחָד לְצֵאת מִגְּלוּת נַפְשׁוֹ שֶׁנִּלְכְּדָה בָּמָה שֶׁנִּלְכְּדָה, כִּפִּי מִה שֶׁכָּל אֶחָד יוֹדַע בְּעִצְמוֹ.

(א) יְמֵי הַשׁוֹכְבֵי"ם הֵם שְׁשֶׁה שְׁבוּעוֹת אֲשֶׁר פְּרָשִׁית שְׁבוּעַת שְׁלֵמָה הֵן: שְׁמוֹת, ו'אָרָא, ב'יָא, ב'שֵׁלַח, ו'תָּרוּ, מ'שִׁפְטִים. וְהֵם נִקְרָאִים כֵּן עַל שֵׁם הַפְּסוּק: "שׁוֹכֵב כְּגַם שׁוֹכְבִים" וְגו'.

והיום בלמדי התורה "ראיתי מנורת זהב" (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ח), נתעוררתי מאד מאד מעצם גדל כח הצדיק האמתי.

כי ידוע אֲשֶׁר הַשֵּׁם יתְבַרַךְ מְחַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַעוֹלָמוֹת מִתְחַלֵּת הָאֲצִילוֹת עַד סוֹף נְקֻדַּת הַמַּרְקָז הַזֶּה שֶׁבְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, הֵינּוּ אֲפֵלוּ גְשָׁמֵיחַת הָעֲשִׂיָּה דוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הַכֹּל עֲצֻמֵיחַת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יתְבַרַךְ. כִּי מֵלֵא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמֵּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכְבֵי כָּל עֲלָמִין וְכוּ', וּמְלַכּוֹת שֶׁהִיא "אֲנִי" מְקַבֵּלֵת אֶת הַחַיּוֹת מִבְּחִינַת "אִין", וּבְכָל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה מְקַבֵּל וּמְמַשִּׂיף עַל עֲצָמוֹ הַחַיּוֹת מֵאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאָם" (תהלים לג, ו), כִּי כֻלָּם מְקַבְּלִים נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה, וְזֶה זוֹכִיִּים רַק עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק שֶׁבְּדוֹר, שֶׁאֲצִלוֹ גִּנּוּזוֹ כָּל הָאוֹר, לְצַמְצָם אֶת הָאוֹר הַגְּדוֹל הַהוֹרָא הַזֶּה, וּלְהַלְבִּישׁוֹ בְּלְבוּשִׁים כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁגַּם מְגַשְׁמִים כְּמוֹנוֹ הַיּוֹם, גַּם כֵּן נִזְכָּה לָזֶה, וּבִשְׂבִיל זֶה נִקְרָא הַצַּדִּיק: "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ" (במדבר כו, יח), שִׁירְעֵ לְהֵלֶף נֶגֶד רִחוּוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד (כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שם), כִּי הוּא יְכוֹל לְצַמְצָם אֶת אוֹרוֹ יתְבַרַךְ וּלְהַלְבִּישׁוֹ בְּלְבוּשִׁים, עַד שֶׁגַּם אֲנַחְנוּ נִזְכָּה לִידַע וּלְהַכִּירוֹ יתְבַרַךְ, וְאָמַר שֶׁמֶסְגֵּל מֵאִד לְתִשׁוּבָה (עֵין לְקוּשִׁי מוֹה"ר, חֵלֶק ב', סִימָן עג בְּאַרִיכוּת), כִּי מְבִיאֵ שֵׁם: "וְזֶה בְּחִינַת רוּחַ צְפוֹנִית הַמְנַשְּׁבֵת בְּכִנּוּר שֶׁל דָּוִד, כִּי כִנּוּר שֶׁל דָּוִד הִיָּה שֶׁל חֲמֵשׁ גִּימִין" וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם, וַיֵּשׁ לומר שֶׁהוּא סֵפֶר תְּהִלִּים, שֶׁנֶּחְלַק לְחֲמֵשׁ חֲלָקִים, כִּי זֶה הִיָּה עֶקֶר הָאָדָם שֶׁזֶה עֶקֶר חַיּוֹתוֹ, כִּי עֶקֶר הַחַיּוֹת הוּא הַרוּחַ אֱלֻקִּים, הֵינּוּ אוֹרוֹ יתְבַרַךְ, וְנִמְשָׁכֵת בְּכִנּוּר שֶׁל דָּוִד שֶׁהִיָּה שֶׁל חֲמֵשׁ גִּימִין, הֵינּוּ כְּנ"ל, שֶׁהוּא סֵפֶר תְּהִלִּים, הֵינּוּ עַל-יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים מְמַשִּׂיף עַל עֲצָמוֹ הַרוּחַ אֱלֻקִּים, אוֹרוֹ יתְבַרַךְ, גַּם שֶׁמְעַתִּי בְּשֵׁם הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ מְאֻנְשִׁי שְׁלוֹמֵנו ר' אֶפְרַיִם מִפְּשֶׁדְבוֹרָז' ו"ל, שֶׁאָמַר: "תְּהִלִּים" הוּא אוֹתִיּוֹת "לִי תְהִים", הֵינּוּ עַל-יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים זוֹכִיִּים לְנִסִּים, כִּי גַם נִקְרָא תְהִים כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (שם, חֵלֶק א', סִימָן ז, עֵין שֵׁם) עַל הַפְּסוּק "וְתְהִים כָּל הָעִיר" (רות א, יט), שֶׁעַל דָּבָר נְסִי הַכֹּל תְּמַהִין, עֵינֵי שֵׁם.

אָשׁוּרֵי הַזֹּכֶה לומר בְּכָל יוֹם "יוֹם שְׁלָם שֶׁל תְּהִלִּים", וְלִסְיִים בְּכָל שָׁבוּעַ סֵפֶר תְּהִלִּים, אָשׁוּרֵי לוֹ וְאָשׁוּרֵי חֶלְקוֹ, שְׁמוֹעִיל לְתַקְוֵן הַבְּרִית וּבַפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת לומר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים שְׁגָלָה רַבְּנוּ ו"ל, שְׁזָה עוֹלָה עַל הַכֹּל.

וּמַחְמַת טְרוּדוֹתֵי עֲכָשׁוּ — אָקָצֵר, אִף שֵׁשׁ עוֹד לְהֶאָרִיף הַרְבֵּה עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֶּה"ל.

יְדִידָף הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָף בְּאַהֲבָה רַבָּה...

רכא.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, אור ליום שני לַפְּסֵד וְאָרָא ה'תשכ"ו.

לְכַבּוֹד חֲבָרֵי וְאֶהוּבֵי וְכו' ...

מַכְתָּבָף הַקָּצֵר קַבְּלָתִי, וְהִנְנִי מַצְטַעַר הַרְבֵּה בְּצַעֲרָף הַקָּשָׁה, אִף כִּבְר גְּלָה לְנוּ רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹתֵרֵן, חֶלֶק א', סִימֵן קצ"ה), שְׁמַכְּל הַצָּרוֹת, הַיְסוּרִים וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת, צָרִיף לְמִצָּא הַרְחִיבוֹת גַּם בְּן, וְזֶה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּמַכְּל שָׁבֵן וְכָל שָׁבֵן בְּרוּחַנִיּוֹת — לְחַפֵּשׁ וְלְמִצָּא בְּעִצְמוֹ הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת לְבָלִי לְפַל בְּדַעְתּוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, מִשּׁוּם דְּכַר שְׁבַעֲוֹלֵם, כִּי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְדַע לָךְ שֶׁהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא רַחֲמָנוּת, כִּי רַק בְּשִׁבְלֵי זֶה כָּרָא אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, כְּדִי לְהִיטִיב מְטוֹבוֹ וּלְגַלּוֹת רַחֲמָנוּתוֹ (בְּמַבְאָר בְּתַחֲלִית הַ"עֵץ חַיִּים", עִין ש"ס), וְאִדְרַבָּה בְּתוֹף מַכְתָּבָף הַמְּלֵא צַעַר וּמַכְאוֹבִים, גַּם אֲנִי יְכוֹל לְמִצָּא לָךְ קֶצֶת הַרְחִיבוֹת, דְּהִינּוּ קִדְּם כָּל סוּף כָּל סוּף הָאִקְסוּר נֶאֱדָף חֲתֻנָּה גְּעָהאַט אִין גְּעוֹוָרֵן אִיין אָדָם הַשְּׁלָם^א, מַה שְׁכַבֵּר גִּתְּיָא שְׁתֵּי מִזָּה לְפָנֵי כְּפֵה שְׁנַיִם, וְגַם יֵשׁ לָךְ יְלֵד נְחֻמֵּד מְאֹד, תְּהִלָּה לְאֵל, וְתְהִלָּה לְאֵל, גַּם בְּפִרְנֻסָה עֲזוּרָף הַרְבֵּה

(א) הָיָא הַחֲסִינָה וְהַיִּיט הַאָדָם הַשְּׁלָם.

השם יתברך, אֲשֶׁר גם מזה נתיאשת כְּכֹר לְגַמְרִי, (אם הייתי חוזר הדבורים והתלונות מאז, שדברת וכו', היית צוחק...), וזכר זכר פמה שעות בליתי עמך ונחזקתי אותך שמתחזק ב"סבלנות", והשם יתברך יצורה, בן הנה קדם התנהגה וכן הנה קדם שזכית לָנוּ, וכן הנה קדם שנעשה לך איזה עסק בפרנסה, אֲשֶׁר בכל פעם אמרת שאפסה תקנה, ואין שנה לך כְּכֹר לחיות בזה העולם, וכל העולם מנח עליך וכדומה דברי הַבָּל כָּאלוּ וכו' וכו', ועל-כן שפיגל זיף אליין אפ און דאס אליין וועט דיר געבן איין חיות, אדרבה ואדרבה, תרגיל עמך להסתכל רק על החסדים שעשה עמך השם יתברך, ואתה צריך לדעת שהכל חסד חנם, ולפי מעשיך כמו שאתה בעצמך יודע אינך ראוי לכל הטובות שהשם יתברך עושה עמך, אף השם יתברך מתנהג במדת הרחמנות עליך, בזכות הצדיק האמת שאתה משתוקק ללכת בדרךיו, והוא ערב בעדך, איוף שהוא כלך מפל השטיות שלך, שזנמה לך בכל דבר "עם קומט דיר", ובאמת בודאי קומט דיר, כי לכל בר ישראל מגיע כל הטובות שבכל העולמות, אף ורק אם מתפלל על זה לפניו יתברך, שעל-ידי תפלה עושה כלי, ולפעמים לפי גדל ה'שועה צריכים לעשות כלי גדול ביותר, דהינו להרבות בתפלה אפלו ימים ושנים על דבר אחד און נישט מיד ווערן, ואז ישועת ה' כהרף עין.

ואבאשך לכל יהיה בלבך עלי שדברתי אליך קצת בדרך "תוכחה וגלה", ובאמת הוא מתמת "אהבה מסתרת" שיש לי עליך, "חזק" "חזק" "חזק" בכל ה"ל" — להרבות בתפלה והתבודדות ובשעורין קבועין.

הדורש שלומך...

ב) תסתכל על עצמך בראי, וזה בעצמו יסן לך חיות.

ג) שזה מגיע לך.

ד) ולא להתעין.

רכב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסָדֵר בֵּא הִתְשַׁכְּחוּ.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם אֶל מַעֲלַת הַרֵב הַחֲסִיד הַיָּקָר מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַזְּמַנִּים, מוֹרְנוּ הַרֵב ר' ... שִׁיחָה נֶצַח.

בְּאֵתִי לְפָרֵשׁ שִׁיחָתִי לְפָנָיו עַל שֶׁעָבַר זֶה שְׁבוּעוֹת וְחֻדְשִׁים וְלֹא
בְּתִבְתִּי לְמַעֲלָתוֹ, הִנֵּה בְּאֵמֶת מִגְדֵּל טְרוּדוֹתִי, אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלַי בְּכָל יוֹם
וְיוֹם לְרִבּוֹת הַלֵּילוֹת מִהַעֲסָק הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַהֶדְפָּסָה, גַּם עֲכָשׁוּ אֵין לִי
פְּנָאֵי לְכַתֵּב, אִךְ כְּפִי שֶׁאֲנִי דוֹחָה מִיּוֹם לְיוֹם לְכַתֵּב לְמַעֲלָתוֹ, אֲמַרְתִּי
וְיִהְיֶה מֵה, וְלִקְחָתִי עִתִּי וְעִטִּי לְכַתֵּב, הִנֵּה, תְּהִלָּה לְאֵל, בְּיָמִים אֱלוֹ אֲנִי
מְדַפְּסִים אֶת הַ"לְקוּטִי-מוֹהַר"ן הַקְּדוֹשׁ עִם הוֹסְפוֹת תּוֹרוֹת מִקְּתַב יָד
רַבֵּנוּ ו"ל וְעַם שְׁלֹשָׁה פְּרוּשִׁים: "פְּרַפְרָאוֹת לְחַקְמָה", "בְּאֵבֵי הַנִּחְל" ו"
ו"מֵי הַנִּחְל", וְגַם אֲנִי מְדַפְּסִים אֶת הַשִּׁיחוֹת וְהַהֲתַעֲרוּרוֹת הַשִּׁיחוֹת
לְתוֹרוֹת מִמַּעֲלָתוֹ, וְיִהְיֶה נִכְרָךְ בְּכָרְךָ אֶחָד בְּתַכְלִית הַהַדוּר וְהַיָּפִי,
וּבְעוֹד כְּשֶׁשָּׂשָׁה שְׁבוּעוֹת יֵצֵא, בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מִהַדְפּוֹס, וְהִנֵּה
אוֹדוֹת הַסֵּפֶר שִׁיחוֹת וְרַמְזִים שֶׁשָּׁלַח לִי... עַד שֶׁהִגִּיעַ לְיָדִי כֶּבֶר נְדַפְּס
בְּשִׁלְמוֹת כָּל הַסְּפָרִי-מַעֲשִׂיּוֹת, וְתַכְרָךְ וּמִיָּד אַחֲרָי זֶה הִנֵּה הַצָּרְךָ לִילֵךְ
לְכוּרְךָ לְכַרְכּוֹ, כִּי לֹא בְּיָמִים הַרְאֵשׁוֹנִים עֲכָשׁוּ — לְכָרְךָ רַק בְּמָה
מֵאוֹת בְּפָנֵי עֲצָמָם, כִּי נִכְרְכוּ כָּל הָאֲלָפִים בְּפַעַם אַחַת, וְעוֹלָה בְּזוֹל
יוֹתֵר, וּבְפָרֵט כִּי הַהֶפְצָה הוֹלְכֶת אֲצָלִי בְּמַהִירוֹת כְּזוֹ, אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר
(כִּי אֲנִי מוֹכְרָם בְּזוֹל גָּדוֹל עַד מְאֹד, בְּפָחוֹת מִמָּה שֶׁעוֹלָה לִי), וְאֲנִי
צָרִיךְ אֶת כָּל הַסֵּפָרִים בְּפַעַם אַחַת, עַל-כֵּן נִשְׁאַר וְלֹא נְדַפְּס, וּבְאֵמֶת
כֶּבֶר עָלָה בְּדַעְתִּי כְּמָה פְּעָמִים לְהַדְפִּיסוֹ בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, אִךְ כְּפִי אֲשֶׁר
בְּמִשְׁךְ שְׁלֹשָׁה חֻדְשִׁים מְכַרְתִּי אֶלְךָ וְשֵׁשׁ מֵאוֹת "סְפָרִי-מַעֲשִׂיּוֹת",
וְנִשְׁאַרוּ סֵךְ הַכָּל אַרְבַּע מֵאוֹת, וּמִסְתַּמָּא אֲמַכְּרֶנּוּ גַם אֶת זֶה עַד רֹאשׁ
הַשָּׁנָה הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, וְיֵשׁ בְּדַעְתִּי לְחוֹר וּלְהַדְפִּיסוֹ אַז, וּכְפִי
הַנְּרָאָה אֲצָרְךָ אֹז בְּשִׁלְמוֹת אֶת הַ"שִּׁיחוֹת וְרַמְזִים".

וְהִנֵּה הַסֵּפָרִים שֶׁהִבְטַחְתִּי לְשַׁלַּח לְמַעֲלָתוֹ כֶּבֶר נִשְׁלַחוּ מִכָּאן:
מֵאֵה "אַמוּנַת עֵתֶךְ", מֵאֵה "תַּקְוַן חֲצוֹת", וּמִסְתַּמָּא קִבְּלָם כֶּבֶר,

ובקרוב יקבל מאה "השתפכות הנפש" ומאה "משיבת נפש", אך אבקש ממעלתו, היות שנוצרכים לי כמה ספרים באידיש להדפיסם, כמו "ימי מוהרנ"ת" וכדומה: "השתפכות הנפש" וכו', (את "שכחי-הר"ן" מדפוס ר' ישראל קארדוונער אני מדפיס כבר), על-כן למען זכות הרבים שגדולה מאד מאד, בפרט ספרים באידיש להמון העם פה, אם נמצא אצלכם כתב יד מספרים מתרגם לאידיש, שיראה לשלח לי, ואני אדפיסם פה, ואשלח למעלתו כמות גדולה מהספרים, וגם את שאר הספרים שהבטחתי אראה לשלח.

ובימים אלו יוצא מהדפוס ספר "מקוה ישראל" מלקט מספרי רבנו ז"ל, על מעלת טבילת מקוה בכל יום, מסדר בסדר נאה, בעזרת השם ותפודו, וכן יוצאים לאור עכשו חמשת אלפים הגדות "אור זורח", וזכנו השם יתברך להפיצם על כל פני תבל.

אכפל בבקשתי, אם יש אצלו ספרים מתרגמים לאידיש שיתאמן לשלח לי ואדפיסם, וכן אם יש אצלו ספרים קטנים דיקא (בערך אחד או שנים בויגיא או יותר קצת), המסדרים בעניני רבנו ז"ל, אם רוצה שאדפיסם ישלח לי, כי עכשו יש לי אפשרות להדפיסם בנגל, ודי למבין.

ומחמת רב טרדוטי בעתים הללו בפרט אודות ההפצה —
אקצר.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ואודות עזרה להקנסת כלה בעבורו דברתי הרבה, ועוררתי את חברי הפחור ... בהתעוררות רבה, ותהלה לאל, הוא משתדל בשבילכם, ומסתמא בקרוב ישלח לכם סכום גדול, וגם חברי ר' ... מסתמא ישלח גם-כן סכום, ולי קשה וכבד מאד לשלח לו מעות במזמן, כי אני מסבך בעסק נורא כזה, אשר עולה לי למאות ולא לפי דולרים, כאשר יבין בעצמו, והשם יתברך עוזר לי בנסים נגלים

ממש על כל פסיצה ופסיצה בעסק ההדפסה, וכבודו וזכר אשר ווען
איך האב נאהר געקענט, שלחתי למעלתו זה ימים ושנים, אף עכשו
בעסק ההדפסה יכול מעלתו לקבל טובות רבות ממני אם ירצה.

אבקשו לראות לכתב לי תשובה על מכתבי בקרוב, בפרט בנדון
הספרים המתרגמים לאידיש, כי אם אין לו, אני רוצה לתנו לאחד
לתרגום.

הנ"ל...

רכג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר משפטים ה'תשכ"ו.

רב טוב ושלום וברכה ורחמים לאהובי, ידידי היקר, השותף
בצמא מהמעין היוצא מבית ה', הלא הוא נחל נובע מקור חכמה,
זכותו יגן עלינו, ר' ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! כבר היה בדעתי לכתב לך כמה פעמים באשר
הבטחתי לך, אף מרב טרדותי בעתים הללו בהדפסה, ממש לא היה
לי הפנאי.

ידידי יקירי! אם מתשבים היטב בזה העולם — רואים,
שהיום והלילה פורחים מאד בצל צפור הפורח באויר, ואי אפשר
לתפסם, כי אם במקצת תורה ומצוות, ובפרטי פרטיות בשיחה —
זו תפלה, בינו לבין קונו, לשפוף נפשו אליו יתברך באשר ידבר איש
עם רעהו, באשר גלה לנו רבנו ז"ל, שזה העקר והיסוד לכל העצות,
שמכל מה שעובר על האדם, צריך להרגיל עצמו לדבר אליו יתברך,
ולפרש שיחתו לפניו יתברך; אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידע
ולתקרב אל הנחל נובע מקור חכמה.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, לְטוֹכְתָךְ הַנְּצַחִית, תַּעֲסֵק בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל — לְלַמַּד הַתּוֹרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, וְלוֹמַר עֲלֵיהֶן הַתְּפִלוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, וְלַעֲזֹב בְּהַלְכוֹת, בְּדְרוֹשִׁים וּבַחֲדוּשִׁים מִמּוֹהַרְנ"ת ו"ל, גַּם תַּעֲזֹב בְּכָל יוֹם בְּשָׁנִים אוֹ בַשְּׁלֹשָׁה מִכְּתָבִים מִ"עֲלִים לְתַרוּפָה" וּמַעֲט שִׁיחֹת מִרַבְּנוּ ו"ל, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח, וְתַרְגִּישׁ חַיִּית חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם, וְהִגַּה יְמֵי אֲדָר מִמְשַׁמְשִׁים וּבָאִים, אֲשֶׁר כָּל הַהִתְחַלּוֹת הֵן מִזֶּה הַחֲדָשׁ כַּמּוּבָא (בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ע"ד, עֵין שֵׁם), הֵינּוּ מֵהַכְּנַעַת הַמֶּן-עֲמֻלָּק, שֶׁהוּא כָּלֵל הַכְּפִירוֹת וְהַסְּפָקוֹת, וְלִזְוָה זֹכִים עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הַגָּמָת, בְּחִינַת מְרֻדְכֵי הַצְּדִיק, שֶׁמַּעוֹרֵר וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ לַעֲסֵק בַּתְּפִלָּה וּבַהֲתַבּוּדוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיַעִים כָּל הַכְּפִירוֹת וְהַסְּפָקוֹת, וּבִשְׂכַת זוֹ הִיא פְּרֻשַׁת שְׁקָלִים, שֶׁהִיא כָּלֵל מִצּוֹת צְדָקָה, אֲשֶׁר מֵאֵד צְרִיכִים לְהִזָּהֵר וּלְהַפְרִישׁ כַּמָּה פְּרוּטוֹת לְצְדָקָה בְּכָל יוֹם, הֵינּוּ קוֹדֵם הַתְּפִלָּה, וּבַתּוֹךְ הַסְּעֵדָה כַּמּוּבָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ, וְקוֹדֵם הַ"תְּקוּן הַכְּלָלִי", וְכֵן בְּכָל עַת רְצוֹן.

וְגַדְל מַעֲלַת מִצּוֹת צְדָקָה עֵין בְּסִפְרֵי הַמֵּדוֹת אוֹת צְדָקָה, וְכֵן בְּלִקוּטֵי-עֲצוֹת אוֹת צְדָקָה, וְהַעֲקָר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ד' בַּתּוֹרָה "וְאֵת הַעוֹרְבִים צוֹיִתִּי" וְכו', שֶׁעַל-יְדֵי צְדָקָה נִתְרַחֵב הַפֶּתַח שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, וְזֹכִים לְהֵאָרֵת הַרְצוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת "בְּתָר", וְכִמוּ שֶׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים ו"ל (בְּבֵא בְתָר ט): "שִׁקוּלָה מִצּוֹת צְדָקָה כָּל הַמַּצּוֹת", וּבַעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, עֲכָשׁוּ זִכִּית כְּבָר וְאִתָּה הָאֵדִם הַשְּׁלֵם, זָכֹר כִּי יִנְקוּתָא כְּלִילָא דְנִרְדָּא* (שְׁבַת קַנְב), חֲסַף וְאָכַל בְּכָל יוֹם תּוֹרָה וְתַפְלָה שְׁזֵה הַעֲקָר, וּבַכְּפָרֵט עֲכָשׁוּ שְׁעוֹדִין אֵין עֲלֶיךָ עַל הַפְּרָנְסָה.

גַּם בְּאִתִּי לְעוֹרֵר אוֹתָךְ שְׂתַקִּים דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל לְבַעֲזֵן לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא לְלַמַּד כְּסֻדְר דְּיִקְא, הֵינּוּ שְׂתַמְעָשָׂה לְעַצְמָךְ שַׁעוֹר בְּתַנ"ךְ כְּסֻדְר מֵהַתְּחִלָּה דְּיִקְא, וְכֵן שַׁעוֹר בְּמִשְׁנֵינִית כְּסֻדְר מֵהַתְּחִלָּה, וְכֵן בְּש"ס מִמְּסַכַּת בְּרֻכוֹת, וְכֵן בְּשִׁלְחֹן עֲרוּף מֵהַתְּחִלָּה דְּיִקְא, וּבְכָל יוֹם תִּלְמַד מַעֲט וְעוֹד מַעֲט וְאֵל תַּסְתַּכַּל לְאַחוּרֶיךָ, אֵף שְׂפַעִם אִתָּה

(א) יְמֵי הַנְּעוּרִים הֵם יְסֵי הַנְּרִד.

שׁוֹכֵחַ — מֵה בְּכֹף, כִּי בַעֲלֹם הֵבֵא יִזְכִּירוּ לָךְ מֵה שְׁלֵמֶדֶת בְּנֵה הָעוֹלָם, בְּמוֹבֵא בְּשִׁיחוֹת-הַר"ן (סימן ע"ו), וְזֶה יְסוֹד וְעֵקֶר גְּדוֹל בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּיָדוּעַ לְכָל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לָךְ חֶשֶׁק רַב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה — בְּמֵה וּכְמֵה דְפִים מְקָל שְׁעוֹר, וּכְשִׁתּוֹכָה וּתְסִים תַּנ"ךְ אוֹ מִשְׁנֵיּוֹת אוֹ ש"ס אוֹ אֲרַבְעַת חֲלָקֵי שְׁלַחַן עֲרוּף, תַּתְחִיל שׁוֹב, וְכֹף תַּתְנַהֵּג כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וּיְכַרֵּב הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים תַּנּוּכָה לְסִיִּים בְּמֵה וּכְמֵה פְעָמִים, וְהַעֲקֵר לְכָל תַּפֵּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם, וְהַחֲכֵם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ, לְהַתְמִיד בְּכָל יוֹם מְעַט וְעוֹד מְעַט, וּכְמוֹ שְׁאֵמֵר רַבְנוּ ז"ל לְמוֹהַרְנ"ת בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "אֲבִיסֵל אִיזוֹ אוֹיֵךְ גּוֹט"², וְכֵן תַּפְלֶה וְהַתְבוּדוֹת בְּכָל יוֹם לְבַקֵּשׁ מֵאֵתוֹ יְתַבְרַךְ שְׁתּוֹכָה לְכָל זֶה, וְלִהְרַבּוֹת עוֹד שְׁעוֹרִים קְבוּעִים כְּמוֹ: זֶהר הַקְּדוּשׁ וְתַקּוּנִים וְכו'.

אָחִי הַיָּקָר! חֲזוּק, חֲזוּק וְאַמֵּץ בַּתּוֹרָה וּתְפִלָּה, כִּי ה' אֵתָךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, מֵלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא כָל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הַכֵּל עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְרַךְ, שְׂמַחִיָּה וּמִהֲרָה וּמְקִיָּים כָּל דְּבַר, וּמְשַׁגֵּיחַ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית עַל כָּל דְּבַר וְעַל כָּל אָדָם, אִיזוֹ אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֵלָּא אִם-כֵּן מְכַרְזִין עֲלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז:).

וּמַחֲמַת טְרֵדוֹתֵי עֲכָשׁוֹ — אֲקַצֵּר.

דִּידֶךָ הַיּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

וְתַרְאֶה לְכַתֵּב לִי בְּכָל פַּעַם, וְאִז אֲרֹאֶה לְהַשִּׁיבְךָ בְּדוֹבוֹרִים טוֹבִים, בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ.

רכד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיר לַיּוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר-בְּחֻקֵּי הַיְתֻשְׁכִּי׃

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי הַיִּקָּר, הַשׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֻקְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֶצַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

אַהוּבֵי, אַחֵי, חוֹק וְאִמֶץ מֵאֵד! וְאֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְעוֹלָם, כִּי הִרְבֵּה צָרִיךְ לְעֹבֵר עַד שְׁזוֹכִין לְהִקְנֵס לְתוֹךְ שַׁעְרֵי הַקִּדְשָׁה, וְכָל זֶה הוּא מִחֻמַּת הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים שֶׁנִּתְהוּוּ עַל-יְדֵי הַחֻטָּאִים וְהַעוֹנֹת, כַּמּוּבָא בְּלֻטֵי-מִוְהַר"ן (חֻלַּק א', סִימָן י"ד, עֵין שֵׁם), וְהַעֲקָר הַיּוֹצֵא מִתּוֹרָה זוֹ הוּא — שְׁפִלוּת וְעִנְיָה, וְלַעֲסֵק בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, וְלִהְיוֹת הַצָּנוֹעַ לְכֶת, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי י"א, ב): "וְאֵת צְנוּעִים חֻקְמָה", וְאָמְרוּ עַל זֶה חֻקְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים וְ"ל (יְרוּשָׁלַיִם, בְּרֻכּוֹת, פָּרָק חֲמִישִׁי, הַלְכָה א): לְפִי שֶׁכָּל הַמִּתְיָגֵעַ בְּלַמּוּדוֹ בְּצָנוּעַ אֵל בְּמִהְרָה הוּא מְשַׁבַּח, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ וְ"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן ע"ז): "בְּזֶה יוֹדֵעַ הָאָדָם שֶׁבְּאַמַּת הוּא רוֹצֵה לְעֹבֵד, כִּשְׂאִינוּ רוֹצֵה בְּפֶרְסוּמוֹ", וְלִמְעַט בְּכַבּוּד צִמְמוּ לְהֵם וְלִשְׁתַּק לְמַחְרָפוֹ, שֶׁזֶה עָקֵר הַתְּשׁוּבָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לְכָלִי לְפַל בְּעִצְמוֹ, אֶף-עַל-פִּי שְׂרוּאָה שְׁעוֹבְרִים עָלָיו יָמִים וְשָׁנִים וְעֵדִין לְפִי דַעְתּוֹ עוֹד לֹא יָצָא מִחַל אֵל הַקִּדְשׁ אֶפְלוֹ כַּחוֹט הַשַּׁעֲרָה, כְּכָר גְּלוּה לְנוּ רַבְּנוּ וְ"ל בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַצִּדִּיק שֶׁנִּפְלָה עָלָיו עֲצוּבוֹת, (עֵין בְּסוּף סְפִירַת-מַעֲשִׂיּוֹת), וְהַקְּלָל הוּא — שֶׁכָּל שֶׁמִּתְנַחֵק הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם אֶפְלוֹ כַּחוֹט הַשַּׁעֲרָה, שֵׁם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הוֹלֵךְ עַל-יְדֵי-זֶה אֶלְפֵי אֶלְפִים פְּרָסְאוֹת, כַּמּוּבָא שֵׁם הַצִּיּוֹר, עֵין שֵׁם, שֶׁנִּדְמָה לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁהוֹלֵךְ רַק פְּסִיעָה אַחַת, וּבְעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים הוֹלֵךְ אֶלְפִים וְרַבְּבוֹת פְּסִיעוֹת, עֵין שֵׁם הַיִּטֵּב וְדו"ק, כִּי כָּל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם יִקְרָה מֵאֵד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא מְקַף בְּתַאוּת וּמְנִיעוֹת וְחֻשְׁכוֹת וּבְלִבּוֹלִים וְהַרְפָּתָקָאוֹת, וְעַל-יְדֵי שֶׁמִּתְחַזֵּק עִם הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת. זֶה

יָקָר בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ מְאֹד, וּבִכְפָּרֵט מִי שֶׁקִּלְקַל כְּבֹר הַרְבֵּה, חֹס וְשָׁלוֹם, רַחֲמָנָא לְצַלְן, וּמְנַח בְּעַמְקֵי עַמְקִים בְּשָׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת, וְנִתְעוֹרַר בְּאֶמֶת לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה יָקָר מְאֹד מְאֹד בְּעֵינָיו, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְהָרִים וּלְהַגְבִּיחַ אֶלְפֵי אֶלְפִים נִפְשׁוֹת שֶׁנִּפְּלוּ זֶה כְּפֹה יָמִים וְשָׁנִים, כִּיְדוּעַ שֶׁכָּל הַנְּשָׁמוֹת הֵן לְבוֹשִׁים זו לְזוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (יִזְמָא פו'): "יְחִיד שֶׁשָּׁב מוֹחְלִין לְכָל הָעוֹלָם", וּכְמוֹ שֶׁפָּרַשׁ מוֹהֲרַנְ"ף ו"ל עַל מְאָמְרֵי חֲכָמֵינוּ ו"ל (רֵאשׁ הַשָּׁנָה כט): "כָּל הַמְּחִיב בְּדָבָר מוֹצִיא אֶת הַרְבֵּים יְדֵי חוֹבְתָן", דִּיקָא הָאִישׁ הַזֶּה שֶׁמְחִיב בְּדָבָר, יוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם הַרְבֵּה, וְשָׁב בְּאֶמֶת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְהוֹצִיא רַבִּים יְדֵי חוֹבְתָן, וְהֵבִין.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ שֶׁזָּכִינוּ לִידַע מְאֹד נוֹרָא בְּזָה, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, נִהַר הַמְּטַהֵר מִכָּל הַבְּתָמִים, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חָנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, עַל-כֵּן אָנוּ צְרִיכִים לְכָלִי לִישׁוֹן יָמֵינוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ, רַק לְהִתְמַד בְּסִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ו"ל וְלִלְקַח בְּדַרְכֵינוּ, וּלְהַמְשִׁיךְ צֵלֵינוּ תְּקוּנָנוּ, וְאֲשֶׁר הָעֵקֶר וְהִיסוּד הוּא — שֶׁמְחָה וְהַתְּבוּדוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נִזְכָּה לְשִׁלְמוֹת הַדַּעַת וְהַמַּחְ, כִּי שֶׁמְחָה אוֹתִיּוֹת מ'ח' ש'מְחָה ה'תְּבוּדוּת, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלַם וְנִתְרוֹמַם הַמַּח וְהַדַּעַת, כִּי עָקֵר הָאָדָם הוּא הַמַּח וְהַדַּעַת, לְשֹׁמֵר מְאֹד אֶת מַחְשָׁבָתוֹ, כִּי בְּמָקוֹם שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֵׁם כָּל הָאָדָם, כְּמוֹכָא בְּסִפְרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם טוֹב, (וּמוֹכָא גַם בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֲלָק א', סִימָן כ"א, עֵין שם), כִּי הַמְּחָשָׁבָה גְּבוּהָה מְאֹד מְאֹד, וְזֶה עָקֵר הָאָדָם, וְהַכָּל תְּלוּי בַּמַּח וּבַמְּחָשָׁבָה, וּכְמוֹ שֶׁמוֹכָא בַּזֵּהר הַקְּדוֹשׁ (פְּקוּדֵי רַנ"ד): כּוֹלְהוּ בְּמַחְשָׁבָה אֲתַבְרִירוּיָא וְכוּ', וּכְבָר יְדוּעַ מִפֵּי רַבְּנֵינוּ ו"ל, שֶׁהַמְּחָשָׁבָה שֶׁל הָאָדָם הִיא כְּפִי הַמַּדּוּת וְהַמְּדַרְגּוֹת שֶׁהָאָדָם אוֹחֵז בָּהֶן, (עֵין בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֲלָק א', סִימָנִים כ"א, כ"ט), לְזוֹכּוֹת לַמַּח נִקְיֵי שִׁיְהִיָּה כְּלִי לְקַבֵּל בְּתוֹכּוֹ רוּחַ-הַקְּדוֹשׁ וְנִבְוָאָה, הוּא עַל-יְדֵי קְדֻשַׁת הַשְּׂבָעָה נְרוֹת: הַעֵינִים — לְכָלִי לְהִסְתַּכֵּל בְּמָקוֹם שֶׁאֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל, הָאֲזֻנִים — לְחֻזַּק עֲצָמוֹ בְּאִמּוּנָה וְאִמּוּנַת חֲכָמִים, לְשִׁמְעַ בְּקוֹל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְהַמְּצוּוֹת וּבְקוֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִים,

החטם — להשמר מאד מפעם ומקפידות, שעוקרים את האדם מכל העולמות כידוע מדברי הזהר הקדוש והאריז"ל, שאין שום דבר ושום חטא בעולם שיכול לעקר את האדם מכל העולמות, ולאבד הכל ברגע אחד כמו העון החמור של פעם, כמו שאמרנו חקמינו ו"ל, שנגחש בעובד כל העבודה וזה שבעולם (זהר בראשית כו:). הפה — לבלי לדבר שום דבור אסור, חס ושלום — לשון הרע, רכילות, ליצנות, קללות, דברים בטלים, וכפי הנראה שפגם הדבור הוא גרוע מהכל, כי עקר המשכת השפע כידוע הוא על ידי הדבור (פמבא בלקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן לה), ולהפך על ידי הדבור ממשיך על עצמו רוח סערה — צרות ויסורים ונזליות (פמבא שם, סימנים לח, מח, עין שם) ועין בלקוטי מוהר"ן, סימן כט, מענין בגדים לבגים, שפרשו דבורים נקיים, עין שם, ועל ידי זה זוכים לשלמות הדעת והמתח.

אחי היקר, תשתדל להרגיל עצמך ללכת בדרכים אלו לקדש ולטהר עצמו בשבעה גרות, שזה עקר ההתחלה והפתיח להכנס לקדשה, ולפרש שיחתך בהתבודדות בכל יום לפניו ותברך, עד שתזכה להכלל בו ותברך — "לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו" (תהלים כו, ד), ולהתמיד מאד בתורה הקדושה, ותראה שאין טוב בעולם מהתורה.

ותרבה באמירת תהלים בכל יום שזה מסגל לתשובה ולנסים, כי 'תהלים' אותיות — 'לי תהם' ונסים נקראים תהם, כמו שכתוב: "ותהם כל העיר" (רות א, יט), שעל דבר נסי הכל תמהין (פמבא בלקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן ז, עין שם), (הרמז הזה שמעתי בשם ר' אפרים מפשעדיבור, זכותו יגן עלינו), ולבטל מאתך כל השונאים כבר נתנו חקמינו הקדושים על זה עצה: "השכם והערכ עליהם בבית המדרש והם כלים מאליהם" (גטין ז), שתזהר להתפלל בכל יום שחרית וערבית בבית המדרש, וממילא תהיה להם מפלה, ובכפרט בחדש הזה שהוא אצ"ר, ראשי תבות: א' ויבי י' שבו י' בשו ר' צע (תהלים ו, יא), כמו שמובא בלקוטי מוהר"ן (חלק א, סימן רעז),

אך תִּשְׁפֹּף לִבְךָ אֵלָיו יְהִיבְרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וּתְבַקֵּשׁ עַל נַפְשֶׁךָ לְהַצִּילֶךָ מִמָּוֶה שְׂאֵתָה צְרִיף לְהַנְצִל, וְ"קְרוּב ה' לְכָל קְרָאֵיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת", וְעַל-יְדֵי-זֶה "רְצוֹן יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה וְאֵת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיִּוֹשִׁיעֵם" (תהלים קמה, יח"ט), אָמֵן בְּן יְהִי רְצוֹן !

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

רכה.

הַעֲזַרְתָּ הַשֵּׁם יְהִיבְרַךְ, עֲרִב-שֶׁבֶת-קִנְיָן לְסֹדֵר בְּהַר-בְּחֻקֵי הַיְתַשְׁכֵּחַ.

אך טוב נחַסד יִרְדְּפוּ לְאַהֲבֵי, אַחֵי וְרַעֵי הַיָּקָר, הַחֲפֵץ וּמִשְׁתַּוָּקֵק מֵאֵד לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשָׁה עַל-פִּי דְרָף הָאֵמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲקֻמָּה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, אֲכַל מֵרֵב טְרַדוֹתִי, בְּעִזּוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, לֹא הִיָּה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ תַּכְּף-וּמִיָּד כְּרַצוֹנְךָ.

אַחֵי הַיָּקָר, חֻזַק וְאֵמֶץ וְאֵל תַּחַת, כִּי ה' אִתָּךְ, עִמָּךְ וְאֶצְלֶךָ, כִּי מֵלֵא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא כָּל עַלְמִין וְסוֹכְבֵי כָּל עַלְמִין, וְאִין שׁוֹם מִצִּיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יְהִיבְרַךְ, כִּי דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֵּל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְהִיבְרַךְ, וּמִכָּל מְקוֹם יְכוֹלִין לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יְהִיבְרַךְ, "אִם אֶסֶק שְׂמִים שָׁם אֵתָה וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַגֶּן" (תהלים קלט, ז), לְזִכּוֹת לְזֶה אִי אֶפְשֶׁר אֲלֵא עַל-יְדֵי עֲנָה וְשִׁפְלוּת כְּחֶרֶס הַנְּשֻׁבֵר כְּתוֹלַעַת הַרוֹחֶשֶׁת עַל הָאֲרֶץ, וּכְמוֹ שִׁפְרֵשׁ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר'ן, חֶלֶק א, סִימֹן קַעב) אֵת הַפְּסוּק (יִשְׁעֵיהֶוּ ו, ג): "מֵלֵא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ", אִם הָאֲדָם אוֹחֵז בְּכַחֲנִית "לֹא", שְׂאִינוּ כָּלָל בְּזֶה הַעוֹלָם, אִזִּי זוֹכֵה לְהִתְגַּלּוֹת עֲתִיקָא סְתִימָאָה בְּכַחֲנִית "כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְלִהְיוֹת דְּבוּק בּוֹ יְהִיבְרַךְ וְלִקְשֶׁר "אֲנִי לֵא'י'ן, וּבְכָלֵל זֶה לְדָם וְלִשְׁתֶּק לְמַחְרָפוֹ, כִּי זֶה עֶקֶר הַתְּשׁוּבָה, עֶקֶר זְבִיחַת הַיֶּצֶר, וְלְהַכְנִיעַ הַדְּמִים הַרְעִים שְׁבוֹ, כִּי עֶקֶר הַיֶּצֶר הַרָע הוּא עַל-יְדֵי דְמִים רָעִים שֶׁבְּחָלָל לְכַבּוֹ (שם, סִימֹן

עב), ועל־ידי שְׁמֵהֶפֶךְ דָם (עם פֶּתַח מִתַּחַת ל־ד) לְרֵם (עם חוֹלֶם מַעַל ה־ד) — "דָּוִם לֹה' וְהִתְחַלְלֵ לֹו" (תהלים לו, ז), עַל־יְדִי־וָה "וְהוּא יִפִּיל לָךְ חַלְלִים" (גטין ז), הִינֵנו עַל־יְדִי שְׁשׂוֹתֵךְ לִמְחַרְפוֹ, עַל־יְדִי־וָה נִקְנַע הַכְּבֹד שֶׁהוּא מְלֵא דָם בְּפָנֵי הַמֶּתַח (לְקוּסֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'), וְעָקֵר הַדְּמִים יְדוּעַ שְׁבָאִים מִמִּיטֵב הַפְּזוֹן שְׁנַת־הֶפֶךְ לְדָם, וּבִשְׂכִיל זֶה אֲנוּ מְזַהְרִין מֵאֵד מֵאֵד לְאֵכָל בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָה, כִּי עַל־יְדִי־וָה נִשְׁלַמְתַּ הַדְּעַת (לְקוּסֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז), כִּי צָרִיף לְקַדְשׁ וּלְטַהֵר עֲצָמוֹ מֵאֵד בְּאֵכִילָהּ וּשְׂתִיָּה, וְלִידַע "כִּי לֹא עַל הַלְחָם לְכַדוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל כָּל מוֹצָא פִי הִי" (דְּבָרִים ח, ג), הִינֵנו לִידַע שְׁמֵלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְדוּמָם, צוּמָח, חִי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל הַדְּבָרִים שְׁבַעֲוֹלָם יֵשׁ נְצוּצֵי חַיּוֹת הַשְּׂכִינָה — אֹר אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁנִצְטַמְצָם בְּזֶה הַדְּבָר, וְהוּא צָרִיף לְהַעֲלוֹתוֹ, הִינֵנו לְקַשֵּׁר לְדַעַתוֹ יְדִיעָה הַנִּל — שְׂאוּכַל חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְיִתְיַחַד וְיִתְקַשֵּׁר הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ שְׂבִיבָה הַמֵּאֲכֵל עִם הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת שְׂבַנְפִּשׁוֹ, וְזֶה עָקֵר הַיַּחֲוֵד בֵּין קִדְשָׁהּ בְּרִיף הוּא וּשְׂכַנְתִּיָּה (וְהוּא רְחוּם יִכְפֹּר), וְעַל־יְדִי־וָה יִתְעַלֶּה מַחוֹ וְדַעַתוֹ, וְתִהְיֶה אֲכִילָתוֹ בְּכַחֲנֵת "לְחֵם הַפָּנִים" (לְקוּסֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לא), כִּי תִשְׁלַם נִשְׁמָתוֹ עַל־יְדִי־וָה, וְיִהְיֶה דְמִיו מְזַכְכִּים.

עַל־כֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים וְאֲשֶׁרֵי הַזֹּכֶה לִיַּחַד יַחֲוִדִים קְדוּשִׁים בְּתוֹף הָאֲכִילָה, וּבִפְרָט לְמוֹד תּוֹרָה עַל הַשְּׁלֵחֵן, כִּי מֵאֵד מֵאֵד הִזְהִירוֹ עַל זֶה בְּזִכְרֵה הַקְּדוּשׁ (תְּרוּמָה קסח:): וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁנוֹתֵן מִלְחָמוֹ לְעֵנִי וְלוֹמֵד תּוֹרָה עַל הַשְּׁלֵחֵן, אֲזִי יוֹצֵא כְרוֹז לְפָנָיו: "זֶה הַשְּׁלֵחֵן אֲשֶׁר לְפָנֵי הִי" (יִחְזָקָל מא, כב), וְשְׁלַחְנוּ בַּחֲנִינְתָּ מְזַבְּחָ (לְקוּסֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז), וּמְכַפֵּר — כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ חֲכָמֵינוּ ז"ל (תְּהִלָּה כז), וְיֵשׁ אֲשֶׁר לוֹמְדִים מִשְׁנֵיּוֹת בְּתוֹף הַסְּעָדָה, כִּי מִשְׁנָה אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָה, וּמַעֲלָה עַל־יְדִי־וָה אֵת נִשְׁמָתוֹ לְשֶׁרֶשֶׁה.

אִף הַהַפּוּךְ מוּכָן מִמֵּילָא, שֶׁרֶשׁ כָּל הַטְּמָאוֹת, הַיֵּצֵר הַרַע וְהַמְדוּת הַמְּגַנּוֹת, הַכָּל בָּא מִחֲמַת שְׂאֵינוּ נִזְהָר בְּאֲכִילָתוֹ בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָה כְּנִל, וְעַל־יְדִי־וָה נִגְעָר שְׂכָלוֹ, רְחֻמְנָא לְצִלְן, וְזֶה שֶׁרֶשׁ כָּל הַדִּינִים, רְחֻמְנָא לִישְׂכּוֹן, עַל־כֵּן עָקֵר הַעֲצָה הוּא כְּמוֹ שְׂגִלָּה לְנוּ רַבְנוּ ז"ל

בזו התורה: "קרא את יהושע" (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו): להיות בקי בהלכה — רצוא ושוב, ציל ונפיק, לבלי לפל בדעתו משום דבר שבעולם, אף אם עבר עליו כבר מה שעבר, על-כל-פנים יתחיל מחדש בכל פעם, ויעשה תשובה על התשובה הראשונה, והפולל שששם שאין עליה בעולם, כי "ולגדלתו אין חקר" (תהלים קמה, ג), כך אפלו שנפל בעמקי עמקים, גם משם אל התאש מהרחמים, ויפרש שיחתו אליו יתברך בכל פעם ברחמים ובתחנונים, וישפך נפשו אליו יתברך, ואם יהיה חזק בדעתו, שאיך שהוא לא יתרחק מהשם יתברך, אזי סוף כל סוף יזכה לתשובה אמיתית, כי זמין ה' פשוטה עליו לקבל תשובתו, אף שנופל בכל פעם, וככל שרוצה וכוסף לצאת מהחשכות ומהחטאים, הם מתגברים עליו, ונופל לירידות עצומות, אף-על-פי-כן אם יתחזק בכל מיני התחזקות לבלי להתרשל משום דבר שבקדשה שיוכל לעשות, אז בודאי סוף כל סוף יזכה להכנס בפנים הקדשה.

הדורש שלומך באהבה רבה...

רכו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר במדבר ה'תשכ"ו.

ששון ושמחה ישיגו לאהובי, ידיד נפשי, ותיק וחסיד, החפץ ומשתוקק לעבודת השם יתברך על-פי הדרך הנכונה והפשוטה שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח גצחים.

אחי, אהובי! חזק ואמץ בתורה, בתפלה ובהתבודדות, במצוות ובמעשים טובים, כי זה כל האדם, ולא ישאר מהאדם בזה העולם כי אם מה שחוטף בכל יום אילו נקודות טובות מיהדותו, ובכפרט שזוכה לעשותן בשמחה זה עקר השלמות, ותהלה לאל יש ויש לנו

במה לשמח את נפשנו, כי זכינו להתנדע מאור כזה, אור המאיר בכל העולמות, אור חדש, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שאמר על עצמו: "אני נהר המטהר מפל הכתמים" (ת"י-מורה"ן, סימן שלב); אשרי שיאחז בתורתו שהיא אורייתא דעתיקא סתימאה, עצות הנמשכות מהפלא העליון.

ותרגיל עצמך להתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז תרגיש חיים שלא טעמת מעולם, ותנצל על-ידי-זה מפל הדינים והענשים, הצרות וההרפתקאות, כי ספרי רבנו ז"ל יצילוהך ממה שאתה צריך להנצל בזה העולם, ואמרו אנשי שלומנו במעשה מהזבוב והעכביש (ספרי-מעשיות, מעשה ו) שההר אמר למלך: "אז דאס בלעטל איז אויף דיר מגין באדארפסטו קיין מורא נישט האבן פאר קיין שום זאף"^א, שזה סוכב והולך על ספרי "לקוטי-מורה"ן" הקדושים, "וואס מעהר מ'בלעטלט די בלעטער איז דאס מאיר אויפן מענטש"^ב, והעקר — לא המדרש העקר אלא ללמד, לשמר, לעשות ולקיים ולקשר כל התרג"ג מצוות ל"לקוטי-מורה"ן", שעל זה נבנו כל ספרי ה"לקוטי-הלכות" הקדושים, והעקר להלביש הכל בתפלות ובבקשות, הינו — התבודדות, לעשות מהתורות תפלות, שעל-ידי-זה נעשים למעלה בעולמות העליונים שעשועים נוראים, שלא היו מימות עולם, והכל צריך להיות בשמחה, כי העקר הוא שמחה ובטחון, לכלי לירא משום בריה רק לבטח בו יתברך, ולעשות ולחטף המצוות הקדושות בכל יום: יציאת, תפלין, מזוזה, תפלה, ברכת-הפזון, גטילת-ידים, למוד התורה הקדושה וכו' בשמחה רבה, ואף שבין כך ובין כך עובר מה שעובר, אף-על-פי-כן צריך להחיות עצמו עם "שלא עשני גוי", וגם, תהלה לאל, אין אני חולק על האור הגנוז, ועל-כל-פנים אני יודע ממנו ז"ל, ואני משתוקק ללכת בדרךיו, וסוף כל סוף בודאי יתקננו בתקון נפלא ונורא, והעקר לאחוז עצמו ביחד עם אנשי שלומנו המקרבים אל הצדיק האמת, ולהשתדל תמיד להתפלל בבית-המדרש שנקרא על שם זה הצדיק,

(א) אם זה הדין מגן עליך, אין אתה צריך להתנבא משום דבר.

(ב) כמה שיותר מדקדקים בדפים, זה מאיר על האדם.

שִׁדוּעַ שֶׁשָּׂם אוֹרוֹ זוֹרֵחַ בְּיִתְרָהּ בְּהַתְגַּלּוֹת נִפְלְאוֹהּ; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ שֶׁזְכִּינוּ לֵהִיֹּת נִמְנִים בֵּין אֲנָשֵׁי הַיְקָרִים.

ובשִׁבְתָּ זֶה בְּבִקְרָה דְּבָרוֹ הִרְבֵּה מִהַמְעֻשָׂה שֶׁל הַבְּעַל תְּפִלָּה (סְפִירַת־מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה י"ב) מִגְדֵּל גְּנוּת הַמָּמוֹן, וְשֹׁאֵין הוּא עֲצָה כָּלֵל לְהַנְצִיל עַל יָדוֹ מִפְּגַעֵי הָעוֹלָם, אֲדִרְבָּה דִּיקָא עַל־יְדֵי הַמָּמוֹן מְאֻבְדִּים אֶת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים, כְּמוֹ שְׂמוּבָא בְּתַקוּנַיִי־זֶהֶר (תַּקוּן ג', תַּקוּנִים אַחֲרוֹנִים), וּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי־מִוֵּהָר"ן (חֲלָק א', סִימָן כג): חִזְקִית בְּהוֹן בְּעִתְרָא בְּהַאי עֲלֵמָא וּלְבַתֵּר קְטִילַת לוּזִי, שֶׁהַמָּמוֹן מְבַלֵּה לְאָדָם יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו, וּלְכַסּוֹף הוֹרֵג אוֹתוֹ, וְהַעֲקָר מֵהַ שְׂמוּבָא שֶׁם מַעֲנֵן הַגְּבוּר, שֶׁהוּא כָּלֵל כָּל הַדִּינִים וְהַגְּבוּרוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, וְאֵין שׁוֹם עֲצָה לְהַנְצִיל מִזֶּה, כִּי אִם עַל־יְדֵי הַבְּעַל תְּפִלָּה, עֵינִן שֶׁם הַיִּטֵּב, הַיְנוּ לְעֶסֶק תָּמִיד בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת, תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִמְתָּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַגְּבוּרוֹת וְהַדִּינִים.

וְשִׁמְעֵתִי מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁזֶּה פָּרוּשׁ מֵהַ שְׂאֵמְרוֹ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה מֵא, סִימָן ד) עַל הַפְּסוּק: "מִצְאֵתִי דוֹד עֲבָדִי" (תְּהִלִּים פט, כא), הֵיכֵן מִצְאֵתִיו? בְּסִדּוֹם, וּבִקְאֵת זוֹהִי פְּלִיאָה, אֵף עַל־פִּי הַמְעֻשָׂה הַזֶּה מוּכָן הֵיטֵב הַדִּיּוֹק, כִּי בְּסִדּוֹם הַעֲקָר הוּא פָּגַם תְּאוֹת מָמוֹן בְּיָדוּעַ, וְהַעֲקָר לְהַנְצִיל מִזֶּה הוּא דִּיקָא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, בְּחִינַת דוֹד וְהַבֵּן, וְעֵינִן שֶׁם עוֹד מִ"הֵיךְ" שְׁמַצְיָר שֶׁם "סִדּוֹם", עֵינִן שֶׁם, וְכַנֵּ"ל. וּמוֹהָרַנ"ת ז"ל צָעַק פְּעַם: גַּעֲלֵט אִיזוֹ נִישֵׁט, אִיזוֹ מִקְעֵן דָּאס נִישֵׁט בְּאִקוּמְעֵן! תוֹרָה וְתְּפִלָּה אִיזוֹ יָא, אִיזוֹ מִקְעֵן דָּאס יָא בְּאִקוּמְעֵן; אֲשֶׁרֵינוּ שֶׁזְכִּינוּ לְדַבְּרוּרִים קְדוּשִׁים בְּאֵלוֹ, וְיֵמָה נִפְלָא שְׁעִדִּין הַאֲמַת כָּל־כַּף גְּנוּזָה.

וּבְכַסְעָדָה שְׁלִישִׁית דְּבָרוֹ הִרְבֵּה עַל הַתוֹרָה בְּלִקוּטֵי־מִוֵּהָרַ"ן חֲלָק א' (סִימָן יא): "אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי", עֵינִן שֶׁם מַעֲנֵן יְחֻדָּא עֲלֵאָה וְיְחֻדָּא תְּתַאָּה, וְצִרְיָךְ כָּל אֶחָד לְרֵאוֹת שֶׁעֲשֵׂה זֹאת עַל יָדוֹ, הַיְנוּ לִיחַד הָעוֹלָם

ג) צוֹחֶקֶת עֲלֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּלְכַסּוֹף הוֹרֵגֵת אוֹתָם.

ד) כֶּסֶף זֶה "לֵא", וְאִי אֲפֶשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ, תוֹרָה וְתְּפִלָּה זֶה "כֶּן", וְאֲפֶשֶׁר לְהַשִּׁיגֵם.

הִזָּה לְעוֹלָם הַבָּא, וְלִזְהָ זֹכִים עַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְדַבּוּר הַמְּאִיר, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְתַבּוּנוֹת הַתּוֹרָה, רְזִין וְרוּי דְרִזִין הַלֵּכָה וְקַבְּלָה, וְעַקֵּר שְׁמִירַת הַבְּרִית הוּא לְשֹׁמֵר מַחְשְׁבָתוֹ, וְיָכֹמוּ שֶׁכָּתַב מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, גִּנְבָה, הַלְכָה ד), שֶׁעַקֵּר גִּנְבַת הַבְּעַל־דְּבָר לְאָדָם הוּא בְּעֵנֵן הַמַּחְשְׁבוֹת, וְעֵינַי שֶׁם שְׁמֵסִים: אֲשֶׁרִי הַשׁוֹמֵר מַחְשְׁבָתוֹ הֵיטֵב — קָרוֹשׁ יֵאָמֵר לוֹ, כִּי כָּל הָאָדָם הוּא מִחַ מַחְשְׁבָה, שֶׁשֶׁם מִנְחַת נִשְׁמָתוֹ, עַל־כֵּן צָרִיךְ לְחַשֵּׁב תָּמִיד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, לְהַגְדִּיל מִחוּ וְדַעְתּוֹ וּלְקַדְּשׁוֹ בְּכָל מִינֵי קִדְּשָׁה; אֲשֶׁרִי לוֹ!

וְשִׁמְעָתִי בְּשֵׁם ר' אֶפְרַיִם מִפְּשַׁעְדְּבוּרֵז', זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, עַל מַה שֶׁנֶּאֱמַר בְּיוֹסֵף, שֶׁהָיָה מְסֻלָּס בְּשַׁעְרוֹ וּמִמֶּשֶׁמֶשׁ בְּעֵינָיו (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה פו, סָעִיף ג, וּמוֹבָא בְּרַש"י בְּרֵאשִׁית לו, ב), שֶׁהַפְּרוֹשׁ שֶׁעַסֵּק כָּל־כַּף בְּתַשׁוּבָה וּבְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, עַד שֶׁהָיָה מְסֻלָּס בְּשַׁעְרוֹ — שֶׁשָּׁב אֶפְלוֹ עַל חוּט הַשַּׁעְרָה, וּמִמֶּשֶׁמֶשׁ בְּעֵינָיו — הֵינּוּ נִזְהָר מֵאֵד בְּהַסְתַּפְּלוֹת רַעְיָה, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי זֶה שֶׁרָשׁ תַּאֲנוֹת נְאוּף, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הָעֵינַי רוּאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד (טוֹר, אֵרַח חַיִּים, סִימָן א) וְצָרִיכִים מֵאֵד לְהִזְהָר בְּזֶה לְבָלִי לְהַסְתַּפֵּל בְּמָקוֹם אֲסוּר, רַק לְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְפָּרֵךְ, וּלְהַפְּשִׁיט עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מַגְשָׁמִיּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלִזְהָר יְכוּלִים לְזַכּוֹת רַק עַל־יְדֵי שְׁמִחָה, כִּי שְׁמִחָה מִרְחִיבָה אֶת הַמוֹחִין כַּמְבָּאָר בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל עַל הַתּוֹרָה: "אֲמַצְעוֹתָא דְעֵלְמָא הֵיכָא" (לְקוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן כד) שְׁמוֹכָא שֶׁם, שְׁלֵהֲשִׁיג אֶת הָאוֹר הָאֵין סוּף בְּכַחֲשִׁינַת מְטִי וְלֹא מְטִי, זֶה זֹכִינַן רַק עַל־יְדֵי שְׁמִחַת הַמַּצְוֹת, עֵינַי שֶׁם, וּמִפְּרֹשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, כִּי עַל־יְדֵי שְׁמִחָה נִתְרַחֲבִין הַמּוֹחִין, וְיִכּוּל לְקַבֵּל בְּתוֹכָם אוֹרוֹ יִתְפָּרֵךְ, וְיֵשׁ לוֹמֵר רָמֵז לָזֶה מִהַגְמָרָא (עֵירוּבֵין ג:), שְׁנוֹתָן מֵדוֹת עֲצָבוֹת וְשׁוֹחֲקוֹת, וּפְרוֹשׁ עֲצָבוֹת — הֵינּוּ מַצְמַצְמוֹת, וְשׁוֹחֲקוֹת — הֵינּוּ רַחְבוֹת, עֵינַי שֶׁם וְהִבֵּן, דִּיקָא עַל־יְדֵי עֲצָבוֹת נִצְטַמְצָם מִחוּ, וְעַל־יְדֵי שְׁמִחָה נִתְרַחֲבִין מִחוּ וְכַנ"ל, וְיֵשׁ לוֹמֵר רָמֵז, כִּי "עֵירוּבִין" בְּגַמְטְרִיָּה "שְׁמִחָה", וְהַכְּוִנָּה הִיא — יְדוּעַ שְׁבָרְשׁוֹת הַרְבִּים שֶׁם שְׁלִיטַת הַחִיצוֹנִים, וּבְכַרְשׁוֹת הַיְחִיד שֶׁם עַקֵּר הַקִּדְּשָׁה, וּבְשִׁבְלֵי זֶה בְּשִׁפְתֵי־קִדְּשׁ שְׁמֵאִיר הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּהַתְּגַלּוֹת

נפלאה על-פני הזהירנו מאד לבלי להוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, כי זה פגם גדול, רחמנא לצלן. אך על-ידי ערוב, שכנה מרחיב הקדשה שבכרשות הרבים, נעשה גם-כן רשות היחיד התגלות אלקותו, כי ברשות הרבים שם עקר אחיות הכפירות והטמאה, ועל-ידי שעושה ערוב, וכולל את רשות הרבים לתוך רשות היחיד, על-ידי-זה מתר להוציא ולהביא שם, כי גם שם מתגלה אור אמונתו וממילא על-ידי-זה נעשית שמחה בכל העולמות, שנתגלה שגם ברשות הרבים שורה השגחתו, וזה סוד סכה, שצריכה להיות דיקא בחוץ וכנ"ל, (ויש להאריך בזה אך קצתי מאפיסת הפנאי).

גם אמרתי לכתב לך מה שעלה ברעיוני אהמול בלילה בשעת ברכת "ספירת העמר", על מה שאמר האר"ז "ל כוון בשם מ"ה דיקא, וכהו יובן מה שאמר רבנו ז"ל (בספר המדות, אות ספירת העמר, סימן ג), שבימי העמר יכולין להכניע את השונאים המצרים לו ולהכניעם עד עפר, וזהו ראשי תבות של: מ'איגרא ר'מא ל'בירא צ'מיקתא — ל'ע'מ'ר', צ"ן שם, הינו ידוע מה שכתב רבנו ז"ל (בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב) מענין כסדר ושללא כסדר שעובר על האדם שלא כסדר, שזה כלל המניעות והמחלקת וההרפתקאות העוברים עליו, אזי העצה להכניע עצמו ולהעשות בכחינת מ"ה, ופרש שם — לכוון שם מ"ה, שתקשר מ"ה לדעתך, צ"ן שם, ובאתר דאית דוכרא תמן, ניקבא לא אדכר תמן ומתק הכל, והבן.

והעקר לעסק באמירת תהלים בימים אלו שהורסים וקוצרים את הקוצים, הינו הקלות הסובכות את השושנה, הינו הנשמה, ואז כשיעלה את השושנה אז ישיר את השיר הנפלא והנעים: "והיה ה' למלך על כל הארץ" (זכריה יד, ט), (ועי' במעשה של הכנים שנתחלפו ותבין נפלאות נספורי-מעשיות, מעשה יא), ואידי דאתי לידן המעשה הנורא הנ"ל שאחד מהתקונים הוא להרים את השושנה, הינו הנשמה כנ"ל, גימא ביה עוד מלתא' ששמעתי מאנשי שלומנו

(ה) ובמקום שיש זכר שם, לא נזכרה שם נזכה.

(ו) זכרון שבא לדינו.

(ז) נאמר בו עוד דבר.

על שאר התקונים מהבן מלך, הינו להזיז קצת השלחן ולהזיז קצת המטה, שכל זה מכוון לשלמות התקון, עין שם, ואמרנו על זה אנשי שלומנו: באמת לא אמר להסיר לגמרי השלחן או המטה, רק להזיז אותם קצת ממקומם, והפונה הוא שצריך האדם למצט בשנה ולמצט בתאנת אכילה ושתיה, דהינו להזיזה קצת ממקומה הקבוע בו מלכתו וכיו', והבן כי קצתי.

אשרינו ואשרי חלקנו בחלק קדוש ונורא כזה, נחל נובע מקור חכמה, טוב להודות להשם ותברך על כל החסד שעשה עמנו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

רכז.

קצנת השם ותברך, יום רביעי לסדר בהעלותך את הנרות היחשכ"ו.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי, אחי ורעי היקר, התפץ ומשתוקק מאד להתקרב אל הקדשה על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, רק תרגיל עצמך להתחדש בכל עת ורגע, וכמו שאמר רבנו ז"ל: "אלט טאר מען נישט זיין",^א כי יש זמן דקדשה "עתיקא קדישא" המדרגה הכי גבוהה שבכל עולם ועולם, ששם נכלל אצ"י לא"י, הינו לאין סוף ברוך הוא, ששם עקר ההתחדשות, בחינת "על כל נשימה ונשימה תהלל יה" (בראשית רבה, פ"א י"ד, סעיף ט), לידע, להודיע ולהודע, כי השם ותברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין וכתוף כל עלמין, כי הכל — דומם, צומח, חי, מדבר, הם

עצם עצמיות חיות אלקותו? תכרף, והשם תכרף משגיח בפרטי פרטיות על כל ברנה שבְּעוֹלָם, "אם אֶסֶק שְׁמַיִם שֵׁם אֶתָּה וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַגֶּן" (תהלים קלט, ח), הינו אם אֶחָד זוכה כְּכֵר לְאִיזוֹ מְדַרְגָּה, צָרִיף לְדַעַת שְׁעִדוֹן לֹא הִתְחִיל כָּלֵל, כִּי לְגַדְלָתוֹ אֵין חֶקֶר, כִּי "שֵׁם אֶתָּה", הינו בְּכָל דְּרָגָה וְדַרְגָּה צָרִיף לִילֵף יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי גְבַה מֵעַל גְּבַה וְכוּ', "וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַגֶּן", הינו וְאֵם, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַפֵּךְ — הָאָדָם נוֹפֵל בְּכָל פַּעַם בִּירִידוֹת וּבְנִפְלוֹת עֲצוּמוֹת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם הַמְּלֵא נְסִיווֹנוֹת וְהִסְתָּרוֹת, צָרִיף לִידַע כִּי גַם בְּמִקּוֹם שְׂאֵתָה מִנָּח, נִמְצָא הַשֵּׁם יִתְכַרֵּף, וְאֵף אִם הִירִידָה הִיא כְּמוֹ שֶׁהִיא, אֲסוּר לִפְלֵ בְדַעַתוֹ, כִּי מִי יוֹדַע מֵאִיזָה שְׂרָשׁ גְּשֵׁמָה נִשְׁתַּלְשֵׁל, וְדִקְקָא עָלָיו צָרִיף לְעֹבֵר כָּל זֶה, וְצָרִיף רַק לְהַמְשִׁיף עֲצֵמוֹ אֵלָיו יִתְכַרֵּף עַל-יְדֵי שְׂמִחָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת וְכִסּוּפִין אֵלָיו יִתְכַרֵּף, הינו לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם וְלִהְיוֹצֵיָא כְּסוּפִין מִפּוֹ דִּקְקָא, אֵף שֶׁהִיא בְּדִיּוּטָא הַתְּחַתּוּנָה, עַל-כֵּל-פְּנִיִם סוּף כָּל סוּף רְצוּנֵי לְעֲשׂוֹת רְצוּנָךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְזַכּוֹת לְצֵאת מִנְפִילָתוֹ וְיִרִידָתוֹ.

אֵף לְזַכּוֹת לְכָל זֶה הוּא עַל-יְדֵי מַה שְׂדַבֵּר רַבְנֵי ז"ל (בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן כא) עַל פְּסוּק "בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַגְּרוֹת" (בְּמִדְבָר ח, ב), שְׁעַקֵר הָאָדָם הוּא הַמַּח, הַשְׂכָּל וְהַמְּחַשְׁבָה, וּבְמִקּוֹם שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב שֵׁם כָּל הָאָדָם, אֵף לְזַכּוֹת לְמַח נְקִי וְלִהְשִׁיג אֱלֻקוֹתוֹ יִתְכַרֵּף שֶׁהוּא בְּחִינַת רִוַח-הַקִּדְשׁ, זֶה זוֹכִין "בְּהַעֲלוֹתְךָ אֶת [שְׂבַעַת] הַגְּרוֹת", הינו: הַעֲנִיִּים, הָאֲנָנִים, הַחֲטָטִים וְהַפֶּה, הינו לְשִׁמּוֹר מֵאֵד אֶת עֵינָיו, (וּבְכַרְט עֲכָשׁוּ בִימֵי הַקִּיץ, שֶׁהַיָּצֵר הָרַע וְהַקְּלָפוֹת מִתְגַּבְּרִים בְּעוֹלָם וְחַס הַיּוֹם בּוֹעֵר בְּתַאוּת וּבְכַבּוּלִים), צָרִיף בְּיוֹתֵר לְקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו, וְהָאֲנָנִים — לְשִׁמּוֹר בְּקוֹל הַתּוֹרָה וּבְדַבְרֵי הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְהַחֲטָטִים — לְשִׁמּוֹר מֵאֵד מִפְּעַם וּמִקְפִּידוֹת, וְעַל כָּלֵם הַפֶּה — לְקַדֵּשׁ אֶת הַדְּבַר וְלְדַבֵּר רַק דְּבוּרִים קְדוּשִׁים תּוֹרָה, תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְזַכּוֹת לְמַח נְקִי וְלִרְוַח-הַקִּדְשׁ שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּנוּרָה מִקְ'שִׁי'ה' ז'ה'ב' (שְׁמוֹת כה, לא), הינו שְׂכַל הַמְּנוּרָה עִם שְׂבַעַת הַגְּרוֹת שֶׁהֵם הָאֵיבָרִים הַגְּבִיל תְּלוּיָה בְּמִקְ'שִׁי'ה', הינו קִבַּע שְׂעִיָה מִיַּחַדָּת הִתְבּוֹדְדוֹת, ז'ה'ב' הינו ז'ה' הַעֲקָר בְּעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹלִים לְזַכּוֹת לְכָל טוֹב שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְלְצֵאת מִכָּל הַנְּפִילוֹת וְהִירִידוֹת

שָׁפְעוּלִים; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ שְׁזָכִינוּ לִידַע מִצְדִּיק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא
 כְּזֶה, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, נֶהַר הַמַּטְהָר מִכָּל הַכַּתְמִים, וְהַלְכָה
 כְּמוֹתוֹ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כְּמוֹ שְׁאָמַר הַמַּגִּיד הַקְּדוֹשׁ מִטִּיבֵהוּוִיָּצֵא,
 שְׁהֵיכֵן שְׁרַבְנוּ וְ"ל מִתְחִיל בְּתוֹרָתוֹ "דַּע" — הוּא פֶּסֶק הַלְכָה,
 וְהוֹסִימוּ עַל זֶה בְּמַחִבָּתָא דְרַקִּיעָא².

אָהוּבֵי, יְדִידֵי! הִנֵּה הַזְּמַן מִמְשַׁמֵּשׁ וּבָא, כִּי דַע לָךְ שֶׁיִּכּוֹל לִהְיוֹת
 שְׁבַעֲדוֹר שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת יוֹתֵר קָצֵת, אֶסַּע, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֶל צִיּוֹנוֹ
 הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְנוּ וְ"ל בְּאוֹמֵן, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ, וְאֲזַכִּיר אוֹתָךְ
 שֵׁם.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

רכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח ה'תשכ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה לִידִיד נַפְשִׁי, נַר לְצַדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
 זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נַר וְאִיר וְיִזְרַח.

אָהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר, חֲזוּק וְאַמִּץ! אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת כִּי ה' עִמָּךְ,
 אַתָּךְ וְאַצְלָךְ, וְעַקֵּר הַכָּל צָרִיף אֶתָּה לְהַשְׁלִיף שְׁכָלְךָ וְתַכְמַתְךָ נִגְדֵי
 דַּעַת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְלִשְׁקֹד
 מְאֹד עַל דְּלַתוֹת סְפָרֵי הַקְּדוֹשִׁים, "וְלֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעַקֵּר אֲלֵא
 הַמַּעֲשֶׂה" (אָבוֹת א, יז), וְלַעֲשׂוֹת מִתּוֹרָתוֹ תְּפִלוֹת, שְׁזֶה הַעֲנֵן הוּא
 נוֹרָא מְאֹד, וְעוֹלִים מִמֶּנּוּ שְׁעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׁמִימוֹת
 עוֹלָם לֹא עָלוּ שְׁעֲשׂוּעִים כְּאֵלוֹ (עֵין בְּלִקוּטֵי־מִוֶּהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן כה),
 כִּי צָרִיף אֶתָּה לְדַעַת, שְׁרַבְנוּ וְ"ל וְתוֹרָתוֹ הֵם מַעֲתִיק דַּעֲתִיקוֹן, הֵינּוּ
 כִּי בְּכָל עוֹלָם יְדוּעַ, שְׁיֵשׁ בְּחִינַת עֲתִיק הַבְּחִינָה הַגְּבוּהָה שְׁבָאוֹתוֹ

(ב) בִּישְׁבָה שֶׁל מַעְלָה.

עולם, וְדַעַת רַבְּנוּ וְלֵי הִיא מַעֲתִיק דְּעַתִּיקִין מִהַנְּקֵדָה הִכִּי גְבוּהָה
 שְׂיֵשׁ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי דַעַתוֹ הִיא דַעַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ שְׂיִכְבֵּשׁ אֶת
 הָעוֹלָם עִם דַעַתוֹ הַקְּדוּשָׁה (כַּמּוּבָא בְּמִקּוּם אַחַר מִזְּהָ), כִּי רַבְּנוּ וְלֵי
 הוּא כְּלָלִיּוֹת הַכֹּל, וְזָכָה לְתוֹרַת הַשָּׁם וְלְתַפְלַת הַשָּׁם מִמֶּשׁ בְּפִשְׁטוּת
 (עֵין שָׁם. חֶלֶק א'. סִימָן כב), וְלִפְנֵי הַסְּתַלְקוּתוֹ לְעִילָא וְלֵעִילָאָא אָמַר: אִיף
 וְוֹאֲלֵט שׁוֹיִן גְּעָרְן דָּאס הָעַמְדִיל אוּיס גְּעִטוּהֵן וְוֹארוּם אִיף קַעֵן אִוִּיף
 אִיִּין מְדַרְגָּה נִישְׁט וְוִיִּין², וְדו"ק, וְכֵן הוֹלֵף לְמַעְלָה לְמַעְלָה, כַּמּוּבָא
 בְּלִקּוּטֵי־הַלְכוֹת כַּמָּה פְּעָמִים וְכו'.

אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקֵנוּ, שְׂאֲנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי אֲמַת כְּזָה, הַחֶפְצִין
 בְּטוֹכְתֵנוּ הַנְּצַחִית כְּל-כָּף כְּל-כָּף, אֲשֶׁרִינוּ! טוֹב לְהוֹדוֹת לָהּ יִתְבָּרַךְ
 עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שְׂעִשָּׂה עִמָּנוּ, שְׂקַרְכָּנוּ אֱלִיּוֹ, עַל-כֵּן צָרִיךְ אִתָּהּ
 לְחִזֵּק עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד, וְלִכְבֵּל תַּפַּל בְּדַעַתְךָ מִשׁוּם דְּבָר שְׂעוּבָר עֲלֶיךָ,
 כִּי זֶה חֶסֶד חֲנָם, שְׂיֵשׁ לָנוּ שְׂיִכּוּת לְרַבִּי אֲמַת כְּזָה, וְכִמוּ שְׂאָמַר
 מוֹהַרְנ"ת וְלֵי: אִיְהָר זַעֲנֵט וְוִי אִיְהָר זַעֲנֵט אֲוִן אִיְהָר וְוִילֵט זִיף נֶאֱדָף
 הַאֲלֵטֵן אִין אֲזוּי אִיִּין רַבִּיִן דְּעַרְיָכַעַר גִּיִּט אוּיף אִיִּיף אֲזוּי פּוּהַל
 אִיבַעֲרִי, וְדַע שְׂזָה הַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיף.

וְעַקֵּר הַכֹּל — חִזֵּק וְאֲמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְתִשְׁקַד עַל דְּלִתוֹת סְפָרִי
 הַקְּדוּשִׁים, וְהַעֲקֵר לְקַיִם כָּל מַה שְׂתוֹכֵל, וּבִפְרָט הַדְּרָךְ הַתַּם וְהַפְּשׁוּט
 הָעוֹלָה עַל הַכֹּל, לְיַחַד לְךָ מִקּוּם שְׂאִין שָׁם בְּגִי-אָדָם, וְתִשְׁפֹּף שִׁיחַ
 וְתַפְלָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כִּבְּן לְפָנָיו אֲבִיו, וְתַסְפֵּר לְפָנָיו כָּל מַה שְׂעוּבָר
 עֲלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וּבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ בְּרַחֲמִים וּבְחַתְּנוּגִים שְׂיִוְשִׁיעַ
 אוֹתְךָ, וְאִם תִּרְגִּיל עֲצָמְךָ בְּכָל זֶה, אֲזו תִּרְאֶה יְשׁוּעַת ה' כְּהַרְף עֵין,
 וְהַכֹּל צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּהַנְּגַע לְכַת, כִּי אִין לְךָ טוֹב מִהַצְּנִיעוּת, וְלַעֲבֹד
 אֶת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ עֲבוּדָה תְּמַה בְּתַמִּימוּת, לְלַמֵּד הַרְבֵּה שְׂעוּרִים
 בְּכָל יוֹם: תַּנְ"ף, מִשְׁנִיּוֹת, גְּמָרָא, וְשִׁלְחַן עֲרוּף, זֶהר וְתַקּוּגֵי זֶהר,
 סְפָרֵי רַבְּנוּ וְלֵי, סְפָרֵי מוּסַר וּמְדַרְשִׁים, וְתֹאמַר תְּהִלִּים וְלִקּוּטֵי

(א) לְמַעְלָה וְלַמַּעְלָה.

(ב) הִיִּי כִּכְר וְזָה מְאֹד לְהוֹרִיד אֶת חוֹלְצֵתִי, כִּי בְּמִדְרָגָה אַחַת אִיִּנִי יְכוֹל לְהַשְׂאֵר.

(ג) אֲמַם כְּמוֹ שֶׁהֲנֵכֵם, וְאֲמַם עוֹד רוֹצִים לְהַחֲזִיק אֶת עֲצָמְכֶם בְּרַבִּי כְּזָה, לְכֵן עוֹבֵר עֲלֵיכֶם מִהַ
 שְׂעוּבָר.

תפלות בכל יום, ושלש־התפלות בכונה, ובפרט אמירת תקון תצות באמצע הלילה, שזה עקר גדול בעבודת השם ותברך, כמבאר הרבה בלקוטי־הלכות, עין שם, והכל צריך להיות בהצנע מאד ובשמחה, בתכלית תכלית השמחה, אנפין גהורין, ולמצא בעצמו תמיד הנקודות הטובות, ובשעת התפלה לשבר לבו ולפרט כל החטאים והעוונות והפשעים, אבל כל היום רק בשמחה, ולמצא בעצמו עוד מעט טוב ועוד מעט טוב, עד שיקים: "ועוד מעט ואין רשע" (תהלים לו, י), כמו שפרש רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן רפכ): אם מחפשים ומוצאים בעצמו אלו נקודות טובות, על־ידי־זה יכול לעלות מכל הירידות, ואף אם היה בתחלה רשע, ועל־ידי־זה "והתבוננת על מקומו ואיננו" (תהלים לו, י) — כי כבר אינו על מקומו הראשון רק נתעלה, ועקר כל הירידות של כל בני העולם הרחוקים כל־כך מהקדושה, הכל מחמת רבוי הצרות והיסורים, המניעות, הבלבולים וההרפתקאות שעוברים עליהם, ועקר הכל מה שהפעל דבר מכניס בלב — חלישות הדעת גדולה ויאוש ומרה שחורה, ואיך שאפלו כל המצוות שעושים הן גם־כן בלי טעם וריח, ומחמת זה מתרחק האדם כמו שמתרחק רחמנא לצלן, "ואם תעזבני יום — יומים אעזבך" (ירושלמי, ברכות, פ"ק ט', הלכה ה' בסוף), העקר השלף חקמתך המדמית, וצית לדברי הצדיק האמת החפץ מאד בטובתך הנצחית, שאז טוב לך לעד ולנצח נצחים.

הדורש שלומך...

רַכֵּט.

בעזרת השם ותפודי, יום חמישי לסדר שלח התשכ"ו.

חיים, חן וחסד ירדפו וישיגו לאהובי. אחי הקר, היוגק מהאי
נחלא עמיקא וטמירא, נחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ...
גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

אהובי, אחי, חזק ואמץ ואל תחת! אשריך ואשרי חלקך שאתה
זוכה ומזכה את הרבים בהפצת ספרי רבנו ז"ל בעולם, שאין
למעלה מזה, כי על-ידי-זה יוכלו כל בית ישראל להתודע מהאור
הגנוז שסתום ונעלם כל-כף כל-כף, ועקר המשכת אורו של רבנו
ז"ל בעולם הוא רק על-ידי הדפסת והפצת ספריו ונדעתו הקדושה
בעולם, וצרכים להשתדל ביותר להרבבות ספרים קדושים, שיקארו
ויפרשו דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו, שהוא מעין
נובע ומתחדש בכל יום ויום בתוספת אור למי שעוסק בהם, כידוע
ומבאר בדברי מוהרנ"ת ז"ל, וסוף כל סוף בנדאי תהיה על-ידי-זה
צמיחת קרן ישועה, אף שלעת עתה עדין אין רואים, כי רבנו ז"ל
אמר: "ספרי הוא אתחלתא דגאולה" (מיי-מוהר"ן, סימן שמו), על-כן
צריך אתה דיקא לעסק בזה במסירות נפש, ועל-ידי-זה ימחלו לך
על כל עוונותיך, כי זכאה מאן דאחיד בנדא דחייבא (זהר, תרומה
קכח:), והעקר להפיץ בין בני הנעורים שעדין לא שכתו את הקול
דקדושה כמובא בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן רו) על הפסוק: "תעיתי
כשה אובר" (תהלים קיט, קעו), עין שם.

ולמען השם, תתמיד מאד בכל יום בעבודת התפלה
וההתבודדות, ותאמר בכל יום "יום" שלם של תהלים, באפן שתסיים
בכל שבוע כל ספר תהלים, שמשגל מאד לתשובה ולתמשכת חסד
ורחמים רבים, גם תזרו עצמך לומר בכל יום הרבה "לקוטי-תפלות",
שמאד מאד הזהיר על זה מוהרנ"ת ז"ל ואמר, שעתידים לתת את

הדין על כל יום יום שאין אומרים בו, ואמר, שפמה אנשים זכו ככר לגן-עדן על-ידי התפלות האלו, שקאות משער נו"ן ונוכעות מהנחל בעצמו המטהר מכל הכתמים.

גם תרגיל עצמך ללמד בכל יום משניות, שמטהרות ומזככות מאד את גפש האדם, וכן תלמד גמרא, שלחן ערוך, זהר הקדוש ועין יצקב, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך...

ר.ל.

בעזרת השם ותפריך, יום חמישי לסדר ראה היתשכ"ו.

ששון ושמחה ישיגו לחברי היקר, השותה מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר היום קבלתי, ושמתתי בעל כל הון, ובפרט על אשר אתה כותב, שאין לך שום חלישות הדעת מכל העובר אצלכם, טוב מאד ונכון הדבר, כי אפלו אם עובר עליך בעצמך, אתה צריך לנהוג בך — לבלי לפל בדעתך משום דבר, רק לברח אליו ותברך בתורה, תפלה והתבודדות, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך...

צריך לזכור בכל יום יום את תכליתו הנצחית, ואשר לא בא אל זה העולם רק לחטף טוב אמתי ונצחי שהוא — תורה ומצוות, אמונה ותפלה, ויבוא היום והשעה והרגע שיצטרך להפריד מזה העולם וימות, והגוף לקבורות יוכל והנשמה תעלה אליו ותברך בקשויי התורה והמצוות והאמונה שזכה לזה, ויתענג בערכות, ידידות וחיות אלקותו ותפריך, ואז כשיחזק בדעתו היטב ידיעה זו,

אז דײַקא זײַנדיג וײַהײַה צדיק, ויכעין שאַמרו חַכְמֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (קֹהֶלֶת רְבִי, פֶּרֶשׁה ז, סִימָן ט): "וְיִהְיֶה יָמָן אֶל לְבוֹי — אֵלֶּה הַצַּדִּיקִים שְׁנוֹתַיִן מִיתְמֵן כְּגֹד לְפָן", עֵינ שָׁם; ויכבר אָמר רַבְנוּ ו"ל (חֲסִי-מוֹהֲרָן, גְּדֻלַּת הַשְּׁנָתוֹ, סִימָן לה): הָעוֹלָם סוֹבְרִין כְּשֵׁיבּוֹא מְשִׁיחַ לֹא יָמוּתוּ, לֹא-יָבֹן, כִּי גַם מְשִׁיחַ יָמוּת; וְעַל-פֶּן כְּשִׁמְכֵנִים יִדְעֶה זֶה בְּלִבּוֹ, אִז כְּכֹר הוֹלְכִים לוֹ כֹּל הַחַיִּים בְּאֶפֶן אַחַר לְגַמְרֵי, כִּי הוּא תָמִיד שְׂמֵחַ, מֵהַיֵּשׁ לוֹ לְאַבֵּד בְּזֶה הָעוֹלָם? עָרֵם יֵצֵא מִכְּטֹן וְעָרֵם יָשׁוּב אֶל הָאֲדָמָה, וּמֵהַ שְׂחוֹטֵף אֵיזָה דְּכָר שְׂבֻקְרָשָׁה, הוּא כְּלוּ רְנוּחַ עֲצָמֵי, וְאֶפְלוּ אִם נִפְל וְנִקְשַׁל כְּכֹר, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּאֵיזָה דְּכָר וְכוּי, מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, "וּבְמָקוֹם שְׂבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים שָׁם צַדִּיקִים גְּמוּרִים אֵינִם; כֹּוֹלִים לְעַמֵּד" (בְּרֻכּוֹת לר), וְעַל-פֶּן דײַקא עַל-יְדֵי זְכִירַת יוֹם הַמִּיתָה בְּאִים לִידֵי שְׂמֵחָה עֲצוּמָה, ויכמו שֶׁפֶּרַשׁ מוֹהֲרָנ"ת ו"ל (לְקוּשִׁי-הַלְכוֹת, פֶּסַח, הַלְקָה ט) בְּמֵאמְרָם ו"ל (בְּרֻכּוֹת לא): אָמְרוּ לִיה רַבְּנָן לְרַב הַמְּנוּנָא זוּטֵי בְּהוֹלָא דְמַר בְּרִיה דְרַבִּינָא יִישְׁרֵי לָן מַר, אָמַר לְהוּ ווִי לָן דְּמִיתְנָן ווִי לָן דְּמִיתְנָן אָמְרוּ לִיה אָנָן מַה נַּעֲנֵי בְּתַרְוָה אָמַר לְהוּ הִי תוֹרָה וְהִי מַצְוָה דְּמַגְנוּ עַלְנָא, וְהַקְשָׁה מוֹהֲרָנ"ת ו"ל: וְכִי אֵיזָה נִגּוּן הוּא זֶה — "וִי לָן"? וְעוֹד — הֲלֹא הֵם עֲכָשׁוּ בְּחַתְנָה, וְכִי כָּאֵן הַמָּקוֹם לְנִגּוּן נִגּוּן כְּזֶה? וְכֵן — מַהוּ מַה שְׂאָמַר לְהֵם לוֹמַר "הִי תוֹרָה וְהִי מַצְוֹת דְּמַגְנוּ עַלְנָא"? וְתַרְזֵן — כִּי מְבֹאֵר בְּדַבְרֵי רַבְנוּ ו"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק ב, סִימָן י), כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל יָשׁוּב הַדְּעַת אָמְתִי רַק עַל-יְדֵי מַדַּת הַשְּׂמֵחָה, שְׂאָז זֹכִים לְהִתְיַשֵּׁב הֵיטֵב מֵהַתְּכִלִּית מִכָּל הַכְּלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְעַל-פֶּן דײַקא אִז כְּשֶׁהִיוּ שְׂמֵחִים בְּשְׂמֵחָה שֶׁל חַתְנָה, הוֹכִירִים בְּדַרְוָה שִׁיר וְנִגּוּן: "וִי לָן", כִּי דײַקא עַל-יְדֵי תַקְוָה הַשְּׂמֵחָה זֹכִים לְהִתְיַשֵּׁב הֵיטֵב, וְאָמַר לְהֵם שְׂעִנּוּ אַחֲרֵיו: "הִי תוֹרָה וְהִי מַצְוֹת דְּמַגְנוּ עַלְנָא", הֵינּוּ שְׂאָז נִצְטַעַר מְאֹד מְאֹד לְמַה לֹא הִרְבִּינוּ בְּתוֹרָה וּבְמַצְוֹת, כִּי שָׁם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן נִרְאָה מַעֲלַת הַתּוֹרָה וְהַמַּצְוֹת שְׂגִינּוּ עֲלֵינוּ, וְעַל-פֶּן דײַקא עַל-יְדֵי שְׂמֵחָה זֹכִים לְיָשׁוּב הַדְּעַת.

(א) אָמְרוּ לוֹ הַחֲכָמִים לְרַב הַמְּנוּנָא הַקָּטָן בְּחַתְנָתוֹ שֶׁל מַר בְּנוֹ שֶׁל רַבִּינָא: "לִישִׁיר לֵנוּ כְּבוֹדוֹ!" אָמַר לְהֵם: "אִוִי לֵנוּ שְׂמֵחָה, אִוִי לֵנוּ שְׂמֵחָה", אָמְרוּ לוֹ: "מַה אַנּוּ נַעֲנֵה אַחֲרֵיךָ?" אָמַר לְהֵם: "הַתּוֹרָה וְהַמַּצְוֹת; נִגְנוּ עַלֵינוּ."

וְרֵאִיתִי בְּאֵיזָה סֶפֶר שֶׁלִּפְנֵי כִּמָּה מֵאוֹת שָׁנִים כָּא חֲכָם גָּדוֹל
 מְפָרָסֵם בְּחֻמְקָתוֹ בְּכָל הָעוֹלָם, לְבַקֵּר אֶת הַמְּלֶךְ בְּעִיר הַבִּירָה
 שֶׁל רוּמִי, וְיֵהִי כְּבוֹאוֹ אֶל הָעִיר יֵצֵא לְכַבּוֹדוֹ הַמְּלֶךְ, קָבְלוּ בְּכַבּוֹד
 גָּדוֹל וְהִרְפִּיכוּ בְּמִרְכָּבָתוֹ מִזֶּהָב בְּכָל הָעִיר, וַיִּשְׁאַל אֶת הַחֲכָם: "בְּיָדֵי
 הַיִּיִת כָּבֵד בְּרַב חֲלָקֵי הָעוֹלָם, הָאֵם רֵאִיתָ עוֹד עִיר מְלוּכָה יִפָּה כְּמוֹ
 רוּמִי?" וְהָשִׁיב לוֹ הַחֲכָם: "הָאֵמֶת אֲגִיד לְךָ שְׁלֹא רֵאִיתִי בְּעוֹלָם עִיר
 מְלוּכָה יִפָּה כְּמוֹ רוּמִי, אָבָל דְּבַר אֶחָד אֲגִיד, שֶׁלְּדַעְתִּי יֵשׁ בָּהּ חֶסְרוֹן
 גָּדוֹל אֶחָד כְּמוֹ שְׁאֵר הָאֲרָצוֹת וְהָעָרִים", וַיִּשְׁאַל אוֹתוֹ הַמְּלֶךְ בְּתַמְהוֹן
 גָּדוֹל: "אֲמַר לִי מִהוּ הַחֶסְרוֹן וְאֵתָנֶן זֹאת", עָנָה הַחֲכָם: "אִם הַמְּלֶךְ
 יָכוֹל לְתַנֵּן אֶת הַחֶסְרוֹן הַזֶּה, אֲזִי אֶסַּע בְּכָל קְצוֹי תְּבַל וְאֶכְרִיז בְּקוֹל
 גָּדוֹל: 'אֵין מְלֶךְ גָּדוֹל כְּמֶלֶךְ רוּמִי, וְאֵין עִיר יִפָּה כְּעִיר רוּמִי", וַיִּשְׁאַל
 הַמְּלֶךְ: "הֲלֹא בְּקִשְׁתִּי מִמֶּךָ שֶׁתֹּאמַר לִי מִה חֶסְרוֹנָהּ?" עָנָה וַאֲמַר
 הַחֲכָם: "הַחֶסְרוֹן שֶׁל הָעִיר הוּא אוֹתוֹ הַחֶסְרוֹן שֶׁיֵּשׁ בְּכָל הָאֲרָצוֹת
 שֶׁבְּכָל הָעוֹלָם, וְהוּא — כִּי יֵשׁ בָּהּ בֵּית־קְבָרוֹת, וְאִם אֵתָּה יָכוֹל
 לְתַנֵּן הַחֶסְרוֹן, אֲזִי אֵין מְלֶךְ כְּמוֹתְךָ וְאֵין עִיר כְּעִירְךָ", וַיִּנְאַנַּח הַמְּלֶךְ
 מְאֹד, כִּי הִבִּין אֶת חֶסְרוֹנוֹ, וְאֲשֶׁר לֹא לְעוֹלָם יִמְלֹךְ וְיִחְיֶה, וְהִבֵּן הַיִּטָּב
 לְמַעֲשֵׂהָ, כִּי תִכְּף־וּיְמִיד כְּשֶׁאֲדָם מְכַנְּסִים דִּיעָה זוּ בְּלִבּוֹ, אֲזִי כָּא לִירֵי
 עָנָה אֲמַתִּית, וְאֵינוֹ מִתְגַּאֵה עַל שׁוֹם בְּרִיָּה, וּכְמוֹ שֶׁאֲמַר הַחֲכָם מִכָּל
 אָדָם (קֹהֶלֶת ב, יד): "וַיְדַעְתִּי גַם אֲנִי שֶׁמִּקְרָה אֶחָד יִקְרָה אֶת כָּל־אִם."

הַדִּוְרֵשׁ שֶׁלּוּמְךָ...

רלא.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם וְתַפְרֹד. יוֹם שְׁנֵי לְסֶדֶר שׁוֹטְטִים ה'תשכ"ו.

שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אֲחִי וְרַעִי הַיִּקָּר לִי מְאֹד
 מְאֹד, עֲמֹד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמִּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ
 מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

אָהובי, אָחי, חֲזַק וְאַמֵץ! אַל תִּירָא וְאַל תַּחַת מִכָּל הַכְּבוֹלִים
 הַיְהִירִידוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, כִּי בְהִקְרַח שְׂיַעֲבֹר מֵה שְׂיַעֲבֹר, וּבִפְרֹט עֲלִינוּ
 שְׁאֵנוּ מְנַחִים בְּדִיּוֹטָא הַתַּחְתּוֹנָה, וְהַצְדִּיק הָאֵמֶת רוֹצֵה לְהַעֲלוֹתְנוּ
 בַּתְּכִלִּית הַפְּדֻרְגָה הַעֲלִיוֹנָה, וְהַעֲקֵר — לְזַכֵּר מֵה שֶׁהַיְהוּדִים רָבְנוּ ו'ל':
 "קִיִּין יָאוֹשׁ אִיו גְּאָרְנִישֵׁט פֶּאָרְהֶאָנְדֵן, זַייט אַיִף נִישֵׁט מִ'אַשׁ",
 וְהִבֵּן הַיֵּטֵב; וְהַעֲקֵר — זָכֹר הַתּוֹרָה "אַזְמֶרָה" (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
 א', סִימָן רַפּוּ), לְחַפֵּשׁ בְּעַצְמוֹ נְקֻדוֹת טוֹבוֹת, וְאַפְלוּ מַעַט הוּא גַם-כֵּן
 טוֹב מְאֹד, כִּי כָּל נְקֻדָּה וְשַׁעֲרָה שֶׁנִּקְרָא, אֲצִלּוֹ יִתְבָּרֵךְ הִיא יְקָרָה מְאֹד
 בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ וּמִמְשִׁיכָה חֶסֶד וְרַחֲמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שֶׁלּוֹמֵךְ...

וְרָבְנוּ ו'ל' אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), שֶׁצְרִיכִין לְהַזְהֵר
 מְאֹד לְדוֹן אֵת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת, וְאַפְלוּ אֵת הַחוֹלְקִים עָלָיו וּמְכַזִּין
 אוֹתוֹ צְרִיף לְדוֹנָם לְכַף זְכוּת וְלִשְׁתַּקֵּךְ לָהֶם, עַיִן שָׁם. וְלִזְכָּאוּרָה אִיף
 יְכוּלִים לָקִים זֹאת, כְּשֶׁאֲחַד יוֹדֵעַ שֶׁהוּא צוֹדֵק בְּנֻדָּא, וְיֵשׁ לוֹ חוֹלְקִים
 שְׁחוֹלְקִים עָלָיו, וְאוֹמְרִים שֶׁהַצְדֵּק אִינוּ עִמוֹ, אִיף שִׁף שִׁדְוִין אוֹתָם
 לְכַף זְכוּת? אִיף יֵשׁ לוֹמַר עַל-פִּי מֵה דְאִיתָא (בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת, אוֹת נֶאֱמָר,
 סִימָן כו'): עַל-יְדֵי הוֹצָאת זֶרַע לְכַשְׁלָה בּוֹרָא קְלָפוֹת הַמִּתְלַבְּשׁוֹת
 בְּכַנְיֵי-אָדָם הַמִּתְנַגְּדִים וְחוֹלְקִים עָלָיו, וְעוֹשִׂין לוֹ יְסוּרִין, עַיִן שָׁם,
 הַיְנוּ שֶׁהוּא יֹאחֲזוּ בְּעֵינָיו שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַצְדֵּק עִמוֹ, אִיף לֹא יֵשִׁיב
 לְמַחְרָפוֹ וְלִמְכֹזֵוֹ, רַק יְדוֹנָם לְכַף זְכוּת, שְׂאִינָם אֲשָׁמִים בְּזֵה שְׁחוֹלְקִים
 עָלָיו, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא אֲשֵׁם בְּדָבָר, כִּי עַל-יְדֵי חֲטָאוֹתָיו בְּפִגְמֵי הַבְּרִית,
 עַל-יְדֵי-זֵה נִתְלַבְּשׁוּ הַטּוֹפוֹת בָּאלוֹ בְּגִי-אָדָם וְחוֹלְקִים עָלָיו, וְעַל-כֵּן
 צְרִיף שְׂיַדַע, כִּי לֹא הֵם חוֹלְקִים עָלָיו, רַק עוֹנוֹתָיו חוֹלְקִים עָלָיו,
 וְכַעֲיִן שֶׁאָמַר רָבְנוּ ו'ל' (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כב'): כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר
 קוֹל דְּקָדְשָׁה, עַל-יְדֵי-זֵה נִתְעוֹרְרִין כְּנֻגְדוֹ כָּל הַעוֹנוֹת שְׁלוֹ, וּמִתְחִילִין
 לְצַעֵק וּלְקַטְרֵג עָלָיו, עַיִן שָׁם; וּמוֹבָא (שָׁם, סִימָן ג'), כִּי בְּקֶרְבֵן פְּסַח
 בְּתִיב: "וְעַצֵּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ" (שְׁמוֹת יב, טז), וְהִיוּ זוֹרְקִים אֵת הַעֲצָמוֹת
 אֶל הַכְּלָבִים, וְזֵה הִנֵּה הַמְּבַחֵן — אִם שֶׁלְטוֹ הַכְּלָבִים בְּעַצְמוֹת בְּיַדוֹעַ

שְׁבִרִיתוֹ אֵינָהּ בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל-כֵּן קָרַבְנוּ אִינוּ קָרַבְנָה פְּסָח, כִּי כְּתִיב
 בו': "וְכָל עָרַל לֹא יֹאכַל בּוֹ" (שֵׁם יב, מח), וְאִם לֹא שֶׁלְטוֹ הַקְּלָבִים
 בְּעֲצָמוֹת בְּיָדוֹעַ שֶׁתִּקַּן בְּרִיתוֹ, וּמִי הֵם הַקְּלָבִים? הֲזֶה הֵן עֲזֵי הַפְּנִים
 שֶׁבְּדוֹר, הַעוֹמְדִים וְחוֹלְקִים עַל תְּפִלַּת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, עֵינַי שָׁם.

נִמְצָא, שֶׁכָּאֲשֶׁר הַקְּלָבִים, שֶׁהֵם עֲזֵי הַפְּנִים, לוֹקְחִים אֶת עֲצָמָם
 עַל עֲצָמוֹת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, צָרִיף שֶׁיָּדַע כִּי בְּנֹדָאִי לֹא תִקַּן בְּרִיתוֹ,
 וְעַל-כֵּן יָדוֹן אֶת הַקְּלָבִים — הַעֲזֵי פְּנִים, לְכַף זְכוּת, כִּי לֹא הֵם
 אֲשֶׁמִּים בְּזֶה שֶׁלְקָחוּ אֶת עֲצָמָם עַל עֲצָמוֹתָיו, רַק הוּא חֵיב בְּדָבָר,
 וְעַל-יָדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, עַל-יַדֵּי-זֶה לֹא תִהְיֶה לָהֶם שְׁלִיטָה בּוֹ,
 וְאוּלַי זֶה פְּנֵת מֵאֲמָרָם ו'ל (וְיִרְשָׁלַי, תְּרוּמוֹת, פָּרָק שְׁמִינִי): "בְּרִצּוֹת ה'
 דְּרָכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלִים אֹתוֹ" (מִשְׁלֵי טו, ז) — זֶה הַקְּלָב וְכַנ"ל,
 כְּשֵׁיִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה וְיִחְזֹר אֶל רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ, עַל-יַדֵּי-זֶה אוֹיְבָיו —
 שֶׁהֵם הַקְּלָבִים, יִשְׁלִימוּ עִמּוֹ.

וּבְקִאֶמֶת מְצִינוּ בְּקְלָבִים מְדָה רְעָה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ו'ל
 (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה לא, סִימָן ט): מֵהַ קְלָבִים אֶחָד נוֹבַח וְכֻלָּם מִתְקַבְּצִים
 וְנוֹבְחִים עַל חֲנֹם וְכוּ', עֵינַי שָׁם, וְכֵן הוּא בְּמַחְלָקָת, כְּשֶׁאֶחָד הוּא
 עוֹ פְּנִים, שְׂדוּמָה לְקְלָב כַּנ"ל, מִתְחִיל לְהִתְקַטֵּט וְלָרִיב וְלִנְבַח
 עַל אִישׁ כְּשֶׁר, תִּתְּקַבְּצוּ וְנִתְעוֹרְרִים וּמִתְקַבְּצִים קְלָבִים אֲחֵרִים עֲזֵי
 פְּנִים, וְגַם-כֵּן נוֹבְחִים וְחוֹלְקִים עַל אִישׁ כְּשֶׁר, וְעַל-כֵּן כָּכֵל מְקוּם
 שֶׁיִּשׁ מִחְלָקָת, צָרִיף לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ שֶׁהוּא לֹא יִהְיֶה בֵּין
 הַחוֹלְקִים שֶׁהֵם הַקְּלָבִים — עֲזֵי פְּנִים, וְאִף שֶׁלְכַאוּרָה הַצָּדֵק עִמָּם, כִּי
 הֲלֹא חֲטָא, וְעַל-כֵּן יֵשׁ לָהֶם כּוֹחַ לְקַחַת אֶת עֲצָמָם עַל עֲצָמוֹתָיו כַּנ"ל,
 אִף-עַל-פִּי-כֵן וְכִבְשׁ שֶׁחֲלָקוֹ לֹא יִהְיֶה בֵּין הַחוֹלְקִים וּבֵין מִתְחַרְרֵי
 רִיב שֶׁהֵם כָּכֵל הַקְּלָבִים כַּנ"ל, וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ו'ל (פְּסָחִים קיח):
 "כֹּל הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן-הָרַע וּמִקְבֵּל לְשׁוֹן-הָרַע, רְאוּי לְהִשְׁלִיכוֹ לְקְלָבִים",
 וְכַנ"ל, כִּי חֲלָקוֹ בְּחֻלְקָם, מֵאֲחֵר שֶׁעוֹשֶׂה כְּמוֹתָם, כִּי מְסַפֵּר וּמִקְבֵּל
 לְשׁוֹן-הָרַע, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִגְרַמַת מִחְלָקָת.

הַנ"ל...

רלב.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אֹר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לִסְדֵר שׁוֹפְטִים ה'תשכ"ו.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם לְאַהֲוֵבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַשׁוֹתֵה בַּעֲמַא דְבַרֵי הַנְּחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻקְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, הַבְּחוּר הַיָּקָר ... גֵּרֵי יְאִיר וְזִנְרַח
לְנִצְח.

אַחֵי הַיָּקָר! חֻזַק וְאַמֶּץ מְאֹד בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְאַל תִּירָא
וְאַל תַּחַת כִּי ה' עִמָּךְ, אַתָּךְ וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא
כָל עַלְמִין וְסוֹכְבֵי כָל עַלְמִין, וְלֵית אֲתָר דְּפִנּוּי מִיְגִיָּה^א, הַעֲקָר —
לְאַחֵי עֲצָמוּ בְּרַבְנֵי, הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻקְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, לְשִׁקֵּד
עַל כָּל דְּבָר כָּל אֶדָם וּבְכָל זְמַן, וְהַעֲקָר לְלַמֵּד עַל מְנַת לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת
וּלְקַיֵּם, וְגִדּוּעַ אֲשֶׁר יִסוֹד דַּעְתוֹ הַקְּרוּשָׁה הוּא תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּוֹת —
לְהַרְגִיל עֲצָמוּ לְשַׁפְּףֵי נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ תְּמִיד בְּלִשׁוֹן שְׁמֵדְבָרִים
בָּהּ (הֵינּוּ אִידִישׁ), וְרַק זֶה עֲקָר הַבֵּית מְנוּס לְאַדָם בְּזֶה הָעוֹלָם,
וּכְמוֹ שְׁמוּבָא בְּתַנָּא דְּבַי אֵלֵיהּ (פְּרָק טו): "לְפִי שְׁכָל הַמְּרַבָּה שִׁיחֹת
וְתַפְלוֹת הֵם מְלִיִּים אוֹתוֹ עַד שְׁמַגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ"; וְהַדְּבָרִים עֲמָקִים
מְאֹד לְמִי שְׁמַסְתַּכֵּל עַל תְּכַלִּיתוֹ בְּאַמְתָּ, כִּי סוּף כָּל סוּף יַעֲבִרוּ הַיָּמִים
וְהַשָּׁנִים, וְיִהְיֶה מְקָרַח לְשִׁכְבַּ עִם רַגְלָיו אֶל הַדְּלֵת, וְאַחֲרֵי-כֵן הַגּוֹף
יֻוֹבַל לְקַבּוּרָתוֹ וְכוּ', וְנִשְׁאַר יְחִידֵי בֵּין אֲלֵפִים וְרַבּוּבוֹת מֵתִים, לְכֵן מַה
טוֹב וּמַה נְּעִים לְהַרְבוּבוֹת בְּתַחֲיִינוֹת וּבְקַשׁוֹת, כִּי סוּף כָּל סוּף רַק זֶה
יִלְוֶה אֶת הָאָדָם בְּזֶה וּבְכָא, וְהִנֵּה בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ כְּתוּב: "שְׁפֹטִים
וְשֹׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ" (דְּבָרִים טו, יח), וְיֵשׁ לוֹמַר שְׁקָאֵי
עַל עֲנִין הַתְּבוּדָּוֹת שְׁגֵלָה רַבְּנֵי וְכוּ', כִּי הַתְּבוּדָּוֹת צְרִיכָה לְהִיֹּת
בְּשִׁתֵּי בְּחִינּוֹת, הֵינּוּ קִדְּם — בְּחִינַת מְשַׁפֵּט (עֲצֵי לְקוּשֵׁי-מוֹתֵרִי, חֶלֶק
א', סִימָן טו) לְשַׁפֵּט עֲצָמוּ אִיף וּבְכָמָה מְבַלָּה הַזְּמַן וְכוּ', וְלְשׁוֹב לְפָנָיו
יִתְבַּרֵךְ בְּאַמְתָּ עַל כָּל מַה שְׁהִיָּה עַד עַכְשָׁו, וְהַבְּחִינָה הַשְּׁנִיָּה — הִיא

(א) וְזִין מְקוֹם פְּנִי מְקוֹנו.

(ב) שְׁקָרַמֵּו.

שוטר, הינו שמקבל על עצמו מהיום והלאה לבל יעשה עוד משהו כנגד רצונו יתברך, ויש לרמוז גם "בְּכָל שְׁעָרֶיךָ" שקאי על שכעת השערים שיש לאדם, ובלשון רבנו ו"ל אלו שכעת הנרות, שצריכים מאוד מאוד לקדש: את העינים, האזניים, החטם והפה, הינו לבלי להסתפל במקום שאסור להסתפל, ולבלי לכעס, ולהתחזק באמונה ובאמונת חכמים, והעקר — הדבור לשמר מאוד לקדש את פיו שזו עקר השער והפתח להפגס אליו יתברך — על ידי הדבור בתפלה ובקשה, (במובא בלקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן פד, עין שם), אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידיע מאור גנוז כזה, טוב להודות להשם יתברך על החסד חנם שעשה עמנו.

ומחמת טרדוטי הרבים — אקצור, ועוד חזון למועד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

רלג.

מעורת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר שוקטים ה'תשכ"ו.

חיים ושלום, שפע ברכה והצלחה לאהובי, ידידי היקר, הקתן המפלא והמפלג, השוטה ממי הנחל גובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ר' ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך היקר בשמחה קבלתי, וכן יעזרני השם יתברך לשמע ממך בשורות טובות, ותתעלה מעלה בכל פעם ברוחניות ובגשמיות כרצונו יתברך וכרצון רבנו ו"ל.

העקר, אחי היקר, חזק ואמץ! אל תירא ואל תחת בי ה' עמך, אתך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין, בפרט בארץ ישראל, שם שופע אורו יתברך בלי לבושים, כמו שכתוב (דברים יא, יב): "תמיד עיני ה' אלקיך בזה" וגו'.

ותזכור בכל פעם את החסדים והרחמים הגמורים שעשה עמך השם יתברך, שהיית על ציונו הקדוש קדש קדשים, נזרת אגן שתיה, ובאת ועליה לארצנו הקדושה, וזכית למצא בת זוגך, ויבן תרגיל עצמך לעסק הרבה בתורה והודאה, ועל-ידי-זה יפתח לבך לשפף נפשך אליו יתברך בכל פעם, ולבקש ולהתחנן על סדר כל התורות שב"לקוטי-מוהר"ן", עד שתזכה להגיע למה שאתה צריך וכו', והעקר להתמיד מאד בכל יום בספרי רבנו ז"ל, הפך בהם והפך בהם דכלא בהם — עצות, דרכים והנהגות, התחזקות והתעוררות אף לעבר את זה העולם, וגם יסוד מוסד — למוד "שלחן צרוף" בכל יום חק ולא יעבר, כמו שהזכיר רבנו ז"ל, וללמד בסדר דיקא, עד שתזכה לסיס ארבעת חלקי "שלחן צרוף", ומתחיל עוד פעם, וכך תתנהג כל ימי חייך, ועין לקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן א) מענין החי"ת והגו"ן והתי"ו, שהן אותיות חת"ן, הינו לקיים כל האמור בזה התורה בתמימות ובפשטות, שזו ההתחלה — להשליך שכל עצמו לגמרי, ותרה בלמוד התורה הקדושה בכל יום — שצורים קבועים: תנ"ך, משניות, גמרא, מדרש והזהר הקדוש חק ולא יעבר, וללמד בסדר דיקא, וכשתסיס תתחיל עוד פעם וכו', ועל-ידי-זה תתקבלנה התפלות והבקשות, הינו — שחרית, מנחה, מעריב וצלות, והתהלים והתפלות וההתבודדות שצריכים להרבות בכל יום, ועל-ידי החי"ת והגו"ן תורה ותפלה תזכה לתי"ו, שתחזק מקום בלבך להשיג אלקותו יתברך, ותזכה לראות אורו יתברך הממלא כל עלמין, ומחיה ומנהיג את היומם, צומח, חי ומדבר, כי באמת אין שום דבר בלעדי השם יתברך, וכל העולם הוא אלקותו יתברך, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקות, ואל כל זה תזכה על-ידי שקידה רבה בתורה הקדושה ובתפלה.

והנה בפרשה זו מרמז כל ענין ההתבודדות — "שפטים ושטרים תתן לך בכל שערך" וגו' (דברים טו, יח), הינו כי בהתבודדות יש שתי בחינות, בחינה אחת היא משפט — לשפט את עצמו על כל דבר, אף ובמה מבלה את הזמן (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ט), ומתחרט מאד ושכ בתשובה שלמה, והבחינה השנייה היא שוטר —

הִינּוּ שֶׁמִּקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל-כֵּל-פָּנִים מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה לְשֹׁמֵר אֶת עֲצָמוֹ, שֶׁלְּבַל יַעֲשֶׂה עוֹד מָה שֶׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁיו, וַיֵּשׁ לְרַמּוֹ "בְּכָל שְׁעָרֶיךָ" אִלּוּ שֶׁבַעַת הַשְּׁעָרִים שֵׁיֶשׁ לְאָדָם, וּבִלְשׁוֹן רַבֵּנוּ ז"ל (בְּלִקְוֹטֵי-מִוֵּהר"ו, חֶלֶק א', סִימָן כא) נִקְרָאִים שֶׁבַעַת גְּרוֹת, הִינּוּ הָעֵינַיִם — לְשֹׁמֵר מֵאֵד הָעֵינַיִם לְבָלִי לְהִסְתַּפֵּל בְּמָקוֹם שֶׁאִסוּר לְהִסְתַּפֵּל, וְהָאֲזָנַיִם — לְחִזּוֹק עֲצָמוֹ בְּאִמוּנָה וְאִמוּנַת חֻכְמַיִם לְשִׁמְעַת אֶת כָּל דְּבָרֵיהֶם, וְהַחֻטָּם — לְהִשְׁמַר מֵאֵד מְכַעַס, שֶׁמֵּאֵד מִזִּיק לְאָדָם, כַּמּוּבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, שֶׁעַל-יָדֵי כַעַס עוֹקֵר עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מִהַקְדָּשָׁה (עַיֵן סֵפֶר הַגְּלִילוּתִים, פָּרָק יב, דף יד), וְעַקֵּר הַכָּל — הַפֶּה, הִינּוּ הַדְּבוּר, לְהִזְהֵר מֵאֵד מְדַבְּרִים בְּטָלִים וְדְבוּרִים אֲסוּרִים, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הַעֵקֶר הוּא הַפֶּה, כִּי עַקֵּר הַשְּׁעָר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִס אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ הוּא רַק עַל-יָדֵי תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת (שָׁם, חֶלֶק ב', סִימָן פד), וְלִמְעַן הַשֵּׁם וּלְטוֹבַתָּךְ הַנְּצַחִית נוֹטָץ אוֹיֵם דִּי צִיטָא וּבְפִרְט בְּאֶרֶץ הַקְדוּשָׁה, וְוַאֲס דָּאֵס חֵיּוֹת פּוֹן הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ זְעָהֵט מְעַן אָפֹן אֵין יַעֲדֵעַן זְאֵדֵי: דוּמַם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, וּבְפִרְט עַכְשָׁו שְׁמַגִּיעִים יָמֵי אֱלוּל "תִּכְיִן לָךְ הַדְרָךְ" (דְּבָרִים יט, ג), וּמְרַמֵּז בְּסִפְרִים, שֶׁהַפְּסוּק הַזֶּה מְרַמֵּז לְהַכִּיֵּן עֲצָמוֹ לְחִדּוֹשׁ אֱלוּל, שְׂאֵז נִתְגַּלִּית דְּר"ף הַתְּשׁוּבָה (כַּמּוּבָא בְּלִקְוֹטֵי-מִוֵּהר"ו, חֶלֶק א', סִימָן ה), שְׁתֵּי פְעָמִים בְּק"י בְּגִימְטְרִיָּה דְּר"ף, הִינּוּ עֵיל וְנִפְיָק, בְּקֵי בְּרַצוּא וּבְקֵי בְּשׁוּב, זִיף רִיִּסָן צוֹ דִּי גֵרַעֲסָטַע מְדַרְגָּה אוֹן נִישֵׁט אַרְאָפּפֵאלְעַן פּוֹן דִּי קֶלְעֶנְסָטַע מְדַרְגָּהִי. "אַרְיִי"ה שְׂאָג מִי לֹא יִירָא" (עֲמוֹס ג, ח), אוֹתִיוֹת יִירָאֵיהִ, שְׁנִתְגַּלִּית הִירָאָה בְּחִדּוֹשׁ הַזֶּה, וְאַחַר הִירָאָה מִמִּילָא תְּבוּאָה הָאֵהָבָה (כַּמּוּבָא שָׁם, סִימָן ה), כִּי דְרַכּוֹ שֶׁל אִישׁ לְחַזֵּר עַל אִשָּׁה (קִדוּשִׁין ב:), הִינּוּ לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בִּירָאָה וּבְאֵהָבָה שְׂזָה עַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת, וְלִזְהֵר זֻכִּים רַק עַל-יָדֵי הַצְדִּיק, כַּמּוּבָא (שָׁם, סִימָן יז).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאֵהָבָה רַבָּה מֵאֵד מֵאֵד ...

(א) נִצַּל אֶת הַזְּמַן.

(ב) שְׂאֵחַת חֵיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ רואים בְּרוּר בְּכָל דְּכָר.

(ג) לְעִלוֹת לְמַדְרַגַּת הַגְּבוּהָה בְּיִחְדָּה, וְלֹא לְפַל מִהַקְטָנָה בְּיִחְדָּה.

תּוֹכְרֵינִי בְּכָל הַמְקוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים, שְׂאֲזֹכָה גַם-בְּן לַהֲתַיֵּשֵׁב בְּאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל.

רלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי, בֵּין פֶּסַח לְעֶשְׂרֵי הַחֹשֶׁבֶן.

שֹׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂגוּ לְאַהֲבֹבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹמֵה בְּצִמָּא מִמִּי
הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרֵי וְאִיר וְיִזְרַח לְנַצַּח.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר קִבְּלָתִי בְּשִׂמְחָה מְאֹד, כִּי זֶה זְמַן רַב שֶׁלֹּא שִׁמְעָתִי
מִמֶּךָ בְּלָל, וְלֹא יָדַעְתִּי מַה לְחַשֵּׁב, אִךְ בְּרוּךְ הוּא וְכִרְוֶה שְׁמוֹ יִתְבַּרַךְ
עַל הַחֹסֵד שֶׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל פַּעַם בְּפֶרֶט בְּעֵנְיֵינוּךָ, שֶׁעוֹר לֶךָ הַשֵּׁם
יִתְבַּרַךְ, וְהַנֶּהָד מִחֻבֵּב לְהַקְרִיב לְפָנָיו קֶרֶבֶן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה
יִפְתַּח לְךָ לְבָבְךָ לְפָנָיו עַל לְהַבִּיא, כִּי עֲדִין עֵקֶר הַיְשׁוּעָה אֲצִלוֹ
יִתְבַּרַךְ, וְלִמְעַן הַשֵּׁם אֲחֻז דְּרָכֶיךָ בְּעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת,
לְשִׁפְךָ שִׁיחַ וְהַתְּפִלָּה לְפָנָיו בְּכָל יוֹם, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשּׁוֹם דְּבָר
שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי כֹל זֶה מַעֲשֵׂי הַבְּעַל-דְּבָר לְהַחֲלִישׁ אוֹתְךָ וּלְגַרֵּשׁ אוֹתְךָ
מֵהַנֶּעַם הַעֲלִיּוֹן הַשׁוֹפֵעַ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כַּמּוּבָא בְּזוֹהַר הַקְּדוּשׁ (נִשְׂא
קַבֵּל) וּמוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן פד), כֹּל יוֹם אֵית לִיה גְּדֵר
מִלְּבַר דְּלֹא יִיעוֹל בַּר נֶשׁ לְהֵאִי טוֹבֵא; כִּי בְּאַמַּת "וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאוֹר כִּי טוֹב" (בְּרָאשִׁית א, ד), וּבְכָל יוֹם בְּהַתְּגַלּוֹת הַשַּׁחַר מֵאִיר לְאֶרֶץ
וְלְדָרִים עֲלֶיהָ אוֹרוֹ יִתְבַּרַךְ, אִךְ רָאָה שֶׁטוֹב לְגַנוּז (עֵין חִיגָה ב.), כִּי אֵין
כְּדָאִי כִּי אִם לְצַדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים, וְעֵקֶר הַגְּנִיזָה הוּא עַל-יְדֵי הַנְּחֻשִׁים
וְהַעֲקָרִים, שֶׁהֵם כֹּל הַבְּלוּלִים הַמְּכַבְּלִים מִחֻשְׁבְּתֵיהֶם דְּלֹא יִיעוֹל
לְאַתֵּר דְּלֹאֵו דִּילֵיהֶב, עַל-בֵּן מֵאֲלִיף תְּבִין אִיף לְהַתְּחַזֵּק, וְלְכַלִּי לִפְל
בְּדַעְתּוֹ, רַק לְעַסֵּק בְּכָל יוֹם בְּקַצַּת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה — מְזוֹן הַנְּשִׂמָה,
וּמַעַט תְּפִלָּה — חֵיווֹת הַנְּשִׂמָה, וְלִידַע שְׂמִיּוֹ מְנוּיִים וְסִפּוּרִים (כַּמּוּבָא

(א) לְכָל יוֹם יֵשׁ גְּדֵר מִכְּחַרְחַר שֶׁלֹּא יִכְנַס אֶדָם לְאוֹתוֹ הַטּוֹב.
(ב) שֶׁכֵּבֶלְבִּלִים מִחֻשְׁבְּתוֹ שֶׁלֹּא יִכְנַס לְמָקוֹם שְׂאִינוֹ שְׁלוֹ.

באַריכות בלאַקוּסטי־הַלכות, מַפְנֵה, הַלְקָה ד, צַן שִׁם), אַשְׁרֵינוּ וְאֲשֵׁרֵי חַלְקֵנוּ
שְׁזָכֵינוּ לְהַתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסֵד
חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

רלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹם חַמִּישִׁי בֵּין בְּסָה לְעֶשׂוֹר ה'תשכ"ז.

שָׁפַע בְּרַכָּה וְהַצְלַחָה, חַיִּים וְשְׁלוֹם וּגְמַר חַמִּימָה טוֹבָה לִידִידֵי,
הַאֲבָרָךְ — פָּאָר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הֵרַב הַחֲסִיד ... גְּרוֹ יֵאִיר.

בְּאִתִּי לְהוֹדִיעַ לְמַעַלְתּוֹ שָׁר' ... הִגִּיעַ בְּשְׁלוֹם לְמַחְנֵנוּ, וּבְרוּךְ
הַשֵּׁם, סִדְרָתִי לוֹ אַכְסֵנְיָה טוֹבָה, וְגַם סִדְרָתִי לוֹ אִישׁ שִׁילָךְ עִמּוֹ, וְהִלָּה
יֵשׁ לוֹ כְּתוּבוֹת הַרְבֵּה וַיִּוָּדַע כָּל הַדְּרָכִים, וְשׁוֹלֵט בְּאַנְגְּלִית, וְהַשְׁתַּנְּיָנוּ
לְתַת לוֹ עֲשָׂרִים וְחַמְשָׁה אַחֲזוּזִים, וְאַקְנֵה שִׁינְצְלִיחוֹ בְּדַרְכָּם, אִם אָמְנָם
שְׁלִפֵי רְאוּת עֵינָי, ר' ... הַנַּ"ל רְחוּק מִלְּהִיּוֹת מִשְׁלַח, כִּי מִמֶּשׁ הִיָּה
אַתְמוֹל כָּל הַיּוֹם מִיֵּאֵשׁ לְגַמְרִי, (כִּי הִיָּה גֶשֶׁם עוֹ מֵאֹד וְהִצְרָךְ לֵישֵׁב
בְּבֵית כָּל הַיּוֹם), וְכֵן הֶעֱקַר שְׁרָצָה שְׁאֵנִי אֵלַי עִמּוֹ, וּבְאִפְסָן אַחַר אֵינוֹ
רוֹצֵה, וְלִי פְּשׁוּט אִי אֶפְשֶׁר בְּשׁוּם אִפְסָן, כִּי אֲנִי מְטָרָד מֵאֹד, בְּעִזּוֹנוֹתַי
הַרְבִּים, וּבְפָרֵט אִם אֲנִי יָכוֹל לִילָךְ, אֵינִי צָרִיךְ לוֹ, וְנִדִּי לְחַפְיָמָא, אָבֵל,
בְּרוּךְ הַשֵּׁם וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, שֶׁמְצַאֲתִי לוֹ אֶת הַנַּ"ל, וְאַקְנֵה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
שֶׁהֵכֵל יְהִיָּה עַל נְכוֹן וַיִּצְלִיחַ דְּרָכּוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

חֹזֵק וְאַמִּץ מֵאֹד בְּעִבּוּדְתָךְ, כִּי מִמֶּשׁ כְּפָה פְּעָמִים אֲנִי חוֹשֵׁב
אִיךָ בְּמַצִּיאוֹת יֵשׁ לְךָ אֶפְשָׁרוּת לְהַנְהִיג כּוֹלָל כְּזֶה וְכוּ', וְהַכֵּל בְּכַחוֹ
שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, תַּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לֹא לְדַבֵּר מִמֶּךָ וְלֹא לְדַבֵּר מֵאַחֲרַיִם,
אֲזוּ דִּיקָא יְהִי דְּבוּרֶיךָ תְּמִיד דְּבוּרִים מִהַתְּקַלִּית הַנְּצַחִית — מִמָּנוּ

יתברך, ומרבנו ו"ל, ומחשיבות ומעלת ישראל, ולמצא בכל אחד נקדה טובה, ולא להב את כל אחד אהבה אמיתית, והעקר לעורר על למוד התורה הקדושה שעורים כסדרן, באשר הזהירנו רבנו ו"ל (עמ' שיחות הר"ן, סימן עח), ולחזק ולאמץ הרבה על שיחה ותפלה, שהיא התבודדות — להתבודד עמו יתברך בכל יום ניום.

רלו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר ונרא היתשכ"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה לבחור היקר ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

בתחלת שבוע זה הכנתי לך מכתב, אך מוזמנת רב טרדותי לא היה לי הפנאי לשלח לך, ועכשו אמרתי לצרף לך עוד כמה דברים.

חזק, חזק ואמץ מאד בהתמדה רבה ובשקיפה כלמוד התורה הקדושה, ותאמר בכל יום תהלים, שמסגלים מאד לתשובה, ותפרש שיחתך בכל יום אליו יתברך, הינו — התבודדות קצת בעשרים דקות, ואם תוכל יותר אז אשריך ואשרי חלקך, אך בשעת הדחק נפסק בשלחן ערוך, הלכות מליחה, שמועיל עשרים דקות (יורה דעה, סימן סט, קע"ו), וכן הוא בהתבודדות, שמוציא הדמים הרעים והמדות והתאוות הרעות ונזדבך, על-כן טוב להרגיל עצמך על-כל-פנים עשרים דקות, ואם תוכל יותר — מה טוב ומה נעים, גם תלמד בכל יום חמש עם פרוש רש"י ותהיה בשמחה.

הדורש שלומך...

לעולם אל תלך לשמע מה שאחרים מדברים, כי מה שאמה צריך לידע יבואו ויגידו לך, ואם אין מספרים לך הפימן שאין זה ענייני, ועל-כן למה תבלבל דעתך בחנם על לא דבר, ובאמת

בשָׂאָדָם מְכַנִּים אֶת עֲצָמוֹ אֶל תּוֹף הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְנִתְבָּרַר לוֹ אֲשֶׁר
 אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל — דּוּמָם, צוּמָח,
 חֵי, מְדַבֵּר, הַכֵּל עֲצָם עֲצָמֵי חַיֹּת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אָדָם שְׂאוֹחַז
 בְּזוֹה, הוּא כָּבֹר אֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם בְּרִיָּה, וְלֹא אֶכְפֵּת לוֹ שׁוֹם דְּבָר,
 וְאִם בְּאִים וּמְסַפְּרִים לוֹ אֵיזוֹ דְּבָר, הוּא מִתְבּוֹגֵן וּמְכַנִּים מִחוּ, וּמוֹצִיא
 אֶת הַרְמָזִים שֶׁמְרָמְזִים לוֹ מִלְמַעְלָה, וְאִם אֵין מְסַפְּרִים לוֹ, אֵינוֹ רוֹדֵף
 לְשִׁמְעַ מֵה מְדַבְּרִים, כִּי זֶהוּ סִימָן שְׂאֵין זֶה עֲנִינוּ כָּלֵל.

רלז.

קְעוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצֵאֵי־שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֹדֵר וַיְרָא ה'חֲשֵׁכֹוּ.

שְׁלוֹם וּבְרִיָּה וְכֹל טוֹב סֵלָה לְמַעַלַת יְדִיד נַפְשִׁי, וְחֵיק וְחִסִּיד,
 הַצְּמוּד בְּסִנְיִמֵי חַיֹּת לְכַבִּי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים, הַיּוֹנֵק מִהַנְּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר
 חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, הַחֲתָן ... שְׂיִחְיֶיהָ נֶצַח.

מִכְתָּבְךָ הֵיָקָר קִבְּלָתִי זֶה פְּעָמִים, וְלֹא הִיָּה לִי הַפְּנָאֵי לְהַשִּׁיבְךָ
 מֵרַב הַטְּרָדוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עָלַי בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם, וְ"לוֹלִי תוֹרְתְךָ שְׁעֲשִׂעִי
 אֲז אֶכְבְּדִי בְּעֲנִי" (תְּהִלִּים קִיט, צב), זֶה עָקֵר נְחִמְתִּי וְחַיֹּתִי —
 שְׁאֵנוּ יוֹדְעִים מִצְדִּיק נִשְׁגָּב וְנוֹרָא בְּזוֹה, וְלוֹמְדִים סְפָרָיו הַקְּדוּשִׁים,
 וּמִשְׁתַּקְּקִים לִילָף בְּדַרְכֵי, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסֵד
 חָנֹם שְׁעֲשֶׂה עִמָּנוּ.

אָחִי הֵיָקָר! הַעֲקֵר לְחֹזֵק עֲצָמוֹ וְלִהְיוֹת מֵאֵד מֵאֵד בְּשִׁמְחָה תְּמִיד,
 אֲנִפִּין נְהוּרִיָּא, שְׁעַל־יְדִי־זֶה דִּיקָא זוֹכִין לְקַבֵּל אוֹר וּפְנֵי הַצְּדִיק (בְּמוֹבָא
 בְּלֻקְיִטִּי־מוֹתֵרֵן, חֲלֵק א', סִימָן קנג, עזן שס), וְזוֹכִים עַל־יְדִי־זֶה לְיִשׁוּב הַדַּעַת
 וְלִחְרוֹת הַמַּחֲזִין (שֵׁם, חֲלֵק ב', סִימָן י), וְלִרְפוּאָה בְּרִיתִיָּה וּבְגִשְׁמֵי חַיֹּת
 (עזן שס, סִימָן כג, כד), וְעַל־יְדִי־זֶה נִפְתָּח הַלֵּב לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׁזֶה הַעֲקֵר שֶׁבְּכֹל הַעֲקָרִים — לְשַׁפֵּף שִׁיחוֹ וְתַפְּלָתוֹ

לפניו יתברך בכל יום, וילבד עם השם יתברך באשר ידבר איש עם רעהו, הכל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות יספר לפניו, וירבה בגעגועים ובכסופים ובכרצונות תמיד, ויוציאם מפיו דיקא, שעל ידיה נארגים ונתחדשים עולמות חדשים וצורפים ומלאכים וכו' בכל עת ורגע, העקר שלכל יפל בדעתו משום ירידה ונפילה, על הכל יאריך ורחו ואפו, שנה תלוי באמונה, שהכל בא מלמעלה, לנסותו אם יחזק עצמו ויעמד על עמדו אף בקטנות, ולקיים (שמות כ. יח): "ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלקים", כמו שפרש רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קטו), ובארץ ישראל זוכים לאמונה לידע שהכל בהשגחה פרטי פרטית (דברים יא, יב): "ארץ אשר ה' אלקיך דרש אותה", וגו', כי שם היחוד בחינת פנים בפנים, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל (תבואת קי): "כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוך", ולכאורה מהו לשון "דומה"? אף יש לפרש על-פי דברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ה), כי בשעת שנה (היגו בקרירות וקטנות שעוברות עליו), המוח מסתלק, ואין נשאר רק פח המדמה, וכשהמחין זכים גם המדמה מזבד, וזו כונת חכמינו ז"ל, שאפלו המדמה גם-כן מזבד בארץ ישראל, וכמו שכתוב (תהלים לו, ב): "שכן ארץ" — היגו הדרים בארץ ישראל, "ורעה אמונה" — רואים את האמונה בעינים .

הדורש שלומך...

רלח.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש, פרשת וירא ה'תשכ"ז.

חיים, חן וחסד ירדפו למעלת ידידי היקר, הצמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, היוגק מהאי נחל עמיק וטמיר, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שייחיה נצח.

אחי היקר! חֲזַק, חֲזַק מאד מאד, ולכל תפל בדעתך משום דבר שבבעולם, כי ה' אתך, עמך ואצלך, ובפרט שאתה רואה בעיניך גדל הרחמים והחסדים שהשם יתברך עושה עמך בכל עת, אין נאה לך להתרשל, חס ושלום, בעבודתו יתברך, אדרבה פתח פיה ותן לו תודה והודאה, ועל-ידי-זה יפתח לך לבקשו עוד ועוד, כמוכא (בלקוטי-מוהר"ו, חלק ב', סימן ב'), כי דרך הבעל-דבר לעקר ולכלכל המח והדעת כאלו עוד לא עזר ואפלו הישועות משפיעים וכו'.

ומקדם למדתי התורה קנ"ה (שם, חלק א'), ואמתי על זה את התפלה, וממש לבי פורח לי מגדל הכסופין שיש לי לנסע לארץ ישראל, בן יעזרני השם יתברך להוציא כסופי מהכח אל הפעל, וגם אתה תזכיר אותי בכל יום שסוף כל סוף אצא מהגלות והדמיון הזה שנקרא "אמריקה", אחי היקר! תזכיר עצמך בכל עת ורגע "ווי בין ארץ", ותשיב לעצמך "אין ארץ ישראל", ולדעתי אין צריכים התחזקות יותר מזה, וכמו שספר לי ר' לוי יצחק (שיחיה נצח) [ו"ל], שכן התנהג ר' אברהם בר' נחמן ו"ל, והסביר לי, שארץ ישראל מוכא בדברי רבנו ו"ל, היא סוד התפלין (שבחי-הר"ו, סימן לא), וכמו שאסור להסיח דעת מהתפלין בן הוא בארץ ישראל.

הדורש שלומך באהבה רבה...

רלט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש ה'תשכ"ז.

אך טוב וחסד ירדפו וישיגו לאהובי, אחי היקר, השוטה מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! חזק מאוד מאוד בעבודת השם יתברך, כְּאֲשֶׁר קבלנו מהנחל הנובע מקור חכמה, וְאֵל תפל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׂבָעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יתְּבַרַךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלֶךְ, כִּי מֵאֵל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא כָל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְתִתְמִיד מְאֹד בְּעִבּוֹדַת הַתְּפִלָּה, הֵן הַתְּפִלּוֹת הַקְּבוּעוֹת: שְׁחִירִית, מְנַחֵה, מְעַרֵּיב, חֲצוֹת, לְכוּן עַל-כָּל-פְּנִים פְּרוּשׁ הַמַּלְיָם, וְהֵן לומר בְּכָל יוֹם תְּהִלִּים, וְאִם תִּזְכֶּה לומר בְּכָל יוֹם "יוֹם" שֶׁלֹּם תְּהִלִּים, בְּאִפְּן שְׁתַּסִּים בְּכָל שְׁבוּעַ אֵת כָּל הַתְּהִלִּים, אֲזִי טוֹב לְךָ לְנִצָּחַת, כִּי מַעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים אִי אֶפְשֶׁר לְשַׁעַר לְשֶׁכֶל אֲנוּשִׁי, שְׁמוּמְרַת וּמְקַצֶּרֶת אֵת כָּל הַחוּחִים הַסּוֹכְבִים אֵת הַשׁוֹשְׁנָה הַיְנוּ אֵת הַנְּשִׁמָּה, וְרַבְּנוּ ו"ל גְּלָה לָנוּ נִפְלְאוֹת רַבּוֹת עַל מַעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים, וְאָמַר: "מִי שְׂרוּצָה לְזַכּוֹת לְתַשׁוּבָה יִהְיֶה רְגִיל בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים, כִּי אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסַגֵּל לְתַשׁוּבָה" (עֵין בְּאֲרִיכוֹת בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ע"ג, וּבְלִקוּטֵי הַלְכוֹת, רֹאשׁ חֹדֶשׁ, הַלְכָה ו'), וְהַעֲקָר — לְשַׁפְּףֵךְ שִׁיחוֹ וְתַפְלִחוֹ לְהַשֵּׁם יתְּבַרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ בְּלִשׁוֹן שְׁמֵרָגֵל בָּהּ, וְזוֹ נִקְרָאת הַתְּבוּדוֹת. וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לִקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פ"ד): "עֲקָר הַתְּחַבְּרוּת וְדַבְּקוֹת לְהַשֵּׁם יתְּבַרַךְ הוּא עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא שְׁעַר וְדַרְךָ שְׂדֵרְךָ שֶׁם נִכְנָסִים לְהַשֵּׁם יתְּבַרַךְ", עֵין שֵׁם בְּאֲרִיכוֹת.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ שְׂזַכֵּינוּ לִידַע מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֶה, אֹרֵךְ הַמַּאִיר בְּעִצּוּחֵי הַקְּדוּשׁוֹת, וְהַעֲקָר לְהַטּוֹת אֶזְן וְלְבַלֵּי לְהַטְעוֹת עֲצָמוֹ, כִּי לֹא תִטְעֶה אֶף אֶחָד כִּי אִם אֵת עֲצָמְךָ, וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר (שֵׁם, חֵלֶק א', סִימָן ב'): "עֲקָר כְּלִי וְיִנּוּ שֶׁל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי הוּא תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

רמ.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בא, ראש חדש שבט ה'תשכ"ז.

שלום וברכה לידידי היקר, החפץ להתקרב אל הנחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח.

ידידי היקר! התקרבות הצדיקים זהו העקר בזה העולם כמו שמוזכר בספר המדות (אור צדיק, סימן נג): "קרבת הצדיקים טוב בעולם הזה ובעולם הבא", ועקר ההתקרבות — לשקד מאד בספרו הקדוש "לקוטי מוהר"ן", ולומר על כל תורה את התפלה הקדושה מ"לקוטי תפלות", כי גלה רבנו ז"ל, שנעשים מזה שעשועים כאלו שלא עלו מימות עולם (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כה), וידוע לאנשי שלומנו גדל האזהרות שהזהיר רבנו ז"ל לשקד מאד בספריו הקדושים, ואמר: עכשו, שכבר יצא ספרו בעולם, אני חפץ מאד שישקרו בו ויכולים להעשות על ידו בעל תשובה אמתי ובעל מח גדול, ושזה אתחלתא דגאלה (ת"י מוהר"ן, סימנים שמו, שמו); אשרינו שזכינו לידע מצדיק נשגב ונורא בזה, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד הזה שעשה עמנו.

והעקר שתחזק באמונה, לידע, להודיע ולהודיע, כי השם יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ואין שום מציאות בלעדיו יתברך, כי דומם, צומח, חי, מדבר, הכל עצמיות חיות אלקותו, ולכל זה זוכים על-ידי התבודדות הרבה יומם ולילה, לבקש ולהתחנן ולשפוף שיח ותפלה לפניו יתברך, שיזכה לצאת מהשטיות והכלי העולם הזה, ולזכות לשלמות המדות ולקדשת שכעת הנרות, שהם העינים, האזנים, החטם והפה, ועל-ידי-זה יזכה לשלמות המוח, וגם תזהר להיות בכל יום בשמחה רבה מאד ולרקוד ורקודים, שעל-ידי-זה ימתקו ממך כל הדינים, ותלמד בכל יום שלחן צרוף ולף למקנה

בְּכֹל יוֹם, וְתֹאמַר בְּכֹל לַיְלָה "תִּקְוֵן חֲצוֹת" וְעַל כָּל־ם — הַתְּבוּדוֹת, שְׁזָה הַשָּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִיס לְתוֹךְ שַׁעְרֵי הַקְּדוּשָׁה.

יְדִידֵךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

רמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים ה'תשכ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרִיכָה לְאַהֲבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר, הַשׁוֹמֵה בְּצִמָּא דְּבְרֵי הַנַּחֲל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבֶךָ הַיְקָר קִבְּלָתִי זֶה זְמַן רַב, אִף מְרַב טְרוֹדוֹתֵי שְׁעוֹבָרוֹת עָלֵי יוֹמִם וְלַיְלָה מִמֶּשׁ, לֹא יִכְלָתִי בְּשׁוּם אִפְּן לְהִשְׁיבֶךָ, וְהִנֵּה לְחִזְקֶךָ בְּהִכָּרַח לְהַעֲתִיק לָךְ כָּל סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו'ל הַמְּלָאִים עֲצוֹת וּדְרָכִים וְהַנְּהִיגוֹת לְכָל אָדָם, לְכָל זְמַן וְלְכָל מְקוֹם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁשׁוֹקֵד בָּהֶם תָּמִיד, וּבּוֹדָאֵי יִשְׁאָר קַיִם לְנִצְחָה בְּעִבּוּדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּפִדּוּעַ מַה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם וְיוֹם — יְרִידוֹת וּבִלְבוּלִים, נִפְּלוֹת וְהַשְׁלָכוֹת, אֲשֶׁר לֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפֹּר, כְּאַשֶׁר כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּעִצְמוֹ, וְעַקֵּר חֲקוּנָתְנוּ הִיא רַק עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֱמֵת שֶׁהוּא בְּגִדְל כַּח הַזְּדוּכְכוּתוֹ יִצְּלֵנוּ, שֶׁהֵרַע שֶׁבְּאַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת יוֹרֵד לְתוֹךְ כָּל הַצְּנוּרוֹת שֶׁכָּל אֶחָד הַמְּשִׁיף עַל עִצְמוֹ מִמַּעֲשָׂיו הַרְעִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לְבַעַל-דְּבָר שְׁלִיטָה עַל הָאָדָם, כָּל אֶחָד כְּפִי הַצְּנוּר אֲשֶׁר עָשָׂה לְנַפְשׁוֹ עַל-יְדֵי מַעֲשָׂיו הַרְעִים, וְהַצְּדִיק בְּגִדְל כַּחוּ מְקַלְקֵל אֶת הַצְּנוּר וּמְשַׁפִּילוֹ, וּמַעֲלָה אֶת הָאָדָם מִשָּׁם (עֵץ בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן. חֶלֶק א'. סִימָן ח), וְהַעֲנִינֵן שֶׁל הַצְּנוּר יֵשׁ לוֹמֵר שֶׁהוּא רִצּוֹן (כְּפִדּוּעַ מִהַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים כִּי "צְנוּר" אוֹתִית "רִצּוֹן"), וְיודוּעִים דְּבְרֵי רַבְּנֵנוּ ו'ל, שֶׁהִרְבֵּה לְדַבֵּר מִגְּדֵל מַעֲלַת הַרִצּוֹן וְשְׁזָה הַעֲקָר, וְעַל-יְדֵי שֶׁהָאָדָם נִכְשָׁל, חֵס וְשְׁלוֹם, וּמִכָּל שֶׁבֶן כְּשֶׁבֵא לִיְדֵי עֲבִירוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִים עָלָיו רִצּוֹנוֹת שֶׁל הַסְּטָרָא אַחֲרָא לְרוּץ אֶל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה וְלְהַתְּרַחֵק מִמֶּנּוּ

יתברך, וכל מה שכוסף יותר לגשמיות, ממילא נתרחק על-ידי-זה ממנו יתברך, וזה בעצמו הצנור של הסטרא אחרא שישפע בו מאחר שיש לו רצונות, חס ושלום, נגד השם יתברך, אבל כשהאדם זוכה ומתקרב אל הצדיק האמת, והוא בגדל כחו יורד אל האדם ומבטל ממנו כל הצנורות הינו הרצונות הרעים, ומכניס באדם צנורות הינו רצונות שלו, שהם כסופים ונעגועים להשם יתברך, ועל-ידי עצותיו הקדושות שהם תורה ותפלה, הינו התבודדות ולמוד שלחן ערוך, שהם הנהגות כלליות לכלל ישראל, על-ידי-זה מפרישים ומבדילים ומבטלים הרע מהטוב, כמובא שם בפנים התורה (שם. סימן ז) עין שם על הפסוק (שמות כא, א): "ואלה המשפטים": א. משפט הוא דינים והלכות. ב. "למשפט" בחינת התבודדות, לשפט עצמו, "אשר תשים לפניהם" — הינו כנ"ל שהם הנהגות כלליות.

ומחמת טרדוטי עכשו — אקצור.

הדורש שלומך...

ואודות הספרים, דע לך שהם שיכים לר' ... וגם לר' ... תאמר להספרים ששלחתי לו הם שיכים לר'... הנ"ל, ותאמר לו שיש לך הספרים כבר במה שבועות, כי הוא כותב בכל פעם למה לא קבל, ובקרוב אכתב לו.

רמב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר תצנה ה'תשכ"ז.

שלום וברכה לידידי היקר, גר לצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך קבלתי סמוך לכניסת שבת-קדש, ולא היה לי הפנאי להשיבך תוך-ומיד כרצונך, וגם עכשו עוברות עלי טרדות רבות, לזאת לא אוכל להאריך.

והעקר, אחי היקר, אל תפל בדעתך משום דבר שבְּעוֹלָם, כי הכל מעשה הפעל-דבר, כי אין שומעין כי אם לקרב ולא לרחק, כי כבר גלה השם תפריך על-ידי רבנו ו"ל, שאין שום יאוש בעולם כלל, ומכל הירידות והנפילות יכולים לשוב אליו, ואדרבה מכל מה שהירידה נמוכה ביותר, ומתקרב אליו תפריך גם מקום שנמצא, על-ידי-זה נתעלה ונתקשר שמייה דקנשא ברין הוא* (עין זהר הקדוש, יתרו ס.). ומכניע הסטרא אחרא אל הקדשה, ונעשים מזה דברים עליונים למעלה, והעקר להאמין בו תפריך, ובצדיק האמת, ובכל הצדיקים ובתורה הקדושה, ובקדשת ארץ ישראל, ולקיים מה שגלה רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב, סימן מד) על פסוק: "אודיע אמונתך כפי" (תהלים פט, ב), כי צריכים להוציא דבורי אמונה מפיו דיקא, ועל-ידי-זה יזכה לשלמות האמונה שנה העקר, כמו שכתוב (תהלים קיט, פ): "כל מצותיך אמונה", וקמו שאמרו חכמינו ו"ל (מכות כד.): בא חבוקק והעמידן על אחת — "וצדיק באמונתו יחיה" (חבוקק ב, ד), כי העקר הוא אמונה.

הדורש שלומך...

רמג.

העזרת השם תפריך, מוצאי-שבת-קדש לסדר תצוה ה'תשכ"ז.

לחברי היקר, האברך ר' ... גרו יאיר, גר לצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו.

(א) נתגלה שמו של הקדוש-ברוך-הוא.

כמה וכמה פעמים כבר רציתי לכתב לך, אף הבעל-דבר משפּיח, ומה אמר לך, אשְׁרִינוּ וְאֲשֵׁרֵי חֲלֻקְנוּ, שְׁאָנוּ יוֹדְעִים מִצְדִּיק אֲמַת כְּזָה, הַמְחַזֵּק אוֹתָנוּ וּמְקַרְבֵּנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּבְשִׁבְת־קִדְשׁ זוֹ בְּסֻעָדָה שְׁלִישִׁית לְמָדוּ בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלֵק א', סִימָן י', שְׁשָׁם מְדַבֵּר רַבְּנוּ ו"ל מְרַקוּדִים וְהַמְחַזֵּאת כַּפָּיִם שְׁמַמְתִּיקִין הַדִּינִים, וְיָדוּעַ שֶׁזָּה הַמְאָמַר אָמַר רַבְּנוּ ו"ל סְמוּךְ לְפוּרִים, וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קלא), שֶׁהוּלָךְ פּוּרִים וּבְגֵי יִשְׂרָאֵל יִקְיָמוּ בַּפְּשִׁיטוֹת הַמְחַזֵּאת בָּהֶן וְרַקוּדִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתִּיקוּ כָּל הַדִּינִים, וְלִמְעַן הַשֵּׁם, לְבַלֵּי לְהַטְעוֹת עֲצָמָנוּ, רַק לְקַיֵּם אֶת זֹאת בְּכָל יוֹם.

גם דברו, שֶׁהַעֲקָר מַה שְׁצָרִיכִים לְכַטֵּל הוּא — הַגְּאֹנָה, וְלִזְוָה זֹכִים עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק, עַיִן שָׁם, וּמוֹכֵן מִמִּילָא שְׁמַה שְׁאֵאֲדָם לֹא רוֹקֵד, מִפְּנֵי שְׁעָרֵי יֵשׁ אֲצִלוּ גְאֹנָה "עַס פֶּאָסֵט מִיר נִישְׁט"א, יֵאמְרוּ עָלַי: אֵיךְ בֵּין אֲ מִשׁוּגְעָנְעֵר, חַס וְשְׁלוֹם, וְכַדוּמָה, עַל-כֵּן כְּפִי הַבְּטוּל שֶׁל הַגְּאֹנָה מַעְלָה רַגְלֵי וְרוֹקֵד, כֵּן יִבְנֶנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְכָל הַגְּאֹמַר שָׁם.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

רמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֻדֵּר פִּי תִּשְׂא הִתְשַׁכְּחוּ.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידָנוּ הַיָּקָר, הַמְּסוּר בְּלֵב וְנִפְשׁ אֶל כָּל עֵינֵי הַבַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, ר' ... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָ.

הִנֵּה זֶה לִי יָמִים וְחַדָּשִׁים שֶׁכָּבַר רְצִיתִי לְכַתֵּב לְמַעַלְתּוֹ אוּ לְדַבֵּר עִמוֹ בְּטִלְפוֹן, וְלִידַע מַה נַּעֲשֶׂה עִם הַסְּפָרִים שְׁלִי שְׁשָׁלַחְתִּי לָכֶם

(א) לֹא מֵתָאִים לִי.

(ב) שְׁאֵנִי מִשְׁעָ.

על-ידי האכרף היקר ר' ... שיחיה נצח, ועל-ידי הבחור החשוב...
 גרו יאיר, אף מרב טרדותי ברותניות ובגשמייות בעתים הללו שאני
 מטפל עם אלפים ורכבות ספרים ממש, אין לי ממש רגע פנוי,
 ובפרט עכשו שיוצא לאור ה"לקוטי-מוהר"ן הקדוש והנורא, ובנה
 השבוע יצא ספר המדות ועוד כמה ספרים, ואני מסבב בחובות
 באלפים רבים, השם יתברך ירחם, על-כן רציתי לדעת אם נמכר
 כבר קצת, ומה נעשה עם המעות, ובפרט עם "ספורי-מעשיות", אם
 כבר מכר הכל אבקש להודיעני, עד עכשו נמסר לידי סך ששים
 דולר מהספרים שנמכרו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

אם יש אצלכם מעות תמורת הספרים אבקשכם לשלחם לכתכת
 שלי.

צריך תמיד לידע שאין יודעים כלל, וימצא בעצמו בכל פעם
 חסרונות, ויזכיר את עוונותיו שעשה עד עכשו, ועל-ידי-זה יזכה
 להתעלות יותר ויותר בכל פעם, כי בשיהיה כלי מלא, אז לא יהיה
 מקום להכנס עוד, אכל קשתמיד יריק את הכלי, אז תמיד יוכל
 למלא עוד.

ועין ב"נעם אלימלך", פרשת תזריע (דבור המתחיל או יאמר, ושמא
 שכעת ימים): אף אם יהיה אדם צדיק, צריך להכניע עצמו תמיד
 להסתפל על החסרונות שבו, ולעולם לא יהיה מלא ממעשיו וכו',
 ועל-ידי-זה יזכה שיתן לו השם יתברך דבקות גמורה מלמעלה וכו',
 עין שם.

רמה.

הַעֲזַרְתָּ הַשֵּׁם יְהוָה, יוֹם חַמִּישִׁי לְסֵדֶר תּוֹרֵי-מִצְוָה ה'תשכ"ז.

אף טוב וחסד ירדפו אל כבוד יקר הערף, ותיק וחסיד, שותה ממיי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

אחר דרישת שלומך הטוב באהבה רבה מאד, מכתבו מראש חדש אָדָר שְׁשַׁלַּח לִידִידֵנוּ ר' ... נמסר לי עכשו על-ידי אחד מאנשי שלומנו, ושמוח שמחנו איך שבמרחקים נמצא איש החפץ ומשתוקק להתקרב ולהתנדע אל הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, בעת אשר החשף והכפירות עוטפים, רחמנא לצלן, את כל העולם כולו והאמת נעדרת וכו', כל זה הוא הקנה לגאלתנו הנצחית בכחינת: "ויהי ערב ויהי בקר" (בראשית א, ה), ברישא חשוכא והדר נהורא^א (שבת עז:), אף אשרי מי שזוכה להתקרב בעת הסתרת האמת, שזה סימן שחפץ באמת מנקדת לבו, וזכה לבחר בחיים, לאור באור החיים, על-כן ידידי, חברי, חוק, חזק, אשריך ואשרי חלקך, שזכית להתנדע ולידע מזה הצדיק, בן יצורף השם יתברך, שתזכה להכנס בפנים הקדושה, ולהרגיל עצמך לילך בדרךיו הקדושות, אשר יסוד דעתו הוא שמח"ה, ש'לחן ערוף — ללמד בכל יום שלחן ערוף חק ולא יעבר, מקנה — להיות רגיל בטבילת מקנה בכל יום, ח'צות — לומר בכל לילה סדר תקון חצות, ולבכות על גלות וצרות השכינה, והעקר והיסוד הפולל הוא התבודדות — ליחד לעצמו מקום שאין שם בגי-אדם, ולפרש שיחתו ותפלתו אליו יתברך בלשון שרגיל בה הינו באידיש, ולשפף נפשו ותחינתו אל השם יתברך, ויבקש וישיח לפניו כל מה שנוצרף לו וכו', כמבאר הרבה בספרי רבנו ז"ל, והנה אודות הספרים שבקש, הנה אני שולח לו באן ספר "מקנה ישאל" שנדפס בעת, ועל אחורי הספר נרשמו כל הספרים שנדפסו עכשו,

(א) בהסתלה חשף ואחר כך אור.

ויש להשיגם אצלי, ומלבד הספרים שצינתי בציון כזה "ה", שצדין הם באמצע הדפוס, על-כן אם חפץ בספרים יכתב לי ואשלח לו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

רמו.

מוציא-שבת-קדש לסדר משות-מסעי ה'תשכ"ז.

החיים והשלום וכל טוב סלה לאהובי, ידידי היקר, הצמוד בפנימיות לבכי, השוטה מהמעין היוצא מבית ה', הנחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו, הבחור היקר, המפלג בתורה ויראת שמים ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

תהלה לאל, באתי לביתי בשלום בשבוע זה מהנסיעה הקדושה, הינו מהציון הקדוש ומארץ ישראל הקדושה, ברוך השם, אשר עד כה עזרנו, בן יעזר גם לך השם יתברך, שתזכה להוציא מהכח אל הפעל, והעקר הוא על-ידי מה שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן. חלק א. סימן לא), שכדי להוציא מהכח אל הפעל הכסופין שיש לאדם העקר תלוי בפה, הינו תפלה והתבודדות, ולפרש הכסופין בפה מלא, בחינת (שיר השירים ה. ה): "נפשי יצאה בדברו", שעל-ידי הדבור יוצאת הנפש מהכח אל הפעל, ועל-ידי-זה נארגים ונתהוים עולמות וצדופים חדשים; אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידע מצדיק קדוש ונורא כזה שגלה חדשות נפלאות באלו על כל דבר, ואיך שעל-ידי שמוציאין הכסופין בפה דקא — הינו התבודדות, על-ידי-זה בעצמו נתהנה לאדם כלי לקבל בו השפע ולכל מה שצריך, ומסתמא בצרוף שאר התקונים המובאים בזה התורה: צדקה, ואמונה, ושמירת הברית, ואכילה בקדושה, כי כל אחד תלוי בתברו (כמוכן בפנים התורה הזאת, עין שם) הינו שעל-ידי שמחזק עצמו ונותן בכל יום צדקה, שמאד מאד נצרכת לאדם לתקון נפשו, ופוחתת כל הפתחים, בחינת

(דברים טו, ח): "פִּתּוּחַ תַּפְתּוּחַ" (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ד) צ"ל שם, ומזנח עצמו מאד בַּאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה שֶׁזֶה הַעֲקָר (שם, סימן ה), ומקדש עצמו מאד בקדושה עצומה, בחינת: "קדש עצמך במתן לך" (במות כ). שהיא קדושת הברית, וכן שאוכל בקדושה ובטהרה, בדרך ארץ ובמתינות, כמו שהזהיר רבנו ז"ל, ובלמוד על השלחן, על-ידי כל זה זוכה לכסופין ולרצונות טובים וחוקים להשם יתברך, שזה העקר, כי עקר האדם הוא הרצון, כפי רצונו וכסופו בן הוא זוכה (ע"ז לקוטי-הלכות, ערב, הלכה ג), הינו אם מוציא מפיו, אף לזכות שיהיו לו תמיד רצונות וכסופים חזקים להשם יתברך, הוא רק על-ידי התקונים הנ"ל: צדקה, אמונה, שמירת הברית ואכילה בקדושה, שעל-ידי כל זה נתקדש ונטהר וכוסף אליו יתברך תמיד, כי מבלעדי התקונים האלו, אי אפשר לכסף אליו יתברך, ואפלו שכוסף פעם, אף הסוף שנופל מחשקו, אכל על-ידי שממשיך על עצמו המדות והתקונים האלו, זוכה לקדושה עצומה, וכוסף תמיד בקביעות להשם יתברך ולהשלמת התקון, שהוא הדבור שיוציא מפיו, שזו תענית התבודדות.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך, בתקונים האלו היוצאים מהתורה בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל"א, ואל תירא ואל תחת משום ברירה שבעולם, כי ה' עמך, אהך ואצלך, ואל תפל בדעתך כי אורו יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדי יתברך, דומם, צומח, חי, מדבר, הפל לכל עצם חיות אלקותו יתברך. ותרגיל עצמך להוציא הכסופין הטובים שלך בפה מלא אליו יתברך, ותפרש כל שיחתך לפניו יתברך בכל יום כְּאִשׁוּר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, ואפלו יהיה בפה פעמים בדרך עקשנות, אל תבטל זאת, כי עקר השער והפתח להשם יתברך הוא רק על-ידי תפלה והתבודדות (שם, חלק ב', סימן פד), ומוכא בספרים הקדושים (ע"ז ב"מדבר קדמות" להחיד"א), שְׂבַדְדֵי רְאִשֵׁי תְבוֹת: בְּכָל דְּרִיכֵיךָ דְעֵהוּ (משלי ג, ו), הינו שעל-ידי תפלה והתבודדות יכול לזכות להמשיך על עצמו אורו יתברך ולזכרו תמיד, בחינת

“שויתי ה' לנגדי תמיד” (תהלים טז, ח); אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, טוב
להודות להשם יתברך על כל החסד שעשה עמנו.

הדורש שלומך...

רמז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, חֲמִשָּׁה-עָשָׂר בָּאָב ה'תשכ"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי היקר, החפץ
ומשתוקק לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

אהובי, אחי! מכתבך כבר קבלתי כמה פעמים, והיה בדעתי
לכתב לך, אך טרדוטי רבו בעתים הללו עד מאד הן בהדפסה וכי,
ולכן התעכב עד עכשו.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בהשם יתברך, אל תירא ואל
תחת מהירידות והנפילות של הסטרא אחרא שאורכת מאד מאד על
הקדשה ללכדה במצודתה, והעקר — שרוצה להחמיץ את המוח
במאורות ובהרהורים רעים, רחמנא לצלן, שזה פגם חמור מאד,
כי הנשמה משכנה במוח ומשם לכל האיברים בידוע, וכשמכניס
מחשבה חיצונית שלא מהקדשה, על-ידי-זה מוליך את הנשמה,
רחמנא לצלן, למקום הטנפת, וידוע שהנשמה היא חלק אלוק
ממעל, ואוי לו ואוי לנפשו, שהוריד את נשמתו למקום מגנה כזה.

ידיוע, שאיחא בספרים הקדושים שבמקום שהמחשבה חושבת
שם כל האדם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא), והנה, בצוונותינו
הרבים, מיום חרבן-בית-המקדש נתפשט ביותר חשף גדול בכל
העולם הזה, בחינת המבול, שנתבלבל העולם במחשבות חיצוניות,
ובאמת זה נמשך מגלות השכינה, אך כל עבודתנו בתורה ותפלה,

מַצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, הַעֲקֹר לִיחַד קֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא וּשְׁכֻנְתִּיהָ, לְהַעֲלוֹת אֶת הַשְּׂכִינָה בְּכִיכּוֹל, הִיגֵנו לְקֹשֶׁר אֶת נִשְׁמַתּוֹ וּיְמַחְשְׁבֹתוֹ וְלִהְדַבֵּיקֶם בּוֹ יִתְבַרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמֵּילָא בְּכָל מְקוֹם שֶׁיִּסְתַּפֵּל, תִּהְיֶה לָהֶם צְלִיָּה, כִּי יִמְשִׁיף צְלִיָּהֶם אֹר הָאֵין סוֹף בְּרוּף הוּא, כִּי עַל-יְדֵי הַמַּעֲשִׂים הַרְעִים, הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת, נִמְשַׁכֵּת עַל הָאָדָם כְּפִירוֹת, כְּמוֹכָא בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת (אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן כב): "הַפֶּשַׁע שֶׁל אָדָם מְכַנֵּס כְּפִינָה לְאָדָם", שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִגְרַמֵּת הַסְּתַלְקוֹת הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא אוֹרוֹ יִתְבַרֵךְ מִהָעוֹלָם, בְּכִיכּוֹל, וְאוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ בְּעִלְמָא הַדִּין וּבְעִלְמָא דְאַתִּי^א, אִף מִי שֶׁכָּבֵר גִּלְבָּד בְּמַחְשְׁבוֹת זְרוֹת, בְּתַאֲוֹת רְעוֹת וּבַהֲרָהוּרִים רְעִים, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, וּיְמַחְשְׁבֹתוֹ תְּמִיד בְּמְקוֹם הַשְּׁנַפֵּת, יֵשׁ, תִּהְיֶה לְאֵל, עֲצוֹת טוֹבוֹת לְהַנְצִיל מִזֶּה, קֹדָם — לְהַזְהֵר מֵאֵד בְּטְבִילַת מְקוּהָ בְּבִקְרָה סְמוּךְ לִיקִיצָתוֹ תַּכְף-וּמִיָּד, כִּי עַל-יְדֵי טְבִילַת מְקוּהָ, זֹכָה לְהַלְלֵל בְּאֵין סוֹף בְּרוּף הוּא, וְלִקְדָּשׁ וּלְטַהֵר עֲצָמוֹ, כִּי עַל-יְדֵי שֶׁנִּכְלָל בְּמִים, יִכּוֹן שֶׁהוּא נִכְלָל בְּאֵין סוֹף בְּרוּף הוּא, שֶׁנִּקְרָא גַם-כֵּן "מִים", "בֵּינָה", "עִלְמָא דְאַתִּי", וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמֵּילָא נִטְהַרַת מַחְשְׁבֹתוֹ (הִיגֵנו מוֹכֵן מִמֵּילָא עַל-יְדֵי הַרְבֵּה תְּפִלָּה, וּבְפִרְט מִי שֶׁזָּכָה כָּבֵר לִיחַד אֵיזָה יַחֲדוֹ בְּמִים — מֵה טוֹב, וְנִמְשַׁכֵּת עֲלָיו טְהֵרָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת), וְשֵׁנִית — לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְהַזְהֵר מֵאֵד מִהַנְּגַע הַמְּסַפַּחַת שֶׁהוּרִיד הַבַּעַל-דְּכָר בְּעוֹלָם, וְהוּא — הַעֲתוּנִים וְהַחֲכָמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת הַלְלוֹת בָּהֶם, וְנִאוּף בְּגִלּוּי, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, וּכְפִירוֹת וְאִפְיִקוּרְסוֹת מֵאֵד מֵאֵד, אָשׁר לֹא נִשְׁמַע כְּזֹאת מְעוֹלָם, עַל-כֵּן צָרִיף הַחֲפִיץ בְּחַיִּים לְבַרַח מֵהֶם, וְאִפְלוּ מִהַעֲתוּנִים שֶׁל הַנִּקְרָאִים "נְרָאִים", גַם-כֵּן לְבַרַח מֵהֶם, שֶׁמְלֵאִים לִיצְנוּת, לְשׁוֹן-הַרְע, רְכִילוֹת, דְּכָרִים בְּטֵלִים וְדְבוּרִים אֲסוּרִים וְזוֹלוּלִים עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, וּשְׁקָרִים רַבִּים, וְעַל-יְדֵי שֶׁתְּקַבֵּל עַל עֲצָמְךָ מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה, וְתַקֵּים לְכֻלֵּי לְקֹרָא בָּהֶם וּלְכֻלֵּי לְהַיִּיחַ מִתְּךָ הַקְּדוֹשׁ בָּהֶם, וְכֵךְ תִּתְנַהֵג כֵּל יְמֵי חַיֶּיךָ, אֹז בְּרַבוֹת הַיָּמִים תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת מְקֻדְשֵׁת הַמַּחְשְׁבָה שֶׁתִּזְכֶּה, כִּי עַקֵּר יְרִידַת וּנְפִילַת הָאָדָם בְּעַתִּים הַלְלוֹ, זֶהוּ רַק עַל-יְדֵי הַעֲתוּנִים, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, שֶׁמְלֵאִים הָרֵס, וּמִמֶּשׁ מִטְמָאִים אֶת נִשְׁמַתּוֹ בְּטְמָאוֹת חֲמוּרוֹת.

ההכרח לקצור, ואם ירצה השם, עוד חזון למועד.

הדורש שלומך...

רמח.

העזרת השם יתברך, חמשה-עשר באב ה'תשכ"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי היקר, החפץ ומשתוקק מאד לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגנצח נצחים.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, ואל תירא ואל תחת, כי ה' עמך, אתך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, דומם, צומח, חי, מדבר, הכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והכל משגח בהשגחתו הפרטי פרטית, "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם בן מברזל עליו מלמעלה" כמו שאמרו חכמינו הקדושים ו"ל (חלו ז:), והעקר להסתכל ולצפות אליו יתברך, ולדבק עצמו אליו יתברך, ולהכלל בו יתברך, ולזה זוכין על-ידי שמירת העצמים, היגו אין צריך לומר להשמר מהסתכלות רעות כגון על נשים כדו', שפוגמות המח, אלא אפלו על כל עניני גשמיות והכלי העולם הזה, להשמר מאד לכלי להסתכל, אם לא שהוא דבוק באין סוף ברוך הוא, ורואה על-ידי תקף אמונתו, שמלא כל הארץ כבודו: דומם, צומח, חי, מדבר, הכל עצם עצמיות חיותו יתברך, ואין בלעדיו כלל שום חיות, או יש מעלה בהסתכלותו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן צד), ותבין זאת, כי על-ידי-זה גורם עליה לכל הנצוצות הקדושים, היגו שרש אותו הדבר לעליה גדולה, וזה עקר תכלית בריאת האדם בגין די'שתמו'דעין ליה* (והר בא, מא), שיפירו אותו

(א) בשביל שיפירו אותו יתברך.

יִתְבַּרְךָ עַל-יְדֵי כָל דָּבָר, וּלְקַבֵּל רְמִזִּים שְׁמֵרְמִזִּים לוֹ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
 מְצַמֵּץ עֲצוּמוֹ בְּכָל יוֹם בְּמַחְשְׁבָהּ, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁל כָּל דָּבָר מֵדוּמָם,
 צוּמָח, חִי, מְדוּבָר, וּמְרִמֵּז לְאָדָם רְמִזִּים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וְקוֹרָא לְאָדָם
 (לְקוּטֵי-מִתְהַרְוֵן חֶלֶק א', סִימָן נד), כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׁוּ הַמְּפָרְשִׁים עַל א' זַעִירָא
 שְׁבוּיָקְרָא, הֵינּוּ שֶׁבְכָל מְקָרָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם מְסַתֵּמֵר, כִּי אֵין
 שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ, וּבְכָל הַחֲשֻׁכוֹת וְהַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים,
 שֶׁם מְסַתֵּמֵר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבְנּוּ ז"ל (שָׁם, סִימָן קטו),
 "וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים" (שְׁמוֹת כ. יח), שְׁדִיקָא
 בַּחֲשֵׁךְ וּבְמִנְיעוֹת, שֶׁם מְסַתֵּמֵר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְזֶה פְּרוּשׁ מֵה שְׁאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל (יוֹמָא כח): בְּיוֹמָא דְעֵיבָא כְּלוּ שְׁמַשְׁאֵי, כִּי
 שְׁמַשׁ הוּא הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הֵינּוּ שְׁבִיּוּמָא דְעֵיבָא — שְׁמֵלָא
 עֲנָנִים, כְּלוּ שְׁמַשְׁא — שְׁמַאִיר בְּיוֹתֵר אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ, וּבִזְהָ יֵשׁ לְפָרַשׁ
 אֶת הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ט. ז): "בְּעֵמּוּד עֲנַן יִדְבַר אֱלֹהִים", שְׁדִיקָא עַל-יְדֵי
 הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים שֶׁם מְסַתֵּמֵר אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ וּמְדַבֵּר אֵלֵיהֶם, וּבִזְהָ
 יֵשׁ לְפָרַשׁ מֵה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (יוֹמָא ד): "מִשָּׁה עָלָה בְּעֲנַן
 וּנְחַעֲשָׁף בְּעֲנַן וַיְרִד בְּעֲנַן" — הַכֹּל עַל-יְדֵי הַצְּמִצּוּם, שֶׁרַק עַל-יְדֵי-זֶה
 יְכוּלִים לְהַשְׁיִיגוּ יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים עב, יז): "לִפְנֵי שְׁמַשׁ יִגּוֹן
 שְׁמוֹ", וּפְרַשׁ רַש"י: לְשׁוֹן מְלֻכּוֹת, הֵינּוּ צְמִצּוּם, שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְחַזֵּק
 עֲצוּמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי כָּל הַצָּרוֹת
 וְהַיִּסּוּרִים, הַיְרִירוֹת, הַנְּפִילוֹת וְהַמְּנִיעוֹת, אִם יִזְכֶּה לַעֲמֹד עַל עַמּוּדוֹ
 וּלְהִתְחַזֵּק מְאֹד, שְׁקוֹרִין "דְּעַר הָאֱלֹטָן זִיף" ד', עַל-יְדֵי-זֶה יִתְהַפֵּף הַכֹּל
 לְטוֹבוֹת גְּדוּלוֹת, שְׁיֵהִיו לוֹ כְּלִים רַבִּים לְקַבֵּל אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ, וְזֶה מֵה
 שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּרֻכּוֹת לד): "מְקוֹם שֶׁבְּעָלִי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים שָׁם,
 צְדִיקִים אֵינָם עוֹמְדִים שָׁם", כִּי עַל-יְדֵי כָּל חֲטָא וְעוֹן, גֵּרָם לַעֲצֻמוֹ
 חֲשֻׁכוֹת גְּדוּלָה לְנִשְׁמָתוֹ, אֲבָל אִם זֹכֶה וְשֶׁב בְּאֲמַת וּבְמִסִּירוֹת נִפְשׁ
 מִמֶּשׁ, אֲזַי מִתְהַפֵּף הַכֹּל לְכִלְיִים לְקַבֵּל בְּתוֹכָם אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲבָל הַכֹּל
 אִם יִהְיֶה בְּאֲמַת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קמח, יח): "קְרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאֵי
 לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֲמַת".

ב) קְטוּנָה.

ג) כִּיּוֹם הַמְּעֻנָּן כְּלוּ שְׁמַשׁ.

ד) לְהַחֲיוֹק מְעַמֵּד.

והסימן שהוא חפץ באמת בתשובה — אם אינו מוצא פגמים בתוכו, ואדרבה הוא אוהב את כלליות ישראל בתכלית, ודן את כלם לכף זכות, ואדרבה, שמוצא בעבודת עצמו כל מיני פגמים, ורואה עצמו בכל פעם שפל בתכלית השפלות, "עפר אני תחת כלליות ישראל", וזה סימן אמתי שחפץ בתשובה.

והעקר לאחזו עצמו בצדיק האמתי, שמאיר בו התשובה, ומעוררו להסתפל תמיד על תכליתו ולכל יעבר לו יום מבלי תורה ועבודת השם יתברך, ושבת בתשובה בכל יום, שאזכה להיות ממארי דחשבונאי, וכמו שאמרו בגמרא (ברכות ט): "אם ראית תלמיד חכם שעבר עברה בלילה, אל תהרהר אחריו ביום, דודאי עשה תשובה", שלא הלה לישן עד שישב, וכמו שפרשו בתקונים (תקון ה' מה"א תקונים האחרונים קמב): "לא תלין נבלתו" (דברים כא, כג), ונבלתו — סובב על החטאים והעוונות, הינו שהתלמיד חכם שבת באותו יום, וזה "לא תלין נבלתו", שאינו לן עם עוונותיו, ופרשתי "על העץ", כמו שמוכא במקום אחר: על העץ — דא צדיק (תקוני-זהר, תקון סא, צד), הינו המקנבים אל הצדיק, הם דיקא מקבלים דעתו הקדושה שמאירה בהם, שהעקר "היום אם בקלו תשמעו" (תהלים צה, ז) — לשמע בקול ה' צריכים העקר היום, ולכל לרחות ליום המחר (עין לקוטי-מוה"ן, חלק א', סימן ערב), וזה מה שנתנו האחרונים סימן, מ"שכבי" עד "קומי" — "שכבי", ומ"קומי" עד "שכבי" — "קומי" (עין במשנה ברורה, סימן א', סעיף קטן ט), הינו כי העקר לשמר על הלילות, כמוכא ברמב"ם (הלכות תלמוד תורה, פרק ג', הלכה ג) ובשלחן ערוך (יורה דעה, סימן רמו, סעיף כג ב"הנה"), שאין אדם לומד רב תורתו כי אם בלילה, והעקר מתחיל בתחילת עשר באב, ומזה תראה דבר פלא, כי הצורף של חודש אב הוא יוצא מהפסוק (דברים כז, ט): ה'ספת ושמע ישראל היום, היום דיקא לכל לרחות מיום לחברו, רק לידע שגזרה היום דיקא יכולים ללמד ולעסק בעבודת השם יתברך ובשמירת הממשכה, שזה העקר, כמו

שמוכא בזהר הקדוש (פקודי רנד): כלא במחשבה אתברירי, כי הכל תלוי במחשבה, ועל-פי זה יכולים לפרש מה שאמרו חכמינו הקדושים ז"ל (תענית כו:): "אמר רבי שמעון בן גמליאל לא היו ימים טובים לישראל בתמשה-עשר באב ויום הכפורים, שבהן בנות ישראל יוצאות בכלי לזן שאולין, כדי שלא לביש את מי שאין לו", על-פי מה שכתב רבנו ז"ל (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כט), שבגדים לבנים מרמזים על מח נקי, עין שם, כי עקר ערבוב ופגם המחשבה הוא על-ידי חטאים ועוונות, כפי המדות שהאדם אוהז בהן, כן עובר על מחשבתו (שם, סימן ל), והנה פתיב (ישעיה א, יח): "אם יהיו חטאיכם כשנים כשולג ללבנו", שזה נאמר על יום כפור, שאז נתכפרין העוונות וזוכין למח נקי, ובשביל זה הולכים בבגדים לבנים במוכא, והנה התחלת אור התשובה של הימים הנוראים הוא בתמשה-עשר באב (כמוכא ב"בני יששכר" במאמרי חרשי תמוז אב, מאמר ד' אות ד', וב"שער יששכר"), והנה כליל פסח האיר השם יתברך אור גדול ונורא, כדי להטעים את האור המתק, ואחר-כך לקחו עד שרדפו אחריו כל הארבעים ותשעה ימים וזכו בשכרועות, נמצא, כשהשם יתברך רוצה לקרב את האדם, מקדם מטעימו, ואחר-כך לוקח ממנו, והאדם רודף אחריו עד שזוכה לו, וזה הפרוש שבהם בנות ישראל — הינו כלליות ישראל, יוצאות בבגדים לבנים שאולין, הינו שלא שלהן, הינו שמטעימים לו מחין נקיים (הינו ב"ט"ו באב), ואחר-כך לוקחים ממנו, עד שזוכה על-ידי תשובתו בימי אלול עד יום כפור, שאז זוכה מעצמו, והבן כי נפלא הוא, בעזרת השם יתברך, וזה פרוש "טוב טעם ודעת למדני כי במצותיך האמנותי" (תהלים קיט, ס), וכמו שפרשו בתקונים (תקון כא, נב). "ועשה לי מטעמים" (בראשית כז, ד), מפקדים ועשה.

נמצא, שדוקא על-ידי המצוות המעשיות מרגיש טעם בחייו, והעקר להתחזק מאד מאד, כי העולם הזה הוא גֶשֶׁר צר והעקר שלא להתפחד כלל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מח), כי הרבה הרבה

צריך לעבר בזה העולם על האדם, כי העולם הזה הוא גם הסוער, והאדם הוא הספינה ששטה ביים, ופרש מהרנ"ת ו"ל (בלקוטי-הלכות, נטילת ידים, הלכה ו, אות לט): כמו שבגשמיות צריכים ללכת אל רבי ומורה שיוזר לו את כל עניני הספינה עם התכלים והוילונות וכל כלי הספינה איך להנהיגם כמו-כן ברוחניות צריך לילך אל רבי וצדיק אמת, שיוזר לו הדרך איך להנהיג ספינתו, ויש הרבה פעמים שהים סוער ויש עננים שלא קבל מרבו פה אל פה, צריך להתחכם מעצמו אליין זיך איין עצה געבן, והכל בכח רבו, על-פי ההקדמות שקבל מרבו, וכל מה שעובר עליו יחזק את עצמו, וזה מה שאמר רבי צקיבא (ובמות קמא): "על כל גל וגל נענית את ראשי", שמכל מה שעבר עליו חזק את עצמו.

ושמעתי משל נאה, שפעם אחת היה איש פשוט, ופרנסתו היתה שהיתה לו ספינה קטנה, והעביר בגי-אדם ממקום למקום, פעם נסע עמו איש חכם ומלמד בכמה חקמות, ושאל אותו, הינו את האישי הפשוט: "האם יש לך ידיעה בחקמה פלונית?" השיב: "לא", ואמר לו החכם: "חבל, שחסר לך הרבה מחייד", ושוב שאל אותו: "אתה יודע בחקמה אלמונית?" והשיב: "לא", ואמר לו החכם: "חבל, שחסר לך הרבה מחייד", וכן שאל ממנו כל החקמות, עד שראה שזה איש פשוט ואינו יודע בשום חקמות, אז גנח עליו גניחה, שרמננות עליו, שחסרים לו חזיו האמתיים, ובתוך שהם נוסעים, נשבה עליהם רוח סערה, אז שאל האישי הפשוט — רב החובל, את החכם: "לשחות במים אתה יודע?" והשיב לו: "לא", אז ענה ואמר לו: "רחמנות עליך, כי אבדת חייד, ויבדאי תטבע, כי אינך יכול לשחות, אבל אני אנצל". והנמשל מוכן מאליו, כי העקר צריך לחזק עצמו מאד על כל אשר עובר עליו, ולכל יפל בדעתו, ונתמיד מאד בתורה ובספרי צדיקי האמת, וירבה בתפלה, ברצונות ובכסופים אליו ותברך, ועל כל מה שיעבר עליו פרש שיחתו אליו תברך באשר ידבר איש עם רעהו, שזהו כל ענין ההתבודדות —

לדבר אליו יתברך בלשון שמבין בה, ולברכת תמיד אליו יתברך, כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך, כי הכל — דומם, צומח, חי, מדבר, הכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והשם יתברך יאיר עינינו באור תורתו, אמן בן יהי רצון!

הדורש שלומך באהבה רבה...

רמט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תולדות ה'תשכ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי, יקירי, האבך והצמוד בפנימיות לכבי לטובה, כמר ... שליט"א.

מכתבך היקר קבלתי זה כבר כמה חדשים, אף מרבוי טרדותי ברוחניות ובגשמיות לא היה לי הפנאי להשיבך.

אם אמנם לחזקך הוא דבר שאין בו צרך, כי תהלה לאל, ספרי רבנו ו"ל בידך, ואתה בין אנשי שלומנו היקרים בקביעות יותר ממני, אף כבר אמרו חכמינו הקדושים: "אין מחזקין אלא המחזקים" (ספרי נשא, ב), ורבנו ו"ל אמר: פארוואס איז ער געקומען צו זיין זאך איז נאר ווייל ער האט זיך דערהאלטן, והעגן הוא, כי תכלית פונת בריאת כל העולמות היה בשבילנו — בעלי הבחירה דיקא, בגין דישתמודעין ליה, כמובא בזהר הקדוש (בא מא), שנוקה להכיר אותו יתברך, ולקבל עלינו מלכותו יתברך, לידע, להודיע ולהודע כי השם יתברך ממלא כל עולם וסובב כל עולם וכתוף כל עולם, ומלא כל הארץ כבודו, ולית אתר דפנוי מיניה, ובכל

(א) שקל זה שהגיע לענינו — כי החוק מקמך.

(ב) בעבור שזכירו אותו יתברך.

(ג) אין מקום שפנוי מקנו.

תנועה ותנועה שם אלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֵּל בְּהַשְׁנָחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ: דומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיותו יִתְבָּרֵךְ, וְלִכְלֵל זֶה זֹכִים עַל-יְדֵי רְבוּי תְּפִלוֹת, שִׁיחוֹת וּבִקְשׁוֹת בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, וְצָרִיף לְמִסֵּר נִפְשׁוֹ, רִיחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְזֶהוּ עֵקֶר קְבֻלַּת עַל מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁמֵּהֵפֵךְ אֶת הַ"אֲנִי" לְ"אֲיִן", הֵינּוּ אֶת עֲצֻמְיּוֹתוֹ לְמִסֵּר לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, לְהַאֲרִיחַ מְאוּרֵי יִתְבָּרֵךְ, אֵף זֶה לֹא יִכּוֹל לְהִיּוֹת בְּקִבְעוּת, כִּי תַעֲנוּג תְּמִידֵי אֵינוֹ תַעֲנוּג, עַל-כֵּן בְּרַא הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה בְּרִישָׁא חֲשׂוּכָא וְהָדָר נְהוּרָא" (שְׁבַת עו:), לְיִלְהֵ נְיוֹם, כִּי אִרְיֹם הוּא אִרְיֹם יִתְבָּרֵךְ "הַמְּאִיר לְאַרְצָא וְלְדָרִים עֲלֶיהָ בְּרַחֲמִים, וּבְטוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ כָּכֵל יוֹם תְּמִיד מְעַשֶׂה בְּרִאשִׁית", וְלִיְלֵה הוּא חֲשׂוּכֵת, הֵינּוּ צְמֻצֻם, שְׁנֵתִישׁ אֶצְלוֹ אִרְיֹם יִתְבָּרֵךְ, וְזֶהוּ בְּחִינַת עֵיל וְנִפְיָקָה, כִּי עֵיל הוּא אִרְיֹם יוֹם, שֶׁמְּאִיר אֶצְלוֹ אִרְיֹם יִתְבָּרֵךְ, וְחֹשֶׁק מְאֹד מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים חֲזָקִים, וְלִיְלֵה הוּא הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחַם וְהַדְּעַת, שְׁנוּפְלֵת עֲלֵיו קְרִירוֹת, עֲצֻלוֹת וְעֲצֻבוֹת, וְאִזְ דִּיקָא צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּיִתְרֵי מְאֹד מְאֹד, כִּי אִזְ אִרְבֵּי בְּיִתְרֵי הַבְּעַל-דְּבָרָה, כְּאִלוֹ עֲדִין לֹא הִרְגִּישׁ שׁוּם טַעַם מְעוֹלָם בְּעֻבּוֹדוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבְאִלוֹ אֶפְסָה תְּקוּנָה, חַס וְשְׁלוֹם, וְאִין לוֹ כְּבָר שׁוּם תְּקוּנָה, חַס וְשְׁלוֹם, וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירֵנוּ מְאֹד לְהִיּוֹת בְּקִיאִים בְּהִלְכָה, לִידַע אִיף לִיְלֵף בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, וְצָרִיף לְאַחֵז תְּמִיד בְּתְּשׁוּבָה, כִּי מִי יֹאמֵר זְכִיחֵי לְבִי טְהִרְתִּי מִחֲטָאֵתִי, וְהַכֵּל שְׁצָרִיף לְאַחֵז אֶת הַחוּטְרָא בְּשִׁנֵּי קְצוּוֹת, מְצַד אֶחָד — לִידַע כִּי "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְלְאַחֵז עֲצֻמוֹ בְּנִקְדוּת טוֹבוֹת, וְלְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה רַבָּה מְאֹד, וּמְצַד שְׁנֵי — לִידַע: "אִיָּה מְקוּם כְּבוֹדוֹ", שְׁעָדִין רְחוּק לְגַמְרֵי, וְאִינוּ יוֹדַע מְאוּמָה, וְעָדִין לֹא הִתְחִיל כְּלוּם, וְעָדִין רְחוּק מְאֹד מְאֹד, וְלִשְׁבֹּר אֶת לְבָבוֹ בְּתַפְלָה וּבְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כְּאִשְׁרֵי יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְזֶהוּ בְּעֲצֻמוֹ — 'אִרְיֹם יוֹם' וְלִיְלֵה, כִּי

(ד) בְּהִתְחִילָה חֲשׂוֹן, (אֲסֵר-כֵּן אִיר.

(ה) נִקְמֵס וְיִצְא.

(ו) הַפְּסָל.

היום מרמז על התגלות אלקותו, ולילה מרמז על צמצום וחשך, וקִזָּה נבין מעט מה שכתב רש"י הקדוש על מה שאמרו חכמינו הקדושים (עין בחגיגה יב.), שאור מעשה בראשית ה'ה בערבוביה — חשך ואור ביחד, ורָאָהוּ (הקדוש-ברוך-הוא), שאינו כדאי להשתמש בו (הינו באור הַזֶּה) וְשָׁעִים, והכדילו לצדיקים לעתיד לבוא (עין כַּל זאת ברש"י הקדוש), כי בְּאֵמַת זו מְדַרְגָּה גְבוּהָה מֵאֵד אֲשֶׁר לֹא תִשָּׁג כִּי אִם לְצַדִּיקִים גְּדוּלִים, וְעַל-יְדֵי רַבּוּי תַּפְלוּת וְהַתְּבוּדוּת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, לְרֵאוֹת מֵצַד אֶחָד הַתְּגוּלוֹת אֱלֹקוֹת נִפְלְאוֹה מֵאֵד, וּמֵצַד שְׁנֵי הַיּוֹת שְׂבֹר וּמִשְׁכָּר כְּתוּלַעַת הַרוֹחֶשֶׁת עַל הָאָרֶץ מִפֶּשֶׁל, וְזֶהוּ מַה שְּׂמֹכָא בְּדַבְרֵי רַבּוּנוּ וְ"ל בְּעֵנֵן עֲנָנָה וְגְדֻלוֹת, שְׁעָר מַעֲלַת עֲנָנָה, שְׂיֻכַל לֹמַר עַל עֲצָמוֹ שֶׁהוּא עֲנֵנוּ (עין בְּלִקוּטֵי-מוֹהָרֵן, חֵלֶק א' סִימָן ד'), וּבְאֵמַת מֹכָא בְּסִפֵּר הַ"תּוֹלְדוֹת" הַקְּדוֹשׁ, כִּי עָר הַיְרִידָה וְהַנְּפִילָה שֶׁל הָאֵדָם הוּא מַחֲמַת גְּדוּלוֹת וְגֵאוּהָ, כִּי חוֹשֵׁב שְׁקֵדָם הִיָּה כְּכֹר מִקְרָב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְעַכְשָׁו נֹפֵל מִזֶּה, אִךְ אִם הִיָּה אוֹחוֹ בְּמִדְרָגָה זו, לִידַע בְּכָל פַּעַם שְׁעַדֵּין לֹא הַתְּחִיל, אִזְ לְעוֹלָם לֹא יִפֹּל, כִּי אֵין לִי מִמָּה לִּפֹּל, כִּי עַדֵּין לֹא יֵצְאֵתִי מֵחַל אֶל הַקְּדֹשׁ אֶפְלוּ כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה וְכֵן בְּכָל פַּעַם, וְעֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהָרֵן (סִימָן סג, וְעַלִּי הַהֲלָכָה בַּהֲלֻכוֹת מִלָּה), שְׂמֵאָרִיךְ בְּזֶה, לִידַע שְׁעַדֵּין לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם, בְּכַחֲיַנְתָּ: "מִרְחֹק ה' נִרְאָה לִי" וְכו' (יִרְמִיָּהוּ לֹא, ב), "וַיִּרְאֵ אֶת הַמָּקוֹם מִרְחֹק" וְכו' (בְּרֵאשִׁית כד, ד), הַכָּל כְּנֹ"ל, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְלֶכֶת בְּכָל זֶה, וְהַעֲקֹר לְהַתְּחַזֵּק מֵאֵד בְּדַרְךְ עֲקֻשְׁנוֹת בְּעֵנֵן תַּפְלָה, שִׁיחָה, בְּקֻשָׁה וְהַתְּבוּדוּת, לְהַתְּבוּדָד בְּכָל יוֹם עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִדְבַק עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶהוּ הַפְּרוֹשׁ הָאֵמֶתִי שֶׁל: "אֶת הָאֱלֹקִים הַתְּהַלֵּךְ נַח" (שֵׁם ו, ט), וְכֵן "ה' אֲשֶׁר הַתְּהַלַּכְתִּי לִפְנֵיו" (שֵׁם כד, מ), שְׁכָל הַלִּיכוֹתֶיהֶם שֶׁל הַצַּדִּיקִים הֵם רַק עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּשִׁמְרָגִיל עֲצָמוֹ בְּדַרְךְ הָאֵמֶתִית הַזֹּאת, אִזִּי בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ, יְכוּל לְדַבַּק עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי מֵלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַעֲקֹר לְחֻזַּק עֲצָמוֹ מֵאֵד מֵאֵד בְּאֵמוּנָה בְּכָל הָאֲפָנִים.

וְאֶקְוֶה שְׂאֵתָה מְצִית אֶת רַבּוּנוּ וְ"ל בְּלִמּוּד שְׁעוּרִים קְבוּעִים: גְּמָרָא נְתוּסָפוֹת, וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ כְּסִדְרָן דִּיקָא, אֲשֶׁר עוֹרְרֵתִיךְ עוֹד לִפְנֵי

שֵׁשׁ שָׁנִים, וְאִם הָיִיתָ מְצִיחַ אֲזוּ, כָּכֵר הָיִיתָ זֹכֶה בְּכָל הַזְּמַן הַזֶּה לְסִיּוֹם
 בְּמַעֲט חֲצֵי שָׁ"ס וְחֲצִיּוֹת שֶׁל אַרְבַּעַת חֲלָקֵי שְׁלֹחַן עָרוּף, אֲקַנְהָ שְׂאֵתָה
 אוֹחוֹ שָׁם, וְאִם לֹא עַל-כֹּל-פָּנִים תִּתְחִיל עֲכָשׁוּ לְסִיּוֹם מִסְּכַת אַחַר
 מִסְּכַת, בְּעוֹד שְׂאֵתָה בְּשָׁנָה רִאשׁוֹנָה, וְהַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִים עוֹד חֲזָקִים
 מְאֹד לְעִבּוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאִם תִּקְבַּע לְעֲצָמָךְ קְבִיעוֹת כְּסֹדְרוֹן, אֲזוּ
 יַעֲלֶה בְּיָדְךָ, וְתִזְכֶּה לְהִתְחִיל וּלְגַמֵּר כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ בְּפֶה וּבְכֹמֶה פְּעָמִים
 כֹּל הַשָּׁ"ס כְּלוּ, וְאֵל תִּשְׁמַע וְאֵל תִּאֲכָה לְשׁוֹם מִחֲשֻׁבָּה וְעֲצָה אַחֲרַת
 מִזוּ שֶׁהִיא נִגְדַת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, כִּי רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל הוּא כְּפִדּוּעַ אֲצִלְנוּ
 — לְלַמֵּד גְּמָרָא כְּסֹדְרוֹן, לְהִתְחִיל וּלְגַמֵּר כֹּל הַשָּׁ"ס, אֲשֶׁר־יֵי אִם תִּאֲחִז
 בְּזוֹה, כִּי מוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, שֶׁעַל לְמוֹד גְּמָרָא וְתוֹסְפוֹת מִתְּאֲמָץ
 הַבְּעַל-דְּבָר עֲצָמוֹ לְאָרְכוֹ וּלְרַחְבוֹ לְמַנַּע מְזוּהָ, כִּי עָקֵר הֵיְהִיֹּדוֹת תְּלוּי
 עֲכָשׁוּ בְּגְמָרָא, כְּפִדּוּעַ לְכָל, וּבְצִוְאוֹת בֵּן הַשְּׁל"ה הַקְּדוּשׁ מוֹבָא, שֶׁתִּיב
 לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם עַל-כֹּל-פָּנִים דָּף אֶחָד גְּמָרָא רַש"י וְתוֹסְפוֹת כְּמוֹ
 הַנְּחַת תְּפִלִּין, עֵינֵי שָׁם, וְרַבְּנוּ ז"ל עוֹד בִּימֵי קִטְנוּתוֹ שֶׁלֵּם לְמַלְמֵד שְׁלוֹ
 שְׁלֹשָׁה גְדוּלִים עַל כָּל דָּף גְּמָרָא שֶׁיִּלְמַד עִמוֹ, וְהַשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד הַרְבֵּה
 דְּפִיּוֹ (שְׁבַח־הַר"ן, סִימָן ד), וְעֵינֵי (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ג), מִמְּעַלְת
 לְמוֹד גְּמָרָא שֶׁמְעַלָּה אֶת הַמְּלֻכוֹת וְכוּ' וְכוּ', (וּבְלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
 סִימָן ריד): תְּלַמּוֹד בְּגִימְטְרִיָּה שָׁם הַקְּלִפָּה, כִּי עַל-יְדֵי לְמוֹד גְּמָרָא
 יְכוּל לְכַטֵּל מִמֶּנּוּ הַקְּלִפָּה הַנִּ"ל, וְהַעֲקֵר מוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים
 (בְּסִפְרֵי הַחַיִּים מֵאֲחִי־הַהַהַר"ל), שְׂאוֹתִיוֹת גְּמָרָא הֵם אַרְבַּעַת הַמְּלֻאָכִים
 הַמְּשֻׁמְרִים אֶת הָאָדָם: גְּבִרְיָאֵל, מִיִּכְאֵל, ר'פֶּאֵל, אִוִּירְיָאֵל, שְׁעַל-יְדֵי
 לְמוֹד גְּמָרָא נִמְשָׁכֶת עָלָיו שְׁמִירָה מֵאַרְבַּעַת הַמְּלֻאָכִים הַלְלוּ, וְהַבֵּן;
 וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְהִיּוֹת מֵאַנְשֵׁי רַבְּנוּ ז"ל בְּזוֹה וּבְכָא לְנִצְחָ.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדְךָ...

אַבְקָשׁ מִמְּךָ, אִף שְׂאֲנִי לֹא עֲשִׂיתִי כְּהַגֵּן שְׂלָא כְּתַבְתִּי לְךָ
 תִּכְף-וּמְזִד, אִף אִתָּה עָשָׂה כְּהַגֵּן, וְתִכְתֵּב לִי תִכְף-וּמְזִד, כִּי כְּסִפְתִּי
 מְאֹד לְרִאוּתָךְ וְעַל-כֹּל-פָּנִים כְּתִיבֶת יְדֶךָ.

רנ.

קַעֲזוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצְאֵי־שֶׁבֶת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיֵּצֵא ה'חֲשֻׁכֹת.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה, רַחֲמִים, חַיִּים וְשְׁלוֹם אֶל מַעֲלַת אֱהוּיָא ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

את מכתבך היקר קבלתי, ולהשיבך באמת איני יודע מה, כי הלא כל ספרי רבנו ז"ל בידי, ואין אתה מצית את רבנו ז"ל, ואיך אתה תצית אותי? ! וסודי במרומים, שאני בעצמי יודע מעט, איך שאין עוד שפל ונבזה בעולם כמוני מגריעות מעשי המרבים והפגומים, (ואל תחשב שזה בלשון ענוה, כי דבר אחד קבלנו מרבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן נא): נישט נארן זיך, חס ושלום, רק אמת), ותהלה לאל, בכחו של רבנו ז"ל יצאתי ממקום שיצאתי, והכל היה מפני שציתי את רבנו ז"ל, אף שבאמת לפי דעתי ושכלי הפגום, היה נראה לי אז, שאין לי שום תקנה ושום תקנה ואני אבוד, אף השלכתי שכלי ודעתי לגמרי לרבנו ז"ל שאמר: געוואלד, זייט איך נישט מיאש קיין יאוש איז גאר נישט פארנהנדן, ושמעתי בקולו, והעקר היה, כי תכף ומיד בשנתקרבתי קבלתי בשלמות ענין ההתבודדות, וזה היה בעזרי, ועד עכשיו הוא בעזרתי, תהלה לאל, מה אמר לך, עברו ימים ושנים ולא עשיתי כלום, רק צעקתי ובכיתי לפני השם יתברך בבכיות, ממש כמו תינוק קטן, בלי שום גזמא, ובכל פעם אחר כל התבודדות יצאתי אדם אחר, ופעם אחת והיה זה בקוץ בשנה הראשונה של התקרבתי לפני עשור שנים, שתכף ומיד אחר השחרית והאכילה, ירדתי במקום מצנע והייתי שם כל היום עד שעה תשע בלילה, זמן תפלת מעריב, ובליתי כל היום בשתיים־עשרה שעות לערך רק בצעקות ובכיות, תפלות ובקשות... (חסר).

(א) לא להקשות עצמו.

(ב) אמה! אל תתאשו, אין שום יאוש בעולם כלל.

רנא.

קְעֻזַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּזִירָע־מְצוּרָע ה'תשכ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לִידֵיד נַפְשִׁי, וְחֵיק וְחִסֵּיד, מוֹרְנוּ הַרֵב ר' ... גֵּרוּ
יְאִיר, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ.

אֲחֵר דְּרִישַׁת שְׁלוֹמָךְ הַטּוֹב בְּאַהֲבָה רַבָּה.

מִכְתָּבְךָ הֵיכָר קִבְלָתִי זֶה זְמַן רַב, אֶךְ רַבּוּי הַרְפָּתָקָאוּתִי וּבִלְבוּלִי
שְׁעוֹבָרִים עָלַי בְּעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, הֵם עֲכֹבוּנִי לְהַשִּׁיבָךְ, וְהִגָּה לְחִזְקֶךָ
הוּא אֶךְ לְמוֹתֵר, כִּי הֲלֹא אַתָּה בְּקָבִיעוּת בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הֵיכָרִים
הַעוֹבְדִים יוֹתֵר מִמֶּנִּי, כִּי בְּעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, אֲנִי יוֹשֵׁב פֹּה בְּגִלוּת נִתְפָּס
בְּחִבְלֵי הַכֹּל, וְאֲשֶׁרִיד וְאֲשֶׁרִי חֵלְקֶךָ שְׁזָכִיתָ בְּזָכוֹת חֲנֻם לְהַתְּיָשֵׁב
בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מוּבָא בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים וּבְפָרָט בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל, אֲשֶׁר עָקֵר הַנְּצַחוֹן בְּזֶה הָעוֹלָם — כְּשִׁזְכוּיִן לְהִגִּיעַ לְאַרְץ
הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר שָׁם יְכוּלִים לְהִגִּיעַ לְמָה שְׁאֲרִיכִים לְהִגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם,
וְתִרְגִּיל עֲצָמָךְ בְּיוֹתֵר לְפָנַי כָּל הַתְּבוּדוֹת לְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד שְׁעָשָׂה עִמָּךְ, שֶׁהוֹצִיאָךְ מִהַגְּלוּת וְהִבִּיאָךְ לְאַרְץ
יִשְׂרָאֵל, כֵּן יִזְכֶּה אוֹתָךְ לְצֵאת מִכָּל הַגְּלוּת שְׁעוֹבָרוֹת עָלֶיךָ בְּרוּחֲנִיּוּת
וּבְנִשְׁמִיּוּת, וּבְפָרָט שְׂאֵתָה זוֹכָה לְהִיּוֹת חֵבֵר וְדְבוּק לְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר: אִם אֶפְשֶׁר לְהוֹצִיא אֶת אֶחָד מִן הַרְפֵּשׁ וְהַטִּט, אֲזַי
גַּם מִי שֶׁמְחַבֵּר אֵלָיו יוֹצִיא, וְהֵבֵן; כִּי כָּל הַמְחַבֵּר-לְטָהוֹר —
טָהוֹר (בְּכֹּא קָמָא צב:). וּבְפָרָט שָׁם בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֲזַי עֵס אִיז גָּאֵר
שְׁלַעֲכֵט, חֵס וְשְׁלוֹם, לוֹיִפֵּט מֵעַן צוּ דִי מְקוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים אֲוִן
מִגִּיֶּסֶט זִיךְ אוֹיִם דָּאֵס הָאֲרֵץ צוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת,
וְדָאֵס אִיז לְמַעְלָה מְזָה, וְרַק זֶה עָקֵר הָעֲצָה בְּזֶה הָעוֹלָם, יוֹתֵר מִזֶּה
אִין שׁוּם עֲצָה, רַק זִיךְ קִילֵן דָּאֵס הָאֲרֵץ מִיִּבְּ הַתְּבוּדוֹת, שְׂיִתָּה,

(א) בְּאֲשֶׁר הַפָּסֵק בְּכִי רַע, רַעִים לְמְקוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים, וְשׁוֹפְכִים אֶת הַלֵּב לְפָנַי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה
(וְהַתְּבוּדוֹת, אֲשֶׁר אִיז לְמַעְלָה מִזֶּה.

(ב) לְעִיר אֶת הַלֵּב עִם...

תפלה ובקשה צו השם יתברך, אשר ממלא כל עלמין, ואין שום
 מציאות בלעדיו יתברך, דומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם
 עצמיית חיות אלקותו יתברך, והכל בהשגחה פרטית, ו"אין אדם
 נוקף אצבעו מלמטה אלא אם בן מקריזין עליו מלמעלה", כמו
 שאמרו חכמינו ז"ל (תל"ז ז:), וקשיודעין ודיעה זו, אזי מוצאים את
 השלום שהוא שמו של השם יתברך בכל אדם, בכל זמן ובכל מקום,
 כמו שהזכיר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן לג), שצריך לבקש
 שלום, שיהיה שלום בין ישראל ובין איש לאשתו, ושהיה שלום
 לכל אדם במדותיו, הינו שלא יהיה מחלק במדותיו ובמאורעותיו,
 שלא יהיה חלוק בין בטיבו בין בעיקו, תמיד ימצא בו את השם
 יתברך, ולזה זוכים על ידי התורה, ללמד תורה בשקידה נפלאה,
 והתורה נקראת שלום, כמו שכתוב (משלי ג, יז): "וכל נתיבותיה
 שלום", ועל ידי התקרבות לצדיקים שגם בן נקראים ברית שלום,
 הינו לילך בדרך עצתם, אם אמנם דרך השלום להתלבש במרירות
 פמוקא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן כז), כי לזכות
 לשלום צריך להיות מעביר על מדותיו, אף שיודעים שזה שפגגדו
 הוא הפוך האמת, אף צריך בכל אופן להיות מעביר על מדותיו ולכלי
 להרבות במחלקת, חס ושלום, וצריך שידע שהכל מלמעלה, ומכל
 שכן וכל שכן בין איש לאשתו כבר אמרו חכמינו ז"ל (בבא מציעא
 נט:): אתתך גוצא גחון ולחיש לה", וכמו שאמרו (יבמות טג:): "דיינו
 שמגדלות בנינו ומצילות אותנו מן החטא", וכמו שהזכיר רבנו
 ז"ל לכבוד וליקר את אשתו (שיחות הר"ן, סימן רסד), ורבנו ז"ל אמר
 שהעקר מה שלוקח עצמו הפעל-דבר על האברכים הוא שיתקלקל
 השלום-בית אצלם, ועל-ידי-זה מביאם אחר-כך למה שמביאים,
 וכשמסתכלים על התכלית האמתית והנצחית, ואיך שמינו כצל

ג) בין קשוב לו בין קשמעיק לו.

ד) אשהך נמוכה, התכוף וחש לה (הינו קבל עצתה).

עובר וכתלום יעוף ובעוף וצבק פורח, והכל כמשול, אז זוכים לשלום אמתי, וזה אותיות "משול" באתון" "שלום", והבן.

ידידך הדורש שלומך באהבה רבה...

ידידי היקר! מה נשמע עם הספרים שהבטחת לשלח לי? ואודות חמש מאות "מקנה ישראל" שהבטחתיך אראה בקרוב לשלח אליך לכתבת שלך.

הנ"ל...

דרישת שלום לידיד נפשי מורנו הרב ... שליט"א.

רנב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בהרב בקמתי, כ"א איר היתשכח.

חיים וברכה ושלום, ישועות והמתקת הדינים ימשכו לאהובי, ידידי היקר, חמדת לבבי, השוטה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, החפץ ומשתוקק מאד לעבודת השם יתברך ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד בתורה ותפלה, כי זה העקר בזה העולם, כמאמר התנא (אבות ד, יא), שתשובה ומעשים טובים הם כתרים בפני הפרענות, ועל ידי תורה ותפלה נתיחד קודשא בריך הוא ושכנתייה, כי אורייתא בתפארת ותפלה היא מלכות פידוע, ורבנו ז"ל הזהירונו ביותר על התמדה "כף וקף" בכל יום, ואז התורה תוציאו מכל הנפילות שגפול בהן, וכן כח התפלה גדול ונורא מאד, שיכול להוציא את האדם אפילו מעמקי צמקים, ולהעלותו לרום גבהי מרומים, העקר שיהא חזק בדרך עקשנות אפלו שעוברים עליו

ימים ושנים, ועדין הוא רואה שבכל פעם מתגברים ומשתטחים לפניו המניעות והירידות, עם כל זה יהיה חזק ברעתו בשקידה רבה בתורה ותפלה, ובפרט בספרי רבנו ז"ל, שמזככים ומטהרים את הנשמה מאד מאד, וילמד ב"לקוטי מוהר"ן, ועל כל תורה יאמר התפלה מה"לקוטי תפלות", אשר אין למעלה מזה, כי נתהוים מזה שעשועים באלה אשר מימות עולם לא עלו שעשועים לפניו יתברך כמו אלו השעשועים בשלומדים "לקוטי מוהר"ן, ואומרים התפלות, ואם היית יודע גדל מעלתם וגדל התקונים שנתהוים מזה בעולמות העליונים, היית קובע עצמך בזה בקביעות גדולה מאד, וכנודאי היית יוצא מהחשכות וזוכה לאור באור החיים, ולתזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו.

הדורש שלומך...

תקוני רבנו ז"ל כפי ששמעתי וקבלתי מגדולי אנשי שלומנו הם ארבע איתיות — ש'מ'ח'ה', להיות בשמחה בכל יום ולרקוד ורקודים אפלו בינו לבין עצמו, כי יש ניש לנו על מה לרקוד ולשמח, שאנו זוכים על-כל-פנים להאמין ולטעם ב"לקוטי מוהר"ן" וב"לקוטי תפלות", מה שרב העולם רחוקים מזה מאד ועוד חולקים על זה כידוע; אשרינו, שאנו שוקדים בשלחן ערוף, שהנהירנו רבנו ז"ל ביותר על זה יותר מהפל, ולכל יעבר יום בלי סעיף שלחן ערוף, חס ושלום, חס וחסילה, וילמד בסדרן ארבעת חלקי שלחן ערוף. מקנה — להזהר לטבל בכל יום ובפרט בבקר קדם התפלה, אך אנוס יכול להשלים כל היום כידוע, חצות — לומר בכל לילה תקון חצות. התבודדות — לשפף שיחה ותפלה לפני השם יתברך ולספר לפניו בכל פעם כל לבו, ועל-ידי-זה יכלל בו יתברך.

הנ"ל...

רַגַּב.

קְצוֹרַת הַשֵּׁם יתְבַרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתָהּ ה'תשכ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סִלָּה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיְקָר הַחֲפִיץ בְּאַמַּת
 לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יתְבַרַךְ עַל-פִּי דָרֶךְ הָאָמֶת שֶׁקָּבְלָנוּ מֵהַר סִינַי,
 מִשֶּׁהָ קָבַל תּוֹרָה מְסִינַי וּמִסֵּרָה לְיִהוֹשֻׁעַ, וְיִהוֹשֻׁעַ לְזִקְנָיִם, וְזִקְנָיִם
 לְנָבִיאִים וְכוּ' עַד שֶׁהִגִּיעָה אֵלֵינוּ הַשְּׁתַּלְשֻׁלוֹת קַבְּלַת הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי
 רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּנַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר
 וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קַבְּלָתִי וְשִׂמְחָתִי כְּעַל כָּל הוֹן עַל דְּבוּרֶיךָ הַיְקָרִים
 הַמְּחַזְקִים הַרְבֵּה, וְיָדוּעַ אִיךָ שָׂרְבָנוּ ז"ל הַזֶּה־יִרְנֶנּוּ עַל אֲהַבַת חֲבֵרִים,
 וְכַמוּכָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן ל"ד) מַעֲגִין שְׁלֹשׁ נְקֻדוֹת, עֵינַי
 שָׁם; נְקֻדַת הַצְּדִיק — לְקַבֵּל מִהַצְּדִיק, וְנִה עַל-יְדֵי שֶׁקִּיְדָה רַבָּה
 בְּסִפְרֵיו הַקְּדוֹשִׁים הַמְּחַזְקִים וּמְחַיִּים הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרִי שִׂיֵּאֲחֻז
 בָּהֶם, וְנְקֻדַת הַחֲבֵר — בְּחִינַת "וּמְקַבְּלִים דִּין מִן דִּין" א', כִּי בְּכָל אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ נְקֻדָּה מֵה שְׂאִין בְּחֲבֵרוֹ, כְּיָדוּעַ מִהַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים,
 כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא נִצּוֹץ מִהַשְּׂכִינָה, כִּי כָּל־לִיּוֹת יִשְׂרָאֵל הֵם
 הַשְּׂכִינָה, שֶׁהַשֵּׁם יתְבַרַךְ הַשְּׂרָה שְׂכִינְתוֹ עָלֵינוּ, וּמִזֶּה נִשְׁתַּלְשַׁל שְׂכָל
 אֶחָד הוּא עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ, וְכוּ תְלוּיִים אֶלְפִים וְרַבְבוֹת עוֹלָמוֹת,
 וְכַמוּ שְׂאֵמֶר פָּעַם רַבְּנוּ ז"ל (עֵין חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן תַּקֵּד): וְאוֹס אִיזוּ שִׁיף
 אַ מְעַנְטֵשׁ טוֹט עַר אַזִּי אַ מֵאָף מִיט דְּעַר הַאָּנְט וְעַרְט אַזִּי אִין
 דִּי עוֹלָמוֹת — טוֹט עַר אַזִּי אַמֵּאָף טוֹט זִיךְ אַזִּי, עוֹד אָמַר: אַם
 יְכוּלִים לְהַפְּךָ אֶת הָאָדָם (הֵינּוּ לְגִלוֹת אֶת פְּנִימִיּוֹתוֹ), הֵיזוּ רֹאִים
 אִיךָ שֶׁבְּכָל גֵּיד מְגִידֵי הָאָדָם תְּלוּיִים אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבְבוֹת עוֹלָמוֹת,
 וּמִזֶּה רְאוּי לְאָדָם לְהִתְעוֹרֵר, לִידַע מֵה הוּא וּמִי תְלוּי בּוֹ, וְיִזְחַר מֵה
 שְׂאִין הַפֶּה יְכוּל לְדַבֵּר וְהַלֵּב לְחַשֵּׁב, וְעַל-כֵּן רְאוּי לוֹ לְהִסְטִיב מַעֲשָׂיו
 בְּאִפְסָן שִׂמְחָן כָּל הָעוֹלָמוֹת הַתְּלוּיִים בּוֹ, וְזוֹ מַעֲלַת אֲהַבַת חֲבֵרִים.

(א) זֶה הַזֶּה

(ב) מֵה שִׁיף? אָדָם עוֹשֶׂה כִּי כְּיָדוּעַ, נִגְשָׂה בְּךָ בְּעוֹלָמוֹת, וְאוֹלוּ עוֹשֶׂה אֲחֵרַת כְּיָדוּעַ, נִגְשָׂה בְּךָ ...

שְׁעַל-יְדֵי שְׁמַקְבֵּל מִחֲבָרוּ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר מְאֹד, כִּי כָּל אֶחָד לְכוּשׁ לְחַבְרוּ כַּמּוּכָא בְּלִקְוֹטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן כה) עֵינֵי שָׁם, וְלִפְעָמִים נוֹפֵל מִפְּדֻרְגָתוֹ, וְעַל-יְדֵי שִׂיחָה עִם חֲבָרוּ יָכוֹל לְזַכּוֹת לְהִתְעַלּוֹת, וְכֵן יֵשׁ נֶגְדָה מִיַּגִּיָּה וְכִיָּה, שְׁזָה הַעֲקָר שֶׁכָּבֵל הַעֲקָרִים, הֵן לְדַבֵּר הַרְבֵּה תַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת הַתְּבוּדוֹדוֹת, לְהִתְבוּדֵד וּלְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְפָּרֵף. הֵן לְדַבֵּר לְעֲצָמוֹ דְּבוּרִים שֶׁל הַתְּחַזְּקוֹת וַיִּשׁוּב הַדַּעַת וַיִּמָּה תִּהְיֶה הַתְּכַלִּית, וּלְאֵן אַתָּה הוֹלֵךְ — לְמִקּוֹם רָמָה וְתוֹלְעָה, כִּי הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ כַּח לְטוֹב אוֹ לְהַפֵּךְ, חֵס וְשְׁלוֹם וְכוּ', וְעֵינֵי בְּלִקְוֹטֵי-הַלְכוֹת בְּהַלְכוֹת תְּפִלִּין עַל הַתּוֹרָה הַזֹּאת נִפְלְאוֹת רַבּוֹת, כִּי הַעֲקָר הוּא לְקַבֵּל מִהַצְּדִיק וּמִיַּגִּיָּה וְכִיָּה, שְׁזָה תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְתְּפִלִּין שֶׁל יָד, לְכֵן תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ צָרִיף לְהִיּוֹת מְגֻלָּה, לְהוֹרוֹת שְׂאֵת הַצְּדִיק צָרִיכִים לְגִלּוֹת, וְלַהֲפֵךְ הַנֶּגְדָה הַעֲצָמִית צָרִיכָה לְהִיּוֹת בְּאַתְּפִסְיָא (חֶסֶר).

"וְזָה מַעֲשֵׂה הַמְּנוּרָה מִקְשָׁה זָהָב" עַל-פִּי מַה שֶּׁפָּרֵשׁ רַבְּנוּ וְ"ל עַל הַפְּסוּק (בַּמְדָּר ח. ב): "בְּהַעֲלֵתָךְ אֶת הַנְּרוֹת" (לִקְוֹטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא), כִּי צָרִיכִים לְקַדֵּשׁ אֶת הַשְּׂבָעָה גְּרוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשָׁף עָלָיו אוֹר הָאֵין סוֹף בְּרִיף הוּא יִתְפָּרֵף שְׁמוֹ, וְיִדּוּעַ אֲשֶׁר עָקַר הַכֹּל הוּא הַתְּבוּדוֹת, וְעַל גְּדָה זֹכִים לְכָל הַתְּקוּנִים, וְעַל-פִּי זֶה יִתְפָּרֵשׁ, "וְזָה מַעֲשֵׂה הַמְּנוּרָה מִקְשָׁה זָהָב" מִ'הֵרָה ק'כֵּע שְׂעֵה ה'תְּבוּדוֹת — זֶה הַעֲקָר בְּעוֹלָם.

... הַדּוּרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

עֵינֵי בְּלִקְוֹטֵי-הַלְכוֹת (שְׂפָתַי, הַלְכָה ז): "הַנְּכַלְלִין בְּצַדִּיק כְּלָם נִקְרָאִים צְדִיקִים עַל שְׁמוֹ", עֵינֵי שָׁם, הֵינּוּ שְׁכָל אֵלֹה אֲשֶׁר מְקַרְבִּים אֵל רַבְּנוּ וְ"ל נִקְרָאִים עַל שְׁמוֹ, הֵם הֵם הַצְּדִיקִים, וְאִף שְׂאֲחָרִים עוֹשִׂים לְיַצְנוֹת מִדְּבוּרִים אֵלֶּה, אֲנֹה אֵין לְנוּ אֵלָּא דְּבָרֵי רַבְּנוּ וְ"ל וּמוֹהַר"ן תְּ"ל, אֲשֶׁר הַשְּׁלָמוֹת הֵיטָה רַק אֲצֵלָם, וְעַל-כֵּן מַה לָּךְ לְשַׁמֵּעַ אֵל אֵלֹה הַלְצִים הַמְּתוֹלְצִים, עַל זֶה שְׂפָתַי כִּמְהַר פְּעָמִים שְׂצַדִּיקֵי דוֹרְנוּ הֵם

ג) הַנְּקִידָה מִסְּנוּ וּכְתוּבוֹ — "נֶגְדָת עֲצָמוֹ".
ד) כְּכֹשֶׁה.

ה"בְּרִסְלֵכֶר חֲסִידִים", כִּי הֵלֵא בְּפִרוּשׁ מְבֹאָר זֹאת בְּדִבְרָיו הַקְדוּשִׁים, וְהֵעֵקֶר לְהִיּוֹת "בְּרִסְלֵכֶר חֲסִיד" אֲמַתִּי, וְלֹא לְהִטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ, וְזֶה מְלֹוֵי רַק כְּפִי שֶׁמִּתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ תָּמִיד, כִּי בְּלֹא הַתְּבוּדוֹת אֵין שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם יְכוּלָה לְקַרּוֹת לְעַצְמָהּ "בְּרִסְלֵכֶר חֲסִיד", כִּי בְּלֹא הַתְּבוּדוֹת הָאֵדָם מֵנַח בְּדַמְיוֹן גְּדוֹל, וְרַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עָלָיו וְכוּ'.

הַנ"ל...

רנר.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן ה'תשכ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֵל מַעֲלַת יְדִיד נְפִשִׁי, וְתִיק וְחֲסִיד
וְכוּ' ...

לְהַשִּׁיבֶךָ עַל צַעֲקוֹתַיךָ וְהַעוֹבֵר עָלֶיךָ הֵלֵא סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל בְּיָדְךָ, הַפֶּה בָּהֶם וְהַפֶּה בָּהֶם דְּכָלֵא בָּהֶם — עֲצוֹת, הַתְּחַזְּקוֹת וְהַדְּרָכּוֹת וְכוּ', וְאַתְמוֹל בְּלִילָה בְּלִמְדֵי לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נִתְעוֹרַרְתִּי מְאֹד (עֵין הַלְכוֹת תַּעֲנִית, הַלְכָה ד', הַבְּנוּיָה עַל הַתּוֹרָה "חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן" בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן ס"א), שֶׁהֵעֵקֶר הוּא אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל-יְדֵי פֶגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים עוֹלָיִם עֲשָׂנִים סְרוּחִים בְּמַח, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִחְלַקְתָּ עֲצָתוֹ, וְזֶה עֵקֶר מְרִירוֹת הַצָּרָה שֶׁעוֹבְרַת עַל הָאָדָם — שְׁאִינוּ כּוֹל לִתֵּן עֲצָה לְנַפְשׁוֹ, כִּי הָאָדָם צָרִיךְ עֲצוֹת רַבּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהֵעֵקֶר אֵיךְ לְהַתְּחַזֵּק וְלַעֲמֹד עַל עַמְדוֹ, וְלִכְלִי לִפְל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּכַר שֶׁבְּעוֹלָם עֵין שֵׁם בְּאַרִיכוּת.

אָחִי, יְדִידִי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד כְּבָרָא שׁוֹנָה — לְהַתְּמִיד בִּיּוֹתֵר בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" וְכָל הַשׁוֹנָה הַלְכוֹת בְּכָל יוֹם מְבֹטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הַבָּא (נִדָּה ע"ג), זֶה נְאֻמֵר בְּיַדֵּי אֵי גַם עַל ה"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", כְּדוֹעַ מַה שְׁאֻמֵר מוֹהֲרָנִית ז"ל פַּעַם עַל ה"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" שְׁלוֹ: "דָּאֵס אִזוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ ס' גִּין-עֲדוֹן"א, שֶׁמְחַזֵּק וּמְאַמֵץ נְפִשׁ כָּל

(א) זֶה הַנִּזְכָּר עַד שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ.

אָחד וְאַחד, גַּם בְּנֵדָאֵי יָדוּעַ לָךְ מַה שְּׂאָמַר מוֹהֲרַנְ"תּוּ ז"ל עַל הַ"לְקוּטֵי־תַפְלוּת", שְׁעֲתִידִים לַתֵּן אֶת הַדִּין עַל כָּל יוֹם שֶׁלֹּא אָמְרוּ אוֹתוֹן, וְאָמַר ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן שֶׁזֶּה נֶאֱמַר גַּם עַל הַ"לְקוּטֵי־הַלְכוֹת" שֶׁלוֹ (עֵין בְּכוּכְבֵּי־אוֹר), וְכֵן תִּרְאֶה לְהַתְמִיד בְּיוֹתֵר בְּלַמּוּד שֶׁלֹּחַן עֲרוּף בְּסִדְרָן — שְׁעוֹר קְבוּעַ, כִּי יֵשׁ לְזֶה סְגֻלוֹת רַבּוֹת וְנִפְלְאוֹת, כַּמּוּבָא הִרְבֵּה בְּסִפְרֵי רַבְנּוּ ז"ל וּבְשִׁיחוּתָיו הַקְדוּשׁוֹת, וְכֵל הַשּׁוּגָה הַלְכוֹת בְּכָל יוֹם מְבֻטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶן עוֹלָם הַבָּא, וּבִפְרָט לְהַשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם כָּל מַה שְׁלוּמֵד, וְהַעֲקָר לְעֲשׂוֹת מִתּוֹרָה — תַּפְלָה, כַּאֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבְנּוּ ז"ל, שֶׁמִּפְּלֵ הַלְכָה וְהַלְכָה שְׁלוּמֵד יַעֲשֶׂה מִזֶּה תַּפְלָה, וּבִפְרָט בְּשִׁלְבֵישׁ בְּאוֹתָהּ הַלְכָה עֲצוֹת וּמַדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁגָּלַה מוֹהֲרַנְ"תּוּ ז"ל עַל אוֹתָהּ הַלְכָה, אֹז בְּנֵדָאֵי יוֹכֵל לְהִרְחִיב אֶת פִּי בְּשִׁיחוֹת וְטַעֲנוֹת יַפּוֹת.

וימוכא גַּם בְּסִפְרִים הַקְדוּשִׁים (סִפְרֵי יְסוּד יוֹסֵף, תַּקּוּן יב, וּבִסְדוּר הָאֲרִיז"ל לְר' שְׁבִטֵי ז"ל) תַּקּוּן נִפְלֵא לְפָנַם הַבְּרִית — לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י [שְׁמוֹנֶה־עָשָׂר] פְּרָקִים מְשֻׁנְיּוֹת, וְכֵן נִתֵּן רַבְנּוּ ז"ל תַּקּוּן לְמוֹהֲרַנְ"תּוּ ז"ל כַּמּוּבָא בְּשִׁיחוּתָיו הַקְדוּשׁוֹת (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן קפ"ה), וְתֹאמַר הַ"תַּקּוּן הַכִּלְלִי" בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְתִלְף לְמַקְנֵה בְּכָל יוֹם, גַּם תִּזְהַר לֹאמַר בְּכָל לִילָה תַּקּוּן חֲצוֹת, שְׂאֵז הַזְּמַן מִסְּגֹל מַאֲד, בְּחִינַת: "שְׁפָכִי בְּפִיָּם לְבָרַךְ נִכְחַ פְּנֵי ה'" (אֵיכָה ב, יט).

וְכַתוּב: "שְׁמֹר פִּתְחֵי פִיךָ" (מִיכָה ז, ה) וְהוּא סוֹפֵי תְבוֹת יִרְדָּף, כִּי בְרִית הַלְשׁוֹן וְהַמְעוֹר הוּא עֲנִין אָחֵד, וְכֵן מְרַמֵּז בְּלְקוּטֵי־מוֹהֲרַנְ"ן (חֶלֶק א', סִימָן יט), שְׁעַל־יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקְדוֹשׁ הֵינּוּ שְׁמַקְדֵּשׁ אֶת הַדְּבָר בְּדְבוּרִים קְדוּשִׁים, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֵה לְתַקּוּן הַבְּרִית, עֵין שָׁם, וְיָדוּעַ שֶׁפִּתַח הָאָדָם הוּא פִּי, וְצָרִיף לְשֹׁמֵר מַאֲד בְּפִתַח, הֵן שֶׁלֹּא יֵאָכֵל, חֵס וְשְׁלוֹם, מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלְבַל יִדְבַר שׁוֹם דְּבוּר בְּטֵל, וְכֵל שֶׁכֵּן וְכֵל שֶׁכֵּן דְּבוּר אֲסוּר, חֵס וְשְׁלוֹם, נְבוּל פֶּה וְלִשׁוֹן־הַרְעַ, רְכִילוּת וְלִיצְנוּת וְכוּ', כִּי זֶה עוֹקֵר אֶת הָאָדָם יוֹתֵר

מהכל, כמוכא באַריכות בַּספּרי ה"חפץ חיים" אַחוּז בָּהֶם כֵּל יְמֵי חַיִּיד, "מִי הָאִישׁ הַחפץ חיים אוֹהֵב יְמֵים לְרֵאוֹת טוֹב", הַעֲצָה לְזוֹה נוֹחַן דּוֹד הַפּלֶף, עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם: "נִצֵּר לְשׁוֹנֵף מְרַע וּשְׁפָטִיד מִדְּבַר מְרַמָּה סוֹר מְרַע וְעֲשֵׂה טוֹב בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרַדְפָּהוּ" (תהלים לד, יג – טו).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי מַכְתָּב זֶה אֲתָה יְכוֹל לִהְיוֹת אִישׁ כְּשֵׁר כֵּל יְמֵי חַיִּיד, אִם תִּקְיֵם הַכֵּל, וּבִכְפֻרְטִיּוֹת הַתְּבוּדָרוֹת וְשִׁלְחוֹן צָרוּךְ.

רנה.

בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲרֵב-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֵר בְּהַעֲלוֹתָ ה'חשכ"ח.

שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה, בְּרִכָּה וְיִשׁוּעָה יִרְדְּפוּ וְיִשְׁיִגּוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרֵעֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד, הַצְּמוּד בְּפִנְיַמִּיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כֵּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח, הַשׁוֹתָה מִבְּאֵר מֵיִם חַיִּים מִהַנַּחַל נוֹבַע בּוֹ מְקוֹר חֲכָמָה הַקְּדוּמָה מִשְׁלַשׁ רֵאוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכו'.

אַחֵי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוֹם דְּבַר, כִּי כֵּל הַנְּפִילוֹת וְהַיְרִידוֹת וְהַיְשׁוּת הַדְּעַת, הַכֵּל מִהַבְּעַל-דְּבַר, שְׁרוּצָה לְהַשְׁלִיף אֶת הָאָדָם וְלֵאבְדוֹ מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, חַס וְשְׁלוֹם, וּבְעֵקֶר לְלַחֵם כְּנִגְדוֹ הוּא עַל-יְדֵי חֲרִב הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שִׁכְתוּב בְּיַעֲקֹב: "בְּחִרְבֵי וּבְקִשְׁתֵּי" (בְּרֵאשִׁית מו, כב) וּפְרָשׁ רַש"י: בְּתְפִלָּה וּבְקִשָּׁה (עֵינן בְּתַרְגוּם בְּצִלוֹתָא וּבְעוֹתָא), וְצָרִיכִים לִידַע אִיךָ לְאַחֵז אֶת הַחֲרִב לְבַל יִשָּׂה לְיָמִין אוֹ לְשִׁמְאַל, כְּמוֹ שִׁפְרָשׁוּ לָנוּ רַבְּנוּ וְ"לִי וּמוֹהַרְנֵת וְ"ל, הִינּוּ שִׁתְּמִיד יַעֲסֹק בְּתְפִלָּה — הֵן בְּעֲלִיָּה, יַדַע שְׁעִדִּין צָרִיךְ עוֹד לְעֲלוֹת, וְעִדִּין לֹא הַתְּחִיל, וְלֵהֲפֹף כְּשִׁנּוּפֵל, יַדַע שְׁעַל-יְדֵי תְּפִלָּה יְכוֹל לְעֲלוֹת לְרוּם גְּבֵהֵי מְרוֹמִים, אִם יִהְיֶה חֲזַק בְּזוֹה יְמֵים וְשָׁנִים, רַק חֲזַק וְאַמֵץ, כִּי תְּפִלָּה הִיא מִהַדְּבָרִים שְׁצָרִיכִים חֲזַק, כְּמוֹ

שְׁאֵמְרוּ רְבוּחֵינוּ, וְזָרוּנוּ לְבָרְכָה (עַן בְּרוּכוֹת לֵב:), חֹזֵק וְנֶאֱמָץ! אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי ה' עִמָּךְ, אִתְּךָ וְאֶצְלֶךָ, כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְלֵא כָל עַלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עַלְמִין, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי: תִּתְבָּרֵךְ, חֹזֵק וְנֶאֱמָץ (חֶסֶד).

אֲשֶׁרֵינוּ שְׁאֵנוּ יוֹדְעִים מְרַבְנוּ ו'ל, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֹסֵד חֲנֻם שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֹזֵק וְנֶאֱמָץ! חֹזֵק וְנֶאֱמָץ! חֹזֵק וְנֶאֱמָץ!
חֹזֵק חֹזֵק!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

רְנוּ .

הַעֲזֵרָה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי, לְסֵדֵר כִּי תְבֵא ה'תשכ"ח.

שׁוֹשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ לְאַהֲבֵי, יְדִיד נִפְשֵׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, הַחֲפִץ וּמְשִׁתַּוְקֵק לְעַבֹּדָת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-פִּי דָרְךָ הַתָּם וְהַפְּשׁוּט, שְׁקִבְלֵנוּ מִהַפְּחֵל כּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

אַהֲבֵי, אַחִי! מִתְבָּרֵךְ הַיָּקָר קִבְלָתִי, וְזֶה כְּפָה שְׁבוּעוֹת שְׁשִׁי כְּדַעֲתִי לְכַתֵּב לָךְ, אִךְ הַפְּעַל-דְּבָר מַעֲכָב בְּכָל פַּעַם בְּמִנְיַעוֹת וּבִטְרָדוֹת שׁוֹנוֹת, כִּי־דוּעַ לָנוּ מִדְּבָרֵי רַבְנוּ ו'ל, אִיךְ הַפְּעַל-דְּבָר מִתְפַּשֵּׁט עַל כָּל דְּבָר הַנּוֹגֵעַ לְדָבָר רַבְנוּ ו'ל (שִׁחוּת-הַר"ן, סִימָן קפ"ה), כִּי לְהַפְּדֵךְ גְּדֵל הַפְּלִגָּת הַתְּקוּנִים הַנְּעֻשִׂים בְּעוֹלְמוֹת הַעֲלִיוֹנִים כְּשׁוֹזְכִים לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֵל הַפְּעַל בְּדָבָר רַבְנוּ ו'ל, וּבִפְרָט לְהַתְּעוֹרֵר בְּעַבֹּדָת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-פִּי עֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת, וּמִכָּל שְׂכָן לְעוֹרֵר אֶת חֲבָרוֹ אֲשֶׁר מַעֲלֵת הַדְּבָר אֵי אֶפְשֶׁר לְצִיר בְּמַחֲשָׁבָה, מִכָּל שְׂכָן כְּפָה וּמִכָּל שְׂכָן בְּכַתְּבָה, כְּמוֹכָא בְּהַר הַקְּדוֹשׁ: "וּכְאֵה מֵאֵן דְּאֶחִיד בְּיָדָא דְּחִיבָא" (תְּרוּמָה קכ"ז). כִּי הָאֲדָם בְּעַל בְּחִירָה, כִּי אֶפְלוּ מִי שְׁכָבֵר שׁוֹקֵד כְּפָה

ימים ושנים על דלתות רבנו ו"ל, עדין יש עליו נסיונות רבים אם ישאר על עמדו, עד שפעם אָמר רבנו ו"ל על כמה מאנשי שלומנו שנסתלקו כָּבֵר לעולָם, אָשֶׁר הם בְּדוֹאֵי כָּבֵר מאַנְשֵׁי, הֵינּוּ כִּי לָהֶם אֵין כָּבֵר בַּחִירָה, אָבֵל עֲלֵינוּ עֲדִין הַסִּפְנֵה הַגְּדוּלָּה, כִּי כִּמְהָ וְכִמְהָ נָפְלוּ וְנִתְחַקְּיוּ, וּמִכָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן הִרְחֹקִים מִהַצְּדִיק יְכוּלִים לַעֲבֹר עֲלֵיהֶם כִּמְהָ יָמִים וְשָׁנִים וּמֵאוֹמָה לֹא יִשְׂאוּ בַעֲמָלָם, כִּידוּעַ זֹאת מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, שְׂאָמֵר לְמוֹהַרְנ"ף ו"ל (עֵין בְּחַיִּימוֹהַר"ן, סִימָן תֵּלָה) כִּשֶׁהֲתֹאגֹן לְרַבְּנוּ ו"ל, שְׂאֵינוּ יְכוּלִים לְלַמֵּד הַקְּבִיעוּת שֶׁקָּבַע לוֹ רַבְּנוּ ו"ל, (הֵינּוּ לְסִיּוֹם אֲרֻבַּעַת חֲלָקֵי שְׁלֹחַן עֲרוּף בְּשָׁנָה), וְאֵז חֲזַק אוֹתוֹ הִרְבֵּה רַבְּנוּ ו"ל, וְאָמֵר לוֹ: "מַעַט גַּם בֵּן טוֹב", וְאָמֵר לוֹ: הֲלֹא אֶצֶל הָעוֹלָם יְכוּלִים לַעֲבֹר כִּמְהָ יָמִים וְשָׁנִים וְלֹא יִסְתַּכְּלוּ עַל עֲצָמָם הַיֵּכָן הֵם בְּעוֹלָם.

אחי היקר! העקר לְאָחוֹז עֲצָמוֹ בְּרַבְּנוּ ו"ל, הֵינּוּ בַסְּפָרִי הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם הֵם דַּעְתוֹ הַקְּדוּשָׁה, כִּי עָקֵר הַהֲתַקְרְבוּת לַצְּדִיק הוּא לְדַעְתוֹ הַקְּדוּשָׁה, (כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי־הַלְכוֹת, שְׁלוּחֵי, הַלְכָה ה, עֵין שֵׁם בְּאֵרֵכוֹת דְּבָרִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים מֵאֵד מֵאֵד), לְלַמֵּד בְּעֵינֵי אֵיזוֹ תוֹרָה, וְלוֹמֵר עֲלֵיהֶם הַתַּפְּלָה, וְכֵן לְהַתְּבוּדֵד עַל הַמֵּאֲמָר הַזֶּה, עַד שְׂיִזְכֶּה לַעֲבֹר עַל כָּל הַ"לִּקוּטֵי־מוֹהַר"ן" וְלְהַתְּחִיל עוֹד פַּעַם, וּבְקִאֲמַת רְצָה רַבְּנוּ ו"ל שְׁגַלֵּף עִם תוֹרָה אַחַת כִּמְהָ חֲדָשִׁים, וְיִדוּעַ בֵּין אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אָשֶׁר ר' אֲבִרָהָם בֵּר' נִחְמָן ו"ל הֵלֵךְ עִם תוֹרָה אַחַת בְּמִשְׁךָ שָׁנָה, אֵף מִי יָבוֹא אַחַר הַמְּלִיךְ — רַבְּנוּ ו"ל אֵת אָשֶׁר כָּבֵר אָמַר, אֵף לְפִי קִטְנוֹת דַּעְתִּי וְשִׁכְלִי, וּכְפִי אָשֶׁר עוֹבֵר עֲלֵינוּ בְּכָל יוֹם מְנִיעוֹת וּבְלִבּוּלִים עֲצוּמִים, טוֹב מֵאֵד לְלַמֵּד תוֹרָה וְאַחַר־כֵּן הַתַּפְּלָה, וְכָל הַיּוֹם לְהַתְּבוּדֵד עַל תוֹרָה זֹאת שְׁלֵמֵד, וְכֵן בַּיּוֹם הַבֹּא תוֹרָה אַחֲרַת וְהַתַּפְּלָה, וְלְהַתְּבוּדֵד עֲלֵיהֶם, עַד שְׂיִזְכֶּה לְסִיּוֹם אֵת כָּל הַסֵּפֶר, יִתְחִיל עוֹד פַּעַם, כִּכְהֵן יִתְנַהֵג כָּל יְמֵי חַיָּיו, גַּם לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם "לִקוּטֵי־הַלְכוֹת" וְכֵן לַעֲיֵן בְּכִמְהָ מִכְּתָבִים מִמוֹהַרְנ"ף ו"ל בְּכָל יוֹם, וְכֵן לַעֲיֵן בְּכִמְהָ שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים שֶׁמְסַגְּלִים מֵאֵד (כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֲלָק א, סִימָן רֵלד), עֵין שֵׁם, וְסִפּוּר הַמַּדּוֹת יִזְהַר שְׂיִהְיֶה תָּמִיד בְּכִיסוֹ בְּאִפְן שֶׁשְׂיִהְיֶה בְּדַרְךָ יִזְכֶּה לְלַמֵּד בּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ו"ל עַל זֶה מֵאֵד מֵאֵד, וְאָמֵר

אָפּר רנז בנחל קט

פּעם על ספּר זױ: דאָס האָט מיך געמאַכט פאַר אַ אַידי, וְרַצָּה
שְׁנַעֲסֵק בְּזוֹת תְּמִיד (צײַן בּוּהַרְמָה לְסַפֵּר הַמְדוּת).

אַחֵי הַיָּקָר! אַם תְּרַגֵּיל עֲצָמְךָ בָּךְ, אַז תַּתְחִיל לְחַיּוֹת חַיִּים נְצַחִים,
וְאַחֲרֵיכֵן יִפְתַּח לְכַבֵּךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ.
זֶהר וְתַקְוִינִים וְשִׁלְחָן עָרוּךְ בְּכָל יוֹם (חֶסֶד).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

חֲמִדַּת לְכָבִד! הַעֲקָר הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר מְבֹאָר
אֲצַלְנוּ הַרְבֵּה מְזֵה, אַף-עַל-פִּי-כֵן זֶה הַתְּמִימוֹת הָאֲמִתִּית אֵי אֲפֶשֶׁר
לְקַבֵּל, כִּי אִם עַל-יְדֵי שִׁישְׁקוֹד הַרְבֵּה הַרְבֵּה עַל דְּלִתוֹת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ
שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, שֶׁהוּא חָכֵם וְנָבוֹן גְּדוֹל (צײַן לְקוּשִׁי-הַלְכוּת, שְׁבַת, הַלְכָה
ז, אוֹת יג, צײַן שֵׁם), וּבִפְרָט לְהַתְמִיד הַרְבֵּה עַל דְּלִתוֹת סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל,
שֶׁהֵם הֵם בֵּית מִדְרָשׁוֹ, כִּי פָּנִיו, שְׂכָלוֹ וְחֻקְמָתוֹ, שֵׁם הֵם גְּנוּזִים, (צײַן
לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב).

הַנִּל...

רנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֵר כִּי תְּבֵא הַיְתַשְׁכַּח.

חַיִּים, וְשְׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר
הַנְּחֻמֵּד, הַשׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֻקְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
שִׁיחִיָּה נְצַח.

אַחֵי הַיָּקָר! חוֹק וְאֲמֵץ מְאֹד בְּנִקְדַּת יְהוּדוּתָךְ, תְּהִלָּה לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, שְׂאֵתָה מִתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם שְׁלֹשׁ-תְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת, וְאַתָּה אוֹמֵר
"חַצוֹת" בְּכָל לַיְלָה, וּמְקִיִּם צִיצִית וְתַפְלִין, מְזוּזָה וְצַדִּיקָה וְנִטִּילַת

ב) זֶה עֲשֵׂה אוֹתִי לַיהוּדִי.

שְׁחִירֵי וּבְרֵכֶת הַמְּזוֹן, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׂאֵתָהּ זֹכָה בְּכָל יוֹם לְחֹטֵף תּוֹרָה שֶׁזֶה הַעֲקָר, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: "וְתִלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד בְּלֶם" (וְעַיִן בִּירוּשָׁלַיִם, פָּאָה, דָּף ג. מֵה שְׂאֵמְרוּ שָׁם), לְמַעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵל תִּמְשָׁשׁ כָּל-כֶּף אַחַר הַצַּעַר, כִּי כִבֵּר מִנַּח כָּל־ל בְּיַדְנוּ, שְׁבָרוּחֲנֵינוּ צָרִיף לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ בַּתּוֹרָה "אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְעוֹדֵי" (לְקוּיטִי-מוֹהַר ז'ן, חֶלֶק א', סִימָן רַפְכּוּ), וּבְגִשְׁמִיּוֹת בַּתּוֹרָה "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי" (שָׁם, סִימָן קצ"ה), כִּי כָּל דְּרָכֵי רַבְּנוּ ז"ל — לְהַקְלֵה הַצַּעַר וְלִזְכּוֹת לְצֵאת מַגְלוֹת הַנַּפְשׁ, וְלִזְכּוֹת לְגֵאֲלָה פְּרִטִית, וְתַקּוּגֵי רַבְּנוּ ז"ל הֵם מַעֲתִיק, שִׁיחְנֵהָ הַעוֹלָם עִמָּם בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, בְּפִרְט הַדְּרָף הַתֵּם וְהַפְּשׁוּט — הַתְּבוּדָּה, שְׁעוּלָה עַל הַכֹּל, לְיַחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם שְׂאֵין שָׁם בְּגִי' אֲדָם, וְלִפְרֹשׁ כָּל שִׁיחְתּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְיוֹ, גָּבַל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֲנֵינוּ לְפָרֵשׁ וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתַּקּוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, אֲדַרְבֵּה תְּסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ לְמַה אֲתָה גְרוּעַ כָּל-כֶּף, וּמִי, לְפִי דַעְתָּךְ, הַבֵּיא אוֹתָךְ לְכָל זֶה כְּמוֹ שְׁסַפַּרְתָּ לִּי בְּמַכְתָּבְךָ, אֲדַרְבֵּה תֹאמַר כָּל זֶה יוֹתֵר מִזֶּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַיִן בְּדַהַר הַקְּדוֹשׁ (פְּרֻשַׁת בְּלֶק קצ"ה): "שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת" יֵשׁ: "תְּפִלָּה לְמִשְׁהָ" וְ"תְּפִלָּה לְדוּד" וְ"תְּפִלָּה לְעֵנִי", עַיִן שָׁם בְּאֲרִיכוֹת מַעֲלַת תְּפִלַּת הָעֵנִי הַרְבֵּ וּמִתְקוּשְׁט כְּבִיכּוֹל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּטַעֲנוֹת וּבְשִׁיחּוֹת, בֵּן תְּקִים אֲתָה וּתְפָרֵשׁ הַכֹּל בְּאֵר הַיֵּטֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְחִיב לְךָ בְּרוּחֲנֵינוּ וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

בְּקָרוֹב אֶכְתֵּב לְךָ מִכְּתָב בְּאֲרִיכוֹת.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

רנח.

קעזנות השם יתברך יום חמישי לסדר כי תבא ה'תשכ"ח.

ששון ושמחה, ברכה וישועה ירדפו וישגו אל אהובי, אחי ורעי, ידידי היקר לי מאד מאד, צמוד בפנימיות לכבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר ויזרח לנצח, השוטה מבאר מים חיים — הנחל הנובע בו מקור חקמה, זכותו יגן עלינו.

אחי, אהובי, חזק ואמץ! אל תירא ואל תחת כי ה' אתך, עמך ואצלך, כי אין שום מציאות בלעניו יתברך, והעקר לחזק עצמו בתפלה ובקשה בכל יום, הן להרגיל עצמו הרבה באמירת תהלים בכל יום, והן להתבודד בכל יום ולפרש כל שיחתו אליו יתברך, כי העקר הוא תפלה, ועל-ידי-זה יזכה לכל טוב, כי עקר התפלה תלוי באמונה, שפאמין שפאלא כל הארץ כבודו, ושומע תפלת כל פה, ולמען השם, לטובתך הנצחית חזק מאד להיות תמיד בשמחה ובפנים שוחקות, ולהחיות עצמך בנאדות הטובות שיש בך.

הדורש שלומך...

רנט.

קעזנות השם יתברך יום רביעי לסדר כי תבא ה'תשכ"ח.

חיים וברכה ושלוש, ישועות והמתקת הדינים ימשכו לאהובי, ידידי, הנחור היקר, חמדת לכבי, שוטה ממי הנחל הנובע מקור חקמה, זכותו יגן עלינו, החפץ ומשתוקק מאד לעבודת השם יתברך ... גרו יאיר ויזרח.

באתי להודיעך שאחיד הנה אצלי וספר לי הכל, ואף שדעתמי אינה צלולה עכשו, אף באתי לעורר אותך קצת, שתשמר מאד מאד

מפעס, וחקמת עון זה אי אפֿשׁר לספר כלל, כמובא בגמרא ובמדרשים
 וכזהו הקדוש, ובשאר ספרים קדושים מתלמידי הבעל-שם-טוב,
 ובספרי מוסר וכתבי האר"ז ל.

ומחמת טרדותי עכשו לא אוכל להעתיק לך אפלו המאמרים
 הנזכרים אצלי, ואם יהיה פנאי אעתיק, לעת עתה תעסק בספר
 "ארך אפים" מ' אברהם ווענגרוכער ז"ל שהיה מאנשי שלומנו,
 רב העולם אינם יודעים מזה, והספר הזה נתיסד על חמר העון
 המזהה המגנה — פעס, והעקר תרבה בתפלה ובקשה, שתזכה להיות
 מאריך אף על כל דבר, ותלמד התורה מאריכת אפים (לקוטי מוהר"ן,
 חלק א', סימן קנה), ותאמר התפלה עליה, ויותר מהכל תעשה בעצמך
 תפלה והתבודדות על כל הנאמר שם; חזק ואמץ מאד מאד, ותהיה
 מעביר על מדותיך, וחקמינו ז"ל אמרו (ראש השנה יז): "כל המעביר
 על מדותיו, מעבירין לו על כל פשעיו", וזכר התקון שגלה לנו רבנו
 ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ו): תקון התשובה — לשמע בזיונו
 ולדם ולשתק, שזה עקר תקון התשובה, הן לשמע מאחר ולכלי
 לריב עמו, והן לסבל מה שעובר עליו ולכלי להקפיד, זה בעצמו
 תקון התשובה.

תראה לכוא אלי ונדבר, אם ירצה השם, באריכות, לעת עתה
 חזק ואמץ! אל תירא ואל תחת, כי ה' עמך, אתך ואצלך.

הדורש שלומך...

רס.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום רביעי לסדר תולדות ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֶלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהֲבָבִי, יְדִידֵי הַיְקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׂבַעֲוֹלָם, כִּי ה' עִמָּךְ, אִתְּךָ וְאַצְלָךְ, כִּי אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בַּלְעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ, וְיִצְרִיכִין לְהִתְחִיל בְּכָל רִגְעַ מַחְדָּשׁ וְלִשְׁכַּח בְּכָל פְּעַם אֶת הָעֵבֶר, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ יו"ל (שיחות-הר"ן, סימן כו): אֲצַל הַעוֹלָם הַשְּׂכָחָה הַיּוֹם חִסְרוֹן גְּדוֹל, אֲכַל בְּעֵינַי יֵשׁ בַּשְּׂכָחָה מַעֲלָה גְּדוֹלָה, כִּי אִם לֹא הִיְתָה שְׂכָחָה, אִי אֶפְשָׁר הִיְתָה לַעֲשׂוֹת שׁוֹם דְּבַר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִם הִיְתָה זֹכֵר כָּל מַה שְּׂעֵבֶר, אִי אֶפְשָׁר הִיְתָה לוֹ לְהַרִים אֶת עַצְמוֹ לַעֲבֹדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשׁוֹם אֶפֶן, גַּם הָיוּ מְבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם מְאֹד כָּל הַדְּבָרִים שְׂעוֹבְרִים עָלָיו, אֲכַל עֲכָשׁוּ עַל-יְדֵי שְׂכָחָה, נִשְׁכַּח מֵהַ שְּׂעֵבֶר, וְאַצְלוֹ הַדְּרָךְ, שְׁכָל מַה שְּׂעֵבֶר וְהֵלֵךְ, נִפְסַק וְהוֹלֵךְ לְחִלּוּטִין, וְאֵינוֹ חוֹזֵר בְּדַעְתּוֹ עוֹד כָּלֵל, וְאֵינוֹ מְבַלְבֵּל עַצְמוֹ עוֹד בְּמַה שְּׂכָבֵר עֵבֶר וְהֵלֵךְ וְכו', וְעַנְּן זֶה הוּא הַדְּרָךְ וְעֵצָה טוֹבָה גְּדוֹלָה מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל-פִּירֵיכָּ יֵשׁ לְאָדָם בַּלְבוּלִים רַבִּים וְעָרְבוּב הַדַּעַת מְאֹד מִמַּה שְּׂחָלֵף וְעֵבֶר, בְּפִרְט בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, שְׂאֵז בָּאִים אֵלָיו כָּל הַבְּלְבוּלִים וּמַעַרְבָבִים וּמַעַקְמִים אֶת דַּעְתּוֹ מִמַּה שְּׂכָבֵר עֵבֶר, לַפְעָמִים יֵשׁ לוֹ בַּלְבוּלִים מְעִנְן הַמֶּשָׁא וּמִתֵּן שְׁלוֹ וְעַסְקֵי בֵיתוֹ וְכוּיֹצֵא, בְּאֶשֶׁר לֹא טוֹב עֲשֵׂה בְּעַנְּן זֶה וְכוּיֹצֵא, וְכֵן הִיְתָה צְרִיף לַעֲשׂוֹת וְכוּיֹצֵא בְּזֶה הַדְּבַר, וְיֵשׁ שְׂמַבְלְבְּלִים אוֹתוֹ בַּעַת עִבּוּדוֹתוֹ בַּתוֹרָה אוֹ בַּתְּפִלָּה וְכוּיֹצֵא בְּפָגְמִים שְׂפָגַם מִקְדָּם, אֲשֶׁר בְּעַנְּן זֶה לֹא עֲשֵׂה כַּהֲגֵן נִגְדוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּיֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה מְאֹד, כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לְכָל אָדָם בְּעַצְמוֹ, עַל-כֵּן הַשְּׂכָחָה הַיּוֹם עֵצָה טוֹבָה גְּדוֹלָה לְזֶה, שְׂתַכְּף-יִמִּיד שְׂחוֹלֵף וְעוֹבֵר הַדְּבַר, יַעֲבִיר וְיִסַּלַק אוֹתוֹ מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי, וְיִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִזֶּה לְגַמְרֵי, וְלֹא יִתְחִיל לְחַשֵּׁב עוֹד בְּמַחְשַׁבְתּוֹ בְּעַנְּן זֶה כָּלֵל, עֵינֵי שָׁם, וְעֵינֵי

באַריכות בלקוטי-הלכות (ספר תורה, הלכה ד, אות ה) ציין שם דברים נפלאים, ויערב לך לנצח.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, טוב היהודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעושה עמנו בחקף הידידות והבלבולים שעוברים בזה העולם העובר, יש עוד הרבה לצים וחולקים על דעת רבנו ז"ל ועל ספריו הקדושים, אבל אותנו זכה השם יתברך שנוקה להאמין בהם וללמד בהם, טוב היהודות על זה בכל יום, והעקר חזק מאד להיות בשמחה וללמד שלחן ערוך בכל יום, וללכת למקנה, ולומר בכל לילה תצות, והעולה על הכל — להתבודד אליו לשפך שיחתו ותפלתו אליו יתברך, באשר ידבר איש אל רעהו; חזק, חזק, חזק!

הדורש שלומך...

רסא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ ה'תשכ"ט.

חיים ושלום ורדפו לאהובי, אחי ורעי היקר, הבחור המפלג בתורה ויראת שמים, שותה ממי הנחל הנובע מקור החכמה העליונה היוצא משלש ראשונות דעתיך וכו' ... שיהיה נצח.

אחי, אהובי, חזק ונאמן מאד! ואל תפל בדעתך משום דבר שבועול, כי הבעל-דבר אורב על כל אחד הבא להכנס לקדשה להפילו ולהרחיקו, חס ושלום, חס ושלום, מהשם יתברך, והעקר על-ידי פתייו: "ראה גם ראה שזה ימים ושנים שאתה מתעורר וחותר לקדשה, ועדין אפה רחוק מאד מאד", אדרבה מראה לו ההפך, וצריך להשיב לו: "אדרבה, דיקא בשאני כל-כך רחוק, ועדין לא יצאתי מחל אל הקדש אפלו בחוט השערה, דיקא בשביל זה אני צריך להתחיל מחדש על-כל-פנים מעכשו, כי סוף כל סוף מה יהיה

נשאר ממני מכל החכמות והליצנות", ובדאי מרה תהיה אחריהך
 אם תצית אותו, והקלל שהיית לנו רבנו ו"ל — לכלי להטעות עצמו
 בשום אפן, וכל ענין ההתבודדות הוא ישוב הדעת אמתי, לישוב
 עצמו: מה יהיה מפנו, ומה יהיה נשאר מפנו? ואם אין אני לי מי
 לי, וכשאני לעצמי מה אני, ואם לא עכשו אימתי?! (אבות א. יד), כי
 צריך לזכור מה שדבר מוהרנ"ת ו"ל על הפסוק: "לך-לך" (בראשית
 יב. א), שפרשו שכל אחד צריך לראות, שמכל עסקו ומכל מעשיו
 וטודותיו העצומות, הכל לכל לך לעצמו, הינו לישוב עצמו מה
 יהיה נשאר מפנו, ומפני מה ירד לזה העולם, ומה צריך לעשות בזה
 העולם ומה תהיה תכליתו בעולם הנצחי, והתנא הקדוש אמר (אבות
 ו. ט): "אין מלויין לו לאדם לא כסף וזהב ולא אבנים טובות ומרגליות
 אלא תורה [ומצוות] ומעשים טובים בלבד", וצריך לראות שכל
 עסקו בזה העולם יהיה — לסגל לעצמו יותר תורה ותפלה ומצוות
 ומעשים טובים, ואם תאמר: "איני יכול לעבד את השם יתברך
 בעצמי, אם היה לי חבר טוב בודאי הייתי מתעלה בכפל כפלים",
 צריך להשיב לעצמו: "אם אין אני לי — מי לי", ואם תאמר:
 "אם-כן מה לי להתנצע אצל הצדיק, הלא אני יכול בעצמי", תשיב
 לעצמך: "וכשאני לעצמי — מה אני", כי דעת הצדיק מקרחת,
 כי אם לא — נפול תפל, חס ושלום, כמו שפרש מוהרנ"ת ו"ל
 מאמרם (ברכות ט. ט): "אל תאמין בעצמך עד יום מותך", כי אם תהיה
 בעצמך, בודאי תפל, חס ושלום, ואם תאמר: "עדין יש לי עוד זמן
 למחר, כי היום יש לי בלבולים עצומים", תשיב לעצמך: "אם לא
 עכשו אימתי", לזכור מה שפרש רבנו ו"ל על הפסוק (תהלים צה. ז):
 "היום אם בקולו תשמעו" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ערב), אם
 אתה רוצה לשמע בקולו יתברך, תדע שאין לך אלא היום הזה, כי
 דרך הפעל-דבר לרחות ליום המתרת, וכן בכל יום ויום מוצא סבות
 ודחיות עין בלקוטי-הלכות (פגיון, הלכה ד), ותראה דברים נפלאים
 שפרש שם על ספירת העמר, שצריך לספור הימים, לידע שכל יום
 מנוי וספור, וזה היום לא יהיה לו כבר לעולמים, ועין שם עוד:
 בשביל זה קדם קבלת התורה צוננו הבוֹרָא יתברך שמו לספור הימים,

לידע כי אי אָפּשׁר ללמד תורה, רק אם יודעים ידיעה זו — "היום דיקא", ולא ידחה מיום אל יום, רק כל מה שפּבּכּחך עשה מעט או הרבה, רק לזכור היטב היטב כי זה היום פּבּר לא יחזר לך ולא יהיה לך, ומה שפּתחטף בזה היום, זה ישאר לך לעד ולנצח נצחים.

ועכשו נכנסים ימי חנכה הקדושים, ועל חנכה יש פּדבּרי מוהרנ"ת, זכותו יגן עלינו, תלי תלים של הלכות ודבורים יקרים ואמתיים לתכלית הנצחית, עין שם ויערב לך לנצח, והעקר הוא על-פי מה שאמר רבנו ז"ל, שאסור להיות זקן, רק להתחדש בכל פעם, וזה בחינת "חנכה", כי זה עקר החנוכה בפעולת ה', שמתחילין בכל פעם מחדש, ורק על-ידי זה יזכה לצאת ממה שצריך לצאת; ולהעתיק לך הכל, זה מן הנמנע פידוע לך, אם תעין בפנים ה"לקוטי-הלכות" כל הדבורים מחנכה, ובפרט התורה "ימי חנכה" (בלקוטי-מוהר"ז, חלק ב', סימן ב) וכל ההלכות הנכונות על זה, אתה תחיה את עצמך.

ומתמת טרדוטי עכשו אקצר.

הדורש שלומך...

רסב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ ה'תשכ"ט.

חיים ושלוה ירדפו לאהובי, אחי ורעי, הבחור המפּלג בתורה ויראת שמים, שותה ממי הנחל הנובע מקור החכמה העליונה, הילצא משלש ראשונות דעתיק וכו' ... שיחיה נצח.

אחי היקר! חזק ואמץ עכשו בימי הנגפה הקדושים, לקים את המצוה בשמחה רבה מאד מאד, שהחינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, ותרקוד בכל יום מתמת רב שמחה, ותלמד בשלחן צרוף הלכות הנגפה, ותמן הרבה צדקה בכל יום, והעקר תמן תודה והודאה להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמך, מיום היותך על האדמה עד עכשו, ועל ידי זה יתעורר לבך להתפלל על להבא שיהיה בחסד ורחמים, גם תלך בכל יום למקנה, שהזהירנו על זה רבנו ז"ל, גם תאמר בכל יום רק "תקון לאה"^א, והשם יתברך ירחם עלינו וימנהר גאלתנו, ויעשה לנו נסים ונפלאות כמו בימים ההם — בזמן הזה, בזכות כל הצדיקים האמתיים.

הדורש שלומך...

רסג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ ה'תשכ"ט.

חיים, חן וחסד ימשכו אל אהובי, ידידי היקר, הבחור המשותק לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

ידידי היקר! חזק ואמץ מאד, ואל תפל בדעתך, כי ה' אתך, עמך ואצלך, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך, דומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו, ותתחזק מאד להיות בשמחה, כי זה העקר, כי שמחה היא סטרא דקדושה^א, ועצבות היא סטרא אחרא^ב, כמוכא בדברי מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, גפילת אפים הלכה ד, הודאה הלכה ו, פריה ורביה הלכה ג, עין שם), על-פי התורה "אמצעיתא דעלמא היבא" (לקוטי מוהר"ן,

(א) החלק של תקון חצות שאומרים אותו בימים שאין אומרים בהם תחנון.

(ב) צד הקדושה.

(ג) צד השמאה.

חלק א' סימן כד), ותחזור אלפי פעמים על התורה "אומרה לאלקי בעול" (שם. סימן רפב), כי איך שהוא ואיך שהוא, יש אצלך כמה וכמה נקודות טובות מהיהדות, ורק זה ישאר לך לעד ולנצח נצחים, ובודאי על-ידי שמחה יתרחב מחך, ותזכה לחטף יותר ויותר טוב בכל יום, ובכל פעם שתחיל התחלה חדשה כי העבר — אין, כי אפלו יהיה איך שיהיה, אפלו שפגמת כמו שפגמת, אף-על-פי-כן אין זו העצה לפל בדעתך, אדרבה, תעשה תשובה ותהיה בשמחה, שאיך שהוא — אתה מאמין בו יתברך, וכמו שאמר רבנו ז"ל: "אם אתה מאמין שיכולין לקלקל, תאמין שיכולין לתקן" (שם. חלק ב', סימן קיב). עוד אמר פעם: האט וויא איהר זעהט מירג (בודאי אם אוהזים מרבנו ז"ל וכו') והייתי עובר, חס ושלום, עברה גדולה ביותר, לא הייתי נופל בדעת, והייתי באותה המדרגה שאני עכשו וכו', רק הייתי עושה תשובה, (סי-מותב"ן, סימן תנג), וכל זה למד אותנו רבנו ז"ל, איך לחזק עצמנו ולקלי לפל בדעתנו בשום אופן שבעולם רק להתחזק על-כל-פנים מעכשו; אשרינו ומה טוב חלקנו, שזכינו לידע מרבנו ז"ל המחיה אותנו.

וילמען השם, לטובתך הנצחית תלמד בכל יום בספרי רבנו ז"ל הקדושים, חק ולא יעבר, ואז טוב לך לנצח, וכן קבע לעצמך שעורים קבועים בתנ"ך, משניות, גמרא, שלחן ערוך, זהר, תקונים ומדרשים וכו' בכל יום, ורבנו ז"ל אמר, שכח התורה גדול כל-כך, שאף אם האדם מנח במדרגה נמוכה מאד ואפלו בעל עברה, איך שהוא, אם יקבע לעצמו בכל יום קביעות בלמוד התורה הקדושה, תוציאו מהשאל תחית, וכמוכא הרבה בזהר הקדוש ממעלת למוד התורה הקדושה.

חֹזֵק וְאֶמֶץ מְאֹד גַּם בְּשִׂיחָה — זוֹ תַפְלָה, לְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתְךָ
מִתְמִיד אֵלָיו יִתְבַרֵךְ בְּאֶשֶׁר יִדְבַר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִזְכָּה
לְהִיֹּת דְּבִיק בּוֹ יִתְבַרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

רסד.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבַרֵךְ. יוֹם שְׁנֵי לַסֵּנֶר מִקֵּץ ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִרְדְּפוּ אֵל אֶהוּבֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר יְנִיק
וְחַמִּים, הַרוֹצֵה לְהַפְגִּים אֵל תוֹף הַקְּדוּשָׁה וְלִשְׁתוֹת מֵיִם מִהַמְעִיָּן הַיֹּצֵא
מִבֵּית ה', הַנִּחַל הַנּוֹבֵעַ מִקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, ... גְּרוֹ יֵאִיר
וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר עֲקָשׁוּ קַבְּלָתִי, וּמָה מְאֹד שִׂמְחָתִי שֶׁאַתָּה מִתְמִיד
בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִין כְּסֻדְרָן, כְּפִי שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל,
וּמָה שֶׁשָּׂאֵלָתָּ אוֹדוֹת לַמּוֹד ח"י [שְׁמוֹנֶה-עָשָׂר] פְּרָקִים מִשְׁנֵיֹת בְּכָל
יוֹם, הִגֵּה יְדוּעַ שֶׁרַבְּנוּ ו"ל נִתֵּן לְמוֹהֲרַנְיָהּ ו"ל בְּמָה וְכַמָּה תַקּוּנִים
בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹתָיו, וְאֶחָד מֵהַתַּקּוּנִים הֵיזָה — שִׁיאֵמַר בְּכָל יוֹם ח"י
פְּרָקִים מִשְׁנֵיֹת (עַזָּה בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קפ"ה), אִם אֶמְנֵם זוֹ לֹא הִיֹּתָה
הַנְּהִיגָה כְּלָלִית מִרַבְּנוּ ו"ל, כִּי אִם "שְׁלֹתָן עֲרוּף וְהַתְּבוּדוֹת", אַף
מִי שְׁרוּצָה לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיֹת, זֶה
עֲנִין נִפְלָא מְאֹד וְתַקּוּן נִפְלָא לַפְּגַם הַבְּרִית, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי הַמַּקְבָּלִים,
וּמַעֲלַת לַמּוֹד הַמִּשְׁנֵיֹת אִי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר בְּשָׂכַל אֲנוּשֵׁי, וְהַ"בֵּית-יוֹסֵף"
ו"ל זְכָה לְמַגִּיד מִן הַשָּׂמִים בְּזְכוּת שְׁקִידָתוֹ בְּלַמּוּד מִשְׁנֵיֹת, כִּי הִיֹּתָה
רְגִיל לְחֹזֵר בְּפַעַם אַחַת אַרְבָּעִים אוֹ חֲמֵשִׁים פְּרָקִים, וְעִין נִפְלָאוֹת
רַבּוֹת בְּסִפְרוֹ "מַגִּיד מִשְׁרִים", אוֹדוֹת מַעֲלַת לַמּוֹד מִשְׁנֵיֹת, וּמִדְּבַרֵי
הָאֲרִיז"ל: 'מִשְׁנֵה' אוֹתִיוֹת 'נִשְׁמָה', כִּי עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְזַכֵּךְ אֶת
הַנִּשְׁמָה, וְעוֹד בְּסִפְרִים רַבִּים יֵשׁ דְּבָרִים נִפְלָאִים עַל מַעֲלַת לַמּוֹד

משניות, בפרט בדברי החיד"א ו"ל ובדברי המהר"ל מפראג ו"ל, עין שם, ולפני כמה שבועות ראיתי בספר יקר "תקנת השבין" מהגאון הצדיק רבי צדוק הכהן מלובלין ו"ל, שמאריך מאד בענין התשובה, ובאמצע דבריו: "שעקר התקון לכל החטאים הוא ח"י [שמונה-עשר] פרקים משניות", עין שם.

ובתחלת התקרבתי לך רבנו ו"ל, קבלתי על עצמי למוד ח"י פרקים משניות כמו שנתן רבנו ו"ל בהנהגה למהרנ"ת ו"ל, וברוך השם, עברה אז כמעט שנה שלמה וקיימתי, ותהלה לאל הועיל לי מאד מאד, ומאז הרגשתי כאדם אחר ברוך השם, ומי יתן שאזכה גם עכשו להתחיל בהנהגה קדושה זו כל ימי חי.

ומחמת טרדומי עכשו, לא אוכל להאריך.

הדורש שלומך...

רסה.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר מקץ ה'תשכ"ט.

חיים ושלום וברכה ירדפו לאהובי, ידיד נפשי, נתיק וחסיד, הבחור הקר לי מאד, צמוד בפנימיות לכבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

חוק נאמץ מאד בעבודת השם יתברך, ובפרט בשמירת הדבור, שמאד הזהירונו על זה חכמינו הקדושים ו"ל (יומא יט:): רבא אמר כל השח שיחה בטלה עובר בעשה "ונברת בם" (דברים ו, ז) — ולא בדברים בטלים, רב אחא בר רב יעקב אמר: עובר אף בלאו, שנאמר: "כל הדברים געים" וגו' (קהלת א, ח), ובדברי רבנו ו"ל (לקוטי מהר"ן,

חלק א'. סימן כט) מובא, שעל-ידי בגדים לבנים (והפרוש למשכיל על האמת היא שפושב על הדבור) זוכה למח נקי, ובספרים הקדושים מובא, כי ברית המעור וברית הלשון תלויים זה בזה, ועל-ידי פגם הדבור נפגם הברית, חס ושלום, ואם אין יסוד אין בגין, ודי לחכימא, וצריך להרגיל עצמו לכלי להתחיל לדבר עם שום בריה שבעולם, רק אם ישאל אותך תענה לו בקצור, וזו עצה נפלאה לשמירת הדבור, ויותר טוב להכניס הדבור בהתבודדות — לפרש שיחתו תמיד לפניו ותברך, אשר זה עקר הפתח להכנס לקדשה (שם, חלק ב', סימן פד) וצ"ג גם (שם, חלק א', סימן יט), שעל-ידי שלמות לשון-הקדש שמקדש את הלשון, על-ידי-זה מכניעין את הרע הכולל, שהוא תאנת נאוף, תבערת המדורה של שבעים אמות, ויוסף הצדיק שהיה נוטר הברית, שהיתה לו שלמות לשון-הקדש, כמו שכתוב (בראשית מג, יב): "כי פי המדבר אליכם" — בלשון-הקדש (צ"ג רש"י בשם המדרש), ועל-כן היה יכול לפרש חלמי"א (צ"ג כל זה באריכות בפנים), ועל-פי זה יתפרש מה שאמרו חכמינו ז"ל (ברכות נה:): "כל התלומות הולכין אחר הפה", כי הכל תלוי בפה — לטוב, או להפך, חס ושלום, כי הדבור יש לו כח גדול, כמו שאמר רבנו ז"ל, וראיתי בספר "אמרי-יהודה" על הפסוק "ואין פותר אותם לפרעה" (בראשית מא, ח), הינו כנ"ל, כי הכל תלוי אחר הפה, הברית והלשון, והכל אחד, על-כן המצרים היו שטופי זמה, רחמנא לצלן, ועל-כן לא היו יכולין לפתור החלום, ולא נכנס החלום בלבם, כי היו פגומים מאד בנאוף, על-כן לא יכלו לפתרו, אף יוסף הצדיק, שהיה נוטר הברית, על-כן היה יכול לפתור אותו, וזה שאמר: "תשמע חלום לפתור אותו" (שם מא, טו) לשון אות ברית שלום, שדיקא על-ידי שמירת אות הברית, יכול לפתור החלום, ואצל המצרים כתיב: "ואין פותר אותם לפרעה", הינו כי 'אותם' היה פגום, והכל הולך בקנה אחד עם מה שפרש רבנו ז"ל שם, ובמה שמוכא (לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן לו) התקון למי שיש עליו התגברות תאנת נאוף, שמתגברים עליו הרהורים רעים, רחמנא לצלן, שיבכה הרבה ובפרט בפסוק

"שמע ישראל" ו"כרוף שם", עין שם, וזה שכתוב ביוסף: "ויבא החברה ויבן שמה" (בראשית מג, ל), ובתרגום איתא: "ועאל לחרוון בית משכבא ובכא תמן"^ב, ואיתא למה דנקא צאל בתוך משכבו? אך תכמינו ו"ל דרשו (סוטה לו): על הפסוק: "ויפזו זרעי דיו" (בראשית מט, כד) בידוע — ועל-כן כדי לתקן זאת בכה, ובשכיל זה הלך לבית משכבא לרמוז לתקן זאת; גם איתא על הפסוק: "מלא אתך ודמעה לא תאחר בכור בניך תמן לי" (שמות כב, כח), שעל חטא פגם הברית התקון הוא — בכיה, ועין גם בתפונים (תקון יד): עם כל דא דחזר בתשובה חזר ורפא לו, כי על-ידי תשובה אמיתית זוכה לרפואה ברוחניות ובגשמיות, ואפשר לפרש מה שאמרו בגמרא (גרות ה): "ה'ב' ליה דיה ואוקמיה' ה'ב' ראשי תבות: 'ו' ה'רוצה ב'תשובה, הינו שהכניס בו הרהורי תשובה, ועל-ידי-זה אוקמיה, והבן; והעקר התחיל לחדש עצמו בכל פעם ובכל רגע מחדש, כמו שאמר יוסף: "זאת עשו וחי" (בראשית מב, יח) זאת בגימטריה ראשי תבות: ה'יום א'ים ב'קל ת'שמעו (תהלים צה, ז), כי זה עקר החיות — לחדש עצמו בכל פעם, כמובא באריכות (בלקוטי-הלכות, תפלין) על-פי המעשה של הבעטלער העזר (ספורי-מצוות, מעשה יג), עין שם.

חוק מאד מאד! אל תירא ואל תחת! וחסף ונאל תורה ותפלה בכל יום, ורק זה ישאר לך לעד ולנצח נצחים, ויותר מזה הפל הקל; אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו, שזכינו לידע מרבנו ו"ל, עלינו להודות להשם ותברך על החסד חנם שעשה עמנו.

ותרבה ללמד ספרי רבנו ו"ל בשקידה רבה ונפלאה, וזה יתקף לעבר על כל המגיעות, הידידות והכלבולים העובדים בזה העולם, גם תזהר מאד בלמוד שלחן ערוך, ולקבר לעצמך ההלכה, שלזה זוכים על-ידי תפלה והתבודדות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ח).

הדורש שלומך...

ב) וזכנו לחדר בית משכבו וכה שם.

ג) עם כל זאת נששב בחשיבה — שב ורפא לו.

ד) וזנו לו דו ורפאו.

רסו.

עֲזֹרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מַעֲזַן ה'תשכ"ט.

אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדּוּ לְאַהוּבֵי הַיָּקָר, הָאֲבֵרָה הַצְּמוּד בַּפְּנִימִיּוּת
לְכַבֵּי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַת.

מִכְתָּבָהּ הַיָּקָר קִבְּלָתִי בְּשָׁבוּעַ שְׁעֵבֶר, וְהִנְנִי לְהַשִּׁיב כְּרָצוֹנָךְ.

אָחִי, אַהוּבֵי! חִזַּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעֵבֹדֶת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּפָרֶט
עֲכָשׁוּ בִימֵי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים, שְׁמַאִיר בְּיֹתֵר הָאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא
בְּפָרֶט בְּמִקּוֹמוֹת הַנְּמוֹכִים מְאֹד, לְבִגְי־אָדָם הַמְּנַחִים בַּחֲשׂוֹךְ וּלְכוּרִים
בְּהִבְלִיָּהֶם, כִּי מִצֹּת גַּר חֲנֻכַּת מִשְׁתַּשְׁקַע הַחֲמָה, הִינּוּ כְּמוֹ שְׁמוּכָא
בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, כִּי גַר חֲנֻכַּת יוֹרֵד לְמִשָּׁה וְגַר שֹׁבֵת עוֹלָה לְמַעְלָה
עֵין שָׁם.

וּמוּכָא בְּלִקוּטֵי־הַלְכוֹת (הַשְּׂמַת הַבְּקָר, הַלְכָה ד'), כִּי בְּשֵׁלֶשׁ רְגָלִים
הִינּוּ צְרִיכִין לְעֵלוֹת וּלְרֵאוֹת בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ וּלְקַבֵּל אֶת פְּגִי מַלְאָךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִים הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְחֲנֻכַּת וּפְוִרִים הֵם יָמִים שְׁהַמְלִיךְ
כָּא לְבָנָיו, עֵין שָׁם וְהֵכֵן עִמָּךְ הַעֲנֵן; וְהַפְּלֵל הוּא, כִּי צְרִיךְ לְדַבֵּק
עֲצֻמוֹ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִהְפָּלֵל אֵלָיו, וְלִהְעֵלוֹת כֹּל הַעוֹלָמוֹת
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַעֲנֵן — כִּי צְרִיךְ לִידַע שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו
יִתְבָּרַךְ, וְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְדוֹמֵם,
צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֵצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
אֵף מִחֲמַת הַעוֹנוֹת וְהַחֲטָאִים נִכְנָסֵת בְּאָדָם כְּפִירוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר
רַבְּנוּ י"ל (סְפָר הַסְּדוּת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן כב): "הַפְּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מְכַנֵּס
כְּפִירָה לְאָדָם", וְנִתְחַח מִיִּדְעָה זֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה עוֹקֵר עֲצָמוֹ וְכָל
הַעוֹלָם מֵהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, מְאַחַר שְׁלֹפֵי יַדְעוֹתוֹ
הַרְעָה וְהַמְשַׁבְּשֵׁת, נִדְמָה לוֹ כִּי יֵשׁ טֵבַע, חֵס וְשְׁלוֹם, אֵז שׁוֹרִין

עליו דינים, רחמנא לצלן, (ולפעמים נשתלשל מזה דין קשה, חס ושלום, ונוקם בו, חס ושלום), אף להעולמות יש רידה, וצריך לידע כי בכל דבר בזה העולם: דומם, צומח, חי, מדבר, יש בו אותיות המחיות וממות זה הדבר, והן הן הנצוצות הקדושות המובאות בכל הספרים הקדושים, וצריך להכניע כל־כף את החמר ואת גשמיותו, עד שיִנָּכֶה שְׂמַאִיר בו הצורה — הנשמה שלו, שהיא עצם חיות אלקותו, וממילא על־ידי־זה יתגלה לו אלקותו יתברך בכל דבר, עד שלא יראה רק את הבורא, ושכל הבריאה — דומם, צומח, חי, מדבר, היא רק לבוש לאין סוף ברוך הוא (עין בלקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן צד), ורבנו ז"ל מפרש שם את הפסוק (שמות כח, לו): "וְעִשִׂיתְּ צִיץ וְהָב טְהוֹר וּפְתַחְתָּ עָלָיו פְּתוּחֵי חֹתֶם קֹדֶשׁ לְה'", "ציץ" מלשון הסתכלות שהוא טהור באמונה ובחכמה, להסתכל בכל דבר בחיות אלקותו יתברך, אזי "ופתחת עליו פתוחי חתם" — הינו שתפתח על־ידי עין כזו הנצוצות החתומים בכל הדברים, ותעלה אותם "קדש לה", עין שם, ולולא דמסתפינא הייתי אומר, כי מה שאדם מתחיל לדבר אליו יתברך בתפלה והתבודדות, כשמשקל בכל דבר על חיות אלקותו, ורואה נצוצות השכינה, זה בעצמו אותן האותיות הגנוזות בזה הדבר הגשמי, ועכשו כשהגיע העת שתהיה לו עליה, והצדיק ועובד השם מכניס היטב בדעתו — כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך, ואז נופלת כל הארציות של הדבר ונעשה אפס ואין, ונתגלית אלקותו יתברך, על־ידי הדבורים שנוכחו בו ומתפלל להשם יתברך, על־ידי־הם ממשוף ישועות רבות לכל ישראל, ובהם מפרש רבנו ז"ל הפסוק (תהלים צח, א): "זכר חסדו ואמנותו לבית ישראל ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלקינו", (עין היטב בפנים בלקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן צד), ותבין שבכלל דבריו נכלל מה שכתבתי, עין שם היטב ודו"ק מאד, כי הם סודות גדולים.

ובזה תתפרש מצות חנכה, שמצותה משתשקע התמה עד שתכלה רגל מן השוק (שבת כא,); דיקא בפעוה שנוחשף לאדם ונופל,

חס ושלום, ומתחיל להתרחק מהשם יתברך, חס ושלום, האיר לנו מצוה נוראה כזו להאיר לנו בחשכות — לידע, להודיע ולהודיע, כי אין שום יאוש בעולם כלל, כמו שצ'עק רבנו ז"ל: געוואלד זייט איין ניט מיאש, קיין יאוש איז גאר ניט פאר האנדר, וזה עד שתקלה רגל מן השוק, כי בשוק — ברשות הרבים זהו מקום הסטרא אחרא, ומשם נשתלשל שעל-פירב ברחוב נקשל האדם, חס ושלום, בכטול תורה ובראיות אסורות, ובקלשון-הרע ורכילות וליצנות, או במשא ומתן בגנבה וגזלה, חס ושלום, חס ושלום, וזה בעונותינו הרבים, דבר הרגיל, שמי שהוא תמיד בשוק, מנח בגשמיות הקלי העולם הזה, ואינו מסתכל על תכליתו הנצחית, ונר חנכה צריך להיות בפתח ביתו, להאיר לחוץ לרשות הרבים אורו האין סוף יתברך שמו, ולידע שהשם יתברך משגיח בהשגחה פרטי פרטית על כל דבר — "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם מקריזין עליו מלמעלה" (חלן ז:), והנה כשמתנהג בדרך הנ"ל, אז אדרבה, אינו רואה כי אם את השם יתברך המלבש בלבושים, כי מלא כל הארץ כבודו, ומכל הדבורים מקבל רמזים מה שהשם יתברך מצמצם עצמו מאין סוף עד אין תכלית (עין הישב בלקוטי מוה"ר ז, חלק א, סימנים לג, נד), וזו מצותה "עד שתקלה רגל מן השוק", הינו שיאיר בודעתו השגחתו יתברך אף שיהיה בשוק, וידע כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך, ועל-דבריו יכלה את הרגילות שנתרגל, חס ושלום, בשוק (והבן כי קצרותי).

וגם תבין מאליך הקשר שיש לנו חנכה, לסבה ולערוכין כידוע מדברי חכמינו הקדושים ז"ל (שבת כב. ב'בא בתרא סב.), כי גם מצות סבה היא בחוץ, לעשות גם מהחוץ בית, שיעד שהשם יתברך אחד יחיד ומיוחד, שנקרא רשות היחיד כידוע, וזה ענין צרוב — לעשות גם מרשות הרבים — רשות היחיד, לידע ולהודיע כי השם יתברך ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין.

ועקר הכל — תדע שגם אתה יכול לזכות לכל זה, וזכור מה שאמר רבנו ז"ל, כי עקר השער והפתח להכנס להשם יתברך הוא — הדבור (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פד), שתרגיל עצמך ליחד מקום מיוחד, ולפרש כל שיחתך אליו יתברך בתפלה ובקשה, ודוידים ופיוסים, שירות ותשבחות, ועל כל מה שעובר עליך תשפך נפשך אליו יתברך, עד שתעורר רחמיו עליך, ותזכה לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו, ואז לא יהיה חלוק אצלך בין שאתה עומד בעמק היער, שאין שם שום ברנה, ובין שאתה ברחוב בין אלפי ורכבות אנשים.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מרבי אמת בזה, המחינו בדבריו הקדושים, ומעורר אותנו תמיד להסתכל על תפלינו, שזה עקר הרחמנות — להוציא בני־אדם מעברות, ולקשרם ולדבקם אל שרשם, שמשם נחצבו (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז, ושם מדבר גם בן מתנבא).

טוב להודות להשם יתברך בפרט עכשו בימי חנכה הקדושים, שהם שמחה, תודה והודאה, אשרינו ואשרינו ומה נעים גורלנו ומה יפה ורושתנו!

הדורש שלומך...

רטז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ ה'תשכ"ט.

לכבוד ידידי היקר והנעלה ... השוטה מהמעין היוצא מבית ה', הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, המטרה מקל הפתמים, ומעורר לעבודת השם יתברך לכל המדרגות מהגבה שפגוביהם עד

הַקָּטָן שֶׁבְּקִטְוִים הַמְּנִיחַ בַּעֲשֶׂרָה בְּתָרִין דְּמִסְאָבוּתָא, גַּם שָׁם מֵאִיר בּוֹ לְבַל יִתְיַאֵשׁ, כִּי אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל.

כִּי הוּא נַח"ל אֲמַתִּי, נִוָּצֵר חֶסֶד ל'אֲלָפִים, דְּהִינּוּ הַצִּדִּיק הָאֲמַתִּי מִחֶפֶז וּמוֹצֵא נִקְדוֹת טוֹבוֹת אִף בְּגִרְעַ שֶׁבְּגִרְעִים, כֹּל זְמַן שֶׁשָּׁם יִשְׁרָאֵל עָלָיו עַל-כָּל-פָּנִים יֵשׁ לוֹ כְּמָה וְכְמָה נִקְדוֹת טוֹבוֹת, כְּמוֹ שֶׁאֲמַר דְּחֻמְיֵנוּ ו'ל (בְּרֻכּוֹת נו.): "אֲפִלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים מִצְוֹת בְּרַמּוֹן", וְזֶה "נִצָּר חֶסֶד ל'אֲלָפִים" (שְׁמוֹת לז, ז) — דְּהִינּוּ אִף שֵׁשׁ כְּנֻדָּה אֲלָפֵי מִקְטָרְגִים מִמַּעֲשֵׂי הַרְעִים וְהַמְגַגִּים, עַל-כָּל-פָּנִים נּוֹצֵר אֶת הַחֶסֶד וְהַנִּקְדוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁשׁ אֲצֵלוֹ, וְכְמוֹ שֶׁמִּפְרֵשׁ מוֹהֲרַנ"ת ו'ל (לְקוּטִישׁ-הַלְכוּת, עֲרוּבֵי תַחֲמִיז, הַלְכָה ז): "אִם יֵשׁ עָלָיו מְלֵאךָ מְלִיץ אֶחָד מִנֵּי אֲלָף" וְכו', (אִיּוֹב לג, כג), "מְלִיץ אֶחָד מִנֵּי אֲלָף" דִּיקָא, שְׁדִיקָא מִנֵּי אֲלָף הַמִּקְטָרְגִים נַעֲשֶׂה הַמְלֵאךָ הַמְלִיץ, כִּי כֹל מַה שֶׁמִּתְרַבֵּים הַמִּקְטָרְגִים יוֹתֵר הוּא מְמִלִּץ לְטוֹב עַד שֶׁמוֹצֵא בּוֹ עֲדִין נִקְדָה טוֹבָה, כִּי כֹל אֵלּוּ הַמִּקְטָרְגִים עַל הָאָדָם הֵם הֵם בְּעֶצְמָם אוֹתָם שֶׁהִסִּיתוּ אוֹתוֹ לְחֻטָּא, כְּמוֹ שֶׁאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ ו'ל (בְּבָא בְתָרָא טו.): הוּא שְׁטָן, הוּא יֵצֵר הַרַע, הוּא מְלֵאךָ הַמְנוֹת וְכו', וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִים מְאֹד הַמִּקְטָרְגִים עַל הָאָדָם, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזַי עוֹמֵד הַמְלֵאךָ הַמְלִיץ, וּמִהַפֵּךְ הַכֹּל לְזָכוֹת דִּיקָא, כִּי זֶה טוֹעֵן הֲלֵא אֲדַרְבָּא, מֵאַחַר שֵׁשׁ עָלָיו מִקְטָרְגִים הַרְבֵּה כָּל-כָּף, אִם-כֵּן הִנֵּה לוֹ יִצְרִין רָעִים הַרְבֵּה, כִּי אֵלּוּ הַמִּקְטָרְגִים הֵם הֵם בְּעֶצְמָם הַיִּצְרִים הַרְעִים שֶׁהִסִּיתוּ אוֹתוֹ לְמַה שֶׁהִסִּיתוּ, וְאִם-כֵּן אֲדַרְבָּה, פְּלֵא גְדוֹל אִיךָ הַתְּחֻזָּק אִישׁ כִּינֵה לְחֻטֵּף עַל-כָּל-פָּנִים אִיוֹ נִקְדָה טוֹבָה שֶׁל אִיוֹ מִצְוָה שֶׁעָשָׂה, וְזוֹהִי בְּחִינַת: מְלֵאךָ מְלִיץ אֶחָד מִנֵּי אֲלָף הַמִּקְטָרְגִים, הוּא מְמִלִּץ עָלָיו, כִּי מֵאַחַר שֵׁשׁ עָלָיו מִקְטָרְגִים כָּאֵלּוּ, הֵם כְּלָם הַמְסִיתִים שְׁלוֹ, אִם-כֵּן אֵין חֲדוּשׁ כָּל-כָּף מַה שֶׁחֻטָּא, אֲדַרְבָּה, זֶהוּ חֲדוּשׁ נִפְלֵא אִיךָ הַתְּגַבֵּר לַעֲשׂוֹת אִיזָה מַעֲשֶׂה טוֹב בְּעֻלְמָא, מֵאַחַר שֶׁעֲמָדוֹ עָלָיו חֵילוֹת כָּאֵלּוּ, וְהֵבֵן.

גַּם בַּנְחַל' הוּא רֵאשֵׁי תְבוֹת: נִפְשָׁנוּ ח'כְּתָה ל'ה' (תְּהִלִּים לג, כ), כִּי הַצִּדִּיק הָאֲמַתִּי מְכַנֵּס בְּאָדָם הַרְהוּרֵי תְשׁוּבָה, וּמְלַבֵּב אֶת לְבוֹ

להשם יתברך, ומכניס בו חשק וכסופין לעבודת השם יתברך, עד שמתעורר בעצמו באתערותא דלתתא^ב, כי בכל איש ישראלי יש נקדה (עין לקוטר-מוקדן, חלק א', סימן לר), אף היא מכסה אצל האדם וישנה, והצדיק מנשב את העפרורית מהנקדה ומעוררו משנתו, ועל-ידי-זה נפתח אחר-כך פיו לדבר להשם יתברך, כמו שפרש רבנו ז"ל (שם, סימן ס) את המשנה (תרומות א, ב): "סתם חרש אינו שומע ואינו מדבר", דהינו אם אין שומע את ההתעוררות מן הצדיק, אינו מדבר דבורים להשם יתברך בהתבודדות, ומזה תבין באמת מהי אגן הבחן לידע אם שומע באמת את קול הצדיק — אם מתבודד להשם יתברך תמיד, סימן ששומע את קול הצדיק ומקרב אליו, להוציא מלבם של כמה מאנשי שלומנו, אשר אינם מסכימים לזה, כי אדרבא "אייתי ספר ונחזי"^ג, כי כל עקר רבוי הדבורים של רבנו ז"ל שדבר עמנו רק שגבוא לתפלה והתבודדות שזה העקר, כי עקר התרב לחם הוא רק תפלה — "בחרבי ובקשתי" (בראשית מח, כב), ופרש רש"י: בתפלה ובקשה, עין שם; ודיקא על-ידי-זה יוכל לכבש הכל אל הקדשה, כי אין שום מקום לברח כי אם אל השם יתברך בעצמו, כי עובר על כל אחד ואחד מה שעובר — ירדות וכלפולים ונסיונות עצומים, ואין שום עצה להפלט על נפשו ולהנצל, כי אם על-ידי תפלה והתבודדות, ליחד לעצמו מקום פנוי, ולדבר אליו יתברך שמו כאשר ידבר איש אל רעהו, וישית ויספר לפניו יתברך כל מה שעובר עליו, וירחיב הדבור בדבורי חן, כאשר ידבר הבן לפני אביו, ויבקש רחמים על עצמו, שיזכהו לשוב בתשובה אמיתית, ויקרבו באמת לחזות בנעם ה' וילבקר בהיכלו, והרחב פיה ותמלאהו בשיירות וכתשבות, בתודה והודאה וצעקה ושועה על להבא, כי האדם הוא בסכנה גדולה בזה העולם, כי הבחינה חפשית, וההתגברות גדולה מאד מאד ברבוי תאוות רעות ונסיונות, כמו שאמר רבנו ז"ל, כי הכל בשביל הבחינה (שיחות-הרן, סימן ש').

ב) בהתעוררות שלמשה.

ג) נביא ספר ונראה.

פֿי באַמט ישׁ בקָל דָּכַר מֵהַדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר — “קִלְפָּה”
 וּ“פֿרִי” הַקִּלְפָּה שֶׁהוּא הַטֵּבַע שֶׁמְכַסֶּה אוֹתוֹ הַדְּבָר, וּמִפְרִידוֹ מֵהַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁחֹשֵׁב שֶׁזֶה דְּבָר פְּנִי עֲצָמוֹ, וְשׁ”כֹּחֵי וְעֲצָם יְדֵי עֲשֵׂה לִי
 הַחֵל הַזֶּה” (דְּבָרִים ת, יז), וְהַפְּרִי הוּא הַשְּׂגָחָה פְּנִימִית, חֵיזֵית אֱלֻקוֹתוֹ
 הַמְּחִיָּה אֵת כָּל דְּבָר שֶׁהוּא אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא יִתְבַּרֵּךְ שָׁמוֹ, שֶׁמִּמְלֵא
 כָּל עֲלָמִין וְסוּבָב כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵי וְיִתְבַּרֵּךְ, וְהַכֵּל
 לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חֵיזוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ מְשִׁיחַ בְּהַשְּׂגָחָה
 פְּרָטִי פְּרָטִית, “אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֲלֵא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין
 עָלָיו מִלְמַעְלָה” (חֵלִין ז:), וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה תַּדַּע שֶׁשֵּׁם אֱלוֹפּוֹ שֶׁל
 עוֹלָם גִּנּוּז, וְזוֹ כָּל עֲבוֹדַת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּזֶה הַעוֹלָם — לְגַלוֹת
 בְּכָל דְּבָר אֵת נִקְדַת הָאֱלֻקוֹת הַגִּנּוּזָה בְּכָל דְּבָר, כְּמוֹ שֶׁבָּאָר רַבְנּוֹ ז”ל
 (בְּלֻקוּטֵי-מוֹהַר”ן, חֵלֵק א, סִימָן א) אֵת הַפְּסוּק: “אֲשֶׁרֵי תִמְיַמִּי דְרָךְ” (תְּהִלִּים
 קִט, א), עֵין שֵׁם, שֶׁזֶה הִיָּתָה עֲבוֹדַת יַעֲקֹב אֲבִינוֹ בְּחֵיר הָאֲבוֹת —
 לְהַסְתַּפֵּל בְּכָל דְּבָר בְּפְנִימִיּוֹת חֵיזוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַמְּחִיָּה וְהַזֶּה אֵת
 זֶה הַדְּבָר, פֿי בְּלִעְדֵי וְיִתְבַּרֵּךְ הִיָּה דְּבָר זֶה אֵין נֶאֱפֶס וְכוּ’ וְכוּ’, וְיִלְהַפֵּךְ,
 “עֲשׂוֹ” — “לֹא יִחַפֵּץ כְּסִיל בְּתַבּוּנָה פֿי אִם בְּהַתְּגַלוֹת לְבוֹ” (מִשְׁלֵי
 יח, ב), וְכִפֵּר לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְזֶה עֲנָן מְלָכוּת דְקַדְשָׁה וּמְלָכוּת
 דְסִטְרָא אַחְרָא, הֵינּוּ אִם מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל מְלָכוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ שָׁמוֹ
 בְּאֵמוּנָה אֲמִתִּית, זוֹ מְלָכוּת דְקַדְשָׁה, וְיִלְהַפֵּךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם,
 הוּא מְלָכוּת דְסִטְרָא אַחְרָא, שֶׁמְגַבִּיר עַל עֲצָמוֹ הַקִּלְפּוֹת, וְנִדְמָה לוֹ,
 חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁהַכֵּל מְצַד הַטֵּבַע, וְזֶה כְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת דִּין וְרַחֲמִים, פֿי
 אִם מְסַתַּפֵּל עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנּוֹצְחִית, וּמֵאֲמִין שֶׁהַכֵּל בְּהַשְּׂגָחָה מֵהַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵּךְ וְאֵין שׁוּם מְקַרָּה כָּלֵל, פֿי בְּכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֵׁם אֱלוֹפּוֹ
 שֶׁל עוֹלָם, וְיוֹדַע וּמֵאֲמִין שֶׁהַכֵּל חֲסֵד וְרַחֲמִים רַבִּים, אַז הוֹלֵךְ לוֹ
 בְּטוֹב, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְנּוֹ ז”ל: מִי שֵׁיִשׁ לוֹ אֵמוּנָה חֲזִיו חַיִּים (עֵין
 בְּשִׂיחוֹת-הַר”ן, סִימָן ג), וְאֵפִלוֹ אִם פִּעַם עוֹבֵר עָלָיו, חֵס וְשְׁלוֹם, אֵיזָה
 דִּין, יוֹדַע וּמֵאֲמִין פֿי הַכֵּל לְטוֹבָתוֹ הַנּוֹצְחִית, וְיִדוּעַ שֶׁמִּדַּת הַרַחֲמִים
 הִיא מְקַלְלוֹת חֲסֵד וְדִין, פֿי מְחַסֵּד וּגְבוּרָה נְעֲשֵׂה דַעַת פֿיִדוּעַ (וְעֵין
 בְּלֻקוּטֵי-מוֹהַר”ן, חֵלֵק א, סִימָן ד בְּאֵרִיכוּת), שֶׁצָּרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע, שֶׁכָּל
 מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו הַכֵּל לְטוֹבָתוֹ, וְזֶה “אֲנִכִּי ה’ אֱלֹהֵיךְ” (שְׁמוֹת כ, ב),

הן ה' — שהוא חסד, והן אלקיך — שהוא גבורה, הפל אנכי מאתו יתברך, עין שם, ויש לומר גם "ואהבת את ה' אלקיך" (דברים ו, ה), הינו הן חסד והן גבורה צריך לאהב אותו יתברך, כי בנדיאי הפל לטובתו הנצחית, ולהפך, חס ושלום, אם הולך במקרה ובטבע אז שורים עליו כל הדינים, ורחמנא לצלן, ומלא צרות ויסורים, כי מאחר שאין לו אל מי לפנות, כי מרחק משרשו, ואז הוא בגלות גדולה, השם יתברך יצילנו.

ורבנו ז"ל מביא (בלקוטי מוה"ר, חלק א', סימן א), שעקר הכח למלכות הקדושה נותנים על-ידי למוד התורה, כי התורה מעלה חן על לומדיה (ערוכין נד:), וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (ספ"ק נב:): "אם פגע בך מגול זה משכהו לבית-המדרש אם אכן נמוח", עין שם, כי כח התורה גדול מאד, כמו שהרבה רבנו ז"ל לדבר, ואף הגורע שבגורעים אם יעשה לעצמו חק בכל יום, אז התורה תוציא מהמקומות המגנים שגלכד לשם (שיחות-ה"ר, סימן יט), ופעם שאל מוהר"נ ז"ל את רבנו ז"ל: ואם הוא בעל עברה? ענה לו רבנו ז"ל: וכי אין אתה יודע שהתורה גדולה מאד ולמעלה מהפל, כי אורייתא בתפארת וברית ביסוד (סיי-מוה"ר, סימן תקעג), ודו"ק.

והנה הינוים, ימח שמים, רצו "להשפיתם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך" (מתפלת ועל הנסים), כי עקר בטול הסטרא אחרא הוא על-ידי התורה, והם רצו לבטל, חס ושלום, מהתורה, וממילא על-ידי זה יתרחקו מאתו יתברך, חס ושלום, וכעין שאמרו חכמינו ז"ל במדרש איכה (פתיחתא ב, וירשמי חגיגה, פרק א', הלכה ז): "הלואי אותי עזבו ותורת שמי, מתוך שהיו מתעסקין בה, המאור שבה היה מתזרן למוטב", כי כח התורה גדול מאד, לכן רצו לבטל מאתנו את התורה, כי ידעו שחכמת התורה מקשרת אותנו אליו יתברך, ועל-כן אמרו: "פתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק" (כו' וירשמי חגיגה, פרק שני, הלכה ב), כי עין בפנים (בלקוטי מוה"ר, חלק א', סימן א): שור הוא לשון הסתכלות, כי צריך להסתכל בשכל שיש בכל דבר, הינו בחינת אלקותו יתברך המחיה ומהיה אותו הדבר,

וּלְזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, וְהֵם רְצוּ לְבָשֵׁל, חֵס וְשָׁלוֹם, אֵת זֶה, לְבָלִי לְהִסְתַּפֵּל בַּשָּׂקֶל וּבַחֲזִיּוֹת אֱלֻקוֹת שְׂיֵשׁ בְּכָל דְּבַר, כִּי הֵם כָּלֵל הַמַּחְקָרִים וְהַנּוֹפְרִים, יַמּוּחַ שְׂמֵם, שְׂמֵלִבִּישִׁים הַכֵּל בְּטַבַּע, בְּחִינַת עֶשׂוֹ, שְׂאִינוּ חֲפֵץ בְּקִרְשָׁה וּבְאִמּוּנָה, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ חֲמַל עָלֵינוּ, וְשָׁלַח אֶז אֵת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת מִתַּתְּיָהוּ בֶן יוֹחָנָן כִּהֵן גְּדוֹל, שֶׁהָאִיר לָנוּ אֵת עֵינֵינוּ, לְהִסְתַּפֵּל עַל הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת, הַתְּשׁוּעוֹת וְהַנְּחֻמוֹת שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עִמָּנוּ, וְעִזָּן דְּבַר נִפְלֵא בַּסֵּפֶר "נֶרְחַח הָאֵיִתְנִים" מֵהַרְבֵּ הַקְּדוּשׁ מִשְׁשֶׁהֵרִין עַל הַתּוֹרָה: "אֲשֶׁרִי תְּמִימֵי דִרְךָ", כִּי עַקֵּר הַהֶתְקַשְׁרוֹת בֵּין חֻקְמָה לְמַלְכוּת, הֵינּוּ לְסַלֵּק דַּעְתּוֹ וּלְהִסְתַּפֵּל בְּחֻקְמָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַשּׁוֹרָה בְּכָל דְּבַר, שֶׁזֶה הַצְּרוּף שֶׁל חַיִּי, הוּא עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק, וְעַל-בֶּן אוֹת צִיִּי הִיא צְרוּף שֶׁל יי' נִי' (י' עַל שֵׁם הַחֻקְמָה, נִי' הִיא הַמַּלְכוּת) וְהֵבֵן, כִּי הוּא נִפְלֵא, בְּעִזָּרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ.

אָחִי הַיִּקָּר! הַעֲקֵר חֲזוֹק וְאִמָּץ מְאֹד, וְאֵל תִּפֵּל בְּדַעְתְּךָ מִשּׁוֹם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם, וְעַל כֵּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ תִּפְרֹשׁ שִׁיחֻתְךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲזוֹ לֹא תִירָא רַע, וְשִׁמְעִתִי מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: "גַּם כִּי אֵלֶיךָ בְּגִיֵּא צִלְמֻנוֹת לֹא אֵירָא רַע כִּי 'אַתָּה' עֲמַדִּי" (תְּהִלִּים כג, ד), 'אַתָּה' הוּא הַדְּבֹר, כִּי מֵא' עַד ת' הֵם הָאוֹתִיּוֹת עִם ה' [חֻקְמָשָׁה] מוֹצְאוֹת הַפֶּה וְהֵבֵן, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי הַדְּבֹר בַּתְּפִלָּה וּבַקְּשָׁה, "לֹא אֵירָא רַע כִּי אַתָּה עֲמַדִּי" — שְׂיֵשׁ לִי הַדְּבֹר לְהִתְפַּלֵּל וְלִבְרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

רסח.

בְּעִזָּרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׂשִׁי — עֲרִב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ חֲנֻנָה ה'תשכ"ט.

אֵךְ טוֹב וְחֹסֵד יִרְדּוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיִּקָּר ... הַמְשַׁתְּוֹקֵק מְאֹד לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עַל-פִּי דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֻקְמָה, זְכוּתוֹ יַגֵּן עָלֵינוּ,

שְׁזָה הַעֲקָר, כִּי הַעֲקָר הוּא הַרְצוֹן, שִׁיְהִיָּה רְצוֹנוֹ תָּמִיד אֵלָיו יתְבַרֵךְ, כִּי עֲקָר צִנוּר־הַשֹּׁפֵע הוּא הַרְצוֹן כַּמּוֹכָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְעַיִן בַּתּוֹרָה "וְאֵת הַעוֹרְבִים" (לְקוּטֵי מוֹהַרֵּן, חֶלֶק ב', סִימָן ד) מַעֲלֵת הַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִין לַהֶשֶׁם יתְבַרֵךְ, וְעַיִן גַּם בְּאַרְיֵכוֹת גְּדוּלָּה, תְּהַלֵּה לְאֵל, בְּלְקוּטֵי־הַלְכוֹת (עֵרֵב, הַלְכָה א), שִׁמְרָכָה לְגִלוֹת נִפְלְאוֹת רַבּוֹת מִמַּעֲלֵת הַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִין לַהֶשֶׁם יתְבַרֵךְ, אֲפִלוּ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא עַל־כָּל־פְּנִים, וּמַעֲלֵת הַרְצוֹן עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא, עַל־כָּל־פְּנִים אֲנִי רוֹצֶה לְהַמְשִׁיךְ אֵלָיו יתְבַרֵךְ וּלְדַבֵּק עֲצָמֵי בּוֹ יתְבַרֵךְ, אֵךְ עֲקָר שְׁלֵמוֹת הַרְצוֹן הוּא כְּשָׂבָא אֶל הַדְּבּוּר, הֵינּוּ שְׁמוּצִיא מִפִּי כֹל הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִין שִׁישׁ לוֹ, שְׁזָה דְבָר נִפְלָא מְאֹד, וְנֶאֱרָגִים מִזֶּה עוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים כְּכֹל פֶּעַם; אֲשֶׁרִי הַזִּכָּה לְקִים זֹאת בְּפִשְׁטוֹת כְּכֹל יוֹם, לְגִלוֹת לְפָנָיו יתְבַרֵךְ בְּכֹל יוֹם אֵת הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִין שִׁישׁ לוֹ, עַיִן בְּאַרְיֵכוֹת בַּתּוֹרָה "אֵית לֵן בִּירָא" (לְקוּטֵי מוֹהַרֵּן, חֶלֶק א', סִימָן לא), וְעַיִן (שֶׁם בְּסִימָן סו), מַמַּעֲלֵת הַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִין, כַּמּוֹכָא בְּ"שִׁיחֹת־הַרְצוֹן" הַרְבֵּה הַרְבֵּה מֵהַשְׁדָּבָר עֲמֵנוּ רַבְּנוּ וְ"ל מַמַּעֲלֵת הַרְצוֹן, שְׁזָה הַעֲקָר — לְכִסֵּף תָּמִיד אֶל הַשֶּׁם יתְבַרֵךְ בְּרְצוֹנוֹת וּבְגִעּוֹנֵי חַזְקִים, וְעַל־דִּי־זֶה יֵצֵא בְּדֵאֵי מִמְּקוֹם שְׁצִרִיף לְצֵאת וְלֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, אֵךְ שְׁעוֹכֵר בֵּין קָךְ וּבֵין קָךְ מִיָּם וְשָׁנִים, כִּי סוּף כֹּל סוּף עַל־דִּי תִקֵּף הַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִין, יִזְכָּה לְהִגִּיעַ לְמָה שֶׁחָפֵץ לְזַכּוֹת, וּמוֹכָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים עַל הַפְּסוּק: "אִם תִּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תִיטִיב לְפִתַח חַטָּאת רִבִּץ" (בְּרֵאשִׁית ד, ז), שְׁצִרִיף תָּמִיד לְכִסֵּף וְלִהְשֹׁתוֹק לַהֶשֶׁם יתְבַרֵךְ בְּכִסּוּפִין אֲמִתִּים, וְלִהְכָּנִים בְּדַעְתּוֹ, שְׁעַדֵּן יְכוֹל לְהִיטִיב מַעֲשִׂיו, וְעַדֵּן לֹא אֲבָדָה תִקְוָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁצִּעַק רַבְּנוּ וְ"ל: "גִּעּוֹנָלָה, וַיִּיט אֵיךְ נִישַׁט מִיָּאשׁ, קִיִּין יָאוּשׁ אִיז גָּאָר נִישַׁט פֶּאָרְהֶאֱנָדֵן" (לְקוּטֵי מוֹהַרֵּן, חֶלֶק ב', סִימָן עח), אִז סוּף כֹּל סוּף יתְנַשֵּׂא וְיַעֲלֶה מִמְּדֻרְגָתוֹ שְׁעוֹמֵד בָּהּ, וְזֶהוּ "אִם תִּיטִיב" אִז "שְׂאֵת" — תִּתְנַשֵּׂא, וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, יתְיָאֵשׁ וְיִחַשֵּׁב שֶׁכָּבֵר אֲפִסָּה תִקְוָה, וְאִינוּ יְכוֹל כְּבֹר לְהִיטִיב מַעֲשִׂיו, אִז צִרִיף לִידַע שֶׁיִּפֹּל בְּעַמְקָא דְתַהוּמָא רַבָּה, חַס וְשָׁלוֹם, וְזֶה "וְאִם לֹא תִיטִיב" — שֶׁתְּחַשֵּׁב שֶׁאִינוּ יְכוֹל לְהִיטִיב מַעֲשִׂיו, אִז "לְפִתַח חַטָּאת

רוֹבֵץ" — כי יפל באין סומך, ובקֹמֶת כָּל זֶה בְּנֹת הַבַּעַל-דָּבָר
 בַּחֲטָאִים וּבַעֲבֹרוֹת שֶׁמִּכְשִׁיל אֶת הָאָדָם, הַכֹּל כְּדֵי שִׁיפֵל בְּדַעְתּוֹ, כְּמוֹ
 שֶׁאָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלֹמֹנוֹ: דַּעַם בַּעַל-דָּבָר'ס בְּנָה אִיז נִישֵׁט אַזוֹי וּוייט דִּי
 עֲבָרָה וּוי נֶאָף דִּי עֲבָרָה — אַראַפּ וּואַרְפֵן דַּעַם מַעֲנֻשֵׁי, וְרַבְנוּ ז"ל
 הִזְהִירָנוּ עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, לְבָלֵי לֵפֶל, חַס וְשְׁלוֹם, חַס וְשְׁלוֹם, אֲפֹלוּ
 אִם עָבַר מֵה שְׁעָבֵר, אָף יִחָזֵק עֲצָמוֹ עַל-כֵּל-פְּנִים מַעֲכָשׁוּ, וַיִּסְפָּר
 לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ הַכֹּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאָף שֶׁהַבַּעַל-דָּבָר מִתְגַּבֵּר מְאֹד
 בַּמַּחֲשָׁבוֹת רַעוֹת, בְּמַעֲשֵׂים מְגִנִּים וּבַהֲרַהוּרִים רָעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
 עַל-כֵּל-פְּנִים יַעֲשֶׂה מַחְאָה שְׁאִינוּ רוֹצֶה בְּזֶה בְּשׁוֹם אִפְּן, "כִּי מַצְדִּי
 אֲנִי רוֹצֶה רַק לְשׁוֹב אֶלְיָךְ, וְלֵהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר כְּרָצוֹנְךָ וְכָרְצוֹן הַצַּדִּיקִים
 הָאֲמִתִּיִּים", וְכֵן זֶה צְרִיכִים לַצַּעֵק בְּהַתְּבוּדוֹת, עַל-כֵּל-פְּנִים לְמַחֹת
 לְגַדּוֹ הַבַּעַל-דָּבָר, כַּמּוּבָא בְּאֵרִיכוֹת בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, הַלְכוֹת מַחְאָה,
 עַל מֵה שֶׁכְּתוּבֵה הַפּוֹסְקִים, שֶׁבַּמְקוֹם שֵׁישׁ מַחְאָה אֵין חֲזָקָה, עֵינֵן שָׁם,
 כֵּן צְרִיף כָּל אָדָם לָקִים כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו הַבַּעַל-דָּבָר, הֵן בְּבִטּוּל תוֹרָה
 וְהֵן מִי שֶׁמִּסְכָּב בַּחֲשָׁף, בְּמִדּוֹת וּבַחֲטָאוֹת רַעוֹת, אֵין שׁוֹם עֲצָה כִּי
 אִם לִיחַד מְקוֹם מִיחַד שְׁאִין שָׁם בְּגַי-אָדָם, וְלַצַּעֵק וְלִזְעַק בְּקוֹלוֹת
 וּבַצַּעֲקוֹת, בְּאַנְחוֹת וּבְשֹׁנְעוֹת, בַּתְּחִינּוֹת וּבַתְּפִלוֹת, בּוֹדוּיִים וּבַפִּיּוּסִים,
 בְּשִׁירוֹת וּבַחֲשֻׁבּוֹת אֶלְיוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד יִשְׁקִיף מִמְרוֹם וַיִּרְחַם, וְרַק
 זֶה עֶקֶר הַעֲצָה לְכָל אָדָם מִכָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו — לְכַרַח תָּמִיד
 אֶלְיוֹ יִתְבָּרַךְ יֵהִי אִיף שִׁיְהִיָּה, כִּי מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמֵּלֵא כָּל
 עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בַּלְעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ, דּוּמָם,
 צוּמָח, חֵי, מִדְּבַר, הַכֹּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ
 שְׁמוֹ, וְהַעֲקֵר לְהַשׁוֹת אֶת הָאֵזֶן הַיֵּטֵב, לְשִׁמְעַ בְּקוֹל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת,
 הַמַּעוֹרָרוֹ לַעֲבֹדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמַחֲזָקוֹ לְהֵאֱמִין בַּצַּדִּיק הָאֲמֵת, שֶׁכָּל
 מֵה שֶׁאֹמֵר סוֹכֵב וְהוֹלֵךְ גַּם עֲלֵיךְ, שְׁגַם לָךְ יֵשׁ עֲדוֹן תִּקְוָה טוֹבָה
 לְצִאת מֵהַמְּקוֹם שֶׁנִּלְכַּדְתָּ שָׁם, וְלֵהֲכַנֵּס בְּפָנִים הַקְּדוֹשִׁים, וְאֵין שׁוֹם
 עֲנָוָה לְחֻשָׁב כִּי אֲנִי גְרוֹעַ כֵּל-כֶּף, שֶׁדְּבָרֵי הַצַּדִּיק אֵינָם סוֹכְבִים עָלָי,
 כִּי זוֹ עֲנָוָה פְּסוּלָה הַנוֹכְעַת מְגַדְּלָה וְגֹאֲוָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כַּמּוּבָא
 מִזֶּה הַרְבֵּה בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, כִּי הַעֲקֵר לְשִׁמְעַ בְּקוֹל הַצַּדִּיק, וְכֵן אֲשֶׁר

(ב) אֵין בְּנֹת הַבַּעַל-דָּבָר כֵּל-כֶּף עַל הַעֲבָרָה בַּצַּמָּה, כִּי אִם זֶה שִׁיפֵל הָאָדָם בְּדַעְתּוֹ לְאַחֲרֵיהֶ.

יאמר לך כהוא זה תעשה, כמו שפרש רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכג) על הפסוק: "עם נבל ולא חכם" (דברים לב, ו) ותרגומו "עמא דקבילו אורייתא ולא כפימו"^ג, כי סלקו את חכמתם ודעתם, וכל מה שאמר משה רבנו קבלו, כי השליכו כל חכמתם ודעתם המדמה, והבין; וכמוכא בספרים: "והיה עקב תשמעון" (שם ז, יב) — אם תהיה ב"עקב" הינו צננה, אז "תשמעון" את קול הצדיק.

חזק ואמץ מאד מאד להיות בשמחה, ותתן הרבה צדקה בכל יום, ועל-ידי זה תשליף ממך את כח המדמה, כמוכא (בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כה) עין שם, כי הבעל-דבר מסוכב מאד את האדם במחשבות ובדמיונות שקורין פאנטזיות, כי יש אנשים שהולכים ימים ושנים בחלומות ובדמיונות, שקורין פאנטזיות שטיות והבלים, שיקנו בתים וצירות ומדינות וכו' וכו' שטיות והכלי הבלים, ומבלים ימים ושנים באלו החלומות, ואינם שמים בדעתם כי כל יום שעובר הוא הפסד, שלא יחזר אליהם לעולם ועד, לעד ולנצח נצחים, ואם תפסו את זה היום בהרהורי תשובה ובמעשים טובים, תורה, תפלה והתבודדות, אז אשרי להם ואשרי חלקם, ואם, חס ושלום, בלו בשטיות ובהבלים, בלשון-הרע, בכילות ובליצנות וכו' או להם, וכמוכא בזהר הקדוש (ויקרא צב.), כי כל יום בזה העולם יש בנגדו יום למעלה, וכמו שמתנהגים בזה היום למטה בן נחלק בינם שלמעלה, וזכר זאת מאד.

והעקר מה שעוקר את האדם מהכל הוא הדבור, שמדבר דברים בטלים, ומכל שכן בשמדבר דברים אסורים, ורחמנא לצלן — גבול פה, לשון-הרע, רכילות, ליצנות וקללות וכו', כי להפך גם העקר שמקשר את האדם אל השם יתברך הוא הדבור, כשמדבר דבורי אמונה, דבורי תפלה, תורה והשגחה פרטית שזה העקר, וגם זה הוא בכלל מלכות דקדושה ומלכות דסטרא אחרא^ד, (כי מוכא בתקונים [דף יז.] מלכות הוא הפה), ואם מקדש את הדבור בדבורי אמונה

ג) עם שקבל את התורה ולא התחכם.

ד) צד השני — הפסוק הקדושה.

והשָׁנָה פְּרִטִית וְתוֹרָה וְתַפְלָה, אִז מְמַלִּיךְ עַל עֲצָמוֹ אֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְפֹּךְ — בְּשִׁמְטָמָא אֵת הַדְּבוּר בְּדַבְּרוּי פּוֹלִיטִיקָה וְשִׁטִּית וְהַבְּלִים מִהַשְׁבַּע, זֶה מְלֻכּוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, שְׁמַמְלִיךְ עַל עֲצָמוֹ סִטְרָא אַחְרָא מֵאַחַר שְׁמַדְבַּר שֶׁהִכֵּל בְּטַבַּע.

וְהַעֲקָר צְרִיף לִידַע, כִּי גַם הַטַּבַּע הוּא הַשָּׁנָה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְשַׁגִּיחַ וּמְנַהֵיג בָּךְ אֵת הָעוֹלָם כְּמוֹ שְׂרׁוֹאִים, וְאַף שְׁנִתְעוֹרְרוֹת קִשְׁיֹת בְּגוֹן הַבְּחִירָה הַיְדִיעָה (הַמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א, "עֲמִיקָא סְמִיר" ע"ן ש"ס), אִף צְרִיכִים לְסַלֵּק אֵת הַשֶּׁכֶל לְגַמְרִי, וְלִבְחֹר רַק בְּטוֹב — בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְאָמִין שֶׁהִכֵּל בְּהַשָּׁנָה פְּרִטִית, וְאַף אִם יִפֹּל פַּעַם, חַס וְשָׁלוֹם, וְיִכָּשֵׁל בְּאִיזָה חֲטָא, אַל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, וְיִדִּין עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת לְבַל יֵאבֹד לְנֶצַח, כִּי הִכֵּל נִסְתַּבֵּב מִלְּמַעְלָה, וְהַעֲקָר רַק תְּשׁוּבָה — לְשׁוּב הַלֵּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא כְּמוֹ שְׁאָמַר הַנְּבִיא (הוֹשַׁע יד, א): "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'", לְפָרֵשׁ שִׁיחֲתוּ לַהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְתוֹדוֹת: "חֲטָאתִי, עֲוִיתִי, פָּשַׁעִי לִפְנֵיךְ, וְכִזַּאת וְכִזַּאת עָשִׂיתִי, אָנָּה מָחַל לִי וְכַפַּר לִי וְסָלַח לִי עַל חֲטָאֵי וְעַל עֲוֹנוֹתֵי הַרְבִּים", וְיִרְחִיב הַדְּבוּר בְּטַעֲנוֹת, בְּצַעֲקוֹת וּבִבְקָשׁוֹת, וְיִקְבַּל עַל עֲצָמוֹ עַל-כָּל-פְּנִים מַעֲכָשׁוֹ, שְׁלֵבֵל לְלֵךְ בְּדָרֶךְ הַנְּבִזִית הַזֹּאת שֶׁהֲרֹג עַד עַכְשָׁיו, וְהַעֲבֹר אִין, וְיִתְהַפֵּךְ הַדִּין בְּעֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי הִכֵּל לְמַעְלָה וְהִכֵּן, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ בְּזֶה, כִּי הֵם סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת מִהִנְהַגַּת הָעוֹלָם שְׁמַנְהִיג הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֵת הָעוֹלָם וְנִקְבַּל בְּעֵינָיו הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה וְדו"ק.

אִף עַקֵּר הַשְּׂמִחָה — שֵׁשׁ לְנוּ רַבֵּי בְּזֶה, כְּמוֹ שְׁאָמַר פַּעַם רַבְּנּוֹ ו'ל: אִיךְ בֵּין אֵייוֹ מִקְנָא פֶּאֶר אִזָּא רַבִּינ'ן, כְּמוּבָא (בְּשִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן קע"ז), גַּם אָמַר לִילָה אַחַד קָדָם הַסְּתַלְקוֹתוֹ לְעִילָא לְעִילָא: וְאִסּוּ הָאִט אִיהֵר צוֹ וְאָרְגָן אִז אִיךְ גִּי פֶּאֶר אֵייוֹ, וְזֶה סוֹכֵב גַּם עָלֶיךָ, כִּי רַבְּנּוֹ ו'ל אָמַר, שְׁעַל כָּל אַחַד וְאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֵב אִיךְ מֵינַע אִוִּיגְן אוֹיְסְגַעֲקוֹקִט', כְּמוּבָא בְּתַי"י-מוֹהַר"ן (סִימָן שכ"ב); אֲשֶׁרִינוּ

(ח) אִנִּי מִקְנָא בְּכֶם שֵׁשׁ לְכֶם רַבֵּי בְּזֶה.
 (ו) כִּי יֵשׁ לְכֶם לְדָאָן בְּשִׁאֲנֵי הוֹלֵךְ לְפָנֶיכֶם.
 (ז) הַתְּבוּנָתִי בְּעֵינֵי.

וְאֲשֵׁרֵי חִלְקֵנוּ, שְׁזָכִינוּ לִידַע מִרְבֵּנוּ ו"ל, טוב להודות לַהֲשֵׁם יתְבַרַּךְ
עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֹם הַזֶּה.

וְהַעֲקָר — תְּהִיָּה תְּמִיד בְּשִׂמְחָה — מְשׁוּנָה פְּרִיילֵעֲדָי, כְּמוֹ
שְׂאֵמֶר מוֹהֲרֵנִי ת"ו ל' לְאַחַד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: אִם הֵייתָ תְּמִיד בְּשִׂמְחָה,
לֹא הֵייתָ רוֹאֵה פְּנֵי גִיְהוֹנוֹם, וְדַע וְהֵאֱמַן שֶׁכָּל הַדְּבָרִים שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל
מְכַנְּנִים גַּם עֲלֶיךָ וְגַם עַל הַיּוֹתֵר גְּרוּעִים מִמֶּךָ בְּאַלְפֵי אֲלָפִים וְרַבְּבוֹת
מְדַרְגּוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רַבֵּנוּ ו"ל: אֲצִלִּי מִקְרָבִים אֲנָשִׁים וְוֹאֵס דְּעַר
שְׂאוּל תַּחֲתִית אִיזוּ נִישְׁט גְּעֻנּוּג פֶּאָר וַיִּי, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן בֵּין אִיךָ וַיִּי
מַעֲלָה ט' (עַזְרָא בְּחַיִּי-מוֹהֲרֵנוּ, סִימָן ש"י).

אֲשֵׁרֵינוּ וְאֲשֵׁרֵי חִלְקֵנוּ וְמָה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שְׁשֵׁם חִלְקֵנוּ בְּחַיִּים,
וְתִשְׁקֹד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל וְאִזּוּ טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

וְיִדְרָךְ...

רסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרַּךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, "זֹאת חֲנֻכָּה" ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נַפְשִׁי, שְׂאֵר בְּשֵׁרֵי,
הַאֲבָרָה הַיָּקָר, הַמְּשַׁתְּוֵקֵק לְהַתְקַרֵּב לַהֲשֵׁם יתְבַרַּךְ עַל-פִּי דַעַת הָאֲמֵת
שְׁקֵפֵלְנוּ מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ וְגַן עֲלֵינוּ ... שְׂיַחֲיָה נַצַּח.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֻזַּק וְאֵמֶץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל פְּעַם, וְאַל תִּירָא וְאֵל
תַּחַת כִּי הַשֵּׁם יתְבַרַּךְ עִמָּךְ, אֲתָךְ וְאֲצִלְךָ, כִּי מֵלֹא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ,
מִמֵּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכְבֵי כָּל עֲלָמִין, וְלִית אֲתֵר דְּפִנּוּי מִגִּיְהָ, וְדוּמָם,

(ח) שְׂמַח בְּמִיָּסֶד.

(ט) שְׂהַשְׂאוּל תַּחֲתִית אִיזוּ מְסַפִּיק לְהֵם, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אִנִּי מַעֲלָה אוֹתָם.

(א) אִין מְקוֹם פְּנִי מִסְנוּ יתְבַרַּךְ.

צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות השם יתברך, ותדע שבכל תנועה ותנועה שם אלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, ובפֶּרֶט עֲכָשׁוּ שְׁאֵתָה עוֹד בְּשָׁנָה הַרְאֵנוּךְ אַחֵר הַחֲתָנָה, אֵתָה יְכוֹל לְהַתְעַלּוֹת מְאֹד אִם תִּשְׁקַד וְתִתְמַד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל הַמְּחִיִּים אֶת הַנֶּפֶשׁ, וּמְלֵאִים יְצוֹת וְהַדְרָכוֹת וְהַנְּהִיגוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי שְׂרָשׁוּ בְּיָדוֹעַ, וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה מִ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"וֹ", וְתֹאמַר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" הַשְּׂיִכָּת אֶל הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וְאָז תִּרְגִּישׁ חַיִּים אֲמִתִּיִּים, וְכִךְ תִּתְנַהֵג כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וּכְשֶׁתִּסֵּים תִּתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְתִפְרָשׁ לְעֶצְמְךָ אֶת הַתּוֹרוֹת כְּפִי מְדַרְבָּתְךָ, וְתִחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים, וְאֵת הַדְּבָר הַקָּשֶׁה לְךָ תּוּכַל לְשַׁאֵל מִמֶּנִּי, וְאֶכְתֵּב לְךָ, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, תְּשׁוּבָה.

וּמַעֲלַת לְמוֹד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל יְדוּעָה מְעַט מְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ, שֶׁהִשְׁתַּוְּקַק מְאֹד שֶׁנִּשְׁקַד בְּסִפְרָיו, עַד שֶׁיְהִיוּ שְׂגוּרִים בְּפִינוּ בְּעַל-פֶּה, עוֹד אָמַר, שֶׁיְכוֹלִין לְהַעֲשׂוֹת בְּעַל מַח גְּדוֹל עַל-יְדֵי סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְגַם בְּעַל תְּשׁוּבָה גְּדוֹל, כִּי הִסְפֵּר יְעוּרָרוּ, עַד שֶׁיִּפְתְּחוּ קִשְׁיוֹת גִּידָיו (עֵינֵי כָּל זֶה בְּחַיֵּי-מוֹהַר"וֹ. סִימָנִים שְׁמוֹ, שְׁמוֹ, שְׁמֹ); אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקָנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לִידַע מְרַבֵּי אֱמֶת בְּזֶה, אֹר הַמְּאִיר לָנוּ בְּחִשְׁכוֹתֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

וְתִקְבַּע לְעֶצְמְךָ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּלְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁעוֹר אֶחָד בְּשִׁלְחַן עֲרוּף, וְתִתְחִיל מִתְחִלַת הָאָרֶח חַיִּים דִּיקָא, וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם מְעַט אוֹ הַרְבֵּה, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִים בְּמִשְׁךָ יָמִים וְשָׁנִים כֹּל אַרְבַּעַת חֻלְקֵי הַ"שִּׁלְחָן עֲרוּף", אֲזַ תִּתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ עַל זֶה יוֹתֵר מִכָּל הַלְמוּדִים, וְשֵׁם לָנוּ לְחֹק קְבוּעַ, לְכָל יְחִסֵּר לָנוּ יוֹם מְבִלֵי שִׁלְחָן עֲרוּף, וְרַצוּנוּ הִיָּה לְלַמֵּד כְּסֵדֵר דִּיקָא (כְּמוֹכָא בְּשִׁחוּת-הַר"וֹ, סִימָן עו) וְשְׁעוֹר שְׁנֵי בְּגִמְרָא, תּוֹסְפוֹת וּמְפָרְשִׁים, וְגַם בְּזֶה תִּתְחִיל מִמְּסַכַּת בְּרִכּוֹת דִּיקָא, וּכְשֶׁתִּסֵּים תִּתְחִיל מְסַכַּת שְׁבֵת, וְכֵן מְסַכַּת אַחֵר מְסַכַּת, עַד שֶׁתִּזְכֶּה בְּמִשְׁךָ יָמִים וְשָׁנִים לְסִים כֹּל הַשָּׁס, וְתִתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְעֵינֵינוּ וְעֵצָה זֹאת הִיא נִשְׁבָּחָה מְאֹד מְאֹד, אִם תִּסְתַּבֵּל בְּעֵינֵינוּ אֱמֶת, כִּי תִרְאֶה אֲשֶׁר רַב בְּגֵי הַנְּעוּרִים אַחֲרֵי חֲתָנָתָם מְבַלְבְּלִים מְאֹד בְּעֵינֵינוּ.

הלמוד, כי מתחילים מסכת זו והלכה זו בשלחן ערוך, ואחר כמה שבועות מדלג למסכת אחרת והלכה אחרת, עד שנתבלבל לגמרי ונעשה בטלן, ואינו לומד כלל, אף אם יש לו סדר — ללמד בסדר בשלחן ערוך סימן אחר סימן וכן בגמרא דף אחר דף, אז בנדאי במשך ימים וימים יגיע למעלות נשגבות בלמוד התורה הקדושה, ואם תצית לי בזה, תהיה לי אסיר תודה לזה כל ימך.

ובקאמת הם דברי רבנו ז"ל ומהרנ"ת ז"ל, וצ"ע בעלים לתרופה מקתב ר', מה שכתב מהרנ"ת ז"ל לבנו ר' יצחק ז"ל, תכף אחרי חתנתו, וזו לשונו: גם אהובי, בני, לא טוב בעיני אשר כתבת לי, שכתבת לך שני שעורים בלמוד פוסקים בארץ חיים הלכות שבת, וכיורה דעה הלכות מליחה, הלא היה לך להבין כי לא חפצתי בדרך פזר דעות בענינים רחוקים כאלו, וכי מה ענין מליחה להלכות שבת, הלא ידעת כי רצוני בסדר הלמוד הוא ללמד בסדר דיקא, דהינו שתגמר כל הארץ חיים, ואחר כך תתחיל יורה דעה, וכן אכן העזר וחשן משפט בסדר דיקא, לא כמו שנוהגין בני הנעורים לחטף בכל זמן הלכתא מיחדת, לפעמים הלכות ב'שור וקלבי', ולפעמים הלכות 'טוען ונטוען', ופתאם מדלגין להלכות 'נדה' וכיוצא בזה, ונשארים קרחים מכאן וקרחים מכאן, וזה וזה לא עלה בנדם, ומאומה לא ישאו בעמלם, כי כאשר יגדלו לא ידעו שום דין והלכה אפלו במקום אחד, עין שם; ותזכר מה שאמר רבנו ז"ל: אביסל איז אויף גוט, שתלמד בכל יום קצת, ואם תוכל הרבה מה טוב מה נעים, על-כל-פנים לבל יחסר לך יום מבלי השעורים האלו, כי רבנו ז"ל כתב לחתנו ר' יאסקע ז"ל, וזו לשונו: "בבקשתי מאהובי, חתני, שתלמד בכל יום שעור גמרא ופוסק, שלא תעשה, חס ושלום, מהעקר טפל, רק את האלקים ירא וכו' כי זה כל האדם"; ומוקא בפספרי הקדושים (ספר החיים לאחיי הפה"ל), כי גמרא אותיות ארבעת המלאכים המשמרים את האדם, שהם: ג'בריא, מ'כאל, ר'פאל, א'וריאל, הינו אם לומד גמרא ממשיך על עצמו ארבעת

הַמְלֵאכִים הָאֵלֹהִים, וְשׁוֹמְרִים אוֹתוֹ מִכָּל רַע, וְעַיִן (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַרָּן, חֶלֶק א'. סימן ג), מַעֲלֵת לַמּוֹד גְּמָרָא בְּלִילָה, שְׁמַעְלָה אֶת הַמְּלָכוֹת, הַיְנו אֶת נִשְׁמָתוֹ, עַד שֶׁרָשָׁה הָעֲלִיּוֹן וְכוּ', עַיִן שָׁם, וּמוֹכָא (שָׁם, חֶלֶק א', סימן יד): תַּלְמוּד בְּגִימְטְרִיָּה אוֹתִיּוֹת הַקְּלֵפָה שְׁשֻׁמָּה לִילִיָּת, הַיְנו שֵׁשׁ בַּח בְּלַמּוּד גְּמָרָא לְהַכְנִיעַ אֶת הַקְּלֵפָה הַזֶּה הַמְּטַמְּאֵת אֶת הָאָדָם, חֹס וְשָׁלוֹם, בַּפְּגָם הַבְּרִית כִּידוּעַ, וּבַתְּקוּנַיִזְהָר (תַּקּוּן ל) אֵיחָא מֵאֲרִי מִקְרָא אֵינוֹן פְּתִילָה, וּמֵאֲרִי מִשְׁנָה שְׁמֵן זֵית, וּמֵאֲרִי תַלְמוּד גַּר, וּפְרָשׁ שָׁם הֵרֵב מִבְּכָל ה"בֵּן אִישׁ חַי" בַּחֲבוּרוֹ "בְּנֵיהוּ" עַל הַתְּקוּנִים, יְדוּעַ שְׁתַּלְמוּד בְּכָלִי בְּלוּל מִמִּקְרָא וּמִשְׁנָה, וְכַמוֹ שְׁאֲמַרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (סְנֵהדְרִין כד): לְבָן שֶׁלִּשְׁתָּם גַּר, פְּתִילָה, שְׁמֵן, רְאִשֵׁי תְבוֹת זָפֶשׁ, כִּי הֵם מִזוֹן הַנֶּפֶשׁ וְתַקּוּן הַנֶּפֶשׁ וְדו"ק.

גַּם תֵּאמַר בְּכָל יוֹם הַעֲשֵׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים שְׁגֵלָה רַבְנוּ ז"ל, וְאָמַר שֶׁהֵם תַּקּוּן הַכְּלָלִי (עַיִן בְּלִקוּטֵי-מוֹהַרָּן, חֶלֶק א', סימנים כט, רה, וּבְחֶלֶק ב', סימן צב), כִּי הַמְּזוּמָרִים הָאֵלֹהִים מִבְּטָלִים אֶת הַקְּלֵפָה הַנִּזְ"ל אֲשֶׁר מְסַפֵּר שְׁמָה ת"פ, וְעַם חֲמֵשׁ אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁמָה בְּגִימְטְרִיָּה 'תְהִלִּים', וְתַלְף בְּכָל יוֹם לַמְּקֵנָה, שְׁמַאֲד הַזֵּה יִרְנוּ רַבְנוּ ז"ל עַל זֶה כִּידוּעַ, וְאָמַר: "דָּאס עֲרֻשְׁטַע אִיז מִקְנָה"^ג.

וְעַתָּה אֲגִלָּה לְךָ טוֹד נִפְלָא, בְּעֲזֶרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מִמַּעֲלַת מִקְנָה, שְׁמִבְטָלֵת אֶת הַקְּלֵפָה הַנִּזְ"ל, כִּי יְדוּעַ שְׁשַׁעוֹר מִקְנָה הוּא תַתְק"ס לִוְגִין מִים (עַיִן הֵיטֵב בַּמִּשְׁנָה, מִסְּבַת מִקְנֹאוֹת ה', יא), וְכֵן הַקְּלֵפָה שְׁשֻׁמָּה לִילִיָּת הַמְּחַטִּיאָה אֶת הָאָדָם בַּפְּגָם הַבְּרִית גִּימְטְרִיָּה ת"פ, וְשִׁתִּי פְעָמִים ת"פ גִּימְטְרִיָּה תַתְק"ס — שַׁעוֹר מִקְנָה, (וּבִשְׁבִיל זֶה עַל-פִּי הָאָרִיז"ל צָרִיךְ שְׁתִּי טְבִילוֹת, פְּעַם לְהַפְּשִׁיט הַשְּׂמָאָה הַזֵּה זְמָנָה, וּפְעַם שִׁנְיָה לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו הַקְּדוּשָׁה כִּידוּעַ), וְצָרִיךְ שְׁתִּי טְבִילוֹת לְבִטּוֹל שְׁתִּי פְעָמִים הַקְּלֵפָה ת"פ, כִּי הַחֲטָא הַזֶּה הוּא מִבְּיַת וּמִבְּחוּץ, וְהֵבֵן כִּי נִפְלָא הוּא, בְּעֲזֶרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, גַּם שְׁמַעְתִּי רְמֵז נְאֻם מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵינוּ, כִּי 'מִקְנָה' רְאִשֵׁי תְבוֹת: הַיּוֹם קָצַר וְהִמְלֵאכָה מִרְבָּה (אֲבוֹת ב', טו), כִּי עַל-יְדֵי טְבִילַת מִקְנָה זֹכִים לְחֻשָׁב וְלְהַסְתַּפֵּל עַל

(ג) (הַתַּקּוּן) הַרְאֵשׁוֹן הוּא מִקְנָה.

התכלית הנצחית — היום קצור והמלאכה מרובה, ונדברי פי חכם חזן, (ועין עוד מפעלי מקנה בספר "מקנה ישראל", לקוט נפלא מספרי רבנו ז"ל על מעלת טבילת מקנה).

ועקר הכל — חזק מאוד מאוד להיות בכל יום בשמחה, הפך הקלפה הנ"ל שנקראת על שם לילה, כי זה עקר הפעל-דבר — להשליך את האדם בעצבות ובמרה שחורה שהיא עברה גדולה, כמו שאמר רבנו ז"ל בפרוש (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מה), כי עצבות היא סטרא אחרא, והשם יתברך שונא אותה, עין שם, ותהלה לאל, יש ויש לה במה לחזק עצמו בכל יום עם הנקודות טובות שיש בך בין כלל ישראל: ציצית ותפלין, תורה ותפלה, שבת ומזוזה וכו' וכו', ועל-ידי שתמצא בעצמך נקודות טובות, על-ידי-זה יפתח לך לעסק בתפלה ותחנונות ובקשות, כמו שפרש רבנו ז"ל (שם, חלק א', סימן רפב): "אומרה לאלקי בעודי" — דיקא כשאני מחפש בעצמי נקודות טובות וכן את עצמי לכף זכות על-ידי-זה "אומרה לאלקי" — אזכה להתפלל להשם יתברך, כי עקר עצה בזה העולם להנצל ממה שאצריכים להנצל הוא רק תפלה ובקשה והתבודדות, שתיחד לעצמו מקום מיוחד שאין שם אדם, ותפרש את כל אשר עם לבך אליו יתברך, וכל מה שעובר עליך תדבר ותשיח לפניו יתברך באשר ידבר איש עם רעהו, ולמען השם, לטובתך הנצחית תהיה עקשן גדול בעבודת ההתבודדות, אף שתראה ידמה לך שעוברים ימים ושנים ואין שומעים לך, חזק מאוד מאוד, כי תפלה היא מהדברים שאצריכים חזיק, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות לד.), ורבנו ז"ל אמר, שמקטן ועד גדול אי אפשר להיות איש כשר, כי אם על-ידי תפלה והתבודדות (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ק), ואמר, שאפלו כשאין יכולין לדבר לפני השם יתברך רק דבור אחד גם טוב מאוד מאוד, ויהיה חזק לדבר על-כל-פנים אותו הדבור, עד שירחם עליו השם יתברך ויפתח לו פיו ויוכל לפרש שיחתו.

ותמן צדקה בכל יום, ועל-ידי-זה יפתחו לך כל שערי הקדושה, כמוכא באצריכות (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ד), שעל-ידי צדקה

גתרחב הפתח של הקדשה בכל פעם, עין שם, כי על-ידי שעושים חסד עם אדם, על-ידי-זה נשפע עליו חסד ורחמים מלמעלה, כי באחזקרותא דלתתא אתער דלעילא^ד, ועקר החסד שנשפע על האדם הוא דעת, כי אם יש לו דעת, יש לו הכל, כמו שאמרו חכמינו ז"ל: "דעת קנית מה חסרת" (גדלים מא), וכשיש לו דעת האמת, לידיע ולהאמין כי השם יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ושומע תפלתו, אזי הוא מחזק עצמו מאד בתפלה (כמוכא שם, חלק א', סימן סב), כי מה שהאדם אינו מחזק עצמו ביותר בתפלה, הוא מתמת כפירות ופגם אמונה שנקנס בו, כי אם היה מאמין כי השם יתברך עומד על ידו ושומע כל דבור, היה מחזק עצמו ביותר, עין שם; וזהו אש"ל: אכילה, שתייה, לינה, שהוא צדקה וחסד כנ"ל, ואותיות אש"ל: אשפף ליפניו שיחי (תהלים קמב, א), כי על-ידי צדקה וחסד שתצוה, תשפע עליך התעוררות לדבר להשם יתברך ונהב.

חזק ואמץ מאד מאד, אל תירא ואל תחת! ותראה לכתב לי, והשם יתברך יעזרנו להיות כרצונו וכרצון צדיקיו האמתיים.

הדורש שלומך...

ער.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר ויגש החשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, ותיק וחסיד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, הבחור היקר מאנשי שלומנו, בקי בספרי רבנו ז"ל ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, כאשר קבלנו מהנחל הנובע מקור חכמה, ואל תירא ואל תחת משום דבר

ד) על-ידי התעוררות למשה נעשית התעוררות למעלה.

פי ה' עמך, אמת ואצלך, פי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו ותברך.

אשריך ואשרי חלקך, שזכית להתקרב אל רבנו ז"ל, והעקר תראה להתמיד מאד בספרי רבנו ז"ל המלאים עצות, הדרכות והנהגות ושרות לכל אחד, מן האזוב אשר בקיר עד הארו אשר בלבנון, אף תזכר היטב היטב האמת — "זרח בחשך אור לישרים" (תהלים קיב, ד), פי אור הצדיק האמת זורח מאד מאד, אף בתקף החשך (עין באריכות בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קלג), אף ורק לישרים, בחינת "וילישרי לב שמחה" (תהלים צו, יא), שאינו בא עם עקמיות לבו וכד' (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ה), והבן.

יכבר דברתי עמך הרבה הרבה פנים אל פנים מדברי רבנו ז"ל, והיה ראוי לך להבין ולהשכיל את האמת, אף כבר דברנו בינינו, פי קשה לי מאד לדבר בפרט כמה שעות מפני כמה טעמים, ולכן אראה לכתב לך בלי גדר בכל פעם, ואת הדבר הקשה לך תוכל לשאל ממני ואשיב לך, בעזרת השם ותברך, ודע שעקר היסוד בעבודת השם ותברך הוא שמירת הדבור, פי הדבור נקרא מלכות, כמו שמוכא בתקונים (בהקדמה "פתח אליהו" ז'): "מלכות פה", וכשמדברים דבורים קדושים, אזי מקדש את פיו, וזוהי מלכות דקדשה, וחס ושלום, כשמטמא את פיו בלשון הרע, ברכילות ובליצנות, זוהי מלכות דיסטרא אחרא (עין בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א), ועין בפרט בתורה "מרכבות פרעה" (שם, סימן לח): על-ידי פגם הדבור נעשה רוח סערה במחו ובדעתו, עין שם, ועין בספר לקוטי אמרים (פרק ח), וזו לשונו: על דברים בטלים בהתר בגון עם הארץ שאינו יכול ללמד, צריך לטהר נפשו מטמאה זו על-ידי גלגולה בכף הקלע, אבל לדבורים אסורים כמו ליצנות ולשון הרע וכיוצא בזה, שהן משלש קלפות השמאות לגמרי, אין כף הקלע לבדו מועיל לטהר ולהעביר טמאתו מהנפש, רק צריכה לירד לגיהנם, וכן מי שאפשר לו לעסק בתורה ועוסק בדברים בטלים, אין כף הקלע לבדו מועיל לנפשו למרקה

אֲשֶׁר רְעָא בְּנַחַל קִמְג

וּלְזַכָּה רַק עֲנָשִׁים חֲמוּרִים שְׁמַעְנִישִׁים עַל בְּטוּל תּוֹרָה בְּפִרְטוּת וְכוּ', עִין שָׁם.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, לְטוֹכְתָךְ הַנְּצַחִית תִּרְגִּיל עֲצֻמָּךְ בְּעִבּוּדַת הַתַּפְּלָה וְהַתְּבוּדוּת, וְתִיַחַד לְעֲצֻמָּךְ מְקוּם שָׁאִין שָׁם בְּגִי-אָדָם, וְתִשְׁפֹּךְ נַפְשְׁךָ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בַּתַּפְּלָה וּבַקְּשָׁה, וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ תִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, כֹּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְאִז תִּחְיֶה חַיִּים אֲמִתִּיִּם, וְתִרְגִּישׁ אֶת אור רַבְּנוּ ו"ל, כְּמוֹ שְׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל: מִי שְׂרוּצָה לְטַעַם טַעַם אור הַגְּנוּז שֶׁהוּא רַבְּנוּ ו"ל, יִרְבֶּה בְּהַתְּבוּדוּת, כִּי עַל-יָדֵי תַפְּלָה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְהַפְּל כְּמוֹ שֶׁהֲרַבֶּה רַבְּנוּ ו"ל לְדַבֵּר עִמָּנוּ מִזֶּה בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, וְתִהְיֶה בְּשִׂמְחָה תָּמִיד עַל שְׂזֻכִּית לִידַע מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, הַמְּאִיר לָנוּ בְּחִשְׁכוֹתֵנוּ, וְזָכַר מָה שְׁכָתוּב (אִיכָה ג, כז): "טוֹב לְגַבֵּר כִּי יִשָּׂא עַל בְּנוֹעֲרָיו", בְּפִרְט עֲקָשׁוֹ בִּימֵי בְּחִירוֹתָךְ, שָׁאִין עֲלֶיךָ עֲדוּן עַל פְּרָנְסָה, תִּתְמַד מְאֹד בְּהַתְּבוּדוּת, וְאִז תִּזְכֶּה לְהִיּוֹת חֹזֵק בְּזֶה כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְאִתָּא (בְּתָנָא דְּבֵי אֱלִיהוּ רַבָּה, פֶּרֶק טו): "...לְפִי שְׁכָל הַמְּרַבֶּה שִׂיחוֹת וְתַפְלוֹת הֵם מְלִיִּים אוֹתוֹ עַד שְׁמַגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ", וְהֵבִן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

רְעָא.

בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיְגַשׁ ה'חֲשֵׁכ־ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעְלַת הַבְּחוּר הַיָּקָר, שׁוֹתֶה בְּצֻמָּא מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכַּתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי, וְגַם הַמַּעוֹת שֶׁנִּתְּתָ בְּעִבּוּר הַדְּפֻסָּה, וּמְסַרְתִּי לְחִבְרָנוּ ... עֲשֵׂרָה סְפָרֵי "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" שֶׁבִקְשַׁתָּ לְהַפְּיֵצֵם בִּישִׁיבָה בֵּין הַבְּחוּרִים.

אשׁוּרִיךְ וְאֶשְׁרֵי חִלְקֶךָ שְׁזָכִיתָ לְהַתְּנוּעַ מִסַּפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל, הַמְּלֵאִים
 עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת, הַדְּרָכוֹת וְהַנְּהִיגוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי מִדְּרַגְתּוֹ,
 וּבִפְרָט אֶתָּה, שְׁזָכִיתָ לְהִיּוֹת מִמְּזוּבֵי הַרְבִּים, שְׁמַעְלַתְּם גְּדוּלָּה מְאֹד
 מְאֹד, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו'ל (יִמָּא פּוּ. תּוֹסַפְתָּא יִמָּא פְּרָק ה', מִסְכַּת
 שְׁמֻחוֹת, פְּרָק א'), וְהַעֲקָר — תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְהַתְּמִיד בְּסַפְרִים אֱלוֹ
 הַמְּלֵאִים מוֹסֵר וְהַתְּחַזְּקוֹת, אִיךְ לְהַתְּנַהֵג בְּזֶה הָעוֹלָם.

וּתְתַמִּיד מְאֹד בְּשַׁעֲוֵי הַיְשִׁיבָה: גְּמָרָא, תּוֹסְפוֹת וּמְפָרְשִׁים, וְגַם
 שַׁעוֹר בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּף בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירוּנוּ רַבְּנוּ ו'ל עַל זֶה מְאֹד,
 וְכֵן תִּתְפַּלֵּל שְׁלֹשׁ-הַתְּפִלוֹת: שַׁחֲרִית, מְנַחֵה, מַעֲרִיב, בְּכַוְנַת פְּרוּשׁ
 הַמְּלוֹת, וְרַבְּנוּ ו'ל אָמַר שֶׁהוּא חִבְרַת הַשּׁוֹב מִהַחֲסִידִים עִם הַשּׁוֹב
 מִהַמְּתַנַּגְדִּים, הֵינּוּ כִּי אֵצֶל הַמְּתַנַּגְדִּים הַעֲקָר תּוֹרָה, וְאֵצֶל הַחֲסִידִים
 הַעֲקָר הוּא הַתְּפִלָּה, וְאֵצֶל, אָמַר רַבְּנוּ ו'ל, צְרִיף לְהִיּוֹת שְׁנֵיהֶם —
 תּוֹרָה וְתְפִלָּה, כִּידוּעַ לְכָל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׂרַבְּנוּ ו'ל מְעוֹרֵר אוֹתָנוּ
 מְאֹד עַל עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, הֵן לְהַתְּפַלֵּל שְׁלֹשׁ-הַתְּפִלוֹת בְּכַוְנַת פְּרוּשׁ
 הַמְּלוֹת, וְהֵן לִזְמַר תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן עֲנִין הַהַתְּבוֹדָדוֹת,
 לְפָרֵשׁ שִׁיחַתוֹ לְפָנֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וַיִּבְקֶשׁ
 הַכֹּל מִהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ (כְּמוֹכָא בְּאַרְיִכוֹת בְּסִפְר "הַשְּׁתַּפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ", עֵין שֵׁם).

וּמַחְמַת טְרָדוֹתֵי — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

תְּרָאָה לְכַתֵּב לִי, וְתוֹכַל לְשֹׂאֵל מִמֶּנִּי כָּל סְפֻקוֹתֶיךָ בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ
 ו'ל, וְאֶכְתֹּב לְךָ, בְּעֲזָרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, דְּבָרִים טוֹבִים בְּאַרְיִכוֹת.

הַנְּ"ל...

אָפּוּר ערב בַּנְחַל קמה

ערב.

קעזרת השם יתברך. יום חמישי, רגש ה'תשכ"ט.

אף טוב וחסד ירדפו לידיד נפשי, ותיק וחסיד, שוטה בצמא ממי
הנחל נובע מקור חקמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר וינרח.

מכתבך היקר קבלתי לנכון, והנני בזה להשיבך.

אחי היקר! חזק מאד מאד בעבודת השם יתברך, כאשר קבלנו
מהנחל נובע מקור חקמה, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, כי
השם יתברך עמך, אתך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל
עלמין וסובב כל עלמין, ותתמיד מאד בעבודת התפלה, הן התפלות
הקבועות: שחרית, מנחה, מעריב וחצות, לכוּן על-כל-פנים פרוש
הפלות, והן לומר בכל יום תהלים, ואם תזכה לומר בכל יום ניוס
"יום שלם" של תהלים באפן שתסיים בכל שבוע כל התהלים, אז
טוב לך לנצח, כי מעלת אמירת תהלים, אי אפשר לשער בשכל
אנושי, שזמור וקוצר את החושים הסובכים את השושנה, הינו את
הנשמה.

ורבנו ז"ל גלה לנו נפלאות רבות על אמירת תהלים, ואמר
(עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עג): מי שרוצה לזכות לתשובה, יהיה
רגיל באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסגלת לתשובה (עין גם
לקוטי-הלכות, ראש חדש, הלכה ו).

והעקר לשפף שיחו ותפלתו להשם יתברך, כאשר ידבר איש
עם רעהו בלשון שפירגל בה, וזו נקראת "התבודדות", ורבנו ז"ל
אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פד): עקר התחברות ודבקות להשם
יתברך הוא על-ידי התפלה, כי התפלה היא השער שדרך שם נכנסים
להשם יתברך, עין שם באריכות.

אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידע מרבי אמת בזה, אור המאיר
בעצותיו הקדושות, והעקר — להטות און אליו ולכלי להטעות

עצמו, כי אם תטעה, לא תטעה אלא את עצמך, ועקר כלי זינו של האיש הישראלי הוא תפלה ובקשה (עין שם, חלק א', סימן ב).

הדורש שלומך באהבה רבה...

רעג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ניגוש ה'תשכ"ט.

שלום וברכה לאהובי היקר, השוּתָה ממי הנחל הנוכע מקור חקמה, זכותו וגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגנצח.

שמחתי מאד שקבלת את הספר הקדוש "לקוטי-מוהר"ן", אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מספר ואור נפלא כזה, המלא עצות, הדרכות, הנהגות ישרות והתחזקות עצומה לכל אחד לפי מדרגתו, ותמדי מאד בספר הזה, ואז טוב לך לגנצח, (ואם לא תבין יקשה לך דבר, תוכל לשאל ממני, ואכתב לך תשובה, בעזרת השם יתברך).

והעקר חזק ואמץ מאד בהתמדת הלמוד שזה העקר, כמו שאמר התנא (אבות ו, ט): "אין מלנין לו לאדם לא פסוף ולא זיהב ולא אכנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים טובים בלבד", ורבונו ז"ל אמר, שכח התורה גדול כל-כף, שאף שפגם האדם כמו שפגם אף-על-פי-כן על-ידי כח התורה יכול לצאת מכל החשף שגלכד בו, כי אף שהוא התורה תאיר לו תמיד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יא), ועל-ידי למוד התורה נותנים כח ליצר הטוב להתגבר על היצר הרע, כמו שאמרו חקמינו ז"ל (סנה נב:): אם פגע בך מגול זה משכהו לבית-המדרש, ועל-ידי למוד התורה נתקבלות כל התפלות והבקשות שמתפללים ומבקשים מהשם יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א), וכמו שמוכא (משלי כח, ט): "מסיר אָנוּ מִשְׁמוֹעַ תּוֹרָה גַם תִּפְלָתוֹ תוֹעֵבָה", ותהיה חזק מאד להמשיך עצמך תמיד אל השם

יתברך ברכונות ויבכסופין חזקים, כי העקר הוא הרצון, ותתפלל ככל יום שלש התפלות — שחרית, מנחה ומעריב בכונת פרוש המלות, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תראה לכתב לי, ואז אכתב לך, בעזרת השם יתברך, באריכות חרושים ודברים טובים הנובעים מהנחל נובע מקור חכמה.

רעד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נחיה, עשרה בטבת, יומא דהילולא של מורנו רבי נתן, זכותו יגן עלינו, ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, השותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ר' ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך קבלתי, אחי היקר, וכמה פעמים כבר רציתי לכתב לך, אף רבו עלי המניעות מבית ומבחוץ, ובאמת נתתי אל לבי להבין כי זה מצוה הבעל-דבר, כמו שאמר רבנו ז"ל, שכל דבר הנוגע לעסקיו הבעל-דבר מתפשט על זה לארכו ולרחבו למנע יהיה אף שיהיה, אף שיהיה אפלו דבר קטן, אף מאחר שהדבר קשור עם רבנו ז"ל, הבעל-דבר מתפשט למנע (מיי-מור"ן, סימן רנג), ובפרט דבר גדול כזה — לחבר עצמו עם חבר טוב, ולשייח עמו בדברי רבנו ז"ל, ועל-דין זה נתעורר ביחד לחדש מינו כקדם בעבודת השם יתברך, על זה מתפשט ביותר ויותר, כי ענין זה הוא עצם בגרונו, ונדוע בספרים הקדושים דברי צחות, כי כשמתחברים שני יודי"ן (הינו שני יהודים) נעשה צרוף השם, הינו צרוף הוי"ה אדני (הינו "מהו"ה וי" מאדני), וכל זה תכלית פונתנו בתורה ומצוות — ליחד ועיר אנפין עם בת זוגיה — תפארת ומלכות, כמוכא ככתבי האריז"ל וכוזה הקדוש — ליחדם פנים אל פנים, ואז הוא

בשול הסטרא אחרא והבעל-דבר, כי עקר אחיותם הוא באחוריים
כידוע, ולהרחיב הדבור בזה על-פי דברי רבנו ז"ל — טוב לטיל
בתורה "ויהי נא פיי-שנים" (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סו, (חסר)...

ותמצית הענין כלול ברוחא דלעילא ורוחא דלתתא, שזה
בחינת שני היודין שיש באות א' [אל"ף] יו"ד דלעילא ויו"ד
דלתתא, והאמצע אות ו', שהם השש אותיות שיש בין הי' של
הגו"ה והי' של אדני, כי כל צדיק ואיש ישראל יש לו רוחא דלעילא
שזו נשמתו ורוחא דלתתא (חסר).

ערה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה לאברך היקר ... גרו ואיר.

מכתבך עתה קבלתי, ושמתתי שתהלה לאל יש עוד תמימים
החפצים בחיים, להתקרב ולדבק עצמם בחי החיים השם יתברך,
אשר זה עקר החיות.

ומה שאמה מבקש לכתב לך התחזקות, הלא כל ספרי רבנו ז"ל
בינך הפך בהם והפך בהם דכלא בהם — עצות ודרכים, התחזקות
והנהגות ישרות לכל אחד ואחד, אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו
לידע מאור גנוז בזה, ותתמיד מאד בכל יום ב"לקוטי-מוהר"ן",
ועל כל תורה תאמר התפלה השיכת אליה, וכן תלמד בכל יום
בלקוטי-הלכות, ותזכה לחיים נצחיים, כי הם יחזקו ויחיו אותך
במקום שאמה שם.

יודע מאמר מוהרנ"ת ז"ל, כי על כל יום יום שאין אומרים
התפלות, עתידים לתן את הדין, והמשיך ר' אברהם ברי' נחמן ז"ל,

(א) רוח של למעלה ורוח של למטה.

כי זה סובב גם על ספריו הקדושים, כידוע מה שאמר רבנו ז"ל, כי קדם שבא הצדיק לעולם יכולים להתקרב בלי הצדיק, אף באשר נרד זה הצדיק לעולם, אי אפשר להיות איש בשר באמת כי אם על-ידי זה הצדיק, כי השם יתברך הקדים רפואה קדם המכה כידוע, שזהו כלל הירידות והנפילות שעוברות על כל החפץ באמת להתקרב אל השם יתברך, וכלי הצדיק יפל בנדאי, חס ושלום, כי העקר הוא התקרבות לצדיק האמת הגדול במעלה, שיכול להעלות כל הנפשות אליו יתברך, על-כן חוס וחמל עליך, ולכל יעבר לך יום מבלי שתלמד ספרי רבנו ז"ל, ואז טוב לך לנצח.

גם תזהר מאד בהתבודדות, שהזהיר רבנו ז"ל על זה מאד — ליחד מקום שאין שם בני-אדם, ותפרש כל שיתתך אליו יתברך באשר ידבר איש עם רעהו, וענין השיחה הזו עולה למעלה עליונה גדולה מאד, אשרי שיאחז בזה, וכן להתמיד בשלחן צרוף ולחדש חדושים אמתיים על-פי דעתו של רבנו ז"ל, באפן שתזכה להתקרב להשם יתברך על-ידי-זה, כי זה העקר — שהחדושים יביאו אותך לעבדה ולמעשה.

וזההר מאד מאד בעבודות פשוטות דיקא, כי כל הנהגות תלויה בזה, כמו שהזהירו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן קנה) לומר זמירות שבת-קדש ובמוצאי-שבת-קדש דיקא, והקפיד מאד על אלו שאמרו שאין מברח, ורבנו ז"ל בעצמו שר כל הזמירות כל ימיו, אף שהיה חולה מסבן (ענין שיחות-הר"ן, סימן רי).

וכן לומר תהלים בפשיטות, ולתן צדקה הרבה מאד בכל יום לעניים מהגנים, "ונחטין בצדקה פרק"^א (דניאל ה, כד), ועל הכל תהיה בשמחה, כי זכית לידע מרבי אמת בזה, אשר אמר לילה קדם הסתלקותו לעילא ולעילא: מה לכם לדאג, מאחר שאני הולך לפניהם, (וואס האט איהר צו זארגן אז איך גיי פאר אייך) (תני-מוהר"ן, סימן רכה).

(א) וחסאיד בצדקה תפדה.

אָשׁרֵינוּ וְאָשׁרֵי חֵלְקֵנוּ וּמָה נַעֲמִים גּוֹרְלֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם
 יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וַיִּזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וַיּוֹתֵר אֹרֹךְ שָׁל רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ ...

רעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, רֵאשׁוֹן דְּשׁוֹכְבֵי־הַיַּחֲשֵׁב־ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, שׁוֹמְהַ בְּצִמָּא מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ
 מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ אֵיךְ וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד שֶׁתְּהַלֵּה לְאֵל דְּבָרֵי עֲשׂוֹ
 רָשָׁם אֲצַלֶּךְ, וְחִזְקוּךָ, בְּן צָרִיף לְהִיּוֹת — לְחִזּוֹק עֲצֻמָּךְ תְּמִיד יִהְיֶה
 אִיךְ שִׁיְהִיָּה כָּל גְּמֵי חַיִּיד, בֵּין בְּטִיבוֹ וּבֵין בְּעֻקְוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, תְּמִיד
 תִּדַּע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוֹם
 מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַכָּל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְאֵנָּה מִפְּנֵיךְ אֲבָרַח, "אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אֲתָה וְאֲצִיעָה
 שְׂאוֹל הַנֶּזֶק" (תְּהִלִּים קֵלֵט, ח), וּבִפְרֹט עֲכָשׁוּ בִּימֵי הַשׁוֹכְבֵי־ס, שֶׁעַל־פִּי
 הָאָרִיז"ל מְסַגְּלִים מְאֹד לְתַקֵּן פְּגָמֵי הַבְּרִית, חֵס וְשְׁלוֹם, צְרִיכִים
 לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, שְׁקוֹרִין "דְּעַר הַאֲלֻטָּן זִיד" מִיט וְאוֹס מְעַן קַעֲזֵי,
 כִּי הַבְּעַל־דְּבָר אֹרֵב מְאֹד עַל כָּל הַבָּא לְהַכְּנִס אֶל הַקְּדוּשָׁה, כִּי בְּזֶה
 שֶׁנִּכְנָס הָאָדָם לְקְדוּשָׁה — עַל־יְדֵי־זֶה מִגְּרֵשׁ אֶת הַחִיצוֹנִים וְהַקְּלָפוֹת,
 כִּי "מַעַט מִהָאֹר דוֹחָה הַרְבֵּה מִהַחֲשֵׁךְ" (צַדִּיק לְדָרֵךְ יב), כִּי הַקְּדוּשָׁה
 וְהָאֹר הֵם הָאֲמוּנָה, שְׂמַאִיר לַעֲצָמוֹ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְלֵא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ, וּמִשְׁגִּיחַ בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטִית עַל כָּל דְּבָר, וְלִהְפֹּךְ — הַטְּמֵאָה
 וְהַחֲשֵׁךְ הֵם הַכְּפִירוֹת וְכוּ' כִּידוּעַ, וּבְזֶה שֶׁמִּגְּרֵשׁ אוֹתָם — עַל־יְדֵי־זֶה

(א) בֵּין כְּשֶׁטוֹב לוֹ בֵּין כְּשֶׁמַּעִיק לוֹ.

(ב) עַם מֵהַיְּכוּלִים.

מתגרים בו יותר, וענין ההתגרות הוא כמו שאמר רבנו ז"ל (עין לקוטי"מורה"ן, חלק א', סימן כה): הקלפות הם כח המדמה, שמכניס הפעל-דבר באדם שטיות והבלים, כח המדמה שנקרא פאנטזיה ומחשבות זרות, ועל-דין זה הולך לו כל היום, ואינו חושב על תכליתו, וכן בכל יום מדביק הפעל-דבר אליו מחשבות ובלבולים אחרים, כל מיני שטיות ופנטזיות אחרות, וכן כף עוקרים הימים, ורבנו ז"ל הזהירו מאד להסתפל על תכליתנו הנצחית.

והעקר "היום אם בקולו תשמעו" (תהלים צה, ז), אם רוצים לשמץ בקול השם יתברך, צריך לידע כי העקר הוא היום הזה שעומד בו, ועין ב"נעם אלימלך" (פרשת ויחי, דף כח): "ויקרבו מי ישאל למות" (בראשית מז, כט) — כי יעקב חשב תמיד על יום המיתה שהוא קרוב, ושמא ימות היום, עין שם, גם יש לומר: יום ראשי תבות: מידה יעוב ירחם (משלי כח, יג), מ'ת ר'גוסס י'הנה, כי העקר להתודות תמיד להשם יתברך, וזה גם מה שאמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין מג): כל המומתין מתנדין, מי שחושב על תכליתו תמיד, מתודה ומתבודד תמיד, ומוכא שם בתורה הנ"ל: ואי אפשר להכניע את המדמה, הינו את הדמיונות והמחשבות הזרות, הפאנות והבלבולים, כי אם על-ידי גדלת הבורא יתברך, עין שם, הינו להאיר על עצמו את האמונה הקדושה, לידע שהשם יתברך עומד עליו, ויודע ורואה ושומע הכל, זה זוכים על-ידי תפלה, כי עקר השער והפתח להכנס להשם יתברך הוא על-ידי תפלה (עין לקוטי"מורה"ן, חלק ב', סימן פד), ועין בתקוני זהר (תקון מה) "צלותא איהי סלם", הינו שעקר הסלם לעלות להשם יתברך הוא על-ידי תפלה.

אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידע מרבי אמת כזה, שמעורר אותנו תמיד לכל גישן מינו ושנותינו בהכל וריק, חס ושלום, והעקר בזה שגלה לנו — עבודת התפלה וההתבודדות, לרוץ מכל פגעי הזמן ברוחניות ובגשמיות רק אליו יתברך הטוב לכל "לכל אשר

‘קראָהוּ בְּאֵמֶת’ (תהלים קמה, ט), (ועין בַּלְקוּטִי־מוֹהַר־ן, חלק א, סימן יד, אות יא, מה שֶׁפָּרַשׁ רַבְנּוּ ז”ל בְּזֶה).

וְהַעֲקָר לְקַבֵּעַ לְעֲצָמוֹ שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה שְׁזָה תִקְוֶן לַפְּגָמֵי הַבְּרִית, וּבְכַרְט עֲכָשׁוּ בִימֵי הַ‘שׁוֹכְבִי־ם’ לומר בְּכֹל יוֹם הַעֲשָׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים עִם הַתְּפִלָּה, שֶׁהֵם ‘תִּקְוֶן הַכְּלָלִי’, וְלִלְמַד הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת, וְלִלְמַד הַרְבֵּה תִקְוִי זֶהר, וְלִתֵּת הַרְבֵּה צְדָקָה, וְלִלְמַד “לְקוּטִי־מוֹהַר־ן”, וְלומר עַל כָּל תּוֹרָה הַתְּפִלָּה מִ“לְקוּטִי־תְפִלּוֹת”, וְגַם לומר בְּכֹל יוֹם “יוֹם שְׁלֹם” שֶׁל תְּהִלִּים, שֶׁכָּל אֱלוֹהִים תִּקְוִיִּים לַפְּגָם הַבְּרִית בְּיָדוּעַ.

וימוכן מאליו, שְׁעָקָר הַקְּבִיעוֹת צְרִיף לִהְיוֹת בְּגִמְרָא וּבְפּוֹסְקִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְנּוּ ז”ל לְחַתְנּוֹ ר’ יוֹסֵקָה ז”ל (בַּהֲתַחֲלַת עֲלִים לְתַרְיֹפָה):
בְּקִשְׁתִּי מֵאֵהוּבִי, חַתְנִי, שֶׁתִּתְמִיד בְּגִמְרָא וּפּוֹסְקִים, וְאַל תַּעֲשֶׂה מִהַעֲקָר טַפַּל וּמִהַטְּפַל עָקָר, עֵינִי שָׁם.

ויכָּר נִדְבָר בִּיגְנוֹ שְׁנֵתָן לְנוּ רַבְנּוּ ז”ל סֵדֵר דְּרִיף הַלְמוּדִי, לְלַמַּד כְּסֵדֵר מִסְכָּת אַחַר מִסְכָּת, וְכֵן שְׁלַחַן עֲרוּף סִימָן אַחַר סִימָן עַד שִׁיִּסִּים, וַיִּתְחִיל עוֹד פָּעַם, וְאַקְנָה שְׁאֵתָה מְקַיִם רְצוֹן רַבְנּוּ ז”ל, (כִּי בַהֲיֹתָף פֹּה הַתְּחִלָּתָ אִז מִסְכָּת בְּרִכּוֹת, וְסִימָתָ, וְכָכָר אַחֲזָתָ בְּאֲמָצַע מִסְכָּת שְׁבָת, וְכֵן בְּשִׁלְחַן עֲרוּף), וְאִם הַפְּסֻקָתָ תִּתְחִיל עוֹד פָּעַם, וּבְמִשְׁפָּחָתָ מִיָּמִים וְשָׁנִים תִּזְכֶּה לְסִיִּים אֵת כָּל הַשִּׁיִּים וְכָל אַרְבַּעַת חֻלְקֵי ‘שְׁלַחַן עֲרוּף’, (ועֵינִי בְּעִלִּים לְתַרְיֹפָה, מִכְּתָבֵי מוֹהַר־נְיָ ז”ל, מִכְּתָב ר’ מֵהַ שְׁכָתָ לְבִנּוֹ ר’ יַחֲזֵק ז”ל מִעֲנֵן סֵדֵר הַלְמוּדִי, וּבִשְׁיַחֲוֹת־הַר־ן, סִימָן עו, עֵינִי שָׁם).

ועָקָר הַכֹּל — צְרִיף לִהְיוֹת דְּבוּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי תְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת כָּל הַיּוֹם, מִשְׁעָה שְׁקָמִים עַד שְׁהוֹלְכִים לִישׁוֹן, צְרִיף לִשְׁיַח וְלִהַתְּפַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִהוֹצִיא בְּכֹל פָּעַם הַכּוֹסוּפִין וְהַרְצוֹנוֹת

(ד) וְהַהֲלָה לְאֵל, נִדְפַס בְּכַר בְּקוֹנְטֵרַס בְּפִנֵּי עֲצָמוֹ בַּשָּׁנָה תשל”ד, וְנִחַפְּשֵׁט בְּעוֹלָם.

אֲשֶׁר רְעוּ בְּנַחֵל קִנּוּ

הטובים מפיו דִּיקָא, וְאֵל תְּדַאג כִּי רַבְנוּ וְ"ל אָמַר: "וְנֹאס הָאֵט אִיהֶר צוּ וְאַרְגָּן אַז אֵיךְ גִּי פֶּאָר אֵיךְ" ה" (תּוּי־מוֹהֲר"ן, סִימָן רַכָּה).

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוּמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה, וּמְצַפֶּה לְרֵאוֹת בְּטוֹכְתָהּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, שְׁמַעְלָה מְעַלָּה וְכוּ' וְכוּ'...

וּמָה שֶׁתְּכַתֵּב בְּעֵגֶזן הַפְּלִטוֹת שֶׁל "סֵפֶר הַמִּדּוֹת", הִנֵּה יַעַן אֲשֶׁר אֲנִי חַיֵּב לַמִּדְּפִים יוֹתֵר מִשְׁלֶשֶׁת אֲלֵפִים דּוֹלָר עַל הַהִדְפָּסָה, וּבְעֻוֹנוֹתַי הַרְבִּים, אֵין לִי לַעֲת עֲתָה לְשֵׁלֶם, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יְרַחֵם עָלַי, עַל־כֵּן אֵינִי יָכוֹל לְלַכֵּת אֲצִלוֹ, וּבִפְרָט שְׁלֹא יִתֵּן, וְנִי לְחַכִּימָא.

וּבְקִאֲמַת יֵשׁ אֲצִלִי עוֹד שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת "סֵפֶר הַמִּדּוֹת", וְכֵל כְּנֻנְתִּי לְשֶׁלֶחֶם לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּבֹד שְׁלַחְתִּי לִפְנֵי אַרְבַּעַת חֳדָשִׁים יוֹתֵר מִחֲמָשִׁים חֲבִילוֹת סְפָרִים לְר'... שְׁבַקְשׁ מִמֶּנִּי, וְכֵן שְׁלַחְתִּי לְר'... וְיַעַן שֶׁעֲדָן אֵין שׁוּם יְדִיעָה מָה נַעֲשֶׂה, עַל־כֵּן עוֹד לֹא שְׁלַחְתִּי שְׂאָר הַסְּפָרִים, כִּי כְּנֻנְתִּי לְשֶׁלֶחַ כָּל הַסְּפָרִים שְׁלִי לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְכֵן הַסְּפָרִים שֶׁהִבְטַחְתִּי לָךְ כָּבֹד אֲרוּזִים, אֵךְ רְצִיתִי לְשַׁמַּע קִדָּם אִם הִגִּיעוּ הַחֲמָשִׁים.

וּבְשָׁבוֹעַ שְׁעֶבֶר סֵפֶר לִי ר'... שֶׁהַסְּפָרִים שְׁלִי מִתְעַכְבִּים בְּדָאָר, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מָה לְחַשֵּׁב, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יְרַחֵם עָלַי, וְשָׂזָה יִגִּיעַ לִיְדֵי ר'... בְּשֵׁלוֹם, אֵךְ בְּקִאֲמַת אֵין זֶה נוֹגַע לָךְ, כִּי אִם אֵתָה רוֹצֶה לְהִדְפִּים, מִי יַעֲכֹב אוֹתָךְ, וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֶׂה, אֵךְ מָה טוֹב וּמָה נְעִים הִיָּה אִם הֵייתָ זוֹכֵה לְהִדְפִּים "לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן" בְּפוֹרְמֵט גְּדוֹל (הִינּוּ מִגְּדָל) כְּמוֹ שְׁעִשִׂיתָ עִם ה"נַחַת הַשְּׁלַחן" וְה"יִקְרָא דְשִׁבְתָּא", וְזֶה הִיָּה דְכַר נְאֻה מְאֹד.

וְדַע לָךְ כִּי סְפָרֵי ה"לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן" שְׁלִי כָּבֹד אֵינֶם בְּנִמְצָא כָּלָל, עַל־כֵּן לְרַעֲתִי, כָּל טְרַחְתְּךָ, בְּסַפֵּךְ וְכִסּוּפְךָ, תִּכְנִיֵס לַעֲת עֲתָה בְּהִדְפָּסַת "לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן" גְּדוֹל, וּפָה כָּבֹד מְחַפְשִׁים אַחֵר "לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן" וְאֵינֶם בְּנִמְצָא, (אִם תִּדְפִּים תִּרְאֶה שֶׁיְהִיָּה מִדְּפוּס ר' שְׁמוּאֵל הוֹרְכִיץ,

ה) מָה יֵשׁ לָכֶם לְדַאָג כְּשֶׁאֵנִי הוֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם.

כי זה הדפוס הכי זפה בידוע), וידוע לנו גדל הכסופין שהיו לרבנו ו"ל, שינדפס ספרו "לקוטי מוהר"ן", ויחזור ונדפס וכו' וכו' (עמ' חיי-מוהר"ן, סימן שמת).

ואם תצית אותי בזה, תהיה לי אסיר תודה תמיד, כי יותר טוב שתקניס את עבודתך עקשו ב"לקוטי מוהר"ן" מגדל.

ידידך הודוש שלומך...

רעז.

קצרת השם ותברך, יום ראשון לסדר שמות, א' דשוכבי"ם ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, שותה בצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... גור יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם ותברך, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, כי ה' עמך, אתך ואצלך, ממלא כל עצמך וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלענין ותברך, ובפרט עקשו בימי ה'שוכבי"ם', שעל-פי האר"ל מסגל מאד מאד לתקן החטאים של פגמי הברית, תחזק עצמך מאד מאד, כי הבעל-דבר אורב מאד מאד על כל אחד ואחד הרוצה להכנס לקדשה, כי בזה שונכנס האדם אל הקדשה, על-ידי זה מגרש את החיצונים והקלות, (כי הקדשה היא האמונה, לידע, להודיע ולהודיע, כי אין שום מציאות בלעדי השם ותברך, והכל משגח בהשגחה פרטית, ולהפך — השמאה היא כפירות וכו' בידוע), ובה שמשגשג אתם, על-ידי זה מתגרים בו ביותר, על-כן תחזק עצמך מאד מאד, ותאמר בכל יום העשרה מזמורי תהלים שגלה רבנו ו"ל בשביל תקון הברית, ואחר-כך תאמר התפלה ממורנו מוהר"ן, זכותו וגן עלינו, שהוא

אָשֶׁר רַעַח בַּנְּחַל קִנְיָה

"תקון הכללי", ותלך בכל יום למקנה, ותמן בכל יום צדקה, וגם תאמר קצת תקונים, וגם תלמד "לקוטי-מוהר"ן" ו"לקוטי-תפלות", ותתמיד במשניות, ותאמר בכל יום "יום שלם תהלים", שכל אלו הלמודים הם תקוני הברית, ואל תדאג, כי רבנו ז"ל אמר: "וואס האט איהר צו נארגן אז איך גיי פאר אייך"א (סיי-מוהר"ן, סימן רכה).

ולמען השם, תראה לפרש שיחתך בכל יום לפני השם יתברך, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך...

רַעַח.

קְנִינָת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, שְׁנֵי דְשׁוּבָיִים הִתְשַׁכַּחֵט.

אך טוב וחסד ירדפו לאהובי, ידידי, השוטה בצמא ממי הנחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, ואמיתי להשיב לך על שאלתך, וקדם
אכתב לך תכן השיחה:

רבנו ז"ל אמר פעם לרב הצדיק הקדוש והגורא ר' אהרן הרב
דציר ברסלב: אני אוהב אותך מאד מאד, על כן אני מברךך,
שתזכה בעולם הבא להבין את השיחות חלין שלי (סיי-מוהר"ן, סימן
חקט), וידוע אצלנו קצת מגדל הפלגת מעלת הרב הנ"ל, שרבנו ז"ל
אמר עליו, שהלך לחפתו בכתנת נקיה בבחינת קדש יעקב אבינו,
עליו השלום, שלא ראה מימיו וכו' (יקמות עו), ורבנו ז"ל השתמש
בזכות אבות שיהיה רב בברסלב, ואמר, שאנחנו צריכים להחזיק
טובה גם לסוסיים שהביאו לנו רב בשר בזה, שיליכו לקראת משיח
צדקנו, והתפאר בו וכו', מכל זה מוכן גדל הפלגת מעלתו.

(א) מה יש לך לדאג בשאני הולך לפניכם.

אף-על-פי-כן אמר לו רבנו ז"ל, שיזכה להבין שיחה פשוטה שלו לעתיד לבוא, שהוא אחר ימות המשיח ואחר העולם הבא וכו', וימלא זה תחזור להבין איזה רמז נק מגדלת רבנו ז"ל, כי כל זה היה עוד קדם שנסע רבנו ז"ל לארץ ישראל וכו', ואחר-כך זכה עוד למה שזכה, מה שאין הנה יכול לדבר והלב לחשב וכו'; אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מרבי כזה.

ורבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן קעז), שאנו צריכים להיות תמיד בשמחה, שיש לנו רבי כזה, טוב להודות להשם ותברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, ועקר ההתקבחות לצדיק הוא על-ידי קיום עצותיו הקדושות (עין לקוטי-הלכות, שלוחין, הלכה ה), ועקר כלליות העצה של כל העצות הוא — תפלה והתבודדות, שתתחד לעצמך מקום שאין שם בני-אדם, ותפרש את כל שיחתך אליו ותברך, באשר ידבר איש עם רעהו, ותבקש ותדבר את כל אשר עם לבבך, כי אין שום עצה אחרת בעולם, כי אם לברח אל השם ותברך, ובפרט עכשו בימי השוכבי"ם, שמוכא בדברי רבנו הארי"ל, שמסגלים לתמן פגמי הברית, ותאמר בכל יום "תקון הכללי", שזה תקון גמור, כמו שגלה לנו רבנו ז"ל, ותתמיד מאד מאד בספרי רבנו ז"ל, ואז טוב לך לנצח, גם תלמד שלחן ערוך בכל יום ויום חק ולא יעבר, ועל-ידי-זה תזכה לישרות לב ולאמונה שלמה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן סב) על הפסוק (תהלים קיט, ג): "אודך בישור ללב בלמדי משפטי צדקך", עין שם; ועל-ידי אמונה — שתדע ותאמין כי השם יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ושומע תפלתך, אז תתחזק מאד בהתבודדות תמיד.

נחזור לשיחה הנ"ל עין בכוכבי אור, חלק "ששון ושמחה" בסופו, מה שכתב ר' אברהם בר' נחמן ז"ל: "הלוני שעשרת אלפים שנה אחר התחיה אבין ואדע על-כל-פנים דבור אחד מדבריו הנוראים, כפי שיזע אותו אדמו"ר, וכוותו יגן עלינו, עוד כזה העולם עין שם.

וּלְתַרְץ קִשְׁתָּךְ עַיִן הַיֵּטֵב בְּאֲרֵיכוֹת בְּהַקְדָּמָה לְסֵפֶר "בְּרִית מְנוּחָה", וְנוֹדַע מִדְּבָרֵי רַבְּנֵי הָאָרֶזׁ"ל, שְׁאָמַר לְרַבֵּי חַיִּים וַיְטַאֵל ז"ל שֶׁהַסֵּפֶר הַזֶּה מְצַדִּיק קְדָמוֹן, שֶׁנִּגְלָה אֵלָיו אֱלֹהֵי, זְכוּר לטוֹב, וְלִמְדוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

רַעַט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, חֲמִישִׁי דְשׁוֹבְבֵי־הַיָּתֵשׁכ"ט.

אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַהֲוֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, שׁוֹמֵה בְּצִמָּא מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְלָתִי וְהִנְנִי לְהַשִּׁיבְךָ עַכְשָׁו.

תַּדַע שֶׁהַעֲקָר הוּא הַרְצוֹן, שִׁיְהִיָּה רְצוֹנוֹ חֶזֶק מֵאֵד מֵאֵד לְצֵאת מִפֶּה שְׁצָרֶיךָ לְצֵאת, וְלִהְבֵּנֵס אֶל מְקוֹם שְׁצָרֶיךָ לְהִכְנֵס, וּמוֹכָא בְּסִפְרֵים רְצוֹן אוֹתִיּוֹת צְנוּר, כִּי עַקֵּר צְנוּר הַשֹּׁפֵעַ, שִׁשְׁפֵּעַ עָלָיו שִׁפֵּעַ הַדַּעַת וְהָאֲמוּנָה, הִיא עַל-יְדֵי הַרְצוֹן, וְהַעֲקָר צָרִיךְ שִׁירָאָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַרְצוֹן לְתוֹךְ הַדְּבָר (כְּמוֹכָא בְּלִקוּטֵי מוֹתֵרֵן, חֶלֶק א. סִימָן לא), הִנְנוּ שִׁיּוּצִיא מִפְּנֵי כָּל הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים שֵׁשׁ לוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְדָבָר וְעִנְיָן זֶה הוּא עֲצָה נִפְלְאָה, כִּי יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה אֶפְלוּ אֲנִי בְּעִמְקָא דְתַהוּמָא רַבָּה, גַּם מִשֵּׁם אֲנִי עַל-כָּל-פְּנִיִם מְשִׁתַּקֵּק אֵלָיךְ יִתְבָּרַךְ, שְׁכָּל זֶה עִנְיָן תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת — לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחַתוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּכֵל יוֹם יוֹם, וְלִגְלוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִין שֵׁשׁ לוֹ לְעַבְדוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, לְתוֹרָה, לְמִצְוֹת וְלִמְעֻשִׁים טוֹבִים, וְזֶה לֹא יְכוֹל הַבְּעַל-דָּבָר לְבַשֵּׁל בְּשֵׁם אֶפְרוֹ, כִּי אִיךְ שֶׁהוּא עַל-כָּל-פְּנִיִם רְצוֹנֵי חֶזֶק מֵאֵד מֵאֵד, וְהַרְצוֹן הוּא עוֹלָם הַחַרוּת, הִנְנוּ "בְּתָר" שֵׁשֵׁם מֵאִיר הַשָּׁם הַקְּדוֹשׁ אֱהִיָּה, שֶׁזֶה עִנְיָן תְּשׁוּבָה אֲנָא זְמִין לְמִיְהוּא. הִנְנוּ קָדָם

התשובה צדין אין לו הנייה כאלו צדין לא נתינה בעולם, כי טוב לו שלא נברא משנברא, וכשכא לטהר עצמו ולעשות תשובה, אז הוא בחינת אהי"ה, הינו שתהיה לו הנייה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו), כי הרצון הוא עולם החרות שהוא "בינה", תשובה, וכנה יתבאר וכות משה עם הקדוש-ברוך-הוא, שאמר לו השם יתברך: "ועתה לכה ואשלחך אל פרעה, והוצא את עמי בני ישראל ממצרים, ויאמר משה אל האלקים מי אנכי כי אלף אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים, ויאמר כי אהי"ה עמך" וגו', "ויאמר משה" וגו', "ואמרו לי מה שמו מה אמר אליהם, ויאמר אלקים אל משה אהי"ה אשר אהי"ה" וגו' "אהי"ה שלחני אליכם" (שמות ג, יא-טו), כי משה רבנו לא הכין אף יכולים להוציא את ישראל ממצרים מכור הברך לאחר ששקעו שם בכל התאוות והמדות הרעות, חס ושלום, מהזמת וערות הארץ, ואז האיר לו השם יתברך העצה הנ"ל, הינו להכניס בישראל תקף הרצון לקדשה, שיהיה רצונם וכסופם חזק מאד מאד להשם יתברך, שזה בחינת אהי"ה — אגא זמין למהרי, שרצוני שיהיה לי הנייה בעולם, ואזכה לדבק עצמי אליו יתברך, ורק זה עקר העצה לצאת ממה שצריך לצאת, ולשוב אליו יתברך — רק על-ידי תקף הרצון והכסופין, בפרט כשיוציאם בפיו בהתבודדות, וכן היה, על-ידי תקף הרצון שהיה לישראל אל השם יתברך, על-ידי זה יצאו מכל השמאות והמצרים.

אחי הנקר! חזק מאד בכל זה — ליחד לעצמו מקום פנוי, ולפרש כל שיחתו להשם יתברך, ואת כל אשר עם לבבו שיח לפניו יתברך באשר ידבר איש עם רעהו, ויגלה לפניו מצפוני לבבו וכסופיו ורצונו, שעל-כל-פנים אף שהוא, רצוני מאד להתקרב אליו יתברך, ותהיה חזק בזה מאד בדרך עקשנות, כי תפלה היא מהדברים שצריכים חזוק, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (בנכות לב): על הפסוק (תהלים כז, יד): "קנה אל ה' חזק ונאמן לבך", אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה, יחזר ויתפלל, ותדע ותאמין שהשם יתברך שומע כל דבור ודבור, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדי השם יתברך, ובכל

תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, כמוכא בספרים הקדושים על ויקרא בא"ל"ף זעירא, לידע שבכל מקום שם גנוז אלופו של עולם — השם יתברך, ובפרט עקשו בימי ה'שוכבי"ם, שמוכא בכתבי האריז"ל, שמסגלים מאד לתקן כל הפגמים שפגם עד הנה, עין שם, ותאמר בכל יום הרבה תהלים, ואשרי מי שזוכה לומר בכל יום "יום של תהלים" באפן שיגמר בכל שבוע כל התהלים, כמו שהזכיר הרב הקדוש מבארדיטשוב, זכותו יגן עלינו (עין בקדושת לוי בהנהגותיו הקדושות), ובדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן עג) מוכא, שמי שרוצה לזכות לתשובה, יהיה רגיל באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסגלת לתשובה וכו', ועין עוד שם, שמדקדק היטב: "כי יש אחד שאין לו התעוררות כלל לתשובה", "אפלו מי שיש לו התעוררות לתשובה, אינו זוכה להגיע אל האות ואל השער של תשובה השני לו", "ואפלו אם מגיע לשם יכול להיות שהשער של תשובה יהיה סגור", ועל-ידי אמירת תהלים אפלו מי שאין לו שום התעוררות לתשובה, הוא מתעורר לעשות תשובה, וגם זוכה על-ידי תהלים להגיע אל השער והאות השני לו, ולפתח השער, נמצא שעל-ידי תהלים, זוכה לעשות תשובה, ועל-כן הוא דבר גדול מאד — לעסק תמיד באמירת תהלים, כי תהלים הם התעוררות גדולה מאד מאד להשם יתברך; אשרי שיאחז בזה, עין שם.

ובפרט שתמיד מאד בשעורים קבועים בסדרן: שלחן ערוך וקמרא, באשר כבר נדבר ביגנו, מה שהזכיר אותנו מאד רבנו ז"ל על למוד שלחן ערוך וכן על קמרא, כי אין מקום לברח כי אם אל השם יתברך ואל התורה, כמו שדבר עמנו רבנו ז"ל (עין לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן קיט), מענין יסורי העולם הזה, שכל בני העולם כלם קלאים יסורים, ואין גם אחד שיהיה לו עולם הזה, ואפלו העשירים הגדולים ואפלו השוורים, אין להם שום עולם הזה כלל, כי כל ימיהם פעם ומכאובות, וכלם קלאים טרדות ודאגות, עצבות, יגון ואנחה תמיד, וכל אחד יש לו יסורים מיתדים, ואין גם אחד מהגבירים והשוורים שיהיה לו הכל בסדר פרצונו, וזה ברור למי שבקי בהם היטב, ואפלו מי שנדמה עליו שיש לו העולם הזה בשלמות, ויש

לוּ כָּל הַתַּעֲנוּגִים — עֶשֶׂר וּנְכֻסִים, כְּבוֹד וְהוֹן רַב, אַרְמוֹנוֹת גְּדוֹלִים וְכִלִּים נִפְלְאִים, תְּכֵשִׁיטִין וּסְגֻלוֹת מְלָכִים וְכוּ', אִם יִסְתַּכְּלוּ הֵיטֵב, יִרְאוּ שֶׁהוּא מְלֵא כַּעַס וּמְכַאֲבוֹת וּפְחָדִים תְּמִיד וְכוּ', וְאִין שׁוֹם עֲצָה וְתַחֲבוּלָה לְהִנְצֵל מֵעַמֵּל, יִגִּיעַה וַיְגוֹן זֶה, כִּי אִם לְכַרֵּחַ לְהִשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְלַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיוב ה. ז): "אָדָם לַעֲמֹל יוֹלֵד", וְאָמְרוּ תְּכַמְיֵנו וְ"ל (בְּרֻכּוֹת יז): אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁגָּדַל בַּתּוֹרָה וְעִמְלוֹ בַּתּוֹרָה, הֵינּוּ מֵאַחַר שֶׁכָּל אָדָם נוֹלֵד לַעֲמֹל, וְאִי אֶפְשֶׁר לְהִנְצֵל מִזֶּה בְּשׁוֹם אֶפֶן אֲפִלוּ אִם יִהְיֶה לוֹ כָּל חֲלָי דְעֵלְמָא, בְּנֻדָּאֵי יִהְיֶה לוֹ עֲמֵל וַיִּסְוִרִים וַיְדַאֲגוֹת הַרְבֵּה, עַל־כֵּן הִתְכַּסַּם עֵינָיו בְּרָאשׁוֹ, שִׁיְהֵפֵךְ הָעַמֵּל לַעֲמֵל שֶׁל תּוֹרָה, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה נוֹלֵד — שִׁיעֲמַל בַּתּוֹרָה, וְאָז אֲשֶׁרֵי לוֹ, כִּי נִצּוֹל מֵעַמֵּל הָעוֹלָם הֵזֶה וְזוֹכֶה לַחֲיֵי הָעוֹלָם הַבָּא, עֵין שָׁם בְּאַרְיֵכוֹת.

וְכֹה פִּרְשֵׁי הַפְּסוּק (בְּפֶרֶשֶׁה זו): "וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדוּתָהּ קָשָׁה בַּחֲמֹר וּבִלְבָנִים" (שְׁמוֹת א. יד), וְאֵי תֵּא בַּתְּקוּנִים (בְּהַשְׁמָטוֹת לַתְּקוּנָא הַשְּׂעָאָה): בַּחֲמֹר — בְּקַל וְחֲמֹר, וּבִלְבָנִים — דָּא לִבּוֹן הִלְכְתָּא, הֵינּוּ כַּנְ"ל, כִּי מֵאַחַר שֶׁאָדָם לַעֲמֹל יוֹלֵד, וְצָרִיף לְמַרְר חַיָּיו בְּעַבְדוּתָהּ קָשָׁה, יוֹתֵר טוֹב לַעֲמֹל בַּתּוֹרָה וּלְמַרְר חַיָּיו בַּחֲמֹר — בְּקַל וְחֲמֹר, וּבִלְבָנִים — לִבּוֹן הִלְכְתָּא², אֲשֶׁר בְּאֵמֶת זֶה עָקֵר הַטוֹב הָאֵמֶתִי וְהַנְּצָחִי, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ תְּכַמְיֵנו וְ"ל (אֲבוֹת ו. ב): אֵין לָךְ בְּן חוֹרִין אֲלֵא מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתְּלִמּוּד תּוֹרָה, וְכָל מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתְּלִמּוּד תּוֹרָה, הֲרִי זֶה מִתְעַלֶּה, וּכְמוֹ שֶׁאֵי תֵּא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (לוֹ-לֶךְ פ.ח): רַבִּי אֲבָא פַּד אֲתָא מִתְּהִם הֵנָּה מְכַרְזִי, מֵאֵן בְּעֵי עוֹתֵרָא מֵאֵן בְּעֵי אוֹרְכָא דְחַיֵּי בְּעֵלְמָא דְאֵתִי יִיחִי וַיִּשְׁתַּדַּל בְּאוֹרְיִיתָא וְכוּ', עֵין שָׁם; כִּי הַתּוֹרָה הִיא מְזוּנָא דְנִשְׁמַתָּא (עֵין לְקוּטֵי-מִוְהָרִין, חֲלַק ב. סִימָן ח).

אָחִי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל זֶה, וְאַל תִּירָא וְאַל תַּחַת כִּי ה' עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, כִּי אִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וּבְכָל תַּנּוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מֵשׁוֹם דְּכָר,

ב) לִבּוֹן הִלְכָה.

ג) רַבִּי אֲבָא מְשַׁעֲלָה מִכְּבֵל הֵיךְ מְכַרְזִי: מִי שְׂרוּצָה צְשִׁירוֹת, מִי שְׂרוּצָה אֲרִיכוֹת יָמִים בְּעוֹלָם הַבָּא, יִבֹּא וְיִעֲסֹק בַּתּוֹרָה.

כּי עָקַר הַנְּפִילָה הִיא רַק עַל-יְדֵי הַבַּעַל-דְּבָר הָאוֹרֵב מְאֹד עַל הָאָדָם הַרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה וְלִחְשֹׁב בְּכָל יוֹם עַל תְּכֵלֶתוֹ, אִף כִּבְר אָמְרוּ בְּגִמְרָא (סָפָה נב:): אִם פָּגַע בְּךָ מִגְּנֹל זֶה (שֶׁהוּא הַיִּצָּר הָרַע) מִשְׁכַּהוּ לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ, הִינּוּ שִׁיעֵסֶק בַּתּוֹרָה, כּי עַל-יְדֵי לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מִכְּנִיעִים וּמִבְּטָלִים אֶת הַיִּצָּר הָרַע, שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם מִשָּׁנָע, וְלִכְלֹכַל דַּעְתּוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א), וְכַח הַתּוֹרָה גְּדוּל כֹּל-כֶּף עַד שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: אֶפְלוּ אִם הָאָדָם עוֹבֵר מֵהַשְׂעוּבָר, אִם יַעֲשֶׂה לַעֲצָמוֹ חֵק קְבוּעַ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כֶּף וְכָף, אֲזַי כַּח הַתּוֹרָה יוֹצִיאֵנוּ מִהַמְּקוֹם שֶׁנִּפְּלָ לָשֵׁם (עֵין שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן יט). וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לַעֲסֹק תָּמִיד בַּתּוֹרָה וּתְפִילָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תְּרָאָה לְכַתֵּב לִי, וּבְעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּלֵי גִדְרָה, אֲשִׁיב לְךָ בְּדַבְרִים טוֹבִים.

הַנִּל"ל...

רַפּ.

מְעוֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם שֵׁשׁי — עֲרֵב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְרַת שְׁמוֹת, שֵׁשׁי דְשׁוּכְבֵי-הַיַּחֲשֵׁכִיט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשְׁוֹתָהּ בְּצִמְאָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲקָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קְבֵלְתִי כִּבְר פְּעָמִים, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד עַל צַחוֹת לְשׁוֹנְךָ, אִף טַרְדוֹתֵי הַרְבִּים בְּרוֹתְנֵיּוֹת וּבְגִשְׁמֵיּוֹת הֵיוּ הַמוֹנְעִים מִלְּהִשְׁבֵּךְ תְּכֵיף-וּמִדְּכָרְךָ, בְּפֶרֶט שֶׁאֵנִי עֲסוּק עִם הַרְבֵּה חֲבָרִים מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,

להשיב להם על מכתביהם, וכן השעורים הקבועים שצריכים ללמד בכל יום.

אחי היקר! מאד מתפלא אני עליך, על אשר אתה מבלבל עצמך בבלבולי חנם, הן בהיותך אצלי, והן מה שאתה כותב לי, שאין אתה יודע אם בישיבה זו מקומך ואם תצליח פה בתורה, וכן לעגן שדוכין וכיו, או אולי מקומך בישיבה אחרת, מדוע לא תזכר דברי רבנו ז"ל (עין לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן נו): כשיש לאדם לב, אין שיף אצלו מקום כלל, כי אדרבה "הוא מקומו של עולם", כי האלקות היא בלב, כמו שכתוב (תהלים עג, כו): "צור לכביי", ואצל השם יתברך נאמר (שמות לג, כא): "הנה מקום אתי", שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו, נמצא שמי שיש לו לב ישראל, אין ראוי לו לומר, שבמקום זה אין טוב לפניו, כי אין שיף אצלו מקום כלל, עין שם, וגופא דעובדא יודע (שיחות ה"ו, סימן קלט) ספר אהוד מאנשי שלומנו, שפעם דבר עם רבנו ז"ל אודות שדוץ שדברו לו, ואמר האיש לפני רבנו ז"ל, ששם אין מקום לפניו, אז אמר לו רבנו ז"ל התורה הזאת, עין שם.

ובלקוטי הלכות (פגרון, הלכה ה), מפרש את הפסוק: "ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם על-פי ה'" (במדבר ל, ב), כי הכל בהשגחה מהשם יתברך להיכן שבא, עין שם; ובפרט שאתה בעצמך כותב, כי נתחברת עם חבר טוב שאר בשרי ... וגם אתה מדבר עמו מעסקנו, היש השגחה גדולה מזו?! השגחה גלויה, תהלה לאל, שרצון הבורא יתברך שתתקרב נפש אחת, אשר מעלת זה הענין אי אפשר לשער כלל כידוע, וכן מה שאתה כותב, שאתה רואה הרחבות הרבה, אף הוא עדין בצר וכיו, יש לפרש: "בצר הרחבת לי" (תהלים ד, ב) על-פי מה שכתב רבנו ז"ל (עין לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן נה): בצר הוא התפלה, עין שם, הינו עקר ההרחבות הוא דקא על-ידי תפלה והתבודדות, כי אם האדם מרגיל עצמו להתפלל תמיד אל השם יתברך, יודע ומאמין שהכל השגחה פרטית, אז אין לו שום צר שהוא צמצום, שנדמה לו כאלו כל העולם נופל עליו,

חס ושלום, אדרבה על-ידי תפלה נתרחב לו, ורואה לפניו עולם
 החרות, שכל העולם כלו — דומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל
 עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, כי אין שום מציאות בלעדי השם
 יתברך, כי מלא כל הארץ כבודו, והכל משגח בהשגחה פרטית
 נפלאה ונוראה, כמו שאמרו חכמינו ו"ל (חלו ו'): "אין אדם נוקף
 אצבעו מלמטה אלא אם מקריזין עליו מלמעלה", כי רואים שהכל
 אלקותו יתברך, ועל-פי זה נבין קצת איזה רמז דק במעשה הנורא
 מהשבעה בעטלערס* (עין בספרי-מעשיות, מעשה יג, "ביום הששי"), ש
 מבצר של מים, ושם הם עשר חומות, זו לפנים מזו, וכלן של מים,
 וגם הקרקע שהולכים עליה שם בתוך המבצר, היא גם-כן מים, וכן
 יש אילנות ופרות, הכל של מים, ויפי המבצר וגדל החדוש של זה
 המבצר אין צריך לספר, כי בודאי הוא חדוש נפלא מאד, מאחר
 שהוא מבצר של מים, ולהגם לתוך המבצר אי אפשר, כי היזה
 נטבע במים, עין שם, שזה סוכב על זה העולם, שהכל עצם עצמיות
 חיות אלקות — דומם, צומח, חי, מדבר, הכל מהשם יתברך, ובכל
 תנועה ותנועה שם אלופו של עולם שנוקרא מים, וכמו שכתוב:
 "ומלאה הארץ דעה את ה' פמים לים מכסים" (ישעיה יד. ט) והבן,
 וכתוב: "ונגלה כבוד ה'" (שם, מה, ה), כי אם על-ידי התורה שהיא
 בחינת חומות ומחיצות בתוך מימי הדעת השוטפים פנים, שכל מי
 שנוקם בהם נטבע בהם, כי מחמת רבוי הדעת אי אפשר לקבלו,
 ואי אפשר להגם לדעת את ה', מחמת רבוי אור, כי רבוי השמן
 גורם כבוי הגר כידוע, כי אם על-ידי כח התורה שיוסדה אמונה,
 כמו שכתוב (תהלים קיט. פו): "כל מצותיך אמונה", ואמונה נקראת
 חומה, כמו שכתוב (שיר השירים ח. י): "אני חומה", ופרש רש"י:
 חזקה באמונתה בחומה, כי עבודת האיש הישאל אלי היא לגלות בכל
 דבר את החיות אלקות שיש בו (עין לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן א), וזה
 נקרא מלכות דקדושה — שממליך את השם יתברך על עצמו, לידע,
 להודיע ולהנדע כי ה' הוא האלקים ואין עוד מלבדו, גם מלכות
 נקראת תפלה (כמוכא בכתבי הארז"ל — פרי עץ חיים, שער אבא ואפא,

ובכשׁעַר הַפְּנֹנֹת הַקְּדָמָה א', עֵין שָׁם): הַתְּפִלָּה הַיָּא הַמְּלָכוֹת דְּלָה וְעֵנְיָה שְׁשׁוֹאֲלֶת וּמְתַפְּלֶלֶת לְזַעֵיר אַנְפִּין, עֵין שָׁם, הַיְנֹ מֵאֲחֵר שְׁמַתְפַּלֵּל, בְּיִדְאֵי יֵשׁ לוֹ אַמּוֹנָה, שְׁזָה בְּחֵינַת מְלָכוֹת, כִּי תְפִלָּה וְאַמּוֹנָה הֵן דְּבָר אֶחָד, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "וַיְהִי יְדִיו אַמּוֹנָה" (שְׁמוֹת יז, יב), וְתַרְגּוּמוֹ: פְּרִיסָן בְּצִלוּי, וְצִרִיף כֹּל אֶחָד לְתַן כַּח לְמַלְכוֹת דְּקַדְשָׁה לְהַתְגַּבֵּר עַל מְלָכוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, וּכְמוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (בְּרָכוֹת ה.): לְעוֹלָם יִרְגִּיזוּ אָדָם יֵצֵר הַטּוֹב עַל יֵצֵר הָרָע (שְׁזֹו בְּחֵינַת עֲצוּת דְּקַדְשָׁה), וְעַל-יְדֵי מַה נוֹתֵן כַּח לְמַלְכוֹת דְּקַדְשָׁה? עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּכַח, כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (סֵפֶה נב:): אִם פָּגַע בְּךָ מַגֵּל זֶה מְשַׁכְּהוּ לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ, עֵין שָׁם.

וְעַמָּה אַבּוּא, בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, לְבָאָר קְשִׁיטָד, אֲשֶׁר בְּאַמַּת כְּבַר קַדְמָךְ בְּסִפֵּר "בְּאִוֵּר הַלְקוּטִים" מִר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחֲמָן ו"ל, עֵין שָׁם, שְׁמַקְשָׁה זֹאת וּמְתַרְץ תְּרוּץ נִפְלָא לְעַמְק בְּדַרְכּוֹ, עֵין שָׁם; אִף כְּבַר הַזֵּה יִרְנֹו רַבְנֵנוּ ו"ל לְעֵין הַיֵּטִב בְּתוֹרָתוֹ, וּלְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁין הַמְּבִיאִין לְיְדֵי צְבָרָה וּמַעֲשָׂה, כִּי הַעֲקָר הוּא הַמַּעֲשָׂה, כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (אַבוֹת ג, יז): "לֹא הַמִּדְרָשׁ עָקַר אֶלָּא הַמַּעֲשָׂה", וּכְמוֹ שְׁאֲמְרוּ (פְּסָחִים ג): אֲשֶׁרִי מִי שֶׁבָּא לְכָאן וְתַלְמוּדוֹ בִּידוֹ, וּמְפָרְשִׁים — הַיְנֹו שְׁקִים בִּידוֹ תַלְמוּדוֹ, וְהֵבִן; וּבְפִרְט בְּעֵנְן נוֹרָא כְּזֶה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם בְּרִיָּה יְכוֹלָה לְהִבִּין עֲמֻקּוֹת הַעֵנְן, כִּי אִם מִי שְׁאֲמְרוּ בְּעֵצְמוֹ ו"ל, דְּבָרִים נִשְׁבָּכִים כְּאֵלוֹ מַעֲנֵן הַעֲלָאֵת הַתְּפִלוֹת וְהַתּוֹרוֹת שֶׁל כֹּל אֶחָד וְאֶחָד, שְׁעוֹלוֹת אֶלְפִי אֶלְפִים וְרַבִּי רַבּוֹת תְּפִלוֹת מְקַלֵּל יִשְׁרָאֵל, וְהוּא יְכוֹל לִידַע אֵת כֹּל אֶחָד וְאֶחָד, הַנִּשְׁמַע כְּזֹאת וְהַנּוֹרָא עוֹד כְּזֹאת, שְׁיִתְפָּאָר אָדָם, הֲלֹא הוּא סִתְרִי נִסְתָּרוֹת וְכוּ' וְכוּ', אִף בְּדַרְךָ פְּשוּט נְבִין עַל-פִּי מַה שְׁכַתְּבַת רַבְנֵנוּ ו"ל (עֵין לְקוּשִׁי-מִוְהָרֵי, חֶלֶק א', סִימָן סכ), אִם הִיָּה יוֹדַע הָאָדָם יְדִיעָה בְּלִב שְׁלָם שְׁמֵלֵא כֹּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה וְשׁוֹמַע הַתְּפִלָּה, וַיֵּדֵי הִיָּה מְתַפְּלֵל בְּהַתְּלַבְּבוֹת גְּדוּלָה, וְהִיָּה מְדַקְדָּק מֵאֵד לְכוֹן דְּבָרֵיו, וּבְשִׁכִּיל שְׁהָאָדָם אֵינוֹ יוֹדַע זֹאת יְדִיעָה בְּלִב שְׁלָם, בְּשִׁכִּיל זֶה אֵינוֹ

מתלהב בל-בף, ואינו מנדקדק בל-בף, וכל אחד לפי מעוט שכלו וידיעתו, בן התלהבותו ונדקדוקו, והידיעה היא מהיצר טוב והסתרת הידיעה היא מהיצר הרע, שפכנים כפירות וקשיות בלב, והתקון לזה הוא למוד התורה ועקר הלמוד צריך להיות לברר לעצמו פסק ההלכה שזה למוד שלחן ערוך שמאד הזהירנו על זה רבנו ז"ל יותר מכל הלמודים (עין שיחות הר"ן, סימן כט), וזה פרוש (תהלים קט, ז): "אודף בישר לכב", שתזכה לישרות לב, לאמונה ולתפלה הנ"ל, הוא "בלמדי משפטי צדקה" — אם אלמד שלחן ערוך, וידוע אשר שני הדברים: "שלחן ערוך והתבודדות" הם הנהגות קלילות לכל מקרביר בכל ימי חייהם, והזהיר על זה ביותר (עין שיחות הר"ן, סימן קפה), ומצא שזה תלוי בזה, כי על-ידי למוד שלחן ערוך לעמק, הינו לברר לעצמו ההלכה על בוריה, עוסקים יותר על-ידי-זה בתפלה והתבודדות, כי זה תלוי בזה כנ"ל.

והעקר צריכים להתחזק מאד מאד בעזות ובעקשנות גדולה, לעשות לעצמו חק ולא יעבר כל ימי חייו ללמד שלחן ערוך, ועקר עזות הקדשה צריכים — כשרוצים לקיים את השלחן ערוך כמו שמתחיל המסבר (שלחן ערוך, ארח חיים, סימן א): "ולא יתביש מפני בני-אדם המלעיגים עליו בעבודת השם יתברך", ועל-ידי תקף העזות והעקשנות הקדשה שיש לו לקיים את השלחן ערוך, על-ידי-זה זוכה לישרות לב ולאמונה שלמה, וזוכה להתפלל ולהתבודד להשם יתברך שזה העקר — ליחד לעצמו מקום פנוי שאין שם אדם, ולפרש כל שיחתו וכל אשר עם לבבו וכל מה שעובר עליו לפני השם יתברך, ברחמים ובתחנונים כבן לפני אביו, ורובה לטען טענות, תחינות ובקשות, עד שיעזרהו השם יתברך, ויזכה לכל הנ"ל — "לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו" (תהלים כז, ה), ועתה יובן היטב ההמשך מה שכתב רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א, סימן ל), והצדיק יודע איזו תפלה באה מהקשרים וכו' על-ידי העזות והתורה של כל אחד ואחד וכו' וכל להבין, כי העקר הוא תפלה, כי על-ידי תפלה יכולים לעלות להשם יתברך, כי תפלה היא עקר השער והפתח להכנס להשם יתברך (עין לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב, סימן פד), ועין בתקוני

זהר (תקון מה): צלותא איהי סלמי, צין שם, וזוכה להמשיך על עצמו נעם ויו השכינה בקביעות, והפ"ח" בארץ חיים סימן כ' מביא דברי הרמב"ם, וזו לשונו: גדולי תכמינו היו נמנעים מלגלות ראשם להיות השכינה חופפת על האדם ומסוככת אותו, וכן היו ממעטים בדבריהם לזאת הפונה, צין שם.

ימה שהקשית על מה שכתב מוהרנ"ת ו"ל (בלקוטי-הלכות, אונגא, הלכה ב, והובאו דבריו בקוטרס "אמונת עמך"), שפינן שכל יום משנה מתברר, על-כן צריך לעשות תשובה בלילה עוד מזה היום, וזהו פשוט, כי קומא לן בקדושים" — הלילה הולך אחר היום (חלין פג.), כי רק באותו זמן בנו — דרש בן זומא: היום הולך אחר הלילה, אבל בקרבנות — הלילה הולך אחר היום, צין שם; וידוע מה שכתוב בזהר הקדוש (פרשת נשא קכב): מדרב בי מקדשא לא אשתאר לנוי אלא ודוי דברים לכד; נמצא, כמו שבקרבנות היה כל הלילה הולך אחר היום, ועכשו, בעוונותינו הרבים, אין לנו קרבנות רק ודוי דברים ותשובה, גם בן הלילה הולך אחר היום, וקל להבין.

העקר תזכר מה שפרש רבנו ו"ל את הפסוק (תהלים צה, ו): "היום אם בקלו תשמעו" (צין לקוטי-מוהרנ"ת, חלק א, סימן ערב): אם תצא לשמע בקול השם ותברך, תדע כי העקר הוא "היום הזה", ולכלי לדחות מיום לתברו, כי יום המחרת הוא ענין אחר לגמרי (כמוכא באריכות בלקוטי-הלכות, פקדון, הלכה ד, צין שם), וקנה פרשתי המשנה (טהרות, ח, ג): המאבד ביום ומצאו ביום — טהור, המאבד ביום ומצאו למחרתו — טמא וכנ"ל, כי העקר לשוב היום דיקא, וכן יש לפרש את הפסוק (בראשית מא, ט): "את חטאי אני מזכיר היום", הינו אם הולך בדרך הנ"ל, יזכר את חטאיו וישוב, כי מה שפגם "היום", זה בודאי יזכר ויהיה ממארי דחושבנא.

ג) המילה היא סלם.

ד) "צית-השם" מרבי יואל סיקויש ו"ל.

ה) סבתו בדינו.

ו) מדרב בי-הפסוק. לא נשאר לנו.

ז) מעצלי החשבון.

ומחמת טרדוטי הרבים בפרט עקשו באישון לילה זמן חצות — אקצור, וכל זה כתבתי בחפזון גדול ועוד חזון למועד להארף.

והנה עקשו ימי ה'שוכבי"ם, תרבה באמירת תהלים בכל יום, ותלמד ב"לקוטי-מוהר"ן" חלק ב' סימן פ"ט, ותאמר עליה התפלה מ"ה מ"לקוטי-תפלות" חלק ב', עד שתמצא את זיוגך.

הדורש שלומך ומצפה להצלחתך ברוחניות ובגשמיות...

רפא.

קצורת השם יתברך, אור ליום שני לסדר נארא ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת הבחור החשוב המשתוקק לעבודת השם יתברך על-פי עצותיו הקדושות של הנחל נובע מקור חקמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר קבלתי, ושמחתי מאד לשמע שאתה עוסק בספרי הצדיק האמת רבנו ו"ל, ואשר אתה מחיה עצמך בזה, וכי הספר "משיבת נפש" עשה אותך לבעל תשובה, כן הוא האמת, כי ספרי רבנו ו"ל מחיים, והחזירו ומחזירים בתשובה אמתית אלפים ורכבות מישׂראל, כי דברי רבנו ו"ל הם התעוררות גדולה מאד מאד, ומעוררים מאד את לב האיש הישראלי, ומקיצים אותו משנתו ומנפילתו, לבל יתאש בשום אפן, כי השם יתברך מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ואין שום מציאות בלעדי השם יתברך, ועקר היסוד שהכל תלוי בו — לקשר עצמו לצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כהוא זה דבר קטן ודבר גדול ולכלי לגטות, חס ושלום, מדבריו גמין ושמאל, כי צריך להשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור, וכל זמן שנשאֵר אצלו

שְׂכַל עֲצָמוֹ אֵינוֹ מְקַשֵּׁר לְצַדִּיק, וְיִשְׂרָאֵל בְּעַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה הָיוּ לָהֶם חֻמּוֹת גְּדוּלוֹת, כִּי אִזּוֹ הָיוּ בִּימֵיהֶם עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת זָרָה, שֶׁהִיָּתָה טְעוּתָם עַל-פִּי חֻמּוֹת וְחֻקֵּי גְדוּלוֹת כַּיְדוּעַ, וְלוֹא שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְשֻׁלְכִין מֵעֲצָמָם הַחֻמּוֹת, לֹא הָיוּ מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה, כִּי הָיוּ יְכוּלִים לְכַפֵּר, חֹס וְשָׁלוֹם, בְּכָל, וְלֹא הָיָה מוֹעִיל לָהֶם כָּל מָה שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם מִשָּׁה רַבָּנוּ, וְאֶפְלוּ כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים הַנּוֹרְאִים שֶׁעָשָׂה לְעֵינֵיהֶם, לֹא הָיָה מוֹעִיל לָהֶם, כִּי גַם עִתָּה נִמְצְאוּ אֶפְיָקוֹרְסִים הַכּוֹפְרִים עַל-יְדֵי שְׁטוֹת וְטְעוֹת חֻמּוֹתָם, אֲךָ יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשַׁת נַאֲוֹ אֶת הָאֱמֶת, וְהַשְּׁלִיכוֹ אֶת הַחֻמּוֹת, וְהָאֱמִינוּ בָּהּ וּבְמִשָּׁה עֲבָדוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, וּבָנָה מִפְּרֵשׁ רַבָּנוּ וְ"ל (דְּבָרִים ל.ב, ו): "עַם נִבְּל וְלֹא חָכֵם", וְהַתְּרַגּוּם מִבָּאֵר: "עַמָּא דְקִבְּלוּ אוֹרְיָתָא וְלֹא חִפְּימוּ"^א, וְהוּא לְכַאוּרָה פְּלִיאָה עֲצוּמָה, מָה עֲנִין תַּבַּח "נִבְּל" לְתַרְגּוּמוֹ עַל קְבֻלַּת הַתּוֹרָה? אֲךָ עַל-פִּי הַנְּ"ל מָה נִמְלָצוּ לְחִיּוֹת דְּבָרֵי הַתְּרַגּוּם הָאֵלּוּ, כִּי עָקַר קְבֻלַּת הַתּוֹרָה הָיָה עַל-יְדֵי — "וְלֹא חִפְּימוּ", הֵינּוּ עַל-יְדֵי שֶׁהַשְּׁלִיכוֹ מֵאִתָּם כָּל הַחֻמּוֹת, וְעָקַר הָעֲבוֹדָה לִהְיוֹת תַּם וְיִשָּׁר יִרְא אֱלֹקִים וְסָר מֵרַע כְּלֵי שׁוֹם חֻמּוֹת (עֵין כָּל זֶה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א'. סִימָן כַּג, עֵין שֵׁם), וְרַבָּנוּ וְ"ל אָמַר: כָּל מִי שֶׁיִּצְיַת אוֹתִי וְיִקָּים כָּל מָה שֶׁאֲנִי מְצַוֶּה, בְּיַדֵּי יְהִיָּה צַדִּיק גְּדוֹל יְהִיָּה אִיךָ שֶׁיְהִיָּה (עֵין מִי-מוֹהַר"ן, סִימָן שַׁב, וְכֵן סִפֵּר מוֹהַרנ"ת וְ"ל, שֶׁשְׁשׁוֹתִקְרַב אֶל רַבָּנוּ וְ"ל הַשְּׁלִיף שִׁכְלוֹ לְגַמְרֵי, וְכָל מָה שֶׁצָּוָה אוֹתוֹ רַבָּנוּ וְ"ל קִים.

וְצִרִיךְ אִתָּה לִידַע שֶׁזֶה עָקַר גְּדוֹל בְּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּפִרְט בַּתְּחִלַּת הַהִתְקַבְּלוּת, כִּי דָרָךְ הַבְּעַל-דָּבָר לְקַרֵּר אֶת הָאֲדָם כְּאֵלוֹ עֲלֵיו אֵינָם נִאֲמָרִים דְּבָרֵי רַבָּנוּ וְ"ל, וְשֶׁהוּא כְּבָר נִפְּל לְעַמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה, וְאֵין לוֹ שׁוֹם תְּקוּנָה, חֹס וְשָׁלוֹם, וְכֵאלּוֹ שֶׁהוּא כְּבָר לֹא יוֹכֵל לְהִתְקַרֵּב, מִכָּל שֶׁכֵּן כֶּשֶׁהִתְחִיל כְּבָר כְּמָה פְּעָמִים וְנִפְּל, אִזּוֹ מִתְּגַרָּה בּוֹ הַבְּעַל-דָּבָר בְּיֹתֵר לְהַפִּילוֹ, עַל-כֵּן תִּלְעַג לוֹ בְּכַח הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְלִידַע שֶׁכָּל מָה שֶׁדְּבַר רַבָּנוּ וְ"ל, זֶה נִאֲמַר גַּם עֲלֶיךָ וְאֶפְלוּ עַל הֵיחָד גְּרוּעִים מִמֶּךָ בְּאֵלְפִים וְרַבְבוֹת בְּחֵינוֹת, כִּי רַבָּנוּ וְ"ל אָמַר

(א) עַם שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה וְלֹא "הִתְחַכְּמוּ".

בַּפֶּרֶשׁ (שיחות הר"ן, סימן רט), שְׁכַל דְּבוּר מַה שְּׁדַבֵּר עִם תַּלְמִידוֹ אֵינוֹ
 בְּשָׂבִיל עֲצָמָם כִּי אִם גַּם עַל הַדּוּרוֹת הַעֲתִידִים לְבוֹא, וְיִדְוַע לְאַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמָנוּ מַה שְּׁדַבֵּר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים כָּל אֶחָד תִּקַּן
 וַעֲשֶׂה הַרְבֵּה הֵינּוּ שֶׁקָּרְבוּ אֲנָשִׁים רַבִּים לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אָבִל
 אַחֲרֵיכֶן כְּשֶׁנִּסְתַּלְּקוּ נִפְסַק הַעֲנָן, אָבִל אָנוּ, סִיּוֹם רַבְּנוּ ז"ל, צְרִיכִים
 לַעֲשׂוֹת דְּבָר שְׂלֵא יִפְסַק לַעֲוֹלָם שְׂאֵלוֹ אֲנָשִׁים יִקָּרְבוּ אֲנָשִׁים אַחֲרֵים,
 וְהֵם יַעֲשׂוּ וַיִּקָּרְבוּ עוֹד, וְכֵן לַעֲוֹלָם (תַּיִ"מ מוה"ר"ן, סימן שעג), וְאָמַר עוֹד
 (שם, סימן רכט): "מִיִּין פִּייעֶרֶל וְעַט שׁוִין טְלוּאָן בִּיזוּ מְשִׁיחַ וְעַט
 קוּמְעֵי"ב, וְכֵן אָמַר (שם, סימן רכב), שְׁמִי שִׁיתְקַרֵּב אֵלָיו בְּנֹדָא יִהְיֶה
 צְדִיק, וְלֹא אֵלָיו בְּלִבְד, אֵלֹא אֶפְלוּ מִי שִׁיתְקַרֵּב לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ,
 וְאֶפְלוּ מִי שֶׁרַק יַעַב בְּהֵם, בְּנֹדָא יִהְיֶה אִישׁ כְּשֶׁר וְצְדִיק גְּדוֹל, וְהַכֵּל
 תְּלוֹי אִם מְצִיָּתִים אוֹתוֹ, וְכֵן מוּבָא (בְּלִקוּטֵי מוה"ר"ן, חֶלֶק ב', סימן סח),
 עָקַר שְׁלֵמוֹת הַצְּדִיק שִׁיּוּכַל לְהִיּוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וְכוּ' הֵינּוּ כְּשִׁיְהִיָּה
 לְמַעְלָה אַחַר הַהִסְתַּלְּקוּת יִהְיֶה גַם כֵּן לְמַטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם עַל-יְדֵי
 תַּלְמִידוֹ הַקְּדוּשִׁים הַמְקַיְּמִים דַּעְתּוֹ, כַּמוּבָא שֶׁם בְּאַרְיִכוּת נִפְלְאָה
 מַעֲנֵן שֶׁהַצְּדִיק הָאָמַת אַף שֶׁנִּסְתַּלַּק לַעֲיֵלָא וְלַעֲיֵלָא נִקְרָא חֵי —
 עַל-יְדֵי תַּלְמִידוֹ הַקְּדוּשִׁים הַמְקַיְּמִים דְּכַרְיֹו (וְעֵיזוּ בְּלִקוּטֵי הַלְכוֹת, שְׁלוּחִין,
 הַלְכָה ה', עַיִן שֵׁם), וּבִסְפֹר "עֲלִים לְתַרּוּפָה" כּוֹתֵב ר' נַחֲמָן מְטוּלְטְשִׁין
 ז"ל (תַּלְמִידוֹ שֶׁל מוֹרְנוּ מוה"ר"ת ז"ל): כְּבָר מִנַּח כָּלֵל בְּיַדְינוּ אָשֶׁר כַּעַת
 הַצְּדִיק שְׁבִדוֹר הוּא אֲדַמוּר, וְכָר צְדִיק וְקָדוֹשׁ לְכַרְכָּה, וַיֵּשׁ בְּזֶה
 הַרְבֵּה דְּבוּרִים לְבָאָר, וְזַכְנוּ ה' לְדַבֵּר מִזֶּה פְּנִים אֶל פְּנִים.

הַעֲקָר, אַחֵי הַיָּקָר, חֲזוּק וְאִמָּץ מֵאֵד מֵאֵד עַל-פִּי דִרְךָ הָאָמַת
 שֶׁקְּבַלְנוּ מִהַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, וְתִשְׁקַד הַרְבֵּה עַל דַּלְתוֹת הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה בְּפֶרֶט עַל לְמוֹד שְׁלִחַן עֲרוּף, שְׁמֵאֵד הַזְּהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל
 עַל זֶה, וְשֵׁם לְנוּ לְחֵק קְבוּעַ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בְּשִׁלְחַן עֲרוּף,
 לְכָל יַחֲסֵר יוֹם אֶחָד מְבִלִּי לְמוֹד שְׁלִחַן עֲרוּף, וְכֵן שֵׁם לְנוּ חֵק קְבוּעַ
 שְׁנִתְבָּוֶדֶד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, הֵינּוּ שֶׁתִּמְצָא מְקוֹם מִיַּחַד שְׂאִין
 שֵׁם בְּגִי-אָדָם, וְתַפְרֵשׁ שִׁיחַתְךָ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בְּהָ, וְתַתְּפִלֵּל

להשם יתְבַרְךָ בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וְתַתְּנֶנּוּהָ וְתַבְקֵשׁ מְחִילָה וְסְלִיחָה, וְכֵן תַּבְקֵשׁ כָּל מַה שְּׂיַעֲלֶה עַל לִבְךָ וְדַעְתְּךָ, וְזֶה נִקְרָא הַתְּבוּדָה, וְיִשְׁתִּי הַהֲנַגּוֹת הָאֵלוּ הֵן הַיְסוּדוֹת מַחְסִידוֹת בְּרִסְלָב, וּמִלְכּוּד מַה שְּׁסִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל מְלָאִים עֲצוֹת נְכוֹנוֹת וְהַדְרָכוֹת יִשְׁרוֹת עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר, וְאִין שׁוֹם דְּבָר שְׁבַעוּלָם שְׁלֵא יִהְיֶה נִמְצָא כְּתוּב בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד, שְׁאֶכְתֹּב לְךָ, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרְךָ, עַל כָּל מַה שְּׁתִּשְׂאֵל.

וְמַה שְּׁכַתְּבָתָּ שֶׁהַסֵּפֶר "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" עָשָׂה עֲלֶיךָ רָשָׁם גְּדוֹל, תִּדְעַ לְךָ שֶׁזֶּה לִי כְּמַעַט שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה שָׁנִים, שְׁאֲנִי לוֹמֵד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל, וְהַסְבֵּה שֶׁהַנְּעֻמָּה לְזֶה וְאִיךָ שְׁזָכִיתִי לְהַתְקַרֵּב, שֶׁפָּעַם בִּימֵי נְעוּרַי, מְצֵאתִי סֵפֶר קָטָן, וְהִנֵּה קְרוּעַ מְאֹד, וְזֶה הִנֵּה הַסֵּפֶר "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ", וְנִתְעוֹרְרָתִי כֹּל-כֵּן בְּתַבְעֵרַת לִבִּי, אֲשֶׁר לֹא יֵאָמֵן כִּי יִסְפֹּר, וְנִשְׁתַּנְּיֵיתִי לְטוֹבָה, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרְךָ, וּמֵאֲזוּ וְעַד עַכְשָׁו אֲנִי שׁוֹקֵד בְּסִפְרָיו, וְכֵן נִתְעוֹרְרָתִי וְהַדְּפִסְתִּי חֲמִשָּׁת אֲלָפִים סִפְרֵי "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ", וְנִפְּוֹצוּ כָּרֵב הָעוֹלָם, תְּהִלָּה לְאֵל, וְכֵן זְכִיתִי לְהַדְּפִיס כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל, תְּהִלָּה לְאֵל, יוֹתֵר מִשְׁמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה אֲלָף סִפְרִים בְּמִשְׁוֹ שָׁנָה וְחֲצִי כִּידוּעַ לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהַכֹּל הִנֵּה, כִּי רְאִיתִי שֶׁסֵּפֶר קָטָן כְּזֶה מִסִּפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל יְכוֹל לְעוֹרֵר אָדָם כֹּל-כֵּן, עַד שְׁאִמְרָתִי שְׁאֲנִי מְחַיֵּב לְהַדְּפִיס אֵת כָּל הַסִּפְרִים וְלְהַפִּיצָם.

וּמַחֲמַת טְרוֹדוֹתֵי הַרְבִּים עַכְשָׁו בְּאִישׁוֹן לִילָה, וְזִמְנֵי חֲצוֹת הַגִּיעַ — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

רַפֵּב.

הַעֲזָרָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיר לַיּוֹם שְׁלִישִׁי לַסֵּדֵר וְאָרָא ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּצַמָּא מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי וְצַעֲרִי גָדוֹל מֵאֵד מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אִף בְּאֵמַת אֲנִי רוֹאֶה שְׂאֵתָה בְּעֶצְמָךְ גּוֹרֵם לָךְ תְּמִיד בְּלִבּוֹלִים אֵלֶי, כִּי כְּתִיב (תְּהִלִּים לז, יג"ד): "כִּי הָאִישׁ הִתְפַּץ חַיִּים אֵהָב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב נִצּוֹר לְשׁוֹנֵף מֵרַע וּשְׁפָתֶיךָ מִדְּבַר מְרָמָה", וְכְתִיב (מִשְׁלֵי כא, כג): "שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר מִצְּרוּת נִפְשׁוֹ", וְכֵן מוֹהֲרֵנִי וְ"ל אָמַר: "דִּי אֲלַע וְוֹאֵס הָאֲבָן גִּירְעֵדֵט הָאֲבָן זִיף גִּישֵׁט דְּעַר הָאֲלֵטֹן", מֵה לָךְ וְלִצְרָה הַזֹּאת לְהַכְסֵּס בְּכּוֹחַחִים עִם חֲבֵרֶיךָ, מִדּוֹעַ לֹא תִזְכֹּר אֶת דְּבָרֵי רַבְנוּ וְ"ל (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֲרֵן, חֲלָק א', סִימּוֹן קַעֲבָא) עַל הַפְּסוּק (דְּנִינְאֵל יב, ב): "וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפֶר יִקְיִצּוּ אֵלֶּה לְחַיִּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לְחַרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם", הֵינּוּ כְּשִׁנְתָּעוֹרֵר שְׂכָל חֲדָשׁ בְּעֵבֻדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מֵה שְׁלֵא הֵיָה נוֹדַע עַד עַכְשָׁיו, הֵינּוּ שְׁנִתְגַּלְהַ הַצְּדִיק הָאֵמֶת, אֲזוּ רַבִּים מִתְקַרְבִּים וְנִחְעוֹרְרִים מִשְׁנִתָּם, כִּי הַצְּדִיק מְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֲרֵן, חֲלָק א', סִימּוֹן ס), אִף יֵשׁ שְׁנֵי סוּגֵי מְקַרְבִּים. סוּג אֶחָד: אֵלֶּה לְחַיִּי עוֹלָם, שְׁעוֹסְקִין בְּעֵבֻדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהַצְּנַע לְכַת, וּמְקִימִים אֶת כָּל דְּבָרֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת, וְעוֹסְקִים הַרְבֵּה בַתּוֹרָה, בְּמִצְוֹת וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְהַפֵּל מְצַנַע מִכָּל הָעוֹלָם, זֶה בְּחִינַת: "צְדִיקִים יִלְכוּ בָם" (הוֹשֵׁעַ יד, י) — שְׁהוֹלְכִים עִם הַדְּרָף שְׁגָלָה הַצְּדִיק. וְסוּג שְׁנֵי: "וְאֵלֶּה לְחַרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם" — שְׂאֵינָם עוֹבְדִים אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם זו הַדְּעַת, רַק מְתַרְפִּים וּמְבַזִּים אֶת הָעוֹלָם שְׂאֵינָם יוֹדְעִים מִזוּ הַדְּעַת, וְזֶה בְּחִינַת: "וּפִשְׁעִים יִכְשְׁלוּ בָם" (שֵׁם) — שְׂמִבְלִים זְמַנָּם בְּשִׁטוֹת בְּכּוֹחַחִים שֶׁל מֵה בְּכָף, וְזֶה לְחַרְפוֹת וְלְדָרְאוֹן עוֹלָם, שְׂמִחְרָפִים וּמְבַזִּים אֶת הָעוֹלָם, כִּי אֵינָם מִשְׁתַּמְשִׁים עִם זֶה הַשְּׂכָל

בעבודת השם יתברך, רק עושים ליצנות מאחרים שהם כבר בדרך האמת, וכלם מנחים בחשף וקשקש.

צריך לזכור את זה תמיד, כי מה לך עם אחר, אמת שצריכים לדבר הרבה עם חברו בעבודת השם יתברך, פאשר הזהירנו על זה רבנו ז"ל, אף החכם עיניו בראשו שאם תראה שהם לצים, צריך להתרחק מהם כמטחוי קשת, ומכל שכן לבל יגנס, חס ושלום, בנפשותיהם, ולא את אלה רצה רבנו ז"ל, (מה שבאמת יכולים לקרב את כלם, אף מחמת שלא עוד שאין אתה מקרבם, אלא גם ירחקו אותך). וצ"ע בלקוטי מוהר"ן (חלק א', סימן נט), ותקנים (תהלים א, א): "אשרי האיש אשר לא הלך בצעתי רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב, כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה ויזמם ויללה", ותשפך נפשך להשם יתברך תמיד, ואותם הדבורים שאתה מדבר בהנם ומתנפח, יותר טוב שתכניסם בתפלה ובהתבודדות — שתתפלל תמיד להשם יתברך, ואז תזכה "לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו" (תהלים כז, ד).

הדורש שלומך...

רפג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה לאהובי, ידידי היקר, שותה בצמא ממי הפחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מאת ה' היתה זאת, כי המכתב הזה נתעפב אצלי עד עכשו, ומה רבו מעשיך ה', שקבלתי עכשו מכתב מר' ... גרו יאיר, שתהלה לאל קבל כל הספרים, ברוך הוא וברוך שמו יתברך, שעשה לי החסד הזה, כי מספר שהיו לו נסים עד שהוציאת, כי שלחתי הכל למקום אחד וכו'.

גם מדי עברי ברחוב, פגשתי את ר' ... גרו יאיר, שחזר
אתמול מארץ ישראל, וספר לי, שאמה משתדל עקשו בהדפסת
ה"לקוטי-מהר"ן", ראה גם ראה מה שאמר לנו רבנו ז"ל, כי
המחשבה יש לה כח גדול, (עין בלקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן קצג, וכן
הוא בעלים לתרופה).

חוק נאמן מאד מאד, ואשריך ואשרי חלקך שזכית לזה, ותדע
שאני נותן לך עוד ארבע מאות "מקנה ישראל", סף הכל אלה
ספרים להדפסה שלך, ובהם השבוע, בעזרת השם ותברך, אשלח לך,
ואבקש ממך שתפיץ אותם בזול מאד, ותראה לכתב לי מההדפסה
הנ"ל, וממש תחייני.

הדורש שלומך...

רפד.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר וארא ה'תשכ"ט.

ישועה ושמחה ושיגור ויחדפו למעלת כבודו, אהובי, ידידי, הצמוד
בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, שותה בצמא ממי הנחל נובע מקור
חכמה, זכותו וגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך קבלתי, ושמחתי לשמע הטוב ממך.

כן תרגיל עצמך גם אתה למצא כד תמיד נקודות טובות, ותדון
את עצמך לכף זכות, ועל-ידי-זה יקים (תהלים לו, י): "ועוד מעט
ואין רשע, והתבוננת על מקומו ואיננו" (עין לקוטי-מהר"ן, חלק א',
סימן רפכ), כי אין זה שום מעלה לחפש אחר חסרונות, הן לחפש על
עצמו ומכל שכן אצל אחר, כי צריך לדון את הכל לכף זכות, בפרט
עקשו בעקבתא דמשיחא, אשר הסטרא אחרא מתפשטת מאד מאד
בעולם בתאוות ובגסיונות, ועובר על כל אחד מה שעובר הן בביתו

יהן בפרנסתו ברוחניות ובגשמיות, וכל נקדה ונקדה מהיהדות יקרה למעלה מאד מאד, כי על הגלות כבד מאד מאד פידוע, וכן בלמוד התורה צריך להתיחות עצמו עם מה שיוכל, ואם לפעמים מתוך סתום, תלמד עין יצקב או מדרש או משניות, ואין צריך לפל בדעתו משום דבר שבעולם יהיה אף שיהיה, וזה כלל גדול, שאסור לפל משום דבר שבעולם, ואף אם נכשל כמו שנכשל, חס ושלום, וזו לשון השל"ה הקדוש (מסכת ראש השנה): כלל זה יהיה מנח בינך, "כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה חוץ מצא" (פסחים פו:), והבן, כי באמת גם השם יתברך לא יחפץ כי ימות הרשע, כי אם בשוכו וחי, כי כל זמן שהאדם חי, יש לו תקנה יהיה אף שיהיה, אפלו פגם כמו שפגם, חס ושלום, והעקר לקיים מה שאמר הנביא (הושע יד, ג): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'", ואמרו חכמינו ז"ל (שמות רבה, פרשה לח, סימן ד): "איני מבקש מכם אלא דברים", שרצונו של השם יתברך הוא רק התבודדות — לפגוש כל שיחתו אליו יתברך, ולהתודות אליו, ואז אין שום מקטרג יכול לקטרג עליו, מאחר שספר הכל לפניו יתברך (צ"ל לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו).

...הדורש שלומך

רפה.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר נארא ה'תשכ"ט.

ששון ושמחה ישיגו אל מעלת ידידנו מאנשי שלומנו היקרים, העוסק בהדפסת והפצת ספרי רבנו ז"ל, ושותה בצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה ... גרו יאיר ויזרח.

באתי להודיע לכם, שקבלתי המעות מבנכם ר' ... שיחיה, ואם תרצו עוד ספרים תכתבו לי, ואני נצרך לעשרה "לקוטי-תפלות", ואני מוכן לעשות חלופין מהספרים שלי אילו שתמצו, וכן אני צריך

לשלושה סטים "לקוטי-הלכות", תכתב לי המחיר בדולרים, ואשלח לכם עבור זה אילו ספרים שתמצאו, ואבקש שיהיה בכריכה טובה.

ואודות ה"תקון הכללי" נדרתי אותם לבית-המדרש עוד בהיותי בארץ ישראל, אבל אם אתם רוצים אחרים להפיצם בחנם בכתב-המדרשות, כמו שכתבתם אז אשלח לכם, וחזק ואמץ בפרט בתפילה והתבודדות בכל יום, כי באמת אין שום מקום לברח מפגעי הזמן כי אם אליו יתברך, אשר מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל צלמין וסובב כל צלמין, ורק זה עקר העצה מכל העצות.

הדורש שלומך...

רפּו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא, שנים-עשר דשוכבי"ם ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת האברך היקר מאנשי שלומנו, שותה בצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח.

מכתבך בך קבלתי כמה פעמים, וכבר כמה פעמים רציתי לכתב לך, אבל המניעות ברוחניות ובגשמיות הם אשר עכבוני, וידוע גדל רצונו של רבנו ז"ל ואזהרתו על אהבת חברים, שזה נמשך מהצדיק בעצמו (עין לקוטי-מותר"ן, חלק א', סימן יג), שהצדיק מעלה את כל הנפשות המקרבות אליו בכלליות, ועל-ידי הכלליות נתוספת בהם אהבה זה לזה, ואז מעוררים אליו לאלו ואומרים זה לזה, ופזיירים זה לזה, עין שם, וכן על-ידי שגללות יחד כל הנפשות אצל הצדיק האמת, על-ידי זה נעשית שמחה ואהבה, כי עקר הכלליות להיות ביחד הוא אהבה פיודע (עין שם, סימן סא), וזה שהיה רינו מאד: "אנן בתכיבותא תליא"^א, ועקר קבלת התורה

(א) הענין שלנו מלוי בתכיבותא.

היה על-ידי השלום, כמו שנאמר: "ויסעו מרפידים" וכו', "ויחן שם ישראל נגד ה'הר" (שמות יט, ב), ונדרשו חכמינו ז"ל (מכילתא), ומוכא בפרוש רש"י שם: "כאיש אחד בלב אחד", מה שאין בן שאר התניות שהיו במתלקת וכו' (עין בלקוטי-הלכות, בית-הפנקס, הלכה ד), ונדוע גדל האזהרה שהזהיר האר"ל את תלמידיו על האהבה ביניהם (פמוכא בכתבי האר"ל, שער הפניות, ברכת השחר א:), ויש בכל אחד מישראל דבר יקר שהוא נקדה טובה שאין בחרו, ובחינה זאת שיש בו יותר מחברו משפיעה ומאירה ומעוררת לב חברו, וחברו צריך לקבל התעוררות ובחינה זו ממנו, בחינת "ומקבלין דין מן דין" (עין לקוטי-מותר"ו, חלק א', סימן לד), ומוהר"ן ז"ל מגלה נפלאות (עין לקוטי-הלכות, תפלין, הלכה ה), ששאל הנקדות המוכאות בתורה הזאת, שזה בחינת תפלין, תפלין של ראש — זה כנגד נקדת הצדיק, ובשביל זה צריך להיות מגלה, להורות כי דעת הצדיק צריכים לגלות בפני הכל ולכלי להתבאש, ותפלין של יד — זה כנגד נקדת עצמו, הינו התבודדות, בשביל זה צריך להיות מקסה, והרצועות שנמשכות מהראש הן כנגד התלמידים והחברים שמקבלים ונמשכים מהצדיק שהוא הראש-בית כידוע, עין שם, ואני הוספתי שהרי גם לתפלין של יד יש רצועות, אף נראה שזה כנגד התלמידים והמקורבים של כל אחד, כידוע שרבנו ז"ל הזהירו לעשות תלמידים ומקורבים אחרים, אף העקר הוא נקדת הרב והצדיק, שהכל צריכים לקבל ממנו, וכן נקדת עצמו — מיניה וביה², שזה בחינת התבודדות, אף באמת הם תלויים זה בזה, כי עקר התהוות התלמיד הוא דיקא מהרב כידוע, וכן כל ענין התבודדות הוא רק מהצדיק, ורבנו ז"ל מפרש המשנה (תרומו' א, ב): "סתם חרש אינו שומע ואינו מדבר", כי מי שאינו שומע התעוררות הצדיק שמעורר בני-אדם מהשנה, על-ידי זה אינו מדבר דבורים להשם יתברך (עין לקוטי-מותר"ו, חלק א', סימן ס), ובזה פרשתי הכתוב (תהלים יט, ד): "אין אמר ואין דברים בלי גשמע קולם", כי קדם ששומעים התעוררות החכם וקול הצדיק,

הרי אינו מדבר דבורים להשם: תִּבְרָךְ בְּתַפְלָה וְהַתְּבוֹדָרוֹת, וְזוּהוּ —
 "אין אמר ואין דברים" כי "בלי נשמע קולם" — שאינו שומע קול
 הצדיק.

אחי היקר: חזק ואמץ מאד מאד, בעבודת השם יתברך, כי
 ה' עמך, אתך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין
 וסוכב כל עלמין, ובתוף כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדי השם
 יתברך, דומם, צומח, חי, מדבר — הכל לכל עצם עצמות חיות
 אלקותו יתברך, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם מכריזין
 עליו מלמעלה (חליו ז:), והכל בהשגחה פרטית, ותתמיד מאד מאד
 בספרי רבנו ז"ל, שהם נקדת הרב, כי בספרו שם גנוזים פניו, שכלו,
 חקמתו ונדעתו (עין לקוטי מוה"רן. חלק א'. סימן קצב): ועל ידי זה יפתח
 פיך לדבר תמיד להשם יתברך בתפלה והתבודרות, שזה העקר, כי
 אין שום מנוס לברת, כי אם להשם יתברך, ומכל מה שעובר עליך
 תברח אל השם יתברך, ליחד לעצמך מקום שאין שם שום בני אדם,
 ותפרש כל שיחתך אליו יתברך בתמימות ופשיטות פאשר ידבר
 הבן לפני אביו, ותבקש ממנו יתברך ברחמים ובתחנונים, שתזכה
 למה שאתה צריך לזכות בזה העולם, והכל לכל מה שעובר עליך
 ברוחניות ובגשמיות תשיח ותספר לפניו יתברך, וכן כל הכסופין
 והרצונות הטובים שיש לך להשם יתברך ולתורה וכו' וכו' תוציאם
 בפה מלא, שנעשים מזה דברים גבוהים וצורפים נפלאים בעולמות
 העליונים (עין שם, סימן לא), ועקר התחברות וירבקות להשם יתברך
 הוא על ידי תפלה והתבודרות, כי התפלה היא השער דרך שם
 נכנסים להשם יתברך, ומשם מכירים אותו (עין שם, חלק ב'. סימן פד),
 ועין בתקוני זוהר (תקון מה): "אלותא איהי סלם"^ג, כי עקר הסלם
 לעלות להשם יתברך הוא תפלה והתבודרות, ועל ידי תפלה ממשיך
 על עצמו אור השכינה, שהוא אור האמונה הקדושה פידוע, כי
 אמונה ותפלה הן דבר אחד, כמו שכתוב (שמות יו. יב): "ויהי ידיו
 אמונה" ותרגומו ונהה ידוהי פריסן בצלוי, עין שם.

ג) התפלה היא סלם.

ד) והיו ידיו פרושות בתפלה.

בְּזוֹה פִּרְשֵׁי: "וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם, אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב" (שמות
 ד, ג), וּפִרְשׁ רַש"י: "וְאָרָא אֶל הָאֲבוֹת, וַיְדוּעָה קִשְׁיַת הַמְּפָרְשִׁים:
 וְכִי אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁהָאֲבוֹת הֵם אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב? אָף יֵשׁ לְרַמֵּז
 עַל־פִּי דְבָרֵי רַבְנֵנוּ ז"ל (עַיֵן לְקוּשְׁטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נה), כִּי לְרֵאוֹת
 בְּמִפְלָתָם שָׁל רִשְׁעִים (הֵינּוּ שְׂיֻכָּה לְהַכְנִיעַ אֶת הַיָּצָר הָרַע, הָרַע
 וְהָרִשָׁע שָׁלוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וּרִשְׁעִים עוֹד
 אֵינָם" (תְּהִלִּים קד, לה), וְיֵאִיר בּוֹ אֹר הַשְּׂכִינָה, אֹר נִשְׁמָתוֹ, שְׂוָה חֵלֶק
 אֲלוֹק מִמַּעַל), זֶה זֻכִּים עַל־יְדֵי קְדֻשַׁת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא בְּחִינַת
 אֲמוּנָה, תְּפִלָּה וְנִסִּים, (עַיֵן לְקוּשְׁטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז), וְלְהַמְשִׁיךְ
 קְדֻשַׁת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל (הֵינּוּ אֲמוּנָה וְתְּפִלָּה) הוּא עַל־יְדֵי הַתְּנוּצָצוֹת
 אֹר זְכוֹת הָאֲבוֹת, וְכְמוֹ שְׂמוּכָא (בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ, שְׁלַח קעד): בְּאֲתַר דְּאִית
 תְּמַן אָבוֹת אִית תְּמַן שְׂכִינְתָא" שֶׁהוּא אֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הֵינּוּ עַל־יְדֵי
 שְׁלֹשׁ־הַתְּפִלוֹת שֶׁתְּקַנּוּ הָאֲבוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, מְעִרִיב, עַל־יְדֵי־זֶה
 מְמַשְׁכִּים עַל עֲצָמָן אֹר זְכוֹת הָאֲבוֹת, וְזוֹכֶה לְאֲמוּנָה, תְּפִלָּה וְאָרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְכַנִּיעַ אֶת הָרַע שָׁלוּ, כִּי עַל־יְדֵי תְּפִלָּה מְבַטֵּל
 הַכֹּל וּמְכַנִּיעַ הַכֹּל, כִּי עַקֵּר כְּלֵי זַיִנוּ שֶׁל הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא תְּפִלָּה
 (עַיֵן לְקוּשְׁטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב), וְעַיֵן בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (פְּנִיחַס, רנו): צְלוֹתָא
 דְּשְׁחֲרִית, מְנַחָה, עֲרִכְבִּית, מַסְטָרָא דְתִלְת אֲבָהֵי, עַיֵן שָׁם, וְזוֹ בְּנִת
 רַש"י ז"ל: "וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם וְאֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב", שְׁפָרַשׁ: אֶל
 הָאֲבוֹת, הֵינּוּ אִם תְּרַצֶּה לְזְכוֹת ל"וְאָרָא", שְׂיֵאִיר ה' פְּנֵי אֵלֶיךָ, וְתִזְכֶּה
 לְדַבֵּק עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה תִזְכֶּה עַל־יְדֵי אֹר זְכוֹת הָאֲבוֹת, אִם
 תִּתְפַּלל בְּכוּנָה שְׁלֹשׁ־הַתְּפִלוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחָה וּמְעִרִיב (עַל־כָּל־פְּנִים
 פָּרוּשׁ הַמְּלוֹת), עַל־יְדֵי־זֶה תִזְכֶּה שְׂיִתְנוּצֵץ עֲלֶיךָ אֹר זְכוֹת הָאֲבוֹת,
 וְתִזְכֶּה לְאֲמוּנַת הַיְחוד וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְבַטֵּל כָּל הָרַע מִמֶּךָ (וְכִשְׁתַּעֲצֵן
 בְּלְקוּשְׁטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נה, בְּפְנִים הַתּוֹרָה תְּכִין כָּל הַנִּל,
 וְתִרְאֶה עַל־פִּי דְבָרֵי הַנִּל קֶשֶׁר גִּפְלֵא).

זֶה מֵה שְׂאִיתָא בְּתַקּוּנֵי זִהַר שְׂמ"ע דָּא שְׁחֲרִית, מְנַחָה, עֲרִכְבִּית,
 כִּי זִיקָא עַל־יְדֵי שְׁלֹשׁ־הַתְּפִלוֹת תִזְכֶּה לְאֲמוּנַת הַיְחוד: "ה' אֱלֹקֵינוּ

(ח) בְּמִקוֹם בּוֹ הָאֲבוֹת נִמְצְאוּ הַשְּׂכִינָה שֵׁם נִמְצָא.
 (י) תְּפִלַּת שְׁחֲרִית, מְנַחָה וְעִרְכִּית מִצַּד הָאֲבוֹת הֵן.

ה' אָחד", אָשׁר מַשֵּׁם נִשְׁרָשׁוּ כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כְּדַבְּרֵי ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ו"ל, אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, שֵׁהֵם יוֹצֵאִים מִשְׁלֹשֶׁת הַשְּׁמוֹת הַנִּמְצָאִים בְּכַתּוּב: "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל י"י אֱלֹהֵינוּ י"י אָחַד" (דְּבָרִים ו. ד) — אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, שֵׁהֵם הִשְׁלֵשׁ רִגְלִים שְׁבַכְסָא כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ עַיִן שָׁם, כִּי עַקֵּר הָאָמוּנָה הוּא דוֹקָא עַל-יְדֵי תַּפְלָה, וְעַל-יְדֵי תַּפְלָה מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ יְשׁוּעוֹת וְהַמְתַּקֵּת הַדֵּינִים.

בְּזוֹה פִּרְשֵׁי (תַּהֲלִים מ, יא): "בְּתוֹךְ לְבֵי אָמוּנַתְךָ וְחִשׁוּעַתְךָ אָמְרֵתִי", כִּי הַעֲקָר הוּא הָאָמוּנָה — לְהֶאֱמִין בַּהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ שְׁמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּמִשְׁגִּיחַ בַּהֲשֻׁגָה פִּרְטִית, וְהַכֵּל — בַּהֲשֻׁגָה: דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, מְשַׁגַּח מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדַבֵּר זֶה צָרִיף לְהַכְנִיס הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּדַעְתּוֹ וּלְקַשְׁרוֹ אֶל מַחוּ; וְאֵל יִקְשֶׁה: אִם-כֵּן לְמָה צָרִיכִים לְתַפְלָה, שֶׁהֲרֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדַע מַחְשְׁבוֹת? אָבֵל כָּבֹר תַּרְץ רַבְּנוּ ו"ל עַל זֶה, שֶׁהַדְּבֹר הוּא כְּלִי הַשֹּׁפַע שָׁבוּ מִקְבָּלִים הַשֹּׁפַע, וּפְרַשׁ (דְּבָרִים א, יא): "וַיִּכְרַף אֶתְכֶם בְּאֲשֶׁר דִּבֶּר לְכֶם", הֵינּוּ — לְפִי הַדְּבֹר בֵּן מִמְּשִׁיף עָלָיו הַשֹּׁפַע — יְשׁוּעוֹת וְהַרְחֻבוֹת וְכֵל טוֹב סְלָה (עַיִן לְקוּטִי-מִוֵּה"ו, חֲלָק א', סִימָן לר), וְזֶה פְּרוּשׁ: "בְּתוֹךְ לְבֵי אָמוּנַתְךָ", אִף שְׂאֵתָה חֲזוֹק מְאֹד בְּאָמוּנָה בַּהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, אִף עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הָאָמוּנָה וְהַמְשַׁכֵּת הַשֹּׁפַע הוּא עַל-יְדֵי דְבֹר — "וְחִשׁוּעַתְךָ אָמְרֵתִי", לְזִכּוֹת לִישׁוּעָה שְׁלֵמָה זֶה תְּלוּי בְּ"אָמְרֵתִי" — לְדַבֵּר הַדְּבָרִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֵׁהֵם כְּלִי הַשֹּׁפַע.

אָחִי הַיָּקָר! עַכְשָׁו בְּעוֹד שְׂאֵתָה אוֹכֵל קַעֲסוּט, חֲזוֹק מְאֹד מְאֹד וְתַרְגִּיל עֲצָמְךָ בְּעִבּוֹדַת הַתַּפְלָה וְהַהֲתַבּוּדוֹת שֶׁזֶה הַעֲקָר מִכָּל הַעֲקָרִים, וְאֵז תַּהֲיֶה כְּבֹר חֲזוֹק בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, שֶׁתִּדַּע שֶׁהַמְּקוֹם הַרְאִשׁוֹן לְבָרַח מִכָּל פְּגַעֵי הַזְּמַן וּמִכָּל הַטְּרָדוֹת וְהַבְּלִבוּלִים הוּא אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְרַק שָׁם עַקֵּר הַבַּיִת מְנוּס לְסַלֵּק אֶת חֲכָמָתוֹ וְדַעְתּוֹ לְגַמְרֵי, וְלִשְׁפֹּף שִׁיחַ וְתַפְלָה, וְרַק זֶה יִשְׁאֵר לְךָ לְעַד וּלְנֶצַח נְצַחִים, וְכִמוֹ שְׂאֵמֶר אֱלֹהֵי הַנְּבִיא, זְכוּר לְטוֹב (תְּנָא דְבֵי אֱלֹהֵי, פֶּרֶק כה): לְפִי

קפ אָשֶׁר רפז בַּנְחַל

שְׁכַל הַמְרֻבָּה שִׁיחֹת וְתַפְלוֹת, הֵם מְלוּיִם אוֹתוֹ עַד שְׁמַגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ.

חֶזֶק וְאַמֶּץ ! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ, שְׁאֵנוּ יוֹדְעִים מֵהַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, טוֹב לַהֲוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יִתְפָּרֵךְ עַל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תְּרַאֶה לְכַתֵּב לִי תְּשׁוּבָה.

רפז.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁפְתֵי־קֹדֶשׁ, פִּרְשֵׁת וְאֶרָא, אֲרַבְּעָה־עָשָׂר דְּשׁוֹכְבֵי־ט' הַיְתֻכְּט'.

שְׁלוֹם וְרַבְרָבָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדֵי־הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא דְּבָרֵי הַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, הַבְּחוֹר הַיָּקָר ... שִׁיחִיָּה נֶצַח.

מְכַתְּבֵךְ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהִנְנִי בְּזֵה לְהַשִּׁיבֶךָ.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֶזֶק מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ — תּוֹרָה וְתַפְלָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, שְׁזָה עִקַּר הַתְּכִלִּית, כְּמֵאֲמַר הַתַּנָּא (אֲבוֹת ו, ט): "אֵין מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם... אֶלָּא תּוֹרָה (וּיְמִצּוּת) וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבְדָּה", וְאֵף שֶׁכָּבֵד נִדְּבַר בֵּינֵנוּ הִרְבֵּה בְּעִנְיֵי עִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, אֶף־עַל־פִּי־כֵן רֹאִים שֶׁהַבְּעַל־דְּבָר עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, וְאוֹרֵב עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ וְ"ל (קְדוּשָׁן ל'): "יִצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְחַדֵּשׁ עָלָיו בְּכָל יוֹם", וְהַעֲצָה כְּנִגְדוֹ גְּלַה לָנוּ הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ בְּעִצְמוֹ: בְּרֵאתִי יִצְרֵה הָרַע בְּרֵאתִי לוֹ תּוֹרָה תְּכַלִּין, וְאֵם אֲתֵם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, אֵין אֲתֵם נִמְסְרִים בְּיָדוֹ, עֵינֵי שָׁם, וְהַעֲצָה לִיִּצְרֵה הָרַע לְבִשְׁלוֹ —

שֶׁתִּקְבַּע לְעִצְמָךְ שְׁעוֹר קְבוּעַ כְּסִדְרָן: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ וְשִׁלְחַן עֲרוּף בְּכָל יוֹם, וּבִפְרֻט דְּבָרֵי רַבְנֵי ז"ל, וְאִז טוֹב לָךְ לְנִצְחָא, כְּמוּכָא בְּ"שְׁעֵרֵי תְּשׁוּבָה" בְּשֵׁם הַ"בְּרַכִּי יוֹסֵף" (שִׁלְחַן עֲרוּף, אֵרַח חַיִּים, סִימָן א', סִיפֵי קַטָּן ז'). שְׂרָאוּי לְקַבֵּעַ לְעִצְמוֹ עֵת לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי מוֹסֵר, כִּי תִבְלִין הַיָּצָר הַרְעָה הוּא תוֹכַחַת מוֹסֵר, עֵינֵי שָׁם, וּבִפְרֻט סִפְרֵי רַבְנֵי ז"ל הַמְּלֵאִים מוֹסֵר וְהַתְּחַזְּקוֹת גְּדוּלָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ פִּידוּעַ לְהוֹגִים בְּהֵם בְּאֵמֶת, וְיִדוּעַ מֵאֵמֶר רַבְנֵי ז"ל לְעֵינֵי הַצְּדִיקִים יְחִידֵי הַדּוֹרוֹת, שְׁקָדִים יְרִידַת הַצְּדִיקִים לְזֶה הָעוֹלָם יֵשׁ בִּיכְלֶת לְהִיּוֹת אִישׁ בְּשֵׁר וְעוֹבֵד ה' גַּם זוּלַת זֶה הַצְּדִיק וְתוֹרָתוֹ, וּמִשְׁבָּא לְזֶה הָעוֹלָם, אֵין בִּיכְלֶת כָּלֵל לְזִכּוֹת זוּלָתוֹ זוּלַת תוֹרָתוֹ לְמַה שְׁצָרִיךְ לְזִכּוֹת (חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן רַצ"ט), וְר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחֲמָן ז"ל הִסְבִּיר אֵת זֶה (עֵינֵי בְּשִׁיחוֹת וּסְפּוּרִים), שְׁזֶה נִמְשָׁךְ מִדְרָכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהִנְהַגַּת הָעוֹלָם זֶה לְעַמֵּת זֶה, וּבִירִידַת הַצְּדִיק רּוֹפֵא הַנְּפֻשׁוֹת לְזֶה הָעוֹלָם בְּרִפּוּאוֹת וְתַחְבּוּשׁוֹת יְקָרוֹת וְנִפְלְאוֹת שְׁלֵא נִתְגַּלּוּ עֲדִין מֵעוֹלָם, וְשָׂאִין בִּיכְלֶת לְעַמֵּד כְּנִגְדָם בְּאֵלוֹ הַעֲתִים, וְהַבְּלִיתִי מִתְרַפָּא בְּהֵם אַבְדָּה תְּקוּנָתוֹ, חַס וְשְׁלוֹם, לְפִי כֹל זֶה תִּבִּין וְחַתְּבוּנָן בְּרַב וְעִצָּם חַיִּיב וְהִכְרַח הַלְמוּד בְּתוֹרַת הַנִּסְתָּר שְׁזָכִינוּ עַל-יְדֵי רַבְנֵי ז"ל, כִּי הֵן הֵמָּה הַתְּבַלִּין הַמְּכַרְח לַיָּצָר הַרְעָה שְׁבַעַת הַזֵּאת, שְׁעַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: בְּרָאֲתִי תוֹרָה תִּבְלִין, עֵינֵי שָׁם.

וְעַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק, הֵינּוּ בְּשִׁקְיָה רַבָּה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר פְּנִיָו, שְׁכָלוֹ, חֲקִמְתוֹ וְדַעְתוֹ גְּנוּזִים שָׁם פִּידוּעַ (עֵינֵי לְקוּסֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ב), עַל-יְדֵי-זֶה מִמְתִּיק מִמֶּנּוּ מְרִירוּתָא דְהָאֵי עֲלֵמָא (עֵינֵי שָׁם, סִימָן כ"ג), כִּי הַצְּדִיק נִקְרָא (בַּמִּדְבָּר יח, יט): "בְּרִית מְלַח עוֹלָם", וְאָמְרוּ בְּדָהָר (נוֹחֵי רמ"א): אֵלְמָלָא מְלַחָא לֹא הֵנִי יְכִיל עֲלֵמָא לְמִסְבַּל מְרִירוּתָא, וְעַקֵּר הַמְרִירוֹת שְׁעוֹבֵר עַל הָאֵדָם הוּא עַל-יְדֵי חֲטָאֵי וְעוֹנוֹתָיו (עֵינֵי לְקוּסֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נ'), וְעַקֵּר הַתְּקוּן הוּא הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק, "וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַנְּפֻשׁ תְּלוּי בְּקַרְבַּת הַצְּדִיקִים" (סִפְרֵי הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן קנ"ב).

(א) מְרִירוֹת הָעוֹלָם הֵנּוּ.

(ב) אֵם לֹא הַמְּלַח, לֹא הֵנִי יְכוֹל הָעוֹלָם לְסַבֵּל אֵת הַמְרִירוֹת.

וַיֵּשׁ לְפָרֶשׁ (שמות טו, כג): "וַיָּבֹאוּ מִרְתָּה וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁחַת מַיִם מִמֶּרְהָ כִּי מַרִּים הֵם" וגו', עַל-פִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (עַיִן לְקוּטֵי-מוֹהַרְוֵן, חֶלֶק א', סִימָן ו), כִּי עַל-יְדֵי הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת בְּפָרֶט בְּפָגַם הַבְּרִית, אֵינוּ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל, וְאֵינוּ מִרְגִּישׁ שׁוֹם מְתִיקוֹת בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה שֶׁנִּקְרָאת מַיִם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיכָה ב, יט): "שֶׁפְּכֵי כַמַּיִם לְבָרֶךְ", וּבְאֲמַת לְפָנֵים רִיבְהֻטָּא בְּזוֹ הַתּוֹרָה אֵין עֲצָה פְּרֻטִית, כִּי רַבְּנוּ ו"ל מְגַלֵּה שְׂמֵי שְׂפּוֹגִים בְּבְרִיתוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם אֵינוּ יָכוֹל לְהַרְגִּישׁ מְתִיקוֹת בְּתְפִלָּה, וּמוֹכֵן גַּם שֶׁכָּל הַמְרִירוֹת שֶׁעוֹכְרֶת עַל הָאָדָם הִיא מְזָה, הֵינּוּ מִפְּגַם הַבְּרִית, חֵס וְשָׁלוֹם, אֲךָ מָה יַעֲשֶׂה אֶחָד שֶׁכָּבֵר נִכְשֵׁל, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּפָגַם הַבְּרִית, אִיךָ יִזְכֶּה לְתַקּוֹן? זֶה לֹא מְגַלֵּה פֶה רַבְּנוּ ו"ל.

אֲךָ בְּאֲמַת כְּכָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (ירושלמי, ראש השנה פָּרָק ג, הִלְכָה ה): "דְּבָרֵי תוֹרָה עֲנִיִּים בְּמָקוֹם זֶה וְעֲשִׂירִים בְּמָקוֹם אֲחֵר", כִּי מְבֹאֵר בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל (עַיִן לְקוּטֵי-מוֹהַרְוֵן, חֶלֶק א', סִימָן ב), שֶׁעָקֵר כְּלֵי יַיִנוּ שֶׁל מַשִּׁיחַ (הַאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי) הוּא הַתְּפִלָּה, וְכָל מִלְחַמְתּוֹ שֶׁצָּרִיף לְלַחֵם בְּרוֹחַנְיוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְכָל הַכּוֹפְשִׁים שֶׁצָּרִיף לְכַבֵּשׁ וְלַהֲכַנֵּס אֶל הַקְּדוּשָׁה הַכֹּל מַשֵּׁם, וְזֶה הַכְּלֵי זֵין צָרִיף לְקַבֵּל עַל-יְדֵי שְׂמִירַת הַבְּרִית, וְצָרִיף לִידַע אִיךָ לְלַחֵם עִם זוֹ הַחֶרֶב, הֵינּוּ שְׂלֵא יֵשֶׁה לְיִמִּין וְלֹא לְשִׂמְאֵל אֲלֵא יִהְיֶה קוֹלֵעַ אֶל חוּט הַשְּׂעָרָה.

וּמוֹהַרְוֵן תִּי ו"ל פֶּרֶשׁ (עַיִן לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נְחִלוֹת, הִלְכָה ד), שֶׁיַּעֲסֵק תְּמִיד בְּתְפִלָּה, הֵן כְּשֶׁעֲדִין לֹא רָאָה שׁוֹם יְשׁוּעָה, וְרוֹצֵה הַבְּעַל-דְּבָרָךְ לְבַלְבְּלוֹ וּלְכַטְלוֹ לְגַמְרֵי, מֵאַחַר שֶׁזֶה יָמִים וְשָׁנִים עֲדִין לֹא נַעֲנִיתָ, זוֹהִי קְלַפְתָּ עֲשׂוֹ — שְׂמֵאל, וְהֵן שֶׁכָּבֵר רָאָה יְשׁוּעָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַבְּעַל-דְּבָרָךְ רוֹצֵה לְבַלְבְּלוֹ וּלְכַטְלוֹ, הֲלֹא כְּכָר עֲזוֹר לָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלָמָּה אַתָּה צָרִיף עוֹד לְהִתְפַּלֵּל, וְזוֹ קְלַפְתָּ יִשְׁמַעְאֵל — יְמִין, בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית טו, יא): "כִּי שָׁמַע ה' אֶל עֲנִיָּךְ", אֲךָ צָרִיף לְעַסֵּק תְּמִיד בְּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, בֵּין שֶׁעֲדִין לֹא רָאָה יְשׁוּעָה, צָרִיף לְהִתְאַמֵּץ מֵאֵד מֵאֵד, עַד שֶׁיִּשְׁקִיף ה' מִשָּׁמַיִם, וְהֵן שֶׁכָּבֵר עֲזוֹר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, צָרִיף לְהִתְחַזֵּק עוֹד וְעוֹד, כִּי מַעֲקָר הַיְשׁוּעָה שֶׁהִיא הַתְּקַרְבוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲדִין אֵנוּ רְחוּקִים, עַיִן שָׁם, וְזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי הַצְּדִיק,

שִׁמְעוּרָר אֶת הָאָדָם לַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, שֶׁמֶכַל מִיְנֵי מַצָּבִים שֶׁבְּעוֹלָם יִכְרַח אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּשִׂיחָה וּבַתְּפִלָּה, אֲךָ עַל-יְדֵי הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת שִׁשׁ בָּאָדָם, עַל-יְדֵי-זֶה בָּאוֹת לוֹ מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת בַּתְּפִלָּתוֹ וּמִבְּלָלוֹת מַחְשָׁבוֹתָיו, וְהַעֲקָר לְקִשְׁר אֶת תְּפִלָּתוֹ וְאֵת עֲצָמוֹ לְצַדִּיק שֶׁבְּדוֹר, וְהוּא מַעֲלָה אוֹתָם לְמָקוֹם שֶׁצָּרִיף (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים ב, ט, ריא, וּבַחֲלָק ב' סִימָן צא, וּבְשִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רצו).

נִמְצָא שֶׁעַקֵר הַכֹּל תְּלוּי בַּהֲתַקְשְׁרוֹת לְצַדִּיק, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִכּוֹלִים לְזַכּוֹת לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, אֲךָ אִם כָּבֵר הֵיזָה בְּמָקוֹם שֶׁהֵיזָה, כִּי הַצַּדִּיק יִכּוֹל לְהַעֲלוֹת אֲךָ אֶת הַנְּפִשׁוֹת הַפְּגוּמוֹת בְּיֹתֵר פִּיזִי, אֲךָ עַקֵר הַהֲתַקְשְׁרוֹת לְצַדִּיק הוּא עַל-יְדֵי קִיּוֹם דַּעְתּוֹ, וְהַסֵּלֶק שֶׁכָּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי נִגְדַּת הַצַּדִּיק, וְמֵה שֶׁצָּוָה הַצַּדִּיק יָקִים בְּפִשְׁטוּת גְּמוּהָה, זֶה נִקְרָא הַהֲתַקְשְׁרוֹת לְצַדִּיק הָאֲמִתִּי (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג).

וְכַעֲיֵן זֶה מִקְשָׁה מוֹהַר"ן ו'ל (עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, קִרְיַת שֹׁמֶע, הַלְכָה ד), כִּי רַבְּנֵי ו'ל מְבִיא (בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "דָּוָה הוּא כָּל דְּדוֹל, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְשׁוּם אָדָם לְהַשִּׁיג וְלַתְּפֹס דְּבוּרוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, כִּי אִם מִי שֶׁתִּקְוָה תַּחֲלָה אוֹת הַבְּרִית בְּרָאוּי, וְאֵזִי יִכּוֹל לְהִבִּין וְלַתְּפֹס דְּבוּרוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק", וּמִקְשָׁה מוֹהַר"ן ו'ל: אִם-כֵּן מֵה יַעֲשׂוּ הַמּוֹן הַעֵם שֶׁרָבָם אֵינָם בְּכֹלל תִּקְוָה הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת, כִּי זְעִירִין אֵינְהוּ בְּכֹל דוֹר, שְׂזוֹכִים לְתִקְוָה הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת, אִם-כֵּן זֶה שֶׁלֹּא זָכָה עֲדִין לְתִקְוָה הַבְּרִית, הָאֵם, חֵס וְשִׁלּוּם, אֶפְסָה תִקְוָה מִפְּנֵי, כִּי אֵינּוּ יִכּוֹל לְקַבֵּל שׁוּם עֲצָה מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַצַּדִּיק, מֵאֲחַר שֶׁהִמְחִיז שֶׁלּוֹ פְּגוּמִים עַל-יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית, וְאֲדַרְבֵּה "לֹא זָכָה נַעֲשִׂית לּוֹ סֵם הַמּוֹת" (יִמָּא עב:), חֵס וְשִׁלּוּם, אֲךָ מִתְרַץ, כִּי רַבְּנֵי ו'ל אוֹמֵר בְּזוֹ הַתּוֹרָה: מִי שֶׁמִּתְגַּבְּרִים עָלָיו הַרְהוּרֵי גֵאוּף, חֵס וְשִׁלּוּם, הַעֲצָה לָזֶה — לֵאמֹר "שִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל" ו"כְּרוּף שֵׁם", עֵין שֵׁם, הִיגוֹ — אֲמוּנַת הַיַּחַד, שֶׁזֶה הַעֲקָר — לְהַתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד בְּאֲמוּנָה, כִּי עַקֵר הָאֲמוּנָה הֵן בְּכָל-לֵיטֵת הַתּוֹרָה וְהֵן בְּפִרְטוּיֹת בְּכָל דוֹר וְדוֹר שֶׁצָּרִיכִים לְהַתְקַרֵב לְצַדִּיק הָאֲמִתִּי, הַעֲקָר הוּא אֲמוּנָה, שֶׁצָּרִיף לְבַטֵּל דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי כְּאֵלוֹ

אין לו שום דעת עצמו כלל, ויסתכל רק על האמת לאמתה, וימשיך עצמו רק אל האמת שהיא האמונה, ולא יטעה עצמו, ואז בודאי יזכה לקבל עצות קדושות ותקון גדול מהצדיק ותורתו, אף-על-פי שלא תזן הברית, ואין המוח שלו בשלמות, והעקר שיכיר את מקומו, וידע זאת בעצמו, איך המוח שלו אינו מתקן כראוי, מתמת פגם הברית שלו כפי שיודע בנפשו, ועל-כן צריך לבטל דעת עצמו לגמרי, וכשכא אל הצדיק וטה דעתו רק אל האמת לאמתה, וכן כשעוסק בתורה יבטל בכל פעם הערממיות שנוכנסה בתוכו, ויבקש מהשם יתברך שיגלה נקדת האמת בכל פעם, לידע איך להתנהג באמת לאמתה, ואם תעלה על דעתו איזו קשיה על הצדיק או על תורתו או על השם יתברך, יבטל דעתו ויאמר בלבו: מי אנכי ומה דעתי וחקמתי, שתהיה לי קשיה על השלם בדעת, כי הלא אני יודע בעצמי, שדעתי עכורה ופגומה מאד על-ידי פגם הברית, שלא זכיתי צדין לתקן, ויבטל דעתו לגמרי, ויסמך עצמו רק על אמונה, ויסור לבו להשם יתברך ולצדיקי האמת ולתורתם הקדושה, שיוליכו אותו בדרך האמת כרצונם, ואז יזכה שתאיר לו האמת בכל עת, ויזכה לצייר אור תורתם לברכה, אף-על-פי שלא זכה צדין לתקון הברית, כי אמונה עולה על הכל, כי על-ידי אמונה הוא נכלל בהשם יתברך ובצדיקים, שמאמין בהם ובתורתם וכו', עי' שם.

נחזור לפסוקים הנ"ל: "ויילנו העם על משה לאמר מה נשפתה" (שמות טו, כד), כי על-ידי פגם הברית אינו זוכה לתפלה במתיקות כנ"ל, "ויורהו ה' עץ" (שם כה), ופרשו בתקונים (תקון סא, צד): "עץ דא צדיק, הינו שגלה לו השם יתברך העצה הנ"ל — התקרבות לצדיק שמפתתה הכל, וזה "וישלף אל הפנים" (הינו אל התפלה שנקראת מים), ומתקו הפנים וגו' והבן, וכו' יש לפרש מה שאמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין נט): "שבת — במקרה נצטוו" על-פי מה דאיתא (עי' לקוטי-מוה"ר, חלק ב', סימן טז): הצדיק הוא שבת, כמו שמוכא בזהר הקדוש (נשא קמרה): "אנת שבת דכלא יומי", עי' שם, דיקא כשעוברת,

חס ושלום, מרירות על האדם, עקר העצה הוא התקרבות לצדיק הממתיק מרירותא כנ"ל, וכמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות צדיק, סימן קצו): התקשרות לצדיק היא רפואה גדולה, כי איתא בדברי רבנו ז"ל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה), כי יש סובלי חלאים, שיש להם מכות מפלאות (ברוחניות ובגשמיות), ומרירות הרבה מאד, חס ושלום), והם סובלים החלאים רק בשביל נפילת האמונה וכו', והתקון לזה — להתקרב לאיש תבונה וכו', שהוא הצדיק האמת וכו', עין שם, ועקר הגלות אינה אלא בשביל חסרון אמונה, ואי אפשר לבוא לאמונה אלא על-ידי אמת, ואי אפשר לבוא לאמת אלא על-ידי התקרבות לצדיקים וילך בדרך עצתם, ועל-ידי שמקבל מהם עצתם, על-ידי-זה נחנקת בו אמת, כי העצות שלהם הם "כלה ורע אמת" וכו' (עין שם, חלק א', סימן ז).

והעקר בזה העולם הוא העצה — שיזכה לעצה שלמה, עצה אמתית, איך להנצל מהקלי העולם הזה ולזכות לעבודת ה' באמת, ויזכה לאמונה אמתית ברה ונקה, לידיע שמלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדי השם יתברך: דומם, צומח, חי, מדבר, הפל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך שמו, ויזכה שיאיר לו תמיד, כי עקר האור הוא השם יתברך, כמו שכתוב (תהלים כז, א): "ה' אורי וישועי" — שצריך להסתכל בכל דבר בחיות אלקות שיש בזה הדבר, המחיה ומנהנה את זה הדבר, כי השכל והחיות אלקות הוא אור גדול, ומאיר לו בכל הדברים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א).

ולפי זה יש לפרש (שמות י, כג): "ולכל בני ישראל היה אור במושבותם", ופרש ה'אור החיים' הקדוש: "במושבותם של המצרים" — הינו שגם אם הלכו בין המצרים היה להם אור, והכונה — כי הרשעים מתבססים בחשך, והצדיקים עליהם ירוח ה' ברוך הוא, עין שם, שלהם תמיד מאיר, שמקשרים עצמם להשם יתברך, ומסתכלים בחיות אלקות שיש בכל דבר, כמו שכתוב "גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי" (תהלים כג, ג), "ה' אלקי

יְגִיֵּה חֲשָׁכִים" (שם יח, כט), וּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ו'ל' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצא): דַּע שְׂאֵפְשֵׁר שְׂיֵשֵׁב אֶחָד אֲצֵל חֲבֵרוֹ, וּלְזֶה יִהְיֶה כָּל הַתַּעֲנוּגִים וְהַשְּׁעִשׁוּעִים וְכָל הַשְּׂי עוֹלָמוֹת, וְחֲבֵרוֹ לֹא יִרְגֵּשׁ כְּלוּם, עֵינֵי שָׁם, וְהַכֵּל תְּלוּי כְּפִי חֲזַק אֲמוּנָה שְׂיֵשׁ לוֹ.

וְאֵיתָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ו'ל' (ספר המדות, אות אמונה, סימן כב): "הַפְּשֵׁעַ שֶׁל אָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה לְאָדָם", שְׁעַל-יְדֵי הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת וּבְכַרְט חַטָּאוֹת נְעוּרִים נִתְרַחֲקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ הַפְּסוּק (תהלים לה, יז): "כִּי ה' בְּעֵשִׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זָכָרָם" עַל-פִּי דַבְרֵי רַבְנּוּ ו'ל' (עין שיחות-הר"ן, סימן עא), שְׂמוֹכָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ (גְּרָאשִׁית קפח.), שְׁעַל כָּל הַחֲטָאִים מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה מְלַכְד עַל חֲטָא הוֹצֵאת זָרַע לְבִשְׁלָה, וּבְמִקּוּם אַחַר בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ אֵיתָא (גְּרָאשִׁית ריט.): שְׂאֵין מוֹעִילָה כִּי אִם תְּשׁוּבָה חֲזָקָה וְכוּ', וְאָמַר רַבְנּוּ ו'ל' שְׂאֵין מִי שְׂיִכֵּין מֵאָמַר ה' זֵהר הַקְּדוֹשׁ הִזָּה כִּי אִם הוּא בְּעֵצְמוֹ, כִּי בְּאֵמַת עַל הַכֵּל מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, וְהַעֲקָר לְכָל יַעֲשֶׂה עוֹד, וְצָרִיךְ לְשׁוּב בְּאֵלוֹ הַמְּקוּמוֹת, וְאִם יִהְיֶה חֲזַק לְכָל יֵשׁוּב עוֹד לְאוֹלָתוֹ, זֶה עֲפָר תְּשׁוּבַת הַמִּשְׁקָל, עֵינֵי שָׁם, וְהַגָּה הַחֲטָא חֲמוּר הוּא כִּי סִלַּק שְׂכִינָתָא, כִּיְדוּעַ מִתְקוּנֵי הַזֵּהר הַקְּדוֹשׁ (תַּחֲזוּ סט.), שְׁהַנוֹטָר אֵת הַבְּרִית הוּא ע"ד שְׂמַעִיד שְׂיֵשׁ בּוֹרָא כָּל הָעוֹלָמִים — הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׂזָה ע' מ"שְׂמַע" וְד' מ"אֶחָד", וְאִם אֵינּוּ שׁוֹמֵר הַבְּרִית פָּרַח מִיְגִיָּה קוֹצָא דְאוֹת ד' וְנַעֲשֶׂה אַחַר, חַס וְשְׁלוֹם, וְנַעֲשֶׂה ע"ד (הֵינּוּ חֲטָא עַר וְאוֹנֵן) שְׂנֻקְרָא "ו' עַל בְּעֵינֵי ה'" (גְּרָאשִׁית לה, ז) כִּיְדוּעַ, וְאֵיתָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו'ל' (עין לקוטי-הַלְכוֹת, תַּפְלִיחַ, הַלְכָה ב), שְׂלִכְל אֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה (כְּמֵאָמַר הָעוֹלָם דָּאָם פִּינְטְעֵלַע אִיד"י), אַף מִחֲמַת פִּגְם הַבְּרִית, חַס וְשְׁלוֹם, בְּכַרְט הוֹצֵאת זָרַע לְבִשְׁלָה, חַס וְשְׁלוֹם, מֵאָבֵד הַנִּקְדָּה, לְכֵן אֵינּוּ יָכוֹל לְשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עֲפָר תַּקּוּנּוֹ — לְהַתְקַרֵּב לְצַדִּיק שְׂמַכְנִים בּוֹ נִקְדָּה חֲדוּשָׁה, עֵינֵי שָׁם.

וְהַצְּדִיק הוּא קוֹצָא דְאוֹת ד' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן י), שְׂאֵיתָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ (תַּחֲזוּ-זֵהר, תַּחֲזוּ כא, וְף נח), שְׂהַצְּדִיק הוּא קוֹצָא דְאוֹת ד', כִּי עֲפָר אֲמוּנַת הַיְחוּד הוּא תְּלוּי בְּהַתְקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים

אַמְתִּיִּים (עַן בְּשִׁיחֹת־הַרְוֹן, סִמֵּן רַב), כִּי הִצְדִּיק מְכַנִּים בְּאֵדָם אֲמוֹנָה
 בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי אֲמוֹנָה זֹכָה לְתַפְלָה, כִּי עָקַר הַתַּפְלָה הוּא רַק
 עַל־יְדֵי שְׁלֵמוֹת הָאֲמוֹנָה, שְׁמֵאֲמִין שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עֹמֵד עָלָיו וְשׁוֹמֵעַ
 כָּל דְּבוּר שֶׁמְדַבֵּר וּמִתְפַּלֵּל (עַן לְקוּטֵי־מוֹתֵרְוֹן, חֶלֶק א', סִמֵּן סב), וְעַל־יְדֵי
 תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אֹר הַשְּׂכִינָה, אֹר הָאֲמוֹנָה,
 וְזֹכָה שֶׁיֵּאִיר ה' פָּנָיו אֵלָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְּכַפְּרִים כָּל חַטָּאִיו, וְהֵשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ מֹחֵק פְּשָׁעָיו וְלֹא נִשְׂאָר זָכַר מִהַחַטָּאִים שֶׁעָשָׂה, כִּי עַל־יְדֵי
 כָּל חַטָּא וְפָשַׁע, מְסַלְּקִים אֶת הַשְּׂכִינָה מִהָאָרֶץ כִּיְדוּעַ, וּבִפְרָט בַּחַטָּא
 הַחֲמוּר שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית, חַס וְשְׁלוֹם, אֲכַל עַל־יְדֵי תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת
 זֶה עָקַר הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׂכִינָה לְמִטָּה, וְזֶה פְּרוּשׁ: "פָּנֵי ה' בְּעוֹשֵׂי רַע"
 (תְּהִלִּים לז, יז), כְּשֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה בְּאֵמֶת, בַּחֲיִנַּת (הוֹשַׁע יד, ב): "קָחוּ
 עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה'", וּמִתְבוּדָד וּמִתּוֹדָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַ
 מֵאִיר ה' פָּנָיו עָלָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה "לְהַכְרִית מֵאָרֶץ זָכְרָם" — שְׁלֹא
 נִשְׂאָר שׁוֹם זָכַר מִהַחַטָּא, וְהַפֵּל נִכְרַת וְנִסְתַּלַּק בְּכַח הַתַּפְלָה, וְהִצְדִּיק
 הָאֵמֶת, נַחַל נֹבֵעַ מְקוֹר חֲקֵמָה, שֶׁגָּלָה לָנוּ גִּזְל רַחֲמֵנוֹתָו יִתְבָּרַךְ, כִּי
 הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ חֲפֵץ חֶסֶד וְרוּצָה בַּתְּשׁוּבָתָן שֶׁל רְשָׁעִים, וְאִינוּ חֲפֵץ
 בְּמִיתָתָן, חַס וְשְׁלוֹם, וְכָל זְמַן שֶׁהָאֵדָם חֵי יָכוֹל לְחַנּוּן הַכֹּל, כִּי אֵין
 שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁצָּעַק רַבְּנוּ ז"ל: "קִיִּין יְאוּשׁ אִיז
 גְּאֲרִנִּישֵׁט פֶּאֶרְהֶאֲנֶדָן"¹ (עַן לְקוּטֵי־מוֹתֵרְוֹן, חֶלֶק ב', סִמֵּן עח), וְר' יִשְׂרָאֵל
 קֶאֱרֹדְנֵר ז"ל (אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגְּדוֹלִים), הֵיךְ רָגִיל לֹמַר:
 "עֵס אִיז שׁוִׁין אֲכָצִיג יֵאֱהֵר פּוֹן רַבִּינ', אִין עִידִין הַעֲרֵט מְעַן גְּאֶף
 דְּעַם רוּף פּוֹן רַבִּינ'!", וְהַיּוֹם כְּבָר מֵאָה חֲמִישִׁים וְשׁוֹמֵנָה שָׁנָה, וְעִידִין
 שׁוֹמְעִים אֶת הַקּוֹל כָּל הַמְּקַרְבִּים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְהַעֲקָר
 לְשַׁקֵּד מֵאֹד מֵאֹד בְּסִפְרָיו שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שְׁאִין טוֹב מְזֶה, הַפֶּף בְּהֵם
 וְהַפֶּף בְּהֵם דְּכֹלֵא בְּהֵם — עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת, הִנְהִיגוֹת וְהִדְרָכוֹת יִשְׁרוֹת
 לְכָל הַחֲפֵץ בְּאֵמֶת, וְלֹא יַעֲבֹר עָלֶיךָ יוֹם מִבְּלֵי שֶׁתִּלְמַד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ
 ז"ל, וְאֲזַ טוֹב לָךְ לְנַצַּח, כִּי הֵם יִחְזְקוּךָ וַיִּאֲמָצוּךָ תְּמִיד.

1) אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל.

2) יֵשׁ כְּבָר שְׂמוֹנִים שָׁנָה מִהַסְּפִלְקוּתוֹ ז"ל, וְעַד שׁוֹמְעִין הַכְּרֹחַ מְרַבְּנוּ ז"ל.

והעקר לשמר מאד את המחשבה, כְּאֶשֶׁר הִזְהִירוּ רַבְנֵינוּ ז"ל עַל זֶה בְּיוֹתֵר, וְאָמַר כִּי הַמַּחְשְׁבָה גְבוּהָה מֵהַכֹּל (עַן לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מט), וּמַחְשְׁבוֹת טוֹבוֹת הֵם הַיֵּצֵר הַטוֹב וּמַחְשְׁבוֹת רָעוֹת הֵם הַיֵּצֵר הָרָע, עַן שָׁם, כִּי חֲכָמֵינוּ ז"ל אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית וַבְּהַ, פָּרָשָׁה א, ד): יִשְׂרָאֵל עָלוּ בְּמַחְשְׁבָה לְהַבְרָא, וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ שֶׁשְּׂרֵשֵׁם בְּמַחְשְׁבָה הָעֲלִינָה, וְהַגְשָׁמִיּוֹת הֵיא טְפִלָּה אֲצֵלֶם, וְעַקֵּר רְצוֹנִים בְּדַבְּקוֹת הַרְצוֹן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן בְּשֶׁבֶת־קִדְשׁ מְגִלָּה הַנִּשְׁמָה רְצוֹן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּיוֹתֵר, כִּי אִזּוּ נִחָה הַגְשָׁמִיּוֹת, וּמֵאִירָה רַק הַנִּשְׁמָה, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּזֵהר הַקֶּדוֹשׁ (וַיִּקְהַל וְה.'): "יֹוֹמָא דְנִשְׁמַתִּין אִיהוּ וְלֵאוּ יֹוֹמָא דְגִּוּפָא"א, וַיֵּשׁ מְזוּנָא דְגִּוּפָא שֶׁהוּא אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, וּמְזוּנָא דְנִשְׁמַתָּא שֶׁהוּא הַתּוֹרָה וְהַמְצֻוֹת וְקוֹל הַצְּדִיק (עַן לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח), וְלִכֵּן אָמְרוּ בְּגִמְרָא שְׁקַבְּלַת הַתּוֹרָה הִיתָה בְּשֶׁבֶת דִּיקָא (שֶׁבֶת פו.), כִּי אִי אֶפְשֶׁר בְּיָמֵי הַמַּעֲשֶׂה שְׁמוּשֵׁל הַגּוּף בְּיוֹתֵר עַל־יְדֵי עֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי אִם בְּשֶׁבֶת שְׁמֵאִירָה בּוֹ הַנִּשְׁמָה בְּיוֹתֵר; וְאִסּוּר בְּשׁוּם עֶסֶק מֵעֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאִזּוּ הוּא תַקָּף הַרְצוֹן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי הָעַקֵּר הוּא הַרְצוֹן, שֶׁיְהִיָּה רְצוֹנוֹ וְכִסּוּפּוֹ חֲזָק מְאֹד מְאֹד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהָעַקֵּר שֶׁיִּדְבֵּר בְּפִיו רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים טוֹבִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לא).

אָחִי הַיֵּקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּכֹל זֶה, שֶׁתִּיחַד לְעֲצֻמָּךְ מְקוּם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּגִי־אָדָם, וְתַפְרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתְךָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּפִשְׁטוּת וּבְתַמִּימוּת כְּאֶשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, עַל־כָּל־פְּנִים שְׁעָה אַחַת בַּיּוֹם (עַן לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כה, וְשִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רלב), וְתִתְמַיד בְּזֶה בְּיוֹתֵר, כִּי רַק עַל־יְדֵי־זֶה תוּכַל לְצַאת מִמָּה שְׂאֵתָה צְרִיף לְצַאת, וְלְהַכְנִס לְמְקוֹם שְׂאֵתָה צְרִיף לְהַכְנִס, וְרַק זֶה עֶקֶר הָעֲצִיָּה לְהַפְטֵר מִכָּל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים וְלְהַמְתִּיק כָּל הַדִּינִים, כִּי אִין שׁוּם מְקוֹם לְנוֹס כִּי אִם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, הַמְּמַלָּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְדִיקָא עַל־יְדֵי תְפִלָּה וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, יִזְכֶּה לְתִשׁוּבָה שֶׁל שֶׁבֶת, וַיִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ קִדְשֶׁת שֶׁבֶת לְשֶׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל (עַן לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עט), וְעַל־יְדֵי תוֹדָה

ההודאָה, שירות ותשבחות, תפלות ותחנונות, יזכה לשעשוע עולם הבא, שהיא קדשת שבת (עין שם, חלק ב', סימן ב), ויזכה להמשיך קדשת שבת לימי החל, דהיינו אפלו אם עוסק בעסקי העולם הזה, ועושה משא ומתן באמונה, ואפלו הולך בדרך, אף על-פי-כן מהפל בורח תמיד להשם יתברך בשירות ותשבחות, תודה והודאָה, ועל-ידי-זה ממשיך על עצמו קדשת שבת, וזוכה שכל מעשיו הם בחינת ל"ט [שלשים ותשע] מלאכות המשכן (עין שם, חלק א', סימן יא), כי זה העקר — להתפלל ולהתבודד להשם יתברך תמיד, ויבדאי טובים מאד הרגעים שיש לך התבודדות באשר ספרת לי, כי רבנו ו"ל אמר, שאפלו אם לא יכול לדבר כי אם תכה אחת: "רבנו של עולם", גם טוב ויפה מאד הדבר (חי' מוה"ר, סימן תמ), אף בעצמך תבין, שפסי רבוי ההתבודדות שיהיה לך, כך תזכה להתקרב לקדשה, ובפרט שעדן אנו רחוקים מאד מאד, וצריכים אנו בודאי להפציר ולבקש תמיד מהשם יתברך שיקרבנו אליו, ונזכה "לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו", ואל תניח מיום לחברו, כי העקר זכר (תהלים צה, ז): "היום אם בקולו תשמעו" (עין לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן רעב), וזה פרוש: "וידעת היום וישובות אל לבבך כי ה' הוא האלקים" (דברים ד, ט) — שיתגלה לך האין סוף ברוך הוא השופע בזה היום דיקא, כי העקר הוא התבודדות.

גם דע שרבנו ו"ל מביא (בספר המדות, אות חתון, סימן ב), שקדוש לבנה מסגל שמימצא אדם את זיוגו, וסימן לדרך: ב'תולה נ'שאת ל'יום ה'רביעי (כתבות ב'), עין שם, יש לפרש גם על תפלה והתבודדות, כי לבנה היא מלכות שהיא התפלה, כמובא בדברי מוהר"ן ו"ל (עין לקוטי-הלכות, ראש חדש, הלכה ה), על-פי המשנה (סנה ב'): צלתה מרבה מחמתה, שצריכים לעסוק יותר בתפלה, כי התפלה היא יראָה, בחינת: "ראשית חקמה יראת ה'" (תהלים קיא, י), בחינת: "מעשיו מרבים מחקמתו" (אבות ג, ט), כי תפלה היא מעשה, שמבקש שיזכה לקיים את התורה.

חוק ואמץ מאד מאד, ואל תירא ואל תחת כי ה' אתך, עמך
ואצלך, והשם יתברך יזכנו לעבדו באמת.

הדורש שלומך...

רפח.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר בא ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי הנקר, הבחור השותה
בעמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר
ויזרח.

מכתבך היקר עכשו קבלתי, ולהשיבך הלא כל ספרי רבנו ו"ל
בידיך, הפך בהם והפך בהם דכלא בהם — עצות ודרכים ושרות
והתחזקות עצומה, למען טובתך הנצחית, תלמד בכל יום "לקוטי-
מוהר"ן", ותאמר על כל תורה התפלה שעליה מ"לקוטי-תפלות",
ויותר מזה תשתדל לעשות לעצמך תפלה בלשון שפך גלת בינינו,
הינו באירוש, שתשיח ותבקש מלפני השם יתברך כל מה שכתוב
בזו התורה, ותלמד שתזכה לקימה, ותהיה בשמחה תמיד, שזהו
היסוד בתסירות ברכלב, ואמרו גם אנשי שלומנו היקרים רמו נאה,
ששמח"ה ראשי-תבות: ש'לחן ערוך, מ'קנה, ח'צות, ה'תבודדות,
שהם התקונים העקריים שרבנו ו"ל נותן.

ותשתדל ביותר לומר בכל לילה 'חצות', ור' מיכלי, נכד
מוהר"ן ו"ל, שהיה צדיק ועובד ה' גדול אמר פעם: "אזוי ווי דער
שוסטער קען גישט זיין אן זיין גאהל אזוי קען מען גישט זיין אן

אָשׁוּר רַפֵּט בְּנַחַל קִצָּא

עָרְלִיכֶער איד אָן חֲצוֹת־א, גַּם אַמְרַתִּי פֻּעַם רְמֹז: 'חֲצוֹת־ת', רֵאשִׁי
תְּבוֹת: תֵּאמַר חֲצוֹת וְיִתְבַּשְׁלוּ צְרוּחֶיךָ, אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמְךָ...

רַפֵּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיר לִיּוֹם חֲמִישִׁי לְסֵפֶר בַּא הַחֲשֵׁכ־ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, הַמְשַׁתְּוֶקֶק
מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֵמֶת שֶׁקִּבְּלֵנוּ מֵהַנַּחֲל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, וְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נְרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר קִבְּלַתִּי, וְהִנְנִי בְּזֶה לְהַשִּׁיבְךָ.

אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרִינוּ מַה טוֹב חֲלָקֵנוּ וּמַה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שְׁזָכִינוּ
לְהִתְקַרֵּב וְלִיַּעַד מֵהָאִיר הַגָּנוּז וְהַנֶּעְלָם הַזֶּה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְעַל-יְדִיָּזָה יִפְתָּחוּ לְבָנוּ
וּפִינוּ, לְכַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד בְּפֶרֶט בְּשִׂיחָה בִּינֵנוּ לְבֵין
קוֹנֵנוּ שֶׁזוּ הִיא הַתְּבוּדָה, כִּי עֶסֶר הַשָּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִס לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ הוּא וְכַעֲלֵי יְדֵי הַדְּבִיר וְהַתְּפִלָּה (עֵיִן לְקוּשִׁי-מוֹתֶרֶן, חֶלֶק ב',
סִימָן פד), וּמִזֶּה מוֹכֵן מִמִּילָא מַעֲלַת שְׁמִירַת הַדְּבִיר, כִּי הַדְּבִיר נִקְרָא
"מַלְכוּת פֶּה", כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּתַקוּנֵי-זֶהַר (הַקְּדָמָה, "פֶּתַח אֱלֹהִים" יז), וְאִם
מְדַבֵּר דְּבוּרִים קְרוּשִׁים — תּוֹרָה, תְּפִלָּה, אָמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית,
דְּבוּרֵי יְרֵאת שְׁמַיִם וְהַתְּחַזְּקוֹת, עַל-יְדִיָּזָה מְמַלִּיךְ עַל עֲצָמוֹ אִיר
הַשְּׂכִינָה, וְזוֹכֶה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּמַלְכוּת דְּקַרְשָׁה, וְאִם, חֵס וְשְׁלוֹם,
מְדַבֵּר דְּבוּרִים בְּטִלִּים — לְשׁוֹן-הַרְעָ וּרְכִילוֹת, לִיצְנוּת וְנִבּוּל פֶּה,
חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדִיָּזָה מְטַמֵּא אֶת עֲצָמוֹ, וּמְמַלִּיךְ עַל עֲצָמוֹ הַסְּטָרָא
אַחְרָא, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מַלְכוּת דְּסְטָרָא אַחְרָא, וְאֵל תַּחֲשֵׁב שְׁכָל זֶה

(א) כְּמוֹ שְׁסוּדְרָא אִינוּ יָכוֹל לְהִיטֵב בְּלִי הַחֲסֵד שְׁמוּפֶר בֵּה, כֵּן אִי אֲפָשֶׁר לְהִיטֵב יְהִרִי כֶּשֶׁר בְּלִי
"תְּפִקַּת חֲצוֹת".

(א) צַד הַשְּׂנִי — הַשְּׂמָאָה.

נֹאמֵר לְגִדּוּלִים וּלְמַפְלָגִים וּלְצַדִּיקִים אֲמֵתִיִּים, כִּי כֹל זֶה נֹאמֵר לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, כִּי כְלָנּוּ בְּנֵי מַלְכִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (שְׁבַת טו.), אֲדַרְבָּה הָאָדָם מְחִיב לְחַפֵּשׁ גְּדוּלוֹת — "מִתִּי יִגִּיעוּ מַעֲשֵׂי לְמַעֲשֵׂי אֲבוֹתַי" (תָּנָא דְבֵי אֱלִיהוּ רַבֵּה, פָּרָק כה), וְגַם אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְכָל הַמְדַרְגּוֹת הַגְּבוּהוֹת בְּיוֹתֵר שְׁבַעֲוֹלָם, אִם רַק נִרְצָה בְּאַמֶּת, כִּי הָעֶקֶר הוּא הַרְצוֹן שֶׁיְהִי כְּסוּפֵיו וּרְצוּנוֹתָיו תָּמִיד רַק לִיחַד עֲצָמוֹ וּלְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הַמְמַלֵּא כֹל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כֹּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִית חֵיות אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַרְצוֹן — כְּשֶׁמְכַנְּסוּ בְּדַבְּרוּרֵי פִיו, הֵינּוּ לְהוֹצִיא בְּפֶה מְלֵא בְּכָל יוֹם יוֹם רְצוּנוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים שֵׁשׁ לוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְתוֹרָה וּלְקַדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְיַרְחִיב הַדְּבֹר, וְיִהְיֶה חֲזַק בְּזֶה בְּיוֹתֵר בְּכָל יְמֵי חַיָּו, אֶפְלוּ עַד הַרְגַע הָאֲחֵרוֹן לְשִׁתְּקַק וּיְכַשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְזַכּוֹת לְהַתְעַלּוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְנִבְנוּ ז"ל הַקְּפִיד מְאֹד כְּשֶׁאָמְרוּ לוֹ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: "מִי יְכוּל לְדַמּוֹת עֲצָמֵנוּ אֱלֵיכֶם, בְּנֹדָאֵי נוֹלְדְתֶם בְּקַדְשָׁהּ וּבְטַהְרָה", וְרַבְּנּוּ ז"ל הַקְּפִיד עַל זֶה מְאֹד (עֵין שִׁיחוֹת הֶרֶן, סִימָן כסה), וְאָמַר שָׂאף אִם הִיָּה נוֹלֵד מֵהַפְּשׁוּטִים בְּיוֹתֵר שֶׁמֵּאֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי גְדֹל יִגִּיעַתוֹ וְטָרְחָתוֹ בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא, שֶׁהִיָּתָה לוֹ יָמִים וְשָׁנִים, דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה זָכָה לְמָה שֶׁזָּכָה, וְכַמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים סִפֵּר לְפָנֵינוּ, שֶׁהָעֶקֶר תְּלוּי בִּיגִיעוֹת וְעִבּוּדוֹת (חֵי-מִוֵּהֶרֶן, סִימָן רל) בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, וּבְפָרֵט רַבּוּי הַתַּעֲנִיּוֹת שֶׁהִתְעַנָּה רַבְּנּוּ ז"ל ח"י [שְׁמוּנָה עֶשְׂרֵה] פְּעָמִים מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת בְּשָׁנָה אַחַת, וְכָל זֶה הִיָּה בִּימֵי נְעוּרָיו, וּפְרוּשׁ מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת בְּהַמְשָׁךְ אֶחָד, לֹא כְּמוֹ שֶׁנִּזְכָּרוּ הָעוֹלָם לְקֵרוֹת תַּעֲנִית מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת — שְׁאוּכָלִים בְּלִילָה, כִּי רַבְּנּוּ ז"ל הִתְעַנָּה בְּהַמְשָׁךְ אֶחָד כָּל הַשָּׁבִיעִי, וְתִבְּיוּ בְּעֲצָמָךְ קָשִׁי הַעֲנֵן, כִּי אֲצַלְנוּ אֶפְלוּ תַעֲנִית שְׁאֵנוּ מְכַרְחִים לְהַתְעַנּוֹת בְּהַ מְדִין הַשְׁלָחַן צְרוּר, בְּאֵה לְנוּ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, וְכַמָּה וְכַמָּה חֲלִישוֹת שֵׁשׁ לְנוּ בְּתַעֲנִית וְאַחַר הַתַּעֲנִית, אָף אֶף-עַל-פִּי-כֵן-בְּכֵן הִזְהִירְנוּ רַבְּנּוּ ז"ל בְּיוֹתֵר, לְכָלֵי לְהַתְעַנּוֹת שׁוּם תַּעֲנִית מִעֲצָמוֹ, רַק הַמְּחִיב

מדין שלחן ערוף, ומלכוד זה לכל נרים ידיו להתענות שום תענית, כן אמר לנו רבנו ז"ל (ת"י מוה"ר"ן, סימן תצא), וכן אמר פעם בסוף ימיו, שאם היה יודע בנעריו מה שיודע עכשו, למה יכולים לזכות על-ידי תפלה והתבודדות, לא היה מענה את גופו כל יפה, ולכן צריך ליחד לעצמו מקום מיוחד שאין שם בני-אדם, או חדר לעבודת הבורא, ולעסק שם תמיד בהתבודדות, לפרש כל שיחתו ואת כל אשר עובר עליו לפני השם יתברך בתמימות ובפשיטות, ויעשה ויחדש בעצמו בכל שעה ושעה תפלות ותחנונות חדשות, ובפרט על-פי סדר ארבעת חלקי שלחן ערוף, שיזכה לקיים כל דין ודין, ועל-פי כל ספרי רבנו ז"ל, שיזכה להגיע לכל המעלות והמדרגות שיש בהם.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בכל זה, כי אין לך דבר טוב יותר בזה העולם מתפלה והתבודדות, כי באמת אין שום מקום בזה העולם לברח, כי אם אל השם יתברך, ומכל הירידות והנפילות צריך תכף-ומיד לרוץ אליו יתברך, אשר מלא כל הארץ כבודו, והוא מלא רחמים רבים על כלם, בפרט על הנפולים, השבורים והננחיים, כי סוף כל סוף אנהנו בניו, ואף שנדחינו מפניו יתברך, זה הכל מהסטרא אתרא והקלפות שסבבונו באכזריות וגרשונו מפני אבינו שבשמים, ואין שום עצה כי אם לזעק ולצעק בכל יום ויום, לילה ולילה אל אבינו שבשמים, שיוציאנו מעמקי עמקים שנפלנו לשם, ויחמל עלינו, ודע לך שגם אתה יכול להיות איש אשר יצדיק גדול מאד, והעקר שתמסור לבך ונדעתך אל רבנו ז"ל, וכל אשר יאמר לך תקיים, ואף שנדמה לך שאתה גרוע מהכל, אף-על-פי-כן, אמר לנו רבנו ז"ל, שאין שום יאוש בעולם כלל, אדרבה אם תשוב, יתהפכו כל העוונות לזכיות (עין לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן כב), ועקר הכל שתפוש עצמך מהכלי העולם הזה, איני אומר לך שתשב ביצר משבת לשבת, כי גם רבנו ז"ל לא אמר כן, כי אמר שהפקרות אין צריכים כלל בעבודת הבורא, הינו להפקיר לגמרי אין צריך, אף שאצלי נקרא הפקרות מי שרודף אחר הכלי העולם הזה, אף גם מה שנקרא אצל העולם הפקרות, גם-כן אין צריכים (עין שיחות ה"ן, סימן נא), ועקר פונתי להפריש עצמו מהעולם הזה הוא בשמירת השכעה

גרות: העינים — לקדש מאד, ולכל תהיה לו שום הסתכלות רעה, חס ושלום, על שום דבר מהבלי העולם הזה, וכן את השמיעה — לכל ילף לשמע חדשות ופוליטיקה, שטיות והבלים, והחטם — שבלב יקצם ולכל יקפיד על שום דבר שבועולם, מפל שפן בביתו, חס ושלום, חס ושלום, רחמנא לצלן, ועקר הכל הוא הדבור — לשמר מאד את הדבור, וכמעט כמעט שיהיה אלם, כמו שאמרו חכמינו ו"ל (חלין פט.) על הפסוק: "האמנם אלם" וגו' (תהלים נח, ב), כי העקר תלוי בדבור, ועל-ידי ששומר ומקדש מאד את השבעה גרות, ואין לו שום הסתכלות בעניני העולם הזה, ואין לו שום שמיעה בעניני העולם הזה, ואין לו שום כעס וקפידות בשום דבר מעניני העולם הזה, ומכל שפן בששותק, זה נקרא באמת שפרש עצמו לגמרי מהעולם הזה, ולכן יכול לישוב בין אלפים ורבבות אנשים, ולעסק בעבודת השם ותברך, ולא יבלבלהו שום דבר ושום ברנה, ויכול אפלו לעסק ולדבר עם אנשים, וגם יהיה לו פנאי באמצע עסקיו לדבר להשם ותברך ולא תבלבלו שום ברנה, כי העקר להרגיל עצמו לדבר תמיד אל השם ותברך, ואז יהיה בעולם החרות, כי מי שדבוק בעלמא דאחיי, הוא בחרות לגמרי מהבלי העולם הזה, בנדאי גם אז יש אלפים ורבבות עליות וירידות, אך אם כבר חזק שאיף שהוא — מה שרק יעבר עלי, אני אברח תמיד רק אל השם ותברך, כי סוף כל סוף יגיע העת והזמן למות, ואהיה מברח לחזר אליו ותברך, אם-כן טוב יותר שנגיל עצמנו על-כל-פנים מעקשו לברח אליו ותברך, אך צריך להיות בקי בעיל ונפיקי רצוא ושוב (עין לקוטימיהר"ו, חלק א', סימן ו).

וגם תתמיד מאד בלמוד התורה — תנ"ך, משניות, בבלי, ירושלמי, רמב"ם, טור ושלחן ערוך, וכל ספרי השאלות ותשובות והפוסקים, הזהר הקדוש והתקונים, וכל כתבי האר"י וספרי הרמ"ק וספרי מוסר, וספרי תלמידי הפעל-שם-טוב והמדרשים, ובפרט העולה על הכל — ספרי רבנו ז"ל, המלאים עצות והתחזקות

(ב) בעולם הפא.

(ג) בכניסה וברציאה.

אָשׁר רַצ בְּנַחַל קִצָּה

נפלאה מאד, לכל אחד ואחד יהיה מי שיהיה באיזה מצב שלא יהיה, ואל תפל בדעתך משום דבר, אף אם תפל, חס ושלום, בירידות עצומות, אמה עשה את שלך, וכרח להשם יתברך תמיד בהתבודדות, ותתמיד מאד בלמוד התורה הקדושה, ואל תינא ואל תחת, כי כחו של רבנו ז"ל גדול מאד, וכנודאי יתקננו, כמו שהבטיח לנו בפה פְּעָמִים, וְהַעֲקֵר לְקַיָּם רְצוֹנוֹ בְּכֹל יוֹם בְּלִמּוּד שְׁלַחַן עֲרוּךְ וְהַתְּבוּדוּת, שְׁזֵה הַעֲקֵר מִכָּל הַעֲקָרִים — לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ לְהִשָּׁם יתברך תמיד.

וְהִשָּׁם יתברך יִזְכְּנֵנו לְקַיָּם אֶת כָּל זֶה, וְנִזְכֶּה לַעֲבֹדוֹ בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ...

רַצ.

בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יתברך, אור ליום ששי לסדר יתרו ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נִפְשִׁי, הַמְּשֹׁתָקֵק לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יתברך עַל-פִּי דְרָף הָאֶמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וְכוּתוֹ יִגְן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי לְנִכּוֹן, וְהִנְנִי לְהַשִּׁיבְךָ.

אחי היקר! חֲזַק וְאַמֵץ מאד בְּעִבוֹדַת הַשֵּׁם יתברך, וְהַעֲקֵר לְהַתְּמִיד בְּכֹסְפִין וּבְרְצוֹנוֹת טוֹבִים לְהִשָּׁם יתברך, וּבִפְרֵט לְהוֹצִיאֵם מִפִּי כִּי עֲנָן זֶה וְעֵצָה זוֹ עוֹלִים עַל הַכֹּל, כִּי אִיךָ שֶׁהוּא אִיךָ שֶׁהוּא, אִיךָ שֶׁאִיךָ כְּמוֹ שֶׁאִיךָ, עַל-כֵּל-פָּנִים רְצוֹנִי וְכֹסְפִי חֲזַק מְאֹד מְאֹד אֵלֶיךָ יתברך לְהִיּוֹת אִישׁ בָּשָׂר כְּרְצוֹנֶךָ יתברך וְכְרְצוֹן הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּים, וְתַחֲזַק עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד בְּאַמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, כִּי אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יתברך, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין.

וְדוֹמָם, צוֹמָח, חַי, מְדַבֵּר, הַכֵּל לְכֹל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיִּית אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְהַכֵּל הַזֶּה תִּקְשֹׁר בְּלִבְךָ וְדַעְתְּךָ, כִּי שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם
 אֵינָה יְכוּלָה לְהִיטִיב לָךְ, אוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, לְהַרַע לָךְ, כִּי הַכֵּל מֵהַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, וְיֵמָה שְׂאֵתָה צָרִיךְ הֵן בְּרוּחָנִיּוֹת וְהֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת, הַמְקוֹם הַיְחִיד
 הוּא רַק לְכַרְח אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבִין קוֹנֵוֹ.

וְהַתְמַד מְאֹד בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי־מִוְהַרְוִין", וְתֹאמַר עַל כָּל תּוֹרָה
 — הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי־תַפְלוֹת", גַּם תִּשְׁתַּדֵּל בְּעֲמָקָה לַעֲשׂוֹת עַל כָּל
 תּוֹרָה תְּפִלָּה וְשִׂיחָה בְּהַתְּבוֹדוֹת, וְתִבְקֶשׁ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׂתַזְכֶּה לְכֹל
 הַבְּאֻמָּר בְּכֹל תּוֹרָה וְתוֹרָה, כִּי עַל־יְדֵי תְּפִלָּה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְכֹל
 דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם וְלְכֹל הַמְּדַרְגּוֹת וְלְכֹל הַקְּדוּשׁוֹת, כִּי הַעֲקָר הוּא תְּפִלָּה
 — לְיַחַד לַעֲצָמוֹ מְקוֹם מֵיחָד שְׂאִין שֵׁם אֲדָם, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ
 וְתַפְלָתוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְיוֹ, וְרַק זֶה עֲקָר
 הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִיס לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַדְּבִוּר הוּא יְסוּד כָּל הַאֲדָם,
 וְשִׁלְמוֹת הַדְּבִוּר הוּא כְּשֶׁמְדַבֵּר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

וְהַעֲקָר — תְּחִזֵּק עֲמָקָה מְאֹד מְאֹד, לִידַע כִּי עֲדִין לֹא אָבְדָה
 תְּקוּנָתְךָ, חַס וְשָׁלוֹם, וְגַם בְּכַתְּךָ לְהַתְּעִלוֹת מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
 אֵף שְׂאֵתָה מְסַבֵּב בְּרַבּוּי מְנִיעוֹת וּבְלַבּוּלִים, תִּזְכֹּר מֵה שֶׁפָּרֵשׁ רַבְנּוֹ
 וְ"ל (לְקוּטֵי־מִוְהַרְוִין, חֵלֶק א', סִימָן קטו), בְּפִרְשָׁה זוֹ: "וַיַּעֲמֵד הָעָם מִרְחֹק
 וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים" (שְׁמוֹת כ, יח), שְׂמִי שְׂהוּלֶךְ
 בְּגִשְׁמִיּוֹת וְאַחֲרֵי־כֵן נִתְּלַהֵב וְרוּצָה לִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲזַי
 מִדַּת הַדִּין מְקַטְרֶגֶת עֲלָיו, וְאֵינָה מְנִיחָה לוֹ לִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
 וּמְזַמְנָת לוֹ מְנִיעוֹת, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ חִפְץַּ חֶסֶד, וּמְסַתִּיר עֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל
 בְּמִנְיַעַה הַזֹּאת, וְיִמִּי שְׂהוּא בְּרַעַת, הוּא מְסַתְּפֵל בְּמִנְיַעַה, וּמוֹצֵא שֵׁם
 אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְיִמִּי שְׂאֵינּוּ בְּרַעַת, וְרוֹאֶה אֶת הַמְּנִיעַה, חוֹזֵר תְּכַף
 לְאַחֲרָיו, וּמִנְיַעַה הִיא בְּחִינַת עֲנָן וְעֶרְפֶּל, וְזֶה פְּרוּשׁ הַפְּסוּק: "וַיַּעֲמֵד
 הָעָם מִרְחֹק" — כִּי כְּשֶׁרוֹאִין הַמְּנִיעוֹת וְהַתְּלִישׁוֹת הַרַעַת וְהַנְּפִילוֹת,
 אֲזַי עוֹמְקִים מִרְחֹק, אֵף מִשָּׁה שְׂהוּא הַבֵּר רַעַת, נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל,
 וַיִּדַּע אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים, כִּי אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
 וְאֵנָה מְפִינֵךְ אֶבְרַח (תְּהִלִּים קל"ט, ז) וְאֵנָה מְפִינֵךְ אֶסְתֵּר, וְהַתְּמַד מְאֹד

בלמוד התורה הקדושה שעורים כסדרן דיקא, להתחיל שעור בגמרא מברכות, וכשתסיים תתחיל מסכת שבת, וכן להלן, עד שבמשך ימים ושנים תזכה לסיים את כל הש"ס, ומובא בספרים, שמי שזוכה לסיים את כל הש"ס, זוכה שנמשך עליו צלם אלקים, ואחד מאנשי שלומנו ר' חייקל ז"ל (התנן של רבנו ז"ל), שאל פעם את רבנו ז"ל, אם זו אמת, ורבנו ז"ל הרפין עם ראשו כאומר שכן הוא, שמי שמסיים את כל הש"ס ממשיך על עצמו צלם אלקים, כי אין טוב בעולם מללמוד גמרא בעיון, ובפרט כשתלמד כסדר מסכת אחר מסכת, וכן שעור בשלחן צרוף כסדרן סעיף אחר סעיף וסימן אחר סימן, ויותר מזה הכל ה"ל ריק, וזה ישאר לאדם, כמאמר התנא הקדוש (אבות ו, ט): "אין מלרין לו לאדם... אלא תורה ומעשים טובים בלבד".

ועין ב'פלי יקר' על הפסוק: "ולא העדיף המרבה והממעיט לא החסיר" (שמות טז, יח), דבר נפלא מאד המעורר לתכלית הנצחית מאד, וזו לשונו: כי צריף האדם לידע שכל מונוותיו קצובים לו כדי חייו, וכשתצא אדם מן העולם המרבה בנכסים לא העדיף — "כי לא במותו יקח הכל" (תהלים מט, יח), והממעט בנכסים לא החסיר, כי השם יתברך נותן לכל בשר די מחסורו, ומטעם זה נעשה גם כן במדידה, שפצאו כלם בשנה, והנותר ליום המחרת ירום תולעים, כי זה מורה שכל מה שירצה האדם להותיר ליום המחרת הוא דבר בלה ובלה, וסופו לרמה ותולעה וכו' עין שם.

חוק ואמץ מאד מאד, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, ובפרט שתראה לשקד בשיחה בינך לבין קונך, שהיא התבודדות, ועל ידי זה תזכה להשאר קיים תמיד על עמך, כמו שפרש מהר"ם ז"ל על מה שאמרו חכמינו ז"ל: אין צמידה אלא תפלה (ברכות ו:), שעקר המעמד של האיש הישראלי הוא תפלה.

ומחמת טרדוטי הרבים ובפרט כי הגיע זמן חצות — אקצר.

הדורש שלומך...

רצא.

מעזרת השם יתברך, ערב־שבת־קדש לסדר יתרו ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת הבהור היקר, החפץ ומשתוקק מאד לעבודת השם יתברך על־פי דרך האמת, הדרך התם, שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח.

מכתבך קבלתי לנכון, ומאד שמחתני לשמע משלומך הטוב, ואיך שאתה מתחזק בעבודת השם יתברך ברוצנות טובים, וזה העקר, כי העקר הוא הרצון והכסופין, שיהיו רצונותיו וכסופיו תמיד להשם יתברך ולתורה ולצדיק האמת ולקדשת ארץ ישראל, כי מעלת הרצון הוא עד אין סוף, כי הרצון הוא חפשי לכל אחד ואחד אף אם נלכד כמו שגלכד, "על־כל־פנים רצוני וכסופי חזק מאד מאד להתקרב ולדבק עצמי אליך יתברך", וזה דבר שהבעל־דבר והספרא אתרא אינם יכולים לבטל בשום אופן, כי הרצון הוא שרש כל השרשין — 'כתר', ששם עולם החרות, וזה עקר תכלית ירידת הנשמה בזה העולם, כדי שייחזר וישתוקק אליו יתברך (עין באריכות נפלאה בלקוטי־הלכות, ערב, הלכה ג, שמרבה מוהרנ"ת, זכותו יגן עלינו, לגלות סודות נודאים מפעלת הרצון והכסופין להשם יתברך, עין שם), ועקר שלמות הרצון כשמוכניסו בפה, הינו להוציא בפה כל הרצונות שיש לו להשם יתברך, לתורה ולצדיק האמת, אשר את זה הענין אין אנו יכולים לציר בדעתנו כלל וכלל, כמו שגלה לנו רבנו ז"ל (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק א, סימן לא), אשר נבנים ונארגים מזוה עולמות וצרופין חדשים.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, ואל תפל בדעתך משום דבר ומשום בריה שבְעולם, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, ואין שום מציאות בלעדי השם יתברך, ובכל פסיעה

ופסיעה שם אלופו של עולם, וכלל זה תקשר בלבך ודעתך, כי אין שום בריה בעולם שיכולה להיטיב לך או, חס ושלום, להרע לך, כי הכל מהשם: תִּכְרֹךְ מִשָּׁנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית, וְעָקֵר הַעֲצָה — לְכַרֵּחַ מֵהַכֵּל רַק אֵלָיו: תִּכְרֹךְ בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדָה, לְיַחַד לְעֲצָמְךָ מְקוֹם שָׂאִין שֶׁם בְּגִי' אָדָם, וּלְפָרֵשׁ שִׁיתִתֵּךְ אֵלָיו: תִּכְרֹךְ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְהַתְּמַד בְּנֵה מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּאֲבֹד יוֹם בְּלִי זֶה, וְהַעֲקֵר הַלְוָצִיא מֵהַפֶּה הַכְּסוּפִין הַטּוֹכִים שֵׁישׁ לֵךְ לְהַשֵּׁם: תִּכְרֹךְ, כִּי עָקֵר צְנוּר הַשֹּׁפֵעַ הוּא רְצוֹן, שִׁיְהִי רְצוֹנָךְ תְּקִיף מְאֹד לְהַשֵּׁם: תִּכְרֹךְ לְתוֹרָה, וְאִף שְׁעוֹכְרִים עָלֶיךָ כָּל מִינֵי בְּלִבּוּלִים וּמְנִיעוֹת, טְרָדוֹת וְחִלְשוֹת הַדַּעַת, תִּזְכֹּר מַה שֶּׁפָּרֵשׁ רַבְנֵי ז"ל (עֵין לְקוּטִי-מִוְהָר"ן, חֵלֵק א', סִימָן קטו) עַל הַפְּסוּק (בְּפָרָשָׁה ז'): "וַיַּעֲמֵד הָעָם מִרְחֹק וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֲרַפֵּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים" (שְׁמוֹת כ, יח), כִּי מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּנְתַלְהֵב לְבוֹ, וְרוֹצֵה לִילֹךְ בְּדוֹרְכֵי הַשֵּׁם: תִּכְרֹךְ וְלֵהֲתַקְרֵב אֵלָיו: תִּכְרֹךְ, אֲזִי מֵדַת הַדִּין מְקַטְרָגָת וּמוֹמְנָת לוֹ מְנִיעוֹת וּבְלִבּוּלִים וְחִלְשוֹת הַדַּעַת, אֲכַל מִי שֵׁישׁ לוֹ דַּעַת יוֹדֵעַ כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם: תִּכְרֹךְ, וְאֲשֶׁר גַּם בְּהַסְתֵּרָה שְׂכַתוֹךְ הַסְתֵּרָה, גַּם שֶׁם מְלַבֶּשֶׁת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ: תִּכְרֹךְ, אֲזִי יִתְקַרֵּב בְּיוֹתֵר, זֶה "וַיַּעֲמֵד הָעָם מִרְחֹק" — מִי שָׂאִין לוֹ דַּעַת הוּא עוֹמֵד מִרְחֹק, אִף "וּמִשָּׁה" — שֶׁהוּא הַבַּעַל דַּעַת הָאֲמִתִּי "נִגַּשׁ אֶל הָעֲרַפֵּל" — כִּי יוֹדֵעַ אֲשֶׁר שֶׁם הָאֱלֹקִים, כִּי כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּנֵה הָעוֹלָם — לְמַצֵּא אֶת הַשֵּׁם: תִּכְרֹךְ בְּכָל מְקוֹם, וְלֵהֲפָשִׁיט אֶת כָּל הַלְבוּשִׁים וְהַצְּמָצוּמִים, שִׁזָּה בְּחִינַת הַמַּתְקַת הַדִּינִים, כִּי עָקֵר הַדִּין הוּא שְׁחוֹשֵׁב שֵׁישׁ, חַס וְשָׁלוֹם, טִבֵּעַ, שִׁזָּה אֱלֹקִים — שֶׁרֵשׁ הַדִּין, וְאִם הִיָּה יוֹדֵעַ אֲשֶׁר גַּם הַטִּבֵּעַ הוּא הַשְּׁגָחָה, לֹא הִיָּה נוֹפֵל בְּדַעַתוֹ.

ובפרט בעניני שדוכים — בודאי יש אצלו: תִּכְרֹךְ בְּנֵה עֲלִיוָנָה לְמַה הָאֲחֵד מְצֵא בְּנִקֵּל זְוִיגוֹ וְהַשְׁנִי מוֹצֵא בְּקָשִׁי כּוֹי', וְהַעֲקֵר לְהַפִּיל תַּחֲנוּתוֹ וּבְקָשְׁתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם: תִּכְרֹךְ בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים בְּכָל יוֹם בְּמְקוֹם מִיַּחַד, כִּי רַק זֶה עָקֵר הַעֲצָה וְחוּץ מִזֶּה אֵין שׁוּם עֲצָה, וְכָל זְמַן שְׁלֹא נִסִּיתָ אֶת זֶה, אִיךָ תִּדַע שְׁלֹא יוֹעִיל לֵךְ?! כִּי עַל-יְדֵי תַפְלָה יְכוּלִים לַפְעַל הַכֵּל, אִף צָרִיךְ לְכַלִּי לְהַטְעוֹת עֲצָמוֹ, רַק לְסַלֵּק כָּל חֻקְמָתוֹ

ולהתנהג בתמימות ובפשיטות, לדבר להשם יתברך באשר ידבר איש עם רעהו, וכל מה שעובר עליך תדבר ותבקש מהשם יתברך, ואף שידמה לך שאין שומעין לך ואין מסתכלים עליך, אף תדע שאם תחזק עצמך בזה ימים ושנים תראה נפלאות רבות, בעזרת השם יתברך, כי תזכה למה שאתה צריך לזכות, והעקר להמתין, כי 'פתר' שהוא שרש הרצון, הוא גם כן בחינת המתנה, ועקר ההמתנה הוא רק על-ידי תפלה, והתמד בלמוד התורה הקדושה, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך...

ולמען השם, התמד ב"לקוטי-הלכות", ומהרנ"ת, זכותו יגן עלינו, אמר פעם עליהם, שהם הגן-עין של השם יתברך — "דאס איז השם יתברך'ס גן-עין". כי הם מתחזקים ומאמצים ומקריבים את הלב להשם יתברך, אף מי שפגם ועבר על כל התורה בלה, ומגלים לו שאין שום יאוש בעולם כלל.

הנ"ל...

רצב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש, פרשת יתרו ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת קבוד ידידי, האברך הקר, השותה בצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו לאיר ויזרח.

מסתמא קבלת את מכתבי שכתבתי לך אודות הדפסת ה"לקוטי-מזהר"ן" הנצרך מאד פה, חזק ואמץ מאד מאד להדפיסו בפורמט גדול, אשריך ואשרי חלקך שזכית לזה, כי כל התחזקותי היא

שְׁזָכִיתִי לָזֶה — לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְנֵנוּ וְ"ל וְלְהַפִּיצֵם עַל פְּנֵי תֵבֵל.

וְהִנֵּה בָאתִי לְבַשְׂרָךְ שֵׁשׁ, תְּהִלָּה לְאֵל, מְקַרְבִים חֲדָשִׁים, וְכַפָּה מֵהֶם שֶׁהָיוּ מְקַרְבִים עוֹד מִזְמַן הַרְבֵּה אֶךְ בְּמִשְׁךְ הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים נִתְקַרְרוּ, וְהֵם — גִּיּוֹסֵי הַיָּקָר שֶׁעוֹבְרֵתִי אוֹתוֹ בְּהַתְעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה, וְשָׂאֵר בְּשָׂרֵי ... שֵׁשׁ לִי קְבִיעוֹת עִמוֹ וְנִתְעוֹרַר מְאֹד, וְכֵן הַבְּחוּר ... שֶׁהוּא רְגִיל בְּיִתְרֵי אֶצְלִי, וְכֵן חִבְרוּ ... גַּם יֵשׁ יְשִׁיבָה אַחַת מִחוּץ לְנִיּוּיֹרֶק שֶׁנִּתְקַרְבוּ שָׁם כְּמַעַט מִגֵּן בְּחוּרִים, וְהַכֵּל עַל-יְדֵי סִפְר "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ", וְכוּתֻבִים לִי מִכְתָּבִים בְּהַתְעוֹרְרוֹת וּבַתְשׁוּקָה גְּדוֹלָה, וְאֲנִי פוֹתֵב לָהֶם, בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, דְּבוּרִים טוֹבִים.

וְהִנֵּה אֲנִי רוֹאֶה כִּי הַעֵקֶר הוּא לְדַבֵּר מֵהַעֲצָה הַעֲקָרִית, שֶׁהִיא כְּלָלִיּוֹת הַעֲצוֹת, שֶׁהִיא תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, כִּי רַק זֶה עֵקֶר הַעֲצָה — לִיחַד לַעֲצֹמוֹ מְקוֹם פְּנוּי, וְלִבְרִיחַ תְּמִיד אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, וְכֵלֵי זֶה הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְנֵנוּ וְ"ל אֵינָה הַתְּקַרְבוֹת, וְכִמוֹ שֶׁאִמַר מוֹהֲרַנֵּת וְ"ל: מִי שְׂרוּצָה לְטַעַם טַעַם אוֹר הַגִּנוּז, הֵינּוּ אוֹר רַבְנֵנוּ וְ"ל, יִרְבֶּה בְּהַתְּבוּדוֹת, וְרַבְנֵנוּ וְ"ל מְפָרֵשׁ (עֵינ לְקוּסֵי-מוֹהֲרָנוּ, חֶלֶק א', סִימָן ס) אֶת הַמְּשָׁנָה (תְּרוּמוֹת א, ב): "סֵתֵם חֲרַשׁ אֵינּוּ שׁוֹמֵעַ וְאֵינּוּ מְדַבֵּר", שְׁמִי שֶׁאֵינּוּ שׁוֹמֵעַ הַהַתְעוֹרְרוֹת שֶׁל הַחֶכֶם, אֲזִי אֵינּוּ מְדַבֵּר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֵינֵן שָׁם; נִמְצָא שֶׁכֵּל מִי שֶׁמְתַמִּיד בְּהַתְּבוּדוֹת, יוֹתֵר מִמְשִׁיף עַל עֲצֹמוֹ אוֹר הַצְּדִיק, וְשׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ, בְּפִרְט כְּשֶׁעוֹשֶׂה תְּפִלוֹת, הֵינּוּ לְדַבֵּר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל סֵדֵר הַתּוֹרוֹת מִ"לְקוּסֵי-מוֹהֲרָנוּ" — לְזִכּוֹת לְכָל הַנְּאָמַר שָׁם, זֶה עוֹלָה עַל הַכֵּל, וְתִהְיֶה לְאֵל כָּל עֶסְקֵי עִם הַמְּקַרְבִים הַנִּ"ל הוּא רַק בְּנִקְדָּה זוֹ שֶׁל הַתְּבוּדוֹת, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ בְּחוּשׁ, כִּי עֵקֶר מֵה שֶׁמְחַזֵּק לְהַשָּׂאֵר עַל עֲמָדוֹ וְלְכֵלֵי הַתְּחַזָּק מְרַבְנֵנוּ וְ"ל הוּא רַק הַתְּבוּדוֹת, וְכֵן כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאֵדָם, צָרִיךְ לִבְרִיחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, וּבְפִרְט לְהִיּוֹת חֶזֶק מְאֹד בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים חֲזָקִים תְּמִיד אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הַצְּדִיק הַאֲמֵת וְאֶל קְדֻשַׁת אֲרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי הַעֵקֶר הוּא רִצּוֹן, וְזֶה עֵקֶר צְנוּר הַשְּׁפַע לְהַמְשִׁיף עַל עֲצֹמוֹ דַּעַת וְיִרְאָת

שְׁמַיִם, וְהַעֲקָר בְּשִׁמוּצֵיָא מִפְּרִי הַרְצוּנוֹת וְהַכְּסוּפִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁנְאָרְגִים מְזֵה עוֹלָמוֹת וְצָרוּפִין חֲדָשִׁים בְּכָל פְּעַם (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲרָ'ן, חֵלֶק א'. סִימָן ל"א) וְעֵנְן עֲצָה זֹו עוֹלָה עַל הַכֹּל, "כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא אֵיךְ שֶׁהוּא אֵךְ שְׁנִפְלִי, עַל-כֹּל-פְּנִים רְצוּנֵי חֶזֶק מְאֹד מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ יִתְבָּרֵךְ", וְזֶה לֹא יְכוֹל הַבַּעַל-דְּבָר לְבַטֵּל וּלְכַלֵּל בְּשׁוּם אִפְּסָן, כִּי עַל-כֹּל-פְּנִים רְצוּנוֹ חֶזֶק וְתַקִּיף מְאֹד, וְכַמְבָּאָר בְּזֶה בְּאֵרִיכוֹת נִפְלְאָה בְּלְקוּטִי־הַלְכוֹת, עֲרַב, הִלְכָה ג', עֵין שֵׁם סוּדוֹת נוֹרְאִים.

אָחֵי הַיְקָר! חֶזֶק וְאֶמֶץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל זֶה, וּבִכְרֵט לְהִיּוֹת חֶזֶק בְּאֶמּוּנָה בְּהַשְׁתַּחֲוֵה פְּרֻטִית, שְׂאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, יְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֵצָם עֲצֵמוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּכְלָל זֶה תְּקַשֵּׁר בְּלִבְךָ וְנִדְעָתְךָ, כִּי שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יְכוֹלָה לְהִיטִיב לְךָ אוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהִרְעֵ לְךָ, כִּי הַכֹּל מִשְׁגָּח מִפְּנֵי יִתְבָּרֵךְ, וְעַקֵּר רְצוּנוֹ יִתְבָּרֵךְ לְהִיטִיב לְאָדָם כִּפִּי הַאֲתַעְרוּתָא דְלִתְתַּאֲאֵ שֶׁל הָאָדָם, כִּפִּי הַכֹּלִי שֶׁמְכִיחַ לְקַבֵּל הַשְּׁפַע, וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת כְּלֵי הַשְּׁפַע הוּא הַתְּפִלָּה (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲרָ'ן, חֵלֶק א', סִימָן ל"ד), כִּי עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת — לְדַבֵּר תְּמִיד רַק לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא קִדְשָׁת הַדְּבִוּר וְשִׁמְדָה מְכַעַס וְקַפְדוּת בְּבִיתוֹ וְעַל אַחֲרִים, וְהַשְׁתִּי אֲזֵן לְתוֹרָה וְלַצְדִּיקִים וְשִׁמְרֵת הַעֵינַיִם, שֶׁכָּל זֶה הוּא קִדְשָׁת הַשְּׁבָעָה גְּרוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ דַּעַת וְרוּחַ־הַקִּדְשׁ (כַּמְבָּאָר בְּאֵרִיכוֹת שֵׁם בְּסִימָן כ"א), וְהַעֲקָר הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת וּלְבַטֵּל שְׁכָל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, וְכָל מָה שְׂאוּמֵר הַצְדִּיק צְרִיף לְקַיִם (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲרָ'ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג), כִּי אִם הוֹלֵךְ אַחֲרֵי שְׁכָלוֹ יְכוֹל לִפְלֵ בְּטַעֲוִיּוֹת וּבְמַכְשׁוּלִים רַבִּים (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲרָ'ן, חֵלֶק ב', סִימָן י"ב), וּמְקַדֵּם לְמַדְתֵּי אֵת הַתּוֹרָה הַזֹּאת עִם גִּיטֵי ... וְהִיא, תְּהִלָּה לְאֵל, דְּבוּרִים טוֹבִים, וְהוֹדָה לִי כְּפָה וְכַמָּה פְּעָמִים שֶׁהִתְחַיֵּיתִי אוֹתוֹ מִמֶּשׁ, כֵּן יִזְכְּנוּ הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ לְעַבְדוֹ בְּאֶמֶת וּבְתִמְיִם לְכֹלֵי הַטַּעוֹת אֵת עֲצָמָנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ ...

גם אַבְקֶשׁ אוֹתָךְ אִם תּוּכַל לְשַׁלַּח לִי כַפֵּה סֵטִים "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת"
 וְכַמָּה "לְקוּטֵי תַפְלוֹת" בְּחִלְיָפִין עִם הַסְפָּרִים שְׁלִי, וְאִם אֵין אַתָּה
 יְכוּל, תִּשְׁאַל לְר' ... כִּי נִצְרָךְ פֹּה מְאֹד וּבִפְרֹט "לְקוּטֵי תַפְלוֹת".

הַנְּ"ל...

רצג.

קְעוֹרֹת הַשֵּׁם יִתְקַדֵּךְ. יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי מִשְׁפָּטִים הַיְתַשְׁכֵּ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלֵה לְמַעַלְתָּ כְּבוֹד יְדִיד נַפְשִׁי, שׁוֹתָה
 בְּצִמָּא מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר
 וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ עֲכָשׁוּ קִבְלָתִי, וּמָה שְׁאַתָּה שׁוֹאֵל עַל סִדְרֵי הַלְמוּד מָה
 לְלַמֵּד, עֵינַי הֵיטֵב בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן סִימָן ע"ו בְּאַרְיִכוֹת, וּמְחַמֵּת שְׁחִבְרָךְ
 ... נִחְפָּז מְאֹד לְדַרְכּוֹ, עַל-כֵּן אֵי אֶפְשֶׁר לְהַאַרִיךְ, אֲךָ הֶעֱקַר תִּרְאֶה
 לְבַל יִחַסֵּר לְךָ יוֹם מְבִלִי מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, שְׁלַחֵן עֲרוּךְ
 וְסִפְרֵי רַבְנֵי ו"ל וְסִפְרֵי רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי, וְלוֹמַר קִצַּת תְּקוּנִים
 וְקִצַּת זְהַר, וְלְלַמֵּד תּוֹרָה מִ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְלוֹמַר הַתַּפְּלָה אַחֲרֶיךָ
 מִ"לְקוּטֵי-תַפְלוֹת", וְהַלְכָה מִ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְאֵז טוֹב לְךָ לְנִצּוּחַ,
 וְחִזּוֹק וְאַמֵּץ מְאֹד, אֵל תִּירָא וְאַל תַּחַת כִּי ה' עִמָּךְ, אַתָּה וְאַצְלָךְ.

הַדְּרָשׁ שְׁלוּמְךָ...

רצד.

מְצוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים ה'תשכ"ט.

אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדּוּ לָאֱהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַאֲכַרְךָ הַשּׁוֹתָה בְּצִמָּא מִמִּי הַבְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נְרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ קִבְלָתִי לְנִכּוֹן, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע מִשְׁלוֹמְךָ הַטוֹב.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חִלְקֵנוּ שְׂזַכֵּינוּ לִידַע מֵאוֹר גְּנוּז וְנוֹרָא כְּזֶה, אֲשֶׁר מִחַיָּה, מִחֻזַּק וּמֵאֲמִץ אוֹתֵנוּ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא נִהַר הַמְטֵהָר מִכָּל הַכְּתָמִים (תִּי־מוֹהַר"ן, סִמָּן שֶׁלֹב), וּמַעֲלָה אוֹתֵנוּ וּמְקַשְׂרֵנוּ אֶל שְׂרָשְׁנוּ הַנִּצְחִי, וְהַעֲקָר לְסֵלֶק דַּעְתּוֹ וְחֲכָמְתּוֹ לְגַמְרֵי וְכָל מַה שְׂמוֹרָה לְנוּ נִקְיִים בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וּבְכַפְרָט יִסוּד הַעֲצוֹת שֶׁהוּא — תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָרוֹת, וְאֵף שְׂסַפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל מְלֵאִים עֲצוֹת וּדְרָכִים יִשְׁרוֹת וְהַתְּחַזְקוֹת נִפְלְאוֹה וְעֲצוּמָה מְאֹד, אֵף לְזִכּוֹת לְקִיָּמָה וְלִהְמִשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ הַתְּקוּנִים שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל הוּא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָרוֹת — לְיַחַד לְעֲצָמוֹ מִקּוֹם מֵיחַד שְׂאִין שֵׁם בְּנִי־אָדָם, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כִּבְּן לְפָנֵי אָבִיו, וְכָל מַה שְׂעוֹבֵר עָלָיו יִשְׁפָּף שִׁיחַ וְתַפְלָה, וְכֵן יַעֲשֶׂה בְּעֲצָמוֹ תְּפִלוֹת וּבְקִשּׁוֹת מִסֵּדֶר הַתּוֹרוֹת מִלְּקוּטֵי־מוֹהַר"ן, וּיִבְקֵשׁ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְזִכּוֹת לְכָל הַנְּאָמֵר שֵׁם, וְזֶה יִסוּד הַכָּל, כִּי תְּפִלָּה הִיא הַשְּׁעָר וְהַפֶּתַח לְהַכְּנִס אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ (עֵין לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִמָּן פד).

וַיֵּשׁ לוֹמֵר "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים" (שְׁמוֹת כ"א, א) — וְאֵיתָא כְּבַעַל הַטּוֹרִים: "וְאֵלֶּה" — רְאֵשֵׁי תַבּוֹת: וְחִיב לְחַקֵּר אֶת הַדִּין עַל־פִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ו'ל (עֵין לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן טו): מִי שְׂרוּצָה לְטַעַם טַעַם אוֹר הַגְּנוּז הֵינוּ סוֹדוֹת הַתּוֹרָה שְׂיִתְגַּלּוּ לְעֵתִיד, יַעֲסֵק בְּכַחֲנִית מִשְׁפָּט — שֶׁהוּא הַתְּבוּדָרוֹת, שְׂשִׁשְׁפֵּט אֶת כָּל עֲסָקִיו, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (תְּהִלִּים קי"ב): "כִּלְכַּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט", וּכְזֶה יִסִּיר מֵעָלָיו כָּל הַפְּחָדִים, וְיַעֲלָה בְּחִינַת יְרָאָה וְכוּ', כִּי אִם אֵין דִּין לְמִשְׁהָ, יֵשׁ דִּין לְמַעֲלָה (דְּכָרִים

רבה, פִּרְשָׁה ה', סימן ה), עֵינ שָׁם. עַל-כֵּן צָרִיךְ לְשַׁפֵּט וְלָדוּן בְּעֵצְמוֹ וְלַחֲקוֹר בְּעֵצְמוֹ אֶת הַדִּין, וְלִשְׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרַךְ בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וְאִם עוֹבְרֵת עָלָיו אִיזוֹ צָרָה אִזּוֹ דִּין וְיִצְדִּיק עַל עֵצְמוֹ אֶת הַדִּין, וְיֹאמֶר ה' הַצְדִּיק וּמִשְׁפָּטָיו מִצְדִּיקִים, וְיִשְׁבֵּר לְכַבּוֹ אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְיִבְכַח זֶה יִזְכֶּה לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּין, לֹא כְמוֹ הַרְשָׁעִים שְׂאוֹמְרִים לֹא יִדְעָתִי מִה זֶה שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעֲנִישׁ אוֹתִי, הֲלֹא לֹא חֲטָאתִי, וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר (עֵינ לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימן ב), עֶקֶר כְּלִי וְזֶן שֶׁל הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא תַפְלָה, וְלִזְכוֹת לְתַפְלָה הוּא עַל-יְדֵי שְׂמִירַת הַבְּרִית, וְלִזְכוֹת לְשִׁלְמוֹת הַתַּפְלָה, לִידַע אִיךָ לִלְחֹם עִם חֶרֶב הַתַּפְלָה הוּא עַל-יְדֵי מִשְׁפָּט, שְׁלֹא יִשֶׁה לֹא לְיָמִין וְלֹא לְשְׂמָאל, וּפְרַשׁ מוֹהַר"ן ו"ל (עֵינ לְקוּשֵׁי-הַלְכוֹת, נְחֻלוֹת, הַלְכָה ר), שְׁלִפְעִמִים בָּא הַבְּעַל-דָּבָר לְהַפְּיִלוֹ, בְּכַחֲנִית קִלְפַת עֵשׂוֹ, מִה לָךְ לְהַתְּפַלֵּל, כִּי הֲלֹא אֵינְךָ שׂוֹמְעִים לָךְ, וְזֶה יָמִים וְשָׁנִים שְׂאִתָּה כְּכֹר מִתְּפַלֵּל, וְעוֹדֵן לֹא נוֹשָׁעָתָ, אֵינְךָ זֶה אֵלָּא כִּי אֵינְךָ שׂוֹמְעִים אֵלָיְךָ וְאֵינְךָ מִסְתַּכְּלִין עָלֶיךָ מִלְּמַעְלָה, וְזוֹ קִלְפָה גְּמוּרָה וְצָרִיכִים לְבִטְלָהּ, וּפְעָמִים בָּא בְּקִלְפַת יִשְׁמַעְאֵל, בְּכַחֲנִית "כִּי שָׁמַע ה' אֵל עֲנִיךָ" (בְּרֵאשִׁית טז, יא), הֵינּוּ שְׂאוֹמְרֵי לוֹ, מִה לָךְ עוֹד לְהַתְּפַלֵּל, הֲלֹא הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ כְּכֹר עוֹר לָךְ.

וּבְקִלְפַת צָרִיךְ לְשַׁפֵּט עֵצְמוֹ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּכָל יוֹם, לְכַשֵּׁל מִעֵצְמוֹ שְׂנֵי מִיָּנִי קִלְפוֹת אֵלָיו, שֶׁהֵם בְּכַחֲנִית פָּגַם הַבְּרִית, בְּכַחֲנִית הַעֲרָלָה וְהַפְּרִיעָה, עֵשׂוֹ שֶׁהוּא עֲמֹלֵק הוּא קִלְפַת הַעֲרָלָה הַגְּמוּרָה, כִּי הוּא כְּפֹר בְּעֶקֶר, וְאֵינּוּ מוֹדֶה בְּתַפְלָה כָּלֵל, וְהוּא מְטַעֵה אֶת לֵב הָאָדָם שְׂאֵין הַתַּפְלָה מוֹעֵלָת, חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי שְׂחוֹתְכִין אֶת הַעֲרָלָה הַחֹפָה עַל הַבְּרִית, עַל-יְדֵי-זֶה מְבַטְלִים קִלְפַתוֹ הַרְעָה, וְנִמְשָׁךְ תַּקוּן הַבְּרִית, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִים לְהַתְּפַלֵּל תְּמִיד, וּפְרִיעָה הוּא כְּנֶגֶד הַקִּלְפָה הַשְּׂנִיָּה — קִלְפַת יִשְׁמַעְאֵל, שְׂמַשֵּׁם נִמְשַׁכַת טְעוֹת בְּלִב לְהַתְּרַשֵּׁל בְּתַפְלָה, חֵס וְשְׁלוֹם, דִּהֵינּוּ שְׁלִפְעִמִים נִדְמָה לְאָדָם, שְׂבּוֹדָאֵי כְּכֹר שָׁמַע הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ תַּפְּלוֹתוֹ, בְּפִרְט כְּשֶׁרוֹאֶה כְּכֹר אִיזוֹ צְמִיחַת קֶרֶן יִשׁוּעָה, שְׂאִז נִדְמָה לוֹ שְׂכָכֵר נִתְקַבְּלָה תַּפְּלוֹתוֹ, וְהוּא מִתְּרַשֵּׁל לְהַתְּפַלֵּל עוֹד, וְגַם זֶה אֵינּוּ טוֹב. כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׂצָרִיכִים לְהֶאֱמִין בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה שְׂאֵין שׂוֹם תַּפְּלָה לְרִיק, חֵס וְשְׁלוֹם, אֶף-עַל-פִּי-כּוֹ אִפְלוּ כְּשׂוֹכִים לְרֹאוֹת

איזו ישועה, אסור לכבטל תפלותיו בשביל זה, כי עדין לא נגמרה הישועה, ועדין אנו צריכים ישועה ורחמים רבים עד שנצא מגלותנו לגמרי, ומי שטעה בעצמו, חס ושלום, ומתראשל בתפלה, מחמת שגומה לו שכבר שמע השם יתברך את תפלתו, זה נמשך מקלפת ישמעאל, על שם "כי שמע ה' אל ענייך", ותרגומו: ארי ה' קביל ית צלותך, ועל ידי מנות פריעה מבטלין גם הקלפה הזאת. כי צריכין לידע ולהאמין שבדאי השם יתברך שומע תפלת כל פה, ואפלו כשאין רואים שום ישועה צריכים להאמין שאין שום תפלה לריק, חס ושלום, ולהתחזק ביותר, אבל גם כשרואים איזו ישועה, אסור לכבטל את תפלתו בשביל זה, רק לשמח בישועתו, ולהיות מודה על העבר ולבקש על להבא, כי עדין צריכים הרבה ישועות כל ימי חיינו, עד שנזכה למה שאנו צריכין לבא בזה העולם, ועל כן אמרו חכמינו ז"ל (שבת קלז:): מל ולא פרע באלו לא מל, כי כשאנו פורע ואינו מבטל קלפת ישמעאל, ומתראשל בתפלה מחמת שעזר לו השם יתברך, אזי יכולה להתגבר גם קלפת עשו שלא יתפלל כלל.

ולזכות למשפט זוכים על ידי צדקה, שעל ידי זה נתבטלות כל המחשבות הנרות הבאות בתפלתו מחמת החטאים והעוונות, ועל ידי שלמות התפלה זוכה שאיר ה' פניו עליו, ובזה יש לפרש הפסוק (תהלים יא. ז): "צדקות אהב ישר יחזו פנימו", שעל ידי הצדקות שלנו "ישר יחזו פנימו" — ינדונו פנים אל פנים קדשא ברין הוא ושכנתיה, כי עקר היחוד הוא על ידי התפלה, ושלמות התפלה היא על ידי צדקה, שעל ידי זה מבטל ממנו כל המחשבות הנרות, וזוכה לכון על כל פנים פרוש המלות, ועל ידי זה מדבק בהשם יתברך, ובזה יש לפרש: "פניך האר בעבדך ולמדני את חקיך" (שם קיט. קלה), כי חק הוא בחינת משפט, ועל ידי משפט זוכים לתפלה, ועל ידי תפלה זוכים ש"יאר ה' פניו אליך", ובזה יש לפרש (תהלים לג. ה): "אהב צדקה ומשפט חסד ה' מלאה הארץ", כי

על-ידי צדקה וזכים לתפלה שהיא משפט, ועל ידו זוכים להמשך
חסד ה' על כל הארץ.

כי העקר הוא תפלה — ליחד לעצמו מקום מיוחד שאין שם
בגוי-אדם, ולשפף שיח ותפלה להשם: תברך תמיד, ורק על-ידי-יהוה
תנקה לכל מה שאתה רוצה לזכות — ל"סודות התורה".

ועקר הדבקות להשם: תברך הוא רק על-ידי התפלה (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פד), והעקר — לכשל עצמו לגמרי אל
השם: תברך, ואז הולך לו בסדר (עין שם, סימן פב), כי קשה-ולך לאדם
שלא בסדר, הוא מחמת גדלות, שמפריד עצמו מהשם: תברך. כי
עקר שלמות הדברים אינה אלא קשמקשרין אליו: תברך, ועקר
העצה שישפיל את עצמו ויהיה בחינת מ"ה — "מה חיינו, מה
כחנו", ועל-פי סוד צריך שיכון שם מ"ה שהוא שם הר"ה במלוי
אלפין, עין שם.

ועין בכתבי האר"ל בכונות ההגדה: "רשע מה הוא אומר:
מה העבודה הזאת", שהוא כופר במ"ה, הינו ברחמים, רק נאחו
בעבודך", שגימטריה אלקיים שהוא דינים, כי עקר הדינים הוא
שחושב שיש "הטבע" שגימטריה "אלקיים", ואינו רוצה להכניע
את עצמו, וחושב כי "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה"
(דברים ח, יז), וזה עקר הסתרת פנים, ועוברים עליו כל מיני דינים
וענשים, בבחינת: "הסתרת פניך הייתי נבהל" (תהלים ל, ח), כי
הפנים הוא מה שעושה השם: תברך פעלותיו בארץ, שעל ידן
תכר ותתראה אלקותו: תברך בעולם, הן בפעולות הטובות והן
הרעות, חס ושלום, דבר שתראה אלקותו: תברך אזי נקרא פנים,
וכשקדוש-ברוך-הוא מסתיר שלא יראהו על-ידי פעלותיו, זה
נקרא הסתרת פנים (עין באר מים חיים פרשת בא), ועין בכונת "זכר
ה' מ"ה הנה לנו", שעל-ידי החטא נעשה משם מ"ה שם אלקיים
שהוא בגמטריה "לנו", וזה "מ"ה הנה לנו", כשממתיק את הדינים
בחינת שלא בסדר ומשפיל עצמו, נתהפך בתורה לשם מ"ה, וכל

זה יכולים לזכות על-ידי תפלה שהיא בחינת חנה, ועל-ידי שלמות התפלה וההתבודדות תזכה שיאירו עליך האורות מנוקבא דפרדשקא שהם שבעת השמות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, והכתרים שלהם (כמוכא בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב בהגה), הינו אם עוסקים בהתמדה רבה בתפלה והתבודדות, אזי זוכים שמאיר שם הנו"ה בארבעה מלואין הנ"ל לפני עיניו.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בתפלה והתבודדות להשם יתברך, שיפתח לך בעבודתו ובתורתו ובהשגותיו העליונים, ואל תפול בדעתך משום דבר שבעולם, כי עדין יש לך עוד תקנה טובה לזכות לכל מה שאתה רוצה לזכות — לסודות התורה, שהם כתבי האר"ל, אף מקדם תשקד מאד ב"לקוטי-הלכות", עד שתדע אותם כמעט בעל-פה, ועל-ידי ההקדמות הנוראות של רבנו ז"ל ושל מוהר"ן ת"ז, תזכה לעשות לעצמך דרך להבין את כל כתבי האר"ל לעבדה ולמעשה, כמוכא בלקוטי-הלכות (תפלין, הלכה ה, א"ת לח), עין שם וזו לשונו: כי על-פי הדברים האלה וכיציא בהם המבארים בדברינו, תוכל לעשות לך דרך להבין מעט מעט בדרך השכלה של הזוהר הקדוש והאר"ל, ולהוציא מהם דרכים ועצות למעשה, כי כל תורה ותורה וכל מעשה ומעשה פותחים שערים רבים של השגת אלקות, שעל-ידי-זה יכולים להבין את כל דרכי השכלה, אם תזכה לשקד על תורתו הקדושה יום יום בשקינה רבה, עין שם.

חזק ואמץ בכל זה, כי השם יתברך עמך, אתך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, על-כן תשפך נפשך אליו יתברך.

וימחמת טרדותי הרבים עכשו — אקצור.

הדורש שלומך באהבה רבה...

רצה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר משפטים ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת הבורח הנקר ... המשתוקק
מאד לעבודת השם יתברך על-פי ההקדמות הנפלאות שקבלנו מהנחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו.

מכתבך היקר קבלתי, ושמחתי מאד לראות מכתלי מכתבך גדל
ההשתוקקות שלך לעבודת השם יתברך, שזה העקר, פי העקר הוא
הרצון, שיהיה רצונו וכסופו תמיד להתקרב להשם יתברך, ושלמות
הרצון הוא כשזוכה להכניס רצונותיו בפיו, דהיינו להוציא מפיו
הרצונות הדקדושה שיש לו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לא), וגם
שמחתי מאד בזה שאטה כותב על התמדתך בלמוד ספרי רבנו
ז"ל, וכך צריך להיות, הפך בהם והפך בהם דקלא בהם — עצות,
התחזקות ודרכים ישרות בעבודת הבורא יתברך, אשרי מי שיאחז
בהם וטוב לו כל הימים. כי בזה העולם צריכים התחזקות גדולה
מאד כל ימי חייו, פי הבעל-דבר מחליש את הדעת בכל פעם, וחותר
ואורב להשליך את האדם ולהרחיקו מהשם יתברך על-ידי שפזכירו
בכל פעם את אשר עות וקלקל כבר עד עכשו, ורבנו ז"ל אמר על
זה (בשיחות-הר"ן, סימן כו): אצל העולם השכחה הוא חסרון גדול
בעיניהם אכל בעיני יש בשכחה מעלה גדולה, כי אם לא היתה
שכחה לא היה אפשר לעשות שום דבר בעבודת השם יתברך, אם
היה זוכר כל מה שעבר, אי אפשר היה לו להרים את עצמו לעבודתו
יתברך בשום אופן, גם היו מבלבלים את האדם מאד כל הדברים
שעוברים עליו, אכל עכשו על-ידי שכחה, נשכח ממנו מה שעבר,
ואצלו הדרך שכל מה שעבר והלך נפסק והולך לחלוטין ואינו חוזר
בדעתו עוד כלל, ואינו מבלבל עצמו כלל וכו'.

וענין זה הוא דרך עצה טובה גדולה מאד בעבודת השם יתברך,
כי על-פי-ידי יש לאדם בלבלולים רבים וערבוך הדעת מאד ממה
שחלף ועבר, ועל-ידי השכחה הוא שוכח הכל, ויכול לחדש עצמו

בְּכָל פַּעַם, כִּי עָקַר מֵהָאָדָם נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, שְׁחוֹשֵׁב שֶׁכָּבֵר הַתְּחִיל
 בַּעֲבוּרֵת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ וְאֶחָד-כֶּף נָפַל מִזֶּה, וְצָרִיךְ לִילֵךְ בְּדַרְךְ הַזֶּה
 לְשִׁכַח תְּמִיד מֵהַ שְׁעָבֵר עַד עַכְשָׁיו וְלִהְתַּחֵיל בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה
 (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב), וְזוֹהִי אַרְיֵכוֹת 'מִים (עֵינִי בְּאַרְיֵכוֹת
 בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּפִלִּין, הַלְקָה ה), כִּי הָעָקֵר הוּא אֲמוּנָה בְּהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ,
 בַּתּוֹרָה וּבְצִדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים וְיִתְחַזֵּק בַּעֲבוּדָתוֹ, וְלֹא יִפֹּל מִשׁוֹם דְּבָר
 וְלֹא יִהְיֶה אֲכַפְתָּ לּוֹ וְלֹא תִקְצֹר רוּחוֹ מִשׁוֹם בְּלִבּוֹל מֵהַ שֶׁהִבְעֵל-דְּבָר
 מִכְּנִיס בְּדַעְתּוֹ בְּלִבּוֹלִים וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, כְּאִלוֹ אֶפְסָה תִקְוָה, חֵס
 וְשָׁלוֹם, מִחֲמַת הַמַּעֲשִׂים הַרְעִים וְהַפְּגָמִים שֶׁפָּגַם עַד הַנְּהָ, כִּי צָרִיךְ
 לְבָלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל זֶה כָּלֵל, כִּי אֵין שׁוֹם יֵאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְכָל
 הַיָּמִים שֶׁהוּא חַי עַל פְּנֵי הָאָדָמָה, הוּא צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק לְהִתְחִיל בְּכָל
 פַּעַם מִחֲדָשׁ, וְאֵל יִפֹּל לִיְדֵי זִקְנָה דְּסִטְרָא אַחְרָא כָּלֵל, כִּי כָּל הַנְּפִילוֹת
 שֶׁבְּעוֹלָם הֵם מִ'זִּקְנָה דְּסִטְרָא אַחְרָא', שְׁנֹדְמָה בְּצִינְיֵי שֶׁכָּבֵר נִזְקָן
 בְּחֻטְאֵיו וּבְמַעֲשָׂיו שְׁרִגִיל בְּהֵם, עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ עוֹד לְצַאת מֵהֵם
 בְּשׁוֹם אֶפְסֵן, וּבְאֲמַת צָרִיךְ לִידַע וּלְהֶאֱמִין, שֶׁבְּכָל יוֹם, בְּכָל עַת וּבְכָל
 שְׁעָה יֵשׁ כַּח בְּיַד הָאָדָם לְהִתְחַדֵּשׁ וּלְהִיּוֹת נֹעֲשֶׂה בְּרִיָּה חֲדָשָׁה מִמֶּשׁ,
 כְּמוֹכָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל (עֵינִי חֵיִים בְּתַחֲלָתוֹ הֵיכַל אֲנִי קְדָמוֹן שְׁעָר א') גִּדְּל
 הַשְּׁנוּיִים לְאֵין מִסְפָּר הַנֹּעֲשִׂים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְאֵין שְׁעָה זוֹ דּוֹמָה
 לְשְׁעָה זוֹ, וּבְכָל עַת וְרַגַע מִמֶּשׁ נִשְׁתַּנִּים הַעוֹלָמוֹת בְּצִרוּפֵינִי חֲדָשִׁים,
 עֵינִי שָׁם. וּמוֹכָא עַל זֶה בְּאַרְיֵכוֹת בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (בְּשׁוֹר בְּחֻלְבֵי, הַלְקָה ה),
 עֵינִי שָׁם.

וּבְהִכְרַח לְהַעֲתִיק לָךְ כָּל סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וְזֶה דְּבָר שְׂאֵי אֶפְשָׁר,
 יוֹתֵר טוֹב שֶׁתְּתַמִּיד בְּעֶצְמָךְ וְתִמְצָא שָׁם הַכֹּל, וְתִשְׁתַּדֵּל לְקַנּוֹת סִפְרֵי
 "לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן" מִרַבְּנֵי ז"ל, וְסִפְרֵי "לְקוּטֵי הַלְכוֹת" מִמוֹהֲרָנ"ת ז"ל,
 וְאֵז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאֲמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת כִּי
 הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ אֲתָךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוֹם
 מְצִיאוֹת בְּלַעֲזֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ כָּלֵל וְהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית.

וכלל זה תכניס בְּדַעְתָּךְ — כי שום בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם אֵינָה יכולה להיטיב לך או להרע לך, חס ושלום, כי הכל מהשם ותבִּרְךָ. ועקר הכלל לליית העצות הוא תפלה ובקשה — להיות רגיל להתפלל להשם ותבִּרְךָ בלשון שאמה רגיל בה, ולשפֹּף שיח ותפלה להשם ותבִּרְךָ, ולסַפֵּר לפניו ותבִּרְךָ בתמימות ובכפישיות את כל אֲשֶׁר עוֹבֵר עֲלֶיךָ, וְזֶה נִקְרָא הַתְּבוּדוּת, שֶׁמֵּאֹד הִזְהִירוּנוּ עַל זֶה רַבְּנוּ ו"ל וְאָמַר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ק), שֶׁמִּקְטָן וְעַד גְּדוֹל אֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר, כִּי אִם עַל-יְדֵי-זֶה, וְכֵן אָמַר (עין שם, סימן פד): עַקֵּר הַשְּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִס לְהַשֵּׁם וְתַבִּרְךָ הוּא הַדְּבֹר, כִּי מַעֲלַת זֶה הַעֲנָן הוּא עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי כֹל מֵה שֶׁיַּעֲבֹר עֲלֶיךָ, תִּהְיֶה רְגִיל לִיחַד לְךָ מִקוֹם שֶׁאֵין שֵׁם בְּגִי-אֲדָם, וְתִשְׁפֹּף נִפְשָׁךְ אֶל הַשֵּׁם וְתַבִּרְךָ בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וְזֶה כֹּל הַסֵּפֶר "הַשְּׁתַּפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ", שֶׁמִּלְקֻט מִכֹּל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" וּמִ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" כֹּל הַדְּבֹרִים מִמַּעֲלַת תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת עֵינֵי שֵׁם.

והנה בְּפֶרֶשֶׁה זו "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים" (דְּבָרִים כ"א, א) אֵיחָא בְּבַעַל הַטוֹרִים: "וְאֵלֶּה" רֵאשֵׁי תְבוּת: וְיַחֲבִיב לְחַקֵּר אֶת הַדִּין, וְיִישׁ לְפָרֵשׁ עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו), כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד, וְזֶה עֲנָן הַהַתְּבוּדוּת, שֶׁשׁוֹפֵט אֶת עֲצָמוֹ אִיךְ מִתְּנַהֵג וְיִמָּה עוֹשֶׂה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְיִמָּיֵשׁב עֲצָמוֹ אִיךְ לְתַקֵּן עֲצָמוֹ עַל-כָּל-פְּגָמִים מַעֲכָשׁוֹ, וּמִתְּפַלֵּל וּמִתְּנַוֶּה לְהַשֵּׁם וְתַבִּרְךָ עַל כָּל מֵה שֶׁפָּגַם, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּתִיק מִמֶּנּוּ כֹּל הַדִּינִים וְהַמִּשְׁפָּטִים שֶׁלְמַעֲלָה, כִּי כְּשֵׁיִשׁ דִּין לְמִטָּה אֵין דִּין לְמַעֲלָה (דְּבָרִים ר"ב, פֶּרֶשֶׁה ה', סימן ה'), כִּי אִם הָאָדָם דָּן אֶת עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה אֵין דְּנִים אוֹתוֹ לְמַעֲלָה עֵינֵי שֵׁם, וְזֶה — "וְיַחֲבִיב לְחַקֵּר אֶת הַדִּין", כִּי כְּשֶׁעוֹבְרִים עֲלָיו מִשְׁפָּטִים וְדִינִים, חַס וְשָׁלוֹם, צָרִיךְ לוֹמַר: "ה' הַצְּדִיק וּמִשְׁפָּטֵי מִצְדָּקִים", וְיַדַּע שֶׁזֶּה מַחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו, וְיִשְׁבֵּר לְכַבּוֹ בְּתְפִלָּה וּבִבְקָשָׁה אֶל הַשֵּׁם וְתַבִּרְךָ וּבִכְחֹז זֶה יִמְתִּיק אֶת הַדִּין, לֹא כְּמוֹ הַרְשָׁעִים שֶׁאוֹמְרִים: "אֵין אָנוּ יוֹדְעִים מֵה זֶה שֶׁהִקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעֲנִישׁ אוֹתָנוּ הֲלֹא לֹא חֲטָאנוּ", וְעֵינֵי בְּאִרְיֻכוֹת וּנְפִלְאָה בְּלְקוּטֵי הַלְכוֹת (הַרְשָׁאָה, הַלְכָה ג) מִמַּעֲלַת תְּפִלָּה

רבי אֶשֶׁר רצו בנחל

וההתבודדות, וכשדן את עצמו בכל יום, על-ידי-זה אין עליו שום דין ושום קטרוג מלמעלה.

אחי היקר! דע שמוכא בדברי רבנו ו"ל (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן לד), שיש שלש נקודות שצריכים לקבל, הינו נקדת הרב והצדיק האמת — ללמד ספריו בהתמדה רבה ולקבל דבריו, ונקדת החבר — לקשר עצמו עם חבר טוב שגם בן קבל מזה הרב האמת הצדיק שבדור, ונקדת מניה וביה — שיאיר בעצמו, הינו שיגבר דבורים להשם יתברך ויחדש בעצמו שיחות ודבורים וחדושים הנוכעים מהרב האמת והצדיק וכו' עין שם. ותראה מאד מאד לחזק את עצמך בשלש הנקודות האלו.

ומחמת טרדתי הרבים — אקצר, ועוד חזון למועד.

הדורש שלומך...

גם תדע שהספרים שלחתי לך ביום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר יתרו, והסבה שנתאחר כל-כך, כי הדאר רחוק מביתי, ולא היה לי עובר נשב לשם, וגם לא הייתי כל-כך בקו הבריאות על-כן נתאחר.

רצו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר משפטים היהשכ"ט.

ששון ושמחה ושיגו לאהובי, ידידי היקר, שותף בעצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח.

מכתבך קבלתי והנני להשיבך, וגם על שאלתך.

תדע, אחי היקר, שאנו צריכים מאד לשמח על נעם חלקנו, ואשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידע מאור גנוז כזה, וזה חסד חנם מהשם יתברך, שזכינו לזה בזכות חנם ממש, מגשמים כמונו היום, מרחמים כמונו היום, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד הזה, ועל-ידי-זה פתח פינו לבקש על להבא, כי על-פירוב כשמתחילים לדבר, אזי הבעל-דבר מזכירו כל הידידות והנפילות שלו, ומחליש דעתו ומפילו על-ידי-זה, וצריך להרגיל עצמו קדם בתודה והודאה — להודות להשם יתברך על כל החסד שעשה עמנו, שבראנו לכבודו ולא עשנו גוי, ועל-ידי-זה יתרחב לבנו ופינו לבקש על להבא, ובשביל זה נקראת התפלה "חרב פפיות" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ב), שקדם צריכים לתת תודה והודאה שהוא שבחו של מקום, ואחר-כך שאלת צרכיו, כי עקר כלי זין של האיש הישראלי הוא תפלה, כמו שכתוב (בראשית מח, כב): "בחרבי ובקשתי", ופרש רש"י — תפלה ובקשה, והתרגום פרש — בצלותי ובקעותי

ומה שאמה שואל מה שמביא רבנו ז"ל אחר-כך את הפסוק (תהלים מד, ל): "כי לא בקשתי אבטח וחרבי לא תושיעני", כונתו על הגמרא (בבא בתרא כג). עין שם היטב, כי איני יכול לפרש בפשיטות בחרב ובקשת, הלא כבר נאמר: "כי לא בקשתי אבטח וחרבי לא תושיעני", אלא מכרח לפרש בתפלה ובקשה, עין שם בגמרא.

ותרגיל עצמך תמיד להודות ולהלל להשם יתברך על החסדים שעשה עמך, ועל-ידי-זה תוכל לבקש בכל פעם כל צרכיך ברובחניות ובגשמיות.

ומחמת טרדותי הרבים — אקצר.

הדורש שלומך...

ועין בלקוטי-הלכות — נחלות, הלכה ד; כלאי בהמה, הלכה ד; פקדון, הלכה ה, ותהיה לך חיות והתחזקות מאד מאד מדבורי

מוהרנ"ת ז"ל שם מענין תודה והודאה על העָבֵר ובקִשָּׁה על להבא, ולמען טובתך הנצחית תרגיל עצמך מאד מאד לשקד בלקוטי-הלכות, ומוהרנ"ת ז"ל אמר פעם עליהם: "נדאס איז השם תּבִרָה'ס בן-עזר"³, שמתוך ומקרב הכל להשם תּבִרָה, ומאנשי שלומנו שמעתי מה שאמרו חכמינו ז"ל: "כל השונה הלכות בכל יום מקטח לו שהוא בן העולם הבא" (נדה עג.), שסובב והולך בפשיטות על שלחן ערוך, כמו שהזכירנו רבנו ז"ל, וכן סובב והולך על ה"לקוטי-הלכות", כי מי שיקבע עצמו בקביעות בכל יום לשעור ב"לקוטי-הלכות", אז לעולם לא יפל, כי הם יחזקו ויאמצו אותו מאד מאד.

הדורש שלומך...

רצו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר משפטים ה'תשכ"ט.

ששון ושמחה נשיגו לאהובי, ידידי הַיָּקָר, האבִרָה הַיָּקָר, שוֹתָה בַצֵּמָא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר לי קבלתי לנכון, וממש חיים נתת לי בשמעי שְׁעִדִין אתה מחזיק בחמך לעסק בעבודת השם תּבִרָה — תורה ותפלה על-פי דרך האמת והתם שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו בהסתרה שבתוך הסתרה זו, להתודע מאור גנוז ונקטר מאד בזה, המעורר אותנו משנתנו העמקה, כי הצדיק מעורר את בני-אדם משנתם (עין לקוטי-מוהר"ו. חלק א. סימן

(ב) זהו הגו ערו של השם יתברך.

ס), על-ידי התגלות תורתו וספוריו הקדושים, ועל-ידי ששומעים את קולו שהוא דעתו הקדושה הגנוזה בספריו הקדושים, כי פניו, שכלו ותקמתו מנחים בתוך תורתו (עין שם. סימן קצב), ונתעוררים מאד, ונפתח הפה לדבר לפני השם יתברך, כי קדם ששומעים את קול הצדיק, אינו יכול לדבר להשם יתברך בהתבודדות, (וזה רואים בחוש, כי עקר שלמות ההתבודדות הוא על-ידי התקרבות לרבנו ז"ל, שנתעוררים בדרך החדש והישן הזה), ורבנו ז"ל מפרש הפשנה (תרומות א. ב): "סתם חרש — אינו שומע ואינו מדבר", כי אם אין שומעים קול הצדיק, על-ידי-זה אין מדברים להשם יתברך בהתבודדות, וכזה יש לפרש (תהלים יט. ד): "אין אמר ואין דברים בלי נשמע קולם", כי אם אין שומעים קול הצדיק, על-ידי-זה אין אמר ואין דברים לדבר לפני השם יתברך, כי עקר הכל שקל הנהדות תלוי בו הוא — התקרבות לצדיק האמת (עין בלקוטי-מוהר"ן. חלק א. סימן עב, ובחלק ב. סימן מח), הינו שתלמד בכל יום "לקוטי-מוהר"ן", ותאמר על כל תורה התפלה מ"לקוטי-תפלות", ותוציא לעצמך עצות ורמזים בכל יום, כי הכל מרמז בתוך תורתו של רבנו ז"ל, כמו שאמר רבנו ז"ל בעצמו (תני-מוהר"ן. סימן מה), שהתורה שלו מלאה רוח-הקדוש, ויכולים למצא בה הכל, לא מבניא"מ מה שעבר אלא גם ההנהגה והעמיד — הכל מרמז אם ישים דעתו ולבו היטב אל דברי תורתו, ובפרט כשתזכה ללמד בכל יום תורה אחת או שתיים בסדרן, אזי תמצא כל מה שעובר עליך בזה היום, ואפילו כל מה שלמדת — מרמז בדברי תורתו של רבנו ז"ל, וזה דבר נפלא מאד למי שרגיל בזה, כי השם יתברך מצמצם עצמו מאין סוף עד אין תכלית, לרמז לאדם רמזים לקרבו אליו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן. חלק א. סימן נד), וזה זוכים על-ידי הדרך הנ"ל — ללמד בסדרן "לקוטי-מוהר"ן", ואז ימצא את כל אשר עובר עליו בתוך הספר, וזו נקראת שלמות ההתקרבות לצדיק, ועל-ידי-זה זוכה שנפתח פיו לפרש כל שיחתו להשם יתברך, ולעשות מהכל תפלה ושיחה בינו לבין קונו, וכזה מפרש רבנו ז"ל מה שאמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין ק.)

על הפסוק (חזקאל מז, יג): "ועליהו לתרופה" — להתיר פה אלמים ולהתיר פה עקרות, עין שם, כי על-ידי שמתקרב לצדיק האמת, ומעוררו באמת משנתו ונפתח פיו בשיחה בינו לבין קונו, שאו בחינת: "להתיר פה אלמים", כי קדם ההתקרבות לצדיק היה בחינת אלם, ולא היה מדבר להשם ותכרף, אך על-ידי הצדיק, נפתח פיו, ועל-ידי זה זוכה להתיר פה עקרות, כי על-ידי תפלה והתבודדות יכולים לזכות להולדה, כי הדבור יוצא אל כלי ההולדה, כי הם בחינה אחת, עין שם, ועל-פי סוד זהו זיווג הנשיקין וזיווג הגופני, שזיווג הנשיקין קדם לזיווג הגופני כמובא בכתבים (עז חיים, חלק ב, שער מ"ן ומ"ד, דרוש י"ד, דף יח.).

ובנה יש להמתיק דברי חכמינו הקדושים ו"ל (יקמות סד): מפני מה אבותינו היי עקרים? מפני שהקדוש-ברוך-הוא מתאוה לתפלתן של צדיקים, כי לזכות להולדה הוא על-ידי תפלה והתבודדות, כי על-ידי תפלה והתבודדות יכולים לפעל הכל מהשם ותכרף, והעקר לבלי להטעות עצמו, ומובא בדברי רבנו ו"ל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן מח): על-ידי תפלה בכח — להכניס כל כחו וכנתו בתפלה זוכים לבנים (עין שם, סימן נג): עקר ההולדה תלוי בה"א, בחינת "הא לכם זרע", והמקבלים הראשונים כתבו, כי ה"א הוא מורה על אור עליון ונבונה מאד מאד, ועין בספר המדות (אות בנים, חלק שני, סימן ח): "ה"א הנצושה מכסף מסגל לפריה ורביה", ועין במדרש (בראשית רבה, פרשה לט, סימן יא): "בה"א בראתי את העולם, הריני מוסיף ה"א על שרף, ואת פרה ורבה", ואברהם ושרה לא הולידו עד שהגיעו לה"א הזאת, ועין בכתבי הארז"ל (שער הפסוקים, פרשת וצא, סימן ל): טעם היות רחל עקרה ולא שאר האמהות לאה, בליה וזלפה וכו', כי נחסר ה"א משמה, כי בשאר האמהות יש אות ה"א, אך כף הולידה, והענין כי אצל בליה נכפלו ההי"ן ולקחה ממנה ה"א, וזה שאמרה "ואבנה גם אנכי ממנה", עין שם, וזה תמצית הדברים, ועין באלשי"ך הקדוש על הפסוק (שמואל א, א.ב): "ולו שתי נשים", ידוע מחכמי האמת כי אות ה"א רומזת אל בחינת כח עליון נורא שמשם

יוצאים הבנים וכו', עין שם, ולה"א הזאת זוכים על-ידי שלמות הדעת.

ובדברי רבנו ז"ל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כט) מבאר, שלהקים ולרומם את הדעת הוא על-ידי שבח הצדיקים, כשמשבחים ומפארים את הצדיקים, על-ידי-זה נתרוממת הדעת, וכן מבאר בדבריו (עין שם, סימן רלד), שעל-ידי "ספורי-מעשיות" של צדיקים והאמונה בהם, על-ידי-זה נטהרת מחשבתו עין שם, ומבאר עוד (עין שם, סימן רמח): דע שספורי-מעשיות מצדיקים הוא דבר גדול מאד, כי על-ידי ספורים מצדיקים נתעורר הלב בהתעוררות גדולה להשם יתברך בחשק נמרץ מאד, כי הרשימו שעשה אותו צדיק שמשפירן ממנו על-ידי עבודתו את השם יתברך, זאת הרשימו נתעוררת בעת שמשפירים מזה הצדיק, ומעוררת מאד להשם יתברך בהתעוררות גדולה, עין שם, ותכלית כל זה, העקר הוא התקרבות לזה הצדיק האמת שגלה כל זה, ויהיה רגיל לשיח ולספר עם כל מיצויו רק מזה הצדיק, לגלותו ולפרסמו ולספר לכל אחד את נפלאות שיחתינו ותורתו הקדושה המחיים ומקרבים את כל אחד להשם יתברך בהתעוררות גדולה מאד פידוע, וכל ההשפעות וכל הדברים באים רק מהצדיק האמת, ועל-כן כשמקרב לצדיק האמת יכול לקבל בנקל את כל מה שצריך לו, הן עצירות או בנים, אבל כשהוא מרחק מהצדיק, אזי בא לו בקשי גדול, כי כל אחד מקבל עצירות או בנים לפי המזל שלו, והמזל מקבל ההשפעה מהצדיק וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רמ), והעקר איך לזכות לטעם מאור הגנוז הזה הוא על-ידי שקינה רבה בהתבודדות, כמו שאמר מוהר"ן ז"ל, שתיחד לעצמו מקום שאין שם בני-אדם או בחדר מיוחד, ויתפרש שיחודו וכל אשר עובר עליך ברוחניות ובגשמיות, הכל לכל תשיח ותספור, ותבקש רחמים ותחנונים מלפניו יתברך, ורק זה עקר העצה — לברח מכל פגעי הזמן רק להשם יתברך על-ידי תפלה והתבודדות, כי תפלה היא השער והפתח להכנס אליו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פד).

אָחֵי הַיָּקָר! חֹק וְאֶמֶץ מֵאֵד מֵאֵד, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עִמָּךְ, אַתָּה וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא כָל עַלְמֵינָן וְסוֹכְבֵי כָל עַלְמֵינָן, וְהַפֵּל לְכָל עַצֵּם עֲצָמֵיחַת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הַפֵּל לְכָל עַצֵּם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנֶקֶד זֶה עֵקֶר עֲבוּדַת הָאָדָם בְּזֵה הָעוֹלָם — לְגַלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלַהֲפָשִׁיט כָּל הַלְבוּשִׁים וְהַצְמָצוּמִים שְׁחוּפִים וּמְסֻתֵירִים אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיף לְהִסְתַּכֵּל בַּחַיּוֹת אֱלֻקוֹת שֵׁשׁ בְּכָל דָּבָר (עֵין לְקוּשִׁי מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א), וְלִקְבֹּל רְמָזִים מִכָּל דָּבָר לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּכָל דָּבָר יֵשׁ אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּלִי זֶה לֹא הָיָה קַיּוֹם לְזֵה הַדָּבָר בְּיָדוֹעַ.

וְזוֹ הַיְתָה עֲבוּדַת יַעֲקֹב אֲבִינוּ — לְגַלוֹת בְּכָל דָּבָר פְּנִימֵיחַת הַדָּבָר הַמְּחַיֶּה וּמְהַיָּה אֶת זֶה הַדָּבָר, וּבְזֵה נִבִּין אֵיזֶה רְמָזוֹ מֵה שְׂמוּבָא (ב"ע צ"ח ח"ג), שְׁעַר הַקְּדוּשָׁה, יַעֲקֹב הוּא בְּקִי"ע"ת' הָאוֹר, בְּסוֹד (שְׁעֵיחַ נח, ח): "אֵז בְּקִי"ע' כְּשֹׁחַר אוֹרָךְ", וְזֶהוּ אוֹתִיּוֹת יַעֲקֹב, עֵין שָׁם, כִּי יַעֲקֹב בְּקַע וְגִלְגָּל אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ מִכָּל דָּבָר, שְׂזָה עֵקֶר הַקְּדוּשָׁה, וְלַהֲפוֹף עֲשׂוֹ — בְּזֵה אֶת הַבְּכוּרָה (בְּרֵאשִׁית כה, לד), כִּי לֹא יִחַפֵּץ כְּסִיל בַּתְּבוּנָה כִּי אִם בְּהַתְּגַלוֹת לְבוֹ (מְשַׁלֵּי יח, ב), שְׂכּוֹפֵר בְּעַקֵּר, מְקוֹר הַשְּׂמָאָה, שְׂזָה בַּחַיִּינַת יַעֲר טוֹב וְיַעֲר הָרַע, הַיַּעֲר הַטוֹב מְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה, בַּחַיּוֹת אֱלֻקוֹת שֵׁשׁ בְּכָל דָּבָר, וְהַהֲפוֹף הוּא הַיַּעֲר הָרַע — כְּפִירוֹת, אֲפִיקוֹרְסוֹת וְדִינָיִם.

וְהַעֲקֵר לְזִכּוֹת לְאַמוּנָה וְלַתֵּן כַּח לַיַּעֲר הַטוֹב הוּא עַל-יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה, שְׂמַקְשֵׁר אֶת הָאָדָם לְמְקוֹרוֹ הָעֲלִיּוֹן, שְׂזָה בַּחַיִּינַת קִשּׁוֹר הַחַיִּי"ת וְהַנּוֹן עֲלָמָה פַּתְאָה בְּעֲלָמָה עֲלָאָה, בִּינָה וּמְלֻכוּת, וְאֵז נִשְׁמֵר הָאָדָם מִכָּל דָּבָר, כִּי עַל-יְדֵי תַקֵּף הָאֱמוּנָה שֵׁשׁ לוֹ — גִּשְׁמֵר מִהַפֵּל.

וּבְזֵה יֵשׁ לְפָרֵשׁ אֶת הַפְּסוּק (תְּהִלִּים פט, ט): "וְאֱמוּנַתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ", כִּי צָרִיף לְהִתְחַזֵּק מֵאֵד מֵאֵד בְּאַמוּנָה, לִידַע שְׂהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִמְּלֵא כָל

עֲלָמִין וְסוֹכֵב כֹּל עֲלָמִין וּבְתוֹף כֹּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְצָרִיף לְהַתְּכַסּוֹת בְּאוֹר אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁנָה בְּחִינַת סִפָּה בְּיַדוֹעַ, וְזֶה וְאָמוּנָתָךְ — הֵינּוּ הָאָמוּנָה צָרִיכָה לְהִיֹּת סְבִיבֹתֶיךָ, שְׂאֵתָה צָרִיף לְהִיֹּת מְסַבֵּב עִם הָאָמוּנָה, וְזֶה עֵקֶר הַשְּׂמִירָה לְאָדָם, כִּי הַנְּזָקִים נִמְשָׁכִים מֵהַסְטָרָא אַחְרָא, שְׁהֵם הַעֲדָר אוֹר אֱלֻקוֹת, בְּחִינַת חֲשֵׁף וּכְפִירוֹת בְּיַדוֹעַ.

וּבְזוֹה יֵשׁ לְפָרֵשׁ הַפְּסוּק (תהלים פד, יב): "כִּי שָׁמַשׁ וּמַגֵּן ה' אֱלֻקִּים, חָן וְכִבוֹד יִתֵּן ה', לֹא יִמְנַע טוֹב לְהוֹלִכִים בְּתַמִּים", עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַגְּבֹל (לְקוּטִי-מוֹהַרְוֵן, חֶלֶק א', סִימָן א'), כִּי הִתְחַכְּמָה וְהַשְׁכֵּל נִקְרָאִים "שָׁמַשׁ", וְזֶה עֵקֶר "מַגֵּן" וּמְכַסֶּה לְאָדָם, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים קד, כ): "תִּשָּׂא חֲשֵׁף וַיְהִי לִי לִילָה בּוֹ תִרְמַשׁ כֹּל חַיְתוֹ יַעַר" וְכוּ', "תִּתְרַחַח הַשְּׁמַשׁ וְאֶסְפֹּן וְאֶל מְעוֹנָתָם יִרְבְּצוּן" (שם קד, כב), וְצָרִיף לִידַע שֶׁהֵן ה' שֶׁהוּא רַחֲמִים וְהֵן אֱלֻקִּים שֶׁהוּא דִין, הַכֹּל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְאֶסוּר לְחַלֵּק בֵּין חֲסֵד וְדִין, שְׁנָה שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת — "ה' אֱלֻקִּים" (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַרְוֵן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), וְזֶה בְּחִינַת קָשׁוּר הַחַיִּי"ת וְהַגְּוִ"ן — "חֵן", וְעַל-יְדֵי-זֶה נוֹתְנִים הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי מֵאַחַר שְׁמֹגְלִים שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ, זֶה "חֵן וְכִבוֹד יִתֵּן", וְהַכֹּל עַל-יְדֵי תַמִּימוֹת, כְּמוֹ שֶׁמִּתְחִיל (אֵת הַתּוֹרָה א', בְּלְקוּטִי-מוֹהַרְוֵן, חֶלֶק א'): "אֲשֶׁרֵי תַמִּימֵי דָרְךָ" (תהלים קיט, א), כִּי אֲשֶׁרֵי הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא אִם הוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת, כִּי עֵקֶר הַיְהוּדוּת הוּא תַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת וְלֹא יִלְךְ אַחַר שְׁכָל עֲצָמוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַרְוֵן, חֶלֶק ב', סִימָנִים יב, יט, יז), וְאֵז טוֹב לוֹ תַמִּיד, כְּפּוֹרָא בְּאִרְיִכוּת בְּמַעֲשֵׂה הַנוֹרָא מֵהַחֲכָם וְהַתָּם (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ט), עֵין שָׁם.

וְזֶה "לֹא יִמְנַע טוֹב לְהוֹלִכִים בְּתַמִּים" (תהלים פד, יב), וְהַבֵּן הַמְּשֻׁף כֹּל הַפְּסוּק, וְעַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הָאָמוּנָה נִתְקַבְּלוֹת הַתְּפִלוֹת, כִּי הַתּוֹרָה וְהַמְּצוּוֹת הֵן שְׂרֵשׁ הָאָמוּנָה, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים קיט, פח): "כֹּל מְצוּוֹתֶיךָ אָמוּנָה", וְזֶה (קִהְלַת ט, יז): "דִּבְרֵי תַכְמִים בְּנַחַת נִשְׁמָעִים", הֵינּוּ עַל-יְדֵי קָשׁוּר ח"ג, נַעֲשֵׂה ת' (עֵין בְּפָנִים), וְאֵז "נִשְׁמָעִים" וְנִתְקַבְּלוּ תְּפִלוֹת וּבִקְשָׁתוֹ.

וַיֵּשׁ לְפָרֶשׁ: ח'שׂאֲתִי ג'גָדִי ת'מִיד (תהלים נא, ה), רְאִשֵׁי תַבּוֹת:
 בַּנְחַל, כִּי עַקְר הַתַּפְלָה הוּא וְדוּי דְבָרִים עַל חֲטָאֵיו וְעוֹנוֹתָיו, שְׁצָרִיף
 לְהַתְּנִידוֹת בְּכָל יוֹם, וְאִזּוּ מַעֲלָה אֶת הַמַּלְכוּת, הֵינּוּ נִשְׁמָתוֹ שֶׁהִיא חֵלֶק
 אֶלּוֹק מִמַּעַל (חֵלֶק הַמַּלְכוּת — הֵינּוּ נִשְׁמָתוֹ, כִּי אֵין מֶלֶךְ בְּלֹא עַם
 וְכו', וְכִי הַקָּמַח, רֹאשׁ הַשָּׁנָה, ע, א) לְשָׂרְשָׁה הַעֲלִיּוֹן (עֵין לְקוּסֵי-מוֹהָרִין, חֵלֶק
 א', סִימָן ד), שְׁזָה בְּחִינַת קִשּׁוֹר הַחַיִּ"ת וְהַנּוּ"ן, וְאִזּוּ נִחְקַק כָּלֵב הַעֲלִיּוֹן,
 וְנִפְתָּחִים לוֹ הַשְּׁעָרִים הַעֲלִיּוֹנִים, שְׁזָה בְּחִינַת "ת" שֶׁהוּא בְּמַלְכוּת
 (עֵין שַׁעַר גִּדְעוֹן, אוֹת תִּי, עֵין שֵׁם), וּמַלְכוּת נִקְרָאת שְׁעָרִים כִּי הִיא שַׁעַר
 לְכָל הַעֲלִיּוֹן, וְעֵין בְּעָרְכִי הַכְּנוּיִים שֶׁבְּפָרְדֵּס רְמוֹנִים (שַׁעַר כֵּג, פָּרַק
 כֵּא, אוֹת "שְׁעָרִים") שַׁעַר פְּרוּשׁ בַּתְּקוּנִים "הַמַּלְכוּת" שֶׁנִּקְרָאת שַׁעַר,
 שֶׁהוּא בְּהַפּוּךְ אוֹתִיּוֹת עֶשֶׂר, לְהוֹרוֹת שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִעֶשֶׂר סְפִירוֹת
 וְכו' עֵין שֵׁם, וְעֵין בְּ"נַחַת הַשְּׁלֶחַן" הַמִּיֻּסְדֶּת עַל תּוֹרָה זוֹ בְּאַבְן
 הַעֲזָרָה סִימָן א', שֶׁהַתְּחַבְּרוֹת חֲכָמָה וּמַלְכוּת הֵן שְׂרֵשׁ בְּחִינַת חֲבוּר
 אִישׁ וְאִשָּׁה, שְׁעַל-יְדֵי-זָה כָּל הַהוֹלְדוֹת דְּקִדְשָׁה, וְעַל-כֵּן מְחִיב כָּל
 אָדָם לִשְׂאֵא אִשָּׁה, כְּדֵי לְפָרוֹת וּלְרַבּוֹת, כִּי כָּל מֵה שֶׁנִּתְּרַבּוֹת נִפְשׁוֹת
 יִשְׂרָאֵל הַעוֹסְקוֹת לְקִשָּׁר עֲצָמָן אֶל אוֹר הַשֶּׁכֶל דְּקִדְשָׁה לְהַכִּיר אוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זָה נַעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנִתְגַּלִּית וְנִגְמָרֶת תְּכֵלֶת בְּנִת
 הַבְּרִיאָה, שֶׁהִתְהַרְק רַק בְּשִׁבִיל הַתְּגִלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכִמוֹ שֶׁמוּבָא
 בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהַבְּרִיאָה הִתְהַרְק בְּגִין דִּישְׁתַּמוּדְעִין לִיהֵי וְכו' (וְהֵר בֵּא,
 מֵא), עֵין שֵׁם, וְאַמְרָתִי שֶׁאַפְשָׁר לוֹמַר כִּי הֵנָּה הַהֲלָכָה הִיא כְּבֵית הַלֵּל
 שְׁצָרִיף לְהוֹלִיד בֵּן וּבַת (יְקָמוֹת ב:), וְעַתָּה נִרְאָה נִפְלְאוֹת, כִּי בֵּין בֵּית
 עַם הַד' אוֹתִיּוֹת גִּמְטְרִיָּה בַּח"ת, וּבְזָה יֵשׁ לְפָרֶשׁ מֵה שְׁדָרְשׁוּ בְּגִמְטְרָא
 (יְקָמוֹת סב:): הֵיוּ לוֹ בְּנִים בְּיַלְדוּתוֹ יֵהִיוּ לוֹ בְּנִים בְּדִקְנוּתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר
 (קֹהֵלִית י: ו): "בְּבִקְרָה זָרַע אֶת זָרַעְךָ וְלַעֲרַב אֶל תַּנְחַח יָדְךָ" וְכו', כִּי
 סוּד הַהוֹלְדָה הוּא כַּנְ"ל — שִׁיקְשָׁר עֲצָמוֹ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁזָה בַּח"ת
 — וְאֵל תַּנְחַח יָדְךָ, וְיִתְפַּלֵּל וְיִתְבַּדֵּד לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ.

וְזֵהוּ מֵה שֶׁאֱמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (ירושלמי בכורים, פָּרַק ג', הֲלָכָה ג'),
 שַׁחַתְ"ן מוֹחֵלִים לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו כְּיוֹם חַפְתּוֹ, שְׁאִזּוּ נִחְקָשׁר עִם בַּת

זווגו, ובאֲתֵעָרוּתָא דְלִתְמָא אֲתֵעַר דְלַעֲיֵלֵא־כִּירוּעַ, כִּי חֲתָן הוּא תִפְאָרֶת וְכֹלָהּ הִיא מְלָכוּת (עֵין בְּעָרְכֵי הַכְּנוּיִים לְהַרְמ"ק, שֶׁעַר כג, פָּרָק ח', אוֹת "חֲתָן"), וּבָזָה נִבְּיָן אֵיזָה רְמֵז דַּק בְּסוּדָן שֶׁל דְּבָרִים שְׁגֵלָה וְכֵן ז"ל, שֶׁשְׁגֵלָה לְזוּרַע שֶׁל קִימָא שְׂאִימְרוּ אִישׁ וְאִשְׁתּוּ קָדָם הַזּוּג פְּרִישֵׁת "וּבִכְרָא שְׂאִי חֲדָשִׁיכֶם" וְכו' (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנא), וְכֵן זֶה סוּד פְּגִימַת הַלְבָנָה, וְצָרִיךְ לַעֲסֹק בְּמַלּוּי הַלְבָנָה, וְעַל־יְדִיזָה זֹכָה לְהַמְתִּיקָה וְלָכֵל טוֹב, כִּי עֶקֶר הַצָּרָה וְהַדִּין הוּא עַל־יְדֵי חֲסָרוֹן וּפְגִימַת הַלְבָנָה וְכֵן לְהַתְקַשֵּׁר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה וּבְהַתְבַּוְדוּת, שֶׁתִּשְׁפָּךְ נַפְשׁךָ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת בְּקִבְעוּת בְּכָל יוֹם, וְעַל־יְדִיזָה תִּזְכָּה לְאֻמוּנָה, כִּי אֻמוּנָה וְתַפְלָה תְלוּיוֹת זוּ בְזוּ, וְכֵמוּ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יו', יב): "וַיְהִי יְדִיו אֻמוּנָה", וְתַרְגוּמוֹ: פְּרִיסָן בְּצֵלוֹ, וְעַל־יְדִיזָה נִתְחַבֵּר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְנַעֲשֶׂה יְחִיד בֵּין חֲמָה לְלְבָנָה, וְיִקְיָם (יִשְׁעִיָה ל. כו): "וְהָיָה אֹר הַלְבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה", וְעַל־יְדִיזָה נִמְשַׁכֵּת כְּפָרָה, סְלִיחָה וְהַמְתִּיקָה לְכָל תּוֹלְדוֹתֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁיְהִיוּ נִמְשָׁכִים עֲלֵיהֶם חַיִּים טוֹבִים וְאֲרָכִים וְדו"ק.

וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל אָמַר (עֵין לְקוּטִי־הַלְכוֹת, ראש חֲדָשׁ, הַלְכָה ה, אוֹת לו'), שֶׁעַל־יְדֵי תַפְלָה וְכוּלִין לְקַבֵּל הָאוֹרוֹת הַגְּדוּלִים וְהַנּוֹרָאִים בְּתוֹךְ לְבוּשִׁים וְצִמְצוּמִים נְפִלְאִים, כִּי עֶקֶר הַלְבוּשִׁין נַעֲשִׂין וְנִגְמָרִין עַל־יְדֵי תַפְלָה שֶׁהִיא הַכְּלִי וְהַלְבוּשׁ לְקַבֵּל עַל־יְדִיזָה כָּל הָאוֹרוֹת, עֵין שָׁם. כִּי אֹר הָאֵין סוֹף הוּא בְּחִינַת שְׁמַשׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ כִּי אִם עַל־יְדֵי לְבָנָה — הַ"מְלָכוּת", הִינּוּ צִמְצוּם הַשֶּׁכֶל — אֻמוּנָה וְתַפְלָה, כִּי תַפְלָה בְּמְלָכוּת כְּמוֹ שְׂמוּיָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל (שֶׁעַר הַכְּנוּיִם בְּחֻלְתּוֹ, וּבְקָרֵי עַץ חַיִּים, שֶׁעַר א', פָּרָק א', עֵין שָׁם), כָּל תַּפְלָה הִיא בְּעוֹלָם הַעֲשִׂיָה וְהִיא הַמְלָכוּת דְלָה וְעִנְיָה שְׁשׂוּאֶלֶת וּמַתְפַּלְלֶת מְזַעֵר אֲנַפִּין בְּעֵלָה שְׂיִתֵן לָהּ חֲסוּדָה, וְזֶה "וְאֵנִי תַפְלָה" כִּי "אֵנִי" הוּא הַמְלָכוּת וְכו', עֵין שָׁם, וְזֶה תְּכִלִּית הַיְחוד בְּעַת רְצוֹן, שְׂאֵז עֲתִיקָא קַדִּישָׁא גְלִיָּא רְעוּא דִּילִיָּהּ, כְּמוּבָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ, וְהַמְלָכוּת עוֹלָה לְמַעְלָה וְכו' וְכו' (עֵין בְּסִדּוּר "חֲמִדַת יִשְׂרָאֵל" מְרַבֵּי שְׂמוּאֵל וְיִטְאֵל בְּכַנּוּת "וְאֵנִי תַפְלָתִי"),

(ד) בְּהַתְעוּרוֹת הַמְחַוָּנָה מִתְעוּרַת הַתְעוּרוֹת לְמַעְלָה.
(ה) מְגִלָּה אֵת הַרְצוֹן שֶׁלוֹ.

ולבוא לתכלית המדבר אמרתי שיש לומר רמו על הה"א הנ"ל, שמסגלת להולדה, שזה בחינת ה"א נחמש תפלות שצריך כל אדם להתפלל בכל יום: שחרית, מנחה, מעריב, תצות והתבודדות, וצריך להזהר מאד מאד לכל יחסרו לו תפלות אלו, ועל-ידי-זה יתווסס מחו ונדעתו, ועין בכונת יום כפור, בענין הה"א תפלות של היום הקדוש שמעלות המלכות, עין שם.

אחי הנקר! חזק ואמץ בכל זה לעבדה ולמעשה, להתפלל בעתו ובזמנו, וגם תקון תצות תאמר בכל לילה, בודאי טוב יותר לקום מן השנה ולומר תצות כמו שגלה לנו רבנו ז"ל, אף אם אי אפשר, אזי טוב מאד כמו שאמה מתנהג להיות ער בכל לילה עד זמן מאחר, וכשמגיע תצות לילה תאמר אז התקון הזה, ומעלת זה הענין מבארת בכתבי הארז"ל סודם של דברים, וכן היא ההלכה בפשוטות לכל יהודי בשלחן ערוך, ארח חיים, סימן א', עין שם, ועין בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קמט): "על-ידי אמירת תצות ממתיק את הדין", עין שם, ואמרתי פעם רמו נאה: תצוית' ראשי תבות: תאמר תצות ויתבטלו צרותיך, והבן.

חזק ואמץ מאד בכל זה, ואז טוב לך כל הימים, גם תהיה נזהר ללמד תורה על השלחן בשעת האכילה, ומעלת זה הענין אין לשער, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (אבות ג, ד): "שלושה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה" וכו', וכן איתא בזהר הקדוש, שיש מלאך שמכריז על שלחן שאמרו עליו תורה: "זה השלחן אשר לפני ה'" (חוקאל מא, כב), ועין בזהר הקדוש (תרומה קסח:), דברים נוראים ממעלת האומר תורה בשעת האכילה, עין שם, וכן בספר "שלחן הטהור", שנתחבר רק על ענין זה, עין שם דברים נפלאים וכן בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן יז), אודות אכילה בקדשה שמכניע את כסילות השכל, כי על-ידי אכילה בכשרות ובדרך ארץ נתגדל השכל והדעת, עין שם, ועין בלקוטי-מוהר"ן (שם, סימן לא) מענין לחם הפנים, והוא סוד נורא: "מי שהוא במדרגת אברהם הינו

(1) מהרב הקדוש רבי אהרן ראטה ז"ל, בעל "שומרי-אמונים".

בחנינת בעל נפש, אִזִּי בְּרֹדָאֵי כָּל אֲכִילוֹתָיו וּסְעוּדוֹתָיו בְּחִינַת לַחֵם הַפְּנִים.

וּלְפַעֲמָה קָצַת אֶת הַסּוּד הַנּוֹרָא הַזֶּה, נִקְדִּים קָצַת מֵה דְאִיתָא בְּלִקוּטֵי־מִוְהַרְ"ן (עֵין שֶׁם, סִימָן ס): וְיֵשׁ שֶׁהֵם אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים וְיָפִים, רַק שֶׁל נְפִילָתָם הִיא עַל־יְדֵי אֲכִילָה, כִּי לְפַעֲמִים כְּשֶׁאוֹכֵל אָדָם מֵאֵל שֶׁלֹּא נִחְבָּר עֲדֵין וְכוּ', עַל־יְדֵי־זֶה נּוֹפֵל מִחוּ לְבְחִינַת שְׁנָה וְכוּ', וְכִשְׁאוֹכֵל בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה, אִזִּי הוּא בְּחִינַת לַחֵם הַפְּנִים, כִּי הַשֶּׁכֶל הוּא הַפְּנִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "חֲכַמְתָּ אָדָם תֵּאִיר פְּנָיו" (קֹהֶלֶת ח, א). אֲבָל כְּשֶׁאִין אֲכִילָתוֹ בְּקִדְשָׁה, אִזִּי מֵאֲבֵד פְּנָיו הֵינּוּ הַשֶּׁכֶל, וְנוֹפֵל לְבְחִינַת שְׁנָה וְכוּ', עֵין שֶׁם, אִף כִּדֵי לְהִבִּין הַיִּטֵּב מֵהוּ עֵנִין בְּרוּר הַמֵּאֲכָלִים, נִקְדִּים גַּם־כֵּן מֵה דְאִיתָא בְּלִקוּטֵי־מִוְהַרְ"ן (חֶלֶק א, סִימָן ס): דַּע שֶׁעַל־יְדֵי אֲכִילָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִעְשָׂה יַחֲדוּר קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא וּשְׁכַנְתִּיָּה, כְּמוֹ שֶׁמּוֹכָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (וַיֵּשֶׁב וו.) עֵין שֶׁם, רַק הָאֲכִילָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת מֵאֲכָל לְאַחַר שְׁנִתְבָּרַר, וְאִין בּוּ שׁוּם תַּעֲרֻכָּת, כִּי מֵאֲכָל שֵׁישׁ בּוּ תַּעֲרֻכָּת, עַל־יְדֵי מֵאֲכָל כְּזֶה יוֹכֵל הָאָדָם לְחַטָּא, וְהַבְּרוּר שֶׁל הַמֵּאֲכָלִים הוּא עַל־יְדֵי אֲמוּנָה וְכוּ', עֵין שֶׁם, וְהַעֲנִין הוּא כִּי צְרִיכִין לִידַע אֲשֶׁר מֵלֵא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֶּׁם יִתְבָּרַךְ, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכִשְׁאָדָם מַחֲזֵק עֲצָמוֹ מֵאֵד מֵאֵד בְּאֲמוּנָה זו, וְגַם כְּשֶׁהוֹלֵךְ לְאָכֵל אִיזָה דְבַר, יוֹדַע וּמֵאֲמִין שֶׁהַכֹּל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אִזִּי מִתְקַשֵּׁר חֶלֶק הָאֱלֻקוֹת שֵׁישׁ בְּמֵאֲכָל עִם חֶלֶק אֱלֻקוֹתוֹ מִצַּד נְשֻׁמָתוֹ, וְזֶה עֶקֶר הַיַּחֲדוּר קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא וּשְׁכַנְתִּיָּה, וְאִזִּי יֵשׁ עֲלֶיהָ לְזֶה הַמֵּאֲכָל, וְזֶה לַחֵם הַפְּנִים, שֵׁישׁ בְּכָל מֵאֲכָל אוֹתִיּוֹת (וְכָמוֹ שֶׁמּוֹכָא בְּלִקוּטֵי־מִוְהַרְ"ן, חֶלֶק א, סִימָן יט, עֵין שֶׁם), שְׁנָה בְּחִינַת הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת שֵׁישׁ בְּזֶה הַדְּבַר, וְעַל־יְדֵי שֶׁאוֹכֵל בְּקִדְשָׁה עֲצוּמָה בְּכַנְגָּה זו, עַל־יְדֵי־זֶה פְּנָיו מֵאִירוֹת וְזוֹכֵה לְזַבֵּף אֶת הַפְּנִים כֹּל־כֵּף, עַד שֶׁיִּכְוֹל לַעֲוֹרֵר גַּם אַחֲרַיִם בְּתִשׁוּבָה עַל־יְדֵי שִׁיסְתַּפְּלוּ בְּפָנִים שְׁלוֹ לְבַד, כִּי יִרְאֶה כָּל אֲחָד אֶת פְּנָיו בְּפָנִים שְׁלוֹ כְּמוֹ בְּמִרְאָה, וְיִרְאֶה אִיף שֶׁהוּא מִשְׁקַע בְּחֻשָּׁף, עַד שֶׁבֵּלֵא תוֹכְחָה וּמוֹסֵר יַעֲוֹרֵר אֶת חֲבֵרוֹ בְּתִשׁוּבָה, רַק מִמֵּה שֵׁיבִיט בְּפָנִים שְׁלוֹ לְבַד, עֵין שֶׁם, וְעֵין בְּלִקוּטֵי־הַלְכוֹת

(תפלין, הלכה ו' באמצע), דְּכָרִים נִפְלְאִים בְּעֵינַי הַמְּאֻכָּל, (וכן ב' נטלת ידי; לסעודה, הלכה ה' עין שם), וְכָל זֶה תִּקְשֶׁר בְּעֶצְמְךָ וְתוֹצִיא אֵילֹהי רַמְזִים, כִּי יֵשׁ לְהַעֲרִיף הַרְבֵּה וְקִצְרֵתִי.

ועין בספר "אוהב ישׂאל" מהרב הקדוש מאפּטא (תחלת פּרשת יתרו) על הפסוק (שמות יח, יב): "וַיָּבֹא אֶהָרֹן וְכָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַכֹּל לֶחֶם עִם חֹתָן מִשֶּׁה לִפְנֵי הָאֱלֹקִים" והקשו חכמינו ו"ל (ברכות סד.): וכי לפני אלקים אכלו, והלא לפני משה אכלו? וכו' עין שם, והקשה הרב מאפּטא לרב הקדוש מקוזניץ, וכותו יגן עלינו, בעל "עבודת ישׂאל", מה היה קשה כל־כך לחכמינו ו"ל, "וכי לפני אלקים אכלו" וכו', הלא צריך לקיים שויתי ה' לנגדי תמיד (תהלים טז, ח), ומצויו צריכים להיות כמו שעומד לפני מלך בידוע (ארח חיים, סימן א), ואם־כן לכוּ פתיב: "לפני האלקים", עין שם והבן למעשה עבודת הצדיקים.

וכן איתא בספר "מבשר צדק" הובא בספר "אמרי יהודה" על הפסוק (שמות כד, יא): "וְאֵל אֲצִילִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁלַח יְדוֹ וַיַּחְזוּ אֶת הָאֱלֹקִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ", הינו בנ"ל — הצדיקים האמתיים שדבקים באלקותו יתברך, ונשמתם נקשרת בעולמות העליונים, עולם האצילות, אף בשעה שאוכלים דבקים בהשם יתברך, וזה "ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו" — כי גם מהאכילה והשתיה במדרגה הנ"ל זוכים לראות אור האלקים, וכשאדם אוהב כבר במדרגה זו, אז אין צריך לשלם ידיו ולקחת ולרדף אחר פרנסתו ומאכלו, כי המאכל בעצמו משתדל שיתקרב אליו, כי רוצה להתעלות, וזה "ואל אצילי בני ישׂאל" — הינו המקשרים בעולם האצילות, "לא שלח ידו" — לקחת פרנסתו, כי זכה שאחרים עוסקים בשבילו וכו', עין שם בקצור, והוספתי קצת נפך משלי.

ובל זה אמרתי להמתיק בתוך הפסוק (שמות כא, יד): "וכי יד איש על רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות", כי היצר הטוב והיצר הרע שני רעים לאדם, והנה כאשר היצר הרע מתגבר

על היצור הטוב בעֲרָמָה להִרְגוּ וּלְבַטְלוּ, כי דָרַךְ הַיֵּצֵר הָרַע לְהַתְלַבֵּשׁ בְּעֲרָמָה בְּמַצּוֹת (לקוטי־מורה"ן, חלק א', סימן א), וְאִז הַעֲצָה — לֵאכֹל בְּקִדְשָׁה, כִּי בִשְׁעַת הָאֲכִילָה, אִז נִמְשָׁךְ הַכַּח לַיֵּצֵר הָרַע, כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (והר, וברא ק"י): אִין הַיֵּצֵר הָרַע מִתְפַּתָּה אֵלָא בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, וּבְשִׁלּוּמֵי בַתּוֹרָה עַל הַשְּׁלִחָן, אִז מְקַבְּלָתָּ גַם הַנְּשֻׁמָּה חַיִּית מֵאוֹתָהּ אֲכִילָה, כִּידוּעַ בְּסִפְרִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁעַל־יְדִי־זָה מִמִּית אֶת הַיֵּצֵר הָרַע, כִּי כְּשֶׁזָּה קָם זֶה נוֹפֵל, אִם לוֹמֵד תּוֹרָה בִּשְׁעַת אֲכִילָה, עַל־יְדִי־זָה מִתְגַּבֵּר הַיֵּצֵר הַטּוֹב עַל הַיֵּצֵר הָרַע וּמְמִיתוֹ, וְזֶה פִּרְשׁ: "וְכִי יוֹד אִישׁ עַל רֵעֵהוּ לְהִרְגוֹ בְּעֲרָמָה" — אִם הַיֵּצֵר הָרַע יִתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֵר הַטּוֹב לְהִרְגוֹ בְּעֲרָמָה — שֶׁמְתַלְבֵּשׁ בְּמַצּוֹת, הַעֲצָה לָזֶה: "מֵעַם מִזְבְּחֵי תַקְחֻנּוּ לְמוֹת" וְהִבֵּן.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שֶׁזְכִּינוּ לִידַע מֵאוֹר גְּנוּז כְּזֶה, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, אֲשֶׁר עַל־פִּי הַקְּדֻמוֹתֵי הַקְּדוּשׁוֹת יְכוּלִים אֵף קִטְגֵי עֲרֵךְ כְּמוֹנֵי לְמַצָּא אֵילֵי רְמִזִּים וְלַחֲתוֹר בְּסוּדוֹת נוֹרָאִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁרֵינוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חָנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, "כִּי חֲסִדָּךְ גְּדוֹל עָלַי וְהַצֵּלְתָּ נַפְשִׁי מִשְׂאוֹל תַּחֲתֵיָהּ" (תהלים פו, יג), כִּי זֶהוּ חֲסֵד נוֹרָא מְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁקָּרְבָנוּ אֵל רַבְּנוּ ו"ל, כְּלִלִיּוֹת שֶׁכַּעַה רוֹעִים, וְעַל יָדוּ בְּיָדָי נִזְכָּה לְתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, אִם רַק נֶאֱחָז עֲצָמֵנוּ בּוֹ וּבְעֲצוֹתֵי הַקְּדוּשׁוֹת, וְאִז לֹא גִבוּשׁ וְלֹא נִכְלָם לְעוֹלָם וָעֶד.

וְדַע לָךְ, אַחִי, כִּי יוֹתֵר מִמֶּה שֶׁכָּתַבְתִּי לָךְ עֲרִין גֶּשֶׁר בְּקוֹלְמוֹסֵי, וּמִחֲמַת טְרוֹחֵי הַרְבִּים אֶקְצֹר, וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד, וְהִתְמַד מֵאֵד בְּ"לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, וְכָל הַקִּשְׁיָה לָךְ תִּכְתֵּב לִי, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִהְיֶה בְּעֲזָרְנוּ לִילָךְ בְּכָל זֶה בְּאַמֶּת לְאַמֶּתָּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד מֵאֵד ...

רחצ.

הַעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. יוֹם שְׂשׂוּי — עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים הַחֹשֶׁכִּים.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל מַעֲלַת יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר קִבְּלָתִי מִזֶּה שְׁנֵי יָמִים, וְלֹהֵשִׁיבְךָ דְּבָרֵי אֱמֶת וְהַתְחַזְּקוֹת.

מָה אָמַר לְךָ, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, חֲזוּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ — תּוֹרָה, תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, בְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ו"ל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מַשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִמְּלֵא כֹל עֲלָמִין, וְסוֹכֵב כֹּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וּבִידִיעָה זֹאת נִכְנַע כְּלָלִיּוֹת הָעוֹלָם כְּלוֹ: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, תַּחֲתוּי יִתְבָּרֵךְ, וְהַכֹּל מִתְּפַחְדִּים מִמֶּנּוּ וּמִשְׁעַבְדִּים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְקָלָל זֶה תִּקְרָא בְּיָדְךָ, כִּי שׁוֹם בְּרִיָּה לֹא יִכּוֹלָה לְהִיטִיב לְךָ וּמִכֹּל שֶׁכֵּן לְהִרַע לְךָ בְּלִי רְשׁוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה מְרַצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְצָרִיכִים לְזַכֵּר אֶת זֹאת תָּמִיד, כִּי כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כְּשׁוֹנְצָרָךְ לְאִיזָה עֲנָן מְעַסְקִיו וְנִצְרָךְ לְטוֹבַת בַּעַל בַּחִירָה, וְאִזּוּ מִפְּחַד מְאֹד בְּכְמָה מִיָּנִי פְּחָדִים, מֵאֲחַר שֶׁהוּא בַּעַל בַּחִירָה וְאוּלַי לֹא יִתְרַצֶּה אֵלָי, אוֹ אוּלַי לֹא יִמְלֵא אֶת חֲפְצֵי וְכוּ' וְכוּ', עַל־כֵּן צָרִיךְ לְדַבֵּק עֲצָמוֹ לְגִמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּשִׂיחָה — זוֹ תְּפִלָּה, וְלִהְרַגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְבַקֵּשׁ צָרְכָיו רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְלַל לְגִמְרֵי בְּרַצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִידַע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּבְכֹל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְכֹל פְּסִיעָה שֶׁצָּרִיךְ לֵילֶךְ, הַכֹּל מִשְׁגָּח מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְגַם כְּמָה שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְמַהֵמֵה שֶׁם וּלְחַכּוֹת לְעִסְקָיו, הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְגַם עִם מִי צָרִיךְ לְעַסֵּק הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, פְּרֻטִית, לְכֵן אֵל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוֹם דְּבָר, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּכְפִי הַבְּרוּרִים שֶׁהוּא דִּיקָא צָרִיךְ לְבָרֵר בְּאוֹתוֹ יוֹם וְכוּ', וְלִקְבֹּל רְמִזִּים מִכֹּל פְּרֻטֵי הָעֲנִינִים אֲשֶׁר יַעֲבְרוּ לְפָנָי עֲנִיּוֹ וְכוּ', כְּמוֹ־כֵן יִהְיֶה וְכוּ'.

עצן לקוּטִי־מוֹהַר"ן, חלק א', סימן נד, וחלק ב', סימן ר), והפּל תּלוי בעבֹודתוֹ והתּפּללוֹתוֹ בוֹ יתּבַרַךְ, עַד שֵׁישׁ מִי שֶׁזֹּכֵה שְׁאִינוֹ צָרִיף לְזוֹד מִבֵּיתוֹ, שֶׁהַבַּל בָּא אֵלָיו וְכוּ'.

על-כֵּל־פְּנִים מֵאַחַר שֶׁבֵּן בְּרָא הַשֵּׁם יתּבַרַךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּכֹנֶה עֲלִיוְנָה עֲמֻקָּה וְנִסְתָּרָה, שֶׁזֶה הָאִישׁ דִּיקָא יִצְטַרֵּף לְנִסְע נְסִיעָה זוֹ דִּיקָא, וְלַעֲסֵק בְּעֵסֶק זֶה דִּיקָא, וְלִהְיוֹת בְּמִקּוֹם זֶה דִּיקָא, וְלִהְפָּגֵשׁ עִם אָדָם זֶה דִּיקָא, עַל־כֵּן אֵל יתּעַקֵּשׁ כָּלֵל, רַק יַעֲשֶׂה וְיִתְנַהֵג כְּפִי שְׁמוּלֵיכָה אֹתוֹ הַהִשְׁגָּחָה, וְיַעֲצִין שְׁאֵמֵר רַבְּנוּ ו"ל (שיחות־הַר"ן, סימן פה) עַל־פִּי מַה שְׁאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (שִׁבְת פט): "רֵאוי הִיָּה יַעֲקֹב לִירֵד לְמִצְרַיִם בְּשִׁלְשָׁלָאוֹת שָׁל בְּרֹזֵל" וְכוּ', אִם רוּאָה אָדָם נְסִיעָה לְפָנָיו אֵל יתּעַקֵּשׁ כָּלֵל וְכוּ', רַק יִשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד שֵׁם אֵיזָה דְּבָר אוֹ לְקַיֵּם אִיזוֹ מְצֻוָּה, אוֹ יֵאמֵר שֵׁם אִיזוֹ בְּרָכָה וְכוּ', וְעַקֵּר הַכֵּל — שִׁירָאָה לְדַבֵּר שֵׁם אֵילָיו דְּבוּרִים לְהַשֵּׁם יתּבַרַךְ, שֶׁעֲנָנָן זֶה עוֹלָה עַל הַכֵּל וְכוּ', כִּי עַקֵּר עֲבוּדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא — לְקַשֵּׁר הַכֵּל אֵלָיו יתּבַרַךְ, וְזֶה סוּר מִלּוֹי הַלְכָנָה, כִּי עַקֵּר חֲסֵרוֹן הַלְכָנָה הוּא שְׁאִין מֵאִיר בָּהּ הַשְּׁמֵשׁ, וְעֵינָן בְּלִקוּטִי־מוֹהַר"ן (חלק א', סימן א): שֶׁמֶשׁ הִיא אוֹרוֹ יתּבַרַךְ, עֲלֵמָא עֲלֵאָהֵא, וְהַלְכָנָה הִיא עֲלֵמָא תַּתְּאָהֵא, וְצָרִיף לִיְחַדֵּם בְּיַחְדָּא שְׁלִים, וְעִיר אֲנַפִּין עִם בֵּת זִוְגוּ, שֶׁזֶה הִיְחָדוּ בֵּין תַּתְּאָרַת לְמַלְכוּת, הַחִי"ת עִם הַנּוּ"ן, שֶׁיַּעַד שְׁמַלְכוּתוֹ יתּבַרַךְ כֹּכֵל מְשָׁלָה, וְכֵל זֶה זֹכִים עַל־יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק הָאֵמֶת, וְהַעֲקָר בְּאֵמוּנַת חֲכָמִים, כְּמוֹבָא בְּלִקוּטִי־מוֹהַר"ן (חלק א', סימן נו), שֶׁעַל־יְדֵי אֵמוּנַת חֲכָמִים וְלִבְלֵי לְנִטוֹת מַדְבְּרֵיהֶם יְמִין וּשְׂמָאל, אֲזִי מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אוֹר זְכוּת הָאֲבוֹת, עֵינָן שֵׁם, וְיָדוּעַ אֲשֶׁר הָאֲבוֹת הָיוּ הַרְאִשׁוֹנִים שֶׁמְסַרְרוּ נַפְשָׁם לְגַלוּת אוֹרוֹ יתּבַרַךְ בְּעוֹלָם, וַיֵּשׁ לְרַמּוֹ שֶׁזֶה מְרַמֵּז בְּשֵׁמֶם: אֲבָרְהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, סוּפֵי תְבוֹת בִּיקִים, וְעַל־כֵּן יֵשׁ לוֹמֵר: מְלִכּוּתוֹ בְּיַרְצוֹן קַבְּלוֹ גַם־כֵּן רֵאשֵׁי תְבוֹת: בִּיקִים, כִּי הָאֲבוֹת גָּלוּ שֶׁהַשֵּׁם יתּבַרַךְ מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הַכְּנִיעוּ גַם אֶת כָּל הַקְּמִים עֲלֵיהֶם

(א) עולם העליון.

(ב) עולם התחתון.

גם בגשמיות, כמו: נמרוד, אבימלך, עשו ולכן, כי שמתקשרים למעלה בהשם יתברך, אזי אין שום ברירה יכולה להציר לו למשה.

ובזה נבין איזה רמז מה שאיתא בספר המדות (אות דעת, חלק ב', סימן ב:) דע לפי גדל ידיעת התורה וטבעי העולם, בן נמסר ונשתעבד העולם תחתיו, ולפיכך היו נכנעים האריות תחת דגיאל, כי דגיאל היה חכם גדול, וכל רז לא אניס ליה, והיה יודע טבע האריות, והשבע מתנהג בידיעת התורה, והיא פתח הידיעה וכו', עין שם, הינו כנ"ל — כשיודע שהכל בהשגחה נפלאה מהשם יתברך, על-ידי-זה כלם מתבטלים נגדו וכו' ודו"ק, (ועין פירוש נחמד על זה ממוהר"ם ז"ל בלקוטי-הלכות, מילה, הלכה ה בסופה, ועין בעלים לתרופה, מקטב רה, באריכות נפלאה), כי העקר הוא אמונה — להאמין בהשם יתברך, ועקר הכל על-ידי שקידה רבה בלמוד התורה הקדושה, שהן הן התבלין לשבר את היצר הרע המסיתו לכלי להסתפל בכל זה, ועל-ידי למוד התורה בעצמו וזכה לקשר את עצמו להשם יתברך, כמוכא בזהר הקדוש (אחרי עג): "קדשא בריהו הוא, אורייתא וישראל חד הוא"^א, כי כח התורה גדול מאד מאד כמו שגלה לנו רבנו ז"ל (עין שיחות-הר"ן, סימן יט), אף אם יהיה פגום מאד מאד וכו', אם יעשה לעצמו קביעות וזקה בלמוד התורה הקדושה ללמד כף וכף וכו', אזי התורה בעצמה תוציאו ממקום שנפל לשם.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בכל זה, כי האמונה היא יסוד התורה, וכמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה", ואמר חכמינו ז"ל (מכות כד): "בא חבקיב ונעמידן על אחת, שנאמר: 'וצדיק באמונתו יחיה'" (חבקיב ב, ד), ויש לומר למה דיקא חבקיב הנביא בא ונעמידן על אחת — וצדיק באמונתו יחיה? אף נראה לפי עניות דעתי, כי מוכא בזהר הקדוש, שחבקיב הנביא נולד וחי בזכות תפלת אלישע הנביא, כי הוא היה בנה של השונמית, שאמר לה: "כעת חיה את חובקת בן" (מלכים-ב, ד, טז), שזה היה חבקיב"ק (הקדמת הזמר ז,); ומוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ז),

א) הקדוש ברוך הוא, התורה וישראל הם אחד.

שתפלה ואמונה תלויים זה בזה, עין שם, ומוכא גם בגמרא (מגלה כו): וְאֵלִישַׁע דְּעַבְדֵּי — בְּרַחְמֵי הוּא דְּעַבְדֵּי, שְׁכַל הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשָׂה הָיוּ רַק עַל-יְדֵי כַח הַתְּפִלָּה (עין לקוטר-מוהר"ן, חלק א', סימן רנ), נמצא שהיות שכל הולדת נחיות חבוקק היתה רק בזכות תפלת אלישע הנביא, על-כן נזקק הוא בא והעמידן על אחת — "וְצַדִּיק בְּאֵמוּנָתוֹ יִחְיֶה", כי ראה כבר מה שזוכים על-ידי אמונה ותפלה, והבן.

כי באמת העקר מה שאין אדם מתחזק בתפלה הוא מחמת חסרון האמונה שיש בו, כי אם שהיה יודע ומאמין באמת שהשם יחברו עומד עליו בשעת תפלתו, בודאי היה מתחזק מאד להתפלל בכונה (עין שם, סימן סב), והתקון לביטול הכפירות שזכנסה בו הוא על-ידי למוד שלחן ערוך, ובהוה מפרש רבנו ז"ל את הפסוק (תהלים קיט, ז): "אוֹרֶךְ יָשָׁר לֵבָב בְּלִמְדֵי מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה", אימתי יזכה ל"אשר לֵבָב" ולא תהינה, חס ושלום, עקממיות וקשיות בלב? "בְּלִמְדֵי מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה" — קשילמד המשפטים והדינים מן התורה שהוא שלחן ערוך וכו' עין שם.

על-כן, אהובי, אחי היקר, חזק והתחזק על-כל-פנים מהיום לקבע לעצמך שעור בשלחן ערוך כסדרן כרצונו של רבנו ז"ל, וראיתי הנהגה טובה אצל הרבה מאנשי שלומנו, שיש להם שני שעורים בלמוד שלחן ערוך כסדרן, שעור אחד תכף-ומיד בבקר בעוד שהתפללין עליהם קדם "עלינו" בשעה שאומרים המאמר "תנא רבי אליהו" כל השונה הלכות בכל יום מבטח לו שהוא בן עולם הבא", מוציאים שלחן ערוך מתוך תיק הטלית ותפללין (נדפסו ארבעת חלקי שלחן ערוך מחבר רפ"א עם הפרוש באר היטב בפורמט קטן), ולומדים שעור כסדרן במחבר, רפ"א, (והעקר מה"באר היטב") בכל יום מעט כפי הפנאי פעם סערי, פעם שני סעפים ופעם סימן שלם וכו' וכו' עד שזוכים לסיים כל ארבעת חלקי שלחן ערוך, ואז מתחילים עוד פעם וככה מתנהגים כל ימי

(ד) אלישע פעל על-ידי רחמים (תפלה).

חיייהם, ואחר הלמוד בשלחן ערוך אומרים הפאמר: "אמר רבי אלקעזר אמר רבי חנינא תלמידי תנאים מרבים שלום בעולם" וכו' ו"עלינו לשבח" וכו', ובאמת על-פי התורה הנ"ל בלקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן סב, יש לזה המשך גדול, כי על-ידי למוד שלחן ערוך זוהי לישרות לב שהיא שלמות ברור האמונה הקדושה, וזוהי לשליו"ם' שהיא ראשי תבות: ו'דע מ'ה ש'תשיב ל'אפיקורס (אבות ב. ד) שבלבבך והבן.

וענין והנהגה זו היא עצה נפלאה ונוראה מאד מאד בקיים רצון רבנו ו"ל, כי בדרך זו הלמוד בשלחן ערוך קבוע אצלו כמו הנחת תפלין ותפלה, ובנה מקים רצון רבנו ו"ל בקביעות חזקה חק ולא יעבר (עין שיחות-הר"ן, סימן כט), ואם באיזה יום יש לו טרדה גדולה, על-כל-פנים לבל יחסר לו סעיף אחד או שני סעיפים במקום שאוחז, ואם תרגיל את עצמך בדרך זו תזכה לסיים את כל ארבעת חלקי שלחן ערוך פעמים אין מספר, ועין בשלחן ערוך (אורח חיים, סימן קנה): "אחר שיצא מבית-הכנסת (שהוא תפלה) לך לבית-המדרש (שהוא תורה), ויקבע עת ללמוד, וצריך שאותה עת תהיה קבועה שלא יעבירנה, אף אם הוא סבור להרויח הרבה וכו', עין שם. ומקורו מהא דאמרין" (ברכות סד.): "היוצא מבית-הכנסת ונכנס לבית-המדרש ועוסק בתורה זוהי ומקבל פני שכינה, שנאמר (תהלים פד, ח): "ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון", עין שם, ובדרך ועצה זו תוכל לקיים זאת בשלמות, כי תהיה לך קביעות עצומה בלמוד שלחן ערוך, ושמעתי מר' לוי יצחק (גור ארי) [ו"ל], כי כשהיו רוצים לידע על אחד אם הוא "ברסלבר חסיד", חפשו בתיק הטלית ותפלין שלו אם נמצא שם שלחן ערוך... כל-כך הנה הלמוד שלחן ערוך קבוע אצל אנשי שלומנו, כדי לקיים רצון רבנו ו"ל, וישעור השני לומדים גם-כן בסדרן טור ובית יוסף ושלחן ערוך עם המגני ארץ בעיון עם כל הפוסקים, ודעת לנבון, שלסיים סדר זה לוקח כמה וכמה שנים רצופות.

על-כֵּן, אַהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, אַתָּה אַבְרָהָם צָעִיר זֶה שָׁנָה רִאשׁוֹנָה שֶׁלָּךְ אַחֵר חֲתוּמָה, רָאָה וְגַם רָאָה לְקַבֵּעַ אֶת עֲצָמְךָ בְּקַבְעִיּוֹת בְּעַבְדוּת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאִיךָ שְׂחִינְהֵגוּ עִמָּךְ מִלְמַעְלָה קִבֵּל בְּאַהֲבָה, וְחַסְדוֹ רַצוֹנְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְזוֹ תִהְיֶה כָּל מְגֻמְתָּךְ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ — רַק לֵהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְעַקֵּר הַכֹּל — שְׂמֻחָה, לְשִׂמְחָה עַל נֵעַם חֻלְקֵנוּ וְגוֹרְלֵנוּ שְׂזָכִינוּ לְהַבְרָא מִצָּרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲשֵׂנוּ גוֹי, וְתִרְקַד מְרַב שְׂמֻחָה, וְעַל-דִּי-יָזַח יִתְרַחֵב תְּמִיד מִתְּךָ, וְתִהְיֶה בְּעוֹלָם הַחַרּוֹת (עַן לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ו, חֶלֶק ב'), סִימָן א', וְאֵל תִּקַּל בְּדָבָר זֶה, כִּי הוּא יְסוּד גְּדוֹל בְּעַבְדוּת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַשְׂמֻחָה בְּאַלְקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ הִיא הַעֲקָרִית בְּקִיּוֹם הָאָדָם בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְלִמְצֵן הַשָּׁם, לְטוֹכַתְךָ הַנְּצַחִית בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, אֵל תִּבְלָבֵל עֲצָמְךָ מֵאַחֲרִים כָּלֵל, אַתָּה עֲשֵׂה אֶת שְׁלָךְ בְּתַמִּימוֹת גְּמוּנָה וּבְפִשִּׁיטוֹת בְּתַכְלִית הַפְּשִׁיטוֹת וְכוּ', וְתִתְפַּלֵּל הַתְּפִלוֹת הַקְּבֻעוֹת: שְׁחִירִית, מְנַחֵה, מְעָרִיב, חֲצוֹת, בְּמַחֲנִיּוֹת מְלָה בְּמִלָּה כְּתִינוּק קֶטֶן וּמְתוּף הַסְּדוּר דִּיקָא, וְכֵן תִּתְמִיד מְאֹד מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּתוֹרַה הַקְּדוּשָׁה: מְקָרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא וּמְדָרָשׁ, כְּסֻדְרֵן דִּיקָא, וְאֵל יַחְסֹר לְךָ יוֹם מִבְּלַעְדָּם, וְעַל כָּלֵם קָשֶׁר עֲצָמְךָ בְּ"לְקוּשֵׁי-הַלְכוֹת", וְתִהְיֶה רְגִיל בְּהֵם מְאֹד מְאֹד, כִּי הֵם יִתְזַקְּדוּ וְהֵם יִאֲמָצוּךְ, וְהֵם יוֹלִיכוּךָ אֶל הַמְּסִילָה הַעוֹלָה בֵּית אֵל.

וְצִרִיךָ שְׂתַדַּע, יְדִידֵי הַיָּקָר, שֶׁהַעֲקָר מֵהַשְּׂעוּבָה עַל כָּל בְּגֵי הַעוֹלָם בְּכָלִיּוֹת וְעַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּפִרְטִיּוֹת, הוּא רַק מִפְּנֵי שְׂאִינָם עוֹסְקִים בְּ"לְקוּשֵׁי-הַלְכוֹת", עַל-כֵּן תִּהְיֶה בְּרִיָּה וְחֹזֵר וְחֹזֵר בְּהֵם הַרְבֵּה, וְאִזּוֹ כָּבֵר לֹא תִצְטָרֵף הַתְּחַזְּקוֹת מִשׁוּם בְּרִיָּה, רַק אַתָּה בְּעֲצָמְךָ תוּכַל לְחַזֵּק אֶת אַחֲרִים.

וְהִנֵּה בְּכָל זֶה יֵשׁ לְהַאֲרִיךְ לְמֵאוֹת וּלְאַלְפֵי עֲמוּדִים, וּבְכַפְרֵט לְאַבְרָהָם בְּשָׁנָה רִאשׁוֹנָה, אִף אִם תִּתְמִיד בְּ"לְקוּשֵׁי-הַלְכוֹת" כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, אִזּוֹ טוֹב לְךָ לְנַצַּח וְנָצִיחִים, וְשִׂמְעָתִי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂמוּהֵרֵנִי ת' ו'ל אָמֵר, שֶׁעַקֵּר מֵהַשְּׂחִיבֵר אֶת חֲבוּרֵי הַיָּה לְאַבְרָהָם בְּשָׁנָה רִאשׁוֹנָה,

כי אַז הוא מלא ספקות וּחלישות הַדַּעַת, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְשִׁית עֲצוֹת לְנַפְשׁוֹ וְכוּ', וּבְאִמַּת שֵׁם כְּלוּלוֹת כְּבָר כֹּל הַעֲצוֹת שֶׁבְעוֹלָם, כִּי הַ"לְקוּטִי-הַלְכוֹת" הֵם בְּחִינַת הַתּוֹרָה שֶׁבְעַל-פִּיהָ שֶׁקָּבַל מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל מַרְבּוּנוֹ וְ"ל, וְיֵשׁ בֵּין הַהֲלָכוֹת שְׁלוֹ חֲדוּשִׁים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים בְּאֵלוֹ, כְּשֶׁמְצַמִּיק אֶת עֲצָמוֹ בְּהֵם נַעֲשֶׂה בְּטוֹל הַבְּחִירָה מִמֶּשׁ; אֲשֶׁרִי מִי שִׂיֵּאֲחִזוּ בְּהֵם !

וּמְסַפְּרִים עַל הַרֵב הַחֲסִיד ר' יִשְׂרָאֵל קֶאֶרְדוֹנֶעֶר וְ"ל, כְּשֶׁהָיָה לוֹמֵד "לְקוּטִי-הַלְכוֹת", הָיָה שׁוֹפֵף דְּמַעוֹת כְּפִיָּם מְרַב הַתְּשׁוּבָה וְהַהֲרַגְשָׁה שֶׁהָיְתָה לוֹ בְּהֵם, וְסֹפֵר לִי ר' ל׳ יִצְחָק, (גַּרֵּוֹ זַאִיר) וְ"ל. שֶׁהָיָה פָּעַם בְּעִיר בְּרִסְלָב, וְהָיָה שָׁם בֵּית-הַכְּנֶסֶת, שֶׁהָיָה נִקְרָא "ר' נִתְנָס' קְלוּז׳", כִּי מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל הַתְּפַלֵּל שָׁם, וְהָיָה שָׁם עוֹד שְׁלַחַן עֶבֶה שֶׁעָלְיוֹ יָשַׁב מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל וְאָמַר תּוֹרָה (הַ"לְקוּטִי-הַלְכוֹת"), וְהַעֲדוֹ לְפָנָיו אֲנָשִׁים שֶׁעוֹד הִכִּירוּ אֶת מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל, אֲשֶׁר הֵם זוֹכְרִים אֵיךְ שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל תּוֹרָה, וְכֵן אֲבוֹתֵיהֶם סִפְרוּ לָהֶם אֵיךְ שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַפְּלִגַּת הַתְּכַבְּרָה שֶׁבְּעַר מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל כְּשֶׁעָשָׂה שֶׁאָמַר תּוֹרָה כְּשֶׁלַּחַן זֶה.

וּפְעַם אַחַת סָבַב הַרֵב הַחֲסִיד ר' מֹשֶׁה בְּרִסְלָבֵר וְ"ל בְּקְלוּזֵי בְּאוּמָן עִם "לְקוּטִי-הַלְכוֹת", וְהֵלֵךְ אָנָּה וְאָנָּה, וְלִמְדָם בְּקוֹל וּבַהֲתַלְהָבוֹת גְּדוֹלָה, וְהִסְתַּבֵּל עָלָיו אֶז אֶחָד וְהוֹכִיחוּ: "לְמָה אֵינְךָ לוֹמֵד גְּמָרָא וְכוּ', וְהִשִּׁיב לוֹ: "וְזָעַן דוֹ וְוֹאֲלֶסֶט גְּעַהֲעַרְט וְוִי דְּעַר בְּעַל מַחְבֵּר הָאֵט דָּאֵס גְּעִזְאָגֵט וְוֹאֲלֶסֶט זִיךְ גִּישֵׁט גְּעוּוּנְדֶּעֶרְט אוֹיף מִיר, הֲלֵא אֲנִי בְּעַצְמִי שֶׁמְעִי מִמֶּנּוּ אֶת הַהֲלָכוֹת הָאֵלוֹ, וְאָמַרְם בְּחִינַת וּבַהֲתַלְהָבוֹת כְּזוֹ, עַד שֶׁשָּׁאֲנִי נִזְכָּר עֲלֵשׁוֹ וְכוּ', זֶה מוֹשֶׁה וְיַעֲזְרָר אֶת לְבִי מֵאֵד מֵאֵד אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְזֶה מְכַנִּיס בִּי חִיּוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת שֶׁאוּכַל לְהַתְּקִים וְלַעֲמֹד עַל עַמְדֵי וְכוּ', וּבְיֹדָאֵי עַל-יְדֵי סִפֵּר זֶה אֲזָכְרָה גַּם לְהַתְּמִיד בְּגְמָרָא" וְכוּ'.

1) בֵּית-הַמִּדְרָשׁ שֶׁל רַבֵּי נֵטוּ.

2) אִם אֲתָה הֵייתָ שׁוֹמֵעַ אֵיךְ שֶׁהַמְּחַבֵּר אָמַר אֵת זֶה לֹא הֵייתָ מְתַפְּאֵל עָלָי.

וְרָאוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת שֶׁכָּל אֱלוֹ מַאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁהִתְמִידוּ בְּיִתְרוֹ
 בְּלִמּוֹד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", גָּדְלוּ וְהִצְלִיחוּ מְאֹד מְאֹד, כִּי מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל
 בָּהֶם בְּעֵין אֱמֶת, אִזְ נַחֲקֵק בְּאָדָם הַזֶּה שֶׁכָּל וְדַעַת נִפְלְאוֹהּ, וְהַעֲקָר
 — רַחֲמָנוּת וְאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל מְאֹד — לְאַהֲבֵי וְלִרְחֹם עַל כָּל בַּר
 יִשְׂרָאֵל, וְלִדְוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת יְהִיָּה מִי שֶׁיְהִיָּה, וְלֹא לְחַפֵּשׂ אֲצִלוֹ
 מוֹמִין וְחִסְרוֹנוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, וְר' נַחֲמָן טוֹיִלְטְשִׁינְעֵר וְ"ל הַעֲיִד,
 שֶׁבִשְׂעָה שֶׁהֶעֱתִיק אֶת הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" לְמוֹהַרְנֵת וְ"ל, שֶׁיְהִי
 וְרֵאִיִּים לְדַפּוּס, הִזְהָר מִכְרָח בְּמָה פְעָמִים לְהַנִּיחַ אֶת הַעֵט מִיָּדוֹ מִרַב
 הָאוֹר, הַחַיּוֹת, הַדְּבָקוֹת וְהַשְּׁפַע הָאֱלֹקִי שֶׁהֲרֵגִישׁ בָּהֶם.

על-כן, חֲמַדַּת לְבָבִי, תַעֲשֶׂה מֵהַיּוֹם הַזֶּה קְבִיעוֹת בָּהֶם, וְאִז כָּבֵר
 לֹא תִצְטַרֵּף אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה וְחִלְף לְכַטֵּחַ דְּרָבָךְ.

הַהֲכָרָח לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ, וְיִרְדֵּךְ הַמְצַפָּה לְהַצְלַחְתְּךָ הַנִּצְחִית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

רצט.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסִדֵּר מִשְׁפָּטִים הִתְשַׁכְּחֵט.

לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְרָה נָא שְׁלוֹם וּבְרָכָה, שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה לְאַהֲוִבֵי,
 חֲמַדַּת לְבָבִי, הַבְּחִיר הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבַע
 מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נוֹר יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר בְּעִרְבֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ הָעֵבֶר קִבְלָתִי, וְשִׁמְחָתִי עַד
 מְאֹד שֶׁעֲדִין אַתָּה חִפְצֵן בְּאַהֲבָתְנוּ, וְעֲדִין אַתָּה מְקַשֵּׁר עִמָּדִי, וְאַהֲבַת
 עוֹלָם אַהֲבָתִיךָ בְּאַהֲבָה שְׂאִינָה תְלוּיָה בְּדָבָר גִּשְׁמִי, כִּי אִם מִפְּאֵת
 קְשׁוֹר נִשְׁמַתְנוּ, וְשִׁתְּיִתְנוּ בְּיַחַד מֵהַמְעֵיָן הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה', הַנַּחֵל נוֹבַע
 מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, וְשִׁמְחָתִי גַם בְּפִשׁוּרָה הַטּוֹבָה אֲשֶׁר

מ'שָׁנָה עָצָם, שְׁמַצָּאת חֵבֶר טוֹב בְּעֹבֶדֶת הַשֵּׁם יתְבַרְךָ, (אף שְׁלֹא כְּתִבֶּה לִי בְּפִרְטֵי־חַיִּים אִם הוּא מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו וְכוּ').

וְהַעֲלֵה עַל פְּלִנָּה מֵאֵת ה' הַיְתָה זֹאת, שֶׁשְּׁלַחְתִּי לָךְ בְּדִיּוֹק אֲזִי מִכְּתָב אֲשֶׁר הִכִּינֹתִי לָךְ זֶה מִכְּבָר, וְשֵׁם אֲנִי מְעוֹרֵר אוֹתְךָ לְהִתְאַחֵד עִם חֲבָרִים טוֹבִים, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יתְבַרְךָ עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב הַלֵּב לְבַקֵּשׁ לְהִבָּא עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט, וּמִבְּאֵר (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ו, חֶלֶק ב', סִימָן ח), אֲשֶׁר כָּל מִה שֶׁמִּתְקַרְבִּים וּמִתְאַסְּפִים וְנִתְרַבִּים יַחַד נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַבָּה וְנִתְגַּדַּל בְּיוֹתֵר מְאֹד מְאֹד בֵּית הַתְּפִלָּה וְכוּ', עַיִן שֵׁם. וְכָל זֶה עֵינֵן מִצְוֹת שְׁקִלִים, שֶׁצָּרִיךְ לִתֵּן מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל דִּיקָא, לִידַע שֶׁהוּא רַק מִחֲצִית וְצָרִיךְ לְחַבְרוֹ, כַּמּוּבָא כָּל זֶה בְּאֵרֵיכּוֹת נִפְלְאָה בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, צִיצִית, הַלְכָה ז', עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֶּה, וּבִסְפָרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם טוֹב הַקְדוּשׁ, וּמִקּוּרוֹ הוּא בְּאֵלְשֵׁיף הַקְדוּשׁ, אֵף טְרוּדוֹתֵי רַבּוֹ בְּעֵתִים הַלְלוֹ, וְאֵינִי יָכוֹל לְהַאֲרִיךְ וּלְקַצֵּר אֲנִי מִכְּרַח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ש.

דַּעְוַת הַשֵּׁם יתְבַרְךָ. יוֹם שְׁנֵי לְסֶדֶר תְּרוּמָה ה'תשכ"ט.

שָׁשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיֵגוּ אֵל מַעֲלַת יְדִידֵנוּ הַיְקָר, הַחֲסִפֵּן בְּאֵמַת בְּעֹבֶדֶת הַשֵּׁם יתְבַרְךָ, גַּר לְצָדִיק נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוּר חֲקֵמָה, זְכוּתוֹ וְגַן עֲלִינוּ, הַבְּחֹר ... גַּר יֵאִיר וְיִזְרַח.

הִנֵּה הָיִיתָ וּבְחֹר אֶחָד מִמִּבְרִיךְ טַלְפָּן אֵלֵי, שֶׁעֵינֵן לֹא קִבְלָתָּ הַסְּפָרִים, וְיִלְהִי יְדוּע לָךְ, שֶׁשְּׁלַחְתִּים בְּיוֹם שְׁשִׁי עָרְב-שַׁבַּת-קִדְוֶשׁ לְסֶדֶר יִתְרוֹ, וְהַסְּפָה שֶׁנִּתְאַחַר כְּכֹר כְּתִבִּיתִי לָךְ, שְׁלֹא הִיִּיתִי כְּל-כֶּף בָּקוּ הַבְּרִיאוֹת, וְכֵן הַדָּאֵר רְחוּק מִבֵּיתִי, וְלֹא הָיָה לִי עוֹבֵר וְשָׁב לְשֵׁם, וְאוֹלֵי עֲבָשׁוּ הוּא מִתְאַחַר מִפְּנֵי קַלְקוּל הַעֵתִים מִגְדַּל הַשֶּׁלֶג שֶׁנִּתְהַוָּה.

אחי היקר ! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, ובכל מה שעובר עליך תתחדש ותתחיל מחדש בכל פעם, ואל תפל בדעתך משום דבר, הן בהתמדת למוד התורה הקדושה, והן בעבודת התפלות: שחרית, מנחה, ערבית, חצות ואמירת תהלים והתבודדות, לכוון על-כף-פנים פרוש המלות תחזק עצמך מאד מאד, כי עקר קלפת עמלק הוא לקרר את האדם ולהכניס ספקות באדם, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרר בדרך" וגו', וכן איתא בספרים הקדושים 'עמלק' גימטריה 'ספק', ואי אפשר ללחם עמו כי אם בכח הצדיק, שפכניס בו כח והתחזקות להכניע ממונו החלישות הדעת שבאה מקלפת עמלק, וכמו שכתוב (שמות יז, יא): "והיה באשר ירים משה ידו וגבר ישראל", והקשו חכמינו ז"ל (ראש השנה כט): "וכי ידיו של משה עשויות מלחמה או שוכרות מלחמה? אלא לומר לך, שכל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדים אל לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים" וכו', ופרש ה'תוספות יום טוב', שהיתה הנמת ידיו של משה רבנו, עליו השלום, התראה לבני ישראל וסיסתכלו כלפי מעלה וישעבדו לבם לשמים וכו', ציין שם. כי עקר עבודת הצדיק האמת — להאיר באדם עצות והתחזקות שישא את עיניו תמיד לשמים בתפלה ובקשה, ועל-ידי-זה יזכה למה שצריך לזכות בזה העולם, כי עקר הכל הוא תפלה והתבודדות, ליחד לעצמו מקום מיחד שאין שם בגי-אדם, ויפרש שיחתו להשם יתברך בלשון שרגיל בה, וכל מה שעובר עליו הכל לכל יספר לפני השם יתברך, וזה עקר התשובה, כמו שאומר הנביא (הושע יד, ג): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'".

ומחמת טרדותי הרבים ברוחניות ובגשמיות — אקצר.

תכתב לי אם קבלת את הספרים.

הדורש שלומך באהבה רבה...

מתקף הקטנות והירידות יכולים לשוב אליו יתברך, כי מלא כל הארץ כבודו, ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוף

כָּל עֲלָמִין, וְלִית אַתְר דְּפָנָיו מְנִיחָא, וְצָרִיף לְחַקֵּק יְדִיעָה זוּ הֵיטֵב
זֵהיטֵב בְּדַעְתּוֹ, וְכִבְר אִמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (יומא נו:): "הַשֵּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ
טַמְאָתָם" (ויקרא טו, טז) — אִפְלוּ בְּשַׁעַה שֶׁהֵן טַמְאִים שְׂכִינָה עִמָּהֶן.

ועל-כֵּן אִסוּר לְיֵאֵשׁ עֲצָמוֹ מִשּׁוּם יְרִידָה וּנְפִילָה שֶׁבְּעוֹלָם, וּבִפְרָט
שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא רַחֲמִים, שֶׁיְרֹד פְּרוּסָה כְּדִי לִקְבֹּל בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה
(פְּסָחִים ק"ט), וְאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּרֵכוֹת ל"ד): "מְקוֹם שֶׁבְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה
עוֹמְדִין צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם עוֹמְדִים", וְאִמְרוּ (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ב',
סִימָן כ"ד): "וְיִשְׁבֹּת עַד ה' אֱלֹהֵיךָ" (דְּבָרִים ד', כ"ט), אִין לֵךְ דְּבָר גְּדוֹל
מִן הַתְּשׁוּבָה" וְכוּ', עֵינ שָׁם, וְהַעֲקֵר מֵהַ שֵׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ רוּצָה מִמֶּךָ,
שְׂאֵתָה תִּפְתַּח קִדְּם בְּתְּשׁוּבָה, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (שָׁם, שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פְּרָשָׁה
ה', סִימָן ג'): "אִמְר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל: בְּנִי, פִּתְחוּ לִי פִתַּח
אֶחָד שֶׁל תְּשׁוּבָה כְּחוּדוֹ שֶׁל מַחֵט, וְאֲנִי פּוֹתַח לָכֶם פִּתְחִים שֶׁיְהִיוּ
עֲגָלוֹת וְקִרוּנִיּוֹת נִכְנָסוֹת בּוֹ", עֵינ שָׁם; וְאִז תִּכְתֹּב-וּיִמְד כְּשֶׁתְּשׁוּב אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ תַּעֲלֶה מַעֲלָה מַעֲלָה בְּמָקוֹם שְׂאִי אֶפְשֵׁר לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל,
וּכְמוֹ שְׂאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּפִסְקָתָא רַבְחֵי מַה, ט): "גְּדוֹל כְּחוֹה שֶׁל
תְּשׁוּבָה, שֶׁכִּיּוֹן שְׂאִדָּם מְהִרְהֵר בְּלִבּוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מִיָּד הִיא עוֹלָה
לֹא עַד עֲשָׂרָה מִיָּלִים וְלֹא עַד עֶשְׂרִים וְלֹא עַד מֵאָה, אֲלֵא עַד מֵהַלֶּף
חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים, וְלֹא עַד רְקִיעַ רֵאשׁוֹן וְשָׁנִי, אֲלֵא שֶׁהִיא עוֹמְדָת
לְפָנֵי כִּסֵּא הַכְּבוֹד" וְכוּ', עֵינ שָׁם.

שא

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי — עֲרֵכ־שֶׁבֶת-קִדְּשׁ לְסִדֵּר תְּרוּמָה הַיְתָשְׁכֵׁט.

שְׁלוֹם וְכֹל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיְקָר ... גְּרוּ יְאִיר.

מְכַתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי, חֲזוּק וְאֶמֶץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
עַל-פִּי דְרָךְ הָאֵמֶת שֶׁקְּבַלְנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל, הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,

(א) אִין מְקוֹם פְּנִי מִכְּנֵי יִתְבָּרַךְ.

זכותו יגן עלינו, והעקר יסוד כל העצות הוא תפלה והתבודדות, ליחד לעצמו מקום מיחד שאין שם בגי'אדם, ולפרש כל שיחתו ואת כל אָשׁר עם לכבו אליו יתברך פאָשׁר ידבר איש עם רעהו, וצריך להיות עקשן גדול בזה.

ואתמול למדתי בביתי עם הבחור ... ועם הבחור ... התורה "אמר אל הכהנים" (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב), ושם מדבר רבנו ז"ל מענין המשפן שמקים משה — הצדיק האמת, עם תפלות ישראל, שמעלה אותם ומקימים אותם ובונים קומתה של השכינה מעט מעט, עד שישלם שעור קומתה אז יבוא משיח דא משה וישלים אותה, ויקים אותה בשלמות, וכן מוכא (בלקוטי הלכות, נהלות) וזו לשונו: כל משפחות ישראל כלם חנו סביב למשפן, כי המשפן הוא כלל תפלות ישראל, והמשפן נבנה מכמה וכמה פרטים, כי יש בו כמה קרשים וקרסים ובריחים ועמודים ואדנים וכו', ולואות ומיתרים, וריעות עליונות ותחתונות וקלעי החצר וכו' וכל כלי המשפן: שלחן ומנורה ומזבחות וכו' וכל הפרטים שהיו בכל כלי, כגון: פתורים ופרחים וגביעים וכו' במנורה, ומסגרת של השלחן וקצרותיו וקשותיו וכו', והכל לכל הוא בחינת תפלות ישראל, כי יש כמה וכמה תפלות ישראל שמתחברות יחד ונעשה מהן בחינת קרש למשפן, ויש שנעשה מהם בחינת אדן למשפן וכו', וזה בחינת משפחות ישראל שסביב למשפן, כי כל משפחה זו היא בחינת חלק זה מהמשפן, והעקר הוא התפלה שהיא בחינת בגין המשפן, וכל אחד כפי תפלותיו בן הוא נשרש במשפחות ישראל שהם כלל כלי המשפן וכו' וכו', עין שם סודות נוראים מפעלת נשמות ישראל.

ואיתא בזוהר הקדוש (שמות רלה:), כי המשפן דלתתא היה כדמות המשפן דלעילא, ומכל זה רואים רזים וסתרי נסתרות מה שנעשה מהתפלות של ישראל, והצדיק מעלה אותן ובונה מהן מה שבונה וכו', נמצא, שכל מה שמרבה בתפלה, על-ידי זה זוכה שיהיה לו חלק בקרוב הגאולה בכלליות ובפרטיות "קרבה אל נפשי גאולה" וגו' (תהלים טו, ט).

עוד דִּבְרָנוּ הִרְבֵּה עַל מַה שֶׁרַבְנוּ ז"ל אוֹמֵר, שֶׁהַתְּפִלָּה הַיְאֵר
 בְּחִינַת חוֹטֵם, כִּי בְּתִפְלָה צָרִיף לְהֶאֱרִיף אִפּוּ מְאֹד, כִּי אִף שֶׁנִּדְמָה
 לוֹ כִּי אֵין לוֹ שׁוֹם תִּקְוָה כָּלֵל, וְעוֹבְרִים עָלָיו בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף יָמִים
 וְשָׁנִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֶאֱרִיף אִפּוּ וַיִּחַקֵּה, וַיִּתְמִיד מְאֹד מְאֹד בְּתִפְלָה
 וּבְהַתְּבוּדוֹת שֶׁזֶה הַעֶקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי תִפְלָה יְכוּלִים לְנַצֵּחַ
 בְּמִלְחָמָה, כִּי תִפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת מְאִירִים לְאָדָם בְּכָל מִינֵי חַשְׁכוֹת,
 כִּי עֶקֶר הַחֹשֶׁךְ הוּא רַק הַעֲדָר הָאֲמוּנָה, אֲבָל אִם מְחֻזָּק עֲצֻמוֹ בְּדַבּוּרֵי
 אֲמוּנָה וְהַשְׁקָחָה פְּרֻטִית וְשִׂיחָה וְתִפְלָה, אֲזַי מְאִיר לוֹ תְּמִיד, וְכִמוּ
 שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים נג, ד): "גַּם כִּי אֶלֶף בְּגִיָּא צִלְמוֹת לֹא אֵירָא רַע כִּי אַתָּה
 עֲמַדִּי". וְשֶׁמְעִיתִי מֵאֲחַד מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּשֵׁם אֵיזָה סֵפֶר, כִּי "אַתָּה"
 הוּא הַדְּבּוּר, א-ת — אוֹתִיּוֹת הַדְּבּוּר, ה' — חֲמֵשׁ מוֹצְאוֹת הַפֶּה,
 הֵינּוּ אִם יֵשׁ עֲמַדֵי הַדְּבּוּר, אֲזַי לֹא אֵירָא רַע כִּי הֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ יִגִּיהַ
 חֲשָׁכִי.

וּמִתְחַת טְרוּדוֹתֵי הַרְבִּים — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ש.ב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תְּצִיָּה ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת הַבְּחוּר הַיֶּקֶר לִי מְאֹד,
 צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי כֹל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה בְּצֻמָּא מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
 חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר אֶתְמוֹל קִבַּלְתִּי, וְהִנְנִי לְהַשִּׁיבֶךָ עַל דְּבָרֶיךָ.

תִּדַע, בְּנִי, חֲכִיבִי, חֲמֻדַת לְבָבִי, כִּי שְׁמִירַת הַדְּבּוּר הִיא הַמְּדֻרָגָה
 הַכִּי גְבוּהָה בְּקִרְשָׁהּ, כִּי הַדְּבּוּר הוּא צְנוּר הַשֹּׁפֵעַ, אִם מְדַבֵּר דְּבּוּרֵי
 תּוֹרָה וְתִפְלָה וַיִּרְאֵת שָׁמַיִם וּבְכַפְרֵי פְּרֻטִיּוֹת הַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוּ

אָשׁר שג בנחל רלט

לבין קונו, אז ממשיך על עצמו מחיזן חדשים בכל פעם, וזוכה לכל טוב שבכל העולמות, ולהפך אם פוגם, חס ושלום, בדבוריו, אז נפגם מחו לגמרי, וזה ברור, כמבאר בגמרא ומדרשים, וזה הקדוש, וכתבי הארז"ל, וספרי מוסר, וספרי תלמידי הבעל-שם טוב הקדוש, ובפרט בספרי רבנו ז"ל, ובפרטי פרטיות בספרי ה"חפץ חיים", אף תדע שהכל צריך לעשות ולקיים בלשונך הדעת, שלכל התגבר הסטרא אחרא, חס ושלום, יותר ויותר וכו', ועקר הקבלה והגדר צריך להיות לכלי להתחיל לדבר עם שום ברירה, ואם פלוני מדבר עמך ושואל אותך איזה דבר תענה בקצור מאד, ולמען השם, לטובתך הנצחית אל תעשה דבר שיעורר עליך מחלוקת, חס ושלום, חס ושלום, רק תעשה ותקיים כנ"ל לא להתחיל לדבר עם שום ברירה שבבטן, ואם פלוני שואל אותך תשיב בקצור, ותעשה עמך כאלו אתה מערב עמו, וכן ראיתי שאחד מאנשי שלומנו, מפלג במעלה מאד מאד במדרגות גבוהות בעבודת ה', מתנהג כך, ופלא גדול ששום ברירה שבבטן אינה מעלה על דעתה, שהוא שומר את הדבור מאד מאד, ומקצר מאד מאד את הדבור, והוא חי חיים טובים, וכלם בשלום עמו.

ומחמת טרדותי הרבים עכשו — אקצר, וכשיהיה צד לצון אעתיק לך דרוש נאה שכתוב אצלי ממצלת שמירת הדבור.

הדורש שלומך...

שג.

דעוזה השם יתברך, יום שלישי לסדר תצנה היחשכ"ט.

ששון ושמחה ישיגו לאהובי, ידידי, צמוד בבנימיות לכבי כל הימים, שותה בצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויתרח.

מכתבך היקר קבלתי לנכון, והנה באתי עכשו להשיבך על
מכתבך.

אחי היקר! חזק ונאמן מאד מאד על-כל-פנים מעכשו, לעשות
התחלה חדשה בעבודת השם ותברך, ואל תירא ואל תחת משום
דבר שבעולם, כי השם ותברך אתך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו
ותברך, ואין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, ובכל תנועה ותנועה
שם אלוהו של עולם, וצריך לחקק ידיעה זו היטב היטב בלב
ובדעתו, כי הבעל-דבר מכניס ספקות וקרירות וחלישות הדעת בכל
שעה ושעה מחדש, להשליך ולהפיל את האדם פאלו אין לו שום
תקנה, והוא כבר אבוד בתטאיו המרבים, תלעג לו בכח הצדיק
האמת שאנו חוסים בצלו "צלא דמהימנותא"^א, כי הוא המגלה
לנו, אָשֶׁר אין שום אֱלוֹהִים בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאִם אַתָּה מֵאֲמִין שְׂכֻלִים
לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שְׂכֻלִין לְתַקֵּן (עין לקווי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קכ),
וְאָמַר: "דופיט אויף מיין כח, וואס האט איר צו זארגן אז איך גיי
פאר אייך"^ב (תני-מוהר"ן, סימן רכה), וְעַקֵּר הַקְּשׁוֹר לְרַבְּנֵנוּ ז"ל, שְׁנוֹזְבָה
לְחֻזַּק עֲצָמָנוּ עִם הַשִּׁיחָה הַזֹּאת וְנִהְיֶה בְּחֻלְקוֹ הוּא — עַל-יְדֵי תַפְלָה
וְהַתְּבוּדוּת, לְיַחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם מִיחָד שְׂאִין שֵׁם בְּנִי-אָדָם, וְלִשְׁיח
וְלִסְפָּר לְפָנָיו וְתִבְרַךְ אֶת כָּל לִבּוֹ וְאֵת כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְכֵן
מַה שְׂיִרְבֶּה בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוּת, כֵּן יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ זְכוּתוֹ שֶׁל רַבְּנֵנוּ
ז"ל, וְתִהְיֶה אֲחִיזְתוֹ בְּאוֹר הַגְּנוּז שֶׁהוּא הָאוֹר שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל, כִּי אָשֶׁר
מוֹכָא אֶצְלָנוּ, כִּי פַעַם אַחַת לְמַד מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל לְפָנָי אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמָנוּ
הַתּוֹרָה (בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרַנְ"ן, חֵלֶק א', סִימָן טו), הַמְּתַחַלֵּת: מִי שְׂרוּצָה לְטַעַם
טַעַם אוֹר הַגְּנוּז יַעֲלֶה אֶת הִירָאָה, וּבִמָּה מְעַלֵּין אֶת הִירָאָה? עַל-יְדֵי
בְּחִינַת מִשְׁפָּט — לְשִׁפּוֹט עֲצָמוֹ (שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּבוּדוּת) עֵינֵי שֵׁם,
וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שֶׁהַפְּרוּשׁ הוּא, שְׂמֵי שְׂרוּצָה לְטַעַם טַעַם אוֹר
רַבְּנֵנוּ ז"ל שֶׁהוּא אוֹר הַגְּנוּז, יִרְבֶּה בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוּת.

א) על האמונה.

ב) תסמכו על כח, מה יש לכם לראג כשאני הולך לפניכם.

אָשֶׁר דֵּש בְּנַחֵל רמא

אָחִי הַיָּקָר! אֵין עוֹד נֶעֱם וְטוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם מִלְעֶסֶק בְּתַפְּלָה
וְהַתְּבוּדוֹת וְלִבְרוּחַ בְּכָל פַּעַם אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְהַכֵּל בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

וּמַחֲמַת טְרוֹדוֹתֵי הַרְבִּים בְּעֵתִים הַלְלוּ — אֶקְצֹר, וְעוֹד חֲזוֹן
לְמוֹעֵד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ד.ש.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, אִוֵּר לְיוֹם שֵׁשִׁי — עֲרִכְ-שִׁבְתִּי-קִדְשִׁי, לְסִדְרֵי כִי תִשָּׂא ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נְפִשִׁי, הָאֲבִירָךְ ...
שִׂיחָיָה נְצַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי כְּכֹר זֶה פְּעָמִים, וְלֹא הָיָה לִי פְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ
כְּרִצּוֹנְךָ, מִחֲמַת כְּמָה מְאוֹרְעוֹת פְּרִטְיוֹת שְׁעָבְרוּ עָלַי בְּעֵתִים הַלְלוּ.

וְהִנֵּה בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה בְּקִשְׁתָּ שְׂאֲמָסֵר הַסִּפֵּר לְאַחִיךָ הַנוֹסֵעַ
לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אִךְ יַעַן שֶׁהָיָה אִזּוֹ קִלְקוּל הַעֵתִים כְּרַבּוּי הַשְּׁלֵג, הַגִּיעַ
לִי הַמְּכַתֵּב שְׁבוּעַ מְאֹדָה, אֲשֶׁר לִפִּי הִחְשַׁבּוֹן כְּכֹר נִסֵּעַ אַחִיךָ, עַל-כֵּן
לֹא הִלְכָתִי אֵלָיו, וְעַתָּה כְּמוֹצֵאֵי-שִׁבְתִּי-קִדְשִׁי קִבְּלָתִי מִכְתָּבְךָ שׁוֹב,
וְשִׂמְחָתִי מְאֹד עַל שְׂאֵתָה מְדַפִּיס אֶת ה"לְקוּטִי-עֲצוֹת הַמִּשְׁלֵשׁ".

חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעִנְיֵן הַנּוֹרָא הַזֶּה — לְהַדְפִּיס סִפְרֵי רַבּוֹנוֹ
ו"ל, שְׂאֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה כְּפִדּוּעַ לָנוּ, וּבְקִאֲמַת אֵינִי מִכִּיּוֹן מֵה שְׂאֵתָה
רוֹצֶה, כִּי הֵרֵב מִטְּשֵׁעֵהֶרִין עֲשֵׂה "לְקוּטִי-עֲצוֹת" חֲדָשׁ, וְחִלְקוֹ לְאַרְבָּעָה
חֲלָקִים, וְכֵן עֲשֵׂה ה"לְקוּטִי-עֲצוֹת" מִהַדּוֹנָה בְּתֵרָא, וְאַחַד מֵאַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ ר' אֶהְרֵן לִיב צִיגְלֵמָן הַדְפִּיס אֶת שְׁלֹשֶׁת ה"לְקוּטִי-עֲצוֹת"
בְּיַחַד, וְקִרְאֵם "לְקוּטִי-עֲצוֹת הַמִּשְׁלֵשׁ", וְהַדְפִּיס עַד אוֹת מ' —
מִחֻשְׁבוֹת וְהַהֲדוּרִים וְעַד בְּכָלֵל, וְזֶה יֵשׁ אֲצִלִּי, (וְיוֹתֵר מִזֶּה לֹא הִסְפִּיק

להדפיס, בָּךְ שְׁמַעְתִּי), עָכְשׁוּ אֵינִי מִבֵּין מַה שֶּׁאַתָּה מִבְּקָשׁ שָׂאָר
הֵאוֹתִיּוֹת מְנִיעוֹת מְשִׁיחַ וְכוּ', כִּי הֲלֹא זֶה לֹא הִדְפִּיס בְּ"לְקוֹטִי-עֲצוֹת
הַמִּשְׁלֵשׁ" וְאֵינָן תַּחַת יָדֵי, עַל-כֵּן אֲבַקֶּשְׁךָ שֶׁתִּכְתֵּב לִי בְּפִרְטוּיֹת אֵילוּ
אוֹתִיּוֹת אֶתָּה רוּצָה, וְתִכְףּ-וּמִיד אֲשַׁלַּח לְךָ בְּדֹאָר אֲוִיר, (וְאֵין אֶתָּה
צְרִיף לְחַשֵּׁשׁ אוֹדוֹת הַכְּרִיכָה, כִּי הִיא זְכוּת הַרְבִּים).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

הַיּוֹם לְמִדְנֹה בְּצוֹתָא עִם הַבְּחוּר ... וְ... אֶת הַתּוֹרָה בְּלְקוֹטִי-
מוֹהַר"ו, חֶלֶק א', סִימָן כַּבֵּג, וְדִפְרַנּוּ הַרְבֵּה מַה שֶּׁכְּתוּב שָׁם: "הַעֲקָר
וְהַיְסוּד שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ לְהַתְקַשֵּׁר אֶל הַצְדִּיק", כִּי הַעֲקָר הוּא יְסוּד
שְׁמִירַת הַכְּרִית, שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ, שְׁנִקְרָא יְסוּד, וְעַקָר שְׁמִירַת הַכְּרִית
הוּא שְׁמִירַת הַמַּחְשָׁבָה, כִּי הַכֹּל מִתְחִיל מִהַמַּחְשָׁבָה, וְרַבְנּוּ ו"ל
הַזֶּה יִרְנּוּ בְּיֹתֵר אֶת הַמַּחְשָׁבָה, וְזֶה גַם "כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ל, יב), כִּי הַעֲקָר לְהַרִים אֶת הַמַּח, וְכֵן זֶה רַק עַל-יְדֵי
הַתְקַשְׁרוֹת לְצַדִּיק כַּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְנּוּ ו"ל.

וְעוֹד דִּפְרַנּוּ עַל לְשׁוֹן "לְקַשֵּׁר" עֲצָמוּ אֶל הַצְדִּיק, כִּי הַחֲלוּק
בֵּין הַתְקַרְבוֹת לְהַתְקַשְׁרוֹת הוּא, כִּי מִהַתְקַרְבוֹת עוֹד אָפְשָׁר לְהַתְרַחֵק,
אֲבָל "קַשֵּׁר" עֲנִינּוּ הוּא, שֶׁמִּקְשֵׁר עֲצָמוּ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב אֶל הַדְּבָר בְּאִפְסָן
שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַתְרַחֵק וְהִבֵּן.

וְעוֹד דִּפְרַנּוּ הַרְבֵּה בְּעִנְיַן תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת — לְכַרַח תְּמִיד אֶל
הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמִים וּבְחַנּוּנִים, וְרַק זֶה עַקָר הַעֲצָה בְּזֶה הַעוֹלָם,
וְהַיְתָה עוֹד אֲרִיכוֹת הַרְבֵּה, וְהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ וְזַבְנּוּ לְלֶכֶת בְּדֶרֶךְ הַאֲמֵת
שֶׁקְבָלְנוּ מִהַנֶּחֱל נּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וְכוּתוּ יִגַּן צְלִינּוּ, לְהִיּוֹת כְּרִצּוֹנוּ
יִתְבָּרֵךְ, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן!

אֲשֶׁר שֶׁה בְּנַחֵל רמג

ש.ה.

קְעֻזַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שֵׁבֶת־קֹדֶשׁ לְסִדֵּר כִּי תִשָּׂא ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל יְדִיד בְּנַפְשִׁי ... גְּרוּ יְאִיר.

חֹזֵק וְנֶאֱמַץ מֵאֵד מֵאֵד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ, וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תִּקְיָם אֶת רִצּוֹן רַבְּנוּ ו'ל, שֶׁהִזְהִינוּ בְּיוֹתֵר עַל לְמוֹד שְׁלִחַן עֲרוּף בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְעַל תִּפְּלָה וְהִתְבּוֹדְדוּת — שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ בְּכָל יוֹם, וְשִׁנֵּי דְבָרִים אֵלוֹ הֵם הַיְסוּדוֹת בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו'ל וְהַחֲקִים הַקְּבוּעִים, וְיִדְוֶע שְׁחֻכְמֵינוּ ו'ל הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת א, י'): "לֹא הַמְּדַרְשׁ הוּא הָעֵקֶר אֲלֵא הַמַּעֲשֶׂה", עַל־כֵּן נִרְאָה שְׁצָרִיף לְכַרֵּר לְעִצְמוֹ הַהֲלָכָה מִהַשְּׁלִחַן עֲרוּף, וְלִהְתַּפְּלֵל הַרְבֵּה בְּהִתְבּוֹדְדוּת עַל כָּל דִּין וְדִין מִהַשְּׁלִחַן עֲרוּף לְזִכּוֹת לְקַיָּם.

וּמַחֲמַת טְרוּדוֹתַי אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד ...

אוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ מֵאִיר בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּהַתְגַּלּוֹת נוֹרְאָה וּבְהֶאֱרָה אֵין סוּפִית, אֵף לֹא כָּל אֶחָד זֹכֶה לָזֶה, כִּי אִם הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ תִּכְמֵינוּ ו'ל (תַּעֲנִית טו.): "לֹא הַכֹּל לְאוּרָה — צְדִיקִים לְאוּרָה", וְכָל הָאוֹר הוּא אֶצְלָם, וְכָל אֶחָד כְּפִי שְׁמִתְקָרֵב וְנִכְלָל בְּצְדִיקִים, כְּמוֹ־כֵן זֹכֶה שְׁגָם עָלָיו יְאִיר אוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּהֶאֱרָה נִפְלְאָה, וְכָל זֶה כְּשִׁמְכַטֵּל יַדְעַת עִצְמוֹ לְגַמְרֵי וּמַצִּיחַ אֶת הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ־כֵן זֹכֶה שְׁמֵאִיר עָלָיו אוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ.

שׁוּ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר הַקְּהֵל-פְּקוּדֵי ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר, גִּיסִי, חַרִיף וּבָקִי, הַשׁוֹתֶה בַּצָּמָא מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלֹתִי לְנֶכּוֹן.

אֲחִי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּפָרֶט עֲבָשׁוּ בְּשֵׂאֲתָהּ עוֹד בְּמֵה חַדְשִׁים אַחַר חַתֻּנְתְּךָ, אַתָּה יָכוֹל לְהַתְעַלּוֹת בְּאַמַּת בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ אִם תִּרְצֶה בְּאַמַּת, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַרְצוֹן, שְׂיִהְיֶה רְצוֹנוֹ חֲזַק תְּמִיד בְּרְצוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים חֲזָקִים לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, לְתוֹרָה וְלְצַדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְעֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַרְצוֹן הוּא כְּשִׁמוּצִיאָם מִפִּיּו לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁמַעֲלַת זֶה הָעִנְיָן אִי אֶפְשֶׁר לְשַׁעַר בְּשׁוֹם שְׁכָל אֲנוּשִׁי (עֵינ ב"פֶּרְדֵּס רִמּוֹנִים" לְהַרְפֵּק, וּבְלִקוּטֵי-מוֹתֶרָן, חֶלֶק א', סִימֵן לֵא).

וּמוּכָא בְּסִפְרִים הַקְּדוּשִׁים 'רְצוֹן' אוֹתִיּוֹת 'צְנוּר', כִּי עֵקֶר צְנוּר הַשֹּׁפֵעַ הוּא הַרְצוֹן, וְזֶה הָעִנְיָן לֹא יָכוֹל הַבְּעַל-דָּבָר לְכַסְלוֹ בְּשׁוֹם אַפְּו, כִּי אִיךָ שֶׁהוּא עַל-כָּל-פְּנִים רְצוֹנֵי חֲזַק מְאֹד לְהַתְקַרֵּב וְלְהַכְּלִל בָּךְ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּאַמַּת כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהַתְעַלּוֹת בְּמִדְרַגַּת מְשֶׁה רַבֵּנוּ, עֵינ ב"מֵאוֹר וְשִׁמְשׁ" (פֶּרֶשֶׁת תְּרוּמָה), וְכֵן הוּא ב"הֵיכַל הַבְּרָכָה" (פֶּרֶשֶׁת כִּי תִשָּׂא), שְׁכָל הַמִּדְרַגּוֹת שֶׁשְׂיָכוֹת לְמִשְׁה רַבֵּנוּ, שְׂיָכוֹת גַּם לְפָחוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, עֵינ שָׁם, וְכֵן יִדוּעַ מִכְּמֵה צַדִּיקִים גְּדוֹלִים שֶׁהִקְפִּידוּ מְאֹד עַל בְּגִי-אֲדָם שֶׁאֲמָרוּ שֶׁהֵם אֵינָם מְסַגְּלִים לְעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּאַמַּת אֵינן שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, אֶף אִם עָבַר, חַס וְשְׁלוֹם, עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, וְיָכוֹל לְחַזֵּר לְמַעַלְיּוֹתָא, כִּי אֵינן שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ, כִּי מֵלֵא כָּל הָאֲרָץ כְּבוֹדוֹ, מִמֵּלֵא כָּל עַלְמִין וְסוֹכֵב כָּל עַלְמִין, וְדוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר, הַכֵּל לְכָל עֵצִים עֲצִמּוֹת חִיּוֹת אֲלִקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַנְּכִיָּא הוֹשַׁע (הוֹשַׁע יד, ג): "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'", לִיחַד לְעַצְמוֹ מְקוֹם פְּנוּי בְּתוֹר מִיַּחַד, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ לִפְנֵי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ תִּדְבֹּר וְתִשְׁחַי לִפְנֵי יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, כִּי עַקֵּר הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַנְגֵס לְקִרְשָׁהּ הוּא הַתְּפִלָּה (עֵין לְקוּשְׁיִי מוֹהַר"ו, חֶלֶק ב', סִימָן פד), וְכַמוֹכָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל (עֵין עַן חיים, שַׁעַר הַכְּלָלִים, פֶּרֶק יג), כִּי בְשִׁבְתָּ שׁוֹפֵעַ אִירוֹ הָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּהַתְּגַלּוֹת נִפְלְאָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, בְּחַיִּינַת פְּנִים אֶל פְּנִים, מָה שֶׁאִין בֵּן בִּימֵי הַחַל, אֹז זְעִיר אֲנַפִּין בְּחַיִּינַת אַחוֹר בְּאַחוֹר כִּי אִם בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, אֹז מְמַשְׁיכִים בְּחַיִּינַת פְּנִים בְּאַחוֹר, וְלִכֵּן הָיוּ חֲסִידִים רַאשׁוֹנִים שׁוֹהִים שְׁעָה אַחַת וְכוּ' (בְּרִכּוֹת ל, ג), כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם הַהֲאָרָה הַזֹּאת, עֵין שָׁם, וְהַעֲנֵן פְּנִים בְּפְנִים וְאַחוֹר בְּאַחוֹר מְבֹאֵר בְּ"בֹאֵר מִים חַיִּים" פֶּרֶשֶׁת בֹּא, עֵין שָׁם, כִּי בְּכָל דְּבַר שְׂיִכּוּלִים לְהַפְּרִיז יִתְבָּרֵךְ וּלְהֶאֱמִין בְּאַמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, זֶה נִקְרָא פְּנִים בְּפְנִים, וְלְהַפְּךָ בְּשִׁנְטָרְתָּ מִמֶּנּוּ אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְחוֹשֵׁב חַס וְשְׁלוֹם יֵשׁ טִבֵּעַ, זֶה נִקְרָא אַחוֹר.

וְלִכֵּן בְּיוֹם הַשְּׁבִת אֹז אִיִּי אֲתִיִּיחַדַת וְאֲתַפְּרֶשֶׁת מִסְטָרָא אַחְרָא, וְכָל דֵּינִין מִתְּעַבְרִין מִינָהּ וְאִיִּי אֲשַׁתְּאַרַת בְּיַחְדָּא דְּהִירוֹ קְדִישָׁא (וְהוּא תְּרוּמָה קְלֵה), לִכֵּן אֹז הַתְּגַלּוֹת נִפְלְאָה וְחִזּוּק הָאֲמוּנָה, "לֵמָּה אֲנִי שׁוֹמֵר שְׁבִת? כִּי בּוֹרָא כָּל הָעוֹלָמִים צִוָּה אוֹתָנוּ", לִכֵּן נִקְרָאת שְׁבִת — אָמוּנָה, וְכַמוֹ שֶׁמוֹכָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (וַיִּקְרָא רַפְח): סַעֲדָתָא דְּמַהֲיִמְנוּתָא וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי הַשְּׁבִת מִתְחַזְּקַת הָאֲמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה הַפְּרֻטִית, כִּי בְּשַׁשַּׁת יָמִים בְּרָא אֶת הָעוֹלָם, וּבְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁבִת וַיִּנְפֹּשׁ, לִכֵּן בְּשִׁבְתָּ הוּא בְּחַיִּינַת פְּנִים בְּפְנִים, כִּי אֹז גְּלוּי הָאֲמוּנָה, וְנִכְי הַרְּאוּת רוֹאִים אֵיךְ אֹר הַשְּׁכִינָה, אֹר הַשְּׁבִת, מְאִיר מְאֹד.

מָה שֶׁאִין בֵּן בִּימֵי הַחַל, שֶׁאֹז הָאָדָם טְרוּד בְּעַסְקָיו, וְכַמָּה פְּעָמִים גּוֹפֵל מִהָאֲמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וְנִדְמָה לוֹ, חַס וְשְׁלוֹם,

(ב) הִיא מִתְּחַדַת וּמִחֲפִירַת מִהַסְטָרָא אַחְרָא, וְכָל הַדֵּינִים מִסְתַּלְקִים מִמֶּנּוּ, וְהִיא נִשְׁאַרַת בְּיַחְדוֹר שֶׁל הַהֲאָרָה הַקְּדוֹשָׁה.
(ג) סַעֲדָתָא הָאֲמוּנָה.

שׁיֵשׁ טַבַּע וְ"כַחֵי וְעַצֵּם יָדֵי עֲשֵׂה לִי אֶת הַחִיל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז), וְכִמּוֹ שְׁמוּבָא בְּזַהַר הַקְּדוּשׁ (מִשְׁפָּטִים כג): נִפְקָא בְּצַפְרָא וּמִתְפַּסְיָא בִּימָמָא, כִּי הָאֲמוּנָה מִתְחַדְּשֵׁת אֲצֵל הָאָדָם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב: (אִיכָה ג): "חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אָמוּנַתְךָ", "וּמִתְפַּסְיָא בִּימָמָא", מַחֲמַת טְרֻדוֹת עֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה מִתְפַּסָּה הָאֲמוּנָה, עֵינֵי שָׁם, כִּי אִם בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, אֲזִי מִתְגַּלֶּה בְּחֵינַת פְּנִים אֶל פְּנִים, כִּי עַקֵר הַתְּפִלָּה הוּא אָמוּנָה, כִּי אָמוּנָה וְתְפִלָּה תְלוּיִים זֶה בְּזֶה, וְכִמּוֹ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יָדְיוֹ אָמוּנָה", וְתַרְגוּמוֹ: פְּרִיסָן בְּצִלוֹהִי, כִּי הָעַקֵר מֵה שְׂאִין הָאָדָם מִחֻזֵק עֲצָמוֹ בְּתְפִלָּה בְּכַנְנָה, מִפְּנֵי כְפִירוֹת וּבְלִבּוֹל הָאֲמוּנָה שְׁנִכְנְסוּ בּוֹ, כִּי בְּאֵמַת אִם הִיָּה הָאָדָם יוֹדֵעַ בִּידְיָעָה בְּלֵב שְׁלָם, שְׁמַלְא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד עָלָיו בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִלָּה, בּוֹדְאִי הִיָּה מִתְפַּלֵּל בְּהַתְּלַבּוֹת גְּדוּלָּה, וְהִיָּה מִדְקָדֵק מְאֹד לְכַנּוֹן דְּבָרָיו, וּבִשְׂבִיל שְׂאִין הָאָדָם יוֹדֵעַ אֶת זֹאת בִּידְיָעָה אֲמַתִּית, לְכַנּוֹת מִתְרַשֵּׁל מִהַתְּפִלָּה (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כב), וְלְכַנּוֹן אֶף בְּחַל בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה אֲזִי הוּא בְּחֵינַת פְּנִים בְּפְנִים, כִּי בְּזֶה שְׁמִתְפַּלֵּל לְפָנֵי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, נִמְצָא שְׁמֵאֲמִין בּוֹ, שׁיֵשׁ בִּירוֹ לַעֲזוֹר לוֹ.

לְכַנּוֹת מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים שְׁמֵלְבֵד הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת שְׁקָבְעוּ לָנוּ אֲנָשֵׁי הַכְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה: שְׁחֲרִית, מְנַחֵה, מְעָרִיב וְחֻצוֹת, טוֹב מְאֹד לַעֲסֵק בְּכָל פַּעַם בְּפַעַם בְּעַצְמוֹ בְּהַתְּבוֹדְרוֹת, הֵינּוּ לְחַדֵּשׁ מַעֲצָמוֹ תְּפִלוֹת וְשִׁיחוֹת בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ בְּלִשׁוֹן שְׁרָגִיל בְּהַ, וַיִּשְׁפָּח נִפְשׁוֹ אֶל הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵאֵיר עָלָיו אֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּזְכֶּה לְשִׁלְמוֹת הָאֲמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וְכִמּוֹ שְׁאֲמַרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (תְּלִין ז'): "אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֲלָא אִם-כֵּן מְכַרְזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה", וְכָל זֶה יֵשׁ לְהַמְתִּיק בְּדְבָרֵי "בַּעַל הַטּוֹרִים" בְּפִרְשָׁה זו (וַיְהִי, לְזֶה לְשׁוֹנוֹ: כְּתִיב לְעֵיל, "כִּי קָרַן אֹרֹךְ פָּנָיו" וְגו') (שְׁמוֹת לז, לה) וְסִמָּךְ לוֹ פְּרֻשַׁת שְׂכַת, לוֹמַר שְׂאֵינוּ דוֹמָה קְרוֹן פְּנִים שֶׁל שְׂכַת לְשִׁאֵר יָמִים (עַד כְּאֵן לְשׁוֹנוֹ), הֵינּוּ כִּי בְּשְׂכַת אֲזִי נִתְגַּלֶּה אֹרֹךְ וְתִשׁוּקָה גְּדוּלָּה לְהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּנ"ל, מֵה שְׂאֵין כֵּן בְּחַל, שְׂאֵז מְסַתֵּרַת הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ

(ד) יִדְעָתָּה בְּבַקֵר וּמִהַכְּסִית בִּיּוֹם.

(ח) פְּרוּשׁוֹת בְּתְפִלָּה.

כי אם בשעת התפלה כנ"ל, ובאמת מובא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב), שעקר עבודת האדם — להמשיך קדשת שבת לימי החל, הינו להתחזק מאד מאד, ולידע ולהמשיך קדשת האמונה הקדושה גם בששת ימי החל, ולידע ולהודיע ולהודיע, שהשם יתברך מנהיג עולמו בחסד וברחמים ובהשגחה פרטית, ולהמשיך על עצמו אמונת היחוד שזוכים בשבת גם בששת ימי החל, וזוהי כל עבודת הצדיקים — להסתכל בכל דבר בחיות אלקות שיש בזה הדבר המחיה אותו (עין שם, חלק א', סימן א), ולכן נקרא הצדיק שבת, כמו שמוכא בזהר הקדוש (ויקרא קמה): "אנת שבת וכי, כי דבוק תמיד בהשם יתברך, וכמו שמוכא ב"אור החיים" הקדוש על הפסוק: "ולכל בני ישראל היה אור במושבותם" (שמות י, כג), הינו במושב המצרים, הינו אף שהלכו בין המצרים היה להם אור, כי הרשעים מתבססים בחשך, והצדיקים — עליהם ירח אור השם ברוך הוא, "ואוהביו קצאת השמש בגבורתו" (שופטים ה, לא), עין שם.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד בכל זה, ותתמיד מאד בלמוד התורה הקדושה שעורים קבועים בסדרן ברצון רבנו ז"ל, שעור בגמרא, שעור בשלחן ערוך, שעור במשניות ושעור בתנ"ך ובספרי מוסר, ואז טוב לך לנצח. והשם יתברך יזכנו ללכת בכל זה, ולהיות ברצונו יתברך תמיד.

הדורש שלומך...

שז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיִּקְהַל-פְּקוּדֵי הַיְחָשְׁכֹּט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֵל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נַפְשֵׁי שְׂאֵר בְּשָׂרֵי,
הַאֲבִירָה הַשּׁוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ
... גֵּרֹו יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִתְבָּרַךְ קַבְלַתִּי לְנִכּוֹן, וְהִנֵּה, אֲחֵי הַזָּקֵר, חִזַּק וְאִמְץ מְאֹד בְּעַבְדוֹת
הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דָרְךָ הַתָּם וְהֶאֱמַת שְׁקִבְלָנוּ מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, וְהֶעֱקֵר לְבַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דָּבָר
שְׁבַעֲעוֹלָם, כִּי כָל אֱלוֹ הַנְּפִילוֹת הֵן מִהַבְּעַל-דָּבָר, שְׁמִכְנִיס חֲלִישוֹת
הַדַּעַת בְּאָדָם וְהַשְׁלִיכוֹ וְלִרְחֹקוֹ וְלִקְרָרוֹ מִהַקְדָּשָׁה, וְכֵל זֶה הוּא מִדְּרָכֵי
הַבְּחִירָה, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר בְּפִרוּשׁ רַבְּנֵנוּ ז"ל, שְׁמִלְמַעְלָה יִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם,
וַיִּהְיֶה מְבוּל שֶׁל כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לה), שֶׁהֵם הֵם
אֱלוֹ הַכְּלָבוּלִים וְחֲלִישוֹת הַדַּעַת וְהַקְרִירוֹת שְׁנִמְשָׁכִים לְאָדָם, וְהַכֵּל
מִלְמַעְלָה, לְרֵאוֹת אֵיךְ תִּחְזַק עֲצָמְךָ מִכָּל אֱלוֹ הַנְּפִילוֹת וְחֲלִישוֹת
הַדַּעַת, כִּי כְּמוֹ שְׂפָרִי ז"ש סְבִיבוֹ קְלִפָּה, וְצָרִיךְ לְהִסִּיר אֶת הַקְלִפָּה
מֵעֲלָיו וּבְתוֹכוֹ יִמְצָא הַפָּרִי, כֵּן בְּקִדְשָׁה "סְבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכֹּן"
(תְּהִלִּים יב, ט), כִּי אִזֵּר הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא שׁוֹפֵעַ אֵף בְּעוֹלָם הַעֲשִׂיָּה
(כְּמוֹכָא בְּתַבִּי הָאֵרִיז"ל), כִּי גַם הַטָּבֵעַ הוּא אֱלֹקִים (כְּמוֹכָא אֱלֹקִים גִּימְטוּרִיהַ
הַטָּבֵעַ), אֵף שְׂיָדוּעַ שְׁאֱלֹקִים הוּא דִּין, דְּהִיגְנוּ אִם הוֹלֵךְ בְּדָרְךָ הַטָּבֵעַ,
אִז ז"ש מְקוֹם לְדִין לְחוֹל עֲלָיו, מֵאַחַר שְׂדַבְּק עֲצָמוֹ לְדִינִים, שֶׁהֵם
הַקְלִפּוֹת — גְּשָׁמִיּוֹת הָעוֹלָם, אֲבָל אִם קִלְף אֶת הַקְלִפָּה שֶׁהִיא
הַטָּבֵעַ, יוֹדַע שֶׁהַכֵּל בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטִית, וְאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי
הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא מְמַלָּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וְאֵין בְּלַעֲדָיו
יִתְבָּרַךְ, אִז נִשְׁפָּעִים עֲלָיו חֲסִדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים וְחֵי בְּטוֹב, וְכְמוֹ
שְׂאֵמֶר הַבְּעַל-שָׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ: "אִם תִּקְבַּל כָּל הַבָּא עֲלֶיךָ בְּשִׁמְחָה,
אִז יִהְיֶה לְךָ עוֹלָם הַזֶּה וְעוֹלָם הַבָּא", וְהֶעֱקֵר מִה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם
הוּא כְּשֹׁחֶשֶׁב אֶת עֲצָמוֹ לְמִשְׁהוֹ, אִז הוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֵא כְּסִדֵּר (עִז
לְקוּטִיר מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פב), שְׁחוֹשֵׁב שֵׁשׁ דָּרְךָ הַטָּבֵעַ, אֲבָל אִם

נתבטל אליו יתברך, ויודע ומאמין באמונה אמתית בהשגחה פרטית, או הולך לו בסדר.

ועקר הבטול אליו יתברך זוכים על-ידי שלמות התפלה וההתבודדות (עין שם, חלק א', סימן נב), שצריך ליחד לעצמו מקום מיוחד שאין שם בני-אדם, כמו: חדר מיוחד, או מרתף, או באיזה גג, או ביצר ובצודה, ולשפוף נפשו להשם יתברך ברחמים ובתחנונים, והכל מה שעובר עליו שיח ויספר לפניו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, ויבכה בדמעות שלישי כתינוק לפני אמו על כל מה שצריך, ואז תראה נפלאות, שתפעל כל מה שאתה צריך לה ברוחניות ובבשמיות, כי כל אחד מישראל יש לו כח נפלא, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (מדרש שחר טוב כב, כ): "ישראל אין להם אלא תפלת הפה", כי כל אחד מישראל הוא נצוץ ואיבר מהשכינה, כי כלליות ישראל ביחד זוהי השכינה שהשם יתברך השגה שכינתו, הניו אלקותו, על עמו ישראל, לכן הזהירנו רבנו ז"ל מאד מאד לבלי לדבר על שום איש ישראלי, כי צריך לרונו לכף זכות, ולמצא בו את הנקדה הטובה, נקדת חיות אלקותו שיש בו, וכן בעצמו צריך תמיד לחפש ולמצא את הנקדה שלו שהיא החיות אלקותו שיש בו, אך מחמת העוונות והמעשים רעים נסתרת הנקדה, וצריך תמיד לגלות את הנקדה הזאת, ואז יאיר לו תמיד, וכן אצל כל אחד מישראל מאירה נקדה טובה, אך מחמת המעשים הרעים, חס ושלום, נסתרת ונעלמת מהם אותה הנקדה, וזאת הנקדה מתגלית בשעת התבודדות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), שאז מקשר פיו עם לבו, כי מחדש מלבו שיחות ותפלות ובקשות חדשות ומדברים בפיו.

וזה בחינת יו"ד וא"ו, כי יו"ד על שם הפה, כמו שכתוב (תהלים מט, ד): "פי ידבר חקמות" (כי יו"ד על שם המחשבה [החקמה] נאמרה, כמו שפרש רש"י ב"אז ישיר" (שמות טו, א), עין שם), וא"ו על שם (תהלים שם): "והגות לבי תבונות", שהוא בחינת לוחות, כמו שכתוב (משלי ג, א): "על לוח לבך" שהם וא"ו, עין שם, כי על-ידי

תפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו מקשר פיו ללבו, וזה עקר שלמות התפלה — לכונן מה שאומר, הינו פרוש המלות, וגם על-ידי תפלה מתקשרים כל העולמות (במוקבא בכתבי האר"ל). שזה בחינת חיי"ת וגו"ן, עלמא דאמי בעלמא הדין^א, כי בשעה שמדבר דבורים להשם יתברך בתפלה והתבודדות, והוא עומד בזה העולם, ומפרש שיתחיל להשם יתברך, נמצא שמקשר זה העולם בעלמא דאמי.

ועמה תראה, בעזרת השם יתברך, נפלאות מה שכתוב בקבלת התורה (שמות יט, ב): "ויחן שם ישראל נגד ה'הר", ופרש רש"י בשם חכמינו ז"ל (מכילתא פס): "כאיש אחד בלב אחד", כי בשעת קבלת התורה, היו אז קלילות כל העולמות וכן אצל כל אחד היו פיו ולבו שרים בידע, ואלו הן אותיות: "ויחן" — יוד, וא"ו, חיי"ת, גו"ן כפ"ל, ודו"ק, וכל זה זכו על-ידי הקלילות והאהבה שהיתה בין כל ישראל, כי כל אחד מצא הנקדה הטובה של חברו וכן בעצמו, ועל-ידיה שרתה השכינה ביניהם, ועל-ידי שדן את עצמו לכף זכות, ויש לו אמונה בעצמו שגם הוא יכול להתעלות בעבודת השם יתברך (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא, ובשיחות הר"ן, סימן קמ), וגם צריך להאמין שהחודשין שלו חשובים, וכן על-ידי שמוצא בכל אחד נקדה, על-ידיה יזכה להתמדת התורה ולשקינה בתפלה ובהתבודדות, כי מוקבא (עין שיחות הר"ן, סימן צא), ששגלה להתמדה — לכל ידבר על שום אחד מישראל, כי לתורה יש ששים רבוא אותיות כנגד ששים רבוא נשמות ישראל, נמצא, כשמדבר על אחד, חסר אות מהתורה, ועל-ידיה אין לו חשק ללמד, עין שם, וכן בענין תפלה מוקבא (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ב), שאחד מהדברים שמפסידים את התפלה הוא — בזוי אנשים, שמבזה אנשים, עין שם, כי אינו דן אותם לכף זכות.

ועל-פי זה נבין היטב מה שהזכיר מאד האר"ל, לקבל על עצמו קדם התפלה מצות עשה: "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, א) עולם הבא בעולם הזה.

ח), שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יוּכַל לְהַתְפַּלֵּל, וְכַנ"ל — אִף אַם עוֹבְרוֹת עָלָיו אֵילּוּ צָרוֹת וְיִסּוּרִים מֵאִיזָה בְּעַל בַּחֲרִיה, צָרִיף לְדוּנּוּ לְכַף זְכוּת, כִּי הַכַּל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזֶה רַק שְׁלִיחַ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאִם-כֵּן אִיף יִקְצֹף עָלָיו וְיִכְעַס עָלָיו, כִּי הֲלֹא אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲזֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַכַּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן הִקְפִּידוּ חֻכְמֵינוּ ו"ל מֵאֵד עַל הַכּוֹעֵס, שֶׁהוּא קְעוּבֵד עֲבוּדָה זָרָה (וְהֵר, גְּרָאשִׁית כו:), כִּי אַם כּוֹעֵס עַל הָאֲדָם שֶׁעָשָׂה לוֹ הֲרָעָה, נִמְצָא, שֶׁעֲבֹד עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ, כִּי מִפְרִיד אֶת עַצְמוֹ מִזֶּה שֶׁנֶּחֱמָה, כִּי חוֹשֵׁב שֶׁזֶּה הָאֲדָם הוּא "שׁו' בְּעַצְמוֹ, וּבְאֻמַּת הַכַּל מִשְׁנַח מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכַל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שֵׁם אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם.

וְעַל-פִּי זֶה נִבִּין בְּפִרְשָׁה זוֹ: "וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ל.ה, א), וְאַחֲר־כֵּן מְדַבֵּר מִשְׁבֵּת, לְמַה דִּיקָא כְּשֶׁמְדַבֵּר מִשְׁבֵּת צָרִיף לְקַבֵּץ וּלְאַחֵד אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל? אִף עַל-פִּי הַנ"ל יוֹכֵן הֵיטֵב, כִּי בְשֵׁבֶת מְאִירָה מֵאֵד אֲמוּנַת הַיַּחֲוֵד, כִּי אִזּוֹ נִתְגַּלָּה אֹרֹו יִתְבָּרַךְ וְנִתְחַזְקַת בּוֹ הָאֲמוּנָה, וְכִמוֹ שְׁמוּבָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ: שְׁבֵת זוֹ אֲמוּנָה (שְׁמוֹת כ.ב.), וְכַעֲזֵי בַר נֵשׁ לְמַחְדֵי בְּתֻלַת סְעוּדַתֵי דְשִׁבְתָּא דְהָא כָּל מְהִימְנוּתָא בֵּיה אֲשַׁתְּכַח² (וְהֵר, דְּבָרִים רפ.ח:), וְלִהְמִשִּׁיף דִּיעָה זוֹ אִי אָפֶשֶׁר כִּי אַם עַל-יְדֵי קַבּוּץ וּכְלָלִיּוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל בְּיַחֲד, וְלָכֵן צָרִיף לְזֵהר עַל זֶה מֵאֵד, לְכַלֵּי לְדוּן וּלְכַזּוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, שׁוּם בְּרִיָּה, רַק לְהַתְפַּלֵּל תְּמִיד עַל כְּלָלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבְכַל מְצוּה וּבְכַל תּוֹרָה וְתַפְלָה יְכַל עַצְמוֹ בֵּין כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, אִזּוֹ יַעֲלֶה וְיֵאִיר הַמְצוּהָ וְהַתּוֹרָה וְהַתְפַּלָּה כְּכַל הַעוֹלָמוֹת.

וְהַעֲקָר — תְּהִיָּה תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, שְׁזָכִיחַ לִידַע מְרַבֵּי אֻמַּת כְּזֵה, וּבְיַדְאֵי יִתְקַנְנּוּ רַבְּנּוּ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר לָנוּ בְּפִירוּשׁ: מַה אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים שֶׁלֹּא הִפְרִידוּ אוֹתֵי, מִסְּתַפְּקִלִים וּמְצַפִּים לְתַקּוּנִים שְׁלֵי, כִּל שֶׁכֵּן אַתֶּם וְכו', וְכֵן אָמַר: מַה לָּכֶם לְדָאָג, כִּי אֲנִי הוֹלֵךְ לְפָנֵיכֶם וְכו' (תִּי-מוֹתֵרָן, סִימָן ר.כ.ה), וְכֵן אָמַר, שֶׁכָּל מִי שֶׁיַּצִּיַּת אוֹתוֹ וְיִשְׁלִיף שָׁכַל עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, וְיַעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁצְּוָה, בְּיַדְאֵי יִהְיֶה אִישׁ כְּשֶׁר וְצָדִיק גְּדוֹל וְכו'.

2) וְרָרִד אֵדָם לְשִׁמַּח בְּשִׁלֵּשׁ סְעוּדוֹת הַשְּׁבֵת, שְׁהֵר כָּל הָאֲמוּנָה כִּה נִמְצָא.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מאור גנוז ונעלם פזה, וטוב
להודות להשם יתברך על כל החסד חנם, חסד נפלא, שעשה עמנו.
השם יתברך יזכנו להיות כרצונו יתברך וכרצון צדיקיו האמתיים.

הדורש שלומך...

שח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לַסֵּדֵר וַיְקַהֵל-בְּקוֹרֵי ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל ידי, השוטה בצמא ממי הנחל
נובע מקור חקמה, זכותו וגן עלינו הבחור ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר קבלתי, ושמחתי מאד שאתה מחזק עצמך בכל
יום, כי זה העקר בזה העולם — לחזק עצמו ולקלי לפל בידעתו
משום דבר שבעולם, כי הפל מלמעלה בשביל הבחירה, לראות
איך תחזק עצמך מפל הירידות והבלבולים שעוברים עליך בכל
יום, ועקר ההתחזקות צריכים בתפלה, כמו שאמרו חכמינו ז"ל
(ברכות לב): על הפסוק (תהלים כז, יד): "קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך
קוה אל ה'", אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל, וכן
איתא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב): התפלה נקראת
חטם, כמו שכתוב (שעיה מח, ט): "ותהלתי אחטם לך", עין שם,
שזה בחינת ארך אפים בידוע, שצריך אריכות אפים הרבה מאד,
כי נדמה לאדם שאין שומעים לו, וזה כמה זמן שמתפלל ומתחנן
בתפלה ובהתבודדות לפני השם יתברך, ונדמה לו, שחס ושלום,
דבוריו אינם עושים רשם, ובאמת צריך להתחזק מאד בכל יום
בתפלה ובהתבודדות, ולשווח ולספר לפני השם יתברך את כל מה
שעובר עליו, כי אין שום דבור נאכד, ואפלו רצון טוב אינו נאכד,
כמו שמוכא בזהר הקדוש (תרומה רנ): לית רעותא טבא דאתאכידא,

(א) אין רצון טוב שנאכד.

ובקש־שֶׁלֶם בְּגִין הַקְדָּשָׁה שֶׁאִתָּה צָרִיף לְהַכְנִיס בּוֹ, תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת רַבּוֹת, כִּי כָּל זְמַן שֶׁמִּרְבִּים בְּתַפְלָה נִבְּגִית קוֹמַת הַקְדָּשָׁה מִשְׂרָשׁ גִּשְׁמָתָךְ, כִּי זֶה עֶשֶׂר הַתְּשׁוּבָה, כַּמּוּכָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן לה) — "לְשׁוֹב לְמָקוֹם שֶׁנִּשְׁטַל מִשָּׁם", הֵינּוּ לְדַבֵּק עֲצָמוֹ לְשִׂרְשׁוֹ הַעֲלִיזוֹן, וְזֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי רַבּוּי תַּפְלָה וְהַתְּבוּדָּרוֹת, וְזֶה שֶׁאִיתָא בְּזֵהר הַקְדוּשׁ: תְּשׁוּבָה — תְּשׁוּב ה', כִּי ה"א נִקְרָאת מַלְכוּת, וּמַלְכוּת בְּחִינַת נִשְׁמַת הָאָדָם, שֶׁצָּרִיף לְהַעֲלוֹתָהּ לְשִׂרְשָׁה, וּלְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּאֵמַת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמֵּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְהַכֵּל לְכָל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַקֵּר הַשֶּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִיס לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא עַל-יְדֵי תַּפְלָה (עֵין לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פד), שֶׁמִּלְכּוּד הַתַּפְּלוֹת הַקְּבוּעוֹת שֶׁקָּבְעוּ לָנוּ אֲנָשִׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה, שֶׁצָּרִיף לְכַנּוֹן עַל-כָּל-פְּנִיּוֹת אֵת פְּרוּשׁ הַמַּלְאוֹת, צָרִיף לִיחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם שֶׁאֵין שָׁם בְּגִי-אָדָם, וְלִשְׁפּוֹף שִׁיחַ וְתַפְלָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וְלַהֲתוֹדוֹת לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, הַכֵּל יִשְׁיחַ וְיִסַּפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְרַק זֶה עֶשֶׂר הַעֲצָה — לְכַרַח תְּמִיד אֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּתַפְלָה וּבְהַתְמַדָּת לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְעַבְדוֹ בְּאֵמַת.

ומחמת טרדוטי הרבים — אקצור.

הדורש שלומך...

גם תכתב לי אם הבחור ... שְׁהֵיָה אֲצִלִּי, אִם עֲדִין לּוֹמֵד סִפְרֵי
בְּנֵי יוֹ"ל, וְתִמְסַר לוֹ דְרִישַׁת שְׁלוֹם.

שׁט.

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר הַבְּחֵרֵי-לְקַדְוֵי הַיְחָשְׁכִ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נַפְשִׁי שְׂאֵר בְּשׂוּרֵי הַיָּקָר ... נְרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח, הַמְשִׁתְּוֹקֵק מֵאֵד לְעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֱמֶת שְׁקֵבְלֵנוּ מִהַנְחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגְן עָלֵינוּ.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַ מִשְׁלוֹמְךָ הַטוֹב

חִזַּק וְאַמֵץ מֵאֵד מֵאֵד, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מִשׁוֹם דְּבָר שְׁבַעוּלִים, כִּי כָל אֱלוֹ הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַלִּישׁוֹת הַדַּעַת שְׁעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ, הַכֹּל מִלְמַעְלָה, לְנִסּוֹת אוֹתְךָ אִיךָ תַּחֲזִק עֲצָמְךָ לְהִשָּׂאֵר עַל עֲמֻדְךָ, כִּי בְּהִקְרַח שְׁיַעֲבֹר עָלֶיךָ מִה שְׁעוֹבֵר, כִּי בְּרִישָׁא חֲשׂוֹכָא וְהָדָר נְהוּרָא (שְׁבַח עוֹז), וְהִבֵּן. וְכָל אֱלוֹ הַכְּלִבּוּלִים, הַמְּנִיעוֹת וְהַלִּישׁוֹת הַדַּעַת שְׁעוֹבָרִים עָלֶיךָ, הַכֹּל בְּשִׁבְלִי שְׁיִהְיֶה לְךָ כְּלִי לְקַבֵּל קַדְשָׁה וְדַעַת, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיִטִּי-מוֹתֵרֵן, חֶלֶק א', סִימָן קפ"ה), שְׁכָל מִי שְׁיִישׁ לוֹ יִגְיַעוֹת וּטְרַחְחוֹת יוֹתֵר בְּתַחֲלַת הַהִתְקַרְבוּת לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, דְּהֵינּוּ שְׁיִישׁ לוֹ מְנִיעוֹת רַבּוֹת וְגִדּוּלוֹת, כְּגוֹן מֵאֲבִיו וְאִשְׁתּוֹ וְחוֹתָנּוּ אוֹ מִשְׂאֵר בְּנֵי-אָדָם שְׂמוֹנְעִים וּמַעֲבָבִים אוֹתוֹ מֵאֵד, וּמְנִיעוֹת מִחֲמַת מְמוֹן וּשְׂאֵר מְנִיעוֹת וְעֹכּוּבִים וְכְלִבּוּלִים, שְׂמִשְׁתַּשְׁחִים לְפָנָיו וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ מֵאֵד, וְהוּא צָרִיךְ לְהַתִּינַעַץ וְלִטְרַח הַרְבֵּה לְשִׁבְרָם, כָּל אֱלוֹ הַיִּגְיַעוֹת וְהַטְרַחְחוֹת שְׁיִישׁ לוֹ בְּתַחֲלַת הַהִתְקַרְבוּת, הֵם טוֹבָה גְּדוּלָה לְאָדָם, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה אַחֲרֵי-כֵן לְקַבֵּל הַרְבֵּה קַדְשָׁה וְטָהֳרָה, כִּי עַל-יְדֵי הַיִּגְיַעוֹת שְׁבַתְחָלָה, נַעֲשֶׂה הַכְּלִי, וְכָל מִה שְׁיִישׁ לוֹ יוֹתֵר יִגְיַעוֹת וּטְרַחְחוֹת נְכוֹר, יֵשׁ לוֹ כְּלִי גְּדוֹל יוֹתֵר לְקַבֵּל אַחֲרֵי-כֵן בְּתוֹכוֹ שְׁפַע קַדְשָׁה וְטָהֳרָה לְהִתְקַרֵּב לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, עֵינֵי שָׁם, וְעַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת וְהַעֲקָשׁוֹת צָרִיכִים בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, כִּי אֵין שׁוֹם עֲצָה אַחֲרַת לְבוֹרַח לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי אִם לִיחַד לְעַצְמוֹ מְקוֹם פְּנוּי שְׂאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְלִשְׁפָף לְכַבּוֹ כְּפִים לְפָנָי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ

בְּאָשׁוּר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְהִסְפִּיר לְפָנָיו יְתִבְרֵךְ כָּל מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו, וְגַם כָּל הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים הַטּוֹבִים שֶׁיֵּשׁ לָּו, בְּפִרְט לְגִסְעַת לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל וְכוּ', הַכֹּל לְכַל תְּדַבֵּר וְתִשְׁלַח בְּפִה מְלֵא לְפָנָיו הַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ שְׂמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ, וְכוֹדֵאֵי אִם תְּהִיָּה חֲזוֹק בְּזֵה, אִז תִּנְצַח בְּמִלְחָמָה, וְתִנְכַּה לְהַגִּיעַ לְמָה שֶׁאַתָּה רוֹצֵה לְהַגִּיעַ, כִּי עָקַר כָּלִי הַשֹּׁפֵעַ הוּא הַתְּפִלָּה (עַן לְקוּטֵי-מוֹהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל"ד), שֶׁתְּחַזֵּק עֲצָמְךָ מְאֹד בְּשִׁקְיָה רַבָּה בְּתְפִלָּה וְהַתְּבוֹדָדוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי עַל-יְדֵי תְפִלָּה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְהַכֵּל.

וְאַתְמוֹל בְּלִילָה לְמִדְנֵוּ בְּצוֹתָא בְּבֵית מְדֻרְשָׁנוּ בְּלְקוּטֵי-מוֹהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִימָן נ"א, וְהִיָּה, תְּהִלָּה לְאֵל, דְּבוּרִים טוֹבִים, וְהַחֲיִינוּ עֲצָמֵנוּ מְאֹד, כִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל מְחִיִּים נְפִשׁוֹת מִשֵּׁשׁ פְּיָדוּעַ לְנוּ.

וְתִמְצִית הַדְּבוּרִים הֵיוּ עַל קֶטֶב נְקֻדַת הָאֵמֶת, שֶׁצָּרִיךְ כָּל אָחֵד לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֵלֶיהָ, וְאֵמֶת הוּא אָחֵד, הֵינּוּ הַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָהוּ י'): "וְהָ אֱלֹקִים אֵמֶת", לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ תָּמִיד לְהַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ בְּתְפִלָּה וְהַתְּבוֹדָדוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל לְצַאת מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁנִּלְבַּד שָׁם, וְזֶה (שִׁיר הַשִּׁירִים ה', ו'): "נִפְשִׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ", כִּי לְהוֹצִיא אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל הַטְּמָאוֹת שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת וְהָאִפְסִיקוֹרוֹת, זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי הַדְּבוּר, כִּי עָקַר הַקְּדוּשָׁה הִיא הָאֵמוּנָה בְּהַשְׁנָחָה פְּרִטִית, וְלְהַפֵּךְ הַטְּמָאָה זֶה כְּפִירוֹת בְּנִל, וְכַשְׁבִּיל זֶה הַזְּהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּיוֹתֵר לְדוֹן אֶת כָּל אָחֵד לְכַף זְכוּת, וְלְמַצֵּא בּוֹ הַנְּקֻדָּה הַטּוֹבָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, שֶׁזֶה נְקֻדַת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אָחֵד, וְאִף אִם אָחֵד מְצַעְרוֹ, צָרִיךְ לִידַע כִּי הַכֹּל מְשֻׁנָּח מִפְּנֵי יְתִבְרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ חַכְמֵינוּ ז"ל (חֵלְמִן ו'): "אִין אָדָם נוֹקֵף אֲצַעְבוֹ מִלְּמִטָּה אֲלֵא אִם-גַּן מְכַרְזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה, וְלָכֵן כְּשֶׁמְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּהַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ אָחֵד יְחִיד וּמְיָחֵד, שֶׁם אִין שִׁיף לְדוֹן אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי אֲדוּבָה יוֹדַע שֶׁהַכֹּל מִפְּנֵי יְתִבְרֵךְ, אֲבָל אִם מְפִרִיד עֲצָמוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, מִהַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ, וְחוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל טַעֵב, חַס וְשָׁלוֹם, עַל זֶה נֶאֱמַר (קֹהֵלֵת ז', כ"ט): "בְּקִשׁוֹ חֲשָׁבוֹת רַבִּים", שֶׁמְחַפְּשׁ חֲסוֹדוֹת אֲצֵל אַחֵרִים.

וּלְעֵתִיד לְבֹא כְּשִׁיתְגַּלֶּה גְּדוּל הַדַּעַת, אִז תִּתְבַּטֵּל הַשְּׂמָאָה וְהַהֲתַגְדָּרוֹת, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (שְׁעִיָּה י"א, ט): "לֹא יָרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ" וְגו', וְגַר זָאֵב עִם כְּבֶשׂ וְנִמְרָ עִם גְּדִי" וְכוּ', כִּי אִז יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשָׂמוֹ אֶחָד, שֶׁהוּא כְּלוּ טוֹב, כְּלוּ אֲמֶת, וְכָל זֶה זֹכִים עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת שֶׁנִּקְלָלִים בּוֹ: תִּתְבַּרַךְ (עֵין לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נב).

וּמִחֲמַת טְרִדוֹתֵי עֶכְשָׁו — אֶקְצֹר, וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד, יוֹתֵר מְזָה: יִסְפָּר לָךְ חִבְרָךְ ... מַה שֶּׁלְּמִדְּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שי.

דַּעְזוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וְזִקְהֵל-סְקִירֵי ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וְכִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל יְדִידֵי, הָאֶבְרָךְ הַיָּקָר, הַמִּשְׁתוֹקֵק מְאֹד לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֲמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנַּחֲל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וְזוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרֵי יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד עַל אֲשֶׁר אֲתָה מְחַזֵּק עֲצָמָךְ בְּתַפְלָה וּבְהַתְּבוּדוֹת, כִּי זֶה הָעֶקֶר, וְנָע וְזָכַר הֵיטֵב שֶׁכְּשִׁיגִיעַ הַעֵת וְהַזְמַן שֶׁנִּצְטַרְף לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, אִז תִּרְאֶה וְתִכְיַן שֶׁכָּל דְּבוּר וְדְבוּר יִהְיֶה לָךְ אִז לְהַצְלָחָה נִצְחִית.

נְאוּדוֹת חֲצוֹת, זֶהוּ עֶקֶר גְּדוּל בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ — לְהִיּוֹת עַר בְּזִמְן חֲצוֹת, כְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מִרְבֵּנוּ ו'ל (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קמט), וְהוּא הַמְּתַקֵּת הַדֵּינִים וּמְסַגֵּל כְּמוֹ פְּדִיּוֹן. וְר' אֲבָרְהָם בְּר' נַחֲמָן ו'ל אָמַר, שֶׁשְּׂפִי שְׁעוֹת חֲצוֹת נִבְחָרוּ מִכָּל הַיָּמָה לְעַת רְצוֹן, וְעַל-כֵּן

אֲשֶׁר שִׂיא בְּנַחַל רִנּוּ

אֲשֶׁרִי מִי שְׁעַר אֹז, וּמִבְּקֶשׁ וּמִתַּחֲנוּן לִפְנֵי תִּבְרֵךְ כָּל עֲנִינֵנוּ, כִּי הַתְּפִלָּה שְׂמַתְפִּילִים אֹז, הִיא רְצוּיָה וּמִקְבֵּלֶת.

ת'אמר ח'צוֹת וְיִתְבַּשְׁלוּ צ'רוֹתֶיךָ, ת'אמר ח'צוֹת וְיִכּוּבֹא צ'דִּיק. כִּי אֲמִירַת ח'צוֹת מְבַשְׁלֶת אֶת כָּל הַצְּרוֹת, וּמֵאִירָה עַל הָאָדָם אוֹר הַצְּדִיק הָאֵמֶת.

וּמִחֲמַת שְׂמוֹסֵר כָּתֹב זֶה אֶץ לְדַרְכּוֹ, עַל-כֵּן אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שִׂיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבְּרֶךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וּבִקְהַל-סְקוּרֵי ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל יְדִידִי, הָאֶבְרֶךְ הַיָּקָר, הַמְשַׁתְּוֶקֶק מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבְּרֶךְ עַל-פִּי הַדְּרָךְ הָאֵמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנַּחֲלָה נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי לְנִכּוֹן, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד אֲשֶׁר אַתָּה מְחֻזַּק עֲצָמְךָ בְּתַפְּלָה וְהַתְּבוּדָרוֹת, כִּי זֶה הָעֵקֶר, כִּי דַע וְזָכֵר הַיֵּטֵב, כְּשִׁיגִיעַ הַעֵת וְהַזְּמַן לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, אֲזִי תִרְאֶה שֶׁכָּל דְּבוּר וְדְבוּר יִהְיֶה לְךָ לְהַצְּלָתָה נְצִיחִית, וְאוֹדוֹת חֲצוֹת זֶה עֵקֶר גְּדוֹל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבְּרֶךְ בְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מִרַבְּנֵי ז"ל, וְהוּא הַמַּתְקַת דִּינִים כְּמוֹ פְדִיוֹן (עֵין לְקוּשִׁימוֹתֵרֵז. חֶלֶק א'. סִימָן קמט), וְאֲמַרְתִּי פַעַם: ח'צוֹת רְאִשֵׁי תְּבוֹת: ת'אמר ח'צוֹת וְיִתְבַּשְׁלוּ צ'רוֹתֶיךָ; חֻזַּק וְאֲמִץ!

וּמִחֲמַת שְׂמוֹסֵר כָּתֹב זֶה אֶץ לְדַרְכּוֹ, עַל-כֵּן אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּקְרָא הִיְתַשְׁכַּח"ט.

שְׁלוֹם וּבְרִיכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נַפְשִׁי, הָאֲבִירָה הַיָּקָר, הַמְשֻׁתָּקֵק מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי דְרָךְ הָאֵמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֻקָּהּ, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, ר' ... שִׁיחִיהַ נֹצֵחַ.

אָחִי הַיָּקָר! חוֹק וְאֵמֶץ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הַכֹּל מֵהַבְּעַל־דְּבַר, כָּל הַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְהַקְּטָנוֹת וְהִיָּדוּת שְׁעוֹבֵרוֹת עַל הָאָדָם, הַכֹּל כְּדֵי לְנַסּוֹת אֶת הָאָדָם, לְרֵאוֹת אִיךָ יַעֲמֹד וַיִּחַזַּק עֲצָמוֹ כְּנִגְדָם, כִּי בְּאֵמֶת אָנֹּה מִפְּנִיךָ אֲבָרַח וְאָנֹה מִפְּנִיךָ אֶסְתֵּר, כִּי מֵלֹא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ, וְרַק אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ עֶקֶר הַבַּיִת מְנוֹס לְבָרַח מִפְּגַעֵי הַזְּמַן — שֶׁתִּרְגִּיל עֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם לִיחִיד לְעֲצָמְךָ מְקוֹם פְּנוּי שָׂאִין שֵׁם בְּגִי־אָדָם, וְחַפְּרֵשׁ כָּל שִׁיחֲתְךָ וְכָל אֲשֶׁר עוֹבֵר עֲלֶיךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל לְכָל תְּדַבֵּר וְתַשִּׁיחַ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְצָרִיךְ לֵהִיּוֹת עַל זֶה עֲקָשׁוֹן גְּדוֹל, כִּי הַבְּעַל־דְּבַר מְקַרֵּר אֶת הָאָדָם מְאֹד מְאֹד, וּמְכַנֵּס סְפָקוֹת בְּאֵמוּנָה, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי עֶקֶר הַתְּפִלָּה תְּלוּי בְּאֵמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מִוֵּהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: בְּאֵמֶת אִם הִנֵּה יוֹדֵעַ הָאָדָם דִּיעָה בְּלִב שְׁלֵם שֶׁמֵּלֹא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹמֵד עֲלָיו בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְדַאי הִנֵּה מִתְּפַלֵּל בְּהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוֹלָה, וְהִנֵּה מְדַבְּרֵק מְאֹד לְכַנּוֹן אֶת דְּבָרָיו וְכו', עֵינִי שָׁם, וְעֶקֶר הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִס אֵלָיו יִתְבָּרַךְ הוּא תְּפִלָּה (שָׁם, חֵלֶק ב', סִימָן פד), כִּי עַל־יְדֵי שְׁבוּרַח מִכָּל דְּבַר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּזֶה מִתְחַזְּקַת אֲצִלוֹ אֵמוּנַת הַהַשְׁגָּחָה הַפְּרָטִית שֶׁזֶה עֶקֶר הַקְּדוּשָׁה וְהַשְׁהֲרָה, וְלִהְפֹּךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, אִם מְכַנֵּס בְּדַעַתוֹ שִׁישׁ אִיזָה טְבַע, זֶהוּ עֶקֶר הַשְּׂמָאָה וְהַדִּינָיִם, רַחֲמָנָא לְצִלָּן.

וּבְשֵׁבֶת זוֹ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית לְמִדְּנוּ בְּבֵית מִדְּרָשְׁנוּ בְּצוּתָא הַתּוֹרָה (בְּלִקוּטִי־מִוֵּהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סג) "סוֹד כְּנַת הַמִּילָה", כִּי בְיוֹם חֲמִישִׁי הִנֵּה בְרִית בְּבֵית מִדְּרָשְׁנוּ, וְכֵן יְדוּעַ לָנוּ שֶׁהַתּוֹרָה הַזֹּאת אֲמָרָה רַבְּנוּ

ו"ל בְּשֶׁבֶת הַסְּמוּכָה לְרֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן קָדָם הַבְּרִית שֶׁל בְּנוֹ ר' שְׁלֵמָה אֶפְרַיִם ו"ל, עַל־כֵּן אִמְרַתִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וְתִהְיֶה לְאֵל, הֵינּוּ דְבוּרִים טוֹבִים וְיִקְרִים הַמְּעוֹרְרִים מְאֹד לַתְּכִלִּית הַנּוֹצְחִית פְּיָדוּעַ, שְׂדֵדְבוּרֵי רַבְּנוּ ו"ל מְעוֹרְרִים מְאֹד אֶת הָאָדָם לְהִנְטוֹתוֹ לַתְּחִיָּה (חֶסֶד).

שיג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֶדֶר וְיִקְרָא ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נִפְשִׁי, שׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוֹ זְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלַתִּי לְנִכּוֹן.

אָחִי הַיָּקָר! חֲזוּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִמְתַּקּוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים שְׂעוּבָרִים עָלֶיךָ כְּמוֹ שְׂסַפְרַת לִי, כִּי בְּאַמַּת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ, וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא יִכּוּלָּה לְהִיטִיב לָךְ וּמִכָּל שְׂכָן לְהִרְע לָךְ, עַל־כֵּן צִקֵר הַעֲצָה שְׂתִבְרַח לְאִיזָה מְרַתֵּף אוֹ שְׂדָה שְׂאִין שֶׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתִצְעַק לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שְׂאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (תַּעֲנִית ח.): "אֵין תְּפִלְתּוֹ שֶׁל אָדָם נִשְׁמַעַת אֲלָא אִם־כֵּן מְשִׁים נִפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ", וְיִתְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וְתִרְחִיב בְּדְבוּר וּבְרַצוּיִים וּפִיּוּסִים רַבִּיה, וְאִז תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

שׁיר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר הַקָּרָא ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵן טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נַפְשִׁי, הַמִּשְׁתַּוְּקֵק
מְאֹד לַעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֵמֶת שֶׁקָּבְלָנוּ מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר.

אֲשָׁרֵינוּ וְאֲשָׁרֵי חֲלֻקְנוּ, שְׂזָכִינוּ לִידַע מְאֹר גְּנוּז בְּזָה, טוֹב
לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כֹּל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְלִמְעַן
הַשֵּׁם וְלִטּוֹבָתָךְ הַנְּצַחִית תִּתְמִיד מְאֹד בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל, שֶׁהֵם יִחְזַקְךָ
וְיֵאֱמָצוּךָ תְּמִיד בֵּין בְּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה, וּמֵה טוֹב לוֹמַר עַל כֹּל
תּוֹרָה מ'לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" הַתּפִּלָּה הַקְּדוּשָׁה מ'לְקוּטֵי-תּפִּלוֹת", כִּי
רַבְּנוּ ו'ל גָּלָה לָנוּ, שְׂנַעֲשִׂים מִזֶּה שֶׁעָשׂוּעִים גְּדוּלִים אֲשֶׁר מִימֹת
עוֹלָם לֹא עָלוּ שֶׁעָשׂוּעִים בְּאֵלֵינוּ, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְסַלֵּק דַּעְתָּנוּ, וְלִקְיִים
בְּפִשְׁטוּת רַצוֹן רַבְּנוּ ו'ל, וְעַל כֹּל תּוֹרָה לוֹמַר הַתּפִּלָּה, וְעַקֵּר הַכֹּל
— לַעֲשׂוֹת בְּעֶצְמוֹ תּפִּלָּה וְשִׂיחָה בְּהַתְּבוּדוֹת עַל כֹּל תּוֹרָה וְתּוֹרָה,
וְלִבְקֶשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כֹּל מָה שְׂנֵאָמַר, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשָׁךְ עָלֵינוּ
אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל הַגְּנוּז בְּסַפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים.

יִסוּד גְּדוֹל — לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת הַמַּחֲשָׁבָה, כִּי עַקֵּר הָאָדָם —
הַמַּחֲ-מַחֲשָׁבָה, כִּי בְּמִקּוֹם שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב שֵׁם כֹּל הָאָדָם (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֵלֶק א'. סִימָן כא), אֵךְ לְזָכוּת לְזֶה אֵי אֲפֹשֶׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי קְדוּשַׁת
שְׂבַעַת הַנְּרוֹת שֶׁהֵם הַעֵינַיִם, לְכִלֵּי לְהַסְתַּפֵּל בְּמִקּוֹמוֹת מְגַנִּים כְּמוֹ עַל
נְשִׁים וְכוּ', וְכֵן לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת הָאֲזָנַיִם לְכִלֵּי לְהַשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ דְּבָרִים
בְּטָלִים וּבְכֻלָּל זֶה רַדְיוֹ וְכוּ', וְכֵן לְשִׁמּוֹר מְאֹד מִכַּעַס וּמִקְפִּידוֹת יִהְיֶה
אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, וְעַל כֵּלָם לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת הַדְּבַר, לְכִלֵּי לְדַבֵּר דְּבוּרִים
אֲסוּרִים, חֵס וְשְׁלוֹם, לְשׁוֹן-הָרֶעַ, רְכִילוֹת, לִיצְנוּת דְּבָרִים בְּטָלִים,
נְבוּל פֶּה, וְיִרְגִּיל עֲצָמוֹ לְכִלֵּי לְהַתְּחִיל לְדַבֵּר עִם שׂוֹם בְּרִיָּה, וְאֵז טוֹב
לְךָ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שטר.

קעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר צו ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, ותיק וחסיד, השתה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

מכתבך היקר קבלתי ביום חמישי שעבר אחר הצהריים וביום ערב שבת קדש שלחתי לך בדאר אויר את ה"לקוטי עצות המשלש" שיש תחת ידי, וכשתקבלו תכתב לי, גם תראה לקים, אם אפשר, מה שכתבתי לך אודות קונטרס "הגוף לנער", הינו ארבעה עמודים של אות "למוד תינוקות של בית רבן" להדפיסו על הארבע פאפירא, ולחלקו בחנם, כי זו התעוררות גדולה לחנוף הבנים לבלי לבלות עמם, חס ושלום, בשטיות ובלמודי חל, ולטמא, חס ושלום, הקבל פיהם, והשם יתברך ירחם עלינו, אף תדע, שלאחר ששלחתי לך, נזכרתי כי אצל ידידנו ... יש כל הספר שנתנו לו להדפיס, הינו "קנסת קהל ה'" ו"תשובת השנה" ו"עצת שלום" וחלק ב' "קנסת קהל ה'" יש אצלו בשלמות, הינו את האותיות שאחר "מחשבות והרהורים" ששלחתי לך, הינו: 'מקוה', 'מניעות' ו'משיח', על-כן תכתב לי תכף ומיד מכתב, ותבקשו ממנו, והיום קשהייתי בבית מדרשונו, בבקשתי הרבה שישלח לך, אבל יותר טוב שתכתב לו אתה ותבקשו מאד, כי אם אתה מדפיס כבר תראה להדפיס דבר בשלמות, וכן תדפיסו מגדל מאד, כי הספר הזה נצרך לעולם יותר מכל הספרים, כי הם דברי מוהרנ"ת, זכותו יגן עלינו, בעצמו, על כל ענין וענין, ומחיים ומחזקים הרבה.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בתורה ובתפלה על-פי דרך האמת שקבלנו מרבנו ז"ל, ובפרט ההתבודדות שעל זה צריכים

התחזקות מִיחדת בְּכַל יוֹם, כִּי עַל זֶה אוֹרֵב הַבְּעַל-דָּבָר יוֹתֵר מֵהַפֶּל, כִּי עֶקֶר בְּטוֹל הַשְּׂמָאָה וְהַסְטָרָא אַתְרָא, הַצְרוֹת וְהַיְסוּרִים הוּא רַק עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת — לְכַרֵּחַ תְּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּמִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עַלֵּיךְ תִּשְׁפָּךְ שִׁיחַ וּתְפִלָּה לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵינוּ יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, דּוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכֹל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

ובסעודה שלישית בשבת זו למדנו בבית מדרשנו התורה (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רנ), והיו, תהלה לאל, דבורים טובים המעוררים את האדם, כפידוע איך שדברי רבנו ז"ל מעוררים מאד מאד, ובפירוש בתורה זו, שמגלה כל-כף נפלאות, שעקר הצרות של האדם הוא רק בשחושב שיש טבע, כי מי שיש לו דעת, ויודע שהכל בהשגחה מהשם יתברך, אין לו שום יסורים ואינו מרגיש שום צער.

ודברנו, שרבנו ז"ל מזכיר שתי בחינות: צער ויסורים, צער — זה מבצע בחירה, שאחד עושה צרות או מביש את חברו או מקפח פרנסתו, ויסורים — הוא דבר הכא בגופו, כגון חולה, לא עלינו, שיש לו יסורים, רחמנא לצלן, כי איתא בדברי רבנו ז"ל (שם, סימן ט), עקר הגלות שעוברת על האדם אינה אלא מחסרון אמונה, כי אם היה מאמין שהכל בהשגחה פרטית, לא היה מרגיש שום צער, הינו מבצע בחירה — אם אחד מבזה אותו או מקפח פרנסתו או מצער, והוא מחזק עצמו באמונה אמיתית, שהלא אין שום מציאות בלעדי השם יתברך, ואם-כן זה שמצער אותי בנדאי שליח הוא מאת הבורא יתברך, וכמו שמצינו בנוד הנלף בשכר מלאכשלום בנו, ויצא איש אחד שמעי בן גרא שמו וקללו, וינסל באבנים (שמואל-ב טו, ו), ועפר בעפר את דוד ואנשיו, ובזה אותו מאד מאד, ואיתא בזהר הקדוש (משפטים קז), שכוז צרה ובזיון שהיה לו משמע, לא היה לו מקמיו, וכאב לו מאד, והנה עם דוד הלכו אז כל אנשיו וכל גבוריו ובפרט אבישי בן צרויה אחי יואב שהיה גבור עצום, וכמו שכתוב (שם כג, יח), שהיה יכול בחניתו להרג שלש-מאות אנשים

בפעם אחת, והיו יכולים לרמס את שמעי, אף-על-פי-כן כשבקש אבישי בן צריה רשות מדוד ואמר: "למה יקלל הפלג המת הזה את אדני המלך, אעברה נא ואסירה את ראשו, ויאמר המלך מה לי ולכם בני צריה כה יקלל, כי ה' אמר לו קלל את דוד ומי יאמר לו מדוע עשיתה כן... הניחו לו ויקלל, כי אמר לו ה' אולי יראה ה' בעיניי", ופרש רש"י — דמעת עיני, (שמואל-ב טז, פסוקים: ט, יא, יב), ויאתא בזהר הקדוש שם, שבכה אז הרבה מאד ונשפך לבו להשם יתברך בתשובה, ונתכפרו חובותיו, כי דוד המלך היה עמוד האמונה, עמוד התפלה, ונדע שאין שום מציאות בלעדי השם יתברך, וכל זה הכניס באנשיו — שיתחזקו רק בתפלה והתבודדות מכל מה שעובר עליהם, אפלו מבעל בחירה, כי הכל בהשגחה מהשם יתברך, על-כן אין לו מה לפחד, כי אין מי שייטיב לאדם ומכל שכן, חס ושלום, שיכול להרע, כי הכל בידו יתברך, ובשביל זה החמירו חכמינו ז"ל כל-כף על עון כעס, ואמרו שהוא כעובד עבודה זרה (זוהר, גראשית כב:), כי אם אחד מצערו ומבזהו, והוא קופץ עליו ומתקוטט עמו, נמצא שבזה הרגע הסיר ממנו השגחתו יתברך, וסובר שזה עשה מעצמו, על-כן הוא כעובד עבודה זרה, וכן בזהר הקדוש ודברי האר"י"ל החמירו על זה יותר מכל העברות, כי על-ידי כל חטא ועון, חס ושלום, מלקלכים את הנשמה, אף על-ידי תשובה, בפרט בדמעות, מכבסים אותה, אכל על-ידי הפעם מסלק מעצמו את נשמתו לגמרי (ספר הגלגולים, פרק יב, דף יד), וכן בגשמיות כשעוברים על האדם בעצמו אילו יסורים, עקר העצה לברח להשם יתברך בתפלה והתבודדות.

ובדברי מוהר"ן ז"ל איתא (לקוטי-הלכות, מילה, הלכה ה), שמה שצריך לפרח מבעל בחירה הוא רק ברוחניות, שלא יהו מדורף האמת, דרך האמונה בהשגחה פרטית, כי עקר הבחירה מסרו לאדם בדבורו, כמו שכתוב (דברים יא, כו): "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה", וכתוב (משלי יח, כא): "מות וחיים ביד הלשון", אם מדבר דבורי תורה ותפלה ויראת שמים, אז זוכה לחיים וברכה, ואם חס ושלום, להפך, שמדבר דברים בטלים ולשון-הרע וכו', אז באים

לו מִוֹת וּקְלָלָהּ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, שְׁמַר לוּ מֵאֵד בְּחַיִּיו, וְהַפֵּל מֵהַדְּבוּר,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לח), שְׁעַל-יְדֵי דְבוּרִים
 פְּגוּמִים נִתְעוֹרֵר רִיחַ סַעְרָה בְּמַחוּ וּבְדַעְתּוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְזֶה עֶקֶר
 הַבְּחִירָה שְׁלוֹ — בְּדַבּוּר פִּיּו, וְלִכְּן הִזְהִירֵנוּ רַבְּנוּ ז"ל לְשַׁמֵּר מֵאֵד
 אֶת הַדְּבוּר, וְלִבְלִי לְהוֹצִיא, חֵס וְשְׁלוֹם, לְשׁוֹן רְשָׁעוֹת אוּ פָּגַם אֲמוּנָה
 אִף בְּדַרְךָ לִיצְנוֹת (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מד, וּבְשִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן
 רלו), כִּי הַדְּבוּר יִכְרִיחַ אוֹתוֹ אַחֲרֵי-כֵן, כְּמוֹ אֲצֵל יְהוּא הַפֶּלֶךְ, שֶׁאָמַר:
 "יְהוּא יַעֲבֹדֵנוּ הַרְבֵּה" (מְלָכִים י, יח), וְנִכְשַׁל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אַחֲרֵי-כֵן,
 וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירֵנוּ לְדַבֵּר עִם כָּל מִי־דַעֲנוּ רַק מֵאֲמוּנָה וְכֵן לְעַצְמֵנוּ,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פט, ב): "אוֹדִיעַ אֲמוּנָתְךָ בְּפִי", וְעַל-יְדֵי-זֶה יִקָּה
 לְאֲמוּנָה וְלִכְל טוֹב סְלָה.

וְחֻקְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (אֲבוֹת א, ו): "עֲשֵׂה לָךְ רַב וּקְנֵה לָךְ
 חֵבֵר וְהָיִי דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת", וְיֵשׁ לְהַקְשׁוֹת: (א) מַה
 הַלְשׁוֹן "לָךְ"? (ב) אִם יֵשׁ לָךְ כֶּכֶר רַב, לְמַה צָּרִיךְ לְחֵבֵר? (ג) מַה
 הַקְּשֶׁר לְכֹאֵן לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת? אִף יֵשׁ לוֹמַר עַל-פִּי דְבָרֵי
 רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), שֶׁיֵּשׁ שְׁלֹשׁ נְקֻדּוֹת שֶׁצָּרִיכִים
 לְקַבֵּל: קִנְיָן נְקֻדַּת הַרְבֵּה, וְאַחֲרֵי-כֵן נְקֻדַּת הַחֵבֵר, וְאַחֲרֵי-כֵן נְקֻדַּת
 עֲצֻמוֹ, וְעַל-יְדֵי שְׁלֹשׁ נְקֻדּוֹת אֵלוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מְשַׁבְּרִים אֶת הַתְּרַפּוֹת
 הַשׁוּרוֹת עַל הַלֵּב, עֵינֵי שֵׁם, וּבְקִנְיָן יוֹבֵן דְּקַדּוּק לְשׁוֹן "לָךְ", כִּי הָאָדָם
 צָרִיךְ תְּמִיד לְהִסְתַּפֵּל עַל עֲצֻמוֹ מַה יְהִיָּה מִמֶּנּוּ, וְהוּא צָרִיךְ לְהִסְתַּפֵּל
 עַל נְקֻדָּתוֹ מַה יֵּצֵא לוֹ בְּכָל דְּבַר שֶׁעוֹשֶׂה, וְעַל-כֵּן אָמַר עֲשֵׂה "לָךְ" רַב
 — הַדְּבָר הַרְאִשׁוֹן אִם אֶתָּה רוֹצֶה לְהַצְלִיחַ בְּחַיִּים אֶתָּה צָרִיךְ לְרַב,
 כִּי בְּלִי רַב שֶׁלֵּמַד אוֹתְךָ דָּרָךְ בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, לֹא יְהִיָּה "לָךְ"
 שׁוֹם דְּבָר, וְאַחֲרֵי-כֵן צָרִיכִים חֵבֵר לְחֹזֵר עִמּוֹ עַל דְּבָרֵי הַרְבֵּה, וְגַם אֶת
 זֶה צָרִיכִים "לָךְ" — לְטוֹבַת עֲצֻמְךָ, כִּי הַרְבֵּה פְּעָמִים הַחֵבֵר מִבֵּין
 אַחֲרֵת אֶת דְּבָרֵי הַרְבֵּה, וְצָרִיכִים לְקַבֵּל אֶת נְקֻדַּת הַחֵבֵר, וְלִשְׁמַע מִכָּל
 אֶחָד וְאֶחָד אִיךְ שֶׁהוּא קִבֵּל מֵהַרְבֵּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ בְּרוּחַנִיּוֹת
 וּבְגַשְׁמִיּוֹת, עַכְשָׁו עַל-פִּי-רַב קָשָׁה וְכִבֵּד לְאָדָם לְמַצֵּא חֵבֵר, כִּי עַל
 כָּל חֵבֵר הוּא מוֹצֵא אִיזָה פָּגַם, זֶה לֹא טוֹב, וְזֶה לֹא טוֹב, וְעַל זֶה

אָשֶׁר שְׂטוּ בְּנַחַל רוּסָה

אמר, והגוי דן את כל האדם לכף זכות, ואז יהיו לו הרבה חברים ויוכל לקבל מפל אחד ודו"ק.

מהש'לש נקודות שצריך לקבל, קדם הוא נקדת עצמו, שעל-כל-פנים הוא ירצה לעבודת השם יתברך, וזה עשה לה, ואחר-כך נקדת הרב, וכן צריך לנקדת עצמו חבר, בחינת מקבלין חסרונות לא יקבל בשום אפן ודו"ק.

עוד היתה אריכות הרבה, אף המון יריעות לא יכלו, ומפני טרדתי הרבים — אקצר.

השם יתברך יזכה אותך לפסח בשר, שיהיה לה פה-סח' להתבודות.

שטז.

קצרת השם יתברך, מוצאי-שבת קדש לסדר צו ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת האברך היקר, ידיד נפשי, שותף בצמא מהמעין הנובע מקור חכמה, מורנו הרב ... שיהיה נצח.

מכתבך היקר קבלתי ביום רביעי שעבר, ולא היה לי הפנאי להשיבך תכף ומיד כרצונך, וטהדי במרומים שכל החתך הזה מאז שקבלתי ממך הספר "פתוחי חותם" היה רצוני לכתב לה מכתב ידידות, אף מחמת טרדתי הרבים בעסקי רבנו ז"ל, שנתקרבו הרבה מקרבים חדשים, ואחד מהם גיסי היקר ועוד שנים משפחתי ועוד כמה אברכים ובחורים, ואני עוסק עמהם הן בשעורים קבועים בספרי רבנו ז"ל, ובפרט בכתיבת מכתבים לחזקם ולאמצם, על-כן דחיתי מכתבך, ובין כך עוברים הימים והלילות ונגמר כל החתך.

והנה קדם — תודה רבה לספרך הנ"ל, מה אמר לך, ידיד נפשי, כי דבר גדול עשית, ובפרט זה שלומד ספרי רבנו ז"ל בעיניו, הוא נצרך מאד לספרך, אשריך ואשרי חלקך שזכית להוציא לאור כמה וכמה ספרים יקרים מאנשי שלומנו, בן תזכה לגלות ולפרסם עוד ועוד מרב טוב הגנוז והצפון אצלנו מדברי רבנו ז"ל, כי כמה וכמה פעמים נתחזקתי מאד מהמכתבים של אנשי שלומנו שהדפסת, כי כל מכתב מעורר מאד, כי כל אחד כותב מהנקדה שלו שקבל מרבנו ז"ל, כי בכל אחד יש נקדה מה שאין בחברו (לקויטי-מה"ר, חלק א, סימן לד), ובסעדה שלישית זו בלמדנו בצותא "לקויטי-מה"ר"ן התורה צ"ו אמרתי על מה שאמרו חכמינו ז"ל (אבות א, ט): "עשה לך רב וקנה לך חבר, והוי דן את כל האדם לכף זכות", ויש להקשות, (א) מה הלשון "לך"? (ב) אם יש לו כבר רב, למה צריך לחבר? (ג) מה ההמשך של "והוי דן את כל האדם לכף זכות"? אף יתברר לפי התורה הנ"ל, כי קדם צריך לנקדת עצמו, שעל-כך-פנים הוא ירצה להיות עובד השם יתברך, כי בלא זה כל ההתקבכות אינה שונה, וזה "עשה לך", ואחר-כך "רב", וכן לנקדת עצמו יצרך חבר טוב, שגם-כן קבל מזה הרב, בחינת "ומקבלין דין מן דין", וכדי לקבל מחבר צריך לדוננו לכף זכות כי אם ימצא אצל כל אחד חסרונות לעולם לא יקבל בשום אפן וכו'.

עוד דברנו הרבה שצריכים להתחזק בתפלה והתבודדות, שזה הוא העקר מהכל, ליחד לעצמו מקום מיחד שאין שם בגי-אדם, ולשפף שיחתו ותפלתו להשם יתברך אשר מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדי השם יתברך, דומם, צומת, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ורק זה עקר העצה — לברח מהכל תמיד אליו יתברך, כי רק הוא יתברך עקר הבית מנוס לברח מפגעי הזמן, וצריך לחזק עצמו מאד מאד באמונת ההשגחה, כי עקר הצרות והיסורים הוא שחושב שיש טבע, ובאמת גם הטבע הוא השגחה, ודברנו מה שרובנו ז"ל מזכיר שתי לשונות "צער" ו"יסורים", כי צער הוא מבצע בחירה, ויסורים הוא מעצמו, לא עלינו, שהוא חולה, רחמנא לצלן, והינו

— הן שעובר עליו מעצמו יסורים, כגון שחולה, לא עלינו, והן שיש לו צער מבצל בחירה, שמכזהו או מצערו או מקפח פרנסתו וכדומה, צריך לחזק עצמו מאד מאד באמונת ההשגחה הפרטית, כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ואם-כן זה שמצער אותו הוא בנדאי שליח מאת הבורא יתברך, כמו שמצינו בדרך המלך בשברח מאבשלום, ויצא שמעי בן גרא וקללו וכזהו מאד, ויסקל באבנים ובעפר את דוד ואנשיו (שמואל-ב טז, ו), ואיתא בזהר הקדוש (משפטים קו:), שזו הצרה והבזיון שהיה לו משמעי לא היה לו מקימו, וכאב לו מאד, והנה עם דוד הלכו אז כל האנשים וכל גבוריו ובפרט אבישי בן צריה, שהיה גבור עצום, וקמו שמוכא (שם כג, יח), והיו יכולים להמס את שמעי, אף-על-פי-כן כשבקש אבישי רשות מדוד ואמר: "למה יקלל הפלב המת הזה את אדני המלך, אעברה-נא ואסירה את ראשו — ויאמר המלך [דוד]: מה-לי ולכם בני צריה כה יקלל כי ה' אמר לו קלל את דוד, ומי יאמר לו מדיע עשיתה בן" (שם כג, ט) "...הניחו לו ויקלל" (שם יא), אולי יראה ה' בעיני" (שם יב), ופרש רש"י — "דמעת עיני", ואיתא בזהר הקדוש שם, שבכה אז הרבה מאד, ושפך לבו להשם יתברך בתשובה, ונתכפרו לו חובותיו, כי דוד המלך היה עמוד האמונה, עמוד התפלה, וידע שאין שום מציאות בלעדיו השם יתברך, ואף מבצל בחירה אינו צריך לפחד ולהתרגש כי הכל בהשגחה, והם שלוחיו יתברך, ובשביל זה החמירו חכמינו ז"ל כל-כך על הפעם שהוא כאלו עובד עבודה זרה, כי אם אחד מצערו, והוא קופץ עליו ומתקוטט עמו, נמצא שבזה הגע הפריד עצמו מהשם יתברך, וחושב שזה הרע לו מעצמו, על-כן הוא עובד עבודה זרה, וכן בזהר הקדוש ובדברי הארז"ל מחמירים מאד על פעם יותר מכל עברות שבועולם, כי על-ידי כל עברה ועון עושים פתם, חס ושלום, על הנשמה, ואם שב בתשובה בפרט בדמעות, על-ידי-זה רוחץ את נשמתו, אף על-ידי פעם מאבד, רחמנא לצלן, לגמרי את הנשמה (עין ספר הגגולים, פרק יב, דף יד), וצריך לקשר את זאת היטב היטב בפנימיות לבבו, לידע שאין שום מציאות בלעדיו השם יתברך, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של

עולם ושום ברִיָּה לא יְכוּלָה לְהִרְעֵ לּוֹ אוֹ לְהִיטִיב לוֹ, כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ.

עוד הִיְתָה אַרְיֵכוֹת גְּדוּלָּה, וְאֵין בָּאֵן מְקוֹמוֹ לְהֶאָרִיךְ.

וּבְשָׁבוּעַ שְׁעֵבֶר עָלָה בְּדַעְתִּי אֵיזָה רְמוֹז עַל מַה דְּאִיתָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי הַחִי"ךְ אֲבָשָׁם "סֵדֶר עוֹלָם", כִּי יִשְׁכְּנוּ בְּגִלּוֹת מִצְרַיִם רַק קִי"ז [מֵאַה וְשָׁבַע עֲשָׂרָה] שָׁנִים, וּמְרָמוֹז כִּי אֱלֹקִים — מִדַּת הַדִּין, הִיְתָה לְיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, וְנִבְרָו רַחֲמֵי יִתְבָּרֵךְ, וְהַפְּלִיא חֲסֵדוֹ לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרַף שֵׁם "אֵל" — שֶׁהוּא חֲסֵד, עִם שֵׁם "אֱלֹקִים" — מִדַּת הַדִּין, כְּדֵי לְהַמְתִּיק הַדִּין, וְעַל-כֵּן אֵל אֱלֹקִים עוֹלָה קִי"ז, עֵינֵי שֵׁם. וְגִדּוּעַ שְׁגִלוֹת מִצְרַיִם הִיְתָה בְּשָׁבִיל פְּגָמֵי הַבְּרִית שֶׁל אָדָם הָרָאשׁוֹן, שֶׁהָיָה יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְחַטָּן, וְעַל-כֵּן יִצְאוּ דִּיקָא עִם אֱלוֹ הַשָּׁמַיִם — אֵל אֱלֹקִים, וְעֵינֵי בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּשִׁי-מִוֵּהָר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רה), שְׁעַל-יְדֵי שְׁנֵי שָׁמַיִם אֱלוֹ יוֹצֵאת הַטֶּפֶה מִהַקְּלִפָּה שֶׁהִיא בְּגִמְטְרִיָּה 'תְּהֵלִים', וְזֶה סוּד הַעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהֵלִים שְׁגִלָּה רַבְּנֵי ז"ל וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנוּ תָּמִיד לְחַדֵּשׁ וְלַחֲשֹׁב בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל שֶׁזוֹ זְכִיָּה גְּדוּלָּה לְהַמְתִּיק הַדִּינִים מִכָּל הָעוֹלָם.

וְאוֹדוֹת עֲסָקֵי הַכּוֹלָל, כְּכֹר אֲמַרְתִּי לָךְ מִזְמָן, רַק שֶׁקָּשָׁה וְכָבֵד עָלַי הַדְּבָר מְאֹד, וְאֵינִי יְכוֹל לְעַסֵּק בְּזֶה, וְגַם אֵינִי מְסַגֵּל לָזֶה, כִּי בְּאֵמַת תַּכְּף-וּמְיָד אַחַר חֲתֻמָּתִי שְׁלֹא רְצִיתִי לְעַסֵּק בְּעֲסָקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה בְּחַרְתִּי לְעֲצָמִי עַל-כֵּל-פְּנִים אֲזוֹ לִילָף עַל הַפְּתָחִים, וּמִזָּה נִתְהַנֶּה שֶׁהַלְקָתִי כְּמָה שָׁנִים עַל הַפְּתָחִים, וְהֵייתִי מְשֻׁלַּח, אֶף אַחֲרֵי-כֵן סָבַב הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁאֶהְיֶה מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת, וְאֵנִי יוֹשֵׁב אֶהְלִים, וּכְכֹר אֵינִי יוֹצֵא לְחוּץ כָּלֵל, עַל-כֵּן קָשָׁה וְכָבֵד עָלַי הַדְּבָר מְאֹד מְאֹד, וְכָל הַחוֹתָמוֹת שֶׁלֶךְ וְהַפְּנִיקְסִים מְנַחֲמִים אַרְוִיזִים אֶצְלִי בְּאַרְגָּז, וְהִנְנִי מְבַטֵּיחֶךָ בְּנֶאֱמָנוֹת שֶׁלֹּא הַלְקָתִי כְּכֹר כֵּל הַזְּמָן, וְלֹא אֵלֶּךְ, כְּלִי נֶדְרָ, מִהַטֵּעַם הַנִּזְכָּר — שֶׁקָּשָׁה וְכָבֵד עָלַי הַדְּבָר בְּיוֹתֵר, וְתֵאמְרִין לִי בְּאֵמַת אִם הִיָּה בִּיכְלָתִי לְשַׁלַּח לָךְ כֶּסֶפִּים הֵייתִי שׁוֹלַח רַק לְעֲסָקֶיךָ, כִּי מְאֹד לָשֵׁר אֶתָּה בְּעֵינֵי בְּעֲסָקֵי הַכּוֹלָל שֶׁלֶךְ, שֶׁאֶתָּה מְקַרֵּב נַפְשׁוֹת וּמְדַפְּסִים סְפָרִים וְשֹׁאֵר

עסקי רבנו ז"ל שנגמרים על ידך, אשריך ואשרי חלקך, אף השם יתברך האמת יודע דחקותי וחובותי וצמצום פרנסתי, אשר גם עסקי ההרפסה הצרכתי להפסיק, אחר שהרפסתי יותר משמונים וחמשה אלף ספרים, אף, תהלה לאל, שידיר נפשי ... ממשיך את עבודתי בהרפסה, והשם יתברך יחזקהו ויאמצהו, על-כן אם אתה רוצה דיקא אשלח לך בחננה הכלל, כי כפי הנראה לא אלך עוד, כי אני טרוד מאד בעסק הנ"ל לעסק עם הנפשות, גם יש אצלי הרבה ספרים מספרי רבנו ז"ל ארוזים לשלח לך לכולל שלך, וכן כל ספרי החכמה והתבונה שמנחים אצלי אשלח לך בחננה.

ומחמת טרדותי הרבים — אקצר.

ידידך המצפה לראותך בהצלחתך ברוחניות ובגשמיות...

אבקשך מאד לשלח הספר "גוה צדיקים", וכן תכתב לי בכל פעם מהמתחדש אצלך, וממש תחיני, חזק!

שיז.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש, חול המועד פסח ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת האברך היקר, המשתוקק באמת לעבודת השם יתברך, שאר בשרי ר' ... שיחיה נצח.

אם כי יש אוסרים לכתב בחל המועד, אף בנדבר האבד הכל מתירים, ובפרט חיושי תורה, שאם לא יכתבו ישתפחו ויאבדו, בודאי מצוה לכתבם על הספר, ובפרטי פרטיות אם כותבים דברי תורתו של הנחל נובע מקור חכמה, וכותו יגן עלינו, המחיים נפשות ומחזקים הרבה את כל אחד ואחד, שיעמד על עמדו, ויכלל יכלל בדעתו משום דבר שבעולם, בודאי חוב קדוש לכתבם, וליחזק אחד את חברו, כמו שההירנו על זה מאד רבנו ז"ל, כי בזה העולם

עוברים על כל אחד ואחד וירידות ובלבולים הרבה, והעקר לחזק עצמו בנקודות הטובות שיש בו (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן רפב).

ובשבת זו בסעדה שלישית בלמדנו בצותא בלקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן קל"ה, נתחדשו אצלנו הרבה דברים יקרים, ואמרתי לרשם לך, כדי להחיות אותך ולחזקך (עין קדם היטב בפנים התורה קל"ה, "כי אקח מועד אני מישרים אשפט", ותבין את כל זה), סגלה להנצל מגדלות — לכבוד את הימים טובים, איתא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), עקר השלמות של כל הדברים אינה אלא כשהם מיוחדים ומקשרים בהשם יתברך, ואז הולך לו כסדר, הינו אם מחזק עצמו באמונה אמיתית שאין שום מציאות בלעדי השם יתברך, והשם יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, והכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וכל מה שעובר עליו בין ברוחניות ובין בגשמיות — הכל בהשגחה, אז הולך לו כסדר, הינו שמבטל עצמו לגמרי, כי הוא יודע שהוא אינו כלום, והוא בידו של השם יתברך, והוא בחינת מ"ה — "מה חיינו ומה כחנו", אז הולך לו כסדר, ואם, חס ושלום, תולה הכל בסבות ובדרך הטבע, וחושב עצמו למשהו, הינו שיש לו גדלות, אז הולך לו שלא כסדר, ועובר עליו מה שעובר, חס ושלום — צרות ויסורים, קטנות ובלבולים, וכמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ז): עקר הגלות מה שעובר, הכל מחמת חסרון אמונה, שאז עובר עליו מה שעובר, חס ושלום, ולהפך כשחזק באמונה, אז זוכה לחיי העולם הבא בזה העולם, כי יודע שהכל מהשם יתברך, וה' הוא אלקים, וכל מאורעותיו הכל לטובתו (שם, סימן ד), שזה עקר הדעת: אחדות בין חסד לגבורה, שהן כשהולך לו בטוב והן להפך, יודע שהכל מהשם יתברך משגח בהשגחה פרטית, ואז הולך לו כסדר, וחי חיים טובים גם בזה העולם, כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות־הר"ן, סימן קב): "מי שיש לו אמונה — חיו חיים אמתיים".

עוד איתא (בלקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן לג) שצריך לבקש שלום, וחקמינו ז"ל אמרו (שבת י'): שלום — שמו של הקדוש־ברוך־הוא,

עוד אָמרוּ (עָצִין ג. יב): "לא מִצָּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלִי מַחֲזִיק
 בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשְּׁלוֹם", שֶׁהוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הֵינּוּ
 בְּכָל דְּבַר צָרִיף לַחֲפֵשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ הַמְּחִיָּה וּמְקַיֵּם אוֹתוֹ הַדְּבַר,
 כִּי אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שֵׁם
 אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְלָכֵן צָרִיף לַחֲפֵשׁ בְּכָל
 דְּבַר אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, וְצָרִיף שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל, אִף אִם עוֹבֵר
 עָלָיו אֵיזָה צַעַר מְאִיזָה בַעַל בַּחִירָה, צָרִיף לַחֲזֹק עֲצָמוֹ מֵאֵד מֵאֵד
 בְּאֻמוֹנָה, לִידַע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא רַק שְׁלִיחַ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,
 וְכֵן צָרִיף שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם אֶצֶל הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ בְּמִדּוֹתָיו, הֵינּוּ שְׁלֵא יְהִיָּה
 מְחַלֵּק בְּמִדּוֹתָיו וּבְמֵאוּרְעוּתָיו, שְׁלֵא יְהִיָּה לוֹ חֲלוּק בֵּין בְּטִיבוֹ בֵּין
 בְּעִיקוֹא, תְּמִיד יִמְצָא אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הֵינּוּ אִף שְׂזָכָה כָּבֵד לְאִיזוֹ
 עֲלֶיהָ וּמְדַרְגָּה, צָרִיף לִידַע שֶׁעַדְיָן אֵינּוּ יוֹדַע כָּלֵל, וְצָרִיף לְהִתְחַיֵּל
 בְּכָל פַּעַם מַחֲדָשׁ, כִּי "לְגַדְלָתוֹ אֵין חֶקֶר" (תְּהִלִּים קמ"ג, א), וּמְכַל שְׂכַן
 אִף כְּשׁוֹפֵל בְּכָל פַּעַם בִּירִידוֹת וּבְמִקְוֹמוֹת מְגַנִּים, אִף-עַל-פִּי-כֵן
 יִחֲזַק עֲצָמוֹ מֵאֵד, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, וְיִדּוּן עֲצָמוֹ לְכַף
 זְכוּת, כִּי הַכֹּל נִסְתַּוֵּב מִלְּמַעְלָה, כְּדִי לְקַרְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ דִּיקָא בְּדַרְךְ
 הַזֹּה, וְאִף אִם יִרְדַּ וְנִפְל וְעָשָׂה מַעֲשִׂים הַכִּי גְרוּעִים, צָרִיף לַחֲזֹק עֲצָמוֹ
 מֵאֵד מֵאֵד, וְלִמְצָא אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַכֹּל נִסְתַּבֵּב מִלְּמַעְלָה לְקַרְבוֹ
 בְּדַרְךְ זוֹ דִּיקָא, וְעַל-יְדֵי שִׁילָף בְּדַרְךְ זוֹ, אֲזַ יִתְגַּלֶּה לוֹ הָאוֹר הַגָּנוּז
 הֵינּוּ אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׂבִיחָה הַיּוֹם דִּיקָא, כִּי בְּכָל יוֹם מֵאִיר מֵאֵד אוֹרוֹ
 יִתְבָּרֵךְ בְּכָל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים (בַּתְּפִלַּת שְׁחִירִית): "הַמֵּאִיר לְאַרְצָן
 וְלְדָרִים עֲלֶיהָ" וְגו', אֲזַ יִזְכֶּה לְיוֹם טוֹב, הֵינּוּ מִי שְׂזוֹכָה לַחֲפֵשׁ אַחֲרָיו
 יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְיוֹדַע שֶׁהַכֹּל מְשַׁנָּח
 מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲזַי יֵשׁ לוֹ יוֹם
 טוֹב, וְלַהֲפֹךְ כְּשׁוֹפֵר בַּהֲשַׁנָּחָה, וְחוֹשֵׁב "כַּחַי וְעַצְם יְדֵי עֲשֵׂה לִי אֶת
 הַחֵיִל הַזֶּה" (דְּבָרִים ת. יז), אֲזַ עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׂעוֹבֵר, וְאֲזַ יֵשׁ לוֹ יוֹם
 רַע, וְחִמְנָא לְצִלָן, כִּי מֵר לוֹ מֵאֵד מֵאֵד, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִשְׁמְרֵנוּ.

ועתה נחזור לדברי רבנו ז"ל: "סגלה להנצל מגדלות — לכבד את הימים טובים", הינו כנ"ל, כי עקר הגדלות נמשך כי חשוב עצמו למשהו, ואז עוזרים עליו מרירות וצרות וימים רעים, וכמו שכתוב (משלי טו, טו): "כל ימי עני רעים", כי אין עני אלא מהדעת (גורים מא.), ועקר דעת הוא אחדות בין חסד לגבורה, על-כן ימיו רעים, ורומנא לצלן, אף אם זוכה לידע באמת באמונה בהשגחה פרטית, שהכל ממנו יתברך, ואין שום מציאות בלעדי השם יתברך, אז יודע באמת שהוא בעצמו אינו כלום, והוא בכחיות מ"ה ועונה, אז נתגלה לו אור השם יתברך השופע בזה היום, וזוכה ליום טוב, והבן כי נפלא הוא, בעזרת השם יתברך.

ועתה ארשם לה קצת פנימיות הדבר, באשר מתנוצץ בדעתו על-פי דברי הארזי"ל, והנה רבנו ז"ל מביא שהבחינה מ"ה הוא שם הנו"ה במלוי אלפי"ן, הינו שכותבים השם יו"ד ה"א וא"ו ה"א, הינו עם ג' אלפי"ן — בגמטריה מ"ה כמספר אדם, הינו שממשיך על עצמו א — אלוהו של עולם — השם יתברך, שיודע שהכל בהשגחה, אז הולך לו כסדר, כי להפך קשיש לו גדלות "אנא אמלך", אז מפריד עצמו מהשם יתברך, והולך שלא כסדר, והעצה והסגלה להנצל מגדלות היא — לכבד את הימים הטובים, ועתה תראה נפלאות, כי הראשי תבות הוא מ"ה, כי על-ידי שיש לו אמונה ועונה, ויש לו ימים טובים, ומכניע עצמו לפניו יתברך, זהו מ"ה (חסר).

שיח.

בעזרת השם יתברך, אור ליום ששי — ערב-שבת-קדש, לסדר שמיני ה'תשכ"ט.

ששון ושמחה ושיגו לאהובי, אחי, ידידי, יקירי, הבחור הנחמד בניק וחכים ... גרו יאיר ויזרח לנצח, החפץ ומשתוקק לצאת מהחשך והרע שולכד בו, ולהאיר נפשו בהארת זיו שכינתו יתברך המאירה

אֲשֶׁר שִׁיחַ בְּנַחַל רַעַג

בְּכַל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל מג, ב) : "וְהָאָרֶץ הַאִירָה מִכְבוֹדוֹ",
הַרְצָה לְשָׂתוֹת מִבְּאֵר מַיִם חַיִּים, מִהַנַּחַל הַנוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר חֲכָמָה
הַקְּדוּמָה הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעִתִּיק וְכו'.

מִכְתָּבְךָ הֵיכָר, אֲשֶׁר הִרְבָּה חִפְיָתִי לוֹ, לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי
לְשִׂמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ.

אֲחִי הֵיכָר ! חֲזוּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר
נִדְבַר בְּיָנַי וְזֶה כְּפֹה פְּעָמִים עַל־פִּי הַהִקְדָּמוֹת הַנוֹרְאוֹת שֶׁקָּבְלָנוּ
מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר דְּבוּר אֶחָד מִדְּבָרָיו
הַקְּדוּשִׁים פּוֹתַח מַעְיָנוֹת הַחֲכָמָה, לְזְכוּת לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
וּלְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת גְּבוּהוֹת וְנוֹרְאוֹת, וְכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל בְּפָרוּשׁ,
שֶׁעַל־יְדֵי סִפְרָיו יָכוֹל לְהַעֲשׂוֹת בְּעַל מוֹחַ גְּדוֹל מְאֹד (סִימָנוּהֶר"ו, סִימָן
שמו).

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, לְטוֹבְחָךָ הַנּוֹצְחִית, תִּתְמַיֵּד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל
וּמוֹהַרַ"ת ז"ל, עַד שֶׁיְהִיוּ שְׂגוּרִים בְּפִיךָ בְּעַל־פֶּה, בְּפָרֵט בְּשָׁנֶי
חֲלָקֵי הַ"לְקוּטִי־מוֹהַר"ן" הַקְּדוּשִׁים, שְׁנֵי הַלוֹחוֹת שֶׁהוֹרִיד לָנוּ רַבְּנוּ
ז"ל, שֶׁעַל יָדָם אֲנַחְנוּ זוֹכִים לְקַבֵּל רוּחַ חַיִּים תְּדַשֶּׁה לְקַיֵּם אֶת
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכַתֵּב וּבְעַל־פֶּה, כִּי הַצְּדִיק מְכַנֵּס רוּחַ חַיִּים תְּדַשֶּׁה
בְּמִקְרָבָיו (לְקוּטִי־מוֹהַר"ו, חֲלָק א', סִימָן ח).

וְהַעֲקָר עַל־יְדֵי גְנוּחֵי וְאַנְחָה, שֶׁהוּא עֲנִין הַהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁעַל יָדָהּ
אֲנַחְנוּ מְקַשְּׂרִים אֶל רַבְּנוּ ז"ל וּמְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ שְׁלָמוֹת הַחֲסְרוֹנוֹת,
כִּי עָקַר הַהִתְבּוֹדְדוּת מְקַבְּלִין מִהַצְּדִיק הָאֵמֶת, כְּמוֹכָא (שֵׁם, סִימָן ס,
עין שם), שֶׁעַל־יְדֵי שִׁשׁוּמְעֵין קוֹל הַצְּדִיק וְהַחֶסֶד, עַל־יְדֵי־זֶה מְדַבְּרִים
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־יְדֵי תְּפִלָּה מִשְׁלִימִים וּמִתְקַנְיִים אֶת הַדַּעַת (שֵׁם,
סִימָן כט), וְעַל־יְדֵי שְׁלָמוֹת הַדַּעַת נְשַׁלְּמִים אֲצִלוּ כָּל הַחֲסְרוֹנוֹת, כִּי
כָּל הַחֲסְרוֹנוֹת הֵם רַק מַחְמַת חֲסָרוֹן הַדַּעַת (שֵׁם, סִימָן כא), וְכִשְׁנֹשְׁלָמַת
דַּעַתוֹ, אַז אֵין חֲסַר לוֹ כְּלוּם, וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (נְדָרִים מא) :
"דַּעַת קִנְיַת מַה חֲסָרָתָּ, דַּעַת חֲסָרָתָּ מַה קִּנְיַתָּ".

וְזֶה עֵקֶר עֲבֹדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם — לְהַשְׁלִים דַּעְתוֹ בְּכָל פְּעַם (שם, סימן ג), וְעֵקֶר הַדַּעַת — לִיַּדַע שְׂכַל מְאוֹרְעוּתוֹ הֵם לְטוֹכָתוֹ, הֵינּוּ אַחֲדוֹת בֵּין חֶסֶד לְגְבוּרָה (שם, סימן ד), שֶׁזֶה בַּעֲצָמוֹ בַּחֲנִיַת הַמְּשַׁכַּת הָעוֹלָם הַבָּא בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אִם יֵשׁ לָאָדָם אֲמוּנָה וּבִשְׁחוֹן חֶזֶק, אֲזִי טוֹעֵם חַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא בְּזֶה הָעוֹלָם מִמֶּשׁ, וְהַעֲקָר הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, כִּי עַל-יְדֵי לִיצְנוּת, רַחֲמָנָא לְצַלְן, מִתְּרַחֲקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵאֵד מֵאֵד, כִּי 'לֵץ' אוֹתִיּוֹת 'צֵל', עַל-יְדֵי לִיצְנוּת מִמֶּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ צֵל הַמְּכַסֶּה מִמֶּנּוּ אִוְרוֹ יִתְבָּרַךְ הַשׁוֹפֵעַ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, מִמֵּלֵא כָּל עַלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עַלְמִין, וְאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל תְּנוּעָה וַתְּנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם — הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְעַל-יְדֵי לִיצְנוּת נוֹתֵן כֹּחַ לִסְטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפָה לִיַּנֵּק מֵהָאֵל"ף-בֵּי"ת, הֵינּוּ כִּי עֵקֶר הָאָדָם הוּא הַדְּבִיר, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת הָאֵל"ף-בֵּי"ת שֶׁזֶה הוּא הַדְּבִיר, וְעֵקֶר יְנִיקַת הַקְּלָפָה הוּא מֵהַפ"א (שם, סימן פג), רְמֵז לְפָה, הֵינּוּ אִם מְדַבְּרִים לִיצְנוּת וּדְבָרִים מְגַנִּים, עַל-יְדֵי-זֶה נוֹתְנִים כֹּחַ לְזוֹ הַקְּלָפָה לִיַּנֵּק מֵהַפ"א וְנַעֲשֶׂה א'ף', וְיָכוֹל לְהַפְשֵׁל בַּפְּגָם הַבְּרִית, כִּי בְּרִית הַלְשׁוֹן וְהַמַּעוֹר תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כְּמוֹכָא (שם, סימן יט), שְׁעַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ, שְׁמְדַבְּרִים דְּבָרִים קְדוּשִׁים בְּתוֹרָה וַתְּפִלָּה, עַל-יְדֵי-זֶה מְכַנִּיעַ אֶת הַקְּלָפָה, עֵינֵן שָׁם, וְעֵקֶר הָעֲצָה מְבִיא שָׁם רַבְּנוֹ ז"ל אֶת הַפְּסוּק: "מִתֵּן בְּסִתְרֵי יָכְפָה א'ף'" (משלי כא, יד), שִׁיתֵן צְדָקָה בְּסִתְרֵי, וְעַל-יְדֵי-זֶה יָכְפָה אֶת הָא'ף', אֶת הַקְּלָפָה הַטְּמֵאָה שְׂבָאָה מִלִּיצְנוּת, וַיֵּשׁ לוֹמֵר בַּפְּשִׁיטוֹת — לְהַרְבּוֹת בַּצְּדָקָה בְּסִתְרֵי.

וְעוֹד יֵשׁ לוֹמֵר עַל-פִּי דְבָרֵי הַזֶּהר הַקְּדוּשׁ, שְׁעַל-יְדֵי שֶׁהָאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה וְעוֹשֶׂה מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, נּוֹכַפְרֵט עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת], עַל-יְדֵי-זֶה עוֹשֶׂה צְדָקָה עִם הַשְּׂכִינָה, וְזוֹ הָעֲצָה שְׂמַגְלָה רַבְּנוֹ ז"ל: אִם רֹאֶה שְׂמַתְגַּבְּרַת, רַחֲמָנָא לְצַלְן, הַלִּיצְנוּת בֵּין בְּנֵי-אָדָם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נוֹתְנִים כֹּחַ לְקָלְפָה לִיַּנֵּק מֵהַפָּה, כִּי לִיצְנוּת הִיא עַל-יְדֵי דְבִיר פָּה, הָעֲצָה — "מִתֵּן בְּסִתְרֵי", שִׁיסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ, וְיָקִים מַה שְּׂכַתְבֵּן רַבְּנוֹ ז"ל (עֵינֵן בַּחֲחֵלֶת חֶלֶק ב', בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, בַּהַשְּׂמָטָה) עַל פְּסוּק:

"אֶחָד הִיָּה אַבְרָהָם" (חזקאל לג, כד), שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה, רק יַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבִכְפִּישִׁיטוֹת כְּאֲשֶׁר קָבַל מֵהַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וְיַעֲסֹק הַרְבֵּה בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוּדוֹת, וְיִשְׁפֹּף שִׁיחוֹ וְתַפְלָחוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִתְמַיֵּד כְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-יַדֵּיָּהּ בְּעֶצְמוֹ עוֹשֶׂה צְדָקָה וְחֹסֵד עִם הַשְּׂכִינָה, וְזֶה מִתֵּן בְּסִתְרָה — שִׁיתֵן עֲצָמוֹ בְּהִסְתָּר, וְיַעֲסֹק בְּתוֹרָה, תַּפְלָה וְצְדָקָה, וְעַל-יַדֵּיָּהּ יִכְפֹּה אִף — שִׁיכְנִיעַ אֶת קַלְפָּה זו.

גַּם יֵשׁ לוֹמַר — יִכְפֹּה הוּא אוֹתִיּוֹת יָךְ פֶּה מִלְשׁוֹן "וַיִּבֶן אֶת הַמִּצְדָּה" (שמות ב, יב), הֵינּוּ אִם יָכֹה וְיִכְפֹּה אֶת הַפֶּה וְיִשְׁמֹר עֲצָמוֹ מֵאֵד מְדַבְּרִים בְּטָלִים וְלִיצְנֻת, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַצְּרוּת וְהַמְצָרִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וַיִּבְרַד יַעֲקֹב מִצְרִימָה" אֲנוֹס עַל-פִּי הַדְּבוּר, הֵינּוּ אִם מְדַבְּרִים לִיצְנֻת, לְשׁוֹן-הַרְעָה וְכוּ', עַל-יַדֵּיָּהּ יוֹרְדִים מִצְרִימָה — שֶׁהוּא כָּלֵל הַצְּרוּת וְהִיסוּרִים, כְּמוֹכָא (לְקוּשִׁימוֹהֵר"ן, חֶלֶק א, סִימָן ד): כָּל הַגְּלוּת נִקְרְאוֹת מִצְרִים, עַל שֵׁם שֶׁמְצָרִים לְיִשְׂרָאֵל, וְכֵן (שם, סִימָן ז): מִצְרִים הַפֶּה הַאֲמוּנָה, הַנְּסִים וְהַתַּפְלָה, עֵינֵי שָׁם, וְאִם יִשְׁמֹר מֵאֵד אֶת הַדְּבוּר, עַל-יַדֵּיָּהּ 'יִכְפֹּה אִף' אֶת הַקַּלְפָּה, וְהִבֵּן.

וְר' אֶפְרַיִם מִלְז' לִל מִפְּשַׁעֲדְבוּרָה פֶּרֶשׁ פָּעַם: "וַיִּבֶן אֶת הַמִּצְדָּה וַיִּטְמְנֶנָּהּ בַּחֹל" (שמות ב, יב), חו"ל רֵאשִׁי תְּבוּת: חִזֹּק וְיִאֲמַץ לְיָדָךְ, כִּי הַעֲקָר הוּא הַתְּחִיָּקוֹת — לְחִזֹּק עֲצָמוֹ עַל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְכְמוֹ שֶׁאָמַר פָּעַם רַבֵּנוּ ז"ל: פֶּאֶר נוֹאֵס בֵּין אִיף גְּעֻקוּמֵן צוּ מִיִּין זָאף, אִיזוּ נָאֵר וְוִיל אִיף הָאֵב מִיף דְּעֵרֵהֶא לְטוֹן, כִּי בְּאֵמֶת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת וְעוֹבְדֵי ה' הָאֵמֶתִיִּים, הַתַּלְמִידִים הַמְּקַרְבִּים בְּאֵמֶת לְזֶה הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, הֵם דְּבָקִים תְּמִיד בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִיזוּ לְסֻטְרָא אַחְרָא שׁוֹם שְׂלִיטָה עֲלֵיהֶם, אִף שֶׁמִּפִּיל עֲלֵיהֶם חֲשֻׁכוֹת, יִסּוּרִים וְקֻטְנוֹת, נְפִילוֹת, יְרִידוֹת וְהַשְׁלָכוֹת, דְּחֻקוֹת וְעֲנִיּוֹת, הֵם מְהַפְּכִים הַכֹּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי יוֹדְעִים שֶׁאִיזוּ שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל תְּנוּעָה וְהַתְּנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה נְפִלְאָה וְנוֹרָאָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יַדֵּיָּהּ בְּרַגְעַתְהָפֵף כָּל הַחֻשָּׁף לְאוֹר גְּדוּל, וּמֵאִירָה

עליהם הארה נפלאה מאורו האין סוף ברוך הוא, אך הפעל-דבר מעמיד עליהם לצים ומקטרגים, ומבזים אותם, ועל זה צריכים חזק גדול מאד מאד לבלי לפל, כמובא (בלקוטי-הלכות, מילה, הלכה ה), שמה שצריכין לפחד מפעל בחירה הוא רק ברוחניות, שלא יטעהו מדרך האמת — דרך האמונה בהשגחה פרטית, כי בגשמיות אינו יכול לעשות לו שום דבר, ועל-כן חמור מאד מאד עון הליצנות, והיא אחת מהכתות שאינן מקבלות פני השכינה (סוטה מב. סנהדרין קג), כי אדרבה הוא קוצץ רגלי המביאים דרון למלך ומשליך אותם כמובא, ואם-כן איך יכול הוא בעצמו לדבק עצמו באור השכינה והאמונה הקדושה! ?

אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידע מרבי אמת בזה, המעורר אותנו באמת לידע ולהרגיש את הטוב שיש בנו, וכן לידע את הרע שיש בנו, באפן שנוכח לברר את הטוב מן הרע, שאו מדרגה גדולה, שנוכח לידע מה לתקן, כי על-ידי החטאים והעוונות נתעבר הטוב והרע, כמובא בספרים הקדושים, "וכל הדרכים דומות לו למישור", אך הצדיק האמת מברר אצל אנשיו שיגיעו מה הטוב, שאלו הנקודות הטובות שיש אצל כל אחד, באפן שישמח את עצמו בזה, וכן לידע מהו הרע שצריך עוד לתקן.

טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

שיט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר אחר-קדושים היחשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל מעלת ידיד נפשי שאר בשרי, האברך היקר לי מאד, המשתוקק לעבודת השם יתברך על-פי

אַשֶׁר שֵׁיט בְּנַחֵל רַעֲז

דָּרָךְ הַחַם וְהָאֵמֶת שֶׁקְּבַלְנוּ מֵהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֻקְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֶפֶשׁ.

כָּבֵד בְּמָה פְּעָמִים הָיָה בְּדַעְתִּי לְכַתֵּב לָךְ, אֶךְ רַבּוּ הַמְּנִיעוֹת, וְכִמו
שֶׁאִמְר רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁכָּל דְּבָר אֲשֶׁר צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּשִׂכְלוֹ, מִתְּפַשְׁטוֹת
עַל זֶה הַמְּנִיעוֹת מֵאֵד מֵאֵד לְעַכְב (תּוֹרַת מוֹהֲר"ו, סִימָן רַג).

וְהַעֲקָר שָׂאִין לִי מִמֶּךָ שׁוּם אֲתַעֲרוּתָא דְלִתְמָא*, שֶׁמֵּאֵד מֵאֵד אָנִי
מִתְּנַעֲנֵעַ לְרֵאוּתָךְ וְלִשְׂמֹחַ עִמָּךְ יַחַד, וְלִדְבַר מְנַעֲמוֹת, עֲרֻבוֹת, יְדִידוֹת
הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁקְּבַלְנוּ עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְעַל-כָּל-פְּנִים אִם אֵין בְּיַדֵּינוּ
לְהַתְּעֵד יַחַד מִפְּנֵי רַחוּק הַמִּקּוּם שֶׁאֵתָּה נִמְצָא שָׁם, עַל-כָּל-פְּנִים
כְּסוּפֵי תוֹךְ לְרֵאוּת אֶת כְּתִיבַת יְדָךְ, שֶׁהִיא גַם-כֵּן בְּחִינַת נֶפֶשׁ (עֵין
לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ו, חֵלֶק א', סִימָן קַעג).

וְהִנֵּה לְחֻזְקָךְ בְּעַבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ כְּרַצוֹנְךָ, הֲלֵא כָל סִפְרֵי רַבְּנוּ
ו"ל בְּיַדְךָ, הַפֶּה בָּהֶם וְהַפֶּה בָּהֶם דְּכֵלֵּא בָּהֶם — עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת
וְהַדְּרָכוֹת לְשֵׁרוֹת לְכָל אָדָם, מִן הָאוֹזֵב אֲשֶׁר בְּקִיר עַד הָאָרֶז אֲשֶׁר
בְּלַבְנוֹן, כִּי רַבְּנוּ ו"ל לומַד תּוֹרָתוֹ עִם דְּרֵי מַעְלָה וְעִם דְּרֵי מַשָּׂה (עֵין
שָׁם, חֵלֶק ב', סִימָן ז).

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר! תוֹךְ נֶאֱמַר מֵאֵד בְּכָל יוֹם לְלַמַּד
בְּקִבְעוֹת עֲצוּמָה אִיזוֹ תוֹרָה מֵהַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-
מוֹהֲר"ו", וְתֹאמַר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה הַשְּׂיֵכַת אֵלֶיךָ מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת",
וְגַם תְּרַגֵּל עֲצֻמָּה לְעֵין בְּחִדוּשִׁים הַיָּקָרִים שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, אֲשֶׁר
כִּסְפוּ "לְקוּטֵי-הֵלְכוֹת" עַל אוֹתָהּ הַתּוֹרָה שֶׁתְּלַמַּד, וְאֵז טוֹב לָךְ
לְנַפֵּשׁ, כִּי הַחוּט הַמְּשַׁלֵּשׁ הַזֶּה יְקַשֵּׁר אֶת נִשְׁמַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה
תוֹךְ בְּדַעְתְּךָ מֵאֵד מֵאֵד.

יְדִידֵי הַיָּקָר! קִשׁוֹר בְּדַעְתְּךָ אִמְתָּתוֹ יִתְבָּרַךְ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ו, חֵלֶק
ב', סִימָן פּב), וְאֵז יִלָּךְ לָךְ תְּמִיד כְּסֻדְר. וְלַמְעַן טוֹכְתְּךָ הַנּוֹצְחִית, אַל
תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי כָל אֱלוֹ הַנְּפִילוֹת וְהַיְדִירוֹת,

(א) הַתְּעוֹרוֹת מְלַמֵּשׁה.

הקטנות, הדחקות והמרירות וכו' שעוברות עליך, הכל בכונה עמקה וכו', כי בהכרח שיעבר על כל הפא להכנס בעבודתו יתברך מה שיעבר וכו', והכל בשביל שיתהוו מזה כלים לקבל בהם השגות אלקותו יתברך (עין שם, חלק א', סימן קפה), כי באמת אין שום מציאות בלעדי השם יתברך קלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, שנתלבש עצמו בלבושים אלו, וזהו עקר תכלית ירידת הנשמה לזה העולם, שיעיר אותו יתברך מכל דבר בפרטי פרטיות, כי ראוי ונכון לזכר כל-כף את העינים, האזנים, החטם והפה, עד שלא יראה ולא ישמע ולא ירגיש משום דבר רק אותו יתברך המסתתר באותו הדבר, ועל-ידי-זה יאיר לו תמיד (עין שם, סימן ה').

אף מחמת שזוהי מדרגה גבוהה עד מאד, ואי אפשר לו להיות דבוק בהשם יתברך תמיד, אלא אם-כן יתבטל מהמציאות, על-כן צריך להיות עיל ונפיק רצוא ושוב^ב (עין שם, סימן ו'), רצוא — שהוא בחינת 'עיל' נקרא בשזוכה להיות דבוק בהשם יתברך, ולראות ולשמע ולהרגיש מכל דבר את חיות אלקותו יתברך המסתתרת שם, ושוב — שזה בחינת 'ונפיק' נקרא כשחוזר מהדבקות ונפסקת מדעתו ידיעה זו אשר אין בלעדיו יתברך, והוא יתברך עמו ואצלו.

אף מחמת שבהכרח שיהיה אצל כל אדם שני עינים אלו — פעם 'עיל', פעם 'נפיק', על-כן צריכים בקיאות גדולה עד מאד, ובפרטיות כשהוא בבחינת 'ונפיק', אז הוא בסכנה גדולה, כי דיקא אז מתעוררים ומתגברים חלישות הדעת, הספקות והבלבולים וכו', עד שגדמה לו שאבד מנוס, חס ושלום, ועל-כן אז דיקא צריכים התחזקות גדולה לא לפל בדעתו בשום אפן שבעולם, כי צריך שידע שבהכרח שיעבר עליו כך, כי לפני שמש יגו'ן שמו (תהלים עב, יז), קדם הארת אלקות שמאירה לאדם כשמש, צריך שיעבר עליו בחינת הצמצום שנקרא מלכות, וכמו שאנשי שלומנו מפרשים דברי רבנו י"ל (לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן ל'): השגות אלקות אי אפשר להשיג

כי אם על-ידי צמצומים רבים, עין שם, צו משיג זיין השגות אלקות דארף אסאך איבער גיין, ודברי פי חכם חזן.

ועל-כן כשנפל מהתשווקה אליו יתברך, ידע שהוא עקשו בכחינה זו — 'ושוב', ויחזק את עצמו מאד מאד, ואף שחשף לו עקשו ולא אור בעדו, ואדרבה נופל בירידות מגנות וכו', רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן ההכרח לעשות כל מיני פעולות שבעולם, ולחזק את עצמו להיות בשמחה עצומה, ועקר ההתחזקות הוא על-ידי תורה ותפלה בעקשנות גדולה, להתמיד בכל יום בתורה הקדושה — מקרא, משנה, גמרא, מדרש, ולשקד בכל יום בתפלה: שחרית, מנחה, מעריב וקצות.

והעקר — להיות רגיל הרבה מאד בשיחה בינו לבין קונו, ליחד לעצמו מקום שאין שם בגי'אדם, ולפרש שיחתו אליו יתברך בלשון שרגיל בה, כאשר ידברו שני חברים טובים ביניהם, וכל מה שעובר עליך תשיח ותספור לפני השם יתברך כאשר ידבר ויספור ה'בן לאביו, כי כבר קראנו השם יתברך 'בנים', כמו שכתוב (דברים י"א): "בנים אתם לה' אלקיכם".

ו צריך שתדע אהובי אחי הקר כי דיקא על-ידי רבוי תפלה ושיחה בינך לבין קונך יוצרך מחד, ודבר זה לביא אותך אל שלמות השגות אלקותו יתברך, וכן על-ידי למוד התורה הקדושה תכניע את הרע מחד, כי התורה נקראת מקל שמכניע את הרע והשגזון שנגנסו באדם, ועל-ידי התורה שובר וממתיק את כל הדינים.

וזה שכתוב ביעקב (בראשית לב, ו): "כי כמקלי עברתי את הירדן וזה", ואיתא בספרים הקדושים ירדן אותיות ירד דין, הינו כדי לבטל ממנו כל הדינים והצמצומים הוא רק על-ידי התורה שנקראת מקל, וזה "כי כמקלי" — על-ידי תורת, עברתי את הירדן — שהוא כלל הדינים והצמצומים (עין לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן א),

והעקר להיות תמיד בשמחה עצומה על נעם חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת בזה, אשר בפרוש אמר: "וואס האט איר צו זארגן אז איך גיי פאר אייך?" (חיי-מוהר"ן. סימן רכה), וכוונתו יתקנגו רבנו ז"ל בתקון נצחי לנצח.

על-כן חזק נאמץ מאד להיות תמיד בשמחה, ונעשה את עצמך כאלו אתה שמח, ועל-ידי-זה תבוא באמת אל השמחה האמתית, ותראה ללכת תמיד בפנים שוחקות שהן אנפין גהורין^ד, ומוהר"ן את ז"ל אמר לאחד מאנשי שלומנו: אם היית תמיד בשמחה, לא היית רואה פני גיהנום, כי על-ידי שמחה נצולים מכל מיני גיהנום, ועל-כן העקר להיות תמיד בשמחה עצומה על נעם חלקך שנקראת מצרע יש"אל, וקנה אל ה' וחזק ונאמץ לבך בה', וכוונתו לא יעזב אותך, וישפיע לך כל מה שאתה צריך ברוחניות וכוונתו, ויבא אליך שפע עצום, שתזכה לשלם את כל חובותיך, כי השמחה ממשכת כל ההשפעות.

הדורש שלומך...

שכ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר אחר-קדושים היחשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי שאר בשרי היקר, האכרד המשתוקק לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

כבר כפה פעמים היה בדעתי לכתב לך, אך רבו המניעות, כמו שאמר פעם רבנו ז"ל, שכל דבר אשר צריכים לעשות בשבילנו,

(ד) מה יש לכם לדאג כשאני הולך לפניהם.

(ה) פנים מאירות.

נתפשטות מאד המגיעות לעכב (חיי-מוהר"ן, סימן רנג), והעקר שאין לי ממך את צריכתך דלתתא^א, שמאד אני מתגעגע לראותך, ועל-כל-פנים כתב ירך שתכתב לי.

והנה לחזק אותך בעבודת השם יתברך כרצונך, הלא כל ספרי רבנו ז"ל בדרך הפך בהם והפך בהם דכלא בהם — עצות, התחזקות והדרכות ישרות לכל אדם, מן האזוב אשר בקיר עד הארו אשר בלבנון, כי הצדיק לומר את תורתו עם דרי מעלה ועם דרי מטה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), על-כן חזק ואמץ מאד בכל יום חק קבוע ללמד "לקוטי-מוהר"ן", ולומר על כל תורה התפלה מ"לקוטי-תפלות", גם תעין בחדושים של מוהר"ן^ת, זכותו יגן עלינו, אשר ב"לקוטי-הלכות" על כל תורה, ואז טוב לך לנצח.

והעקר, אחי היקר, חזק ואמץ מאד מאד! ואל תפל בדעתך משום דבר שבפעולם, כי כל אלו הנפילות והירידות וההשלכות בהכרח שיעברו על כל הבא להכניס בעבודת השם יתברך, והכל בשביל שיתהוו מזה כלים לקבל בהם השגות אלקותו יתברך (עין שם, חלק א', סימן קפה), כי באמת מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדי השם יתברך, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וזה עקר תכלית ירידת הנשמה לזה העולם, שיפיר אותו יתברך מכל דבר, שיראה ויסתכל בחיות אלקות שיש בכל דבר, ועל-ידי-זה יאיר לו תמיד (עין שם, סימן א) כמו שהשמש מאירה, כי זו המדרגה נקראת שמש, אף מחמת שזו מדרגה גדולה, ואי אפשר להיות דבוק בהשם יתברך תמיד, אלא אם בן יתבטל מהמציאות, על-כן צריך להיות "עיל ונפיק"^ב "רצוא ושוב", רצוא ועיל נקרא — כשזוכה להיות דבוק בהשם יתברך, ולראות מכל דבר את פנימיות הדבר חיות אלקותו המחיה את זה הדבר, אף מחמת שאי אפשר בתחלה להיות בך בתמידות, אז כשמפסיק מהדבקות זה בחינת "ונפיק

(א) התעוררות מלמטה.

(ב) נקט ירצא.

נָשׁוּב", שֶׁהֵם קָלֵל הַיְרִידוֹת, חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, הַבְּלִבּוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאֵדָם, שֶׁכָּל זֶה בְּכֻלּוֹ "נָשׁוּב וְנִפְיֵק", וְאִזּוֹ צְרִיכִים הַרְבֵּה הַתְּחִזְקוֹת, כִּי כָּל זֶה בְּהִכָּרֵחַ שִׁיעֵבֵר עָלֶיךָ מַה שֶׁעוֹבֵר, שֶׁכָּל זֶה נִכְלָל בְּכֻלּוֹ הַ"מַּלְכוֹת" הַ"צְמֻצוֹם", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "לִפְנֵי שְׁמֵשׁ יוֹנָן שְׂמוֹ" (תהלים עב. יז), וּפִרְשׁ רַש"י לְשׁוֹן מַלְכוֹת, הִינּוּ לְזִכּוֹת לַהֲיִוֹת דְּבוּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שִׁיאִיר לוֹ אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ הַשְּׂמֵשׁ, צְרִיכִים קִדְּם צְמֻצוֹם, וְכַמוּכָא (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן. חֶלֶק א'. סִימָן ל.), שֶׁהַשְּׂגוֹת אֶלְקוֹת אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג כִּי אִם עַל-יְדֵי צְמֻצוּמִים רַבִּים, עֵין שָׁם, וְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ פָּרְשׁוּ: "מִשִּׁיג וַיִּין הַשְּׂגוֹת אֶלְקוֹת דַּאֲרַךְ אֶסְאֵף אֵיבָעֵר גִּיין אוּיָךְ דַּעַם מְעַנְטֵשׁ".

וְהַעֲקָר לְחֹזֵק עֲצֻמוֹ כֶּשֶׁהוּא בְּבַחֲיַנֵּת "נָשׁוּב" — "מַלְכוֹת", וְעַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת הוּא עַל-יְדֵי תוֹרָה וְתַפְלָה, לְהִתְמַיֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹרִים קְבוּעִים אֲשֶׁר תִּקְבַּע לְעֲצֻמָּךְ — תַּנְיָן, מִשְׁנֵיּוֹת, גְּמֵרָא, שְׁלַחַן עֲרוּךְ וּמְדֻרָשִׁים, וְעַל-יְדֵי תַפְלָה — הֵן הַתַּפְלוֹת הַקְּבוּעוֹת וְהֵן תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, שֶׁתִּיחַד לְעֲצֻמָּךְ מְקוֹם פְּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּגַי-אֵדָם, וְתִשְׁפָּךְ נִפְשְׁךָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ תִּשִׁיחַ וְתִסַּפֵּר לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר הַבֵּן עִם אָבִיו, כִּי כָּבֵר קָרְאָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ 'בְּנִים', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יד. א): "בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם", עַל-כֵּן צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ תְּמִיד כְּמוֹ בֵּן לִפְנֵי אָבִיו, וְאֵף שְׁלִפִי מִעֲשֵׂי נִדְמָה לִי שֶׁאֵין אָנִי בֵּן, עַל-כֵּל-פְּנִים הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּבֵר קָרְאָנוּ בְּנִים, וְדִקָּא עַל-יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת תִּזְכֶּה תְּמִיד לַהֲיִוֹת דְּבוּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִרְאוֹת מִכָּל דְּבָר אֶת הַחַיִּית אֶלְקוֹת הַגְּנוּזָה בְּכָל דְּבָר.

וְעַל-יְדֵי הַלְמוּד, הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה תִּכְנִיעַ אֶת הַרְעַ מִמֶּךָ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהַתּוֹרָה נִקְרְאת מְקַל (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א'. סִימָן א), שֶׁמִּכְנִיעָה אֶת הַשְּׂגָעוֹן שֶׁל הָאֵדָם שֶׁנִּכְנַס בּוֹ מִחֻמַּת חֻטְאֵיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר חֲכָמֵינוּ ז"ל (סוֹטָה ג.): "אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה אֶלָּא אִם בֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּחַ", וְאֵיךְ יִכּוֹלִים לְכַשֵּׁל זֹאת? עַל-יְדֵי לְמוּד

(ג) הַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֶלְקוֹת, צְרִיךְ הַרְבֵּה לְעַבֵּר עַל הָאֵדָם.

התורה שממתיק הכל, וכמו שכתוב ביעקב: "כי במקלי עברתי את הירדן", ואיתא בספרים הקדושים ירדן אותיות ירד-דין, הינו לבטל ממנו כל הדינים והצמצומים, הוא על-ידי התורה שנקראת מקל, וזה "כי במקלי" – על-ידי תורתו, "עברתי את הירדן" – שהוא כלל הדינים והצמצומים.

והעקר להיות תמיד בשמחה, שזכיית לידע מרבי אמת בזה, אשר בפרוש אמר: "וואס האט איהר צו נארגן אז איך גיי פאר אייך" (חיי-מוהר"ן, סימן רכה), "דופיט אויף מיין כח", וברדאי יתקנגנו רבנו ו"ל, על-כן חזק ואמץ מאד תמיד להיות בשמחה, כמו שאמר פעם מוהרנ"ת ו"ל לאחד מאנשי שלומנו: "אם היית תמיד בשמחה לא היית רואה פני גיהנום", כי על-ידי השמחה יכולים לצאת מקל הגליות, כמו שכתוב (ישעיה נה, א): "כי בשמחה תצאו".

הדורש שלומך...

גם אבשר לך כי יש אצלי טייפס"ה שעורים בלקוטי-מוהר"ן בדרך גפלאה והתחזקות נוראה מאד מאד, אשר מחזקים מאד מאד, ובלולים עם הרבה שיחות וספורים, וממש תחיה את עצמך, וברדאי לך אפלו לקנות טייפ-מאשין, אם אין לך, כדי לקבל את אלו הטייפס אשר אתן לך אם תרצה, ואקנה שיהיה, בעזרת השם יתברך, על כל הלקוטי-מוהר"ן.

(ד) מה יש לכם לראג קשאני הולך לפניכם, תסמכו על כחי.

(ח) קטטות.

(ו) רשקול.

שכא.

עֲזָרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר אֲחֵרֵי־קְדוּשִׁים ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדֵי נַפְשִׁי, שְׂאֵר בְּשׂוּרֵי
הַחֲפֵץ וּמִשְׁתוֹקֵק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל־פִּי דְרָךְ הָאֱמֶת שֶׁקְּבַלְנוּ
מִהַנְחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, הַבְּחִיר ... גֵּרוּ יֵאִיר
וַיִּזְרַח.

מִמִּתְבָּרֵךְ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מֵאֵד לְרֵאוֹת מִמִּתְבָּרֵךְ אִיךָ
שֶׁאֵתָּה מִחֲזֹק עֲצָמְךָ.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֲזֹק וְאֲמִץ מֵאֵד מֵאֵד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ תּוֹרָה
וּתְפִלָּה בְּכָל יוֹם, שְׁזֶה עֵקֶר הַתְּכִלִּית, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר הַתַּנָּא (אֲבוֹת ו, ט):
"אֵין מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת
כִּי אִם תּוֹרָה [וּמִצְוֹת] וּמַעֲשִׂים טוֹבִים", וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ בִימֵי בְּחִירוֹתָךְ
תְּקַים (אֵיכָה ג, כו): "טוֹב לִגְבוֹר כִּי יִשָּׂא עַל בְּנֵעוּרָיו", שֶׁתְּרַגֵּיל עֲצָמְךָ
לְהִתְמַיד בַּתּוֹרָה, וְלִשְׁקֹד עַל דְּלִתוֹת שְׂעָרֵי הַרְחָמִים בַּתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה
בְּכָל יוֹם, לְשַׁפֵּךְ נַפְשְׁךָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְכֵל מֵה שְׂעוּבֵר עֲלֶיךָ תִּשְׁיַח
וּתְסַפֵּר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְזֶה עֵקֶר הַשְּׂעִיר
וְהַפְּתִיחַ לְהַכְנִס אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ (עֵין לְקוּיֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פד), וְאֵל
תַּפֵּל בְּרַעְיָתְךָ מֵאוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם יִהְיֶה אִיךָ שְׂיֵהִיָּה, אַתָּה אֵת מְקוֹמְךָ
אֵל תַּנַּח.

כִּי כֵל מֵה שְׂעוּבֵר עַל הָאָדָם, הַכֵּל בְּכָלֵל הַצְּמָצוּם בְּחִינַת
"מַלְכוּת" "לְבָנָה", שֶׁבָּאָה קָרָם "הַחֲכָמָה" "הַשְּׂמֶשׁ" (עֵין שם, חֵלֶק
א', סִימָן א), הֵינּוּ אִם מִחֲזֹק עֲצָמוֹ מְכַל מֵה שְׂעוּבֵר עֲלָיו, דִּיקָא
מְזָה נְתִיבִים אַחֲרֵי־כֵן בְּלִים לְקַבֵּל חַיִּית אֱלֻקוֹת (עֵין שם, סִימָן קפה)
וְזֶה פִּרְדֵּשׁ (וַיִּקְרָא טו, ב): "כִּי בְּעֵנָן אֲרָאָה", כִּי עֵקֶר הַתְּגִלּוֹת אֱלֻקוֹת
הוּא דִּיקָא עַל־יְדֵי הַעֲנָן, שֶׁהוּא בְּחִינַת צְמָצוּם, כִּי רְבוּי אִוֵּר גּוֹרֵם
זְכוּי, אִךְ צְרִיכִים לְתַן כֹּחַ לְמַלְכוּת דְּקַדְשָׁה, וְעַל־יְדֵי מֵה? עַל־יְדֵי
הַתּוֹרָה שְׁלוּמֵד בְּכַח, הֵינּוּ כִּי בְּעֵנָן הַצְּמָצוּמִים יֵשׁ טוֹב וְלַהֲפֹךְ רַע,

כי עקר תכלית בריאת כל העולמות הנה כדי להפיר אותו יתברך, להסתכל בפשטל והחיות אלקות שיש בכל דבר, אף דבר זה אי אפשר בתמידות, כי אם לאו, יתבטל לגמרי, והשם יתברך ברא אותנו בני אדם גושי עפר וקרוצי חמר, ודיקא מאתנו עולים שעשועים גדולים למעלה, כי אצל המלאכים הדבר הוא בתמידות, שדבקים בו יתברך, ואותנו ברא בעלי בחירה, ועקר הבחירה מחמת גדל הסתרת האמת ורובי המניעות והטרדות שעובר על כל אחד דיקא אם מחזק עצמו מפל בלבוליו, ויסוריו ודחקותו, ובורח להשם יתברך, מזה נעשים דברים גבוהים למעלה (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב, סימן ז), שעקר התענוגים והשעשועים של השם יתברך הוא רק שאנחנו מזה העולם השפל נגדל ונקדש שמו של השם יתברך, כמו שאומרים (בתפלה ראש השנה): "ואבית תהלה מגושי עפר ומקרוצי חמר", כי השם יתברך יש לו שרפים וחיות ואופנים ועולמות עליונים אלפי אלפים ורב רבי רכבות ורכבות וכו', שעובדים אותו יתברך, מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב, ואף-על-פי-כן עקר התענוג והשעשוע הוא רק בשעולה עבודה של העולם השפל הזה, עין שם, ומובן ממילא, שכל מה שהאדם נמך ומתקרב להשם יתברך, נעשים מזה שעשועים גדולים, כמו שמוכא בזה הקדוש (ימרו טו): "כד אתי יתרו כדין אתיאר שמא דקדשא בריך הוא"^א, כי דיקא כשרחוק בזה נתקרב, נעשים מזה למעלה דברים גבוהים.

וזה מה שאמרו חכמינו ז"ל (ברכות לה): "מקום שבועלי תשובה עומדין, צדיקים גמורים אינם עומדים", כי דיקא מי שמנח בירידות ובתאוות מגנות, והוא שפל ומלא פגמים, כשזוכה לחוס על עצמו ולשוב להשם יתברך נעשים מזה שעשועים גבוהים, וכמו שאמר פעם רבנו ז"ל, כששאלו אותו: למה יש לו שיכות לאפיקורסים אשר היו באומן, ענה ואמר "אז איינער פון זיי טוט זיך איין בייג צו השם יתברך, בייגען זיך אלע עולמות"^ב, וכן הנה, שתזרו אחר-כך בתשובה שלמה כידוע לאנשי שלומנו, על-כן חזק ואמץ מאד מאד,

^א כשקא יתרו אז התבדר שמו של הקדוש ברוך-הוא.

^ב כשאחד מהם משה את עצמו להשם יתברך. משים עצמם אז כל העולמות.

כי אפלו מי שהוא בעשנה כתרין דמסאבותאי שהן תכלית הידידה, יכול להתעלות אם יאחז עצמו בצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו.

חוק ואמץ מאד, העקר מצד אחד שמחה, שזכינו לידע מדעת אמיתית ופשוטה כזו, ומצד השני למשך עצמו אליו יתברך על-ידי תפלה והתבודדות, כי שמחה והתבודדות הם שני הרגלים שצריך לילך עמהם תמיד, ועל ידם יזכה למה שיזכה, שזה בעצמו שתי הבחינות, מצד אחד: "מלא כל הארץ כבודו", שזה עקר השמחה ומענוג חיות אלקותו יתברך השופע בכל העולמות, ומצד השני: "איה מקום כבודו", בחינת תפלה ובקשה שאין אנו יודעים כלל, שזה עקר הצעקה לצעק אליו יתברך — "איה מקום כבודך, כי נתרחקתי ממך" וכו', וזה בעצמו תורה ותפלה המוכא בפנים (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א), כי תורה היא השגת אלקות שמאירה בשמש 'מלא כל הארץ כבודו', ותפלה הוא בחינת מלכות צמצום, שאינו יודע כלום, ומבקש ומתפלל להשם יתברך שיזכה לקיים את התורה, שעל-ידי-זה נכללת החי"ת בנו"ן, וזוהי מעלת הענין של לעשות מתורות תפלות כמו שהזכירנו רבנו י"ל (שם, חלק ב', סימן כה).

על-כן העקר מכל הצמצומים והידידות, הקטנות והנפילות, ההשכלות וחלישות הדעת שעוברות על האדם, העקר — לכל יפל בדעתו, רק יברח להשם יתברך בתפלה ובקשה, ולהפוך יש רע בצמצומים, כי מאחר שנסתר ממנו אורו יתברך, רוצה הבעל-דבר להפילו לגמרי, כי "הלא אתה רואה איך שחשך לך", ובאמת העקר זה החשך כדי שיאיר לו אחר-כך, כי ברישא חשוכא והדר נהורא^א (שבת עז:), "ויהי ערב ויהי בקר" (בראשית א. ה), ועין בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן כה) בסופו, וזו לשונו: וכזה טועים החסידים הרבה, שפתאם נדמה להם שנפלו מעבודת ה', ובאמת אין זו נפילה כלל.

א) צורה כתרים של השמאה.

ב) בהתמלה חשך ואמר-ך אור.

רק מחמת שְׁצָרִיכִין לַעֲלוֹת מִמְדֻרְגָה לְמְדֻרְגָה, וְאִז מִתְעוֹרְרִין מִחֲדָשׁ הַקְּלָפוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת, עֵינַי שָׁם.

וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ גַּם מַה שְּׂאִיתָא שָׁם בְּפָנִים הַתּוֹרָה (סִימָן א), "וְהַתּוֹרָה נִקְרָאת וְאִי, שְׂהִיא צוֹרֵת מִקָּל, שְׂמִכְנִיעַ אֶת הַיֵּצֶר הָרַע שְׂרוּצָה לְעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם מִשְׁגֵּעַ מִמֶּשׁ, וְהַעֲצָה לְהַכְנִיעַ אֶת הַיֵּצֶר הָרַע הִיא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה", כִּי ו' זֶהוּ שְׂשָׂה סְדְרֵי מִשְׁנֵה שְׂהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה שְׂבַע-עֶלְפָּה שְׂצָרִיף לְהַרְבּוֹת בְּלִמּוּד מִשְׁנִיּוֹת, וּמַעֲלַת לִמּוּד מִשְׁנִיּוֹת יְדוּעָה כְּכַר בְּסִפְרִים הַקְּדוּשִׁים, וּבִפְרָט בְּ"מַגִּיד מִישְׂרָיִם", שְׂהֵם סוּדוֹת שְׂגֻלָּה מַגִּיד מִן הַשְּׂמִים לְ"בֵית יוֹסֵף" ו'ל, עֵינַי שָׁם מִמַּעֲלַת לִמּוּד מִשְׁנִיּוֹת, וְרַבְּנּוּ ו'ל הִזְהִיר אֶת מוֹהַרְנֵי"ת ו'ל שְׂעִסַק בְּמִשְׁנִיּוֹת בְּכָל יוֹם (עֵינַי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קפ"ה), וְהֶאָרִיז"ל אִמֵּר שְׂעַל-יְדֵי מִשְׁנֵה"ה יִזְכֶּה לְנִשְׁמָה".

וְהִנֵּה אִיתָא בְּסִפְרֵי יְצִירָה נוֹז לְשׁוֹנוֹ: הַמְשִׁיף אוֹת וְאִי בְּהַרְהוּר וּבְרָא בּוֹ אִיר, עֵינַי שָׁם, וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ וְלְרַמֵּז בְּזֶה דְרָכֵי עֲבוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִיתָא בְּסִפְרִים הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר מִלְחָמַת עֲמַלְק הֵיטָה בְּחֲדָשׁ אִיר, וְהִנֵּה כָּל מִלְחָמַת עֲמַלְק הֵיטָה שְׂהַכְנִיס סְפָקוֹת בְּאַמוּנָה, כְּמוֹ שְׂכְּתוּב (שְׂמוֹת ז', ז ח): "הַיֵּשׁ ה' בְּקַרְבְּנוֹ אִם אֵין, וַיִּבֶא עֲמַלְק" וְגו', כִּי "עֲמַלְק" בְּגִימַטְרִיָּה "סִפְק" כְּמוֹכָא, וְחֲדָשׁ אִיר מְסַגֵּל לְהַכְנִיעַ אֶת הָאוֹיְבִים (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רע"ז), וְעַל-כֵּן אִיר רֵאשִׁי תְּבוּת: אִיִּכְבִּי יִשְׂרָאֵל וְיִשְׂרָאֵל יִבְשׁוּ רִגְעַ, וְהַשׁוֹנָאִים הַעֲקָרִים הֵם הַסְטֵרָא אֲתָרָא קְלַפַּת עֲמַלְק, שְׂמַקְרַרְתָּ מִעֲבוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְיְדוּעַ שְׂעַקֵּר הַכְּנַעַת הַיֵּצֶר הָרַע הוּא עַל-יְדֵי תוֹרָה (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א), וְכְמוֹ שְׂאִמְרוּ חֲקִמִינוּ ו'ל (קְדוּשִׁין ל'): "בְּרָאֲתִי יֵצֶר הָרַע — בְּרָאֲתִי תוֹרָה תְּכַלִּין כְּנַגְדּוֹ", וְעַתָּה נִבְיִן אֵיזָה רָמֵז, "הַמְשִׁיף אוֹת וְאִי לְתוֹף הַרְהוּר וּמִשָּׁם יֵצֵא אִיר", כִּי הַתּוֹרָה נִקְרָאת וְאִי, כְּמוֹ שְׂנֶאֱמַר בְּפָנִים הַתּוֹרָה, וְצָרִיף לְהַמְשִׁיכוֹ בְּהַרְהוּר בְּמַחוּ, וּמִשָּׁם יֵצֵא אִיר, כִּי עַקֵּר הַכְּנַעַת הַסְטֵרָא אֲתָרָא הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׂמִכְנִיס בְּתוֹף מַחוּ, וּמִשָּׁם יֵצֵא אִיר, כִּי בְּחֲדָשׁ אִיר מְסַגֵּל לְהַכְנִיעַ הַשׁוֹנָאִים שְׂהֵם הַסְטֵרָא אֲתָרָא, וּבְסִפְרֵי הַמְּדוּת אִיתָא (אוֹת סְפִירַת הָעֵמֶר, סִימָן ג):

"לְעֶמֶר" רֵאשִׁי תְבוֹת מ'אִיגְרָא ר'מָה ל'בִּירָא ע'מִיקְתָּא^ה, שְׁאֵז הַזְּמַן הַמְּסַגֵּל לְהַכְנִיעַ אֶת הַשׁוֹנְאִים [הַמְּסוּר], וְתִהְיֶה לָהֶם מְפָלָה, וּבְכַוְנָת הָאֲרִיז"ל אִיתָא, לְכוּן בְּבִרְכָה שֵׁם מ"ה, וְעֵין (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִמּוֹן פב) שֵׁם מ"ה בְּחִינַת אָדָם שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ כְּסֶדֶר.

וְכָל זֶה כְּתַבְתִּי לָךְ בְּקַצּוֹר, כִּי יֵשׁ לְהֶאָרִיף בְּזֶה כְּדֵי שְׁתַּבִּין. אָף מֵרַב טְרֵדוֹתֵי — אֶקְצָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

שכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיר לְיוֹם שְׂשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת־קֶדֶשׁ לְסֵדֶר אַחֲרֵי-קְרוּשִׁים ה'תשכ"ט.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וְיִרְדּוּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי הַיָּקָר, הַצִּמּוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הָאֶכְרֶךְ הַשׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלַינִי ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מְכַתְּבְךָ הַיָּקָר קִבְּלָתִי, וְהִנְנִי לְהַשִּׁיבְךָ כְּרִצּוֹנְךָ.

אַחִי הַיָּקָר, תְּזוּק וְאָמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — תּוֹרָה וְתַפְלָה, שְׂזֶה עֵקֶר הַתְּכָלִית בְּזֶה הָעוֹלָם כְּמֵאֲמַר הַתַּנָּא הַקְּרוּשׁ (אָבוֹת ו, ט): "אֵין מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרָגְלִיּוֹת אֲלֵא תּוֹרָה [וּמִצְוֹת] וּמַעֲשִׂים טוֹבִים".

וְעַקֵּר הַכֹּל — הַתְּחִזּוֹת, לְהַתְּחִזֵּק מְאֹד וּלְכַל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוֹם דְּבַר שְׂבַעוֹלָם יִהְיֶה אִיף שִׁיחִיָּה, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמֵלָא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכַל עֵצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, "אִם אֶסֶק שְׁמַיִם שֵׁם אֶתָּה וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶז" (תְּהִלִּים

קלט, ח), על-כן איך שהוא אל יפל בְּדַעְתּוֹ, ומְקַל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, יִכְרַח לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוּת, לִיְחַד לְעֲצֻמוֹ מְקוֹם פְּנוּי, וְלִשְׁפָף שִׁיחַ וְתַפְלָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִף שְׂגָם עַל זֶה מְנַחַת כְּבִדּוֹת וְעֲצָלוּת גְּדוּלָה, שֶׁהַבְּעַל-דָּבָר מְנִיחַ עֲצֻמוֹ לְאַרְכוֹ וְלִרְחִיבוֹ לְהַטּוֹתוֹ מִדְּרָךְ הַחַיִּים — דְּרָךְ הָאֱמוּנָה שֶׁהִיא תַפְלָה, כִּי לְהַפֵּךְ, כְּשִׁמְרָגִיל עֲצֻמוֹ בְּכָל פַּעַם לְשִׁפּוֹ נִפְשׁוֹ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יִדְבַר הַבֵּן לִפְנֵי אָבִיו, אִזּוּ יִזְכֶּה שְׂיַעֲבְרוּ הָעֲנָנִים דְּמַכְסִּיָּן עַל עֵינָיו, וְיִזְכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּק תָּמִיד בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂזֶה עֵקֶר הַתְּכָלִית, וְצָרִיף לְהִיּוֹת עֲקָשָׁן גְּדוֹל בְּעִבּוֹת הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וּבְכַרְט בְּעִבּוֹת הַתַּפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוּת, כִּי עֵקֶר הַנְּצַחוֹן לְנֶצַח אֶת הַיָּצָר הָרַע הוּא עַל-יְדֵי תוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (קדושין ל:): "כִּרְאֲתִי יָצָר הָרַע — כִּרְאֲתִי תוֹרָה תְּכַלִּין כִּנְגִידוֹ". וְעֵקֶר הַתּוֹרָה הוּא קִיּוּם הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (מגלה כז:): תְּלַמּוּד גְּדוֹל שֶׁמְבִיא לִידֵי מַעֲשֵׂה.

וְלִזְכוֹת לְקִיּוּם הַתּוֹרָה הוּא עַל-יְדֵי תַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוּת, לְעֲשׂוֹת מֵהַתּוֹרוֹת תַּפְלוֹת, הֵינּוּ כָל מֵה שֶׁלּוֹמֵד יַעֲשֵׂה מִזֶּה תַפְלָה וּבְקִשָּׁה שְׂיִזְכֶּה לְקִיּוּם מֵה שֶׁלּוֹמֵד, וְדִיּוּקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִנְצַח בְּמַלְחָמָה, וּמֵוֹהֲרַנִּי ת"ל, מִפְּרֵשׁ דְּבָרֵי הַזֹּהֵר הַקְּדוּשׁ: "מֵאֵן נֶצַח? מֵאֵן דְּאָחִיד מְאֵנָּה דְּקַרְבָּא כִּידוּהִי". וְהַקִּשָּׁה מוֹהֲרַנִּי ת"ל, שֶׁלְּכַאוּרָה קִשִּׁית הַזֹּהֵר אֵינָה מוֹכַנָּה: מֵאֵן נֶצַח, הֲלֹא יְכוּלִים לְרְאוֹת מִי הַמְנַצֵּחַ, כְּמוֹ שֶׁבְּכָל מַלְחָמָה מִי שֶׁהַכְּנִיעַ אֶת שׁוֹנְאָיו הוּא הַמְנַצֵּחַ, וְכֵן תְּרוּץ הַזֹּהֵר גַּם-כֵּן אֵינוּ מוֹכֵן שִׁפְרוּשׁ מִי שֶׁאוֹחֵז כְּלֵי יָמֵינוּ בְּיָדוֹ הוּא הַמְנַצֵּחַ, אֲדָרְבָּה בְּכָל מַלְחָמָה כְּשֶׁשֶׁבֶר הַנִּיסוּ אֶת הַשׁוֹנֵא וְהִרְסוּהוּ לְגַמְרֵי, כְּכֹר מְנִיחִים אֶת כְּלֵי הַיָּזִן מֵהַיָּזִים? וְאִם-כֵּן מֵהִי פְּנֹת הַזֹּהֵר, שֶׁכָּל הָאוֹחֵז כְּלֵי יָמֵינוּ בְּיָדוֹ הוּא הַמְנַצֵּחַ, אִף מִפְּרֵשׁוֹ עַל-פִּי דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֶלֶק א' סִימָן ב', כִּי עֵקֶר כְּלֵי יָמֵינוּ שֶׁל הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא הַתַּפְלָה, וְכָל הַכּוֹפּוּשִׁים שֶׁיִּקְבֹּשׁ וְכָל הַמַּלְחָמוֹת שֶׁיִּלְחַם, הַכֹּל עַל-יְדֵי הַתַּפְלָה, כִּי חֲכָמֵינוּ ז"ל הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (עין בְּמַדְרַשׁ שַׁחַר טוֹב כב, כ): אֵין כַּחֲנוּי אֲלָא בְּפֶה, וְנִקְ זֶה הַכְּלֵי זֵין לְנֶצַח הַכֹּל, וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (עין

(א) מִי הַמְנַצֵּחַ? מִי שֶׁחֲזוּק אֶת כְּלֵי הַקָּרֵב בְּיָדוֹ.

בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה סוּה, סִימָן כ: "בְּזִמְנֵן שֶׁהַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב אֵין יָדֵי עֶשׂוֹ שׁוֹלְטוֹת", כִּי עַקְרָא עֲבוּדַת הָאֲבוֹת וּבִפְרֻט יַעֲקֹב, הִיָּה לְגַלוּת וּלְפָרְסָם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלַהֲסַתְּפֵל בְּחַיֵּית אֱלֹקוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר שֶׁמְחַיֶּה אוֹתוֹ הַדְּבָר, וְזֶה הִיָּה עַל-יְדֵי תַפְלָה שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, כִּי עַל-יְדֵי תַפְלָה מְמַלִּיךְ עַל עֲצָמוֹ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלַהֲפֹךְ עֶשׂוֹ שֶׁהוּא כָּלֵל הַכּוֹפְרִים וְהָאֲפִיקוֹרְסִים, יִמַח שְׁמֵם, אֵינָם חַפְצִים בְּתַבּוּנָה, כְּמוֹ שֶׁתּוֹכֵב (מִשְׁלֵי יח, ב): "לֹא יִחַפֵּץ קְסִיל בְּתַבּוּנָה, כִּי אִם בְּהַתְגַּלוּת לְבוֹ", כִּי אֵינָם מְאָמִינִים שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר חַיֵּית אֱלֹקוֹת, וְהַכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזֶה (בְּרֵאשִׁית כו, כב): "וְהַיְדִים יָדֵי עֶשׂוֹ", בְּחִינַת מַה שֶׁתּוֹכֵב (דְּבָרִים ח, יז): "וְאָמַרְתָּ כֹחִי וְעַצְם יָדֵי עֶשָׂה לִי אֵת הַחֵיל הַזֶּה", כִּי נִדְמָה לָהֶם כִּי הַכֵּל טַבֵּעַ וְתַלּוּי בִּידוֹ, כְּאֵלוֹ בִּידוֹ הַכֵּל, וּבְקִאֲמַת גַּם "הַטַּבֵּעַ" שֶׁהוּא בְּגִימַטְרִיָּה "אֱלֹקִים", הוּא הַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, אֲךָ מִחֲמַת שֶׁנִּשְׁתַּלְשַׁל מִשֵּׁם אֱלֹקִים שֵׁם הַדִּין כְּמוֹכָא, וּמִשֵּׁם נִמְשָׁךְ שֶׁיִּכּוֹל לְטַעוֹת אֲחֵרֵי שְׁכָלוֹ הַמְשַׁבֵּשׁ וְלַחֲשֹׁב כְּאֵלוֹ מִשְׁהוֹ תַלּוּי בִּידוֹ. וּבְקִאֲמַת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֵׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבְכָל הַסְתַּרָה שֵׁם מְסַתְּמֵר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁתּוֹכֵב (וַיִּקְרָא א, א) וַיִּקְרָא בְּאֵלֶיךָ וְעִירָא, וּמוֹכָא בְּסַפְרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב: לְרַמּוֹ שֶׁבְּכָל מִקְרָה שֵׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם גְּנוּז, וְלָזֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי תַפְלָה, שֶׁהִיא בְּעֲצָמָה אֲמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה, כִּי מֵאַחֵר שֶׁאֵין מִתְפַּלֵּל נִמְצָא שֵׁישׁ לִי אֲמוּנָה, וְכֵל מַה שֶׁמְחַזֵּק עֲצָמוֹ יוֹתֵר בְּתַפְלָה, מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ בְּיוֹתֵר אֹרֶךְ הָאֲמוּנָה שֶׁמֵאִיר מֵאֵד, שֶׁהוּא אֹרֶךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ, וְזֶה בְּזִמְנֵן שֶׁהַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב — שְׁעוֹסֵק בְּתַפְלָה, אֲזַי אֵין שׁוֹלְטוֹת יָדֵי עֶשׂוֹ, שֶׁהֵם כָּלֵל הַכְּפִירוֹת שֶׁל טַבֵּעַ וְכֹחֵי וְעַצְם יָדֵי עֶשָׂה אֵת הַחֵיל הַזֶּה.

וְעַתָּה נִחְזֹר לְדַבְּרֵי מוֹהַרְנ"ת ו"ל, כִּי עַקְרָא כְּלֵי הַזֵּין שֶׁל הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא הַתַּפְלָה, כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְלַחֵם מִלְחָמָה זוֹ כֵּל יְמֵי חַיָּיו עִם קְלַפַּת עֲמַלְק שֶׁהוּא יוֹצֵא מֵעֶשׂוֹ, שֶׁמוֹכָא שֶׁמְכַנִּים כְּפִירוֹת

וספקות באדם, כי צמלק בגמטריה ספק: "ה'ש' ה' ... אם אין" (שמות יז, ז), ועקר הנצחון הוא על-ידי תפלה, כי על-ידי כל דבור של התפלה הוא חץ לסטרא אתרא, כמובא במה פעמים בתקונים, כי על-ידי שמדבר להשם יתברך, על-ידי-זה מגלה בפנימיות לכבו, שיש בורא כל העולמים, מה שאין בן הסטרא אתרא שרופה, חס ושלום, להסתירו יתברך, וזה פרוש הזהר הקדוש: מאן נצח — מי המנצח, מאן דאחיד מאנא דקרבא בידוהי — מי שאחוז את כלי זינו בידו תמיד, זה עקר הנצחון — לשקד על דלתות התורה ולשפף נפשו בכל פעם להשם יתברך, וצריך להאמין שבכל דבור תורה ובכל דבור תפלה מוצאים הרבה משדש קדשתו, אף שעדין אינו רואה בלום צריך להתחזק מאד מאד.

ובפרט אתה שהנה עוד בשנה ראשונה שלאחר הנשואין, אשר עדין הכסופים והרצונות שלך עוד לא נחקרו, חס ושלום, מעבודת השם יתברך, ויש לך, תהלה לאל, רצונות טובים וכסופים רבים להשם יתברך, אשר זה העקר — להתחזק מאד בכל יום ברצונות חזקים, ולגלות כל מצפוני לבו להשם יתברך וכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות הפל לכל תספור לפניו יתברך כאשר ידבר איש עם אחיו, ואז דיקא על-ידי-זה תשאר בעבודת השם יתברך כל ימי חייך, והעקר לחזק עצמו מאד מאד, וכמו שאמר פעם רבנו ז"ל, שהוא זכה לכל מדרגותיו רק על-ידי שחזק עצמו ימים ושנים, וכן תחזק עצמך, ואף שגין כך ויבין כך יעברו ימים ושנים, וידמה לך שאין אתה פועל בלום, תדע ותאמין, שכל גייעה וגייעה ורצון וכסופים טובים, ובפרט תורה ותפלה, אינם נאכדים כלל וכלל, כמו שמובא בזהר (תרימה יג): "לית רעותא טבא דאתאביד"ג

והעקר שתדבר בכל יום עם חבר טוב בעבודת השם יתברך ותקנים: "ומקבלין דין מן דין", וכמובא בפעטל קטן מרבנו בעל

ג) אין רצון טוב שאכד.

ד) זה מזה.

ה"נעם אלימלך" (סעיף יג) וכן הוא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר ז. חלק א. סימן לד), כי בזה העולם צריך הרבה דבורי התחזקות, לחזק איש את רעהו שישאיר קים כעמוד חזק ולא יפל משום דבר, וכמוכא בזהר הקדוש: "זכאה מאן דקאם בההוא עלמא בלא כסופא", הינו שתקן עצמו בזה העולם, "זכאה מאן דקאם בהאי עלמא כעמודא תקיפא", שאינו נופל משום דבר שבועולם רק מחזק עצמו, ואמיתי שמשמע ששתי המימות הללו תלויות זו בזו — כפי שהאדם מחזק עצמו בזה העולם בתורה ותפלה, ואינו נופל בדעתו משום דבר שבועולם, כן זוכה אחר-כך להכנס בעולם העליון בלי בוששה, והשם יתברך יזכנו לעבדו באמת ובהמים, כי עקר הכל הוא — תמימות וחסלק שכל עצמו לגמרי, ולעשות כמו שהורנו רבנו ז"ל בספריו הקדושים, ואז נזכה להגיע לתכליתנו הנצחית.

הדורש שלומך...

שכג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת קדש לסדר אחרי-קדושים ה'תשכ"ט.

אך טוב וחסד ירדפו לאהובי, אחי, חמדת לבבי, האברך היקר לי מאד, ר' ... שיחיה נצח.

זה כמה שבועות עוד קדם הפסח שלחתי לך את חלק ה"לקוטי" עצות המשלש" אשר היו תחת ידי, וצדין איני יודע אם קבלתם, על-כן אבקש ממך לכתב לי אם הגיע לך, וכשתזכה להדפיסם בקרוב, בעזרת השם יתברך, אבקש ממך שתשלח לי החדשים, גם

(ח) אשרי מי שזכנס ועומד בעולם העליון בלי בוששה.
(ו) אשרי מי שעומד בזה העולם כעמוד חזק.

תראה לשלח לי "ספורי-מעשיות" שהדפסת, שהבטחת לי בשעה ששלחתי לך את השיחות והרמזים להדפיסם.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד בעסק הקדוש והנורא — הדפסה, שאין למעלה מזה, כי ידוע לנו שהוא ענין המשכת אורו של רבנו ו"ל בעולם, ובפרט ספר ה"לקוטי-מוהר"ן" תמסר נפשך להדפיסו במהדורה נהדרת מאד אשר לא היתה כמותו עד עכשו במהדורה מגדלת, כאשר היה ברצוני, אך לא אסתייע בידוע לך.

והעקר תרגיל עצמך להיות תמיד בשמחה, שזכית כבר להוציא לאור כמה ספרים קדושים מספרי רבנו ו"ל, וזכית להיות כבר כמה פעמים על ציונו הקדוש, והגד זוכה לשבת בארץ הקדושה, אשר מכל זה יתרחב לבך ודעתך, ולתן תודה והודאה תמיד להשם יתברך, ועל-ידי-זה יפתח לבך ופיה לשפך נפשך על להבא בתפלה והתבודדות, שזה עקר הכל — ליחד לעצמו מקום פנוי ולשפך נפשך אליו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, וכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, הכל לכל תספר לפני השם יתברך, כי אין שום מנוס בזה העולם העובר, כי אם אליו יתברך המלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות השם יתברך, ורק זה עקר התכלית מכל התכליתין — לדבר עם השם יתברך כאשר נדבר בינינו זה כמה ימים ושנים, וצריכים על זה חזק בכל יום מחדש, כי תפלה היא מהדברים שצריכים חזק, כמו שאמרו חכמינו ו"ל (ברכות לד:). כי דיקא על מעלת הענין הנשגב והנורא — התבודדות, מתפשט מאד מאד הפעל-דבר לבלי להניח ולבלי לעשות לעצמו זמן פנוי, ובתחבולות תלחם עם יצרך ותשפך נפשך אל השם יתברך מדי יום ביומו, ובעקשנות ובתקיפות גדולה, ואז טוב לך לנצח, גם תמסר נפשך לומר בכל לילה תקון חצות,

ועל־ידי־יָהּ תתבטלנה כל צרותיך, ואמרתִי פעם רְמוֹז נָאֵה: חצוֹת־
ראשי תבות: תִּיאַמַר חִיצוֹת וְיִתְבַטְּלוּ צָרוֹתֶיךָ, אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן.

הדורש שלומך...

ואבְקֶשְׁךָ לְהַזְכִּירַנִי תָמִיד בְּמִקוֹמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, וְשִׂאזְכֶּה לְצֵאתָ
מֵהַגְּלוּת הַזֹּאת וְלָסַע לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְ"לְחַזוֹת בְּנֶעֱם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיָּלוֹ"
(תהלים כז, ד).

שכד.

בעזרת השם יתברך. יום ראשון לסדר אמר ה'חשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נִפְשֵׁי הַיָּקָר, הַשׁוֹתָה
בְּצִמָּא מִמֵּי הַבַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר
וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ דְבָרֵי אֱמֶת, הֲלֹא כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ יוֹ"ל
בְּיָדְךָ, הַפֶּךָ בָּהֶם וְהַפֶּךָ בָּהֶם דְּכֹלֵא בָּהֶם — עֲצוֹת וְדַרְכִּים יִשְׁרוֹת
וְהַתְּחַזְּקוֹת עֲצוּמָה, וּמֵה שְׁעוֹכֵר עָלֶיךָ, תִּקְּצִים מֵה שִׁפְרֵשׁ רַבְּנוּ יוֹ"ל
(לְקוּטִי־מוֹהַר"ו, חֶלֶק שְׁנֵי בַתְּחִלְתוֹ בַּהֲשַׁמְטָה) עַל פְּסוּק (יחזקאל לג, כד):
"אָחֵד הִיָּה אֲבָרְהָם", שֶׁאֲבָרְהָם אֲבִינוּ עֲבַד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיִנַת
"אָחֵד", וְלֹא הִסְתַּכַּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב הֵן מִבֵּית וּמִכָּל שִׁבְן
מֵאַחֲרֵים, כִּי עָקַר הַתְּכִלִּית הוּא לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּאָחֵד יְחִיד וּמִיָּחֵד
בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מֵלֵא כֹל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמֵּלֵא כֹל עֲלָמִין וְסוֹכְב
כֹּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁדְּכוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
אֲזַ אִינוּ רוֹאֵה שׁוֹם בְּרִיָּה, וְכִף צְרִיף לְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ עוֹד קִדְם שְׁאוּחֻז
בְּמִדְוָגַת הַדְּבֻקוֹת — לְכִלִּי לְכַלְבֵּל עֲצָמוֹ מִשׁוֹם בְּרִיָּה.

וּפְרָשְׁתִּי פַעַם (מְשַׁלִּי כ"א, יד): "מִתֵּן בְּסִתֵּר יִכְפֶּה אֶף", אִם יִתֵּן אֶת
עֲצָמוֹ בְּסִתֵּר שִׁיִּסְתִּיר עֲצָמוֹ מִבְּגִי־אָדָם, אֲזַ יִכְפֶּה אֶף, שֶׁהֵם הַדִּינִים, כִּי

עקר הדינים הוא על-ידי אחרים שמצערים אותו, ורוצים להשליכו ולהפילו מדרך האמת שקבל מהצדיק האמת, ועקר העצה על כל הבזיונות — לדם ולשתק, כי זה עקר התשובה (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן ו), וזה יותר טוב מאלפים ורכבות תעניות כמוכא בספרי מוסר, כי על-ידי התענית מחליש גופו ומחו בעבודת השם יתברך, ועל-ידי שמקבל באהבה כל הבא עליו ובפרט הבזיונות והתחפרות, אזי נחשב כאלו התענה הרבה תעניות, כי באמת על כל חטא ועון צריכים על-פי הארז"ל והרוקח ושאר קדמונים להתענות הרבה מאד תעניות עד שיתקן הפגם, כמו פגם הבזיונות שצריך פ"ד [שמונים וארבע] תעניות וכן הבא על הנדה — ג"ט [חמשים וחשע] תעניות, וכן על פעם אחד וכו', וכמו שכתוב באריכות בשער רוח-הקדוש בדברי הארז"ל, ועל-ידי שמקבל על עצמו בשמחה את הבזיונות והתחפרות, נחשב כאלו התענה, וזה יותר נקל מכל התעניות, אף שעל-פירב זה בעצמו קשה עליו מאד מאד, כי מר לו מאד מאד מדבוריהם שמדברים סרה על הצדיק ואנשיו, אף-על-פי-כן מה טוב לישב עצמו, שהלא סוף כל סוף אני יודע בעצמי את פגמי טוב יותר לקבל עלי כל הבזיונות והתחפרות בזה העולם ממה שישאר לי לעולם הבא, ופעם בשעת המחלקת הגדולה שבזו ותפרו מאד את כל אחד מאנשי שלומנו בבזיונות ובחרופים רבים, אמר להם מזהרנ"ת ז"ל, שכל מי שיחזק עצמו לא יהיה מרואי פני גיהנום, ובדאי זה נוגע בכל דור ודור, והבן.

וימה טוב ומה נעים לברח תמיד מכל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות אל השם יתברך, שייחד לעצמו מקום מיוחד ופנוי מבגני אדם וישפך נפשו אליו יתברך, וכל מה שעובר עליו יספר להשם יתברך ויקים מה שאמרו חכמינו ז"ל על הפסוק (שמות יד, ט): "ופרעה הקריב" — שהקריב לבס של ישראל לאביהם שבשמים (עין שמות רבה, פנשה כא, סימן ה), דהינו מכל המרירות, היסורים, הדחקות והבלבולים שעוברים עליו מהמתנגדים, אין שום מקום לברח אלא אל השם יתברך, (לא שתפל בדעתך, ותהיה נסוג אחר לגמרי, ותהיה, חס ושלום, ברגז עם השם יתברך כביכול, אדרבה

צריך לידע שזה הכל ממנו יתברך שרוצה לקרבו, ודיקא זה שלוחצו עד הקיר, שרוצה דיקא שיתישב האדם שאין לו מנוס כי אם אליו יתברך), ועל-ידי העוונות שפגם האדם, על-ידי-זה נתלבש בכגדים צואים שמבדילים בינו לבין הקדשה (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א, סימן יד), והם הם אלו המניעות והיסורים שעוברים עלי.

ועקר עבודת האדם — להפשיט מאתו אלו הכגדים הצואים, שמשם כל המניעות, וזה זוכים על-ידי שמקטין עצמו הינו עונה, ויש ארבע בחינות של שפלות: לפני גדולים ממנו, לפני בני-אדם בערכו, לפני קטנים ממנו, וגם לפני עצמו צריך שיקטין עצמו, עין שם, וכל זה זוכים על-ידי תפלה והתבודדות — לשבר לבבו כחרס לפניו יתברך, ויהיה כתולעת הרוחשת על הארץ, בודאי כשאוחז בזה, אז אינו שומע פטפוטי עופות טמאים שמחלישים דעתו ורוצים לרחקו, כי אני יודע בעצמי שכל זה מחמת פגמי המרבים, ועל-ידי-זה ששב בכל פעם בפרט כשעוברים עליו אילו יסורים מבעל בחירה, הוא שב בתשובה, על-ידי-זה נתפשטים ממנו בכל פעם הכגדים הצואים, עד שבמשך הזמן יהיה נקי לגמרי לגמרי, ולא יהיה הפסק בינו לבין הקדשה, וממילא יתבטלו ממנו כל המניעות והמסכים, כי מאחר שדבוק כבר בקדשה, וכל זמן שאין אתה מבינו בשכל חזק עצמך באמונה, שכך האמת אם תשתק ולא תשיב למחרפך דבר, אז סוף כל סוף תגיע לכל זה, וימחלו כל עוונותיך, ובודאי קשה וכבד לקבל על עצמו את העל הכבד של ביונות ושפיות דם, אף להפך אם יודעים ומאמינים ש"זו כל תקותי ותקנתי", אז לא כבד כלום.

אחי היקר! שמע בקול רבנו ו"ל שזההירנו ביותר על התפלה, וליך במקום מיחד שאין שם בני-אדם, בבית-המדרש או במרתף או בשדה וכו', ותצחק ותשפך נפשך אליו יתברך בקולות ובצעקות, ותבכה לפניו ממש כילד שבוכה לפני אביו, ואל תפל בדעתך משום דבר, ותתנהג כך בדרך עקשנות, אף שאין אתה מרגיש צדין שום דבר, תבכה ותשפך נפשך פמים לפניו יתברך, כי רק זה עקר

התכלית — לדבר ולספור הכל לפני השם יתברך, ולהיות דבוק בו תמיד, ותקיים (ויקרא כא, יב): "וימן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש אלקיו", כי על-ידי שמרגיל עצמו בתפלה והתבודדות, ודבוק בו יתברך, אז רואה את אור השכינה החופף עליו, והוא באמצע, ונתקדש בקדשת אור האמונה, אור השכינה, וצריך להיות שם תמיד, וזה "מן המקדש לא יצא" — כי נרגיל את עצמו תמיד לראות את האמונה השוכנת סביביו, וזה "לא יחלל את מקדש אלקיו" — שיהיה מאד מאד להתנהג בקדשה, ולא יחלל, חס ושלום, את מקדש אלקיו, כי "דע לפני מי אתה עומד" (צדה לדרך יב) — לפני השם יתברך, וזה "כי גזר שמן משחת אלקיו עליו אני ה'" (ויקרא כא, יב), כי שמן קרמו על הדעת והדבקות (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן ד), כי צריך לידע כי גזר ה' עליו שהוא הדעת והדבקות, כי העקר הוא תפלה והתבודדות שמרגיל עצמו בכל יום, אז חי חיים טובים, כי עקר החיים הוא האמונה, כמו שכתוב (תבוק ב, ד): "וצדיק באמונתו יחיה", כי השם יתברך נקרא חי החיים, וכל מי שנגלל בו, גם-כן חי חיים טובים (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן כא), ותפלה ואמונה הן תלויות זו בזו, כמו שכתוב (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה" ותרגומו: "פריסן בצלו" כי כשמתפלל, נמצא שמאמין שיש בורא כל העולמים ששומע דבוריו (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן סב), וכך התורה תלויה באמונה, וכמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה", והשם יתברך יזכנו ללכת בכל זה, ולהיות דבוקים באמונה בו יתברך תמיד.

הדורש שלומך...

שְׂכָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לַיּוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר אָמֵר ה'תִּשְׁכַּח־ט, נֶצַח שְׁבֻנָּצַח לְמִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נַפְשִׁי, וְחִיק וְחִסִּיד הַעוֹסֵק בְּסִפְרֵי רַבְנֵי ז"ל ... גֵּרוּ יֵאִיר.

אָחִי הַיָּקָר! מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי, וְשִׂמְחַתִּי מְאֹד שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, אֵתָּה חֶזֶק בְּאֵמַת וּבְאֵמוּנָה, כִּי זֶה הָעֵקֶר — לִהְיוֹת חֶזֶק תָּמִיד בְּעַמּוּד תְּקִיף, וְשׁוֹם דְּבַר שְׁבֻעוֹלָם לֹא יִפִּיל אוֹתְךָ בְּשׁוֹם אִפְּן, כִּי כָּל אֱלוֹ הַנְּפִילוֹת וְהַיְרִידוֹת, הַקְּטָנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, הַכֹּל מִהַבְּעַל-דְּבַר הַרוּצָה לְהַטְבִּיעַ אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי כָּלֵל זֶה תִּנְקֹט בְּיָדְךָ — שְׁהֵעָרָה הוּא הַתְּקָרְבוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵף שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁהוּא פְּגוּם מְאֹד, וְעָבַר מֵהַשְּׁעָבֵר וְאֵף אִם הוּא הֶאֱמַת כָּךְ, עַל-כֵּל-פְּנִים אֲסוּר לְהַתְיָאֵשׁ וּלְהַתְרַשֵּׁל בְּשׁוֹם אִפְּן, עַל-כֵּל-פְּנִים יִתְחַיֵּל עַכְשָׁיו מִחֲדָשׁ, כִּי שׁוֹמְעִים רַק לְקָרֵב וְלֹא לְרַחֵק, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כִּי רַחֲמֵי יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וּבִפְרָט מִי שֶׁנִּתְעוֹרַר בְּכָר פְּעָמִים אִין מִסְפָּר יְכוֹ'.

וְהָעֵקֶר לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד אֶת הַדְּבוּר שֶׁהוּא שֹׁעֵר וּפְתַח הָאָדָם, וְכִמוּ שֶׁאָמַר רַבְנֵי ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן כט), שֶׁעַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַדְּבוּרִים שֶׁזֶה בְּחִינַת כְּגָדִים לְכָנִים, הֵינּוּ תִקּוֹן הַדְּבוּר, עֵינַי שֵׁם, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרוֹמַם הַדַּעַת וְהַמַּחֲשֵׁל הַדְּבוּר, וְכִשְׂיֵשׁ לוֹ דַּעַת, הֵינּוּ קְדֻשַׁת הַמַּחֲשָׁבָה, אֲזוּ זוֹכֵה לְתַקֵּן הַבְּרִית, כִּי עָקֵר פְּגָם הַבְּרִית נִתְהוָה מִהַמַּחֲשָׁבָה וְהָרְאִיָּה, וְכִמוּ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ ז"ל (בַּמְדָּבָר וְבַה, פְּרָשָׁה י', סִימָן ב', הַיָּבָא בְּשׁוּר, אֵרַח חִיִּים, סִימָן א'): "הָעֵינַי רוּאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד וְכָלִי מַעֲשֵׂה גוֹמְרִים", וְכִשְׁהָאָדָם שׁוֹמֵר אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ מִהַהוֹרִים רְעִים, אֲזוּ נֶצַח מִפְּגָם הַבְּרִית, וְעָקֵר קְדֻשַׁת וְהַתְרוֹמְמוֹת הַדַּעַת הוּא עַל-יְדֵי הַדְּבוּר שֶׁנִּקְרָא כְּגָדִים לְכָנִים, כִּי לְהַפְּךָ עַל-יְדֵי דְבוּרִים פְּגוּמִים, אֲזוּ גוֹרֵם דָּם נִדְהָ לְשִׁכְנִיָּה שֶׁהוּא הוּא הַדְּבוּר, כִּי עָקֵר הָאָדָם הוּא הַדְּבוּר, אִם שׁוֹמֵר פִּי, וְאֵינוּ מְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים — לְשׁוֹן-הָרַע.

רכילות וליצנות, אַז זוכה לתקן הדעת, ועקר הדעת מוכא בדברי רבנו ז"ל כּמָה פּעמים (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים ד, כא, ו), לידיע ולהודיע שהשם יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדי השם יתברך, ודומם, צומח, חי, מדבר, הפל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וכל מאורעותיו הם לטובתו, שְׁזָה שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ (ויקרא כא, י): "וְהִכְהֵן הַגְּדוֹל מֵאֲחִיו אֲשֶׁר יוֹצֵק עַל רֵאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמֵלֵא אֶת יָדוֹ לְלַבֵּשׁ אֶת הַבְּגָדִים, אֶת רֵאשׁוֹ לֹא יִפְרַע וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם".

"וְהִכְהֵן הַגְּדוֹל מֵאֲחִיו" — מרמז על הצדיק ועובדי השם יתברך, ויכמו שאמרנו חכמינו ז"ל (מועד קטן י, ומוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לא, וחלק ב', סימן פט): "כִּי שִׁפְתַי כֹּהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקֶשׁוּ מִפִּיהוּ" (מלאכי ב, ז), אִם הֵרֵב דוּמָה לְמִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת, אֲזַי תּוֹרָה יִבְקֶשׁוּ מִפִּיהוּ (מועד קטן יז), כִּי הוּא בְּחִינַת דַּעַת, כִּי דְבוּק בְּאַלְקִים חַיִּים, וְזֶה "אֲשֶׁר יוֹצֵק עַל רֵאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה" (ויקרא כא, י), שְׁזָה בְּחִינַת דַּעַת, וְכִמוּכָא בְּדִבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא), שֶׁמֶן זֶה הַדַּעַת, כִּי הַצַּדִּיק דְבוּק בְּדַעַת הַעֲלִיּוֹן בְּהַשֵּׁם יתברך, וְאִיךָ זוֹכֶה לְזֶה? עַל-יְדֵי "וּמֵלֵא אֶת יָדוֹ לְלַבֵּשׁ אֶת הַבְּגָדִים" כַּז"ל, שְׁבְגָדִים מְרֻמָּזִים עַל הַדְּבּוּר, וְאִם שׁוֹמֵר הֵיטֵב אֶת הַדְּבּוּר, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֶה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּהַשֵּׁם יתברך, וְזֶה גַם "וְרֵאשׁוֹ לֹא יִפְרַע" — אִם רְצוֹנָךְ שְׁלֵא יִפְרַע רֵאשׁוֹךְ הִינוּ שְׁלֵא יתְבַלְבֵּל מִחֶךְ, אֲזַי חֲקִים "וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם" — שְׁלֵא יִפְגַּם בְּדְבּוּר פִּי, כִּי אֵיחָא בְּסַפְרֵי מוֹסֵר (וְהוּכָא גַם-כֵּן בְּלִקוּטֵי-מוהר"ן, חלק א', סימן יט), כִּי הַדְּבּוּר פֶּה תְּלִיב בְּבְרִית, כִּפִּי שֶׁמֶקֶדֶשׁ אֶת דְּבּוּרוֹ, בְּן זוֹכֶה לְתַקֵּן הַבְּרִית, בְּרִית הַלְשׁוֹן וּבְרִית הַמַּעוֹר תְּלִיבִים זֶה בְּזֶה, וּבְזֶה תִּתְפַּרֵּשׁ גַּם-כֵּן הַמְּסוּרָה (חסר).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

שָׁכַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִיר לְיוֹם רִבְעֵי לְסֹדֵר בְּמִדְבַּר ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, הַחֲפִיץ
וּמִשְׁתַּקֵּק מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הַשּׁוֹתֶה מִהַנְּחַל הַנוֹבֵעַ
מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֲחֵי הַיָּקָר, חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד! וְעַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת
וּבְגִשְׁמִיּוֹת תִּפְרָשׁ שִׂיחַתְךָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵין שׁוּם מְקוֹם לְנוֹס
מִפְּגַעֵי הַזְּמַן רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא
כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ,
וּבְכָל הַנוֹעֵצָה וְהַנּוֹעֵצָה שֵׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְלִזְכוּת לְחַיּוֹת חַיִּים
נִצְחָיִים בְּזֶה הָעוֹלָם הַעֶקֶר תְּלוּי בְּשִׁמְרַת וּקְדוּשַׁת שְׂבַעַת הַנְּרוֹת,
לְבָלִי לְהִסְתַּבֵּל חוּץ מִהָאֲרָבַע אַמּוֹת, הֵן בְּרוּחַנִיּוֹת — שֶׁלְּבַל יִסְתַּבֵּל
עַל שׁוּם בְּרִיָּה אֶף אִם עוֹשֶׂה כָּל הָעִבּוּדוֹת שְׂבַעֵוֹלָם, וְגִדּוֹל מִמֶּנּוּ
אֲלֵפִים וְרִבְבוֹת פְּעָמִים, אֵל יִפֹּל בְּשׁוּם אֶפֶן בְּדַעַתוֹ, וְיִשְׁמַח עֲצָמוֹ
עִם נִקְדוּתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֵׁישׁ לוֹ בִּיְהוּדִית, וּכְמוֹ שֶׁהַתְּנַהֵג הַתֵּם הַקְּדוּשׁ,
שְׂאֵמֶר: וְוַאֲס הָאֵב אֵיךְ מֵיט יַעֲנֵעַם דָּאֵס אִיז מֵיין מַעֲשֶׂה אִוְן דָּאֵס אִיז
יַעֲנֵעַמְסָא (עֵין סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ט), עֵין שֵׁם; וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּגִשְׁמִיּוֹת
— לְבַל יִסְתַּבֵּל עַל אַחַר שֵׁישׁ לוֹ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, כִּי הַכָּל בְּהַשְׁגָּחָה
מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְכָךְ רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ.

יְכַן בְּפִשְׁטוּת יִזְהַר מְאֹד לְבָלִי לְהִסְתַּבֵּל עִם עֵינָיו חוּץ מִהָאֲרָבַע
אַמּוֹת, וּבְפִרְט בְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּרַחוּב, לְבָלִי לְהִסְתַּבֵּל עַל נְשִׁים, שֶׁהוּא
עוֹן פְּלִילִי, וּכְמוֹ שֶׁכְּתַב רַבְּנּוּ יוֹנָה (שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה, שַׁעַר א'), אוֹתִיּוֹת ו
ח): הַפְּסִתְּכֵל תְּמִיד עַל נְשִׁים הוּא כְּמוֹמֵר לְדָבָר אֶחָד, וּכְמוֹ שְׂאֵמֶרוֹ
(בְּמִדְבַּר רַבָּה, פְּרָשָׁה י', סִימָן ב', וּמוּבָא בְּטוּר אַרְח חַיִּים, סִימָן א'): הָעֵין רוֹאָה,
הַלֵּב חוֹמֵד וְכָלִי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִין.

וכן יזהר מאד לקדש את אָזְנוֹי לְכָלִי לְשִׁמְעַ עֲדוּת וְקִרְיַת עֲתוּנִים, חֵס וְשָׁלוֹם, הַמְּלָאִים כְּפִירוֹת וְאַפְיִקוֹרְסוֹת, לִיִּצְנוֹת וְנֹאֲוָף, רַחֲמָנָא לְצַלָן, רק יִשְׁמַע בְּקוֹל הַתּוֹרָה וְהַצְדִּיקִים, וְיִזְהַר מֵאֵד לְכָל יִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ דְּכָרִים בְּטָלִים, שֶׁהֵן נְכוּוֹת תַּחֲלָה לְאִיבָרִים, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ וְ"ל (בְּתַבּוֹת ה:).

וכן יזהר מאד בְּחוּטְמוֹ לְהֶאָרִיף אִפּוֹ עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְיִזְהַר מֵאֵד מֵאֵד מִפְּעַס וּמִקְפִּידוֹת, וּלְכָל יִחְרָה אִפּוֹ עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְיִתְחַזֵּק מֵאֵד מֵאֵד בְּאַמּוּנָה יִתְרָה, לִידַע שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מֵאֵד מֵהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַעֲקֹר לְשֹׁמֵר מֵאֵד אֶת הַדְּבוּר, לְעֲשׂוֹת לְעֲצָמוֹ גְּדוּר לְכָלִי לְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְאַפְלוֹ אִם יִשְׁאַל מִמֶּנּוּ, יִרְאֶה לְקַצֵּר, מִלְּכַד מֵהַשְׁצִירִף לְפָרְנִסְתּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶכֶה לְמַח נְקִי, וְיִדוּעַ מֵהַשְׁאִיטָה בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, כִּי הַעֲיִנִים הֵן שֵׁם ע"ב, בְּחִינַת עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, אִם זֹכֶה לְקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו, אֲזַי זֹכֶה לְהֶאָרֵךְ מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, וְהָאֲזָנִים הֵן שֵׁם ס"ג, בְּחִינַת עוֹלָם הַבְּרִיָּאָה, אִם יִשָּׂה אָזְנוֹ לְקוֹל הַתּוֹרָה וּלְקוֹל הַצְּדִיקִים אֲזַי יִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, שֶׁהִיא בִּינָה — עוֹלָם הַבְּרִיָּאָה, וְיִהְיֶה דְּבוּק שֵׁם, וְאִם יִשְׁמַר עֲצָמוֹ מֵאֵד מִפְּעַס וּמִקְפִּידוֹת, אֲזַי יִהְיֶה דְּבוּק בְּשֵׁם מ"ה — עוֹלָם הַיְצִירָה, כִּי יִדוּעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמִבְּטָל עֲצָמוֹ לְגִמְרֵי אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ שֶׁזֶה הַשֵּׁם מ"ה (לְקוּסֵי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב), וְגַם יִזְכֶּה לְשַׁלֵּט עַל הַמְּלֵאכִים (שֵׁם, סִימָן א), שֶׁהֵם בְּעוֹלָם הַיְצִירָה, כִּי טוֹב "מוֹשֵׁל בְּרוּחוֹ מִלְּכַד עִיר" (משלי טו, לב), כִּי עַקֵּר אֲחִיזוֹת הַמְּלֵאכִים שֶׁהוּא בְּחִינַת יִצְרֵל הַרְעֵ, הוּא רק מִפְּעַס וּמִדִּינִים (לְקוּסֵי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עב), וְעַל-יְדֵי שְׁאִירִף אִפּוֹ עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, יִהְיֶה דְּבוּק בְּעוֹלָם הַיְצִירָה, וְעַל-יְדֵי שִׁשְׁמֵר מֵאֵד אֶת דְּבוּרוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם ב"ן — עוֹלָם הַעֲשִׂיָּה, יִהְיֶה דְּבוּק בְּרוּחָנִיּוֹת עוֹלָם הַעֲשִׂיָּה — שֵׁם ב"ן.

וְעַקֵּר כָּל הַפְּרָגוֹת וְהַקְּדָשׁוֹת תְּלוּיוֹת בְּקִדְשֵׁת שְׂבַעַת הַגְּרוֹת, וְהַעֲקֹר לְהִיּוֹת מֵאֲרִיף אִף וְסִבְלָן גְּדוּל, הֵן בְּרוּחָנִיּוֹת — שְׁאִינוּ יְכוּלִים לְלַמֵּד וּלְהַתְּפַלֵּל כְּרַצוֹנָם, וְהֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת — שִׁישׁ לוֹ בְּלִבּוּלִים

מבגיי־אדם. יהיה נח וסבלן וענו "שומע ביונו וידם וישתק", וילך בתמימות ובפשיטות, וידבר תמיד דבורים ותחינות להשם ותברך, וילך תמיד בדבקות הבורא ותברך.

ויש להמתיק את כל זה בפסוק (בראשית ה, ט): "אלה תולדות נח, נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלקים התהלך נח". איתא בזהר הקדוש שם (עין נח ט:): נח נח תרי זימנא ניקא לעילאין ולתתאין בגשמיות וכנ"ל.

וילך בתמימות ובדבקות בו ותברך תמיד וליך עמו ותברך, ויהיו שירגיל את עצמו תמיד לדבר עם השם ותברך, וכל אשר עובר עליו ישפך לכבו ונפשו, ויספר לפניו ותברך הכל, ועל־ידי־זה יגיע לכל מה שצריך להגיע בזה העולם, וזה עקר השער והפתח להכנס לקדשה, כי כל זמן שאינו מקדש את שבעת הגרות, צדין הוא נע ונד, אבל על־ידי קדשת שבעת הגרות, והעקר — תפלה והתבודדות, יזכה לכל המדרגות ולכל ההשגות כנ"ל להיות דבוק תמיד בארבעת העולמות.

...הדורש שלומך...

שכז.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר במדבר ה'תשכ"ט.

החיים והשלום לידידי היקר, הצמוד בפנימיות לכבי הטוב כל הימים, המקרב אל הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

אחי היקר! תזק ואמן מאד מאד יהיה איך שיהיה, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, עקר הכל להיות תמיד בשמחה ובפנים שוחקות שזה עקר הקדשה, כי להפך — עצבות ומרה שחורה זה

עקר הסטרא אחרא, ומוהרנ"ת ו"ל אמר פעם לאחד מאנשי שלומנו: "אם תהיה בשמחה, לא תראה פני גיהנום", כי עקר ישוב הדעת זוכים על-ידי שמחה (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב'. סימן י'), ש"יכול להטות את מחו כרצונו, ולשמחה זוכים על-ידי שמחפש ומוצא בעצמו נקדות טובות מקדשת יהדותו, כמוכא (שם, חלק א', סימן רפכ), כי, תהלה לאל, יש לנו עם מה לשמח את נפשנו, כי אפלו פושעי ישראל מלאים מצוות כרמון — ציצית, תפלין, שבת וכד' וכד'.

ורבנו ו"ל הזהירנו מאד לילף בדרך זו, כי עקר רחוקו של האדם הוא רק על-ידי עצבות ומרה שחורה והנפילה בדעתו, ואינו מסתפל על הטוב שיש בו, וכל זה מעשה הבעל-דבר, ואם תעין היטב בכל אדם, תראה שרק זה עקר נפילתם של בני-אדם, כי חושבים ומדמים בנפשם שכבר אבדה תקותם, ומתאשים לגמרי, ואינם יודעים, שתהלה לאל, יש בהם אורות וסגולות נפלאות — כל מצוה ומצוה.

טוב להודות להשם יתברך שקרבנו אל רבנו ו"ל, הפותח את עינינו לראות היכן אנו בנה העולם, ומה צריכים לעשות ולתקן, חזק ואמץ מאד מאד כי ה' עמך ואצלך.

הדורש שלומך...

שכח.

הַעֲזָרָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שלישי קדם חג השבועות, "הוד שבמלכות" ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה לידידי היקר לי, צמוד בפנימיית לכבי, שותה בצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך קבלתי לנכון, ושמחתי לשמע משלומך הטוב.

חוק ואמץ מאד, כי בזה העולם צריכים התחזקות גדולה, אל תירא ואל תחת כי ה' עמך, אתך ואצלך, ואף אם נפלת למקום שנפלת, אל תיאש עצמך, כמו שצעק רבנו ז"ל: "געוואלד, זייט אייך נישט מיאש, קיין יאוש איז גארנישט פארהאנדן"^א, כי כל זמן שהאדם חי, יש לו תקוה שיתקן הכל, ואפלו אם עבר אלפים ורבות פעמים על כל התורה כלה, אם יחזר בתשובה אמיתית, אז ימין ה' פשוטה לקבל אותו, ועקר התשובה גלה לנו הנביא (הושע יא, ג): "קחו עמכם דברים ושוכו אל ה'" — ליחד לעצמו מקום קבוע שאין שם בגי-אדם, ולשפף נפשו אליו יתברך בלשון שרגיל בה, ויפרש כל שיחתו וכל מה שעובר עליו וכל מה שפגם, הכל לכל יתודה לפני השם יתברך, ויספר לפניו יתברך באשר ידבר איש עם רעהו, ויבקש רחמים ותחנונים שימחל לו, וישפף נפשו במים.

אחי היקר! זה עקר התשובה, ומועילה יותר מאלפי ורבות תעניות כמוכן מדברי רבנו ז"ל, שאמר בסוף ימיו, שאם היה יודע בימי נעוריו מה שיודע עכשו ממעלת התפלה וההתבודדות, לא היה מענה כל-כך את גופו בתענית; וכן מובא בספר "סור מרע ועשה טוב" מהרב הקדוש מזידיטשוב, וכותו יגן עלינו, בעל מחבר ספר "עטרת צבי" על הזהר הקדוש, שמביא גם-כן לשון זו, שתפלה והתבודדות בלשון שרגיל בה עולה ויקרה יותר מכל התעניות, אבל דע שעל זה צריכים התחזקות ועקשנות גדולה, כי על-פירוב מבלבל הבעל-דבר את הדעת בשטיות והבלים, והפל לבטלו מהתקון העקרי הזה כמוכא בתקונים, על-כן מפיל על האדם קבדות גדולה, וכמו שמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ל'), שקל המחשבות הזרות והבלבולים באים בשעת התפלה, וצריכים על זה מסירות נפש, וכמו שאמר חכמינו ז"ל (תענית ח): אין תפלתו של אדם נשמעת אלא אם משים נפשו בכפו, וכמוכא (בלקוטי מוה"ר, חלק א', סימן פ): עצה נפלאה בשעת התפלה כשבאים עליו מחשבות

(א) אהה, אל תיאש עצמך, אין שום יאוש בעולם כלל.

והרהורים, שִׁיְהִיָּה מוֹכֵן לְמִסַּר נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֹז "יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָרֶץ" (תהלים צב. ט, וְעָקַר הַכֵּל — לְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ עַל-יְדֵי הַתְּבוּתָה שֶׁל הַתְּפִלָּה, וּבִשְׂכִיל זֶה מוֹבָא בְּסִפְרִים הַקְּדוּשִׁים לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַתְּפַלֵּל מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְרִמְזוּהוּ בְּפִסְוִק (אֶסְתֵּר ט, כה): "וְאָמַר עִם הַסֵּפֶר יָשׁוּב מִחֻשְׁבְּתוֹ הִרְעָה", הִיָּנוּ כְּשִׁיתְּפַלֵּל מִתּוֹךְ הַסְּדוּר, עַל-יְדֵי-זֶה תָּשׁוּב מִחֻשְׁבְּתוֹ הִרְעָה, וְזוֹ עֲצָה נִפְלְאָה, בְּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, כִּי עַל-פִּי-רַב כְּשִׁמְתְּפַלֵּל בְּעַל-פִּה וּמִחֻשְׁבְּתוֹ מְשׁוּטְטָה בְּכָל פְּנוֹת הָעוֹלָם, וְיֻיכַל לְעַבֵּר אֶת כָּל הַתְּפִלָּה כְּשִׁמְתְּפַלֵּל מִתּוֹךְ הַסְּדוּר וְיִתְבַּרֵּךְ אֲשֶׁר בְּחוֹף הָאוֹתִיּוֹת אֵשׁ שְׁחוּרָה עַל גְּבֵי אֵשׁ לְכַנֵּה דִקָּה, וּבְכַרְט בְּכַרְכַּת-הַמְּזוֹן צְרִיף לְהִזְהַר מֵאֵד לְכַרְךָ מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא כִּפֶּה מְלֵא, כִּי זוּהִי מִצְוַת עֲשֵׂה דְאוֹרֵייתָא, וְעַל-פִּי-רַב תִּרְאֶה שְׁמַכְרָךְ בְּכַרְכַּת-הַמְּזוֹן בְּעַל-פִּה, מִחֻשְׁבְּתוֹ מְשׁוּטְטָה בְּהַכְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאִינוּ יוֹדֵעַ אִיפֹה שְׁעוֹמֵד, וְכַמֵּה פְּעָמִים מִחֲסִירִים שׁוֹרֹת שְׁלָמוֹת, רַחֲמָנָא לְעָלָן.

עוֹד מְבָאָר שֵׁם (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן פ), שֶׁעַל-יְדֵי שְׁלוֹם יְכוּלִים לְדַבֵּר דְּבוּרִים לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּתְפִלָּה וּבִקְשָׁה, וּמְבָאָר שֵׁם, שְׁמָה הוּא הַשְׁלוֹם? כְּשִׁמְחַבֵּר תְּרֵי הַפְּסָכִים — חֶסֶד וּגְבוּרָה, וְצְרִיף לְבַקֵּשׁ שְׁלוֹם, שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם לְכָל אָדָם בְּמִדּוּתָיו, הִיָּנוּ שְׁלֵא יְהִיָּה מִחֵלֶק בְּמִדּוּתָיו וּבְמִאֲרָעוּתָיו, שְׁלֵא יִהְיֶה לוֹ חֵלוּק בֵּין בְּטִיבוֹ וּבֵין בְּעִיּוּבֵי, תְּמִיד יִמְצָא בּוֹ אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, שְׁמָה (תהלים נו, יא): "בְּאֱלֹקִים אֶהְלֵל דָּבָר בַּה' אֶהְלֵל דָּבָר" (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן לג), וְצְרִיף לִידַע, שֶׁכָּל מִאֲרָעוּתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "ה' הוּא אֱלֹקִים" (עֵין שם, סִימָן ד), וְהַעֲנֵן הוּא כִּי צְרִיף לִידַע, שֶׁמֵּלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְלִית אֲתֵר פְּנוֹי מִיְנִיָּה, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְהַכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-כֵּן אֵל יִפֵּל בְּדַעְתּוֹ מִכָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, הֵן מְעַצְמוֹ שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ בְּטוֹב, אוֹ חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לְהַפְּךָ, תְּמִיד יִחַזַּק עֲצָמוֹ מֵאֵד, וְיִדּוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף

ב) בֵּין כְּשִׁטּוֹב לוֹ בֵּין כְּשִׁמְעִיק לוֹ.

ג) אֵין מְקוֹם פְּנוֹי מִמְּנוּ יִתְבַּרֵּךְ.

זכות, וידע שהכל ממנו יתברך, ומכל שכן מה שעובר עליו מבעל
 בחירה, ידע ויֵאמֵן שהכל מהשם יתברך בהשגחה ונפלאה מאד, וזה
 עקר השלום, שהוא שמו של השם יתברך שיֵדע שהכל ממנו יתברך,
 על-כן הן מה שעובר עליו לטוב או להפך, אל יפל בדעתו ויבקש
 את השלום שהוא השם יתברך, ומכל שכן בין אדם לחברו ובין איש
 לאשתו יחפש את השלום — שמו של השם יתברך, לבל יכעס, חס
 ושלום, על שום ברִיָּה, אף שיֵעֲשׂוּ לוֹ רעות ויסורים, ידין את הכל
 לכף זכות, ועל-ידי-זה יזכה תמיד להתפלל, כי מניעות התפלה הן
 כשֶׁלְבוֹ מְלֵא עֲקָמִיּוֹת, כְּשֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵהַשְׂעוּבָה, הַבְּעַל-דָּבָר מְעַקֵּם
 אֶת לִבּוֹ מֵהַשֵּׁם יתברך, וצריך לחפש אחר השלום (לכל יהיה בְּרָגוֹ
 עִם הַשֵּׁם יתברך כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ), כִּי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל
 תָּמִיד עַל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים הַגְּמוּרִים שְׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יתברך,
 וְכֵן יִזְהַר לְבַל יִבְזֶה שׁוֹם בְּרִיָּה שְׂזָה פָּגַם גְּדוֹל וּמוֹנֵעַ הַתְּפִלָּה (עֵין
 לְקוּטִי-מוֹהָר״ן, חֶלֶק ב׳, סִימָן א׳), וּבִשְׂבִיל זֶה הַזְּהִיר מֵאֲד הָאֲרִיז״ל לְקַבֵּל
 עַל עַצְמוֹ לִפְנֵי הַתְּפִלָּה מִצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל ״וְאָהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ״ (וַיִּקְרָא
 י״ט, וְצָרִיךְ לְבַטֵּל עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹהֵי יתברך, וְלִקְבֹּל רְמוּזִים מֵאֵתוֹ
 יתברך מִכָּל דָּבָר: דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, שֶׁהַשֵּׁם יתברך מְצַמֵּצֵם
 עַצְמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תְּכֵלִית, וּמְרַמְזוֹ וְקוֹרֵא לוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהָר״ן,
 חֶלֶק א׳, סִימָן נד).

וְזֶה עֵקֶר הַ״הוֹד״ וְהַנּוֹי שֶׁל הָאָדָם — שְׂמֵדֻבֵּק עַצְמוֹ אֵלָיו
 יתברך, וּמְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ ״מְלֻכּוֹתוֹ״ יתברך, שִׁיּוּדַע שְׂמֻלְכּוֹתוֹ בְּכַל
 מְשָׁלָה, וּמִמֵּילָא מַה שֶּׁרָק רוּאָה וְשׁוֹמֵעַ, יוֹדַע שְׂזָהוּ כְּרוֹז מְלַמְעָלָה
 מֵהַעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים שֶׁנִּשְׁתַּלְשַׁל פֶּה לַמָּטָה בְּזֶה הַלְבוּשׁ, וְזוֹהִי
 הַסְפִּירָה שֶׁל הַיּוֹם ״הוֹד שְׂבַמְלֻכּוֹת״ וְצָרִיךְ לְכַנֵּן:

א. "כָּל" "יִדְעֵי", הִינּוּ כַּנִּל שְׁעָקַר הַהוּד וְהַנּוֹי שֶׁבַמְלָכוֹת כִּשְׁהוּא כָּל יוֹדֵעַ, הִינּוּ שְׂיִדְעַע מִכָּל דְּבָר אֶת הַרְמְזִים שֶׁהָשֵׁם יִתְבָּרַךְ מְרַמֵּז לוֹ וְדו"ק.

ב. עוֹד יֵשׁ לוֹמַר "כָּל" יוֹדֵעַ מוֹכָא בְּמַקְבָּלִים "כָּל" הוּא הִיסוּד, "יִדְעֵע" הוּא בַּמַּח הִינּוּ הַדְּעַת, לְזָכוֹת לְמַח נָקִי הוּא עַל-יְדֵי תַקָּוָן הַבְּרִית (עֵץ לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו), וְשֵׁם מְבִיא רַבְנֵי ז"ל לְשׁוֹן הַזֵּהר הַקְּדוּשׁ סְלוּקָא דִּיסוּדָא עַד אַבָּא וְאַמָּא, עֵץ שֵׁם, וְכֵן לְהַפְּךְ — עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַמַּח וְהַמַּחְשָׁבָה זוֹכִים לְשְׁמִירַת הַבְּרִית, וְזֶה "כָּל" "יִדְעֵע" וְדו"ק.

ג. עוֹד יֵשׁ לוֹמַר "כָּל" "יִדְעֵע", כִּי עָקַר הַדְּעַת הוּא אַחְדוֹת בֵּין חֶסֶד וְגִבּוּרָה כְּדוֹעַ (עֵץ לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד), לִידַע שֶׁכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו הֵן לְטוֹבָה אוֹ לְהַפְּךְ, הַכָּל לְטוֹכְתוֹ, וְזֶה מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, וְיִדְעֵעַ שְׁעוֹלָם הַבָּא הוּא הַבִּינָה, שְׁעַר הַחֲמִשִּׁים, שְׁשָׁם כָּלוּ טוֹב, כָּלוּ אַחַד, וְזֶה "יִדְעֵע" "כָּל" — גִּימְטְרִיָּה חֲמִשִּׁים, כִּשְׁשֵׁשׁ לוֹ הַדְּעַת הָאֵמֶת אַחְדוֹת בֵּין חֶסֶד לְגִבּוּרָה, שְׁזֶה עָקַר הַדְּעַת, אֲז אֹחֻז בְּשְׁעַר הַחֲמִשִּׁים כְּעוֹלָם הַבָּא, שְׁאֲזוּ יִהְיֶה כָּלוּ הַטוֹב וְהַמְּטִיב. (עֵץ לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נא).

ד. עוֹד יֵשׁ לוֹמַר "כָּל" "יִדְעֵע", שְׁזֶה סְפִירַת "הוּד שֶׁבַמְלָכוֹת" "הַנּוֹי" שֶׁבַמְלָכוֹת "שְׂיִדְעֵע" הַבְּחִינָה "לָךְ", כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ מוֹהַרְנַ"ת ז"ל עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית יב, א): "לָךְ-לָךְ", שְׁצָרִיךְ כָּל אַחַד לִילָךְ אֶל עֲצָמוֹ, הִינּוּ מִכָּל אֲשֶׁר יַעֲסֹק בְּזֶה הָעוֹלָם יִרְאֶה שְׂיִשְׁאָר גַּם לוֹ מִשְׁהוּ, בְּחִינַת "אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי" (אֲבוֹת א, יד), כִּי כָּל יוֹם שְׁעוֹבֵר הוּא אֲבֻדָּה נִצְחִית שְׁלֵא תַחֲזוֹר לוֹ, וְאִי אֶפְשֶׁר לְתַפֵּס אֶת הַיּוֹם כִּי אִם עַל-יְדֵי תוֹרָה, תַּפְּלָה, מַצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּמִכָּל עֲסָקִיו כְּכָל יוֹם צָרִיךְ "שְׂיִדְעֵע" "לָךְ" — שְׂיִשְׁאָר גַּם לָךְ מִזֶּה הַיּוֹם שְׁעוֹבֵר, וְזֶה "כָּל" אֹתוֹת "לָךְ" — כָּל יוֹדֵעַ, זֶה עָקַר הַהוּד וְהַנּוֹי שֶׁל הַמְּלָכוֹת.

(ד) בִּימֵי הַסְּפִירָה נוֹהֲגִים לוֹמַר לְאַחֲרֵיהֶם מִמּוֹר סו, וְ"אֵנָּה כִּכְח" וְכו', וּמְכַוֵּנִים כְּכָל יוֹם מְכִיחַ אַחֲרָת, וְכֹאחֲתוֹ יוֹם הַיְהִי הַסְּפִירָה שֶׁל הַעֶמֶר "הוּד שֶׁבַמְלָכוֹת", וְכֹנֶנֶת הַפְּזוּמִיּוֹם הַיְהִי מִמּוֹר סו — הַפְּלָה "כָּל", וְכֹ"אֵנָּה כִּכְח" — "יִדְעֵע", וְעַל זֶה מְפָרֵשׁ וְהוֹלֵךְ מִה מְרַמֵּז לוֹ.

ה. עוד יש לומר "יודע כל" על-פי המובא בדברי המקבלים: "כל" הוא יסוד, הינו הברית, על-ידי שמירת ותקון הברית זוכים להתגלות סודות התורה, "ולידע" ולהשיג רזי וסתרי תורה, וזה "כל יודע" — על-ידי "כל" — שמירת הברית, "יודע" — יזכה לידע סודות התורה ודו"ק.

ו. עוד יש לומר: "יודע כל" על-פי דברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב, סימן ז), ש'הצדיק צריך להיות דבוק בעולם העליון ובעולם התחתון, וגם לעורר את הגבהים במעלה, ולעורר את המנחים בפאול תחתיות, הינו שצריך "שידע" הבחינה של "כל" בחינת (דברי הימים א, כט): "כי כל בשמים ובארץ", ותרגומו דאחיד בשמיה וארצא", וזה "יודע כל" ודו"ק.

ז. עוד יש לומר: "יודע כל" על-פי דברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א, סימן ב), שעקר התפלה הוא על-ידי בחינת יוסף שהיא שמירת הברית, וזה "כל" — שהוא הברית, אף לזכות "לידע" אף ללחם עם חרב התפלה, זה זוכים על-ידי בחינת משפט, שהוא עמודא דאמצעייתא, הינו יעקב, וידוע שהוא בחינת הדעת המתוכת בין חסד וגבורה, שזה בחינת עמודא דאמצעייתא, דעת "יודע", יוסף זה "כל", יעקב זה "יודע", וזה "כל" "יודע" ודו"ק.

וימחמת טרדוטי — אקצר.

הדורש שלומך...

שכט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר נְשֵׂא ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת שְׂאֵר בְּשָׂרֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר
הַמְשֻׁתָּקֵק מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָף הָאֲמֶת וְהַפֶּס, שֶׁקְּבִלְנוּ מֵהַנַּחֲל הַנוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר
וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי לְנִכּוֹן, וְהִנְנִי בְּזֶה לְהַשִּׁיבְךָ.

אָחִי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשּׁוֹם דְּבַר יְהִיָּה
אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּךְ, אִתְּךָ וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ
בְּכּוֹדוֹ, וְאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיף לְהַכְנִיִס אֶת הָאֲמוּנָה
הַזֹּאת בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְכַבּוֹ, כִּי זֶה הִיָּה עֶקֶר הַבְּרִיאָה, כְּמוֹ שְׂמוּבָא בְּזֶה
הַקְּדוּשׁ (בא מא.): בְּגִיִן דִּישְׁתַּמוּדְעִין לִיְהִי, לְהַפִּירוֹ יִתְבָּרַךְ מִכָּל דְּבַר,
וְלִקְבֵּל רְמִזִּים לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי בְּכָל
דְּבַר — דּוּמָם, צוּמָח, חִי, מְדַבֵּר, יֵשׁ בּוֹ עֶצֶם עֲצֵמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת
הַמְּחִיָּה וְהַמְּהַיָּה אֶת זֶה הַדְּבַר, וְהַכֵּל קוֹרָא לְאַדָּם לְהַתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ.

וְלִכְּלֵל זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי שְׁקִידָה רַבָּה בְּתוֹרַת הַקְּדוּשָׁה, וּבַפְּרָט
בְּסַפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, וְאִזּוֹ יְכוּלִים לְמַצֵּא בְּכָל דְּבַר חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְלַעֲשׂוֹת
מִכָּל דְּבַר תּוֹרָה, וְעַל-יְדֵי קְשׁוּר עֲלֵמָא עֲלָאָה בְּעֲלֵמָא פִּתְאָאָה, שְׂזָה
בְּחִינַת חוּד בֵּין קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא וּשְׁכֻנְתִּיהָ, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עֲלָיו
ח"ו, וְנִחְסַק לְמַעֲלָה, וְנִתְקַבְּלוּ כָּל דְּבָרֵי תִּפְלוּתָיו וּבִקְשׁוּתָיו, וְזוֹכָה
לְפַעַל הַכֵּל לְמַעֲלָה, וְלִהְיוֹת צְנוּר הַמְּשַׁפִּיעַ טוֹב לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל,
וְצָרִיף לְהַרְגִיל עֲצֵמוֹ בְּזֶה — לְבָרַךְ אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וְלִהְיוֹת צְנוּר
הַמְּשַׁפִּיעַ שְׂפַע וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה לְכָל יִשְׂרָאֵל, וְלִהְיוֹת מְאֹד
מְקַלְלוֹת וּמְדַבְּרִים בְּטָלִים, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹרָה בְּעוֹלָם הַתְּהוֹ, וְכְמוּבָא

(א) כְּשִׁבִיל שִׁכִּירוֹ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.
(ב) הַעוֹלָם הַעֲלִיִן בְּעוֹלָם הַתְּחִתָּין.

בספר המדות (אות קללה, חלק ב', סימן א): "אדם הרגיל בקללות הוא מעולם התהור" וכי, רחמנא לצלן, ועל-ידי-זה יזכה לעשות הכל מעקשו בנחת ובסבלנות, כי יעשה מכל דבר תורה, ויזהר מאד מ"פן יהרסו" (שמות יט, כא), וכן להפוך יזהר לכל יבער אל הכלי העולם הזה (עין לקוטי-מורה"ו, חלק א', סימן עח), והתורה זו למדנו אֶתְמוֹל בצוֹתָא עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּבֵית מִדְרָשְׁנוּ חֲסִידֵי בְרִסְלָב, כִּי עַל-יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה שֶׁהוּא עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, זֹכָה לְקַרֵּר לְבוֹ לְכָלִי לְבַעַר יוֹתֵר מִדֵּי לְרוֹחֲנִיּוֹת וְכֵן לְגַשְׁמִיּוֹת, עֵינֵי שָׁם, כִּי עָקֵר נְפִילַת הָאָדָם הוּא שְׂרוּצָה לְעִשׂוֹת עֲבוֹדוֹת שֶׁהֵן לְמַעַלָּה מִמְדְרָגָתוֹ, שֶׁזֶה בְּחִינַת "פֶּן יִהְרָסוּ", וְעַל-יְדֵי-זֶה נּוֹפֵל אַחֲרֵי-כֵן לְעִמְקָא דְתַהוֹמָא רַבָּה, וּמוֹהַרְנֵי ת"ו ל' מִפְרָשׁ (עֵינֵי לְקוּטִי-הִלְכוֹת, תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת, הִלְכָה ג): "אֵל תְּהִי צַדִּיק הַרְבֵּה" (קֹהֶלֶת ז, טו), "וְאֵל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה" (שם ז, יז), הֵינּוּ מַחֲמַת שְׂאֵתָה רוּצָה לְעִשׂוֹת צְדָקוֹת הַרְבֵּה וְאֵינְךָ יָכוֹל, עַל-יְדֵי-זֶה אַחֲרֵי-כֵן אֶתָּה נּוֹפֵל בְּרַעְתְּךָ וּמִרְשֵׁעַ הַרְבֵּה, כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְעִשׂוֹת רַק מֵה שֶׁיִּכּוֹל — מַעֲט אִו הַרְבֵּה, לִידַע וּלְהֶאֱמִין שֶׁלְמַעַלָּה זֶה חָשׁוּב מְאֹד מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה לְעוֹלָם לֹא יִפֹּל, כִּי הָעָקֵר לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ עִם הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, שֶׁזֶה עָקֵר עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, וְלִהְפֹךְ הַבְּעַל-דְּבָר מְכַנֵּס רוּחַ שְׁטוּת בְּאָדָם עַל-יְדֵי חֲטָאֲתוֹ וְעוֹנֹתָיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה עוֹשֶׂה כֹּל דְּבָר בְּבִקְלָה לְכָלִי שׁוֹם יְשׁוּב הַדַּעַת, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קז, כו): "יַעֲלוּ שָׁמַיִם יִרְדּוּ תְהוֹמוֹת", פַּעַם בּוֹעֵר לְטוֹב וּפַעַם לְרַע, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמְרֵנוּ, וְעָקֵר הָעֵצָה — עַל-יְדֵי תוֹרָה וְתַפְלָה כְּמוֹכָא בְּפָנִים.

אשרינו מה טוב חלקנו שזכינו לידע מרבי אמת כזה המעורר אותנו ומחיה אותנו, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד הנס שעשה עמנו.

הדורש שלומך...

ש.ל.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתָךְ ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נַפְשִׁי, שׁוֹתֶה בְּצַמָּא מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלֹתִי לְנִכּוֹן, וְשִׂמְחָתִי לְשִׂמְעַ מִשְׁלוֹמְךָ הַטוֹב.

אָחִי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה בְּכָל יוֹם, כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּפִלָּתִית בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּמֵאמֶר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אֲבוֹת ר. ט): "אֵין מְלוּוִין לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגְּלִיּוֹת אֶלָּא תוֹרָה [וּמִצְוֹת] וּמַעֲשִׂים טוֹבִים", וְצָרִיף לְהִזְכִּיר לְעֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם מִהַתְּפִלָּתִית הַנִּצְחִית, כִּי יִצְטָרֵף לְהֵיטִיב מֵת וּגּוֹסֵס וְלִשְׁכַּב עַל הָאָרֶץ, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְהַפְטִיר מִזֶּה, כִּי גִלָּה לָנוּ רַבְּנֵנוּ וְ"ל בְּפִרוּשׁ וְכוּ', וּכְבָר דְּבִרְנוּ פַעַם, אָשֶׁר זֶה בְּעֲצָמוֹ הָעֵצָה שֶׁגִּלָּה רַבְּנֵנוּ וְ"ל עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים צה, ז): "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמְעוּ" (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ו, חֶלֶק א', סִימָן רַעֲב), שְׁמִי שְׂרוּצָה לְשִׂמְעַ בְּקוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, הָעֵקֶר שְׂיַדַע "הַיּוֹם" — לְכָלִּי לְדַחוֹת מִיּוֹם לְחִבְרוֹ, כִּי הַיּוֹם הַזֶּה כְּבָר לֹא יִהְיֶה לָךְ, וְזֶה מֵה שְׂאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ וְ"ל (שְׁבַת קגג): "שׁוֹב יוֹם אֶחָד לְפָנַי מִיִּתְתֶךָ", וְשָׂאֵלוּ: וְכִי אָדָם יוֹדַע אֵימָתֵי יָמוֹת? אֶלָּא יָשׁוּב הַיּוֹם שְׂמָא יָמוֹת לְמַחֵר, נִמְצָא שְׂכָל יָמֵי בְחַשׁוּבָה, וְרַמְזָנוּ בְּחִבְתּוֹ יו"ם רָאשֵׁי תְבוֹת: מֵת וּגּוֹסֵס יִהְיֶה, וְהָעֵקֶר לְחֲזַק עֲצָמוֹ לְכָל יָפֵל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבָר שְׂבָעוֹלָם יִהְיֶה אֵיךְ שִׂיְהִי, אֶפְלוֹ אִם פָּגַם כְּמוֹ שְׂפָגַם, אִם יֵאָחַז עֲצָמוֹ בְּצַדִּיק הָאָמֵת בְּרַבְּנֵנוּ וְ"ל, בְּפִרְט שְׂשִׁישְׁקָד בְּסַפְרֵיו, אִזּוּ בְּוֵדָא יִהְיֶה לוֹ תַקּוּן נִפְלָא, כִּן גִּלָּה מוֹהֲרַנְתָּ וְ"ל כְּפֶה יָמִים לְפָנַי הַסְּתַלְקוֹתוֹ, גַּם אָמַר פַּעַם, שְׂבַגּוּף שִׂיְהִי מְנַח לְ"קוּטִי-מוֹהֲר"ו", הַתּוֹלְעִים שְׂבַבְקָר פִּקְדוֹ לְגִשְׁת אֱלֹהֵי, עַל-כֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְחַזֵּר תְּמִיד עַל הַ"לְקוּטִי-מוֹהֲר"ו", עַד שִׂיְהִי שְׂגוּר בְּעַל-פֶּה, וְרַבְּנֵנוּ וְ"ל הַזְּהִירָנוּ גַם-כֵּן שְׂנַתְּמִיד בְּסַפְרוֹ עַד שְׂנַדַע אוֹתוֹ בְּעַל-פֶּה, וְאָמַר שְׂצָרִיף לְקַבֵּעַ לְעֲצָמוֹ שְׁנֵי שְׂעוּרִים: שְׂעוּר אֶחָד בְּעֵינָיו, כִּי סַפְרוֹ עֲמַק עֲמַק וְכָל הַתּוֹרָה כְּלוּלָה בּוֹ, וְשְׂעוּר אֶחָד פְּשוּט לְבָקִיאֹת.

מה אמר לך, אחי, כְּשֶׁהָשֵׁם יתְּבַרֵךְ עוֹזֵר, וְזוֹכֵן לְקִיאוֹת
 בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, אִז מְאִיר לְאָדָם מֵאֵד מֵאֵד בְּכָל דְּבָרָיו, וּבְכָל
 מְקוֹם שֶׁרַבְּנֵי ז"ל מְזַהֵר בְּסִפְרֵי עַל לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְגִדְל
 מֵעֲלֵתָהּ, וְשִׁיכּוּלָהּ לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מֵהַמְקוֹמוֹת הַמְטַנְפִים שֶׁנִּלְכַּד
 שָׁם, סוֹכֵב וְהוֹלֵךְ הָעֵקֶר עַל "לְקוּטֵי-מוֹהֵר" ז"ל, הֵן אָמַת שֶׁהָעֵקֶר
 בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא וּבְמִדְרָשׁ, אֲבָל כִּבְר הִבִּיאוּ הַפּוֹסְקִים (עֵין
 בְּשַׁעֲרֵי-תְשׁוּבָה, אֵרַח חַיִּים, סֵפִיף קָטָן ו'. בְּשֵׁם הַ"בְּרַפִּי יוֹסֵף"), שֶׁהָאָדָם מְחַיֵּב
 לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בְּסִפְר מוֹסֵר יוֹתֵר מֵהַפֶּל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְשִׁבֵר
 הָרַע, וּלְתַקֵּן מֵה שֶׁצָּרִיף, וְרַבְּנֵי ז"ל אָמַר פַּעַם, שֶׁהַסִּפֵּר שְׁלוֹ הוּא
 סִפֵּר מוֹסֵר נִפְלָא, וּמְעוֹרֵר מֵאֵד מֵאֵד אֶת הָאָדָם בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָה,
 וּמְזַכְּרֵי שִׁישׁ בִּרְאָה כָּל הָעוֹלָמִים שֶׁמְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל
 עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יתְּבַרֵךְ, וְצִרִיכִים
 לְהִתְחַזֵּק מֵאֵד מֵאֵד בְּאֲמוּנַת הַשְּׁגָחָה פְּרֻטִית, שֶׁהַפֶּל מִתְּנַהֵג בְּיָדוֹ
 שֶׁל הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין שׁוֹם הָרַף הַטָּבַע כִּלְל וְגַם הַטָּבַע הוּא
 הַשְּׁגָחָה, כִּי הַטָּבַע הוּא אֱלֹקִים, וְהַשְּׁגָחָה הוּא הַנְּיָה, וְצִרִיף לִידַע כִּי
 "ה' הוּא הָאֱלֹקִים".

הדורש שלומך...

שלא.

בְּעוֹזֵר הַשֵּׁם יתְּבַרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרֶב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדֵּר בְּהַעֲלוֹתָךְ הַיְתַשְׁכֵּט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֵל מֵעֲלֵת יְדִידִי וְתַלְמִידֵי הַנֶּקֶר,
 הַחֲפִיץ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה, הַבְּחוּר ... שְׂיַחֲיָה נֶצַח.

אָחִי הַיָּקָר! חוֹק וְאֲמִץ מֵאֵד מֵאֵד, וְאֵל תְּפֵל בְּדַעֲתָךְ מִשׁוֹם
 דְּבַר שֶׁבְעוֹלָם, יִהְיֶה אֵיךְ שְׂיַחֲיָה, כִּי אִם תֵּאָחַז עֲצֻמָּךְ בְּרַבְּנֵי ז"ל,
 בְּנִדְאֵי יִהְיֶה לְךָ תְּקוּן, כְּמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, קִדְּם
 הַסְּתַלְקוֹתוֹ: "אִפְלוּ דְעַר עֲרַגְסְטַעַר כְּעַל עֲבָרָה אוֹיֵב עַר וְעוֹט זִיף

האלטן אין רבי'ן וועט ער האבן איין תקוה^מ, ותעשה ככל אשר הוריתיך בדרך רבנו ו'ל, ואז טוב לך לנצח, ובפרט לשמור מאד מאד לבלי לגעת בברית, חס ושלום, ותאמר בכל יום "תקוה הכללי" – העשרה מזמורים והתפלה שאחריה, ואין אמה צריך לחשב בזה כלל, כי בודאי יתקן הכל, והעקר להזהר ולהשמר מכאן ולהבא, ותברח מהחברים הרעים שלך כמטחגי קשת, ותהיה הצנע לכת מכאן ולהבא, ותצניע מכתבי זה וכל המכתבים שאכתב לך, באפן שתוכל להתחזק על ידם תמיד, ואם ירצה השם, כשאתה בקרוב על ציון רבנו ו'ל בעיר אומן, אתפלל גם בעדך, ואכונן לומר ה"תקוה הכללי" גם בשבילך, והשם יתברך ישמע תפלתנו, ותזכה לצאת מהחשך שגלפדת בו ומהדרךים הנבוכות שגלפת בהם, ועקר הכל תהיה תמיד בשמחה, כי פגם הברית בא העקר מחמת עצבות ומרה שחורה ודאגות, כי קלפה זו נקראת ליליית על שם הילקה, וכשתהיה בשמחה תמיד, אז השם יתברך בעצמו ישמר לך בריחה, כן הוא בלקוטי מוהר"ן (חלק א, סימן קסט) עין שם.

ותתמיד מאד בלמוד שלחן ערוך באשר הוריתיך: מחבר, רמ"א, ומקצת באר היטב, וככה תתנהג בכל יום בקביעות גדולה כמו הנחת תפלין, כי על ידי למוד שלחן ערוך יתברר אצלך הטוב מהרע, ורבנו ו'ל הזהיר על זה יותר מכל הלמודים, ואפלו אם לא תוכל רק סעף אחד, גם כן טוב מאד, ומכל שכן כשתתמיד כמה סימנים בכל יום טוב יותר, ורבנו ו'ל גלה לנו גדל כח התורה הקדושה, שאפלו אם אחד פגום מאד, ונלכד בחטאי ובפגמי הרבים, יעשה לעצמו חק קבוע איזה למוד מהתורה הקדושה, אזי התורה תוציא מכל רידתו ונפילתו, ומוכן ממילא שזה סובב על השלחן ערוך, שמאד מאד הזהירנו על זה רבנו ו'ל, וכן תתמיד מאד בשעורים של הישיבה, ובפרט בשעור גמרא, תחזור פעמים אין מספר, ותכניס כל מחדך בדרך גמרא שאתה לומד בישיבה, וכל מה שיקשה לך תשאל ואל התבייש, כמאמר התנא (אבות ה, ו): "לא הבישן למד", וכן תלמד בכל

(א) אפילו הכפל עברה הנרצח ביותר, אם יחזיק את עצמו ברבנו ו'ל, יהיה לו תקוה.

שִׁיר אֲשֶׁר שֶׁלכ בְּנַחֵל

יום פְּרִשָׁה חֲמֵשׁ עִם רִשׁ"י מֵאוֹתָהּ הַסְּדָרָא שְׁבַשְׁבּוּעַ, כִּי מֵאֵד מִסְּגָל לִירֵאת שְׁמַיִם, וְגַם תִּשְׁקֹד בִּ"מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" וְ"הַשְּׁתַפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ", שֶׁהֵם סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ וְ"לִשְׁיַחֲיוֹ אוֹתָךְ וַיַּחֲזִקוּ אוֹתָךְ וַיֹּאֲמִירוּ לָךְ, וְעַקֵּר הַכֹּל הִיא עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה — שְׁתַּתְּפֵּל בְּכֹל יוֹם הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, מְעֵרִיב, בְּכַנְנָה גְדוּלָה פְרוֹשׁ הַמְּלוֹת מְלָה בְּמְלָה לְאֵט לְאֵט, וּמִלְכָּד זֶה תִּיחַד לְעֶצְמָךְ מְקוֹם פְּנוּי שְׁאִין שָׁם בְּגַי־אֲדָם בְּחֵדֵר מִיַּחַד אוֹ בְּשֹׁדֵה בְּמְקוֹם מְצַנֵּעַ, וְתִשְׁפֹּךְ נֶפֶשְׁךָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּפַיִם, וְתִדְבֹר וְתִשְׁיַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כֹּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִשְׁפֹּט עֶצְמָךְ בְּמַה אֲתָה מְבַלָּה יְמֶיךָ וְשִׁנּוּתֶיךָ, וְתִתְנוּדָה בְּפֶה מְלֵא אֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְכֹל מַה שְׁיִעֲלֶה עַל לִבְךָ תִסְפֹּר וְתִשְׁיַח לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר שׁוֹמֵעַ כֹּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁאֵתָה מוֹצִיא מִפִּיךָ כִּי מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא כֹל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כֹּל עֲלָמִין וְאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵם, חַי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכֹל עֶצֶם עֶצְמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכֹל תְּנוּעָה וְתִנוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְלִידִיעָה זֹו וְאֵמוּנָה תְּזַקֶּה זֹו זוֹכִים עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה, לְשִׁקֹּד בְּכֹל יוֹם עַל דְּלִתוֹת הַהִתְבּוֹדָדוֹת, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹרְנוּ לְעַבְדוֹ בְּאֵמֶת וּבְתַמִּים וְלָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְלִהְיוֹת דְּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שֶׁלכ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֵר בְּהַעֲלוֹתָךְ הַיַּחֲשׁוּבֵי.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֵל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיְקָר, הַבְּחוּר הַמְּשֻׁתָּקֵק מֵאֵד לְעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ ... שְׁיַחֲיָה נַצַּח.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר קִבְּלִתִּי, וְלִהְשִׁיבְךָ דְּבָרֵי אֵמֶת כְּרָצוֹנְךָ.

הֵלֵא כֹל סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ וְ"לִבְיָדְךָ, הַפֶּה בְּהֵם וְהַפֶּה בְּהֵם דְּכֻלָּא בְּהֵם — עֲצוֹת, הַתְּחַזְּקוֹת וְהַדְּרָכּוֹת יִשְׁרוֹת לְכֹל אַחַד, מֵהָאֲזוּב אֲשֶׁר

בקיר עד הארז אשר בלבנון, וכבר שמעת מפי, תהלה לאל, הרבה הרבה, כי בליתי עמך כְּבָר שְׁעוֹת וְיָמִים וְשָׁבוּעוֹת, וְרָאוּי לְךָ לִקְבֹּל הָאֵמֶת שֶׁהִיא נְקֻדַּת הָאֱמוּנָה עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, לְהַשְׁלִיךְ חֲקֻמָּתְךָ וְשִׁכְלְךָ וְלִהְיֶינָהּ בְּדַרְךָ הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת בְּכָל יוֹם, לְשַׁפֵּךְ נַפְשְׁךָ אֵלָיו יְתָבְרָךְ, וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ תְּשִׁיחַ וְתִסְפֵּר לִפְנֵי הַשָּׁם יְתָבְרָךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְמַחֲזִין שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר בְּאַרְנוּ שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחֲזִין שֶׁל אֱמוּנָה. וְעַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁפַע עָלֶיךָ נֶעֱם הַעֲלִיּוֹן מְאוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר מְלֵא כֹל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשָּׁם יְתָבְרָךְ, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֶצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָו יְתָבְרָךְ, וְכָל הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא כִּסֵּא לְהַשָּׁם יְתָבְרָךְ.

זֶה הוּא הַיְכָלָא דְמַלְכָא^א, שְׁעַל-יְדֵי תַקְףָה הָאֱמוּנָה, שְׂאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יְתָבְרָךְ, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה רֹאִים שֶׁכָּל הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ הוּא הַיְכָלָא דְמַלְכָא, (מִיבֹן מְמִילָא שֶׁבְּפִשְׁטוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁם פְּנִימִיּוֹת הַהֵיכָל, כִּי פְרוּשׁ — בְּהֵיכַל יֵשׁ כְּמָה וְכְמָה מְדַרְגוֹת זוֹ לְפָנִים מְזוּ, וְכֵן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּעֶצְמָה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (פְּלִים א, ו): עֶשֶׂר קְדָשׁוֹת הֵן זוֹ לְפָנִים מְזוּ, וְעַל-כֵּן בְּכַתֵּל הַמְּעַרְבֵי מְקוֹם הַמְּקַדָּשׁ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (תְּנַחֲוּמָא, שְׁמוֹת י, זֶהר, שְׁמוֹת ד): שְׁמַעוֹלָם לֹא זֶה שְׁכִינָה מְשֵׁם, וְצָרִיךְ כַּח וְהַתְחַזְקוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד לְעַמֵּד בְּהֵיכַל הַמְּלִיךָ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (דְּנֵאל א, ד): "וְאֲשֶׁר כַּח בְּהֵם לְעַמֵּד בְּהֵיכַל הַמְּלִיךָ", כִּי הַבְּעַל-דְּבָר אֲוֹרַב מְאֹד עַל זֶה הָאָדָם שְׂזוּכָה לְגִלוֹת כְּבוֹדוֹ יְתָבְרָךְ, שְׁמָלָא כֹל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה מְתַגַּרְשֵׁת הַסְטֵרָא אַחְרָא, כִּי "מַעַט מִן הָאוֹר דּוֹחָה הִרְבֵּה מִהַחֲשֵׁךְ" (צִדָּה לְדָרָךְ יב), וְאוֹר זֶה אֹר הַשָּׁם יְתָבְרָךְ תְּמִיד, שְׁמָאִיר בְּכָל הָעוֹלָם, וְחֲשֵׁךְ זֶה סְטֵרָא אַחְרָא, שְׂרוּצָה לְהִסְתַּיֵּר הַשְּׂגָתָתוֹ יְתָבְרָךְ, שְׂזוּהוּ מַחֲזִין שֶׁל חוּץ לְאֶרֶץ פְּגָם אֱמוּנָה, כְּפִירוֹת וְאִפְיֻקוּרְסוֹת, וְכְמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּתַבּוֹת קי): כֹּל הַדֵּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דּוּמָה כְּמִי שֵׁישׁ לוֹ אֱלוֹק, וְכָל הַדֵּר בְּחוּץ לְאֶרֶץ דּוּמָה כְּמִי

(א) הַיְכָל-הַמְּלִיךָ.

שאין לו אלוך והכל כנ"ל, ועל-כן כשיבוא משיח, והוא יגלה את האמת לכל העולם בלו, וכמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "ומלאה הארץ דעה [לדעת] את ה'", ועל-כן אמרו חכמינו ז"ל (עין בילקוט ישעיה, רמז תקג): עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות וכנ"ל.

והנה בני-אדם שיש להם מחין של חוץ לארץ — פגם האמונה, ורחוקים מתפלה והתבודדות שתלויה באמונה פיזוע, ועל-כן נקראים חובלים שחובלים זה לזה ומוצאים פגם בחברם, ולהפך מי שיש לו אמונה, יודע שהכל בהשגחה, הם נקראים נעים, שמונעים זה לזה בהלכה שמחזקים זה לזה, אף גם המחין של חוץ לארץ רוצים לזכות לתקון, כי גם הם בכלל תלמידי חכמים, תלמידי הצדיק, כמוכא בפנים (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עא), ותקונם הוא דיקא כששופע נעים עליון — כשזוכים לשמע דבורי הצדיק שמגלה אחרותו יתברך — שאין שום מציאות בלעדיו יתברך, והוא משפיע את הדעת הזו בשומעים, ועל-ידיה זוכים אחר-כך לקיים, ועוסקים בתפלה והתבודדות ושיחה בינם לבין קונם, אף איתא שם שלפעמים מחין של חוץ לארץ באים לתקן עצמם, אף מחמת רבוי פגמם, אזי אינם יכולים להתקן, אדרבה פוגמין וגורמים פגם למחין של ארץ ישראל, שזה מה שאיתא (בילקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נט), שהצדיק כשמקרב נפשות, בונה היכל-הקדוש, הינו היכל הנ"ל, שמגלה להם שאין שום מציאות בלעדיו יתברך, אף יש עליו סכנה גדולה, כי לפעמים יכולים להורידו ממדרגתו וכנ"ל.

וזה רואים גם עכשו בחוש, כשאחד מאנשי שלומנו מדבר דבורי רבנו ז"ל, דבורי אמונה מהשגחה פרטית, ומגלה נעים העליון על-פירב יש אחד או יותר שהוא צדין במחין של חוץ לארץ מאד, על-כן עושה ליצנות ומוצא פגמים במחין של ארץ ישראל ודו"ק מאד, ועין בפנים התורה ששמעת את זה מפי בעת שלמדנו בצותא כיום שלישי העבר ביותר באריכות, וכיון שקדשת שבת מממששת וכאה שאז מאיר ביותר אורו יתברך נעים העליון (עין בילקוט דשבמא

על תורה זו, ובשביל זה אומרים במוצאי־שבת־קדש "ויהי נצם" להמשיך הנצם של שבת לששת ימי החל, צִיָּן שֵׁם, על־כֵּן אֶקְצָר.

הדורש שלומך...

שֵׁלֵג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר בהעלותך ה'תשכ"ט ברוקלין, יבנה ציין ועריה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת הרב החסיד, היקר מאנשי שלומנו, העוסק בצרכי צבור באמונה, העוסק לפרסם שם הצדיק בעולם ותורתו וספריו הקדושים, אשר זה העקר, פי על־ידי־זה נתגדל שם ה' מורנו הרב ר' ... שיחיה נצח.

כבר קבלתי מכתבכם שלש פעמים, אף אבקש לדוני לכף זכות באשר הזהיר על זה רבנו ז"ל לדון את עצמו ואת אחרים לכף זכות (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), כי ה' האמת יודע — טרדותי הרבים בעסקי רבנו ז"ל, שיש מקרבים חרשים הרבה בחורים, ואני עוסק עמם כמה שעות עד אחר תצות לילה, עוד יש כמה מקרבים שארי בשרי ממשפחתי, לאחד יש מחלקת בביתו, ולאחד אין שלום־בית וכו', ואני לקחתי על עצמי לסדר הכל, והשם יתברך יהיה בעזרי תמיד ועל־פירב אני מתבטל בעתים הללו אפלו מהשעורים הקבועים שלי שאני רגיל בהם, אף אני מקים מה שספר לנו רבנו ז"ל מהמעשה של הגביר: "אויב די וועסט איין מאנען מיינע חובות ביי אנדערע וועל איך דיין חוב אויף מוחל זיין", על־כֵּן תדונו אותי לכף זכות שלא כתבתי לכם, כי גם זה עסקי רבנו ז"ל.

וְהִנֵּה אֲנִי שׁוֹלַח לְכֶם לַעֲתַת עֵתָה... סִפְרֵי הַמִּדּוֹת לְכַתְּבַת הַיְשִׁיבָה,
וְאֲנִי צָרִיךְ מֵאֵד עֲכָשׁוּ לַעֲשׂוּרִים "לְקוּטֵי-תַפְלוֹת" לְשַׁלַּח לִי תַכְּף-
וּמִמֶּנּוּ, וְלַעֲתַת עֵתָה אֲנִי צָרִיךְ לְסִפְרִים אַחֲרֵיכֶם, וּמָה שֶׁשָּׂאֵל אֹדוֹת
"לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן" שֶׁהִדְפַסְתִּי פֹה, כִּכָּר אֵינֶם בְּנִמְצָא כִּי אִם מֵעֵט
דְּמַעַט הַמְּכַרְחִים פֹּה, וּבְקָרוֹב, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲהִיָּה עַל צִיּוֹן
רַבְּנוּ ז"ל בְּאוֹמֵן, וּמִשָּׁם אֶסַּע לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשָׁה, וְאֲזוּ נִדְבָר
בְּפִרְטוּיֹת.

וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת הַשְּׂבָעָה גְרוֹת, וְלִזְנוֹת
עַל-יְדֵי-זֶה שִׂיאִיר עֲלֵינוּ אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הַפְּאִיר בְּכָל הָעוֹלָם,
כִּי מֵלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְאֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵנוּ יִתְבָּרֵךְ, דּוֹמֵם,
צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֵצֶם עֲצָמֵי חַיִּית אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיֵאִיר
עֲלֵינוּ אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְיִסּוּכֵךְ עֲלֵינוּ כְּסֶפֶה, כַּמוֹכָא (בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרֵן).
חֵלֶק א', סִימָן (א), וְלְכָל זֶה יְכוּלִים לִזְנוֹת עַל-יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדָּה
בְּכָל יוֹם — לְשַׁפֵּךְ נַפְשׁוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד כִּכֵּן לִפְנֵי אֲבִיו, וְלַעֲעַק
שְׂבָעִים קְלִיָּיִךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֵךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד,
וּמִבְּקָשְׁךָ לְדוֹן אוֹתִי לְכַף זְכוֹת תָּמִיד...

שֶׁלֶד

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר שְׁלַח ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידִי וְתַלְמִידִי, הַחִפְץ
לְשׁוֹב בְּתִשְׁבָּה אֲמַתִּית וְלִהְתְּקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הַאֲמֵת נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חִקְמָה, זְכוֹתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, הַבְּחוּר ... שִׁיחִיָּה נֶצַח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד לשקד על דלתות התשובה בכל יום, ולטובתך הנצחית תדבר עמי בכל יום ואז טוב לך לנצח, כי רבנו ו"ל אמר פעם, שיוציא את כל מקרביו מהשאל תחתיות, וגם מי שאוחז עצמו עם אנשיו ומקרביו, גם אותם יוציא, בפרט אתה לבד יודע באיזה מעמד ומצב אשר אתה נמצא ברוחניות ובגשמיות, צריך אתה למסור נפשך להשאר קיים ולעמד על עמדך, ולכלי להתרחק מרבנו ו"ל, כי רק על ידו תזכה לעזוב את מעשיך המקללים, ותזכה להתעלות בתכלית העליה, וידע לך שהבעל-דבר יעשה כל מה שביקלתו לרחקך כאשר דברתי עמך פנים אל פנים, כאשר ראית בעיניך נפלאות השגחת השם יתברך עליך, שתתקן-ומיד בשעה שהזהרתיך לכלי להתרחק מרבנו ו"ל, ודברתי עמך כמשיח לפי תמו, ואחרי כמה שעות בא אליך אחד, והתחיל לדבר נגד דעת האמת, דעת רבנו ו"ל, ואתה בעצמך מספר כי לולא שדברתי עמך קדם וחזקתיך, היית מתרחק, חס ושלום, עכשו אשאל אותך, היש עוד השגחה נפלאה כזו, אשר רואים עין בעין, איך השם יתברך רוצה לקרבך אליו.

אך באמת איתא (בלקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן קטו), השם יתברך אוהב משפט ואוהב את ישראל, אך אהבתו שאוהב את ישראל היא גדולה יותר מהאהבה שאוהב את המשפט, ועל-כן בשמדת הדין מקטרגת על מי שאינו ראוי להתקרב להשם יתברך, ובפרט מי שפגם בפגם הברית — הוצאת ידע לבשלה, רחמנא לצלן, לכלי להניחו להכנס בדרך החיים ולהתקרב אל הצדיק ולדרך האמת, והשם יתברך הוא אוהב משפט, על-כן הוא מכרח כבכול להסכים להזמין לו מגיעות למנעו מדרך החיים כפי הראוי לו לפי מעשיו הרעים על-פי הדין והמשפט, כי השם יתברך אינו יכול לדחות את הדין והמקטרגים שצודקים, אך מאחר שבאמת אוהב את ישראל, מה עושה השם יתברך, כי הוא מכרח כבכול להסכים על המגיעות למנעו מהאמת מחמת הדין והמשפט שעליו, אבל אף-על-פי-כן באמת לאמתה רצונו ורפצו יתברך שיתקרב האדם אליו יתברך, על-כן נותן רשות להזמין לו מגיעות, אבל השם יתברך מסתיר עצמו

בתוף המניעות, כי אין שום מציאות בלעדי השם יתברך, ועל־כן אם יש לאדם שכל ודעת אמת, והעקר להיות מכיר את מקומו לידע מה פגם, ובפרט בחטא חמור כזה, עד שמוכא בזוהר הקדוש (נחתי י"ט), שאין לזה תשובה, חס ושלום, אז לא תרחק אותו שום ברירה מזה הצדיק, אדרבה בכל פעם שאחד ירצה לרחקו, יתעורר עוד יותר בתשובה, מאחר שאני רואה, שעל אף מצשי הרעים, עוד רוצה הבעל־דבר לרחקני לגמרי גם ממי שרוצה לתקנני, על־כן איני שומע לו, ואז יתהפכו המניעות לנעימות, כי הכל רק לנסות אותך אם באמת אתה רוצה לשוב, והבן את כל זה לעבודה ולמעשה, לכל תשמע לשום ברירה שבעולם, מי שמדבר נגד אדמו"ר, זכותו יגן עלינו, אף שיתלבש במי שיתלבש, בהכי גדול ומפרסם בעולם, אל תשמע לו ואל תאכה לו, כי רוצה להשליך רשת תחת רגליך, שתפל בגפילה שאין לה תקומה, חס ושלום.

וזכר את זה היטב, כי תהיה נצרכת לה ידעה זו להבא, כי איתא בספרים הקדושים, שעל־ידי חטא הוצאת זרע לבטלה בוראים משחיתים וקלפות, ורחמנא לצלון, והם מתלבשים בכני־אדם לצערו וליסרו ולרחקו מדרך האמת.

והעקר תהיה תמיד בשמחה, שזכית לידע מרבי כזה, אשר הבטיחני לתקנני, ואמר שמקבל על עצמו כל החטאים והעוונות של מקרביו והוא יתקנם, על־כן אחז עצמך בכל נימי נפשך בספרי רבנו ז"ל, ותדבר עמי בכל יום כז"ל, וגם תשקד בכל יום בלמוד התורה הקדושה, הן השעורים בשיבה, ובפרט השעור בגמרא שאתה לומד, תחזר פעמים אין מספר, עד שתדעו בעל־פה היטב, כי איתא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן י"ד), שתלמוד בגימטריה לילית, שהיא הקלפה של פגם הברית כידוע, ועל־ידי למוד תלמוד הינו גמרא, מבטלים אותה לגמרי, וכן בספר החיים (שחברו אחי־המהר"ל מפראג), שעל־ידי למוד גמרא ממשיך על עצמו ארבעת המלאכים המשמרים את האדם, שהם ג' בריאל, מ'כאל, ר'פאל, א'וריאל, ראשי תבות גמרא, על־כן תתמיד מאד בשעור גמרא

שֶׁל הַיְשִׁיבָה, וְאֵל תַּעֲשֶׂה לָךְ שַׁעוֹר אַחַר בְּגִמְרָא, כִּי אִם שַׁעוֹר שֶׁל הַיְשִׁיבָה, וְתַחֲזֹר עַל זֶה פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשְׁכוּ עֲלֶיךָ אֵלֹה הַמַּלְאָכִים, וְיִשְׁמְרוּ אוֹתְךָ, וְתִרְגִּיל עֲצֻמָּךְ לומר בְּכֹל פֶּעַם: "בְּשֵׁם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִימִינִי מִיכָאֵל וּמִשְׁמָאֵלִי וּמִבְּרִיאֵל וּמִלְּפָנַי אוֹרִיאֵל וּמֵאַחֲרַי רְפָאֵל וְעַל רֵאשֵׁי שְׂכִינַת אֱלֹהִים", וְזֶה יוֹעִיל לָךְ, בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הַרְבֵּה, שְׂזוּהֵי בְּחִינַת קִשּׁוֹר הַמְרַכְבֵּה, כַּמּוּבָא (בְּלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה').

אִךְ הַשַּׁעוֹר שֶׁאַתָּה צָרִיךְ לְלַמֵּד לְעֲצֻמָּךְ הוּא שֶׁלֶחֶן עֲרוּף, כַּאֲשֶׁר נִדְבַר בְּיַגִּינוּ לְלַמֵּד כִּסְדָרֵן אַרְבַּעַת חֻלְקֵי שֶׁלֶחֶן עֲרוּף, מְחַבְּר, רַמ"א, וּמַעֲט בְּאֵר הַיֵּטֵב, וּבְכַשְׁתּוֹנָה לְסִימִים אֶחָד חַיִּים תַּתְּחִיל יוֹרֵה הַעֵה וְאֶבֶן הַעֵזֶר וְחֹשֶׁן מִשְׁפָּט, וְאִזּוּ תַתְּחִיל עוֹד פֶּעַם, וְתִהְיֶה עַקְשָׁן גְּדוֹל עַל זֶה, וְזֶה יוֹצִיא אוֹתְךָ מִכָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁיִּרְדֶּה וְנִפְלֹת וְנִשְׁלַכְתָּ, וְרַחֲמָנָא לְעֵלָּן, וְתֹאמַר בְּכֹל יוֹם "תַּקּוּן-הַכִּלְלִי", הַעֲשֶׂה מְזֻמָּרִים וְהַתְּפִלָּה שֶׁאַחֲרֶיהָ, וְזֶה תַקּוּן גְּמוּר לְפָנֶיךָ הַבְּרִית, וְעַל כֵּלֶם תַתְּמִיד בְּתַפְלָה בְּכֹל יוֹם שְׁחֲרִית, מְנַחֵה, מַעְרִיב, בְּכַנְתָּ פְרוּשׁ הַמְּלוֹת, וְתַתְּפַלל מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִרְאֶה אֶת אוֹתוֹת הַתְּפִלָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַתְּבַטְּלֶנָה מִמֶּךָ כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת הַזָּרוֹת שֶׁבָּאוֹת בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה מִצַּד הַעֲוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם, וְאֵינָתָּא בְּסַפְרִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁנֶּרְמָזוּ בְּפִסּוּק (אֶסְתֵּר ט, כה): "וְאָמַר עִם הַסֵּפֶר יֵשׁוּב מִחֲשַׁבְתּוֹ הַרְעָה", עַל-יְדֵי שֶׁאוֹמְרִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְּבַטְּלַת הַמַּחְשְׁבָה הַרְעָה, שֶׁאַתָּה חוֹשֵׁב בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה.

עַל כֵּלֶם תַתְּמִיד בְּתַפְלָה וּבְהַתְּבוּדָרוֹת, שֶׁתְּדַבֵּר עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שֶׁאַתָּה רְגִיל בָּהּ בְּאִידִישׁ, וְכֹל מֵה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ תַסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִרְכֵּה לְדַבֵּר בְּכֹל יוֹם וּלְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁיַּעֲזֹר לָךְ, וְתִרְחִיב מְאֹד אֶת הַדְּבֹר בְּהַתְּבוּדָרוֹת בְּדָרֶךְ עַקְשָׁנוּת גְּדוֹלָה, כִּי תַדַּע שֶׁכָּל דְּבֹר וְדְבֹר שֶׁאַתָּה מְדַבֵּר אֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְרַעֵשׂ עוֹלָמוֹת, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִגְרַבֵּךְ בְּרֵיב הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים, וְהַעֲקֹר רוּצָה לְנַסּוֹת אוֹתְךָ, עַל-כֵּן נִרְמָה לָךְ בְּכֹל פֶּעַם שֶׁמְרַחֲקִים אוֹתְךָ, וּבְכַאֲמַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ

שכב אשר שלה בנחל

טוב לכל, כמו שאמר פעם רבנו ז"ל: דער אייבך שטער איז תמיד גוט! (ת"י מוה"ר ז"ן, סימן תנב).

הדורש שלומך...

שלה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שלח היחשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, האברך היקר, המשתוקק לעבודת השם יתברך באמת, שזה עקר התכלית בזה העולם, ר' ... גרו יאיר.

אחי היקר! באתי לקיים מה שהבטחתי לכתב לך בכל פעם בדברי התחזקות, ובאמת ספרי רבנו ז"ל בנדך הפך בהם דכלא בהם — עצות והתחזקות נפלאה ונוראה מאד, ובכפרט בספר "עלים לתרופה" תסתכל בכל יום שנים או שלשה מכתבים בקביעות, אז תהיה לך חיות והתחזקות גדולה.

פי בזה העולם צריכים להתחזק הרבה מאד, כי הבעל-דבר אורב על כל הבא להכנס אל הקדשה להשליכו ולהפילו יותר ויותר, כי עקר הבריאה היתה כדי להפירו יתברך, כמובא בזה הקדוש (בא מא...): בגין דישתמוצעין ליה, וכן הוא בדברי רבנו ז"ל להסתכל בשכל שיש בכל דבר, הינו בחיות אלקות שיש בכל דבר, כי אין שום מציאות בלעדי השם יתברך, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך.

ולזכות לאמונה אי אפשר כי אם על-ידי בחינת מלכות, הינו להרבות בתפלה ובהתבודדות בכל יום, כי אמונה ותפלה תלויות זו

(א) הקדוש-ברוך הוא תמיד טוב.

(ב) בשביל שיפירו אותו יתברך.

כזו כִּידוּעַ, גַּם מַלְכוּת הַיָּא בְּחִינַת "צִמְצוּם" — "לְכַנֶּה", דְּלִית לָהּ מַגְרָמָה כְּלוּמֵי, שְׁצִרְיָכִים לְסַלֵּק אֶת הַשִּׁכְל לְגַמְרֵי נִגְד דַּעַת הַצַּדִּיק, כִּי כָל זְמַן שְׁחֹשֵׁב שֵׁשׁ לֹו בְּעִצְמוֹ אֵיזֹו דַּעַת וְשִׁכְל, וְגַם הוּא יוֹדַע בְּאִיזֹו דִּיעוּה, צְדִין הוּא רְחוּק מִהַשִּׁכְל הָאֵמֶת וְרְחוּק מִהַצַּדִּיק, וְהַעֲקָר — לְבַטֵּל עִצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלִיו יִתְבַּרֵּךְ, וְלִהְיוֹת בְּבַחֲינַת מֵ"ה — מֵה אֲנִי וּמֵה חַיִּי וּמֵה כַחֵי, כִּי אֲנִי רַק בְּיָדוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְאִזּוֹ זֹוֹכָה שְׁשׁוֹפֵעַ עָלָיו אֹור הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְהוֹלֵךְ לוֹ כְּסֻדְר בְּכָל דְּבַר, וְהוּא תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי מֵאֲחַר שִׂיּוּדַע שֶׁהוּא בְּיָדוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, אִזּוֹ זֹוֹכָה לְבַחֲינַת גְּאֻלָּה, בְּחִינַת "קַרְבָּה אֶל נַפְשֵׁי גְאֻלָּה" (תְּהִלִּים טו, טו), כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב, שֵׁשׁ גְּאֻלָּה בְּפִרְטוּיּוֹת גַּם-כֵּן, וְלִהְפֹּךְ כְּשֶׁאִחֲזוֹ עִצְמוֹ גַּם-כֵּן לְמַשְׁהוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הוֹלֵךְ לוֹ שֶׁלֹא כְּסֻדְר, וְהוּא תָּמִיד בְּמִרְיוֹת וּבְעִצְבוֹת וּבְמִרְהָ שְׁחוֹרָה.

וְאֵיִתָּא (בְּלֻקְטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ע"א), שֵׁשׁ מַחֲזֵן שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְיֵשׁ מַחֲזֵן שֶׁל חוּץ לְאֶרֶץ, וְעַל-יְדֵי מַחֲזֵן שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה אֶצְלוֹ נַעַם וּמְנַעֲמִים זֶה לְזֶה בְּהִלְכָה, וְלִהְפֹּךְ עַל-יְדֵי מוֹחֲזֵן שֶׁל חוּץ לְאֶרֶץ נַעֲשֶׂה אֶצְלוֹ חִפְלָה, שְׁחֹבְלִין זֶה לְזֶה בְּהִלְכָה, וּבִאֲרָנוּ כִּי מַחֲזֵן שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זֹוֹהִי בְּחִינַת מַחֲזֵן שֶׁל אֲמוּנָה, כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא אֲמוּנָה (כְּמוֹכָא בְּלֻקְטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), וְלִהְפֹּךְ — מַחֲזֵן שֶׁל חוּץ לְאֶרֶץ זֶה מַחֲזֵן שֶׁל כְּפִירוֹת וְאִפְיֻקְרוּסוֹת, רְחֻמְנָא לְצִלָּן, וְמִי שְׁזוֹכָה לְמַחֲזֵן שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּזוֹכָה לְאֲמוּנָה, שְׂאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֵּל לְכֹל עֵצִים עִצְמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אִזּוֹ מְרַגֵּשׁ בְּחַיּוֹ נַעַם הַעֲלִיּוֹן מְאֹד מְאֹד, וְאוֹהֵב אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי יוֹדַע כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵין מִי שֶׁמְצַעְרוֹ, יוֹדַע שֶׁהַכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה פִּרְטִית, וְדָן אֶת זֶה הָאִישׁ לְכַף זְכוּת, וְאִזּוֹ מְנַעֲמִים זֶה לְזֶה, מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשֵׁשׁ לוֹ פְּגַם אֲמוּנָה מַחֲזֵן שֶׁל חוּץ לְאֶרֶץ, אִזּוֹ מֵר לוֹ מְאֹד מְאֹד, וְהוֹלֵךְ כָּל הַיּוֹם בְּמִרְיוֹת גְּדוּלָה, וְחוֹבְלִים זֶה לְזֶה, וּמִתְקוּטֵט עִם הַכֵּל, וּמוֹצֵא חֲסְרוֹנוֹת אֶצְל כָּל אֶחָד, וְחוֹשֵׁב שְׂאִין כְּמוֹתוֹ בְּכֹל הַעוֹלָם.

שכר אֲשֶׁר של בנחל

שָׁזָה בְּחִינַת גְּאוּנָה — מַחִין שֶׁל חוּץ לְאֶרֶץ, כִּי חוֹשֵׁב עֲצָמוֹ לְמַשְׁהוֹ, מֵה שְׂאִין בֶּן עֲנָה אֱלוֹ מַחִין שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא אֵינוֹ אוֹחוֹ עֲצָמוֹ לְשׁוֹם דְּבַר כְּתוּלְעַת הַרוֹחֶשֶׁת עַל הָאֶרֶץ, וְאִזּוֹ מֵאִיר עָלָיו אוֹר הַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד.

ובזהר הקדוש איתא (שלה קנח.), שהפגם של המרגלים היה רק מחמת גְּאוּנָה וְגִדְלוּת, שִׁדְעוּ שֶׁכְּשִׁיבֹאוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה יִקְחוּ מֵהֶם אֶת נְשִׂאוֹתֵם, עַל־בֶּן דְּבָרוֹ רַע עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עוֹד אֵיתָא שֶׁם שָׂאֵם הָיוּ מִתְחַזְּקִים וְלֹא נוֹפְלִים בְּדַעְתָּם שִׁיקְחוּ מֵהֶם נְשִׂאוֹתֵם, הָיוּ שֶׁם זֹכִים לְמִדְרָגוֹת עוֹד יוֹתֵר גְּבוּהוֹת וְגִדְלוּת, וְהָיוּ נִשְׂאָרִים עַל נְשִׂאוֹתֵם בְּיַתֵּר עוֹ, עֵין שֶׁם, וְעַל־פִּי הַנִּ"ל נִבִּין אֶת זֶה הַיֵּטֵב, כִּי אֲמוּנָה וְעֲנָה תְלוּיוֹת זוֹ כְּזוֹ, כִּי אִם מְכַנֵּעַ אֶת עֲצָמוֹ לְפָנֵי הַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹדֵעַ וּמְכִיר אֶת מְקוֹמוֹ אִיךָ שֶׁהוּא פְּגוּם וְרַחוּק, אִזּוֹ דִּיקָא זֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְפֹךְ כְּשִׁישׁ לוֹ גְּאוּנָה וְגִדְלוּת, וְחוֹשֵׁב בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא זֹכָה כְּכֹר לְאִיזוֹ מִדְרָגָה, יַדַּע שֶׁעַדִּין הוּא רַחוּק מְאֹד, וְזֶה הֵיכָּה פָּגַם הַמְרַגְלִים, שֶׁהָיוּ צְרִיכִים לְהִתְפַּטֵּל לְגַמְרֵי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא מִתְּהַמּוּנָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה הָיוּ זֹכִים לְעֲלוֹת עוֹד יוֹתֵר, אִךְ פָּגְמוּ בְּזֶה וְהִמְשִׁיכוּ מַחִין שֶׁל חוּץ לְאֶרֶץ, בְּחִינַת חוֹבְלִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִפְלוּ בִּירֵידָה כְּזוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

אחי היקר! חזק נאמץ מאד מאד להיות תמיד בשמחה ובאמונה, בענוה ובשפלות, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך...

שלו.

הַעֲזֹרַת הַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם תְּמִישִׁי לְסֵדֵר שְׁלַח הַחֲשִׁכִּיט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל מַעְלַת יְדִידֵי הַיֵּקָר, שׁוֹתָה בְּצִמָּא מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרָו יֵאִיר וְיִזְרַח.

אָשֶׁר שְׁלו בְּנַחֵל שְׂכָה

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר קִבְּלִיתִי עִתָּה, וְלִהְשִׁיבְךָ עַל מַה שָּׂאֵתָה שׂוֹאֵל, עַל
זֶה שֶׁכָּתַבְתָּ רַבְּנוּ ז"ל (עַיֵן לְקוּסְטִימוֹהֶר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יח): "אֲכַל בְּהִנְהַגַּת
הָעוֹלָם וּבְחִדּוּשֵׁי דְאִוְרֵי תָא וְכוּלָּיִם לְעֵבֶר מִמָּשׁ גְּנָבָה וְנִאוּף וְרִצְחָה,
רְחֻמָּנָא לְצִלָּן", עַיֵן שָׁם.

וְהִנֵּה לְהִבְיָנָךָ עֲנֵן זֶה: לְדַעֲתִי, זֶה פְּשׁוּט, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים,
מִי שְׁלוֹקֵחַ טְלִית שְׂאִינוּ שְׁלו, הֵינּוּ בְּהִנְהַגַּת הַפְּרָסוּם, וְאֶחָד מִקְּנָא
בְּתַבְרוּ הַמְּפָרְסָם, אַזִּי יַעֲשֶׂה אֶחָד לְשָׂנֵי מַה שְׂיַעֲשֶׂה, רְצִיחָה מִמָּשׁ,
שְׂשִׁטְדֵּל בְּכַמָּה מִיָּגִי עֲרַמְמִיּוֹת לְהַעֲבִירוֹ מִן הָעוֹלָם, וְכֵן גְּנָבָה לְגַב
מִמָּנוּ רְכוּשׁוֹ, וְכֵן נִאוּף — לְהַכְשִׁילוֹ, רְחֻמָּנָא לְצִלָּן, בְּנִאוּף, וְכֵל זֶה
רָאינוּ כְּבָר בְּחוּשׁ בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה בְּמַה מִיָּגִי מְחַלְקַת בֵּין מְפָרְסָמִים
שֶׁל שְׂתֵי כְּתוּת, שְׂגָרְמוּ לְמְפָרְסָם אֶחָד שְׂגָהֶרְג, רְחֻמָּנָא לְצִלָּן, וְלֵאחָד
הִיְתָה מְחַלְקַת עִם מְפָרְסָם אַחֵר, וּמִמָּשׁ גְּנָבוּ וְגִזְלוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ,
וְלֵאחָד גָּרְמוּ נִאוּף מִמָּשׁ, שְׂפָגְרוּ אוֹתוֹ עִם אִשָּׁה, רְחֻמָּנָא לְצִלָּן, וְכֵל זֶה
יְדוּעַ בְּעוֹלָם, רְחֻמָּנָא לְצִלָּן, וְכֵן בְּחִדּוּשֵׁי דְאִוְרֵי תָא גַם-כֵּן יֵשׁ אַסוּר
גְּנָבָה — לְגַבֵּי חִדּוּשִׁים מֵאַחֵר, וְלֵאמָרֵם בְּשָׂמוֹ, וְכֵן נִאוּף, כִּי אִם
אוֹמֵר דְּבָר שְׂאִינוּ טוֹב, מוֹלִיד נִאוּף בְּשׂוֹמֵעַ דְּבָרָיו (עַיֵן לְקוּסְטִימוֹהֶר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן מג), וְכֵן רְצִיחָה, כִּי בְּמַה פְּעָמִים מְחַלְשִׁים דַּעַת אַחֵר,
וְרוֹצְחִים אוֹתוֹ בְּרוֹחֲנִיּוֹת לְגַמְרִי, שְׂנוֹפֵל בְּעַצְמוֹ — "עַר פֹּאֵלֵט בֵּי
יָדָא אַרְאֵפִי", וְאַחֲרֵי-כֵן נוֹפֵל לְמָקוֹם שְׂנוֹפֵל.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ שְׂזָכִינוּ לִידַע מְאוּר גְּנוּזֵי כְּזֶה, נַחֵל נוֹבַע
מְקוֹר חֲקָמָה, אֲשֶׁר מוֹלִיד אוֹתְנוּ עַל דְּרָךְ אֲמָת, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֶׁם
וְתִבְרָךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שְׂעֲשֶׂה עִמָּנוּ.

וּמְחַמַּת טְרִדוֹתֵי — אֲקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

שלוז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבָּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁלַח ה'תשכ"ט.

שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל מַעֲלַת כְּבוֹדוֹ, יְדִיד נַפְשִׁי, שׁוֹתֶה בַּצֵּמָא מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ... נְרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְהִנֵּה אֶרְאֶה עֲכָשׁוּ, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְהַחְיִיתְךָ בְּהַרְצִי אֶת מִכְתָּבִי אֵלֶיךָ.

כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר יד, ט): "וַיֹּאמֶר ה' סְלַחְתִּי כִּדְבָרְךָ", שְׁעָקֵר הַסְּלִיחָה הוּא עַל־יְדֵי הַדְּבֹר, הִינּוּ תַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלִּית הָאֱמוּנָה, "וְאוֹלָם חֵי אֲנִי וְיִמְלֵא כְבוֹד ה' אֶת כָּל הָאָרֶץ" (שם יד, כא), וְעַתָּה נִבִּין קִשּׁוֹר שְׁנֵי הַפְּסוּקִים, כִּי אֵיתָא בַּסִּפֵּר הַמִּדּוֹת (אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן כב): "הַפֶּשַׁע שֶׁל אָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה לְאָדָם", עֵינֵן שָׁם, כִּי צְרִיף לְחִזַּק עֲצָמוּ בְּאֱמוּנָה, וְלִיַּדַע שְׁמֵלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֲצָם עֲצִמִיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אִף כְּשֶׁאָדָם חוּטֵא, חַס וְשְׁלוֹם, אִזִּי מְסַלֵּק שְׁכִינְתּוֹ מִן הָעוֹלָם כִּידוּעַ, וּבַכֶּרֶט מִי שְׁפָגַם בְּכִרְיָתוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּהוּצָאת וֹרַע לְכַשְׁלָה שְׁאֵז מְסַלֵּק אֶת הַשְּׁכִינָה לְגַמְרִי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמִמְשִׁיף עַל עֲצָמוּ טִבֵּעַ, שְׁחוּשָׁב שֶׁהַכֹּל כִּידוֹ, וְאִז הוֹלֵף לוֹ שְׁלֵא כְּסֵדֶר, וּמֵר לוֹ מֵאֵד, וְעָקֵר הַתַּקּוֹן הוּא עַל־יְדֵי: "קַחוּ עִמְכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה'" (הוֹשַׁע יד, ג), וְעַל־יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת נִתְחַזְּקַת אֶצְלוֹ הָאֱמוּנָה, שֶׁהַכֹּל כִּידוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִז מוֹחֵל וְסוֹלַח לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְנִתְגַּלָּה לוֹ כִּי מֵלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חֵי וְקִנֵּס לְעַד וְלִנְצַח, וְזֶה "וַיֹּאמֶר ה' סְלַחְתִּי כִּדְבָרְךָ", "וְאוֹלָם חֵי אֲנִי וְיִמְלֵא כְבוֹד ה' [וְיִתְבָּרַךְ] אֶת כָּל הָאָרֶץ (בַּמִּדְבָּר יד, כא) הִינּוּ כִּנְ"ל.

וּמִחֲמַת טְרוּדוֹתֵי עֲכָשׁוּ בְּאִישׁוֹן לִלְלָה, שְׁאֲנִי עֵינִף וְיַגַּע מֵאֵד, עַל־כֵּן אֶקְצֹר, כִּי בְּאֵמַת יֵשׁ לְהַרְחִיב הַדְּבֹר בְּזוּה, אִף מֵהַטַּעַם הַנִּי"ל

אָשֶׁר שֶׁלַח בְּנַחֵל שְׂכֹז

אַקצֵר, וּמְחַמֵּת שְׂאֵתָהּ מִבְּקָשׁ תְּמִיד לִכְתּוֹב לָךְ, מִסְרֵתִי נִפְשִׁי מִמָּשׁ
לְרֶשֶׁם לָךְ, וְהַעֲקֹר חֲזוֹק וְחֲזוֹק שֶׁלֹּא יַעֲבֹר יוֹם בְּלִי לַמּוֹד שֶׁלְחָן עֲרוּךְ
וְהַתְּבוּדוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

וְתִרְאַה לְבוֹא בְּשֶׁבֶת-קִנְיָשׁ לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ, וְתִשְׁמַע דְּבָרִים יְקָרִים
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים.

הַבֵּ"ל...

שֶׁלַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׂשִׁי – עֲרַכְשֶׁבֶת-קִנְיָשׁ לְסִדֵּר בְּשֶׁלַח ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נִפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד,
שׂוֹתָהּ בְּצִמָּא מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻקְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּר
יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר קִבְּלֵתִי, וְשִׂמְחֵתִי בְּזֶה כְּעַל כָּל הַיּוֹם, אֲשֶׁר אֵתָּה
מִחֲזִיק עֲצֻמְךָ בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי כֵן צָרִיךְ לִהְיוֹת, כִּי הָאָדָם
צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל גֶּשֶׁר צַר מְאֹד מְאֹד, וְהַכֵּלֵל וְהַעֲקֹר שֶׁלֹּא יִתְפַּחַד כָּלֵל
(עֵין לְקוּוֹטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֵק ב', סִימָן מ"ח), וּבְשָׁבוֹעַ זֶה בְּיוֹם שְׁלִישִׁי לַמְּדָנוּ
בְּצִוְתָא עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַתּוֹרָה "בְּהַעֲלוֹתְךָ", וְהִיא בְּלְקוּוֹטֵי-מוֹהַר"ן
(חֵלֵק א', סִימָן כ"א), כִּי כָּבֵד יְדוּעַ לָךְ שֶׁנִּתְחַדַּשׁ אֲצֵלְנוּ פֹה בְּמִקְוֵמֵנוּ,
שֶׁבְּכָל יוֹם שְׁלִישִׁי בְּעֲרַב אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים בְּרַבִּים "לְקוּוֹטֵי-מוֹהַר"ן",
וְתִהְיֶה לְאֵל בְּכָל פַּעַם בְּאוֹת וְנִתְוֹסְפוֹת נִפְשׁוֹת חֲדָשׁוֹת, כֵּן יִחַיֵּב
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת גְּבוּל קִדְשָׁת רַבְּנוּ ז"ל, וְתִתְגַּלֶּה הָאֱמֶת לְכָל יִשְׂרָאֵל,
וְכֹלֵם יֵאֱמִינוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטִית, וַיַּעֲסִקוּ בַתּוֹרָה, בַּתְּפִלָּה
וּבְהַתְּבוּדוֹת, גַּם הִיָּה אִישׁ אֶחָד אֲשֶׁר עוֹבְרוֹת עָלָיו, בְּעִוְוֹנוֹתֵינוּ
הַרְבִּים, צָרוֹת רַבּוֹת, וְסִפּוֹר לְפָנֵינוּ, שְׂאִין לוֹ כְּבֹר שׁוֹם תְּקִנָּה, וְהוּא

כָּבֵד מֵאַשׁ מֵאֵד, וְאִין לֹא כָּבֵד יִכְלֹת מֵרַב קִלְקוּלוֹ לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאִמְרָתִי לֹא בְּהִתְחַלֵּת הַתּוֹרָה מֵהַשְׁתַּבַּח רַבְּנֵי ז' לְאַחֹר וְקִדְּם צִדְתָּנִי, אַחֹר רֵאשִׁי תְּבוֹת: אִין חֵיב וְאִין רִשָּׁע (אוּ רִחוּק), וְקִדְּם — שְׂיֻכַל כָּל אֶחָד לְהִתְקַדֵּם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁצָּעַק רַבְּנֵי ז' ל: "קִיין יֵאוֹשׁ אִיו גְּאֶרְנִישֵׁט פֶּאֶרְהֶאֶנְדֵּן" (עַיֵן לְקוּטִיר מוֹהֲרֵן, חֶלֶק ב', סִימָן עח).

גַּם קִדְּם — רֵאשִׁי תְּבוֹת: קִיול דְּבִיור מִחֻשְׁבָּה, כְּמוֹכָא בְּסִפְרִים הַקְּדוּשִׁים, וְהֵם בְּיַחַד בְּגִימְטְרִיָּה — תְּשׁוּבָה, כִּי זֶה עֶקֶר הַתְּשׁוּבָה (כְּאַשֶׁר מוֹכָא בְּפִנִּים הַתּוֹרָה), כִּי עֶקֶר הָאֵדָם הוּא הַמִּחְשָׁבָה וְהַמַּחֲשָׁבָה — לְקַדְּשׁוֹ וּלְטַהֲרוֹ לְאַמּוּנָה בְּרָה וְנִקְיָה, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְכַחֲנִית סְבָה — שְׂיֵהִיָּה מִסְבָּף עִם אֲלִקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכָל זֶה זֻכִּים עַל-יְדֵי הַ"עֵינַיִם" — לְקַדְּשׁ וּלְטַהֵר מֵאֵד אֵת הַעֵינַיִם לְכָלִי לְהִסְתַּפֵּל עַל נַשִּׁים, וְ"הָאֲזֻנַּיִם" — הֵינּוּ לְשִׁמְעַ רַק "קוֹל" הַצַּדִּיק וְהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְסִפְרֵי מוֹסֵר שְׁנֵתִּסְדּוֹ עַל-פִּי סִפְרֵי הַצַּדִּיקִים, וְיִזְהַר לְכָלִי לְשִׁמְעַ קוֹל רִדּוֹ שֵׁשׁ עֶבְשׁוֹ, כִּי רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, זֶה עוֹקֵר אֵת הָאֵדָם מִן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעַתִּיד לַתֵּן אֵת הַדִּין, שְׂבֵלָה אֵת זְמַנוֹ הַיָּקָר בְּדָבָרִים בְּטָלִים, וְכְמוֹ שֶׁאֶמְרוּ תְּכַמִּינוּ ז' ל (כְּתוּבָה ה'), שֶׁהָאֲזֻנַּיִם נְכוּוֹת תַּחֲלָה לְאִיבָרִים, כִּי הֵלֶךְ לְשִׁמְעַ דְּבָרִים בְּטָלִים, וְ"הַחֻטִּים" — יִשְׁמַר מֵאֵד מְכַעַס וּמְקַפִּידוּת, וְתֵהִיָּה לוֹ יִרְאֵת שְׂמִים (הַתְּלוּיָה בַּחֻטִּים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְנִשְׁעִיָּה יֵא, ג): "וְהִרְיָחוּ בְּיִרְאֵת ה'", וְהִסּוֹד הוּא הַדְּבִיור — לְשַׁמֵּר אֵת הַ"פֶּה" לְכָלִי לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבָר שְׂאִינוּ צָרִיף, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרוֹמֵם מֵחוֹ וְנִדְעָתוֹ, וְיִקִּים אֵת מַחוֹ בְּקַדְּשָׁה, וְיִזְכֶּה לְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ — לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְיֵהִי לוֹ מַחִין דְּגִדְּלוּת, וְכָלִי קִנְשֵׁת הַשְּׂבָעָה גֵרוּת, אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג שׁוֹם דְּבָר, וְאִמְרָתִי פַעַם רַבָּה בְּמַשְׁנָה (מְנַחוֹת כח): שְׂבָעָה קִנְיֵה הַמְּנוּרָה — גֵרוּתִיָּה מְעַבְבִּין זֶה אֵת זֶה, כִּי צָרִיף לְקַדְּשׁ הַכֹּל, וְכָלִי זֶה צִדְּיֵן רַחוּק לְגַמְרֵי.

חֻזַק וְאִמְץ מֵאֵד מֵאֵד בְּכָל זֶה עַל-כֹּל-פְּנִים לְהִתְחַיֵּל מְצַקְשׁוֹ לְקַדְּשׁ וּלְטַהֵר אֵת שְׂבָעַת הַגֵּרוּת, לְכָלִי לְהִסְתַּפֵּל חוּץ מֵאַרְבַּע אַמוֹת,

(א) אִין שׁוֹם יֵאוֹשׁ כְּעוֹלָם קָלֵל.

אֲשֶׁר שֶׁלֵט בְּנַחֵל שֶׁכֶט

וּלְיַחַד תְּמִיד יְחֻדִים קְדוּשִׁים מִכָּל דָּבָר, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן לְשֹׁמֵר מֵאֵד אֶת עֵינָיו לְכָלִי לַעֲיֵן בְּעִתּוֹנִים אֲפִלוּ מִהֲחֻרָדִים, כִּי הֵם אֲבִי אַבּוֹת הַטְּמֵאָה, וּבִכְפָּרֵט לְשִׁמְעַ וְרִיו בְּכָל יוֹם וְלִילָה, רַחֲמָנָא לְעֻלְזָן, זֵו קַלְפָּה חֻזְקָה.

וְכֵן יִשְׁמֵר עֲצֻמוֹ מִכַּעַס וּמִקְפִּידוֹת, וְהַעֲקֵר הַדְּבִוּר, וְאֵז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

וּמַחֲמַת טְרוּדוֹתֵי הַרְבִּים עֲקָשׁוֹ — אֲקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ ...

שֶׁלֵט.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ שֶׁלַח ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סְלָה, חַיִּים אַרְפִּים בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, יְשׁוּעוֹת וְהַמְתַּקַּת הַדֵּינִים, וְשִׁפְעַ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה לִידִיד נְפִשִׁי, שְׂאֵר בְּשָׂרִי, שׁוֹתָה בְּצִמָּא מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, ר' ... שִׁיחִיהַ נַצַּח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלַתִּי, וּבִאתִי עִתָּה לְבִשְׂרָךְ, כִּי בְּעוֹד שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת אֲסַע, בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל לְעִיר אוֹמֵן, וּמִשָּׁם לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשָׁה, עַל־כֵּן רְצוֹנִי חֻזַּק לְהִזְכִּירְךָ וּבְגִי בֵיתְךָ לְטוֹבָה שָׁם וּבְכָל הַמְקוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים, עַל־כֵּן תִּכְתֹּב לִי שְׂמֵךְ וְשֵׁם אִמְךָ וְכו'. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַע תְּמִיד תְּפִלָּתֵנוּ, וְיִמְתִּיק מֵעֲלֵינוּ כָּל הַדֵּינִים בְּקָלְלוֹת וּבִכְפָּרִיּוֹת, וְכֵן תִּכְתֹּב לִי מִשְׁפַּעַת שְׁלוֹמָךְ הַטוֹב וּבִכְפָּרֵט בְּעַבְדוֹת ה', וְכִסּוּפֵי חֻזַּק לְהִתְרַאוֹת עִמָּךְ פְּנִים בְּפָנִים, וְלִדְבַר מְקַדָּת הָאֵמֶת אֲמַתַּת הַעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, גַּם אֲבִשׂוּר לָךְ כִּי בְּכָל יוֹם שְׁלִישִׁי בְּעֶרְבֵי מִשְׁעָה שְׁמוֹנָה עַד תִּשְׁעָה אֲנִי לוֹמֵד בְּרַבִּים שְׁעוֹר ב"לְקוּטֵי מוֹהַר"ן בְּבֵית מִדְרָשְׁנוּ חֲסִידֵי בְּרִסְלָב בְּבוּרוֹ פֶּאֶרְק,

ותהלה לאל, נתוספים בכל פעם נפשות חדשות, ואם תהיה פעם במחנה תראה לבוא ותתיה את עצמך, כדוע לנו איך שדברי רבנו ז"ל מחיים נפשות, וכל השעורים הקלטו בקאסעט-טייפ*, אם תרצה אתן לך.

והעקר תחזק עצמך מאד מאד, כי בזה העולם עוברות על כל אחד בכל יום וירידות ונפילות והשלכות ובלבולים רבים, והעקר שלכל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, כי ה' עמך, אתך, ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, אין שום מציאות בלעדי השם יתברך, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם — השם יתברך, ותמיד בתפלה והתבודדות בכל יום, וכן בלמוד התורה הקדושה, ובפרט בלמוד שלחן ערוך הלכה למעשה, כמו שהזכירנו על זה ביותר רבנו ז"ל, ובפרשה זו (שלח) "ועליתם את ההר" (במדבר יג, יז), איתא כבעל הטורים "את ההר" גימטריה "תורה", ויש לפרש שעל-ידי למוד התורה הקדושה יכולים להתעלות בתכלית העליה, וזה "ועליתם את ההר", על-ידי ההר הינו התורה, תנקה להתעלות, ועל פי זה יש לפרש את הפסוק: "והאמרי יושב בהר" (במדבר יג, טז), "והאמרי" הוא מלשון אמר, לשון דבור, ואיתא (בלקויט"מותר"ן, חלק א', סימן יא), שעל-ידי שלומדים התורה בדבורים דיקא, הינו שמציאים מהפה את דבור התורה, על-ידי-זה יכול לצאת מעמקי נפילתו וירידתו וממדרגתו הפחותה שגלפד שם, ויכול לזכות להתעלות ולהבין עמקה של התורה הקדושה, עין שם, וכן הוא (בלקויט"מותר"ן, חלק א', סימן נו), שעל-ידי שלומדים התורה בדבורים, על-ידי-זה קוראים אותו יתברך, הינו שממשיכים עליו אורו יתברך, אשר מאיר בכל העולם, כי מלא כל הארץ כבודו יתברך.

וחקבע לעצמך שעורים קטנים בכל יום, אף שאתה טרוד קצת בעסקי פרנסה, הינו שעור שלחן ערוך כסדרן על-כל-פנים: מחבר, רמ"א, קצת באר היטב, שהוא התמצית מהטורי-זהב והמגן אברהם, ותלמד כסדרן ארץ חיים, ובשתיסם תתחיל יורה דעה, ואחר-כך אגן

אָשֶׁר שֵׁם בְּנַחֵל שֶׁלֹא

הַעֲזֹר, וְאַחֲרֵי־כֵן חָשׂוֹן מִשְׁפּוֹט, וּבְשִׁתְּסִים תַּתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְכֵן בְּכֹל יוֹם "פְּרֻשָׁה חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י, וְתַעֲזֵב בְּכֹל יוֹם בְּאוֹתָהּ פְּרֻשָׁה קִצֵּת בְּ"אֹר הַחַיִּים" הַקְּדוֹשׁ וּבְרַמְבַּ"ן הַקְּדוֹשׁ, וְכִפָּה פְּרָקִים מִשְׁנֵי־וֹת תִּלְמַד בְּכֹל יוֹם, וְדָף גְּמָרָא, פְּרוּשׁ רֵשׁ"י וְתוֹסֵפוֹת וּמְפָרְשִׁים, וְעוֹד מֵה שֶׁתּוּכַל וְתִרְצֶה, וּבִפְרָט סִפְרֵי רַבְנֵי ו"ל "לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן", וְלוֹמַר עַל כָּל תּוֹרָה הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת", שֶׁזֶה עֵקֶר הַתְּבַלִּין כְּגַד הַיֵּצֵר הַרַע בְּעֵתִים הַלְלוּ, עֵינַי בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה בְּשִׁלְחֵן עֲרוּף (סִימָן א'. סִיפֵי קֶסֶן ו') שֶׁמְבִיא דְבָרֵי הַ"בְּרֵכֵי־יוֹסֵף", וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: רְאוּי לְקַבֵּעַ לְעִצְמוֹ עֵת לְלַמַּד בְּסִפְרֵי מוֹסֵר, כִּי "כָּל הַגְּדוֹל מִתְּכַרֵּו יִצְרוֹ גְּדוֹל הַיְמָנוֹ" (סֵפֶה נב.), וְקַבְּלֵתִי כִּי תְּבַלִּין הַיֵּצֵר הַרַע הוּא תּוֹכַחַת מוֹסֵר מִמֵּאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ ו"ל, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ, עֵינַי שָׁם, וּבְכָר יְדוּעַ לָנוּ מֵה שֶׁאֲמַר רַבְנֵי ו"ל עַל סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא סֵפֶר מוֹסֵר נוֹרָא וְנִפְלָא, וְכֹל מִי שֶׁיִּלְמַד בוֹ, יִפְתָּחוּ גֵידֵי קִשְׁיוֹת לְבוֹ, וְיִזְכֶּה לְתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עוֹד אָמַר, שֶׁמִּצְנֶה גְּדוֹלָה לְלַמַּד בְּסִפְרָיו, וְיִכּוּלִים לְהַעֲשׂוֹת בְּעַל מַח גְּדוֹל עַל־יְדֵי סִפְרוֹ, כִּי יֵשׁ בְּסֵפֶר עֲמֻקּוֹת גְּדוֹלָה (תַּיִי־מוֹהַר"ן, סִימָנִים שְׁמוֹ, שְׁמוֹ, שְׁמוֹ), וְכֹל אֶחָד יִכּוּל לְמַצֵּא עִצְמוֹ בְּתוֹךְ תּוֹרָתוֹ.

וּמִחֲמַת טְרֻדוֹתֵי הַרְבִּים בְּפִרְט עֲקָשׁוֹ קָדַם הַשְּׂבֵת — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ וּמִצְפָּה לְרְאוּתָהּ, וְעַל־כֵּל־פְּנִים כֶּתֵב יָדָהּ.

ש.מ.

בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֲרֵב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שֶׁלַח ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי, הַחֲפִץ וּמִשְׁתוֹקֵק לְהַתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי דְרָף הָאֲמַת דְּרָף הַתָּם שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲקָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְּתוּבָה הַיָּקָר קַבְּלֵתִי לְנִכּוֹן, וְהִנְנִי לְהַשִּׁיבָהּ.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד להיות בכל יום בשמחה על שזכיית לידע מרבי אמת בזה, המקרב אותנו ומעורר אותנו משנתנו העמקה להתקרב להשם יתברך, והעקר להתחזק תמיד ברצונות ובכסופים טובים, שזה העקר, כי העקר הוא הרצון, שיהיה רצונו בכל פעם לצאת ממדרגתו הפחותה, ולזכות לתורה ועבודת השם יתברך, ועקר שלמות הרצון כשתוציא מפיך בכל יום, שתאמר דבורים שלמים להשם יתברך: "איך וויל ארויס גיין פון בלאטע וואס איך בין אריינגעפאלן און אריינגעכאפט געווארן, רבונו של עולם, איך וויל אפלאזן מיינע שלעכטע מעשים, איך וויל לערנען תורה" וכו' וכו', כי מעלת זה הענין אי אפשר לשער ולספר כלל כמוכא בספרי המקבלים, שמהרצונות של האדם אם הם בקדושה, נבנים מזה אלפי אלפים ורבי רבבות עולמות חדשים, ודבר זה לא יכול הבעל-דבר לבטל בשום אופן, כי על-כל-פנים רצוני חזק מאד להתקרב להשם יתברך.

הרצון הוא עולם החרות, כי הרצון הוא בחינת "בְּתָר" כידוע, על-כן תרגיל עצמך בזו הדרך — לדבר בכל יום להשם יתברך את רצונך וכסופך, ואז תזכה במשך הימים והשנים לצאת ממה שאתה צריך לצאת, ולהגנס בקדושה העליונה, ולדבק עצמך בו יתברך, שזה עקר התקלית — "לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו" (תהלים כו, ד), אף תהיה בעבודה זו חזק מאד מאד בקביעות בכל יום, ותרחיב את הדבור בזה, וכל הנהגה טובה ומדה טובה שתראה באיזה ספר ובפרט מספרי רבנו ז"ל, תוציא מפיך: "איך וויל מקים זיין די מדה"² וכו' וכו', ותתמיד בזה, ואז תראה, בעזרת השם יתברך, דברים נפלאים.

(א) אני רוצה לצאת מהבזר שאני נפלתי ונחפסתי שם, רבונו של עולם, אני רוצה לצוב את מעשי הרעים, אני רוצה ללמד תורה.

(ב) אני רוצה לקים את המדה הזו.

ועקר הכל — תתמיד בשלחן ערוף כסדרן. כְּאֲשֶׁר דִּבְרַנּוּ כָּבֹד
כְּמֵה פְּעָמִים, וְכָל דִּין מֵהַשְּׁלַחַן עָרוּף גַּם-כֵּן תִּכְלַל בְּהַבּוֹדְדוּתָךְ
וּבְרִצּוֹנְךָ וְכִסּוּפֶיךָ הַטּוֹבִים.

וְכֵן תִּבְקַשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּכָל יוֹם, שְׂתַזְכֶּה לְהַפְטֵר וּלְהַנְצִיל
מִלְמוּדֵי חַל, שְׁמַטְמַטְמִים מְאֹד אֶת הַמַּח, וְאוֹדוֹת פְּרִנְסָה עַל לְהַבֵּא,
עֵינֵינוּ רְאוּ וְלֹא זָר, שְׁעַל-פִּי-רַב מִי שְׁלוֹמֵךְ בְּחֻמּוֹת חִיצוֹנוֹת אֵין
לוֹ פְּרִנְסָה, וְהוּא בְּצָרוֹת רַבּוֹת, וְאֵלּוּ שְׂאִינָם יוֹדְעִים שׁוֹם חֻמּוֹת, יֵשׁ
לָהֶם, תְּהִלָּה לְאֵל, פְּרִנְסָה בְּרוּחַ, וְחַיִּים חַיִּים טוֹבִים, וְעֵין הַיֵּטֵב כָּל
הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַחֻכְם וְהַתֵּם (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת, מַעֲשֵׂה ט).

וְכָל זֶה כְּתַבְתִּי לָךְ שְׂתַעֲסַק הַרְבֵּה בַתְּפִלָּה שְׂתַפְטֵר מִזֶּה, וְיִסְבֵּב
הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ סְבוֹת לְטוֹבָה שְׂתַנְצֵל מִלְמוּדֵי חַל, אִךְ לַעֲת עֲתָה אֵל
תַּעֲשֶׂה שׁוֹם דְּבָר נֶגֶד אֲבִיךָ, גְּרוֹ יְאִיר, כִּי צְרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד בְּכַבּוֹד
אָב, אִךְ בַּתְּפִלָּה יְכוּלִים לַפְעַל הַפֶּל, וְיְכוּלִים לְבֹא לְכָל הַקְּדוּשׁוֹת
וְלְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שְׁבַעֲוֹלָם (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיב).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

שְׁמַא

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר קִרַח ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֵל מַעֲלַת יְדִידִי, הַשׁוֹתָה בְּצִמָּא מִמִּי
הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלֵתִי לְנִכּוֹן, וְהַגְּנִי בְּזֶה לְכַתֵּב לָךְ מִכְתָּב עַל מִכְתָּבְךָ.

אֲחִי הַיְקָר! אֲנִי שְׂמַח מְאֹד שְׂזַכִּיתָ לְקִנּוֹת "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן"
וְ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקֶךָ, כִּי כָל זְמַן שְׂאֵנוּ מְלַבְּשִׁים
בְּגוּף הַגִּשְׁמִי, אֵינֵנוּ יְכוּלִים לִידַע וּלְצִיֵּר בְּדַעַתְנוּ מַעֲלַת אֵלּוּ הַתּוֹרוֹת
וְאֵלּוּ הַתְּפִלוֹת, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל הַחֻסָּד חָנּוּם שְׂעֵשֶׂה

עמנו וגלה לנו את הצדיק האמת, שעל ידו בנדאי נזכה לתקון עליון. אף מי שהוא פגום בתכלית הפגימה בפרט בפגם הברית, עקר התקון הוא על-ידי התקרבות אמתית לצדיק האמת, ועקר ההתקרבות הוא לשקד בתורתו ולומר על כל תורה התפלה מ"לקוטי-תפלות", ובעולמות העליונים נעשים מזה שעשועים גדולים שלא עלו עוד שעשועים פאלו מימות עולם, כן גלה לנו רבנו ז"ל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה), ואפלו אמירה לבד — לומר את התורות של רבנו ז"ל, זה חשוב מאד ומועיל מאד לנשמה, כן גלה לנו מוהרנ"ת, זכותו יגן עלינו.

ועקר הכל — "לא המדרש עקר אלא המעשה" (אבות א, יז), לקים כל הנאמר בו, ובפרט בשעת התבודדות, תעשה בעצמך תפלה ממה שלמדת, ותבקש מהשם יתברך שתזכה לקים הכל, ומה שיקשה לך תשאל ממני ואשיב, לך בעזרת השם יתברך, אף תשתדל ללמד בכל יום על-כל-פנים תורה אחת ותפלה אחת על זה, וגם תתמיד בלמוד שלחן ערוך, כאשר נדבר בינינו, ולמוד שלחן ערוך יהיה קבוע אצלך כל ימי חייך, ועל-ידי-זה תזכה לצאת מהשאלות תחתיות שגולפת בו.

ולמען השם יתברך ולטובתך הנצחית, חזק עצמך בשמחה תמיד, ותלך בכל יום למקוה — אם תוכל, ותאמר ה"תקון הכללי" — עשרה מזמורים עם התפלה עליה, שהוא תקון נפלא לפגם הברית, כמו שגלה לנו רבנו ז"ל, וכאשר דברתי עמך כבר הרבה, אף צריכים לדבר בכל יום מתורת רבנו ז"ל, שהיא זכות גדולה והמתקת הדינים מאתנו ומכל העולם, כשזוכים לדבר מזה הצדיק האמת, אשר אורו גנוז וסתום מאד מכל העולם, ועקר תקון של בעל עברה ובפרט בפגם הברית הוא — על-ידי זה הצדיק, וזה כל עסקו, כמו שאמר פעם על עצמו (ת"י-מוהר"ן, סימן קנד): ואני ידי מלכלכות וכדי לטהר וכדי (ברכות ד), כי איתא בתקוני-זהר (תקון כא, נה), ומוקב בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן י), כי הצדיק נקרא קוצא דאזת ד', והנה עקר תכלית שלמות ירידת

הַנְשָׂמָה לְזֶה הָעוֹלָם הָיָה, כְּדֵי שְׂיִכִּיר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי תַקְרָף
הָאֲמוּנָה, שְׂיִזְכֶּה לְאֲמוּנָה בְּרָה וְיִנְקֶה שְׂמֵלָא כֹּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ וְאֵין
שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל
לְכָל עֵצִים עֲצִמּוּת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁזֶה מָה שְׂאֵנוּ מְחַבִּיבִים
לוֹמַר בְּכָל יוֹם: "שִׁמְעַי יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד" (דְּבָרִים ה. ד.).

וְאִיתָא עִי"ן גְּדוּלָה וְדַל"ת גְּדוּלָה, זֶה עַד — שְׂאֲנַחְנוּ מְעִידִים
בְּכָל יוֹם אַחְדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה עֵקֶר הַתַּכְלִית — לְהַפִּירוֹ יִתְבָּרַךְ
וְלְהַעֲדֵי אַחְדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵף מִי שְׂפּוֹגֵם בְּבְרִית נֶאֱבָד מִמֶּנּוּ קוֹצוֹ שֶׁל
יּוֹד שֶׁהוּא נִשְׁמָתוֹ — הֵינּוּ אֲמוּנָתוֹ, וְנַעֲשֶׂה מַע"ד — ע"ר, שֶׁהוּא
חֻטָּא עַר וְאוֹנָן, כִּי הֵם פְּגָמוֹ בְּהוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן,
כְּפִדּוּעַ עֵין שָׁם בְּרַש"י, וְחֻטָּא זֶה נִקְרָא "רַע בְּעֵינֵי ה'" (בְּרַאשִׁית ל. ח. ז.),
וְעַל-כֵּן נֶאֱבָדָת מִמֶּנּוּ אֲמוּנָתוֹ, וְנַעֲשֶׂה מַע"ד — ע"ר, הֵינּוּ "רַע בְּעֵינֵי
ה'", אֵף עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק הָאֱמֵת, זֶה מוֹעִיל מְאֹד לְתַקֵּן אֶת זֶה
הַחֻטָּא, כִּי הַצַּדִּיק מְכַנִּיס בּוֹ נִקְדָּה תְּדָשָׁה וְנַעֲשֶׂה מְחֻדָּשׁ ע"ד, וְאֲדַרְבֵּה
הַנִּקְדָּה הַחֻדָּשָׁה מוֹעִילָה יוֹתֵר, וְזֶה מָה שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּרֻכּוֹת
ל. א): "מְקוֹם שֶׁבְּעָלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִין צַדִּיקִים גְּמוּרִים אֵינָם עוֹמְדִין",
כִּי מִי שְׂפּוֹגֵם הִרְבֵּה מְאֹד בְּפֶרֶט בְּפִגְם הַבְּרִית, וּמִתְקַרֵּב לְצַדִּיק,
וְהַצַּדִּיק מְכַנִּיס בּוֹ נִקְדָּה תְּדָשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְעוֹרֵר בְּהַתְּעוֹרְרוֹת
תְּדָשָׁה מְאֹד בְּפֶרֶט בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, כִּי עַל-יְדֵי שֶׁהֲכַנִּיס בּוֹ
הַצַּדִּיק הָאֱמֵת נִקְדָּה תְּדָשָׁה — נִקְדָּת הָאֲמוּנָה, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְחִיל
לְדַבֵּר לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהַתְּבוּדוֹת, שְׁזֶה עֲנִין אֲמוּנָה, כִּי תַפְלָה
וְאֲמוּנָה תְלוּיּוֹת זֶה בְּזֶה, כִּי מֵאַחַר שְׂמֵאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹמֵד עַל
יְדוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְחַזֵּק בְּיוֹתֵר בְּתַפְלָה (עֵין לְקוּטִי-מִוֶּהֱר"ן, חֶלֶק א. סִימָן
סב.), וְעֵקֶר הָאֲמוּנָה וְהַתַּפְלָה מְקַבְּלִים מֵהַצַּדִּיק, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבְּנוּ ז"ל
הַמְּשַׁנֶּה (תְּרוּמוֹת ד. א): "סֵתֵם חֲרַשׁ, שְׂאֵינוּ שׁוֹמְעִים וְאֵינוּ מְדַבְּרִים", מִי
שְׂאֵינוּ שׁוֹמְעִים אֶת הַתְּעוֹרְרוֹת הַחֵכֶם — הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, עַל-יְדֵי-זֶה
אֵינוּ מְדַבֵּר דְּבוּרִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (עֵין לְקוּטִי-מִוֶּהֱר"ן, חֶלֶק א. סִימָן ס.),
וְעַל-פִּי-זֶה נִבְּיָן הֵיטֵב אֵיזָה רְמֵז מָה שְׂרַבְּנוּ ז"ל מִתְחִיל תּוֹרָתוֹ בְּלִשׁוֹן
"דַּע" — הֵינּוּ כַּנ"ל, כִּי הַצַּדִּיק מְכַנִּיס בְּאֶדָם דַּע"ת וְאֲמוּנָה בְּהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, עַד שְׂזוּכָה הָאֶדָם לְהִיּוֹת ע"ד בְּכָל יוֹם עַל

שלו אָפּר שמב בנחל

אחדותו יתברך, והבן, ופרשתי בשכעים אָפּנים, למה מתחיל רבנו ז"ל תורתו בלשון "דע", כי בכל ה"לקוטי-מוהר"ן" יש שכעים פעמים קדם התחלת כל תורה הלשון "דע", ואין כאן מקומו להאריך, והעקר לחזק עצמו מאד מאד להיות בשמחה תמיד, ולכל תגע, חס ושלום, בברית, שהוא פגם נורא בידוע, והשם יתברך יהיה בעזרו לעבדו תמיד ולשוב בתשובה אמתית כרצונו יתברך.

הדורש שלומך...

שמב.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר קרח ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי, השוטה בצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

זה כמה זמן שכבר רציתי לכתב לך, אף לא אסתייע, גם חשבת כי בין הזמנים הינו בימי הפסח הקדושים נתראה פנים אל פנים, וגם זה לא זכיתי, על-כל-פנים רצוני לבוא בשורותים אלה לידע שלומך הטוב, ואיך אתה אוחו בעבודת ה' — תורה ותפלה, ואני משער לעצמי, שבודאי אתה מחיה עצמך עם ספרי רבנו ז"ל, המחיים ומחזקים נפשות, ובפרט הספר "משיבת נפש", כאשר כתבת לי בעצמך, שהספר הזה עשה אותך לבעל תשובה, על-כן אבקשך לכתב לי על-כל-פנים שתי שורות, לידע הטוב ממך, ואם אתה עדין מחזיק בתמך לעסק בספרי רבנו ז"ל, וממש חיים תתן לי כשאשמע הטוב ממך.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר שָׁמַג בְּנַחַל שְׁלֹז

שִׁמְג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, אֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר קִרְח ה'יִתְשַׁכֵּ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה, בְּנִי, חַיִּי וּמְזוּגֵי וְהַמְתַּקֵּת הַדִּינִים
מֵעַל רֹאשׁ יְדִיד נִפְשֵׁי זֶה יָמִים וְשָׁנִים, שׁוֹתָה בְּצִמָּא מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲקֻמָּה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, ר' ... שְׁיַחֲזֶה נְצַח.

מִכְתָּבֶיךָ הַיְקָרִים קִבְּלָתִי כְּכֹר שְׁתֵּי פְעָמִים, וְלֹא יָכַלְתִּי לְהַשִּׁיבְךָ
תַּכְּ-וַיִּמְזִד כְּרִצוֹנְךָ מִפְּנֵי טְרִדוֹתַי הַרְבִּים, שְׁיֵשׁ, תְּהִלָּה לְאֵל, הַרְבֵּה
מִקְרָבִים, וְאֲנִי עוֹסֵק לְדַבֵּר עִמָּם, וְכֵן יֵשׁ לִי בְּכָל יוֹם רְבִיעֵי בְּעָרֵב
שְׁעוֹר בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְתִהְיֶה לְאֵל שְׁנַתּוֹסְפוֹת בְּכָל פַּעַם נִפְשׁוֹת
חַדָּשׁוֹת, כֵּן יַעֲזֹר הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ שְׁיִתְרַחֵב גְּבוּל הַקְּדוּשָׁה, וַיִּכְנָסוּ כָּל
הַנִּפְשׁוֹת בְּתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה, וַיֵּאִיר עֲלֵיהֶם הָרֹאשׁ בֵּית (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן).
חֶלֶק ב', סִימָן טז).

וְהִנֵּה מֵה שְׁאַתָּה מִבְּקֵשׁ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים שֶׁל "לְקוּטֵי-עֲצוֹת
הַמְּשַׁלֵּשׁ" חֶלְקִים ח' ט', כְּכֹר פְּתִיכֵי לְךָ, שְׁיִוְתֵר מִמֵּה שְׁהֵי לִי
לֹא הַדְּפִיסוֹ, רַק יֵשׁ בְּיַד יְדִידֵנוּ ... הַסֵּפֶר תְּשׁוּבַת הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא
חֶלֶק ג' מִסֵּפֶר "לְקוּטֵי-עֲצוֹת הַמְּשַׁלֵּשׁ" שֶׁל הַרֵב מִטְּשֵׁהרִין, וְכֵן סֵפֶר
"עֲצַת שְׁלוֹם", שֶׁהוּא חֶלֶק ד', וְעַתָּה אֲבַשְׂרָךְ כִּי אֲחֲרֵי כֵּה וּכְמָה
הַשְׁתַּדְּלִיּוֹת הוֹצֵאתִי מִמֶּנּוּ, וְתִהְיֶה לְאֵל, עֲכָשׁוּ הוּא תַּחַת יְדֵי, וְנָתַן
אֶת זֶה לְהַדְּפִיסוֹ, רַק אֹמֵר הֵיּוֹת שְׁזֶה שְׁזֶה לְר' ... עַל-כֵּן תִּבְקֵשׁ
מִמֶּנּוּ רְשׁוֹת.

וְגַם דַּע לְךָ שְׁיֵשׁ תַּחַת יְדֵי הַ"לְקוּטֵי-עֲצוֹת" מִהַדוּרָה בְּתָרָא מִהַרֵב
מִטְּשֵׁהרִין, שְׁכָּל הַשְּׁלֵשׁ "לְקוּטֵי-עֲצוֹת" בִּיחַד הֵם "לְקוּטֵי-עֲצוֹת
הַמְּשַׁלֵּשׁ", עַל-כֵּן תִּכְתֹּב לִי בְּאֵר הַיֵּטֵב אֵיךְ אֲתָה מְדַפֵּס, וּמָה
שְׁהַדְּפֵסְתָּ כְּכֹר, (וְאִם אֲתָה מְדַפֵּס עִם אוֹתִיּוֹת חַדָּשׁוֹת שְׁקוֹרִין וְעֶצֶן,
אוֹ אֲתָה מִצְלָמָם, הַכֹּל תִּכְתֹּב לִי).

והנה דע לך, שבְעוֹד שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת אֲהִיָּה, בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, על צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּאוֹמֵן, וּמִשָּׁם אָסַע לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְאֲבִיאָם עִמִּי, וְאֲבַקְשֶׁךָ שֶׁתִּכְתַּב לִי בְּאֵר הַיֵּטֵב כַּנִּל.

אחי הִיָּקֵר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעֶסֶק הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַדְּפָסָה בְּפֶרֶט אֵלוֹ ה"לְקוּטִי-עֲצוֹת", שֶׁהֵם מִמֶּשׁ אִוְרוֹת נִשְׁגָּבִים, וְרַב אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמֵנו הַתְּקַרְבוּ לְדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל רַק עַל-יְדֵי הַסְּפָרִים הַקְּטָנִים, שֶׁהֵם אוֹתִיּוֹת מֵה"לְקוּטִי-עֲצוֹת" הַזֶּה, כְּמוֹ "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" וְ"הַשְׁתַּפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ" וְ"אוֹת בְּרִית" וְכו', וְזֶהוּ עֲנִין מֵה שְׁמוּכָא (עֵין שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן צג), שֶׁיֵּשׁ אֹר שֶׁל אֲלָפִים, וְצָרִיכִים לְחַלֵּקֵם לְמֵאוֹת וְכו', כִּי אֹר הַצְּדִיק גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וְאִי אֶפְשֶׁר לְקַבְּלוֹ, כִּי אִם עַל-יְדֵי צְמֻצוּמִים וְכֵלִים מְכֻלִּים שׁוֹנִים, וְהָאֹר שֶׁל הַצְּדִיק גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וְצָרִיף לְהַשְׁפִּיל וְלְצַמְצֵם עֲצֻמוֹ כְּדֵי שֶׁיִּקְבְּלוּ הַקְּטָנִים (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן לח), וְעַל-כֵּן מִשָּׁה רַבְּנוּ מִחֲמַת שְׁהִיָּה גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, וְכֵדֵי שֶׁיִּיכְלוּ יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, הַצָּרִף לְצַמְצֵם עֲצֻמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִיכְלוּ גַם הַקְּטָנִים לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, עֵין שָׁם, וּכְזֶה פִּרְשֵׁתִי מֵה שֶׁכְּתַב הַתְּרַגּוּם יוֹנָתָן: "וְכֵד חֲמָא מִשָּׁה עֲנֻתְנוּתִיָּה קְרָא מִשָּׁה לְהוֹשֵׁעַ בֶּן-נָוִן יְהוֹשֻׁעַ", וְרַבִּים הִתְחַבְּטוּ כְּכַר בְּזֶה, אֶף עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַנִּל יוֹכֵן הַיֵּטֵב, כִּי מִשָּׁה רְצָה לְהֵאִיר בְּתַלְמִידוֹ יְהוֹשֻׁעַ, עַל-כֵּן הַצָּרִף לְצַמְצֵם עֲצֻמוֹ וְלַמְעַט עֲצֻמוֹ, וְאֵז הַמְּשִׁיף לוֹ יוֹד, שֶׁהִיא חֲכָמָה, וְזֶה וְכֵד חֲמָא מִשָּׁה עֲנֻתְנוּתִיָּה, הִינּוּ עַל-יְדֵי שְׁהִיָּה בְּעִנְיוֹת וְצַמְצֵם עֲצֻמוֹ, אֵז הִיָּה יְכוֹל לְהַמְּשִׁיף חֲכָמָה, שְׁזוּהִי הַיּוֹד, לְתַלְמִידוֹ, וְעֵין הַיֵּטֵב בְּפָנִים הַתּוֹרָה הַנִּל, וְתַבִּין וְדו"ק. וְהַסְּפָרִים הַנִּל הֵם הַקְּצוּר מִסְּפָרֵי אִוְרוֹת רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהַר"ן תּוֹ ז"ל, וְיִהְיֶה מִמֶּשׁ אֹר גְּדוֹל מְזֶה.

אֲשֶׁר שדמ בַּנְחַל שלט

חֹזק וְאַמֶּץ מְאֹד, וְאֵל תּפֹּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוּם דְּבָר, רַק לְשִׁפּוֹף שִׁיחַ
וְתַפְלָה לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם בְּכֵן לְפָנַי אֲבִיו, בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵאִיר עֲלֶיךָ אֹרֹחַ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ ...

גַּם הַבְּחוּר ... זוֹכֵה לְנִסְעַ עִמִּי לְצִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, טוֹב לְהוֹדוֹת
לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ עַל הַחֶסֶד הַזֶּה שֶׁנִּתְקַרְבָּה עוֹד נַפְשׁ, וְהִרְבָּה יְגִיעוֹת
וְיַטְרָדוֹת הָיוּ לִי עִמוֹ, וְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנִי לְרֵאוֹת בְּהַצְלַחְתּוֹ בְּרוּחַ-נְיֹוֹת.
וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

הַנִּ"ל ...

שדמ.

בְּעֶזְרַת הֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר קַרַח ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֵל מַעֲלַת יְדֵי הַיָּקָר, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת
לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ
יִגֵּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִקְתָּבְךָ קַבְּלָתִי לְנִכּוֹן, חֹזק וְאַמֶּץ בְּהַתְּבוּדָדוֹת בְּכָל יוֹם, שְׁזָה
עֵקֶר הַשָּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִס לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹכָא (בְּלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק
כ', סִימָן פד), עֵינֵי שָׁם, וְהַתְּמַד בְּשִׁלְחַן עֲרוּף בְּכָל יוֹם, וְשִׁתִּי הַהִנְהָגוֹת
הֵן הַיְסוּדוֹת בְּדַרְכֵי רַבְנוּ ז"ל כִּיְדוּעַ לְנוּ, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירוּנוּ עַל זֶה בְּיֹוֹתֵר.

וּמַחֲמַת טְרָדוֹתֵי הַרְבִּים עֲכָשׁוּ, וּבְפָרֵט שְׁבַקְרוּב נְדַבֵּר פָּנִים אֵל
פָּנִים, עַל-כֵּן אֶקְאָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ ...

שמה.

קעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר חקת-בלק ה'תשכ"ט.

חיים ושלום וכל טוב סלה אל מעלת ידידי היקר, הבחור הנחמד, השותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחה נצח.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי לראות את גדל תשוקת לבך אל האמת, לזכות לשוב אליו יתברך על-פי דרך התם והפשוט שקבלנו מרבנו ז"ל.

אחי היקר! חוק ואמץ מאד באד בעבודת השם יתברך — תורה ותפלה יהיה איד שיהיה, ואל תפל בדעתך משום דבר שבועולס, כי ה' אתך, עמך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדי השם יתברך, ודומס, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וצריך להכניס את האמונה הזו היטב בלב, כי העקר הוא האמונה, וכמו שכתוב: "כל מצותיך אמונה" (תהלים קיט, פו), להאמין באחדותו יתברך שהוא אחד, יחיד ויחיד, מראש כל העולמות ועד סוף כל העולמות, הכל לכל עצם עצמיות חיותו יתברך, עס שטייט — דאס אלץ איז אלקותי, עס וואקסט — דאס אלץ איז אלקותי, עס גייט — דאס אלץ איז אלקותי, עס רעד — דאס אלץ איז אלקותי, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך, על-כן אל תפל בדעתך משום דבר שבועולס יהיה איד שיהיה, חוק ואמץ לתן תודה והודאה להשם יתברך על כל החסדים והרחמים הגמורים שעשה עמך מיום היותך על האדמה ועד היום הזה, ועל-ידי-זה יפתחו לבך ודעתך לבקש

(א) דומס — הכל אלקות.

(ב) צומח — הכל אלקות.

(ג) חי — הכל אלקות.

(ד) מדבר — הכל אלקות.

על להבא, וזה עקר התכלית — לדבר אליו יתברך באשר ידבר הבן אל אביו והתלמיד לרבו, ואחד עם חברו זיך אויס שמיסן מיט השם יתברך, אלץ וואס עם גייט אויף דיר איבערה.

כי צריך לדעת שהכל בידו של השם יתברך, כי ממך הכל ומידך נתת לנו יתברך, ואין שום ברירה יכולה לעשות לך טוב או להפך, כי הכל משגח בהשגחה נפלאה ונוראה מאד — באיזה עסק תעסק ואיזו פרנסה תהיה לך, את המקום והזמן והשעה והרגע שתהיה שם וכו', וכל תנועה ותנועה הכל ממנו יתברך, ואם הייתה לאדם אמונה זו, היה זוכה לדברים גבוהים מאד, והיה יושב בגן עדן המתחתון, והיה רואה לפניו היכלא דמלכא, המוכא (בלקוטי מוה"ר), חלק א', סימן נט, עין שם, מעגן היכל הקדוש, ובחלק ב', סימן עא, היכלא דמלכא, עין שם), שצריך כח לעמד בהיכל המלך, כי רוצים לגרשו בכל פעם, ובפרט מי שפגם, חס ושלום, אפלו איזה חטא קל, מכל שכן וכל שכן מי שפגם ימים ושנים, בודאי מגרשים אותו, אף אם הוא בעל שכל, ואינו מתפעל מכל ההשלכות, אדרבה, למשל אם היה אצל מלך נשגב ונורא, ובהיכלו כלו אומר כבוד, ושומע שם זמירות ונגונים נפלאים, שממש מתבטל לבו מרב תענוג אשר רואה שם את גדל השמחה ואת גוי הארמון וההיכל, ואין רשות להכנס לשם, כי אם ליחידי סגולה אשר ממקרבי המלך, והוא — הפחות והשפל והנבזה, הצליח להתחמק ולהכנס, ורואה ושומע כל זה, והמשרתים של המלך מגרשים אותו בכל פעם, בודאי לא יתפעל, רק ירצה וישתדל להכנס ממקום אחר, כי מאחר ששומע שם ערבות ונעימות כזו, אשר אין לשער ולספר, ואם זורקים אותו מהדלת, הוא מטפס ועולה דרך החלון, ואם מגרשים אותו מהחלון מטפס ועולה דרך הגג וכו', ועושה כל המתבולות באפן שישאר בהיכל המלך, והנמשל מובן מאליו, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך, והארץ הדים ורגליו יתברך ודו"ק מאד, ועל-פי זה יתפרש לך לעבודה ולמעשה כל חכמת הקבלה והזהר הקדוש וכו'.

(ה) לשת עם השם יתברך על כל מה שעובר עליך.

(ו) היכל המלך.

אף מי שפגם מגרשים אותו תמיד מהיכל-המלך, וכמו שכתוב באדם הראשון (בראשית ג, כד): "ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן-עדן את הכרבים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים", ורש"י פרש שם: מקדם לגן עדן — מחוץ לגן עדן, את הכרבים — מלאכי חבלה, החרב המתהפכת — ולה להט לאים עליו מלכנס עוד לגן.

ובלקוטי-מוהר"ן חלק א' סימן פ"ד מובא שם הזהר הקדוש (פרשת נשא, דף כג) ע"ן שם, תא חזי לשית ימי בראשית לכל חד אית ליה פרצופי דההוא דרגא דאנהיג ליה ולא תשפח יום דלית ביה טוב וכו', וכל יומא אית ליה גדר מלכר דלא יעול כל בר נש לההוא טוב כגון חשף דכסיא לנהורא וכו', ובגין דא מאן דאיהו חייבא ויעול למנדע רזין דאורייתא כמה נחשים ועקרבים מבלבלים מחשבתיה דלא יעול לאתר דלאו דיליה, אכל מאן דאיהו טוב כל אילין נטירין למימריה, וקטגור נעשה סגור ויעלון ליה לטוב הגנוז וימרזן מרנא הא בר נש טוב וצדיק וירא שמים בעי לעלא קדמף וכו', ע"ן שם.

הינו כנ"ל — כל מי שאינו ראוי זורקים אותו מהיכלא דמלכא, ואין זורקים אותו? מבלבלים מחשבתיה עם שטיות והבלים ודמיונות ופנטזיות, ואם האדם מתעקש, אי קטגור נעשה סגור, וכמו שאומר רבנו ז"ל (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כה), כי צריך כל אחד להוציא את עצמו מן המדמה, לכנס אל השכל, ודברנו פעם מהו ענין שכל שצריך להתעלות להגיע לזה, ופרשנו על-פי התורה א', כי צריך כל אדם להסתכל בשכל שיש בכל דבר, הינו בחיות אלקות שיש בכל דבר, שזה בעצמו התגלות היכלא דמלכא —

(ז) בוא וראה לששת ימי בראשית לכל אחד יש פרצוף של אותה דרגה המנהיגה אותו, ולא תמצא יום שאין בו טוב וכו', וכל יום יש לו גדר מבחין שלא יכנס כל אדם לטוב הרוא, כמו חשף שמכסה את האור וכו', ובגלל זה מי שהוא חוטא, ויכנס לדעת סודות התורה, כמה נחשים ועקרבים מבלבלים מחשבתו שלא יכנס למקום שאינו שלו, אכל מי שהוא טוב כל אלו שומעי דברו וקטגור נעשה סגור, ויעלו לטוב הגנוז ויאמר: אדוננו, אדם זה צדיק וטוב וירא שמים ורצה להקנס לפניך.

לגלות ולפרסם אלקותו ותברך מכל דבר, וזו היתה עבודת יעקב וכל הצדיקים, עיני שם, "וארח צדיקים" וגו' (משלי ד, יח).

ובשנמשך אחר המדמה, זה בחינת עשו — שבזה את זה השכל, ששפר לגמרי, שזה כל המחקרים והאפיקורסים, שאין להם שום אמונה, רחמנא לצלן, ואז הולך אחר שכלו המגשם והפגום, ולבו לב אבן, אך איך זוכים לשפר את לב האבן? על-ידי בחינת שמיר, כי שמיר משבר את האבן, עיני שם (בלקוטי מוה"ר, חלק א', סימן כה), ופרשנו כי שמיר היא תולעת פידוע, וחקמינו ז"ל אמרו (מדרש שחר טוב כב, כ): ישאל נדמו לתולעת, מה תולעת הזו אין לה אלא פיה, כך ישאל אין להם אלא תפלת הפה — תפלה ובקשה, שזה העקר ויסוד הכל — ליחד לעצמו מקום מיוחד שאין שם בני אדם, ולשפך נפשו אליו ותברך, וידבר אליו כאשר ידבר איש אל רעהו, וכמו שאיתא גם בלקוטי מוה"ר (חלק א', סימן א), כי השכל גדול ונורא מאד, ואי אפשר להשיגו כי אם על-ידי מלכות, ופרשנו שהוא תפלה, וכמו שכתוב בתקוני זהר (דף יו): מלכות פה, כי תפלה עולה על הכל, כמו שכתב האריז"ל כי תפלה מקרבת ומיחדת את כל העולמות, ועל-ידי רבוי תפלה והתבודדות יכול להמשיך על עצמו השכל הזה — לידע שמלא כל הארץ כבודו, וכל העולם פלו הוא היכלא דמלכא, והארץ הדם רגליו.

ונאפלו אם זורקים אותך החוצה, אל תפל בדעתך, כי אין המלך מלכי המלכים זורק אותך, חס ושלום, כי "לבלתי ידח ממנו נדח" כתיב (שמואל ב יד, יד), כי אם אחד מהממנים על כך לרתק את החוטא והפגום, שלא יפגם להיכל-המלך, כדי שלא יטגף את היכל-המלך בעוונותיו, והם הסטרא אחרא — מלאכי חבלה, כמו שכתב רש"י כנ"ל, משרתי הסמ"ך-מ"ם שממנים על כך, כי הוא היצר הרע המסית והמדיח והמקטרג, והוא המלאך המות (כבא בתרא טו), וכמו שאמר רבנו ז"ל (בלקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קטו), שהשם ותברך אוהב את ישאל, כי אנחנו בניו, אך אוהב גם את המשפט, וכשאחד חטא ורוצה לשוב, אז מדת הדין מקטרגת עליו לבלי

להכניסו לפנים הקדשה, ואז השם יתברך מתלבש במניעות, וכשיש לאדם שכל, ויודע שהכל באחיות העינים, כי גם בתוך המניעות גנוו אורו יתברך, כי אין שום מציאות בלעדי השם יתברך, אז יתפררו כל פועלי און (תהלים צב, ט), וכמו שאמר רבנו ז"ל לרב הקדוש רבי גדליה מליניץ בעל המחבר "תשואת חן": איך האלט פון די אמאליגע חסידים וואס זיי זענען אריין געשפרונגען אין גן עדן מיט א פאר שמאלצטען ארבל"ח, ויש לפרש כנ"ל, כמו שצעק רבנו ז"ל: קיין יאוש איז גאר ניט פאר האנדן^ט, אפלו מי שפגם כמו שפגם, ומלכלך בחטאי וזוונותיו מאד מאד, העקר ער איז פאר שמירט' בכגדים צואים שנתהוו מחמת הזוונות (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יד), זאל ער אריין שפרונגען און גן עדן און היכלא דמלכא א', ואפלו שירחקו אותו כמו שמרחקים, אל יפל בדעתו לומר שהשם יתברך מרחקו, אדרבה ידע שהכל זוונותיו, כמו שאיתא (בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כב): על ידי החטאים והזוונות נעשה קול הברה של הסטרא אחרא, וחטאי וזוונותיו הם הם מרחקים אותו, ואם יזכה לשכל אמת, אז לא יתרחק משום דבר שבעולם, רק יתאמץ מאד להשאיר בהיכל המלך, וכל מה שירחקו אותו ויגרשו אותו, יכנס בדרך אחרת כמשל הנ"ל, ועקר העצה איתא במעשה של בן המלך וכן השפחה שנתחלפו (ספורי מעשיות, מעשה יא), כשנכנס האדם לגן מגרשים אותו בכהלה גדולה, מען יאגט איהם ארויס^ב, והעצה לעמוד עצמו אצל האיש העומד באמצע, עיין שם.

ויפרושו — "הגן" הוא בחינת ההיכל הנ"ל, וכשמגרשים אותו יעמד אצל האדם — הוא הצדיק האמת, אשר עליו אמרו חכמינו ז"ל (ברכות ו), כי זה כל האדם, כי העולם לא נברא אלא בשביל לצוות לזה להיות בצותא עמו, ואשר על ידו זוכים לאמונה ותפלה,

ח) אני אחז מהחסידים של פעם, שקפצו לגן עדן עם שריו ממשן.

ט) אין שום יאוש בעולם קלל.

י) הוא נמרח.

א) שהוא קפץ בגן עדן בהיכל המלך.

ב) רודפים אותו החוצה.

כי על-ידי הצדיק נפתח הפה לדבר להשם יתברך, כי הוא אור המאיר לאמונה, כי כל המדות צריכות לעבר דרך היסוד צדיק כידוע, והוא המשפיע למלכות ודו"ק.

ועל-פי-זה יתפרש ענין פרה אדמה, כמו שפרש רש"י הקדוש בשם רבי משה הדרשן ענין שהצרך להביא פרה אדמה הנה בשביל חטא העגל, "משל לכן מלך שטגף פלטין של מלך, אמרו: תבוא אמו ותקנח צואת בנה, כך תבוא פרה ותכפר על העגל", והנה בפגם העגל פגמו בשתי פעמים, קדם פגמו באמונה ואמרו: "אלה אלהיך ישראל" (שמות לב, פסוקים ד, ח), ופגמו בכבוד הצדיק, ואמרו: "כי זה האיש משה לא ידענו מה הנה לו" (שם, פסוקים א, כג), ובאמת זה תלוי בזה, כי הצדיק מגלה את האמונה בנ"ל, ופותח את העינים שיוכלו לראות ולהסתפל בכל דבר בחיות אלקות שיש בכל דבר, ואיך שקל העולם הדם לרגליו יתברך, והעולם הזה הוא פלטין של מלך בפרט בארץ ישראל בעצמה שם הוא הפלטין הפנימי ובירושלים לפני ולפנים, ובפרט בכתל המערבי, מקום המקדש, נקדת אבן השתייה, שם כביכול מהלך בעצמו בהתגלות נפלאה, ובשביל זה אמרו חכמינו ז"ל על שמחת בית השואבה שהיתה בבית-המקדש — "למה נקרא שמה בית שואבה? שמשם שואבים רוח-ההקדש" (ירושלמי, סנה, פרק ה', הלכה א), כי היתה התגלות אלקות נפלאה ונוראה כזו וכזו.

ובעוונותינו הרבים, מחמת חטאינו הרבים גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו, חס ושלום, על-ידי מעשינו הרעים סלקנו את השכינה מהארץ, חס ושלום, וכל עבודתנו לחזר ולהוריד עלינו השכינה קדישא, שיאיר עלינו ברחמים וישפיע עלינו שפע ברכה והצלחה בני, חיי, ומזוני, וזו כל עבודתנו לעשות היכל-הקדש היכלא דמלכא מזה העולם, ובפרט בארץ ישראל בעצמה, שם בודאי פנימיות ההיכל וכל העולם הם התצרות והגנים שיש לפני הארמון, אשר גם זה צריך לנקות, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל: עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות, שתתגלה האמונה בהשם

יִתְבַּרֵּךְ כְּשֵׁיבֹא מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, אֲשֶׁר נֶאֱמַר (ישעיהו יא, ט): "כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ דָּעָה [לְדַעַת] אֶת ה' וְגו', "כִּי כֹּלֵם יִדְעוּ אוֹתִי לְמַקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָם" וְגו' (ירמיהו לא, לג), וְאִם חָטָא הָאָדָם, חַס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זוֹהַ טוֹפָה אֶת הַפְּלִטִין אֶת הַהֵיכָל, כִּי כָל הַחֲטָאִים הֵם פְּגַם הָאֱמוּנָה — חָטָא הָעֲגָל, כִּי אִם הִיָּה יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עוֹמֵד עֲלָיו, בְּיָדָאֵי לֹא הִיָּה חוּטָא, אֲךָ מִחֲמַת שֶׁהָאֱמוּנָה אֵינָה חֲזָקָה, עַל-יְדֵי-זוֹהַ אֵינוּ נִזְהָר, רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן, מִחֲטָא, וְהַתְקוּן לְזוֹהַ — לְחֲטָא הָעֲגָל, לְהִבְיָא פְּרָה אֲדָמָה, וְעֵינֵן פְּרָה אֲדָמָה מוּבָא (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן נה): פְּרָה זוֹ תְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (הושע יד, ג): "וּנְשָׁלְמָה פְּרִים שֶׁפְּתִינֵנוּ", וּמְפָרֵשׁ הַזֶּהֱרַר הַקְּדוֹשׁ: פְּרָה דְקַבִּילַת ג' מְשׁוּר, פְּרָה הִיא תְּפִלָּה, וְשׁוּר הוּא לְשׁוֹן הַסְּתַכְלוּת, וְכֵמוֹ שֶׁכְּתוּב (בַּפְּדָר כד, ז): אֲשׁוּרָנוּ וְלֹא קְרוּב, עֵינֵן שָׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

שמו.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, אִיר לַיּוֹם שְׁנֵי חֲתָת-בֶּלֶק ה'תשכ"ט.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיֵגוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי, יְדִידֵי, יַקִּירֵי, הַבְּחֹר הַנְּחָמָד יֵצִיק וְחִבִּים ... גֵּרוֹ נְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה, הַשׁוֹתֶה מִיָּם מִהַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה, הַיּוֹצֵא מִשְׁלַשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דַּעְתִּיק וְכוּ'.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי, וְהִנְנִי לְהַשִּׁיבְךָ כְּרַצוֹנְךָ.

אַחֵי, אַהוּבֵי! חֲזוּק וְאַמֵּץ, וְאֵל תִּפַּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְדוּמָם, צוּמְחָה, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלִיקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְהַכֹּל מִשְׁפָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית פְּרָטִית מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְכֵמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (חֵלֵין ז): אֵין

אָדָם נוֹקֵף אֶצְבְּעוֹ מִלְמַטָּה, אֲלֵא אִם-כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה, וְתֹאמִין שֶׁבְּכֹל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֵׁם אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵף שֶׁמֶר לֵךְ מֵאֵד, עָקַר הַעֲצָה לִשְׁפֹךְ נַפְשׁוֹ לְהַשִּׁים יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְפֹךְ אוֹתוֹת מִי' לְרִים, לִידַע כִּי "רָם עַל כָּל גּוֹיִם ה'" (תהלים קיג, ד), שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְנַהֵיג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּרְחֻמִּים, וְהוּא עֲלִיּוֹן יִתְבָּרֵךְ עַל הַכֹּל, וְאֵל יִדְמָה לֵךְ, חֵס וְשָׁלוֹם, שֵׁשׁ טַבַּע, אֲשֶׁר זֶה עָקַר הַגְּלוּת, כַּמּוּכָא (בְּלִקּוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ר"ו), עֵינַי שָׁם, וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַגְּשׁוּן, לְרֵאוֹת אֵיךְ תִּתְחַזַּק בְּקִטְנוֹת דַּעְתָּךְ, וְכַמּוּכָא בְּשֵׁם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, בְּשִׁרְוֹצִים לְהַעֲנִישׁ אֶת הָאָדָם, אִזּוֹ לִוְקָחִים מִמֶּנּוּ אֶת הָאֱמוּנָה וְהַבְּטָחוֹן, וְאִזּוֹ הוּא כֶּבֶד מִעֲנֵשׁ.

הַעֲקָר חִזּוֹק מֵאֵד לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְזָכַר מֵה שֶׁפָּרַשׁ אָדְמו"ר, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֶת הַפְּסוּק (תהלים ד, ב): "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצ"ה), שֶׁגַּם בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת יְכוּלִים לְמַצֵּא הִרְחַבּוֹת, וּבְכַפְרֵט אַתָּה רֵאָה גַם רֵאָה נִפְלְאוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר בְּיָדָיו כְּנֻתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְטוֹבָה, הֵן אֵמֶת שֶׁמִּצַּד אֶחָד אֵבֶדְתָּ פְרֻנְסַתְךָ, אֵף מִצַּד הַשָּׂנִי תִזְכָּה לְזָכוֹת כְּזוֹ לְהִיּוֹת עַל הַצִּיּוֹן שֶׁל אָדְמו"ר, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, בְּעִיר אוֹיֵמָן, אֲשֶׁר עַל כָּל אֵילֵי נְכוּיּוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְרַשֵּׁם וְלִכְתֹּב מַעֲלַת זֶה הַעֲנָן, וְאֵלֶפֶי אֲלֵפִים וְרַב רַבּוֹת דִּינָרֵי זָהָב אֵינָם כְּלוֹם בְּשִׁבִיל זְכוּת נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה כְּזוֹ, וְיֵשׁ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֲשֶׁר הֵיוּ מוֹסְרִים כָּל מְמוֹנָם, נִפְשָׁם וְגוֹפָם, שָׂרֵק יִזְכּוּ לְהִגִּיעַ לְמִקּוֹם הַקְּדוּשׁ הַזֶּה, וְאַתָּה תִזְכָּה בְּזָכוּת חֲנֻם, בְּיָדָיו אַתָּה צָרִיךְ לְרַקֵּד מְרַב שִׁמְחָה, וּבְיָדָיו תִזְכָּה שֵׁם לְתַקּוֹן בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, כִּי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת הוּא הַשֶּׁבֶל הַעֲלִיּוֹן שֶׁכֻּלּוֹ מִכָּל הַשִּׁבְלִיּוֹת (עֵינַי בְּלִקּוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס"א), וְעַל-כֵּן כָּל הַבָּא לְצִיּוֹנוֹ הַקְּדוּשׁ, וְנִקְלָל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה הַצַּדִּיק בְּיָדָיו יִמְתִּיק מִמֶּךָ הַכֹּל, וְתִזְכָּה לְשַׁפַּע רִוּחַנִיּוֹת וּגְשַׁמִּיּוֹת, וְתִהְיֶה לֵךְ פְּרֻנְסָה בְּנִקְלָ וּבְשַׁפַּע גְּדוֹל, שֶׁתִזְכָּה לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁמִּשָּׁם אַתָּה נוֹסֵעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשָׁה, "אַרְץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ דֹרֵשׁ אֶתָּה תָּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מְרַשִּׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה" (דְּבָרִים י"א, י"ב), בְּיָדָיו אַתָּה צָרִיךְ לְרַקֵּד מִחֲמַת שִׁמְחָה, וְתֹאמִין כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לֵךְ, וְתִזְכָּה לְמַצֵּא מְקוֹר חַדָּשׁ בְּפְרֻנְסָה

שמח אָשֶׁר שמו בַּנְחַל

בְּשִׁפְעַ גְּדוּל, כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים כְּפָלִים מֵאֲשֶׁר הִיָּה לָךְ עַד עַכְשָׁו,
דָּעַר עֵקֶר זַיִי נִישֵׁט גַּעֲפֹאֵלָן הַאֵלֶט זַיִךְ אִין הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ א.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה...

שמוז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת-פֶּלֶק ה'תשכ"ט.

חַיִּים וְשְׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יָדִיד נִפְשִׁי, וְחֵיק וְחִסִּיד
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַחֲשׂוּבִים הַשׁוֹתָה בְּצִמָּא מֵהַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, מוֹרְנוּ הֶרֶב ... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר וְכֵן הַסֵּפֶר "גִּוָּה צְדִיקִים" עֲתָה קִבְּלָתִי, וְשִׁמְחָתִי
מְאֹד, וְכִבֵּר רְאִיתִי אֶת הַסֵּפֶר לְפָנַי כְּמָה שְׁבֹעוֹת, וְהוּא, תְּהִלָּה לְאֵל,
דְּבָר נִפְלָא אִם אֲמַנֵּם חִסְרֵת הַרְבֵּה סְפָרִים שְׁנִכִּיתִי לְהַדְפִּיס, אִף
מִסְתַּמָּא לֹא הָיוּ לְפָנַי, וְתִהְיֶה לְאֵל, זְכִיתִי לְהַדְפִּיס שְׁמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה
אֲלֵף סְפָרִים בְּמִשְׁךְ שְׁנָה וְחִצִּי, כֵּן יַעֲזֹר לָךְ הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁתִּזְכֶּה
לְהוֹצִיא לְאוֹר עוֹד סְפָרִים מַחֲדוּשֵׁי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁכֹלֶם נוֹבְעִים
וְיוֹצֵאִים מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

גַּם הַסֵּפֶר "פְּתוּחֵי חוֹתֵם" הוּא עֲגִין נִפְלָא, בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ,
וּמוֹעִיל לְלוֹמֵד בְּקִבְעוֹת סֵפֶר "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן.

וּמִחֲמַת טְרֻדוֹתֵי הַרְבִּים עַכְשָׁו, וּבִכְפֻרֵט שְׁבַעֲוֹד שְׁבֹעַ וְחִצִּי בְּיוֹם
רֵאשׁוֹן כ' בְּתַמּוּז אֲזַכֶּה לְנִסְעַ בְּצִנּוּתָא עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים לְצִיּוֹן
הַקְּדוֹשׁ בְּאוֹמֵן, וּמִשָּׁם לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, עַל-כֵּן אֶקְצֹר, וּפְהָ אֶל פְּהָ

אָשׁוּ שׁמז בְּנַחֵל שׁמט

נדבר, ובצורת השם 'תברך', אנכיךך על ציונו הקדוש, והשם 'תברך'
ישמע תפלתנו בתוך כל תפלות ישראל.

הדורש שלומך ...

יש לי להעיר דבר אחד על ספרך "גוה צדיקים", שכתבת
שה"לקוטי-מוהר"ן" נדפס על ידי בהוצאת וכו', תדע שהשם
'תברך' האמת יודע מסירות נפשי שמסרתי בשעת הדפסת ה"לקוטי-
מוהר"ן", ואני לקחתי על שכמי כל ההוצאות, אף השם 'תברך' חמל
עלי והשפיע לי בכל פעם... ולא היה בפעם אחת כי אם מעט מעט
בכל פעם, אבל העל הכבוד והסכסוכים שהיו עם המדפיס והכורך,
הכל היה מנח עלי, וכן אחרי-כן שנמכר חצי בתנם פדרכי בכל
הספרים שהדפסתי, הכל היה על-ידי, ותהלה לאל, נמכרו שלשת
אלפים "לקוטי-מוהר"ן" במשך חצי שנה, ואי אפשר להשיגו עוד
כי אם מעט דמעט.

ומה שכתבתי על כמה וכמה ספרים שהדפסתי, הספר נדפס...
היתה לי איזו בונה, ודי למבין. אף באמת כל החובות והטרדות
והיסורים והבלבולים שיש מזה, הכל מנח עלי, אף, תהלה לאל,
הכל כדאי כפי שמתחילים עכשו להתקרב הרבה בני געורים, וכמה
מהם הם ממשפחתי, ועוד כמה וכמה בחורים מפמה ישיבות, הכל
היה כדאי, כן זכנו השם 'תברך' לגלות ולפרסם את הצדיק האמת
בכל העולם.

הדורש שלומך הנ"ל...

שמח.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שפת-קנש לסדר חקת-בלק ה'תשכ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, ותיק וחסיד, האברך היקר המשתוקק באמת לעבודת השם יתברך על-פי דעת האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשר בשרי ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ, ואל תפל בידעתך משום דבר שבעולם, כי ה' עמך, אתך ואצלך, מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדי השם יתברך, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, והעקר חזק עצמך להיות תמיד בשמחה, כי על-ידי שמחה יכולים לצאת מכל הגליות, כמו שכתוב (ישעיה נה, יב): "כי בשמחה תצאו".

כי כל עקר מעשה הסטרא אחרא — להפיל את האדם בעצבות, ועל-ידי-זה לוכד את האדם במצודתו, כמו שאמר רבנו ז"ל: עצבות היא הסטרא אחרא, והשם יתברך שונא אותה, ותכף-ומיד שאיש ישראלי רוצה להיות איש פשר, הוא צריך לברוח מעצבות ומרה שחורה (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מח), עיני שם דברים נפלאים והתחזקות עצומה, והיה ראוי להעתיק לך כל הנאמר שם, אף מתמת שיש לך "לקוטי-מוהר"ן" בביהך, מה טוב ומה נעים שתלמד את התורה הזו בכל יום, ומוהר"ן ז"ל היה קורא לתורה הזו — "מכתב", שזה מכתב אדמו"ר, זכותו יגן עלינו, שכותב לכל אחד, כן שמעתי מאנשי שלומנו, ואם תלמד אותה בכל יום, לא תצטרך יותר התחזקות, אף כפי שעובר עליך בכל יום, אראה, בעזרת השם יתברך, לכתב לך בכל פעם, והשם יתברך יזכנו להתעורר ביחד ולהתחדש בכל יום בנקודות הטובות שלנו — ציצית, תפלין, תורה, תפלה, שבת ומוזוה וכו' וכו', כי אפלו פושעי ישראל, מלאים מצוות כרמון (ברכות נו), טוב להודות להשם יתברך על כל החסד תנם שעשה עמנו, שגלה לנו אור גנוז כזה.

אָשׁר שׁמט בַּנְחַל שׁנא

וּלְמַעַן הַשֵּׁם וּלְטוֹבַתְךָ הַנּוֹצְחִית תִּשְׁקֹד בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְאֵיךְ
זָאִיר לְךָ תְּמִיד בְּלִכְתָּךְ בְּדַרְךָ וּבְשִׁבְתָּךְ בְּבֵיתְךָ, כִּי דַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל
מְעוֹרְרִים וּמְחַזְקִים וּמְאַמְצִים מְאֹד.

וּמְחַמֵּת טְרַדוֹתֵי הַרְבִּים — אֶקְצֹר, וּבְעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֶרְאֶה
עוֹד לְכַתֵּב לְךָ בְּאַרְיכוֹת כָּל סֵדֵר הַנְּסִיעָה שְׁלַנּוּ אֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ,
וְכָל הַדְּבוּרִים הַטּוֹבִים שֶׁאֲזַכֶּה לְשִׁמְעַם מְגֹדְלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה, וּמְבַקֶּשׁךָ לִהְיוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה...

שׁמט.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֵדֵר חֲגַת-בֵּלֶק ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת הַבְּחוּר הַיָּקָר, הַחֲפֹץ
וּמְשַׁתְּוֶקֶק לִירְאַת שָׁמַיִם, הַשׁוֹתֵה מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ זָאִיר וַיִּזְרַח.

מְכַתְּבְךָ הַיָּקָר קִבְּלָתִּי, וְלֹא יִכְלָתִּי לְהַשִּׁיבְךָ תַּכְּף-וּמִיד כְּרַצוֹנְךָ,
וּמְחַמֵּת טְרַדוֹתֵי הַרְבִּים בְּכָל יוֹם וּבְכַפְרֵט עֲכָשׁוּ, בְּעוֹד שְׁבוּעַ אֲנִי
נוֹסֵעַ לְצִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל מוֹהַר"ן מְבַרְסֵלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, בְּעִיר
אוּמָן בְּרוֹסְלָאֲנָד, עַל-כֵּן לֹא יִכְלָתִּי לְהַשִּׁיבְךָ, וּפֹה אֲנִי שׁוֹלַח לְךָ סֵפֶר
"הַשְּׂתַפְכוּת הַנֶּפֶשׁ" אֲשֶׁר בְּקִשְׁתִּי, וְאִם תִּרְצֶה שֶׁאֵר סִפְרֵי מוֹהַר"ן
מְבַרְסֵלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשַׁלַּח לְךָ, וְכֵן כָּל מֵה שֶׁתִּרְצֶה לְשְׂאוֹל
בְּדַרְכֵי אֲדָמוֹר, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, תִּכְתֵּב לִי וְאֲשִׁיב לְךָ, בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

שנ.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר פְּנַחַס ה'תשכ"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נְפִישִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד,
שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגְן עָלֵינוּ גֵּרוֹ יְאִיר
וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הִזְקֵר לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי, וְהִנֵּה, אַחֵי הִזְקֵר, חִזֵּק וְאַמֵּץ מְאֹד
בְּעַבְדוּת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, יִהְיֶה אִיךָ שִׂיחֵיךָ, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר,
כִּי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי
יִתְפָּרֵךְ קָלֵל, וְהַעֲקֵר — צְרִיף לְשִׁמְר מְאֹד אֶת הַמַּחֲמֵשׁ שְׂכָה, כִּי
עֲקֵר הָאֲדָם הוּא הַמַּחֲשָׁבָה, וּבְמִקּוֹם שְׂאֲדָם חוֹשֵׁב שֵׁם כָּל הָאֲדָם
(לְקוֹטֵי-מִוְהָרִי, חֶלֶק א', סִימָן כ"א), וְכָל הַמַּדּוֹת הַרְעוֹת בָּאוֹת וְנִשְׁמַלְשְׁלוֹת
עַל-יְדֵי שְׂהַכְנִיס בְּמַחֲשָׁבְתוֹ חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת (שֵׁם, סִימָן ל"ה), וּמַחֲשָׁבוֹת
טוֹבוֹת הֵן הַיֵּצֵר הַטּוֹב וּמַחֲשָׁבוֹת רְעוֹת הֵן הַיֵּצֵר הַרָע (שֵׁם, סִימָן מ"ט).

וְהִנֵּה כְּתִיב: פִּינַחַס מִלֵּא יו"ד, וְאִיתָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ, שְׂהִי"ד
צְרִיכָה לְהִיֹּת קַטְנָה רְזָא דְבְרִית קְדִישָׁא, הוּא אוֹת יו"ד דְּמַתְעַשֵּׂר
בְּרִישִׁמוֹ עֲלֵאָה דְאִיתְרַשִּׁים בְּבֵית תְּדִיר, וּבְגִין דְּקַנֵּי פְנַחַס עַל בְּרִית
אִיתְרַשֵּׁם בְּשִׁמְיָה דָּא פִּינַחַס יו"ד זְעִירָא* (עֵינ בְּהִילֵּל-הַבְּרָכָה).

וְיִדְוֵעַ שְׂפַנַּחַס הַכְּנִיעַ מְאֹד פְּגַם הַבְּרִית, שׁוֹנֵת־פֶּשֶׁט, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן,
עַל-יְדֵי בְלָעַם שֶׁהוּא טְמֵא מְטֵמָא, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל, עַל פְּסוּק
הַהֶסֶף הַסְּפִנְתִּי וְכו', וְהוּא אֲשֶׁר נָתַן עֲצָה לְכָלֶּךָ לְהַכְשִׁילָם בְּנֵאוּף,
רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, כְּיִדְוֵעַ, וּפְנַחַס הַכְּנִיעוֹ כְּיִדְוֵעַ, וּמוֹכָא כְּמָה פְּעָמִים
בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, שְׂהִי"ד עַל שֵׁם הַמַּחֲשָׁבָה נְאֻמְרָה, כְּיִדְוֵעַ מִדְּבָרֵי
רַשִׁי ז"ל עַל "אֲזַ יִשִּׁיר", עֵינ שֵׁם, וּפְגַם הַבְּרִית מַתְחִיל בְּמַחֲשָׁבָה,
רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, עַל שְׂמַהֲרָה, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, הַרְהוּרִים רְעִים, עַל-יְדֵי-זֶה

א) הַסּוֹד שֶׁל הַבְּרִית הַקְּדוֹשׁ הוּא הַאוֹת יו"ד שֶׁמַּתְעַשֵּׂר הַאוֹת יו"ד שְׂמַחֲשָׁרַת בְּחִיקָה הַגְּלוּיָה שְׂמַחֲשָׁרַת בְּבֵית תְּמִיד,
וּבְגִלְלָ שְׂמַחֲשָׁרַת פְּנַחַס עַל בְּרִית, גְּרַשֵׁם בְּשִׁמוֹ זֶה — פְּנַחַס יו"ד קַטְנָה.

בָּא לַפְּנֵים הַבְּרִית, וּכְמוֹ שְׁאָמְרוּ חֻקְמֵינוּ ו'ל' (כתובות מו:), שְׁלֹא יִהְיֶה רָאשֵׁי בַיּוֹם, וַיָּבֵא לְיַד טְמֵאָה בְּלִילָה, וְעַל-פִּי זֶה נִבְּיָן הַיּוֹדֵד שֶׁהוֹסִיפוּ לַפְּנִחָס, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא הוּא אֲשֶׁר הַכְּנִיס בְּיִשְׂרָאֵל תִּקּוּן הַבְּרִית, הִינּוּ שְׁמִירַת הַמַּחְשָׁבָה שֶׁנִּקְרָא יוֹדֵד כְּנַ"ל, כִּי עֶקֶר כְּוִנַּת הַסְּטֵרָא אֲחֵרָא לְשׂוֹרֵף אֶת הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁל הָאָדָם, עַל-יְדֵי-זֶה גּוֹפָא בְּתֵר רִישָׁא אֲזֵלְאֵי, וְזֶה אֲשֶׁר כְּתוּב (בַּמִּדְבָּר כה, טו"ז): "צִרּוֹר אֶת הַמְּדַבְּרִים וְהַכִּיתֶם אוֹתָם, כִּי צוֹרְרִים הֵם לָכֶם בְּנִכְלֵיהֶם" וְגו', וְעַיִן בְּ"הִיכַל הַבְּרָכָה": בְּנִכְלֵיהֶם מְלֵא יוֹדֵד עַל שֵׁם הַמַּחְשָׁבָה, שְׁמִפְּלִין מַחְשְׁבוֹת רְעוּת עַל-יְדֵי מַעַט קִדְשָׁה וְכו', עַיִן שֵׁם, כִּי עַל-יְדֵי שְׁמִכְנִיסִים מַעַט קִדְשָׁה בַּמַּחְשָׁבָה, עַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְּיָעִים אֶת כָּל הַדִּבְרִים וְהַטְּמָאוֹת, כִּי הֵם הַכְּנִיסוּ כָּל הַטְּמָאוֹת בְּיִשְׂרָאֵל, וְרַבְּנוּ ו'ל' אָמַר שְׁשִׁתֵּי מַחְשְׁבוֹת אֵי אֲפֹשֶׁר לְחַשֵּׁב, עַל-כֵּן טוֹב לְהַכְּנִיס תָּמִיד מַחְשְׁבוֹת קְדוּשׁוֹת בְּמַחוּ וּבְדַעְתּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכַנְּיָע מִמֶּנּוּ כָּל הַטְּמָאוֹת, וְזֶה שְׁכַתּוֹב אַחֲרֵי-כֵן (בַּמִּדְבָּר כו, ב): "שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", כִּי הָעֶקֶר לְהַרִים אֶת הָרֹאשׁ, הִינּוּ הַמַּחְשְׁבָה, שֶׁזֶה עֶקֶר הָאָדָם — לְחַשֵּׁב תָּמִיד בְּרַבְקוֹת הַבוֹרָא יְתַבְּרֵךְ, אִף אִיךָ זוֹכִים לָזֶה — לְקַדְּשֵׁת וּלְטַהַר הַמַּחְשְׁבָה? יֵשׁ בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ו'ל' כִּמְה סְגֻלוֹת, וְאֵצֶב תַּתְּפַרֵּשׁ גַּם הַמְּסוּרָה בַּחֲמִשָּׁה פְּסוּקִים שֶׁיֵּשׁ הַלְשׁוֹן "שָׂאוּ":

א. שָׂאוּ מִרוֹם עֵינֵיכֶם (ישעיה מ, כו), וְאֵיתָא בְּדִהַר הַקְּדוּשׁ שֶׁהוּא רִאשֵׁי תְבוֹת שְׁמֵי' — הִינּוּ "קְרִיאַת שְׁמַע" אֲמוּנַת הַיְחוד, וְעַיִן (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ו, חֶלֶק א', סִימָן לו), שְׁעַל-יְדֵי שְׁמַתְגַּבְּרִים עַל הָאָדָם מַחְשְׁבוֹת וְהַרְהוּרִים, הַעֲצָה לָזֶה — לוֹמַר פְּסוּק "שְׁמַע" ו'כְּרוּךְ שֵׁם", וְעַל-יְדֵי-זֶה יִבְּצַל, עַיִן שֵׁם.

ב. שָׂאוּ לְשָׁמַיִם עֵינֵיכֶם (ישעיה נא, ו) עַל-פִּי מַה דָּאֵיתָא (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ו, חֶלֶק א', סִימָן מט), שְׁצִרִיךְ לְהַכְּנִיס בְּמַחוּ וּבְדַעְתּוֹ מַחְשְׁבוֹת טְהוּרוֹת לְשָׁמַיִם אִיךָ לְעַבֵּד אוֹתוֹ יְתַבְּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִעֲשֶׂה לְכוּ בְּחִינַת "צוּר לְכַבִּי" (תהלים עג, כו), "לְבִי חָלַל בְּקַרְבִּי" (שם קט, כב), וְזוֹכָה לַעֲשׂוֹת מִדּוֹת וּפְעֻלוֹת טוֹבוֹת, וְלִקְבַּל עֲלָיו עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם שְׁלֵמָה, וְיִדּוּעַ

שהענינים על שם החכמה, כמו שכתוב (בראשית ג, ז): "ותפקחנה עיני שגיהם", כי צריך להרים מחו לשמים, הינו לעבודת השם יתברך — לחשב איך לעבד אותו יתברך תמיד ואיך להתנהג.

ג. שאו עיניכם וראו (דמיהו יג, כ), חכמינו ז"ל (ברכות יג): דרשו על הפסוק (במדבר טו, לט) ולא תתורו אחרי עיניכם — זה היהור עברה, כי עקר פגם נאוף תלוי בעינים, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (לשון הטור ארח חיים, סימן א, על-פי במדבר וכה פרשה י', סימן ב): "העין רואה, הלב חומד וכלי המצושה גומרים", וצריך לשמר מאד את העינים, והעקר לקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, הינו החיות אלקות שיש בכל דבר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א), ועל-ידי-זה יבצל מכל רע, וכמו שאמר רבנו ז"ל (שם, סימן צד), בשמסתפל באיזה דבר, ידע תכף ויזמין באמונה שלמה, שיש בכל דבר נצוצות קדושים חיות אלקותו יתברך, וזהו "שאו עיניכם", וראוי לשאת את המוח (בב"ל), כי העינים על שם החכמה), וראוי להסתפל בכל דבר בעצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ועל-ידי-זה יבצל מהההור רע, מאחר שאינו רואה כי אם אותו יתברך.

ועל-כן הראשי תבות ש'או עיניכם וראו ראשי תבות עשו וסופי-תבות גימטריה בן, וידוע כי יעקב נקרא בן, כמו שכתוב: (דברים יד, א): "בנים אתם לה'", נמצא שיש בזה שתי דרכים כמובא (בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א), יעקב האיש הישראלי, שנקרא בן למקום ברוך הוא מסתפל בחיות אלקות שיש בכל דבר, וכל מה שהוא רואה, רואה רק אלקותו יתברך, ומה שאין בן עשו שאינו חפץ בחכמה וכתבוניה, ונמשך אחרי הגשמיות — הכלי העולם הזה.

גיש לפרש על-פי זה ענין יוסף הצדיק שנצל מחטא, ואמרו חכמינו ז"ל (סוטה לו:): "דמות דיוקנו של אביו נראתה אליו, ועל-ידי-זה נצול, ואפשר לומר שנזכר בעבודת יעקב, שהסתפל בכל

דְּכַר בַּחַיִּית אֱלֻקוֹת, וּבְשִׁמְקֶשׁר עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אִזְ נִתְבַּטְּלוֹת
מִמֶּנּוּ כָּל הַתְּאוּוֹת וְהַמַּדּוֹת הַרְעוֹת, כִּי נִכְלַל בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

ד. שָׂאוּ גַם צִיּוֹנָה (יְרֻמְיָהוּ ד. ו), רַשׁׁי פֶּרֶשׁ: לְבָרַח לְצִיּוֹן, וְעֵינַי
בְּלִקְוֹטֵי-מוֹהַרׁן (חֶלֶק א׳, סִימָן ז): אֲמוּנָה תִּפְלֵה נְסִים אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כִּי עֶפֶר הַגְּלוּת אֵינוֹ אֶלָּא בְּשִׁבִיל חֶסְרוֹן אֲמוּנָה,
כִּי אִם הִיְתָה אֲמוּנָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת, הִיְתָה נִגְאָל מִכָּל צְרוּתָיו, וְאִיתָא שָׁם,
שְׁלֻזְכוֹת לְאַמֶּת וּלְאַמוּנָה הוּא עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שְׁמַקְבֵּלִין מִמֶּנּוּ
עֲצוֹת קְדוֹשׁוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִפְסְקֵת זְהֻמָּתוֹ שְׁנֹכְנֶסָה בּוֹ מִחֻטְא הַנְּחֹשׁ,
מֵה שָׂאִין כֵּן בְּשִׁמְקֵבֵל עֲצוֹת שֶׁל רְשָׁעִים — עֲצַת הַנְּחֹשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה
בָּא, רַחֲמָנָא לְצַלְן, לְנֶאֱוָף, עֵינַי שָׁם, וְהַתְקוּן לְהַנְּצֵל הוּא עַל-יְדֵי
זְהִירוֹת בְּמַצּוֹת צִיצִית, שְׁעַל יְדֵה הָאֲדָם נִצּוּל מִנְּאֱוָף, רַחֲמָנָא לְצַלְן,
וְזוֹכֵה לְאַמֶּת וּלְאַמוּנָה, וְזוֹכֵה לְרֵאוֹת נְסִים נְגִלִים עַל-יְדֵי תִּפְלָתוֹ —
שְׁהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ שׁוֹמֵעַ תִּפְלָתוֹ, וְזֶה "שָׂאוּ גַם" — אִם אֵתָה רוּצָה
לְרֵאוֹת נְסִים, אֲזִי "צִיּוֹנָה" — שְׁתְּבַרַח לְצִיּוֹן, הִינּוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
שְׁהִיא בַּחֲנִינֵת אֲמוּנָה, שְׁיִרְבֶּה בְּתִפְלָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְרֵאוֹת נְסִים,
וְיִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וּיִקְבַּל עֲצָתוֹ, עַל-יְדֵי מַצּוֹת צִיצִית,
וְיִנְצֵל מִנְּאֱוָף, (אִם אֲמַנֵּם בְּפִשְׁטוֹת "גַּם" פֶּרֶשׁ רַשׁׁי שָׁם: כְּלוּנֵם
גְּבוּהֵי, אֶף שְׁבָעִים אֲנַפִּין לְאוּרִיתָא וְיֵשׁ עוֹד לְהֶאֱרִיף בְּזֶה).

ה. "שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם" (תְּהִלִּים כד, ז) עַל-פִּי מֵה דְאִיתָא (בְּלִקְוֹטֵי-
מוֹהַרׁן, חֶלֶק א׳, סִימָן כא) עֵינַי שָׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ...

.שנא.

בעזרת השם ותפילה, ערב-שבת קדש לסדר פנחס ה'תשכ"ט.

חיים ושלוש והמתקת הדינים, רפואות וישועות אל מעלת ידיד נפשי, ותיק וחסיד, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שאר בשרי ר' ... שיחיה נצח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד לשפוף נפשך להשם ותברך בהתבודדות, וכל מה שעובר עליך תשיח ותספר לפניו ותברך כבן לפני אביו בפשיטות ובתמימות, ותשפוף נפשך אליו ותברך בדמעות שלישי במקום מיוחד שאין שם בגי' אדם, ותבקשו כל מה שאתה צריך, כי רק הוא ותברך לכו לכו ולעזר ולהושיע לך ולא אחר, ולמען השם לטובתך הנצחית אל ירף לך לך ואל יתרחק לך, ואל תחלש ועתך לפל, חס ושלוש, ולהתרחק מהשם ותברך, רק תקיים (שמות י"ד, ט'): "ופרעה הקריב" — שהקריב לך של ישראל לאביהם שבשמים, ועל ידי תפלה והתבודדות באמת ובעקשנות גדולה, אף שנדמה לך שאין שומעים לך כלל, חזק ואמץ מאד לבקש רפואות וישועות, ואז תראה נסים ונפלאות ושויד הטבע ממש, כי הכל בידו של השם ותברך, אשר מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו ותברך, ואם ירצה השם, על ציונו הקדוש של רבנו ז"ל אפיר אותך ואת בני ביתך לטובה, והשם ותברך ישמע שועתנו, ויטיב לך, ויעשה לך נסים ונפלאות, וימשיך לך ישועות ונחמות ורפואות, והעקר אל תשכח לצעק ולהתחנן בעצמך, ותדע ותאמין שהשם ותברך מצפה ומשתוקק לכל דבור שתדבר לפניו ותברך, ונעשים מזה שעשועים גדולים למעלה, אשר לא עלו עוד שעשועים כאלה.

הדרש שלומך...

שׁנב.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר נְצִיכִים-וַיִּלָּךְ ה'תשכ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת הַבְּחֹר הַיָּקָר, הַמְשֻׁתָּקָק
מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁזֶה הָעֵקֶר, כִּי הָעֵקֶר שֶׁיְהִיָּה רְצוֹנוֹ חֲזַק
מְאֹד מְאֹד לְצֵאת מֵהַחַשְׁדָּה, וְלַהֲתַקְרֵב לַהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ ... שֶׁיְהִיָּה נֶצַח.

מִכְתָּבְךָ בָּבֶר קִבְלָתִי זֶה שֶׁלֵּשׁ פְּעָמִים, וְגַם טִלְפָּנָה אֵלַי כְּמֵה
פְּעָמִים, וּמִכָּל זֶה אָנִי שֹׂמֵחַ מְאֹד, שֶׁאֲנִי זוֹכֵה לְשִׁמְעַם מִמֶּךָ הַטּוֹב,
שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בְּהַתְּבוּדוֹת, שֶׁזֶה הָעֵקֶר, אֵף מְרִב טְרוּדוֹתֵי בְּעֵתִים הַלְלוּ
מִמֶּשׁ אֵין לִי פְּנָאֵי לְקַחַת עֵט וְעַת לְכַתֵּב לָךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן עַל-יְדֵי
הַטֵּלְפּוֹן יְהִיָּה לָךְ קִשָּׁה לְהַשִּׁיגְנִי, אֵף, בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲרָאָה
לְכַתֵּב לָךְ יוֹתֵר בְּקַבִּיעוֹת כָּכֵל פֶּעַם, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, בְּקִרְוֹב אֶכְתֵּב
לָךְ יוֹתֵר בְּאַרְיִכוֹת, לְעַת עֵתָה חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּירָא וְאַל
תַּחַת מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתָּךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, כִּי
מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוּבֵב כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוֹם
מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת
עוֹשֶׂה רֶשֶׁם גְּדוֹל לְמַעֲלָה, וְאִם הִיָּה יוֹדֵעַ הָאָדָם מֵה שֶׁנֶּעֱשֶׂה לְמַעֲלָה
בְּעוֹלְמוֹת הָעֲלִיוֹנִים מִתְּפִלָּתוֹ וְהַתְּבוּדוֹתוֹ, הִיָּה עוֹסֵק בְּזֶה כָּל הַיּוֹם
כְּלוּ, כִּי עַל-יְדֵי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, נִבְנִים מִזֶּה
כְּמֵה וְכְמֵה עוֹלְמוֹת, כְּמוֹכָא בְּכַתְּבֵי הָאַרְיִז"ל, וּבִפְרָט בְּשׂוֹזִיכִין לְשַׁפְּךָ
דְּמַעוֹת בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְלַרְחוּץ פְּנִי עִם הַדְּמַעוֹת, דְּבָר זֶה עוֹלָה
לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה זְכוּ וְכוּ', מֵה שֶׁאֵין הִפָּה יְכוֹל לְסַפֵּר כָּלֵל.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, תְּהִיָּה חֲזַק מְאֹד בְּהַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם בְּדַרְךָ
עִקְשָׁנוֹת, וְאַז טוֹב לָךְ לְנֶצַח.

...הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

מְרִב טְרוּדוֹתֵי עֲקָשׁוֹ אֲנִי מְקַרָּח לְקַצֵּר, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, אֶכְתֵּב
לָךְ בְּאַרְיִכוֹת יוֹתֵר בְּקִרְוֹב, תִּרְאֶה לְכַתֵּב לִי כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ

בַּנְחֵל

שֵׁנֵב

אֲשֶׁר

שֵׁנַח

כְּבִי שְׂאוּכַל לְחַזְקֶךָ, וְאוֹדוֹת לַמּוֹד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" תִּלְמַד כָּל תּוֹרָה
לְאֵט, וּתְפַרֵּשׁ לְעֶצְמְךָ כְּפִי מְדוּגָתְךָ, וְעַל כָּל תּוֹרָה תֹאמַר הַתְּפִלָּה
מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וְאִם יִקְשֶׁה לְךָ מִשְׁהוּ, אֲכַתֵּב לְךָ, בְּעֶזְרַת הַשָּׁם
יִתְפָּרֵךְ, כְּפִי הַשְּׂגָתִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ הַנִּזְלָל...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

* * *

כְּרִיף רַחֲמָנָא, שְׂזַכְנֵנוּ לְסִיַּם אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִיף
שְׁנִי, וְזַכְנֵנוּ הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ לְסִדָּר עֲכָשׁוּ לְדַפּוּס אֶת הַכְּרִיף הַשְּׁלִישִׁי
לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה.

אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָא, אָנָּה ה' הַצְּלִיחָה נָא.

תִּכּוֹן הָעֲנִינִים

חֵלֶק שְׁנִי

- ג פְּתַח דְּבָר
- ה הַקְדָּמָה
- יא רה
- יחזק ויאמץ על תורה, תפלה והתבודדות, ודוי דברים שפמתיק הדין, וידבר מההלולא דמוהרנ"ת ו"ל, וזכיר ענין הדפסת ספרי רבנו ו"ל, ושיחה ממוהרנ"ת ו"ל על זה.
- יב רו
- יחזק על ענין התבודדות, שצריך לשקד על זה אף אם בינתיים אין רואים תוצאות, וידבר מענין הדפסת והפצת ספריו הקדושים ו"ל, שזה תקון לפגם הברית.
- יג רז
- ידבר ממצלת כל תנועה טובה בשכילו יתברך, ויחזק על תורה ותפלה.
- יד רח
- יעורר ויזרו על ענין אמירת "תקון חצות", ויגלה מצלתו, אף שיהיה בהצנע שלא תהינה לו פניות, וזהיר להתרחק מתאנות אכילה בכלל — דברים האסורים, ובפרט — להזהר מרעבתנות, וידבר ממצלת למוד על יד השלחן בעת האכילה, ואשרי מי שאזכה לנחמד יחודים אז, כי הוא ממשיך על עצמו השפעות עליונות.
- טו רט
- יזהיר מאד בענין שמירת הדבור, ויגלה מצלת השומר פיו מדברים בטלים, וכל שכן דברים אסורים, ויגלה עצות איה להזהר בזה, וידבר ממצלת הדבורים הקדושים.

- רי** **יז**
 ידבר מקדשת הדבור, וְכֹל הַמְרִירוֹת הָאֵדָם גֹּרֵם לְעֲצֹמוֹ מִחֶמֶת אִי שְׂמִירַת הַדְּבוּר, שְׂכַפִּי הַדְּבוּר כֵּן מִתְּהַלֵּךְ, וְנִזְכָּר אֶת הַקְּדֻמַּת הַ"עֵץ חַיִּים" שֶׁמִּתְּנֶה אֶת הַשְּׂגָת הַחֲכָמָה בְּשְׂמִירַת הַדְּבוּר, וְכֵן יִזְהֵר מִכַּעַס שֶׁגַּם מִכַּעַס הַחֲכָמָה.
- ריא** **יח**
 יחזק ויאמץ להתחיל מחדש בעבודת השם, וידבר מענין תשובה, שְׂעָקְרָה — לֵדָם וְלִשְׂתָק, וְלַעֲסֹק בְּעִבּוּדֵי ה' לְמִרוֹת הַבְּרִיּוֹנוֹת, שְׂעַל יָדָם נִחְלַשׁ הַדָּם שֶׁכִּחַלֵּל הַשְּׂמָאֵלִי, וְכֹל הַיְרִידָה בְּשִׁבִיל הַחֶשֶׁק, וְנִזְהֵר לְשַׁמֵּר אֶת הַדְּבוּר מִדְּבָרִים בְּטָלִים וְחֲדָשׁוֹת וְכוּ', שְׂעַל-יְדֵי-יָדָה יִזְכָּה לְשִׂפְעוֹ, וְכֵן לְקַדֵּשׁ צִיּוּנוֹ וְאֲזוּנָיו, וְלִהְיוֹת מִכַּעַס וְלִהְתַּחַק מִדְּבוּרֵי כְּפִירָה אֲפִלוּ בְּצִחּוֹק, וְיִגְלֶה מַעֲלַת דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְיִחַדֵּד שְׂמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ.
- רבי** **כא**
 ידבר מראש השנה של רבנו ז"ל ומזכות המקיים דבריו, וּמַעֲנֵן שְׂמִירַת הַדְּבוּר, וּמַתְּעִיּוֹת וְדִבְקוֹת הַבּוֹרָא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְשַׁעֲוִירִים.
- ריג** **כב**
 יגלה נפלאות מפעלת אמירת "תקון חצות", וְהַעֲקָר לְשִׁלֵּב בֵּין הַמְּזוּמָרִים דְּבוּרֵי תְּפִלָּה, וְיִגְלֶה עֲצוֹת אֵיךְ לומר תקון חצות, וְיִחַזֵּק וְיִאֲמֹץ לְהַתְחַדֵּשׁ וְלִהְתַּחַזֵּק בְּשַׁעֲוִירִים קְבוּעִים, וְלִקְיָם "הַעֲוֹר בְּלִילָה".
- ריד** **כה**
 ידבר מהשמחה שהיתה להם בראש השנה, וְעַל שֵׁשׁ לְנוֹ עַל מַה לְשַׂמֵּחַ, וְיַעֲזֹר עַל עֲנֵן הַהִתְבּוֹדָדוֹת בְּתַמִּימוֹת דִּיקָא, וְיִחַזֵּק עַל לְמוֹד סִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְיִגְלֶה מַעֲלָתוֹ, וְנִזְכָּר שִׁיחַת מוֹהֲרֵי-ת"ת ז"ל לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְפָנָיו הַסְּתֻלְקוֹתוֹ, וְיִדְבֵּר מִעֲנֵן הַהֲרַפְסָה וְהַפְּסָה, שְׂאֹדֵר לְהַסְתַּכֵּל עַל אֵף אֶחָד בְּעֲנֵן זֶה אֵף עַל אֱלוֹ מִכְּפָנִים, וְיִסְפֹּר סִפּוֹר מְרַבְּנוּ ז"ל בְּעֲנֵן הַסִּפּוֹר הַנּוֹשֵׁר וְהַלֵּקֵחַ שְׁלוֹמֵרִים מִהַסִּפּוֹר, וְיַעֲזֹר עַל עֲנֵן שְׂמִירַת הַדְּבוּר וְהַסְּפוּסִים רַק לְהַשִּׁים יִתְבָּרַךְ.

תָּכֵן הַעֲנִינִים

ססא

רטו כח
יספר מהמחלקת והקטרוגים שיש עליו על הדפסת ה"לקוטי-מוהר"ן".

רטז כח
ידבר מתפלה והתבודדות, שעל-ידי-זה נאחזים למעלה בו יתברך, ונזכיר שיחת רבי מאיר מפרמישלאן על זה, וידבר נפלאות מעגן השם "אֶהְיֶה", ויביא אודותיו מהספר "שערי אורה", ומעגן תשובה שנרמזת בשם זה, ומבחינת א"ן, ומקבלת היסורים והחרפות באהבה, ומבחינת "משפט" המזכר בלקוטי-מוהר"ן חלק א' סימן טו, שעל-ידי כל זה נמתק ממנו הכל.

ריז ל
יספר מעגן מה שהדפיס אז את ה"לקוטי-מוהר"ן" מצרף לכמה ספרים נכונים, ויחזק על הארבע תפלות, והעולה על הכל תפלה והתבודדות, ועל עגן שמירת הדבור, ויחזק על כך שהכבוד הגדול ביותר הוא שקוראים לאחד "ברסלבר חסיד", ואסור להתבלבל מזה אודות שדוכים, כי למצא שדוף הוא רק על-ידי הצדיק האמת.

ריח לב
יספר מטרוותיו בהדפסה, ומשיחת מוהרנ"ת ז"ל על הישיבות שילמדו בהם ספרי רבנו ז"ל.

ריט לב
יבאר שעקר הגאולה תהיה על-ידי התפשטות אור רבנו ז"ל, ויספר הספור מכתבי הבעל-שם-טוב הקדוש שנטבעו בים, ויגלה למה זוכים על-ידי רבנו ז"ל, ושבעבור זה אנו צריכים לפרקסמו בעולם, ויספר כמה שעוסק אז בעגן ההדפסה שעולה על הכל, ויחזק על תפלה, שמחה וצדקה, ובעקר על תורה על-פי סדר דרך הלמוד שקבלנו מרבנו ז"ל.

רכ לו
ידבר מנוראות גדלת ימי השוככים, ויספר התעוררותו שהייתה לו מהתורה "ראיתי מנורת זהב" (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סח).

וידבר מחיות הקדוש-ברוך-הוא שמתיה את כל העולם, ומבחינת "אני" ו"אין", ומהצדיק האמת שיכול לצמצם אורו ותברך, ומסגלת אמירת תהלים, ונביא שיחת ר' אפרים'ל על זה.

רכא לח

יחזק ויאמץ למצא הרחבות מתוך כל היסורים, ואיך שהכל בהשגחה פורטית, והערך סבלנות, ואדם צריך להסתפל על עצמו כמו בראי, איך שהוא מסבב בחסדי ה', וזה יתן לו חיות, ואסור ללכת במחשבות ש"הכל מגיע לי", וצריך רק להתחזק בתפלה.

רכב מ

יתנצל לאתגר שלא כתב לו, כי היה טרוד בהתפסה, ויספר בפרטיות ממה שפדפסים אז, ומההפצה שהולכת במהירות גדולה, וגם יתנצל שבעבור עסק זה קשה לו להשתתף בהקנסת פלה, וידבר מהחסדים שעושה עמו השם ותברך.

רכג מב

ידבר מישוב הדעת שצריך בנה העולם לראות איך שפורח הזמן, ואין צעה לחספו כי אם על-ידי מעט תורה ומצוות ובקרט תפלה והתבודדות, ויחזק על למוד ספרי רבנו ז"ל וצלים לתרופה, וידבר מסגלת חדש אדר, שאז כל הכנעת המן עמלק והתגברות יח הצדיק האמת שמתחזקו לילך בדרךיו הקדושות, וידבר ממצות צדקה לפני התפלה והאכילה, ויחזק להתחדש בלמוד התורה על-פי סדר דרך הלמוד, ועל תפלה ואמונה בהשגחה פורטית.

רכד מה

יחזק ויאמץ לא לפל בדעתו ממה שעובר עד שזוכים להכנס לקדשה, ויעורר על מדת עגנה ושפלות, ולעבד אותו ותברך בצנצא, ולשתק למחורפים, ויגלה מעלת חשיבות כל תנועה ותנועה דקדשה ודקא מתוך הנפילה, שעל-ידי-זה מעלה במה נפשות, ויחזק מאד על שמחה, התבודדות, קדשת המפחשבה וקדשת שבצעת הגרות בפרטיות, ויעורר על אמירת תהלים ותפלה במנין שמבטלת השונאים.

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שסג

רכה

מח

יגלה שמפיל מקום יכולים להתקרב אליו ותברך, והעקר על-ידי עגנה ושפלות — על-ידי בחינת "לא", שיאחו עצמו לאין, וידם למתקפיו, ועל-ידי-זה נכנע הכבוד לפני המס, וידבר מקדושת האכילה ובהחיות אלקות השמונה במאכל, ומלמוד תורה על השלסון, ומי שאינו נזהר בקדושת האכילה זה שרש לכל הרע והשמאה, והעקר שיכול בכל פעם לשוב בתשובה מחדש, והעקר על-ידי שיתחזק להתפלל לפניו ותברך, ואז יזכה להקגס לקדשה.

רכו

נ

יגלה מעלת החוטרף נקדות טובות בשמחה ויזקא, וידבר מסגלת למוד ספרי רבנו ו"ל ובפרט ה"לקוטי-מוהר"ן", וימצא ספק לזה בספורי-מצשיות, ויאריך בגנות פאנות קמון, ויזכיר הדבורים שדברו בענין זה בשבת-קדש, ומה שדברו בסעדה שלישית על-פי התורה י"א, מקדושת הקרית והמתשבה, ויביא דבור מר' אפרים ו"ל על ענין יוסף הצדיק, וידבר מענין ערוכין ומה שפרמו על דרך עבודה, ומענין ספירת העמר ומאמירת תהלים ודבור מהספורי-מצשיות לעבדה ולמצשה.

רכז

נה

ידבר מענין התחדשות, ועקר ההתחדשות היא במדרגת "אני", הינו ה"אין" סוף ברוך הוא, ושצריך לידע שבכל מדרגה ומדרגה הן הגבוהה והן הנמוכה צריך להתחזק בה בשמחה, בהתבודדות ובכסופין, וחוכין לזה רק על-ידי קדושת שבועת הנרות, ויביא קמו על התבודדות מענין מצשה המנורה, וידבר מתבת ידע' שק"לקוטי-מוהר"ן".

רכח

נד

ידבר מדעת הצדיק האמת שהוא רבנו ו"ל, איך שצריך לשקד בספריו הקדושים, כי דעתו גבוהה מאד מאד, וצריך לשמח שאנו קרובים אליו, ויזכיר שיחת מוהר"ן ו"ל, כי בעבור זה עובר עלינו כחי, ויחזק על ענין התבודדות בצנעא, ועל קביעת שעורין בסדרן ועל

תֵּכֵן הָעֲנִינִים

שסה

וּיְבָאָר פְּסוּק רֵאשׁוֹן שֶׁל פְּרִשְׁת שׁוֹפְטִים, שְׁעַל־יְדֵי הַתְּבוּדוֹת זֹכִים לְקַדְּשׁת שְׂבַעַת הַגְּרוֹת.

רלג סז

יִחְזַק חֲסֵן אֶחָד שְׂנֵאָה לְהִיּוֹת בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וּבְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וַיַּעֲוֹרוּ לְשִׁמּוֹחַ עַל זֶה מְאֹד, וְלָמַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא עַל זֶה, וְלִהַתְּבוּדוֹת עַל סֵדֶר הַתּוֹרוֹת שֶׁבְּלִקְוִיטֵי־מִוְהַר־זֵן, וַיַּעֲוֹרוּ בְּעֵינָן לְמוֹד שֶׁלְחַן עֲרוּף, וַיְדַבֵּר מִהַתּוֹרָה א' שֶׁבְּלִקְוִיטֵי־מִוְהַר־זֵן, שֶׁשָּׁם מְרֻמּוֹת אוֹתִיּוֹת ח.ת.ן. וַיַּעֲוֹרוּ עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה, וְשְׁעַל־יְדֵי־זֶה תִּתְקַבְּלֶנָה תְּפִלוֹתָיו וְכוּ', וְכוּ', כַּמְבָאָר בַּתּוֹרָה הַזֹּאת, וַיַּעֲוֹרוּ עַל קַדְּשַׁת שְׂבַעַת הַגְּרוֹת וּבִפְרָט שְׁמִירָה מִכַּעַס, וַיְדַבֵּר מִסְּגֻלַּת יְמֵי אֱלֹוֵל, וּמַעֲנֵן רְצוּא וְשׁוֹב שְׁמַאִיר אֲזוּ, וּמִהִירָאָה שְׁנַתְּגִלִית אֲזוּ.

רלד ע

יְדַבֵּר מַעֲנֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה וּבִקְשָׁה לְעֵתִיד, וּמַגְּנוֹת הַנוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ שְׂנֵאָה מַעֲשָׂה הַבַּעַל־דְּבָר וּמִהַאֲוֵר שֶׁגָּנְזוּ הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְצַדִּיקִים, וַיִּחְזַק לְצַסֵּק בַּמִּזוֹן הַנְּשָׁמָה — מַעַט תּוֹרָה, מַעַט תְּפִלָּה וְכוּ'.

רלה עא

יִוְדִיעַ לְאַחָד שֶׁסֹּדֶר אֲכַסְנֵיהַ טוֹבָה לְמַשְׁלַח שְׁשֻׁלַח, וְסוֹדֵר לוֹ הַכֹּל עַל זֶכּוֹן, וַיִּחְזַקוּ עַל זֶה שְׁעוֹסֵק בְּהִנְהַגַּת כּוֹלָל עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּגְלֶה לוֹ שְׁיִיגִיל אֵת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר בַּקְדוּשָׁה שֶׁל הַתְּכִלִית הַנְּצַחִית, וְלַעֲוֹר עַל תּוֹרָה וְתַפְלָה.

רלו עב

יִחְזַק עַל הַתְּמַדָּה בַּתּוֹרָה, בְּתֵהִלִים וּבִהַתְּבוּדוֹת, אֲפִלוּ עֲשׂוּרִים וְדָקוֹת, וּמַכִּיבֵי סִמּוֹן לְזֶה מִהַלְכוֹת מְלִיחָה, וְנִזְהִיר לֹא לְלַכֵּת לְשִׁמְעַ מִהַ שְׁהַשְׁנִי מַדְבַּר, וַיִּחְזַק עַל אֲמוּנָה.

רלז עג

יִחְזַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תְּמִיד, וַיִּגְלֶה לְמָה זֹכִים עַל זֵדָה, וַיְדַבֵּר מִהַתְּבוּדוֹת וּמִהַתְּחַזְּקוֹת שֶׁבָּאָה עַל־יְדֵי אֲמוּנָה, וּמִקְדְּשַׁת אֲרֶץ יִשְׂרָאֵל.

- רלח** עד
 יחזק ויאמץ למן תוֹדָה וְהוֹדָאָה לַהִשָּׁם יתְּבַרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, וַיַּגִּילָה כְּסוּפָיו שִׁישׁ לוֹ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲוֹרֵר לֹא לְהַסִּיחַ הַדַּעַת מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא סוֹד הַתְּפִלִּין, שֶׁאֲסוּר בְּהֶסֶח הַדַּעַת.
- רלט** עה
 יַעֲוֹרֵר עַל כְּנֶגַת הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת, וַיִּדְבֵּר מִמַּעַלְת אַמִּירַת תְּהִלִּים וּמִהַתְּבוּדוֹת שֶׁעַל יָדָהּ בָּאָה דְּבִקּוּת.
- רמ** עז
 יִדְבֵּר מִהַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים וּמִלְמוּד סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, וּמֵאֲמוּנָה וּמִהַתְּבוּדוֹת שֶׁמְבִיאָה לַיָּדֵי קַנְיָשׁת שֶׁבַעַת הַגְּרוֹת וְכוּ'.
- רמא** עח
 יִדְבֵּר מִהַתְּחַזְּקוֹת שְׂאוּכִים לָהּ עַל-יָדֵי סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, וְכָל תַּקְּנוֹתָהּ וְהַעֲלִתָנָה הִיא עַל יָדוֹ, כִּי הוּא הַצְּנוּר, וַיִּדְבֵּר מִמַּעַלְת הַרְצוֹן — אוֹתִיּוֹת צְנוּר, וַיִּבְאֵר עֲנִין זֶה, וַיִּדְבֵּר מִשְׁתֵּי הַהֲנַהְגוֹת — שֶׁלֶחֶן עֲרוּף וְהַתְּבוּדוֹת שֶׁלּוֹמְדִים מִפְּסוּק: "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים".
- רמב** עט
 יחזק ויאמץ לא לפל בדעתו רק להתקרב אליו יתברך ממקום המצאו, וְלִהְתְּחַזֵּק בְּאֲמוּנָה שֶׁהִיא הַעֲקָר.
- רמג** פ
 יִבְאֵר נוֹרְאוֹת מַעַלְת הַשְּׁמַחָה וְהַרְקוּדִים וּבִפְרָטִיּוֹת קִרְבֵּי פוּרִים, וְשֶׁעַל-יָדֵי כִּטּוֹל הַגְּאֹוָה זוֹכָה לְשִׁמְחָה, וְלִהְתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים.
- רמד** פא
 יִסְפֹּר מִשְׁרֻדָּתוֹ מֵעֶסֶק הַדְּפֻסָּת סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִין אִידֵי שֶׁצָּרִיד לְהַסְתַּבֵּל עַל הַחֶסְרוֹנוֹת שֶׁל עֲצֻמוֹ, וְיִבְיֵא עַל זֶה דְּבוּר נִפְלֵא מִה"נְעִם אֱלִימֶלֶךְ".
- רמה** פב
 יחזק ויאמץ להחזיק עצמו בצדיק האמת דיקא בעת התגברות החשך,

וידבר מאַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת שֶׁהֵם רְאִישֵׁי תְּכוֹת שֶׁמֶח"ה.

רמו פד

יְדַבֵּר מֵעֵינָיו שֶׁצָּרִיף לְהוֹצִיא הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים בְּפֶה, שֶׁזוֹהִי "הַתְּבוּדוֹת", עַל-פִּי הַתּוֹרָה ל"א שֶׁבְּלִקוּטֵי-מִוְהַרְיָן, חֵלֵק א', וְשֶׁאֵר הַתְּכוּנִים — צָדָקָה, אֲמוּנָה, שְׁמִירַת הַבְּרִית, שֶׁעַל-יְדֵי כָּל זֶה זוֹכִים לְכְּסוּפֵין לְהֵשֵׁם יְתֻבְרָךְ, וַיְדַבֵּר מֵהַתְּבוּדוֹת בְּדָרְךְ עֲקֻשָׁנוֹת.

רמז פו

יְדַבֵּר מִנּוֹרְאוֹת מַעֲלַת שְׁמִירַת הַמִּתְשַׁבֵּה, וְלִמָּה זוֹכִים עַל-יְדֵי-זֶה, וְלִהְיוֹת גְּדֹל הַנְּפִילָה שֶׁיֵּשׁ לְמִי שֶׁאֵינוֹ שׂוֹמֵר מִחֻשְׁבָּתוֹ, וַיִּתֵּן עֲצוֹת לְמִי שֶׁכָּבַד נִלְכַּד בְּזֶה, וְהִנְהִיגוֹת טוֹבוֹת אֵיךְ לְזַכּוֹת לְזֶה מֵהַיּוֹם וְלְהַבָּא.

רמח פח

יְדַבֵּר מֵעֵינָיו הַשְּׂגוּחָה פְּרֻטִית וְקַדְשֵׁת הָעֵינַיִם בְּשִׁפְתֵי בְּחִינוּתִיהָ, וְרַק מִי שֶׁדְּבוּק בְּאֵין סוּף, הוּא יְכוּל לְהִסְתַּפֵּל בְּעוֹלָם, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַהִסְתַּפְּלוּת בְּרַמְזִים שֶׁמֵרְמוֹ הֵשֵׁם יְתֻבְרָךְ בְּכָל פַּעַם, וּמֵעֵינָיו הַתְּחִזְקוֹת דִּיקָא בְּתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ, שֶׁאִם מִתְחַזֵּק אֲזַ תְּהִיָּה לוֹ טוֹבָה גְּדוֹלָה, וּמִמַּעֲלַת לְמוֹד זְכוּת עַל כָּלל יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶה סִימָן שֶׁחֲפִץ בְּתְּשׁוּבָה, וַיַּעֲוֹר עַל עֵינָיו הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק, שֶׁמְגַלֶּה אֵת הָעֵינָיו שֶׁל תְּשׁוּבָה בְּכָל יוֹם, וּמִמַּעֲלַת הַלְמוּד בְּלִילָה, וְמֵה שְׁלוֹמֵדִים מֵהַצְּרוּף שֶׁל חֲדָשׁ אָב, וּמִגְדֻלַּת חֲמִשָּׁה-עָשָׂר בָּאָב, וְמֵה זוֹכִים אֲזַ, וַיְבִיא דְּבוּר מִוְהַרְיָן ו'ל עַל עֵינָיו הַתְּחִזְקוֹת שֶׁמְקַבְּלִים מֵהַרְבֵּי, וְהַמְשַׁל בְּגִשְׁמִייתוֹ, וַיְבִיא עוֹד מְשַׁל בְּאֵרִיכוֹת עַל עֵינָיו זֶה.

רמט צג

יְבַאֵר תְּכִלִּית פְּנוֹת בְּרִיאַת כָּל הָעוֹלָמוֹת שֶׁהִיא לְהִכִּירוֹ יְתֻבְרָךְ, וְשֶׁזוֹכִים לְזֶה עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, וְלִמְסָר כָּל עֲצָמִיתוֹ אֵלָיו יְתֻבְרָךְ, וְכִינּוֹן שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְתַעֲנוּג זֶה בְּקַבְּיעוֹת, צָרִיף לְהִתְחַזֵּק, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת מִדַּת הָעֲנָוָה, וְאֵיךְ זוֹכִים לָהּ, וּמֵעֵינָיו הָעֲקֻשָׁנוֹת בְּהַתְּבוּדוֹת, וַיַּעֲוֹר מֵאֵד עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים, וּבִפְרֻט עַל גְּמָרָא וְתוֹסְפוֹת, שֶׁעַל זֶה מִתְאַמֵּץ הַכַּעַל-דְּבַר בְּיוֹתֵר לְמוֹעַ, וּמִמַּעֲלַת לְמוֹד גְּמָרָא בְּכָלל.

- רנ** **צז**
 יַעֲרֹר לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ וְ"ל, וְיִסְפֹּר מַעֲצָמוֹ שֶׁהֲצִלִּיחַ בְּיֹתֵר כִּי צִיַּת אֶת
 רַבְּנוּ וְ"ל, וְיִסְפֹּר מָה עָשָׂה בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹתָיו וְכו'.
- רנא** **צח**
 יִגְלֶה לְמָה זֹכִים עַל־יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְיִדְבֹּר מִמַּעַלַת הַשְּׁלוֹם בְּכָל
 בְּחִינּוֹתָיו, וּבִפְרָט שְׁלוֹם בְּבִיתוֹ וְכו'.
- רנב** **ק**
 יִדְבֹּר מִמַּעַלַת הַתּוֹרָה שֶׁיְכוּלָה לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִכָּל הַמְקוֹמוֹת שֶׁנִּפְלַ
 לָשֵׁם, וְהַעֲקֹר שֶׁיְהִי בְּדֶרֶךְ עֲקָשְׁנוֹת, וּמִמַּעַלַת לַמּוֹד לְקוּטֵי־מִוְהַרְ"ן
 וְאַמִּירַת לְקוּטֵי־תַפְלוֹת, וּמֵאוֹתִיּוֹת שֶׁמִּתְהַ' שֶׁהֵן הָאֲרָבַע נְקֻדוֹת
 טוֹבוֹת שֶׁמְרַמְזוֹת בְּחֻבַת שְׂמֻחָה.
- רנג** **קב**
 יִדְבֹּר מִהַשְׁלֵשׁ נְקֻדוֹת: נְקֻדַת הַרֵב, נְקֻדַת הַחֵבֵר וְנְקֻדַת עֲצָמוֹ וּמַצְלוֹן,
 וְיִגְלֶה מַעַלַת הַהִתְבּוֹדוּת, וּמַעַלַת הַנְּקַלְלִין בְּצַדִּיק שֶׁהֵם חֲסִידֵי בְּרוּסְלָב,
 שָׂאֵם הֵם בְּאֵמַת מְקַיְמִים הַכֹּל — הֵם צַדִּיקֵי הַדּוֹר.
- רנד** **קד**
 יִדְבֹּר מִעֲנֵן אֲמוֹנַת חֲכָמִים שֶׁבְּהַעֲדָהּ בָּאוֹת כָּל הַצְּרוֹת, וְיַעֲרֹר עַל
 לַמּוֹד סִפְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל, וּבִפְרָט לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, וְשִׁיחַת מוֹהַרְנ"ת וְ"ל
 עֲלֵיהֶם וְעַל לַמּוֹד שְׁלַחַן עֲרוּף, וְעֲשִׂית תַּפְלָה מִכָּל הַלְכָה מְלַבֶּשֶׁת
 בְּדַבְרֵי מוֹהַרְנ"ת וְ"ל, וּמִמַּעַלַת אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת שֶׁהֵם
 תַּקוּן הַבְּרִית, וּמִעֲנֵן קִנְשַׁת הַדְּבִיר שֶׁמְבִיאָה לְקִנְשַׁת הַבְּרִית, וְיִאֲרִיף
 בְּמַעַלַת עֲנֵן זֶה.
- רנה** **קו**
 יִדְבֹּר מִעֲנֵן חֲרֵב הַתַּפְלָה, שֶׁצָּרִיף לְעֶסֶק בְּזֶה הֵן בְּעֲלִיָּה וְהֵן בִּירִידָה.
- רנו** **קז**
 יִגְלֶה מַעַלַת הַזְּכִיָּה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל דְּבַר רַבְּנוּ וְ"ל, וּבִפְרָט
 לְהַתְּעוֹרֵר בְּעֲצָמוֹ לְעִבּוּדַת ה', וְכָל שְׂבָן אֶת זִוְלָתוֹ, וְיִדְבֹּר מִהַעֲנֵן שְׂאֵנוּ

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שסט

נמצאים בסכנה בדבר התקרבות לצדיק כל זמן שאנו בזה העולם, ויעורר על ענין למוד "לקוטי-מוהר"ן" בעיון, וללכת עם כל תורה זמן מה, וללמד לקוטי-הלכות וספר המדות, וידבר מפרשת התמימות.

רנז קט

יחזק להסתכל בנקודות הטובות שבו, ולא להמשיך אחר הצער, ויעורר על התבודדות, ויגלה מעלת תפילה לעני.

רנח קיא

ידבר מענין תפילה התלויה בלמונה, ומשמחה.

רנט קיא

ידבר מגנות מדת הפעס, ומהספר "אריך אפים" שחבר בעבור זה, ויזמן עצות איך להנצל מזה, ומתקון התשובה שזוכים על-ידי הדמימה.

רס קיג

ידבר מפרשת השקחה וממעלותיה בעבודת השם על-פי ספרי רבנו ו"ל, ויעורר להתחזק בנקודות הטובות שקבלנו על-ידי ההתקרבות.

רסא קיד

יאמץ לבלי לפל בדעתו מהתגרות הפעל-דבר, שמראה תמיד לאדם שהוא רחוק וכו', ולישוב הדעת הזה זוכים על-ידי התבודדות, ויאריר בענין זה, וידבר מענין "היום הזה" שדבר רבנו ו"ל, ויביא פרוש מוהרנ"ת ו"ל על זה בענין ספירת העמר, וידבר מענין חגגה.

רסב קיז

ידבר מימי חגגה הממשמשים וכאים, ויעורר ללמד שלחן צרוף, ולתן צדקה ותורה והודאה, ולומר רק חצי תקון חצות.

רסג קיז

יחזק להיות בשמחה, ולמצא בעצמו הנקודות הטובות, וידבר מענין התחזקות בתשובה, ויעורר על שעורים קבועים ושיחה בינו לבין קונו.

קט רסד

וַדְּבַר מַמְעֶלֶת לַמּוֹד מִשְׁנִיּוֹת בְּכֻלָּל, וּמַחֲ"י פְּרָקִים בְּכָל יוֹם בְּפֶרֶט,
וַיֵּאָרֶץ בַּמְעֶלֶת עֲנֵן זֶה.

קכ רסה

וַדְּבַר מַגְנוֹת הַדְּבוּרִים הַכְּטִלִּים, וַיִּתֵּן עֲצָה לְשִׁמִּירַת הַדְּבוּר, וַיִּדְבֹּר
מִקְדָּשֵׁת הַכְּרִית שְׁתַּלְוִיָּה בְּזֶה, וַיַּחֲדֹשׁ עַל עֲנִינִים אֱלוֹ חַדוּשִׁים נִפְלְאִים
בַּפְּסוּקֵי הַתּוֹרָה, וַיַּעֲוֹר עַל הַתְּמִדְשׁוֹת בַּתְּשׁוּבָה, עַל תּוֹרָה וַתְּפֹלָה
וַסְּפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

קכז רסו

וַדְּבַר מַעֲנֵן גַּר חֲנֻכָּה, מַסְגֵּלֶת יְמֵי חֲנֻכָּה וּפְוִרִים, מִהַדְּבָקוֹת בּוֹ יַחְבְּרוּ,
וּמַעֲנֵן הַסְּתַפְלוֹת בְּכָל דְּבָר בְּחַיִּית אֱלָקוֹת הַמַּחֲיָה אוֹתוֹ, וְשַׁעַל-יְדֵי
הַתְּבוּדוֹת מַעֲלָה הַנְּצוּצוֹת מִקַּל דְּבָר, וַיִּבְאֵר בְּאוֹר נִפְלְאָ עַל-פִּי דַעַת
רַבְּנוּ ז"ל עַל מַצּוֹת גַּר חֲנֻכָּה בְּדִרְוֵה הַתְּחִינּוֹת, וַיִּקְשֹׁר עֲנֵן סֵבָה וַעֲרוּבִין
לְזֶה, וַיַּעֲוֹר לִילֵף עַל-פִּי הַקְּדָמָה זוּ בְּדִרְוֵה עֲבוּדָה לַמַּעֲשֶׂה.

קכו רסז

וַגִּלָּה מַעֲנֵן הַצָּרוּף בְּתַכַּת נַח"ל שֶׁהוּא רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁמוּצָא בְּכָל אֶחָד
נִקְדוֹת טוֹבוֹת וְכו', וְשִׁמְכֵינִים הַתְּעוֹרְרוֹת וְהַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה בְּלֵב מִקְרָבִיו,
וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי שְׁמַאִיר בְּנוֹ אֵת עֲנֵן הַהִתְּבוּדוֹת, וַיִּדְבֹּר מַעֲנֵן קְלָפָה
וּפְרִי, שֶׁהַקְּלָפָה מְכַסֶּה עַל הַפְּרִי שֶׁהוּא הַחַיִּית אֱלָקוֹת, וּמַתּוֹרָה א'
שֶׁבְּלָקוּטֵי מוֹהַר"ן, וַיִּרְחִיב מְאֹד הַדְּבוּר בְּצָרוּף עוֹד כַּמָּה תּוֹרוֹת עַל
עֲנֵן הַסְּתַפְלוֹת בְּאַלְקוֹתוֹ יַחְבְּרוּ, שַׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לַחַיִּים טוֹבִים,
וְשֶׁלֶּבֶל זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר אֵת זֶה רָצוּ הַיְּגוּנִים, יַמַּח שִׁמְס,
לְהַשְׁכִּיחַ, וַיְבִיא שִׁיחָה מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל הַפְּסוּק "כִּי אַתָּה עֲמִדִּי"
עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל.

קלא רסח

וַדְּבַר מַמְעֶלֶת הַרְצוֹן דְּקִדְשָׁה, וְהַעֲקָר לְהוֹצִיא הַכְּסוּפִין בְּפִיו, וַיִּבְאֵר
פְּרוּשׁ הַפְּסוּק: "אִם לֹא תִּיטִיב שְׂאֵת", וַיַּעֲוֹר לֹא לִפְלֵ בְּדַעַתוֹ אִף אִם
עָבַר מִה שֶׁעָבַר, רַק לְקִים "מִמְּאָה" לְכַשֵּׁל חֲזָקַת הַבְּעַל-דְּבָר עַל-יְדֵי

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שעא

רבוּי צְעָקוֹת הַשָּׁם יתְבַרַךְ, וַיְדַבֵּר מִצִּיּוֹת לְצַדִּיק, וּמַעֲנֵה פְּסוּלָה, מִתְמַיְמוֹת שֶׁעַל יָדָהּ הֵיטָה קְבֵלַת הַתּוֹרָה, וּמַגִּנּוֹת כַּח הַמְדוּמָה שֶׁקוֹרִין פְּגֻטוֹת, וּמַנְצוֹל הַיָּמִים לְטוֹבָה, וּמַקְדֶּשֶׁת הַדְּבִוּר, וַיַּעֲוֹרֵר עַל עֲנָן הַשְּׂמֵחָה פְּרִיטִית, וְעַל תְּשׁוּבָה עַל הַעֵבֶר, וַיַּחֲזֵק לְשִׂמְחָה בְּרַבְּנוּ ו"ל, שֶׁאֵנוּ זֹכִים עַל יָדוֹ לְמַה שֶׁזֹּכִים וְכוּ'.

רסט קלו

וַיַּעֲוֹרֵר אַבְרָהָם בְּשָׁנָה רִאשׁוֹנָה לְאַחַר נְשׂוֹאָיו, עַל לְמוֹד סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וַיִּגְלֶה מִצְּלָתוֹ, וַיַּעֲוֹרֵרוּ עַל שְׁעוֹרֵין קְבוּעִים וּבִפְרֻט בְּשִׁלְחֹן עֲרוּף כְּסוּדֵר דִּיקָא, וְיִזְכִּיר תּוֹכַחַת מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל לְכַנּוּ עַל שֶׁלֹּא לְמַד שִׁלְחֹן עֲרוּף כְּסוּדֵר דִּיקָא, וַיִּגְלֶה מִצְּלַת לְמוֹד גְּמָרָא, וְיִזְכִּיר תּוֹכַחַת רַבְּנוּ ו"ל לְחֻטְנוּ בְּמַקְתָּבוֹ עַל עֲנָן לְמוֹד גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים, וְיָבִיא דְּבִוּר מִה"בֵּן אִישׁ-חַי" עַל הַתְּקוּנָה-זוֹהַר, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַלִּיכָה לְמַקְנֵה וְעַל אֲמִירַת תַּקּוּן הַקְּלָלִי, וַיִּכְאֹר סוּד נִפְלָא מִעֲנָן שְׁעוֹרֵי הַמַּקְנֵה, וַיַּחֲזֵק עַל מִדַּת הַשְּׂמֵחָה וְהַנְּקֻדוֹת הַשׁוֹבוֹת שֶׁצָּרִיף לְחַפְשׁוֹ, וְעַל עֲקֻשְׁנוֹת בְּהַתְּבוּדוֹת, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת צְדָקָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכָה לְדַעַת, וַיִּכְאֹר עֲרוּף תַּבַּת 'אִשְׁל' בְּאִפְסָן נִפְלָא.

ער קמא

וַיְדַבֵּר מֵאוּר הַצַּדִּיק שֶׁמֵּאִיר לְכָל אֶחָד רַק אִם אֵינוּ בָּא עִם עֲקֻמְמִיּוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר עַל עֲנָן שְׂמִירַת הַדְּבִוּר וְעוֹנְשׁוֹ שֶׁל מִי שֶׁאֵינוּ נִזְקָה בָּזָה, וַיַּחֲזֵק עַל הַתְּבוּדוֹת עַל-פִּי שִׂיחַת מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, וְעַל שְׂמֵחָה בְּרַבְּנוּ ו"ל.

רעא קמג

וַיְדַבֵּר מִשְׁבַּח סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַתְּמַדַּת הַתּוֹרָה וְתַפְלָה בְּכֻנְיָהּ, וְיִזְכִּיר שִׂיחַת הַרְבִּי ו"ל עַל עֲנָן חֲבוּר הַטּוֹב שֶׁבְּתַסִּידִים וְהַמְתַּנְּגִידִים וְכוּ'.

ערב קמה

וַיִּגְלֶה מִצְּלַת הַתְּפִלָּה, אֲמִירַת תְּהִלִּים וְהַתְּבוּדוֹת.

רעג קמו

וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַתְּמַדַּת הַלְּמוּד, וַיִּגְלֶה מִצְּלָתָהּ בְּצַרְוּף שֶׁאֵר דְּבוּרִים.

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שֶׁעַב

רעד קמז

יְדַבֵּר מַעֲנֵן הַמְּנִיעוֹת שֶׁמִּשְׁתַּשְׁחָחוֹת עַל דְּבַר רַבְּנֵי וי"ל, וּמְסוֹד עֲנִין
הַתְּחַבְּרוּת שְׁנֵי חֲבָרִים בְּעִבּוֹדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ.

ערה קמח

יַעֲזוֹר עַל עֲנִין לַמּוֹד "לְקוּטֵי-מוֹהַר־ן", וְיִזְכִּיר מֵאִמֵּר מוֹהַר־ן תי"ל עַל
תְּפִלוֹתָיו, וּיְבָאֵר שֶׁעָשָׂו שִׂישׁ לָנו אֶת הַצְּדִיק, אִי אֶפְשֶׁר לְהִתְקַרֵּב בְּלֹא
זֶה הַצְּדִיק, וַיִּחַזַּק עַל הַתְּבוּדוֹת, עַל תְּהִלִּים וְעַל עֲבוֹדוֹת פְּשוּטוֹת.

רעו קנ

יְדַבֵּר מַעֲנֵן הַתְּחַזְּקוֹת בֵּין בְּטִיבוֹ וּבֵין בְּעִיקוֹ, וּמְסַגְּלַת יְמֵי הַשׁוֹכְבִּי"ם,
מֵהִתְקַרְבוֹת אֶל הַקְּדוּשָׁה וּמִכַּח הַמְּדוּמָה, וְיַבִּיא דְּבוּר מֵהַנֶּעֱמֵם אֶל־מִלְךָ
עַל זְכוּרֹן יוֹם הַמִּיתָה, וַיְדַבֵּר מִדְּוֵי דְּבָרִים וּמִמְעַלַּת הַתְּפִלָּה, וּקְצַת
הַנְּהֻגוֹת לְיְמֵי הַשׁוֹכְבִּי"ם, וּמִמְעַלַּת לַמּוֹד גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים וּמְסוֹד דְּרָךְ
הַלְּמוֹד שֶׁל רַבְּנֵי וי"ל, וּמִתְפִּלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְיִאָרֶךְ קְצַת מַעֲסָקוֹ
בְּהַדְּפָסָה וְהַפְּצָה אֲז, וּמִמְעַלַּת הַדְּפָסַת "לְקוּטֵי-מוֹהַר־ן" הַקְּדוּשָׁה.

רעז קנד

יְדַבֵּר מְסַגְּלַת יְמֵי הַשׁוֹכְבִּי"ם, שֶׁמְסַגְּלִים לְתַחַן פְּגָמֵי הַבְּרִית, וַיִּתֵּן קְצַת
הַנְּהֻגוֹת טוֹבוֹת לְהִתְחַזֵּק בְּיָמִים אֵלוֹ.

רעח קנה

יְדַבֵּר מִשְׁכַּח רַבִּי אֶהֱרֹן הַרַב שֶׁל הַעִיר בְּרִסְלָב, וּמֵה שֶׁהִבְטִיחַ לוֹ רַבְּנֵי
וי"ל, וּמֵזֶה רּוֹאִים גְּדֻלַּת הַרַבִּי וי"ל, וַיַּעֲזוֹר עַל הַתְּבוּדוֹת, עַל תְּקוּן
הַקְּלָלִי וְעַל גְּדֻלַּת מְעַלַּת שִׁיחוֹת רַבְּנֵי וי"ל שֶׁאֵינָן פְּשוּטוֹת כָּלֵל וְכוּ'.

רעט קנו

יְגַלֵּה מְעַלַּת הַרְצוֹן דְּקְדוּשָׁה, וְהַעֲקָר בְּשִׁמְכֵינִיסוֹ בְּתוֹךְ דְּבוּרֵי פִּי, וְכַל
זֶה הוּא עֲנִין הַהִתְבוּדוֹת, וַיְדַבֵּר מַעֲנֵן תְּשׁוּבָה סוּד הַבְּתָר שְׂאוֹכִים
אֲלֵיהֶם עַל-יְדֵי הַרְצוֹן, וַיִּחַזַּק מְאֹד לְעַמְדוֹ עַל עֲמָדוֹ לְשׁוֹב וּלְקוֹחוֹת לְהַשִּׁים
יִתְבָּרֵךְ בְּכָל פַּעַם, וַיְדַבֵּר מְסַגְּלַת יְמֵי הַשׁוֹכְבִּי"ם שֶׁמְסַגְּלִים לְתַחַן אֶת
הַפְּגָמִים, וּבִכְפֻרַת לְעַסֵּק אֲז בְּאִמִּירַת תְּהִלִּים שֶׁמְסַגְּלַת מְאֹד, וַיַּעֲזוֹר עַל
שְׁעוֹרֵין קְבוּעִין בְּתוֹרָה, וּיְבָאֵר שְׂאִין לְאֵן לְבָרִים מִכָּל הַנְּעֻרוֹת שְׁפוֹקְדוֹת

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שעג

את כל אָחֵד, כִּי אִם אֶל הַתּוֹרָה, וְיֵאָרִיךְ בַּעֲנֵן זֶה לְהַפִּיךְ עִמַּל הָעוֹלָם
הַזֶּה לְעִמַּל תּוֹרָה, וְשָׁעַל יְדָה נִצּוֹלִין מִהַיָּצָר הַרַע וּמִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית
שִׁשְׁקוּעִים בּוֹ וְכוּ'.

רפ קסא

זִנְהִיר לְכַרֵּחַ מִבְּלִבּוֹלֵי חַגִּים, וַיִּבְאֵר שֶׁבְּכָל מְקוֹם וְכוֹלִים לְעַבְדוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
וַיִּדְבֵּר מֵעֵנֵן הַשְּׁגָחָה פְּרֻטִית, וּמִהֶהֱרַחֲבוֹת שֶׁל הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּצַר לְאָדָם,
וַיַּעֲרֹר עַל תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת שֶׁמוֹרָה עַל חַזוֹק בְּאָמוּנָה וּבִהַשְּׁגָחָה,
וַיִּבְאֵר רַמְזוֹ נִפְלָא מִסְפּוּרֵי־מַעֲשִׂוֹת מַעֲשֵׂה י"ג, וּמִסְגֻלַּת כַּחַ הַתּוֹרָה,
מִפְּלִכוֹת דִּקְדוּשָׁה, מֵעֵנֵן הַעֲלָאֵת הַתַּפְּלוֹת וְכוּ' וּמִלְמוּד שְׁלִחַן עֲרוּף
וְהַתְּבוּדוֹת, וּבִפְרֻט צָרִיף עֲקֻשְׁנוֹת עַל לְמוּד שְׁלִחַן עֲרוּף, וְעַל־יְדֵי
קִיּוּם כָּל דָּבָר בְּשִׁלְחַן עֲרוּף זִכָּה לְהַתְּבוּדוֹת, וּמֵעֵנֵן שֶׁבְּקַדְשֵׁים הַיּוֹם
הוֹלֵךְ אַחֵר הַלְּיָלָה בְּעַבּוּדַת הַשָּׁם, וּמֵעֵנֵן "וַיִּבֶן הַיּוֹם", וְאִיזוֹ תּוֹרָה
צָרִיף לְלַמֵּד בִּימֵי הַשּׁוֹבְבִי"ם וְהַתַּפְּלָה עָלֶיהָ.

רפא קסז

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת יִקְרַת הַסֵּפֶר "מִשִּׁיבַת גַּפְשׁ" בִּפְרֻט, וּמִסְפָּרֵי רַבְּנֵי
ז"ל בְּכֻלָּל, שֵׁישׁ לָהֶם כַּח לְהַחֲזִיר בַּתְּשׁוּבָה, וּמִהֶתְקַשְּׁרוֹת לְצַדִּיקִים
בַּתְּמִימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וְעַקֵּר גְּדוֹל בְּהַתְּקַרְבוֹת לְרַבְּנֵי ז"ל — לְהַאֲמִין
שֶׁהַכֹּל סוֹכֵב גַּם עָלָיו, וְיֵאָרִיךְ בְּמַעֲלַת הַמְּקַרְבִּים לְרַבְּנֵי ז"ל, שֶׁהוּא
הַצַּדִּיק שֶׁבִּדּוֹר הַזֶּה, וְזִנְהִיר עַל לְמוּד שְׁלִחַן עֲרוּף וְהַתְּבוּדוֹת, וַיִּסְפֹּר
אִיף זָכָה לְהַתְּקַרֵּב לְדָבָר רַבְּנֵי ז"ל.

רפב קעא

יְדַבֵּר מֵעֵנֵן שְׂאֵסוֹר לְהַתְּנַחֵם וּלְדַבֵּר, כִּי כָּל אֱלוֹ שֶׁהַתְּנַחֲחוּ וְדַבְּרוּ
— לֹא הִתְחַזְּקוּ מִמְּדוּ, וְהַעֲקַר לְהַתְּעוֹרֵר מִהַשְּׁנָה עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק, וְלֹא
לְעַסֵּק בְּלִבּוֹת אַחֲרִים עַל זֶה שְׂאֵינָם מְקַרְבִּים כְּמוֹ שֶׁגָּלָה רַבְּנֵי ז"ל,
וְצָרִיף לְדַבֵּר עִם חֲבָרִים בְּעַבּוּדַת הַשָּׁם, וְרַק מַלְצִים צָרִיף לְכַרֵּחַ, וְאֵת
הַדְּבוּרִים יוֹתֵר טוֹב לְהַכְנִיֵס בְּהַתְּבוּדוֹת.

רפג קעב

יְדַבֵּר מִהַשְּׁגָחַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ וּמֵחֲקֵי הַמַּמְשָׁכָה, וּמִשָּׂא וּמִתֵּן בְּהַדְּפָסָה.

רפד קעג

ויעורר למצא בעצמו גדרות טובות וכן באחרים, ולדון את כלם לכף זכות, ויחזק לחטף איזה טוב אפלו במעט האכזות, ולכלי לפל משום דבר, ויביא דבור נפלא מהשל"ה הקדוש לעגן התחזקות בעבודה, וידבר מהתקנה שיש לכל אחד ומפעלת שיחה בינו לבין קונו.

רפה קעד

ידבר מהחלופין בספרים שהדפיסו ומהתקון הכללי שגזב וכו', ויחזק על תפלה והתבודדות.

רפו קעה

ידבר מפעלת אהבת חברים ולמה שזוכים על-ידי-זה, ושלש-הגדרות שגורמות במצות תפלין ונאריך במצלחן, ויחזק מאד על אמונה והשגחה פרטית, שעל-ידי-זה נפתח הפה אליו ותברך בתפלה והתבודדות, ונאריך במפעלת עגן זה, ויפרש פסוק ראשון של פרשת נארא על-פי דבר רבנו ו"ל בסימן ג"ה חלק א' מלקוטי-מוהר"ן, וידבר מנגנת שלש-התפלות הקבועות, שעל-ידי תפלה באה אמונה והמתקת הדינים, ויבאר למה צריכים לתפלה, ויחזק בעבודת השם על-פי דרך רבנו ו"ל, בפרט מי שאוחז בשנה ראשונה לנשואיו.

רפז קפ

ידבר מהתבלין הטוב נגד היצר הרע שהוא תורה ותפלה ומעשים טובים וכו', ויעורר על שעורים בסדרן ועל למוד מוסר, ויבאר העגן שאחר ביאת הצדיק לעולם אי אפשר להתקרב אליו ותברך כי אם על-ידו, והסבר ר' אברהם בר' נחמן על זה, ויעורר על התקבוצת לצדיקים, וידבר מהמרידות שבאה על-ידי פגם הברית, והתקון לזה — תרב התפלה, ויביא דבורי מוהרנ"ת ו"ל על שתי הקלפות שצריך לבטלן בכח התפלה, ולכל זה זוכים על-ידי התקשרות לצדיק, ויביא עצת מוהרנ"ת ו"ל מה יעשה מי שפגם בקרייתו, איך בקל זאת יזכה לתפס בדבור הצדיק, וידבר מעגן צדיק וההתקבוצת אליו, ומעגן גלות, אמונה ו"עצה" שהיא העקר בעולם, ומההסתכלות בכל דבר על השכל שיש בו, ומאמר ה"אור החיים" הקדוש על הפסוק "ולכל

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שעה

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבוֹתָם, וּמִצְדִּיקִים שָׂאוֹר לָהֶם וּמְשֻׁעִים שָׁחֲשׂוּ לָהֶם, וּמַעֲנֵן הַחֹטָא שֶׁל הוֹצֵאת וְרַע לְבַשְׁלָה, שָׂאוֹמֵר עַל זֶה הַדָּבָר שְׂאִינָה מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, וּבְמִקּוֹם אַחֵר שֵׁם מוֹבָא שֶׁבֶן מוֹעִילָה, וְדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל עַל זֶה, וְיֵאָרֶיךָ לְבָאֵר בְּעֵנֵן זֶה, וַיִּתְּשׁוּכְתוּ עַל-יְדֵי הַצְדִּיק הַנּוֹחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֻקָּמָה, שֶׁמְגַלָּה עֵנֵן הַהִתְבּוֹדָדוּת וְכוּ' וְכוּ', וַיַּעֲוֹר עַל שְׁמִירַת הַפְּחָשְׁבָה, וַיְבָאֵר גְּדֹל מַעֲלָתָהּ, וַיְדַבֵּר מִקְדָּשַׁת שַׁבַּת-קָדֵשׁ, וְיֵאָרֶיךָ מֵאֵד בְּעֵנֵן הַהִתְבּוֹדָדוּת וּמַעֲלָתָהּ, וַיְבָאֵר דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁאָמַר עַל קְדוּשַׁת לְבָנָה שֶׁהוּא סְגֻלָּה לְמַצִּיאת הַזָּוִיג שֶׁשׁוֹכֵב בָּהּ עַל תְּפִלָּה.

רפח קצ

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת לַמּוֹד "לְקוֹטִי-מוֹהַר"וֹן וְאָמִירַת "לְקוֹטִי-תְּפִלוֹת" וַיִּמְשַׁמְחָה, וַיִּמָּה מְרַמְזוֹת תַּבַּת שְׁמִחָה — אַרְבַּע קְדוּת בִּיסוּד דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וּמַמַּעֲלַת אָמִירַת תְּקוּן חֲצוֹת וְשִׁיחַת ר' מִיכָלִי עַל זֶה.

רפט קצא

יְדַבֵּר מִקְדָּשַׁת הַדְּבוּר הַמְנַצֵּל לְתַפִּלָּה, וּמַגְנוֹת הַפָּה שֶׁמְנַצֵּל לְדַרְבָּיִם אֲסוּרִים, וְכַל הָעֲנִינִים הָאֵלוּ שִׁיכִים לְכֻלָּל יִשְׂרָאֵל וְלֹא רַק לְמַפְלְגִים, וְהַעֲקָר לְזָכוֹת לְזֶה הוּא הַרְצוֹן, וַיִּחַזַּק שֶׁכָּל אֶחָד יְכוּל לְזָכוֹת לְהִיּוֹת צַדִּיק, קְדוּשׁ וְנוֹרָא, אֲפִלוּ בְּלֵי הַפְּקָרוּת לְגַמְרֵי מִכָּל הָעוֹלָם הַזֶּה, רַק עַל-יְדֵי תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, הַתְּחַזְּקוֹת בְּהִתְבּוֹדָדוּת, קְדָשַׁת שְׂבַעַת הַגּוֹרוֹת בְּפָרְטִיּוֹת וּבְשִׁלְמוֹת וְרַבּוּי דְּבוּרִים אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה לְעוֹלָם הַחַרוֹת וְכוּ', וַיַּעֲוֹר עַל שְׁעוּרֵין קְבוּעִים בְּכָל הַתּוֹרָה וּבְכָפֶרֶט בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל.

רצ קצה

וַיַּעֲוֹר לְהַתְּחַזֵּק בְּרַבּוּי כְּסוּפֵיין וְרַצוֹנוֹת אֵלָיו יִתְבַּרְךָ וְעַל מִדַּת הָאָמּוֹנָה הַקְּדוּשָׁה, וַיְבָאֵר שֶׁהַמְּקוֹם הַיְחִיד לְכַרַח מֵהַכֹּל הוּא אֲצִלוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיַּעֲוֹר עַל לַמּוֹד "לְקוֹטִי-מוֹהַר"וֹן וְ"לְקוֹטִי-תְּפִלוֹת", וַיִּחַזַּק שֶׁאִישׁ צָדִיק תְּקוּה לְכָל אֶחָד לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וַיְבָאֵר דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁצָּרִיךְ לְמַצֵּא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּמִנְיַעַה דִּיקָא, כִּי מִדַּת הַדִּין מִקְטַרְגַּת עַל הַרְצָה לְצֵאת מִחֻשְׁכוֹתָו, וַיַּעֲוֹר עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים וּבְכָפֶרֶט בְּש"ס.

וידבר ממצלת למוד בעיון, ויביא דבור נפלא מ"הכלי-נגר" שמעורר מאד לתכלית, ויחזק על ענין ההתבודדות.

רצא קצח

וידבר ממצלת הכסופין דקדושה, ויחזק על תפלה והתבודדות, וידבר מעניגי שדוכים וממצלת למוד "לקוטי-הלכות".

רצב ר

וידבר מהדפסת ספרי רבנו ו"ל ומהתקבחות מקרבים תדשים, ושאריך לדבר בעקר מהתבודדות, שלונה זוכים על-ידי הצדיק, כי על-ידי-ונה נמשך אור הצדיק, ויגלה שבנקדה זו עובר בעקר עם המקרבים, כי רק על-ידי-ונה מחזיקים מעמד, וממצלת הרצון דקדושה, וידבר מקדושת הדבור בתפלה, שזה כלי השפע, ומקדושת שבעת הגרות המזכרת בתורה כ"א.

רצג רג

יעורר על סדר דרך הלמוד.

רצד רד

תור לצית לרבנו ו"ל ובפרט בענין התבודדות, שעל-ידי-ונה אפשר לקיים את שאר צותיו ותקוניו, ויבאר פסוק ראשון מפרשת משפטים, ומה שכתב שם ב"כעל הטורים" על-פי דברי רבנו ו"ל, בלקוטי-מזרחין, חלק א', סימן ט"ו, מהמקמת הדין על-ידי ששופט את עצמו כאן למטה, ויבאר שאריך לשבר שתי הקלפות — עשו וישמעאל שהם העולה והפריעה, בחינת פגם הברית, וידבר מענין צדקה שעל-ידי-ונה זוכים למשפט, ומתפלה בכונה שאזכים על-ידיה לסודות התורה, ושהיא עקר הדבקות להשם תפירה, ויבאר שתי פגמות האריות ב"הגדה של פסח" ועל פסוק: "זכר ה' מה הנה לנו" על-פי דרך רבנו ו"ל, ויעורר על למוד "לקוטי-הלכות", שעל-ידי-ונה תזכה להבין בצרוף התבודדות בסודות התורה, כמו שאמר רבי נתן בפרוש.

רצה רט

וידבר ממצלת הרצונות דקדושה, ומהתחזקות המכרחת בנה העולם,

תְּכַן הַעֲנִינִים

שעז

וממעלת מדת השקחה, שטובה לעבודת ה' על-פי דעת רבנו ז"ל, ומהרחקת היאוש, ומגנות "זקנה דספרא אחרא", ומהכח שיש לאדם להתחדש, ומקלליה העצות — התבודדות, וממדת המשפט שלומדים מ"פעל הטורים" על-פי תורה ט"ו שבלקוטי מוהר"ן, ויחזק לקיים שלש הנקודות: הרב, החבר ועצמו.

רצו רבי

ידבר מענין תורה והודאה, ואחר-כך שאלת צרכיו, ויסיב דברי רבנו ז"ל בתורה ב', ויביא מראה מקומות מ"לקוטי-הלכות" על ענין זה, וממעלת למוד "לקוטי-הלכות".

רצז ריד

ידבר מגדלת הצדיק שמעורר מהשנה, וישעל ידו נפתח הפה לדבר אליו יתברך, ומגדלת תורת רבנו ז"ל בספרו הקדוש "לקוטי מוהר"ן", והעקר לעשות מהכל תפלה, ועל-ידי-זה זוכים לפקידת צערו, ויאריך בענין הה"א שמשגל להולדה [מדברי חכמינו ז"ל הקדושים, האר"ז], האלשי"ך ורבנו ז"ל], ואל הה"א זוכים על-ידי הדעת שבאה על-ידי שבח הצדיקים, וכל ההשפעות באות על-ידי הצדיק, ומענין הסתכלות על השכל שבכל דבר, שזו היתה מדרגת יעקב, ויאריך בענין החי"ת והנו"ן המובא בתורה א', ומאמונה, ויביא כמה צרופים מאותיות נח"ת המובאות בתורה הנ"ל ויבארם, וידבר מענין "חיתן" ומענין תפלה, ממעלת חצות, ממעלת אמירת תורה בשעת האכילה ומקדשת האכילה, ויביא דבור מה"אוהב ישראל" מה שהקשה לרב הקדוש מקאזניץ, ודבור מ"מבשר צדק" על ענין זה, ונמתיק סודם של דברים בפסוק: "וכי יזיד וכו' (שמות כא, יד).

רצח רכז

יחזק לא לפחד משום דבר שבעולם, כי מבלעדי רשותו יתברך אי אפשר לשום בריה להיטיב או להרע לו, והעקר תפלה, ויאריך בענין ההשקחה הפרטית שיש בכל תנועה ומה צריך לעשות לזה, וידבר מאמונת חכמים, מאור זכות האבות, מהכניעת הטבע לפי ידיעת התורה, מכח התורה הגדול ומאמונה שהיא יסוד התורה, ויביא את

עֲנִין חֲבוּק לְדָגְמָא, וּיְכָאָר שְׁכַל הַהִתְרַשְׁלוּת מִתְּפִלָּה בְּאֵה מִפְּנֵים
 אֲמוּנָה, וְהַתְּקוּן לָזֶה — לַמּוֹד שְׁלֵחַן עֲרוּף, וְיִאָרִיף בְּמַעֲלַת עֲנִין זֶה
 וְשִׂיחָה מִר' ל׳וֹי יִצְחָק עַל זֶה, וְיַחֲזֵק עַל שְׂמִיחָה, עַל כְּנֻת אַרְבַּע
 תְּפִלוֹת, עַל שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן וְעַל מַעֲלַת לַמּוֹד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְיִסְפָּר
 מִלְּמוֹד ר' יִשְׂרָאֵל קֶאֱרֻדוֹנְעֵר ז"ל וְר' מֹשֶׁה בְּרִסְלֵבֶר בְּעִנֵּין לַמּוֹד
 "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" וּמִר' נַחֲמָן טוֹלֵטְשִׁינְעֵר בְּעִנֵּין הַעֲתֻקְתּוֹ אֶת הַסְּפָר
 הַזֶּה ל.

- רצט** רלג
 יְדַבֵּר מִעֲנִין הַתְּאֻמְדוּת עִם חֲבֵרִים טוֹבִים, וְיִזְכִּיר עֲנִין מִצְוֹת שְׁקָלִים
 שְׁמֻרְמוֹת עַל זֶה.
- ש** רלד
 יִחֲזֵק עַל תּוֹרָה וְתַפְלָה, וְיִזְכִּיר מִקְּלַפֵּת עֲמֵלֵק, וְיִדְבֹּר מִמַּעֲלַת הַתְּשׁוּבָה.
- שא** רלו
 יְדַבֵּר מִעֲנִין הַעֲלָאת הַתְּפִלוֹת עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק בְּחִינַת מֹשֶׁה שְׂמָקִים
 הַמִּשְׁכָּן, וְיִאָרִיף בְּעִנֵּין הַמִּשְׁכָּן שְׁסוּדוֹתָיו מְרֻמִּים עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 וּבְעִנֵּין הַתְּפִלָּה וּמַעֲלוֹתֶיהָ.
- שב** רלח
 יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת שְׂמִירַת הַדְּבוּר וְיִזְמַן עֲצָה לָזֶה, וְיִסְפָּר מַעֲלַת אָחֵד מֵאֲנָשֵׁי
 שְׁלוֹמֹנוּ שְׂמֵתְנֵהָג בְּעִנֵּין זֶה בְּחֻקָּהּ צִיּוּמָה.
- שג** רלט
 יְדַבֵּר מִגְּבוּלַת כַּחוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וְעַקֵּר הַתְּקַשְׁרוּתוֹ אֵלָיו הוּא
 עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוּת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְאוֹרוֹ הַגָּנוּז כְּמֵאֵמֶר מוֹהֲרַנְ"ת
 ז"ל.
- דש** רמא
 יְדַבֵּר מִעֲנִין הַדְּפֻסַת הַ"לְקוּטֵי-עֲצוֹת הַמִּשְׁלֵשׁ", עַל-יְדֵי הַרֵב מִטְּשֻׁהֲרִין
 וּמַעֲנִין קְדוּשַׁת הַמַּחֲשֵׁבָה, וּמַעֲנִין הַתְּקַשְׁרוּת לַצַּדִּיק וּמִתְּפִלָּה.
- רה** רמג
 יְדַבֵּר מִשְׁלֵחַן עֲרוּף, מִהַתְּבוּדוּת וּמֵאוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂאֵפֶשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ
 עַל-יְדֵי הַצַּדִּיקִים.

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שעט

רמד שו

ידבר מגדלת מדרגת ענין הרצון דקדושה ודבור מה"מאור ושמ"ש
ומ"היכל הכרחה" על התעלות הפשוטים למדרגות גבוהות, וקפידות
הצדיקים על יאוש בני-אדם שחושבים שאינם יכולים להתעלות,
וידבר מענין תשובה שעקרה — תפלה, ויביא מדברי הארז"ל,
שבימות החל זוכים לפנים באחור רק על-ידי התפלה, ומקדשת
שבת שהיא גלוי האמונה, ויארץ בענין התגלות בחינת פנים בימות
החל רק בתפלה, ויעורר על התבודדות ומענין המשכת קדשת שבת
לימות החל שזו מדרגת הצדיקים, ושעל-כן נקראים שבת, ויעורר על
שעורים קבועים.

רמח שז

יעורר להתחזק נגד הירידות והנפילות מצד הפעל-דבור, והכל בשביל
לכחן את האדם, וידבר מענין קבלת הדין בשמחה, וכל מה שעובר על
האדם כי מחשיב עצמו למשהו ויעורר מאד על התבודדות, ועל למוד
זכות על כלל ישראל וכן על עצמו, לחזק עצמו בנקדתו שמתגלה
בצת התבודדות, שמקשרת הפה ללב — קשור עולם הבא בעולם
הזה, וידבר מאחדות ומזהירות הדבור הרע על יהודי אחר, שזו סגולה
להתמדה וסגולה לתפלה, ומגנות הפעם, ומקדשת השבת שמאחדת
את כלל ישראל, כי היא גלוי האמונה, ויחזק להיות בשמחה על שיש
לנו את רבנו ז"ל.

רנב שח

ידבר מהתחזקות בתפלה שצריכה "אריכות אפים", ומענין תשובה
שהיא העלאת המלכות לשרשה, ויעורר על שיחה בינו לבין קונו
בלשון שרגיל בה וכו'.

רנד שט

יבאר הענין שכל הפלבוילים הם בעבור שיתהפכו לטוב אחר-כך,
לקבל על-ידי-זה תוספת קדושה ודעת, כי על-ידי המניעות נצשה
הפלי, וידבר מעקשנות שעקרה בהתבודדות, ולגלות הרצונות בפה,
ויספר מה שלמד באותו לילה בבית-המדרש בלקוטי-מוקד"ן, חלק

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שפ

א', סימן נ"א, וידבר את תמצית הדבורים: אמת, תפלה והתבודדות, דבור דקדושה, אמונה וכו' וכו'.

שי רנו
ידבר מענין מצלת תקון חצות.

שיא רנו
ידבר מענין מצלת תקון חצות.

שיב רנה
ידבר מענין התחזקות מהנפילות, והמקום לרחם מהכל הוא רק תפלה שתלויה באמונה וכו', וידבר מהתורה בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס"ג.

שיג רנט
ידבר מהתבודדות שהיא המתקת הדינים וממצלתה.

שיד רס
יבאר מצלת למוד "לקוטי מוהר"ן ונאמירת "לקוטי תפלות", וקדשת המתשבה וקדשת שקצת הנרות ובפרט הדבור.

שטו רסא
ידבר מענין הרפסה, תפלה והתבודדות, ומהתורה ר"ע שדברו מפנה בסעדה שלישית, ושכל הצרות של האדם, כי חושב שהכל טבע, ומשתי הבחינות — "צער" ו"יסורים", ונזכיר את צרת דוד המלך שהתבזה על ידי שמעי, והיאך התחזק אז, וידבר מגנות מדת הפעס ומהפחד שצריך שיהיה מבצל בחירה הוא רק ברוחניות, ומקדשת הדבור, ויבאר מאמר חכמינו ו"ל הקדושים באבות: "עשה לך רב" ויתרן הקשיות על זה.

שטז רסה
ידבר משבח הספר "פתחי חותם", ויספר מהתקרבות מקרבים הנשים לדעת רבנו ו"ל, ויפאר מצלת מכתבי אנשי שלומני שהם מגלים הנקדה של כל אחד, ויפאר מאמר חכמינו ו"ל באבות: "עשה לך

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שפא

רב" וכו', וידבר מהתבודדות, ויגלה ענין "צער ו"יסורים". ומענין דוד מה שעבר עליו משמעי בן גרא, ואיך התחזק אז, ויגלה מעלתו, ויזהיר ממדת הפעם ויבאר גנותה הרב, וידבר מענין גלות מצרים שהיתה בשביל פגמי הבריית, ויבאר על-פי זה דברי החיד"א, ויתמצל למה קשה לו לעזר לכולל שלו, כי עוסק ביותר בהדפסת ספרי רבנו ז"ל.

שיז

רסט

ידבר ממעלת דברי תורתו של הנחל נובע מקור חכמה, שהם כלם דברי התחזקות, ויחזרו על מה שדברו בבית-המדרש בסעודה שלישית על-פי התורה קל"ה שבלקוטי-מוהר"ן, חלק א', איך לזכות שילך הכל בסדר, ויחזק על ענין אמונה, שמי שזוכה לה — תייו חיים, והולך לו בסדר וכו', וידבר מענין שלום בעצמיו שלא יהא מחלק, בין שהולך לו בטוב ובין להפך, וידבר ממדת ענוה ושלמות בבחינת מ"ה, הכל על-פי התורה הנ"ל.

שיח

ערב

ידבר ממעלת למוד ספרי רבנו ז"ל, ובפרט שני חלקי "לקוטי-מוהר"ן", שעל ירו מקבלים שלמות החסרונות אם נציתו בענין אנוחה והתבודדות, שנקדה זו של תפלה מקבלים מהצדיק, וידבר מעקר עבודת האדם בזה העולם — להשלים דעתו, ויחזיק ממדת הליצנות, ויארץ בגנות ענינה, ויפאר ענין קדשת הדבור, ומענין צדקה בסתר, שעל-ידי-זה נצולין מליצנות, ויבאר ענין זה על-פי פשוטו ועל-פי דרך עבודה, שהיא צדקה לשכינה על-ידי עבודת השם בהסתר, ויפרש פסוק: "מתן בסתר יכפה אף" על דרך זו, ויבא שיחת ר' אפרים'ל על הפסוק "ובך את המצרי" וגו', ויארץ במעלת מדת ההתחזקות, והפחד שצריך שיהיה מבצל בחירה רק ברוחניות, וידבר מענין ברור הטוב מהרע.

שיט

רעו

ידבר מענין דרי מעלה ודרי מטה, ויעזר על החוט המשלש: לקוטי-מוהר"ן, לקוטי-תפלות, לקוטי-הלכות, ויעזר להתקשר להשם

יְחִבְרֹה, וְאִז גַּלְיָה קִסְרֹה, כִּי כָל מַה שֶׁעֹבֵר זֶה בְּכִנְיָה עֲמֻקָּה וְכוּ', וְצָרִיף לְהַפְרִיזוֹ יְחִבְרֹה מִכָּל פָּרֵט, וְלִזְכֹּף אֶת כָּל אַרְבַּעַת הַחוּשִׁים שִׁיְהִיזוּ בָּק לְאִלְקוּתוֹ יְחִבְרֹה, וְיִדְבֵּר מֵעֵנִן "עֵל וְנָפִיק", שֶׁבְּהִכְרַח שִׁיעֲבֵרוּ עַל כָּל אֶחָד, וְצָרִיף לְהַתְחַזֵּק, כִּי כְּדִי לְזַכּוֹת לְהַשְׁגוֹת צָרִיף שִׁיעֲבֵר הַרְבֵּה, וְיַעֲזֹר לְהַתְחַזֵּק מְאֹד בְּעֵקֶשְׁנוֹת בְּתוֹרָה, וְיִדְבֵּר מֵעֵנִן הַתְּבוּדוֹת וְלִמָּה זֹאכִים עַל יְדָה, וּמֵעֵנִן תּוֹרָה וְלִמָּה זֹאכִים עַל יְדָה, וְיִפְרֹשׁ עַל-פִּי-זֶה פֶּסוּק: "כִּי בְּמִקְלֵי עֲבָרָתַי אֶת הִיָּדוֹן" וְכוּ', וְיִבְאֵר מַעֲלַת מִדַּת הַשְּׂמִתָּה.

שכ רפ

יְדַבֵּר בְּנִ"ל וְיַמְתִּיק א' שֶׁבְּלִקוּטֵי מוֹתֵר"ן, מֵעֵנִן הַסְּתַמְּלוּת עַל הַחַיּוֹת אֲלֻקוּתוֹ שִׁישׁ בְּכָל דָּבָר.

שכא רפד

יְחַזֵּק בְּחוֹר אֶחָד שֶׁטוֹב לוֹ לְשֵׂאת עַל עֲבוֹדָתוֹ יְחִבְרֹה, וּבִפְרָט בְּעֵנִן הַתְּבוּדוֹת, וְיִדְבֵּר מֵעֵנִן מַלְכוּת וְלִכְנֵה, שֶׁבָּאִים קִרְם הַתְּכֵמָה וְהַשְּׂמֵשׁ, וּמֵעֵנִן הַסְּתַמְּלוּת עַל הַשָּׁכָל שֶׁבְּכָל דָּבָר, וּמִתּוֹרָה בְּכַח, וּמֵעֵנִן הַשְּׁעִשְׁעוּעִים שֶׁעוֹלִים לְפָנָיו יְחִבְרֹה דִּיקָא מִפְּחוּתֵי עָרָה, וְיִסְפֵּר סִפּוּר מְרַבְּנוּ וְ"ל וְהַאֲפִיקוֹרְסִים, וְיַחֲזֵק וְיֵאמֵר עַל שְׂמִתָּה וְהַתְּבוּדוֹת שֶׁהֵן שְׁפִי הַבְּחִינּוֹת — "מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ" וְכוּ' וְ"אִיהָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", וּמֵעֵנִן הַחַיּוֹת וְהַנּוֹ"ן, וּמֵמַעֲלַת לְמֹד מְשִׁנּוֹת שֶׁמְרַמֵּז בְּתוֹרָה א', וּמֵסְגֻלַּת חֹדֶשׁ "אִיר", וְיִבְאֵר דְּבוּר מִסְפֵּר הַיְצִירָה מֵעֵנִן אִיר, שֶׁאִז מְסַגֵּל לְהַכְנִיעַ אֶת הַשּׁוֹנָאִים.

שכב רפח

יְדַבֵּר מֵעֵנִן הַתְּחִזְקוֹת, הַתְּבוּדוֹת וְהַתְּפִלָּה, תּוֹרָה, וְשִׁלְזוּכּוֹת לְקִיּוּם הַתּוֹרָה הוּא בָּק עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת — לְעֲשׂוֹת מִתּוֹרָה תְּפִלָּה, וְיִבְאֵר מְאֹד הַזֵּהר הַקְּדוּשׁ — "מֵאֵן נִצַּח" וְכוּ', עַל-פִּי דְּבָרֵי מוֹהַרְנֵ"ת וְ"ל הַקְּדוּשִׁים וְהַתְּמִצִּית, שְׁמִי שֶׁחֲזַק בְּתְּפִלָּה הוּא הַמְּנַצֵּחַ בְּעֲבוֹדַת ה' אֶת הַיְצִיר הַרְע, וְיַעֲזֹר עַל עֵנִן דְּבוּק חֲבָרִים.

שכג רצב

יְדַבֵּר מֵמַעֲלַת הַהִדְפָּסָה וּמִמִּדַּת הַשְּׂמִתָּה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּרַחֵב הַלֵּב

לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ עַל לְהִבָּא, שֶׁזוּ עָקַר הַתְּכֵלִית, וְשֶׁהַתְּפִלָּה הִיא עוֹמֶדֶת בְּרוּם רִמּוֹ שֶׁל עוֹלָם וְצִרְיָה חֲזוּק, וּמַעֲלַת תְּקוּן חֲצוֹת.

רצד שְׂכַד

וַיְדַבֵּר מֵעֵינַן "אֶחָד הִיָּה אֲבָרְהָם", וּמֵעֵינַן תְּשׁוּבָה שְׂזוּכִים לָהּ עַל-יְדֵי הַצָּעַר שֶׁמְבִיִּים אוֹתוֹ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִפְטָר מִרְכָּבוֹת תְּעִיבוֹת שֶׁמְחַיֵּב לְהִתְעַנּוֹת עַל עֲוֹנוֹתָיו, וְיָבִיא שִׂיחָה נוֹרְאָה מִמּוֹהֲרַיָּת ו"ל עַל עֵינַן גִּיהוּס, שְׁנִצּוּלִין מִמֶּנּוּ עַל-יְדֵי הֵהִתְחַזְּקוּת, וַיִּבְאָר שֶׁקָּל אֵלֹו הַמְּנִיעוֹת הֵן בְּכַחֲנֵת "וַיִּפְרַעַה הַקְּרִיב", וַיְדַבֵּר מֵעֵינַן הָאֲרָבַע בְּחִינּוֹת שְׁפִלוֹת שִׁישׁ, וַיַּעֲרַר מֵאֵד מֵאֵד עַל הָעֵינַן הַנִּשְׁגָּב שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת, וַיֹּאדִיר בְּמַעֲלַתוֹ.

רצח שְׂכַה

וַיִּחַזַּק לְעַמֵּד כְּנֶגֶד כָּל הַנְּפִילוֹת מִהַבְּעַל-דָּבָר וְלֹא לְהִתְנַאֵשׁ, וַיִּבְאָר מַעֲלַת שְׁמִירַת הַדְּבוּר, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוּכִים לְהִקְמַת הַדְּעַת, וְעַל-יְדֵי דְעַת זוּכִים לְמַחְשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוּכִים לְקַדְּשַׁת הַבְּרִית, וַיִּבְאָר עַל-פִּי הַקְּדָמוֹת אֵלֹו פְּסוּק: "וְהִכְהִיֵּן הַגְּדוֹל מֵאֲחִיו" וְגו' בְּדִרְךָ נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה.

ש שְׂכּו

וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת קְדֻשַׁת שְׂבַעַת הַנְּרוֹת, וּמִפְדֻגַּת הַתֵּם הַקְּדוּשׁ, וַיֹּאדִיר בְּפִרְטוּיּוֹת כָּל גֵּר וְגֵר מִשְׂבַּעַת הַנְּרוֹת, וְלִמָּה יִזְכֶּה עַל יָדָם, וְהַעֲקָר יִזְכֶּה עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת.

שב שְׂכּז

יְבָאֵר מַעֲלַת מִדַּת הַשְּׂמִחָה.

שג שְׂכַח

וַיְדַבֵּר מֵעֵינַן הַתְּחַזְּקוֹת וְהַרְחַקַת הַיָּאוֹשׁ עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָה שֶׁהִיא תְּפִלָּה וּדְוִי דְבָרִים לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׁזֶה עוֹלָה עַל כָּל הַתְּעִיבוֹת וְהַתְּשׁוּבוֹת, וְיָבִיא דְבוּר עַל זֶה מִרְבֵּנוּ ו"ל וּמִהֲרַב הַקְּדוּשׁ מִזִּידֵי-שׂוֹיב, וְצִרְיָה לְהִיּוֹת חֲזוּק לְעַמֵּד כְּנֶגֶד הַיָּצָר הַרַע שְׂרוּצָה לְכַטְלוֹ מִהַתְּקַן הַזֶּה הַעוֹלָה עַל כָּל הַתְּקוּנִים, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַתְּפִלָּה בְּכּוֹנֵה וּמִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא,

ומעגן שלום במדותיו בעצמו ועם אחרים, ויביא שכעה פרושים מה שהשיג בכונת "כל" "יודע", שהיא הכונה של אותו היום בסיפירת העמר.

שכט

ידבר מהתכלית בריאת העולם — בגין דישתמודעין ליה, ומפעלת שקינה רבה בתורה הקדושה, שעל-ידי-זה נתקבלות התפלות, ומפעלת מי שזוכה לברך את עם ישראל, ומעגן "צמודא דאמצייתא", וזהיר מ"פן יהרסו", רק לחטף נקודות טובות כפי מה שיוכל וכו'.

שיא

ידבר מהתכלית הנצחית, ומיום חמייתה ומעגן "שוב יום אחד לפני מיתתך", ומראשי תבות של יו"ס, ומעגן "רק היום", ויבאר מפעלת למוד "לקושי-מהר"ן" וספרי מוסר, שְׁבִנָה נְכַלִּים סְפָרֵי רַבְנֵי ז"ל.

שלא

ידבר מהתקון שנוכח לו על-ידי רבנו ז"ל, וזהיר מפגם הברית, ויעורר על תקון הכללי ועל שמחה שפצילה מזה, ויעורר על למוד שלחן צרוף בפרט, וידבר מפעלת למוד התורה בכלל, ויחזק ללמוד הלמוד של הישיבה, ולהתפלל שלש התפלות בכונה, ועל התבודדות בשקינה רבה וחסובה.

שלב

ידבר מעגן נקודת האמת והאמונה שהיא התפלה, שעל-ידי-זה זוכה למחין של ארץ ישראל, ויארץ במעלתו, וידבר ממחין של חוץ לארץ שהוא כשאינו זוכה, ולפעמים באים להתקן וכו' ורואים זאת בחוש היום.

שיו

יחנצל לאחד על שלא ענה על מקביו, כי היה טרוד מאד בקרוב מקרבים לרבנו ז"ל, וידבר מקדשת שכעת הנרות שזוכים לזה על-ידי תפלה וצעקה.

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שפה

שִׁיחַ שֶׁלֶד

יְהִיר אֶת אֶחָד לֹא לְהִתְרַחֵק מֵרַבְּנוּ ו"ל שֶׁהִבְטִיחַ לְתַמְּנָן אֶת מְקַרְבֵּיו, וְשֶׁהִבְעֵל-דָּבָר עוֹשֶׂה כָּל מֵה שֶׁיִּכּוֹל לְרַחֵק מֵרַבְּנוּ ו"ל, וַיִּדְבֹּר מֵעֵנִין שֶׁשָּׂם יְתִבְרָךְ אוֹהֵב מִשְׁפָּט אֶף אוֹהֵב גַּם אֶת יִשְׂרָאֵל, לְכֵן מִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוּ בְּתוֹךְ הַמְּנִיעוֹת, וְשֶׁאֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל עַל אֶף אֶחָד אִם מְדַבֵּר נֶגֶד רַבְּנוּ ו"ל, וַיִּגְלֶה שֶׁעַל-יְדֵי הוֹצָאת וְרַע לְכַשְׁלָה, גּוֹרֵם שֶׁיִּצְעָרוּהוּ וַיִּתְקוּהוּ מִדְּרָךְ הָאֵמֶת, וַיִּחְזְקוּ לְלַמֵּד גְּמֵרָא, וַיִּכְאֹר סְגֻלָּתָהּ וַיַּעֲוֹרֵר לְלַמֵּד שְׁעוּרִים בְּסִדְרָן, וּבִפְרָט שְׁעוּרֵי הַיְשִׁיבָה, וְלַלְמֹד שְׁלֵמָן עֲרוּךְ וְתַפְלָה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר, שֶׁזֶה סְגֻלָּה נֶגֶד מַחְשְׁבוֹת זְרוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַתְּבוּדָרוֹת.

שִׁכָּב שֶׁלֶה

יְדַבֵּר מִלְמוּד בְּסִפֵּר "עָלִים לְתִרוּפָה" שֶׁמְבִיא לְהִתְחַזְקוֹת, וַיִּדְבֹּר מִתְּכֵלִית הַבְּרִיאָה שֶׁהִיא לְהַכִּירוֹ יְתִבְרָךְ וְלְהִסְתַּכֵּל בְּשֶׁכָּל שָׁל כָּל דָּבָר, וּמֵאֲמוּנָה, וּמִסְלוֹק הַשֶּׁכָּל נֶגֶד דַּעַת הַצְּדִיק בְּבַחֲיַנַּת מ"ה, וּמֵהַגְּאֻלָּה הַפְּרָטִית, וַיִּכְאֹר עֵנִין מַחֲזִין שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמַחֲזִין שֶׁל חוּץ לְאֶרֶץ, שֶׁהֵם גְּאֻנָּה וְכו', וַיִּבְיֵא דְבוּר מֵהַזֶּהר בְּעֵנִין הַמְּרַגְּלִים, שֶׁעָקַר פְּגָמָם הִיָּה גְאֻנָּה, וַיִּכְאֹר שֶׁאֲמוּנָה וְעֲנָה תְלוּיֹת זו בְּזוֹ.

שִׁכָּד שֶׁלוּ

יְדַבֵּר מִמֵּה שֶׁאוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁבְּהִנְהַגַּת הָעוֹלָם וּבְחֻדוֹשֵׁין דְּאוֹרֵיִיִּתָא אֶפְשָׁר לְעַבְרָ עַל "גְּנֻבָה, נְאוּף, רְצִיחָה", רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, וַיִּסְבִּיר אִיךְ זֶה יְכוֹל לְהִיֹּת בְּפִשְׁטוּת.

שִׁכּוּ שֶׁלֹּז

יִכְאֹר שֶׁעָקַר הַפְּלִיחָה וְהַמְּחִילָה עַל הָעוֹנוֹת שֶׁפּוֹגְמִים בְּאֲמוּנָה הוּא עַל-יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדָרוֹת.

שִׁכֹּז שֶׁלֶח

יְדַבֵּר מִהַתּוֹרָה "בְּהַעֲלוֹתְךָ" שֶׁלְמַדוּ אוֹתָהּ בְּצוֹמָא, וַיִּסְפֹּר אִיךְ שֶׁחֲזַק אָדָם שְׁבוּר, וּמֵה שֶׁפָּרַשׁ לוֹ הַפְּסוּק: "אֲחֹר וַיִּקְרָם צְרַתָּנִי" מִצְרוּף תְּבוֹת "אֲחֹר" וְ"קָרָם" וְהַתְּמַצִּית — שֶׁצָּרִיךְ לְקַדֵּשׁ שְׂכַעַת הַגְּרוֹת, וְנִאֲרִיךְ

בְּקִלְתָּם וּבְשָׂגֵב מַעֲלָתָם, וְרָמְזוּ עַל זֶה מֵהַמְּשָׁנָה בַּמִּנְחוֹת.

שֵׁט שֵׁט

יִבְשׂוּר עַל נִסְיַתוֹ הַקְּרוּכָה לְאוֹמֵן וּלְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיִּבְקֹשׁ לְדַעַת שְׁמוֹ וְשֵׁם אִמּוֹ וְכוּ', וַיִּסְפֹּר עַל הַשְּׁעוֹר בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"וֹן" הַמִּתְקַיֵּם בְּבֵית-הַמִּדְבָּר, וַיַּחֲזֵק לְכָלִי לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ, וַיַּעֲוֹר עַל הַתְּמִדָּה בַּתּוֹרָה וַיִּבְשְׁלֶחֶן צְרוּף, וַיִּבְאֵר שְׁעַל-יְדֵי הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה זּוֹכִים לְהַתְּעַלּוֹת, עַל-פִּי דְבָרֵי "בַּעַל הַטּוֹרִים" בְּפִרְשַׁת שְׁלַח, וַיַּחֲזֵק עַל שְׁעוֹרִים בַּתּוֹרָה, וְסִפְרֵי מוֹסֵר שְׁמֹזְכִירִים הַפּוֹסְקִים, בְּזֶה נִקְלַל סִפְרוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ ו"ל, שֶׁהַצִּיד עָלָיו שֶׁהוּא סִפֵּר מוֹסֵר וְכוּ'.

שֵׁמ שֵׁמ

יַחֲזֵק לְפָרֵשׁ הַכְּסוּפִין הַטּוֹבִים בְּפִיּוֹ בְּפִרְטִיּוֹת, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת עֲנָן זֶה שֶׁל הַרְצִוֵן דְּקִרְשָׁה, וַיַּעֲוֹר עַל לְמוּד שְׁלֶחַן צְרוּף, וַיִּדְבֹּר בְּגִנוּת לְמוֹדֵי חַל שְׁמִטְמִטִּים אֶת הַלֵּב, וַיַּעֲוֹר לְהַתְּפַלֵּל לְהַפְּטֵר מִזֶּה, רַק שֶׁלֹּא יַעֲבֹר עַל "כְּבוֹד אָב".

שֵׁמָא שֵׁמָא

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת לְמוּד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"וֹן", וְלוֹמַר עַל כָּל תּוֹרָה אֶת הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וְלְהַתְּפַלֵּל עַל קִיּוֹם הַתּוֹרָה בְּשַׁעַת הַתְּבוּדָה, וּמִמַּעֲלַת מִקְוֶה, וּמַעֲנֵן תַּקֵּן הַבְּרִית שְׂזוּכִים עַל-יְדֵי רַבְּנּוּ ו"ל, וּמַעֲנֵן הַחֲטָא הַיְדוּעַ שֶׁהוֹפֵךְ אֶת הַ"עֵד" לְ"עֵר", וְחִמְנָא לְצִלּוֹ, וְעַל-יְדֵי הַצִּדִּיק מִקַּבֵּל נִגְדָה חֲדָשָׁה שְׁטוּכָה מֵהַרְאִשׁוֹנָה, וּמִתְּפִלָּה וְאַמוּנָה, וּמִתְּבַח "דַּע" שֶׁבְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"וֹן.

שֵׁמֵב שֵׁמֵב

יְדַבֵּר מִשְׂבַּח הַסִּפֵּר "מִשִּׁיבַת נֶפֶשׁ".

שֵׁלּוּ שֵׁלּוּ

יְדַבֵּר מֵהַעֲסֵק שֶׁל קְרוֹב מְקַרְבִּים שְׁעוֹסֵק אֹז, וּמֵהַסִּפֵּר "לְקוּטֵי-עֲצוֹת הַמְּשַׁלֵּשׁ", וּמַעֲנֵן אֹר שֶׁל אֲלָפִים שְׁצָרִיף לְחַלְקֵם לְמֵאוֹת, וַיִּבְאֵר עַל-פִּי זֶה מֵאֵמֶר הַ"תְּרַגּוּם יוֹנָתָן" מַעֲנֵן שְׁמִשָּׁה רַבְּנּוּ צִמְצִם אֶת עֲצָמוֹ.

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שפז

שדמ שלט
יחזק ויאמץ על שמי ההנהגות — שלחן צרוף והתבודדות.

שמה שמ

ידבר הרבה מאמונה בפרטיות, ומדבורים אל השם יתברך, ויגלה נפלאות נוראות למה שזוכים על-ידי האמונה ומענין "היכל-המלך", שמי שפוגם משליכים אותו החוצה משם, אכל לא השם יתברך משליכו, אלא הסמ"ך-מ"ם, ומי שיש לו שכל יכול להתעקש, ומביא משל ממלך בשר ודם וכי, ויביא מאמר נורא מהזהר, שעקר ההשכלה מההיכל הוא שמבלבלים מתשבתו, ועל-ידי התחזקותו, אזי קטגור נעשה סגור, וידבר מהתורה א', שצריך להסתכל בשכל של כל דבר, ויגלה שעקר ההתעקשות להשאיר בהיכל הקדוש הזה הוא רק תפלה והתבודדות, ויגלה רמו מענין זה ב"ספורי-מעשיות", ויבאר ענין פגם חטא העגל והתקון לפי ר' משה הדרשן, ומצות פרה שפגמו באמונה בהשם יתברך ויצדיק הדור.

שמו שמו

ידבר מדרגת האמונה והבטחון, שקשםר לאדם יש לו לאחו עצמו בשיחה בינו לבין קונו, ושיחה נוראה מהבעל-שם-טוב הקדוש על זה, ויגלה אף שצריך למצא הרחבה בכל הצרות, ומענין שזכה להיות באומן בציון הרבי, ויארץ בנואות הפלגת מעלת ענין נשגב זה, ומעלת ענין ארץ ישראל, ויחזקו על ענינים אלו.

שמח שמח

ידבר מהספר "גנה צדיקים", וידבר מהמסירות נפש שהיתה לו בעבור הדפסת ספרי רבנו ז"ל.

שנ שמח

יחזק להיות בשמחה, וידבר בגנות העצבות, ומגדלת התורה מ"ח שבלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', ושיחת מוהר"ן ז"ל עליה, ויעורר לחפש ולמצא הנקודות הטובות שיש בכל אחד מאתנו ולהתחדש בהן, ויעורר על שקידה ב"לקוטי-מוהר"ן".

שַׁמַּט שְׁנֵא

יִסְפֹּר מִתְּכַנִּיתוֹ לְנִסֵּעַ לְצִיּוֹן, וַיְדַבֵּר מִכֶּף שִׁיכּוֹל לְשֹׂאֵל אוֹתוֹ מִה שְׂרוּצָה
בְּדַרְכֵי הָאֲדָמָה"ר.

שֵׁנ שְׁנַב

וַיְדַבֵּר מִקְּרֹשֶׁת הַמַּחֲשָׁבָה וּמַעֲגִיז פְּנִיחַס שֶׁבְּקִנְיָתוֹ עַל קְרֹשֶׁת הַבְּרִית
הַתּוֹסֵפֶת יו"ד עַל שְׁמוֹ, וַיֹּאדִיר בְּעִנְיָן זֶה, וַיְבִיא עַל זֶה דְּבוּר מ"הִיכֵל
הַבְּרָכָה", וַיְבִיא חֲמִשָּׁה פְּסוּקִים שֶׁמִּתְחִילִים בְּתַבַּת "שְׂאוּ", וַיְבִאָרַם
עַל-פִּי הַעֲצוֹת שֶׁנֶּחֱזַק רַבְּנוּ ז"ל לְקַרְשֵׁת הַמַּחֲשָׁבָה.

שְׁנֵא שְׁנֵו

וַיְדַבֵּר מִהַתְּבוּדוֹת וּמֵהַתְּחִיבּוֹת עַל-פִּי "וּפְרָעָה הַקְּרִיב" וּמִצְעָקָה לְהִשָּׁם
וְחִבְרָה, וַיְבִטִיחַ שִׁנְזִיר שְׁמוֹ עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

שְׁנַב שְׁנֵז

וַיְדַבֵּר מִהַתְּבוּדוֹת וּמִפְּעֻלָּתָהּ הַנִּשְׁגָּבָה וּמִלְמוּד "לְקוּטֵי-מוֹהָר"ן, וַיִּחַן
עֲצָה לְזֶה.

כבוד ה' איראיו וקבירתו להודיעם זה שמו מאד לו

וכסוף מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיים וברוחניים
אשרי מי שיאמנם בק"י יום

תקון נרא ונפלא מאד מאד
לכל איות החטאים
והוא פנים הקב"ה רחמיה יצ"ו

תִּיקוֹן הַנְּפִלָּאִי

יסדו, תקנו, גלו וצנח להפסקמו כלל ישראל
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבינו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

הבא לדפוס על-ידי
הסד"י ברסלב
ע"ה"ק ירושלים תכב"א

תקון הכללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ הקמה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על-ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדוד שמרני אל ביהסיתי בך:
 ב אמרת ליהנה אדני אתה טובתי בלעליך:
 ג לקדושים אשר בארץ הקמה ואדירי כל חפצי
 ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיף
 נספיהם מדם ובל אשא את שמותם על שפתי:
 ה יהנה מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
 ו חבלים נפלוי לי בנעמים אה נחלת שפחה עלי:
 ז אברך את יהנה אשר ישעני אה לילות יסרוני
 כליותי: ח שויתי יהנה לנגדי תמיד פי מימיני
 בל אמוט: ט לכן א שמה לפי ויגל פבודי אה
 בשרי ישכן לבסח: י כי א לא תעזב נפשי לשאול
 לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח
 תיים שבע שמהות את פניך נעמות בימינך
 נעה:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרֵי נִשְׁוִי פִשַׁע פָּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁרֵי אָדָם לֹא יִחַשֵׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הִחַרְשֵׁתִי פְלוֹ עַצְמִי בַּשְּׂאֲנִיתִי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֵּד עָלַי יְדָךְ נִהַפְּךָ
 לְשִׂדֵי בַחַרְבֵּנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי
 לֹא־כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אֹדֶה עָלַי פִּשְׁעֵי לַיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאֵת עֵוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חַסִּיד | אֱלֹהִי לַעֲת מַעַל רַק לִשְׁטוֹן מִיָּם רַבִּים
 אֱלֹוֹ לֹא יַגִּיעוּ: ז אַתָּה | סִתַּר לִי * מִצַּר תַּעֲרַנִּי
 רַנִּי פִלַט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה: ח אֲשַׁפִּילְךָ | וְאֹרְךָ
 בְּדַרְךָ־זוֹ תִלַּךְ אִישַׁעָה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ |
 כְּסוֹם כְּפָרֶד אִין הַבַּיִן בְּמַתְגַּוְרָסָן עֲדִיו לְבָלוֹם
 בַּל קָרַב אֱלֹהִי: י רַבִּים מְכֹאֲזִבִּים לְרִשָּׁע וְהַפּוֹטֵחַ
 בַּיהוָה חֲסֵד יְסוּבְּבֵנוּ: יא שְׂמַחוּ בַּיהוָה וְגִילוּ
 עַד־יָקִים וְהִרְגִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא * לְמַנְעֵחַ מִזְמוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרֵי מִשְׁפִּיל אֶל־
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֶהוּ
 וַיִּחַיְהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל־תִּתְּנֶהוּ בְּנַפְשׁ אֲיָבִיב:
 ד יְהוָה | יִסְעֲדֵנוּ עַל־עַרְשׂ דְּוֵי כָּל־מִשְׁכְּבוֹ הַסִּבְתָּ
 בְּחַלְוֵי: ה אֲנִי־אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי רַפְּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חֲטָאתִי לָךְ: ו אֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מַתִּי יָמוּת
 וְאֵבֶד שְׁמוֹ: ז וְאִם־נָא לְרֹאזֹת | שְׂוֹא יְדַבֵּר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

יִקְבִּיץ אֶזְנוֹן לוֹ יֵצֵא לַחֲוִיץ יִדְבֵּר: ה יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
כָּל־שֹׁנְאֵי עָלַי | יִחַשְׁבוּ רָעָה לִּי: ו דְּבַר־בְּלִיעַל
יַעֲזֹב בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יֹסִיף לְקוֹם: ז גַּם־אִישׁ
שְׁלֹמִי | אֲשֶׁר־בְּמַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לְחֶמֶי הַגְּדִיל עָלַי
עָקַב: ח וְאַתָּה יְהוָה הַגִּנִּי וְהַקִּימְנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לְחֶם:
ט בְּזֹאת יִדְעָתִי כִּי־תִפְעָתְךָ בִּי כִּי לֹא־יָרִיעַ אִינִי
עָלַי: י וְאִנִּי בְּתַמִּי תִמְכַּתְּ בִּי וְתַעֲיִבְנִי לְפָנֶיךָ
לְעוֹלָם: יא בְּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהַעוֹלָם
וְעַד־הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְעִחַ מִשְׁפִּיל לִבְנֵי־קָרֵחַ: ב פֶּאִיל תַּעֲרֹג
עַל־אֲפִיקֵי־מַיִם בֶּן־נַפְשֵׁי תַעֲרֹג אֱלֹהִים:
ג עֲמָאָה נַפְשֵׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל חֵי מְתֵי אַבּוּא
וְאַרְאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִי־תִהְיֶה־לִּי דְמַעְתִּי לְחֶם יוֹמָם
וְלַיְלָה פֶּאֶמֶר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אִיֶּה אֱלֹהִיךָ: ה אֵלֶּה
אֲזַכְּרָה | וְאֲשַׁפְּכֶה עָלַי | נַפְשֵׁי כִּי אֶעֱבֹר | בְּסֶדֶךְ
אֲדָדָם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹרָה הַמּוֹן
הוֹגֵג: ו מַה־תִּשְׁתַּחֲוֶה־חֵי | נַפְשֵׁי וְתַחֲמֵי עָלַי הוֹחֲלִי
לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנוּ יִשׁוּעוֹת פְּגִיו: ז אֱלֹהֵי עָלַי
נַפְשֵׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עַל־כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְצֵי יִרְדָן
וְחַרְמוֹנִים מִהַר מִצְעָר: ח תְּהוֹם־אֵל־תְּהוֹם קוֹרָא
לְקוֹל עֲנֻרִיד כָּל־מִשְׁבְּרִיד וְגִלְיָד עָלַי עֲבְרוּ:
ט יוֹמָם | יַעֲזֹב יְהוָה | חֶסְדּוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אוֹמְרָה | לְאֵל סִלְעֵי לְמָה

שִׁכַּחְתִּי לְמַה־קָּדַר אֱלֹהִים בְּלִחְזִן אֹיִבִי: * בְּרַצַּח |
 בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוּנִי עֲזָרְתִּי בְּאֶמְרָם אֵלֵי כָּל־הַיּוֹם
 אֵימָה אֱלֹהִיךָ: * מַה־תִּשְׁתַּוַּחְתִּי | נַפְשִׁי וּמַה־תִּהְיֶה
 עָלַי הַזִּחְלִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אֲוֹדְנִי יְשׁוּעַת פָּנָי
 וְאֱלֹהִי:

נט * לְמַנְעַח אֶל־תִּשְׁחַת לְדָוִד מִכְּתָם בְּשִׁלַּח
 שְׂאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: * הַעֲיִלְנִי
 מֵאֵיבֵי | אֱלֹהֵי מַמְלַתְקוֹמְטֵי תִשְׁנֹבְנֵי: * הַעֲיִלְנִי
 מִפְּעַלֵי אֲנִי וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: * כִּי הִנֵּה
 אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
 הַטָּאתִי יִהְיֶה: * כִּלְי־עֵז וַיִּבְּרָאוּ וַיִּבְּרָאוּ עוֹרָה
 לְקַרְאֹתִי וּרְאָה: * וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | עֲבָאוֹת
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיְצָה לְפָקֵד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תַּחַן
 כָּל־בְּגָדֵי אֲנִי סָלָה: * יִשְׁנֹבוּ לְעָרְבִי יִהְיוּ כַּפְּלָב
 וַיִּסְבְּבוּ עִיר: * הִנֵּה | יִפְּעֵזוּ בְּפִיָּהֶם חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שִׁמְעוּ: * וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־
 לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: * עֲזֹ אֱלֹהִים אֲשַׁמְרָה כִּי־
 אֱלֹהִים מִשְׁנֹבֵי: * אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדְּמֵנִי אֱלֹהִים
 יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרֵי: * אֶל־תִּהְרָגִם | פֶּן־יִשְׁפַּחוּ עָמִי
 הַנִּיעַמוּ בְּחִילֶךָ וְהוֹרִידְמוּ מִגִּנְנוּ אֲדֹנָי: * תִּפְאֵת־
 פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹהִים
 וּמִכַּפְחֵשׁ יִסְפְּרוּ: * כָּל־הַבְּחִמָּה כָּל־הַבְּחִמָּה וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מִשָּׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

טו וַיֵּשְׁבוּ לְעָרֵב יְהוּמוּ כַּפְּלָב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הַמָּה
 זַנִּיעוֹן לֹא־כָל אִם־לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיְלִינּוּ: יז וְאֲנִי |
 אֲשִׁיר אֶדָּךְ וְאֶרְגֵּן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי־הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי
 וּמָנוּס בַּיּוֹם עַרְלִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֵי אֲזַמְּרָה כִּי־אֱלֹהִים
 מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסֵדִי:

עז * לְמַנְעֵחַ עַל־ יְדוּתוֹן לְאִסְף מִזְמוֹר: ב קוּלִי *
 אֱלֹ־אֱלֹהִים וְאֶעְעָקָה קוּלִי אֱלֹ־אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
 אֱלִי: ג בַּיּוֹם עָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי יָדַי | לִילָה נִגְרָה
 וְלֹא תִפּוּג מֵאֲנָה הִנְחַם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
 וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתַתְּעַטְּפֵנִי רוּחִי סִלְה: ה אֲחִזֶּת
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמַיִם
 מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נִגְיַנְתִּי בַּלִּילָה
 עַם־לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּתְּפֹשׂ רוּחִי: ח הֲלִעוֹלָמִים
 יִזְנַח | אֲדַנִּי וְלֹא־יִסְיָף לְרַעוֹת עוֹד: ט הָאִפֶּס לְנִעֵחַ
 חֲסֵדוֹ גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י הַשְּׁכַח חַנּוּת אֵל
 אִם־קִפִּץ בְּאֵף רַחֲמֵי סִלְה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הֵיא
 שָׁנוֹת יָמַיִן עֲלִיוֹן: יב אֲזַכְּרֵנִי מֵעַלְלִי־יָה כִּי־אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלִאָה: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל־פְּעֻלָּךְ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכֶךָ מִי־אֵל גְּדוֹל
 כַּאֲלֹהִים: טו אֲתָה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵא הוֹדַעְתָּ בַעֲמִים
 אֶדָּךְ: טז גְּאֲלַת בְּזִרוּעַ עַמְּךָ בְּנִי־יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סִלְה:
 יז רָאוּךְ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךְ מַיִם יִחִילוּ אֵף יִרְגְּזוּ

(* באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ח"י וי"ד מ"ם

תְּהַמּוֹת: ^{יח} זָרְמוּ מַיִם | עֲבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים
 אֶף־חֲצִצְיִת יִתְהַלְכוּ: ^{יט} קוֹל רַעְמָךְ | בַּגְּלָגַל הָאִירוּ
 בְּרָקִים תִּבְל רִגְזָה וּתְרַעַשׂ הָאָרֶץ: ^כ בַּיָּם בְּרַפָּךְ
 וּשְׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נָדְעוּ:
^{כא} נְהִיתָ כַּעֲזָן עֲמָךְ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

א * תִּפְלָחָה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מַעֲזָן אֶתְּךָ
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדֹר וְדֹר: ^ב בְּטָרָם | הָרִים יִלְדוּ
 וּתְהוֹלִיל אֶרֶץ וּתְבַל וּמַעוֹלָם עַד־עוֹלָם אֶתְּךָ אֵל:
 ג תֵּשֵׁב אֲנוּשׁ עַד־דָּפָא וּתְאָמַר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:
 ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כִּיּוֹם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר
 וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָה: ^ה זְרַמְתָּם שָׁנָה יִהְיוּ בַּבֶּקֶר
 כְּחֹצֵיר יַחְלָף: ^ו בַּבֶּקֶר יַעֲיִץ וְחֹלֶף לְעָרֵב יְמוּלֵל
 וַיִּבֶשׁ: ^ז כִּי־כָלִינוּ בְּאֶפְךָ וּבַחֲמַתְךָ נִבְהַלְנוּ:
 ח שִׁתָּה עֹנֵתִינוּ לְנִגְדְּךָ עַל־מְנוּ לְמֵאוֹר פְּנֶיךָ: ^ט כִּי
 כָל־יְמִינוּ פָּנוּ בְּעַבְרַתְךָ כָּלִינוּ שָׁנִינוּ כְּמוֹ־הֶגְהָ:
 י יְמֵי־שָׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֶת |
 שְׁמוֹנִים שָׁנָה וּרְהֹבָם עָמַל וְאֹן כִּי־נָז חֵישׁ וּנְעָפָה:
 יא מִי־יִודַע עֹז אֶפְךָ וּכְיֹרֶאתְךָ עַבְרַתְךָ: ^{יב} לְמִנּוֹת
 יְמִינוּ כִּן הוֹדַע וְנִבְּא לְבַב חֲכָמָה: ^{יג} שׁוֹבְהָ יְהוָה
 עַד־מָתִי וְהִנָּחֵם עַל־עַבְדֶּיךָ: ^{יד} שִׁפְעָנוּ בַּבֶּקֶר
 חֲסִדְךָ וּגְרַמְנָה וּנְשַׁמְחָה בְּכָל־יְמִינוּ: ^{טו} שִׁמְחָנוּ
 כִּימֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: ^{טז} יִרְאָה אֶל־
 עַבְדֶּיךָ פְּעֻלְךָ וְחֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם: ^{יז} וַיְהִי | נָעַם

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ פּוֹנְנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ פּוֹנְנָהוּ:

קה * הודו ליהוה קראו בשמו הודיעו בעמים
עלילותיו: ב שירו-לו זמרו-לו שיחו בכל-
נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו ישמח לב |
מבקשי יהוה: ד דרשו יהוה ועזו בקשו פניו
תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר-עשה מפתיו
ומשפטי-פיו: ו זרע אברהם עבדו בני יעקב
בחייו: ז הוא יהוה אלהינו בכל-הארץ
משפטי: ח זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף
דור: ט אשר פרת את-אברהם ושבעתו לישחק:
י ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם:
יא לאמר לך אתן את-ארץ-כנען חבל נחלתכם:
יב בהיותם מתי מספר כמעט וגרים בה:
יג ויתהלכו מגוי אל-גוי מממלכה אל-עם אחר:
יד לא-הניח אדם לעשקם ויזכה עליהם מלכים:
טו אל-תגעו במשיחי ולגביאי אל-תרגעו:
טז ויקרא רעב על-הארץ כל-מטה-להם שבר:
יז שלח לפניהם איש לעבד נמכר יוסף: יח ענו
בכבל רגלו ברזל באה נפשו: יט עד-עת
בא-דברו אמרת יהוה צרפתהו: כ שלח מלך
ויתירהו משל עמים ויפתההו: כא שמו ארון
לביתו ומשל בכל-קנינו: כב לאסר שריו בנפשו

וְזָקְנָיו יִתְפַּסּוּ: כג וַיִּבֹא יִשְׂרָאֵל מִמְּעָרִים וַיַּעֲקֹב גֵּר
 בְּאֶרְצֵי-חָם: כד וַיִּפְרַח אֶת-עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצֵמְהוּ
 מִמְּעָרָיו: כה הִפְךָ לִפְנֵי לִשְׂנֵא עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו:
 כו שְׁלַח מִשָּׁה עַבְדּוֹ אַחֲרָיו אֲשֶׁר בְּחֶרֶב-בּוֹ: כז שְׂמוֹ
 בְּסֵם דְּבָרֵי אֱתוֹתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח
 הַשֶּׁף וַיִּהְיֶה שֶׁף וְלֹא-מָרוּ אֶת-דְּבָרוֹ: כט הִפְךָ אֶת-
 מִימֵיהֶם לְדָם וַיָּמַת אֶת-דֹּגְתָם: ל שְׂרָץ אֲרָצָם
 אֶפְרֹדִיעִים בְּחֻדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיִּבֹא עָרַב
 כְּנִים בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם כְּרוֹד אֵשׁ
 לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיִּךְ גַּפְנָם וַתֵּאֱנָתָם וַיִּשְׁפַּר עֵץ
 גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיִּבֹא אֲרָבָה וַיִּלֶּק וַאֲיֵן מִסְפָּר:
 לה וַיֵּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֵּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
 לו וַיִּךְ כָּל-כְּבוֹד בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם:
 לז וַיּוֹצִיָאם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיֵן בְּשַׁבָּטָיו כּוֹשֵׁל:
 לח שָׂמַח מִמְּעָרִים בַּעֲצָתָם כִּי-נִפְלַח שַׁחֲדָם עֲלֵיהֶם:
 לט פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּה וְאֵשׁ לְהָאִיר לַיְלָה: מ שָׂאֵל
 וַיִּבֹא שָׁלוֹ וְלָחֶם שָׂמִים יִשְׁפִיעֶם: מא פָּתַח עוֹר
 וַיִּזְוְבוּ מַיִם הִלְכוּ בַּעֲצוֹת נִהָר: מב כִּי-זָכַר אֶת-
 דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת-אֲבֹרָתָם עַבְדּוֹ: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
 בְּשֵׁשׁוֹן כְּרָנָה אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
 גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִרְשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
 חֲקָיו וְתוֹרֹתָיו יִנְעָרוּ הַלְלוּנָהּ:

קלז * על־נְהַרֹּת | בְּבַל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם־כְּכִינוּ
 בְּזִכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן: ב על־עַרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ
 כְּנֹרֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שְׁאַלְנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבָרֵי־שִׁיר
 וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמֵחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִׁיר צִיּוֹן: ד אִיךָ נָשִׁיר
 אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אֲדָמַת נֹכַר: ה אִם־אֲשַׁכַּח
 יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי | לְחִפֵּי
 אִם־לֹא אֲזַכְּרֵכִי אִם־לֹא אֶעֱלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל
 רֹאשׁ שְׂמֹחָתִי: ז זָכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוּם אֶת יוֹם
 יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ עַד הַיְסוּד פֹּה:
 ח בַּת־בְּבַל הַשְּׂדוּדָה אֲשֶׁר־י שִׁי־שָׁלַם לָךְ אֶת־
 גְּמוּלָךְ שְׂגֻמְלֹת לָנוּ: ט אֲשֶׁר־י שִׁיאֲחֹז וְנִפְּץ אֶת־
 עַלְלִיךָ אֶל־הַסַּלַּע:

קנ * הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקִדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ
 עִזּוֹ: ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו הַלְלוּהוּ בְּרַב גְּדָלוֹ:
 ג הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וּבְנֹזֶר:
 ד הַלְלוּהוּ בְּתֶף וּמְחֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִנָּב:
 ה הַלְלוּהוּ בְּעֲלֻצֵי־שְׁמַע הַלְלוּהוּ בְּעֲלֻצֵי תְרוּעָה:
 ו כֹּל הַנְּשָׂמָה תִּהְיֶה־לָּהּ יְהִי הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון לשועת ישראל בשׁוֹב יְהוָה שְׁבוּת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל:
 וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְהוָה מְעוֹזָם בְּעַת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם יְהוָה וַיִּפְּלְטֵם וַיִּפְּלְטֵם
 מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בּוֹ: